

รายงานฉบับสมบูรณ์

โครงการจ้างเหมาบริการเพื่อจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรม
ประเทศไทย

เสนอ

สำนักงานกิจการยุติธรรม

โดย

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

กันยายน 2567

คณะผู้วิจัย

ผู้รับผิดชอบโครงการ

รศ.พ.ต.ต.ดร.ชวนส์ถ์ เจนการ

ผู้ดำเนินงานโครงการ

สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

คณะวิจัย ประกอบไปด้วย

- รศ.พ.ต.ต.ดร.ชวนส์ถ์ เจนการ	หัวหน้าโครงการ
- ดร.ณัฏยา สุขสงวน	นักวิจัย
- นางสาวปรรณพัชร ศิริโรจนสิทธิ์	นักวิจัย
- นายอรรถสิทธิ์ เรืองศิลป์	นักวิจัย
- นางสาวธนพร ช่วยเจริญ	นักวิจัย
- นางสาววิรวรรณ สีเทา	นักวิจัย
- นางสาวมยุรินทร์ บุญประเสริฐ	นักวิจัย
- นายไท วัฒนา	นักวิจัย
- นายธนวิทย์ หวังภูเคนทร์	นักวิจัย

สารบัญ

บทสรุปผู้บริหาร.....	i
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์.....	2
1.3 ขอบเขตการดำเนินงาน.....	3
1.4 กิจกรรมการดำเนินงาน.....	4
1.5 ระยะเวลาการดำเนินงาน.....	6
1.6 การบริหารจัดการ การควบคุมกิจกรรม หรือกระบวนการเพื่อลดความเสี่ยง.....	9
1.7 ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	14
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมและกรอบแนวคิด.....	15
2.1 วิวัฒนาการตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทย.....	15
2.2 แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569).....	25
2.3 ตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs).....	38
2.4 ดัชนีชี้วัดหลักนิติธรรม (Rule of Law Index: RoLI) ของโครงการยุติธรรมโลก (The World Justice Project: WJP).....	59
2.5 ผลการศึกษาและทบทวนตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา.....	81
2.6 แนวทางการพัฒนาการจับตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา.....	85
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	89
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	95
3.1 การสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS).....	95
3.2 การจับข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง (Self-Assessment and Observation: SA+OB).....	99
3.3 การจับข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data: AD).....	103
3.4 การอ้างอิงสถิติอาชญากรรมจากการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชน.....	110

3.5 การอ้างอิงข้อมูลจากตัวชี้วัดสากล.....	114
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลดัชนีชี้วัดในภาพรวม.....	115
3.7 ความสอดคล้องของตัวชี้วัดกับตัวชี้วัดและนโยบายอื่น ๆ ด้านกระบวนการยุติธรรม.....	130
บทที่ 4 ผลการจัดเก็บ วิเคราะห์ และประเมินผลตัวชี้วัด.....	148
4.1 ผลการจัดเก็บ วิเคราะห์ และประเมินผลตัวชี้วัด.....	148
4.1.1 ตัวชี้วัดด้านที่ 1 ระดับการรับรู้กฎหมาย สิทธิพื้นฐาน และความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก.....	148
4.1.2 ตัวชี้วัดด้านที่ 2 ความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย.....	152
4.1.3 ตัวชี้วัดด้านที่ 3 การมีกฎหมายที่ดี ประชาชนเคารพกฎหมาย.....	161
4.1.4 ตัวชี้วัดด้านที่ 4 การบังคับใช้กฎหมายถูกต้อง เทียบธรรม.....	164
4.1.5 ตัวชี้วัดด้านที่ 5 กระบวนการยุติธรรมบนพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี.....	169
4.1.6 ตัวชี้วัดด้านที่ 6 การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ.....	180
4.1.7 ตัวชี้วัดด้านที่ 7 การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในกระบวนการยุติธรรม.....	188
4.1.8 ตัวชี้วัดด้านที่ 8 การพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล.....	191
4.1.9 ตัวชี้วัดด้านที่ 9 ความสำเร็จการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในกระบวนการยุติธรรม.....	197
4.1.10 ตัวชี้วัดด้านที่ 10 ประชาชนให้ความเชื่อมั่น เชื่อถือ ศรัทธาในกระบวนการยุติธรรม.....	200
4.2 ผลการจัดเก็บ วิเคราะห์ และประเมินผลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย.....	201
4.2.1 ตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย.....	201
4.2.2 ผลการประเมินตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (REGRADE) เปรียบเทียบกับตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย.....	204
4.2.3 ผลการประเมินแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 – 2569) เปรียบเทียบกับตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย.....	209
4.3 การวิเคราะห์สถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย.....	214
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ.....	225
5.1 ระเบียบวิธีวิจัย.....	240
5.2 ผลการจัดเก็บวิเคราะห์และประเมินผลตัวชี้วัด.....	241
5.3 ผลการวิเคราะห์สถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย.....	242
5.4 ข้อค้นพบสำคัญในการพัฒนาตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรม.....	245

5.5 ข้อค้นพบสำคัญสำหรับการพัฒนาประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรม.....	247
บรรณานุกรม.....	251
ภาคผนวก.....	254
ภาคผนวก ก การคัดเลือกจังหวัดตัวอย่าง.....	255
ภาคผนวก ข ผลการสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS).....	270
ผนวก ข-1 ผลการสำรวจความรู้และความเข้าใจสิทธิพื้นฐาน.....	271
ผนวก ข-2 ผลการสำรวจความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับช่องทางและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม.....	273
ผนวก ข-3 ผลการสำรวจระดับการรับรู้ความเข้าใจกฎหมาย.....	276
ผนวก ข-4 ผลการสำรวจระดับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม.....	277
ผนวก ข-5 ผลการสำรวจระดับความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมในภาพรวม.....	278
ผนวก ข-6 ผลการสำรวจระดับการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางเลือก....	279
ผนวก ข-7 ผลการสำรวจการประสบกับข้อพิพาท.....	280
ผนวก ข-8 ผลการสำรวจการรับบริการหน่วยงานในการระงับข้อพิพาท.....	282
ผนวก ข-9 ผลการสำรวจระดับการแก้ไขปัญหาข้อพิพาท.....	284
ผนวก ข-10 ผลการสำรวจความพึงพอใจต่อกระบวนการระงับข้อพิพาท.....	285
ผนวก ข-11 ผลการสำรวจระดับการเคารพกฎหมายของประชาชน.....	286
ผนวก ข-12 ผลการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานของหน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม.....	287
ผนวก ข-13 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	288
ภาคผนวก ค ผลการจัดเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง (Self-Assessment and Observation: SA+OB).....	296
ผนวก ค-1 ผลการประเมินความสำเร็จของการประเมินผลสัมฤทธิ์กฎหมาย.....	297
ผนวก ค-2 ผลการประเมินการปฏิบัติในการบังคับใช้กฎหมายโดยชอบด้วยกฎหมาย และเป็นไปตาม กระบวนการอันควร (Due Process).....	299
ผนวก ค-3 ผลการประเมินการป้องกันความผิดพลาดในการตั้งข้อกล่าวหาหรือมีการคุมขังผู้บริสุทธิ์ ที่ไม่ได้กระทำความผิด.....	301
ผนวก ค-4 ผลการประเมินการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามหลักสากล.....	303
ผนวก ค-5 ผลการประเมินการพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล.....	308
ผนวก ค-6 ผลการประเมินกระบวนการยุติธรรมที่เที่ยงตรงยุติธรรม.....	310
ผนวก ค-7 ผลการประเมินความสำเร็จการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในกระบวนการยุติธรรม....	314

ผนวก ค-8 ผลการประเมินความสำเร็จตามกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ.....	317
ผนวก ค-9 ผลการประเมินการเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลและเทคโนโลยี.....	321
ผนวก ค-10 ผลการประเมินหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการกำหนดระยะเวลามาตรฐานตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย และเร่งรัดให้กระบวนการยุติธรรมเป็นไปด้วยความรวดเร็ว.....	324
ผนวก ค-11 ผลการประเมินกระบวนการยุติธรรมที่เปิดเผยและโปร่งใส (Transparency).....	330
ผนวก ค-12 ผลการประเมินความเหมาะสมของทรัพยากรทั้งเครื่องมือ งบประมาณ และทรัพยากรมนุษย์กับภาระงาน.....	333
ผนวก ค-13 ผลการประเมินตัวชี้วัดการบริหารทรัพยากรมนุษย์และการพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม.....	334
ผนวก ค-14 ผลการประเมินการวิเคราะห์ประเมินค่าต้นทุนของกิจกรรมการเข้าถึงความยุติธรรม..	338
ภาคผนวก ง ผลการจัดเก็บข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data: AD)	339
ผนวก ง-1 ผลการประเมินอัตราคดีต่อประชากร 100,000 คนในคดีชีวิตร่างกายและเพศ ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ ฉ้อโกงหลอกลวง.....	340
ผนวก ง-2 ผลการประเมินสถิติคดีอุบัติเหตุ.....	342
ผนวก ง-3 ผลการประเมินสถิติคดีอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์.....	343
ผนวก ง-4 ผลการประเมินสถิติคดีค้ามนุษย์.....	344
ผนวก ง-5 ผลการประเมินคดีการก่อความไม่สงบหรือการก่อการร้าย.....	345
ผนวก ง-6 ผลการประเมินคดีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.....	347
ผนวก ง-7 ผลการประเมินคดีกลุ่มอื่น ๆ ตามมาตรฐานสากล.....	348
ผนวก ง-8 สถิติจำนวนคดีอาญาที่รับแจ้งทั้งหมดในภาพรวมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แยกคดีตามประมวลกฎหมายอาญา คดีจราจร และคดีตาม พ.ร.บ. ที่มีโทษทางอาญา.....	349
ผนวก ง-9 สถิติสัดส่วนใบสั่งที่ชำระแล้วต่อจำนวนใบสั่งทั้งหมดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ.....	350
ผนวก ง-10 สถิติเรื่องร้องเรียนและผลการดำเนินการต่อเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการทุจริตและการประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ในสังกัด.....	351
ผนวก ง-11 ผลการประเมินสถิติคดีทุจริต.....	352
ผนวก ง-12 สถิติเรื่องร้องเรียนและผลการดำเนินการเกี่ยวกับความรุนแรงหรือการใช้อำนาจเกินขอบเขต (Abuse of Power).....	353
ผนวก ง-13 สถิติเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการซ้อมทรมาน หรือกระทำให้บุคคลสูญหาย หรือการไม่ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการซ้อมทรมาน หรือการกระทำให้บุคคลสูญหายตามกฎหมาย.....	354
ผนวก ง-14 สถิติเรื่องร้องเรียนและผลการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติ.....	355
ผนวก ง-15 สถิติเรื่องร้องเรียนและผลการดำเนินการเกี่ยวกับการแทรกแซงกระบวนการยุติธรรม.	356

ผนวก ง-16 สถิติเรื่องร้องเรียนและผลการดำเนินการเกี่ยวกับการดำเนินคดีหรือการให้บริการล่าช้า เกินควร.....	357
ผนวก ง-17 สถิติเรื่องร้องเรียนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน และการละเมิดสิทธิ พื้นฐานในกระบวนการยุติธรรม.....	358
ผนวก ง-18 สถิติเรื่องร้องเรียนและผลการดำเนินการเกี่ยวกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (ผ่านช่องทางศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ของรัฐบาล 1111).....	359
ผนวก ง-19 สถิติจำนวนผู้ที่ถูกจับกุมหรือจำเลยในคดีอาญาที่ขอรับความช่วยเหลือเงินชดเชยเยียวยา กรณีถูกจับกุมดำเนินคดีโดยไม่ได้กระทำความผิด.....	360
ผนวก ง-20 สถิติจำนวนผู้เสียหายที่ขอรับความช่วยเหลือค่าตอบแทนผู้เสียหายในคดีอาญา.....	362
ผนวก ง-21 สถิติเรื่องร้องเรียนของ ตร. และ DSI และผู้ขอรู้พยานคดีอาญาของ อส. กรณีการกล่าวหา หรือถูกจับกุมดำเนินคดีโดยไม่ได้กระทำความผิด.....	364
ผนวก ง-22 สถิติจำนวนคดีที่มีการขอรับความช่วยเหลือหรือร้องเรียนให้ตรวจสอบช่วยเหลือผู้บริสุทธิ์ ที่ถูกจับกุมดำเนินคดีโดยไม่ได้กระทำความผิดของ ตร. และ DSI และจำนวนคดีที่มีการรู้พยานคดีช่วยเหลือ ผู้บริสุทธิ์ที่ถูกจับกุมดำเนินคดีโดยไม่ได้กระทำความผิดของ อส.	365
ผนวก ง-23 สัดส่วนผู้ได้รับการช่วยเหลือจากการตั้งข้อกล่าวหาหรือคุมขังผู้บริสุทธิ์เมื่อเทียบกับ จำนวนคนที่มีการสรุปความเห็นว่าคุณกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิด (ไม่นับกรณีพยานหลักฐาน ไม่เพียงพอ).....	366
ผนวก ง-24 ร้อยละจำนวนผู้ต้องขังที่ศาลยังไม่พิพากษาต่อจำนวนนักโทษทั้งหมด.....	367
ผนวก ง-25 สัดส่วนผู้ถูกจับกุมที่เคยมีประวัติอาชญากรรมเปรียบเทียบกับผู้ถูกจับกุมทั้งหมด.....	368
ผนวก ง-26 อัตราการกระทำผิดซ้ำ (ร้อยละ) ของหน่วยงานพัฒนาพฤตินิสัย.....	369
ผนวก ง-27 อัตราการกระทำผิดซ้ำ (ร้อยละ) จากการบูรณาการข้อมูล.....	371
ผนวก ง-28 สถิติจำนวนผู้พ้นโทษที่สามารถติดตามตัวได้และจำนวนผู้พ้นโทษที่สามารถกลับไปใช้ชีวิต ในสังคมได้โดยปกติสุข.....	373
ผนวก ง-29 สัดส่วนความสำเร็จของคดีการไต่ถามไต่สวนประนีประนอมในกระบวนการยุติธรรม ทางเลือก.....	374
ผนวก ง-30 กระบวนการยุติธรรมทางเลือก การไต่ถามไต่สวนในชั้นศาล.....	375
ผนวก ง-31 กระบวนการยุติธรรมทางเลือก การไต่ถามไต่สวนโดยศาลปกครอง.....	376
ผนวก ง-32 ข้อพิพาทคดีทางแพ่งไต่ถามไต่สวนโดยฝ่ายปกครอง.....	377
ภาคผนวก จ ผลการจัดเก็บข้อมูลอาชญากรรมภาคประชาชน (Crime Victimization Survey).....	378
ผนวก จ-1 อัตราการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชน (ต่อประชากร 100,000 คน).....	379

ผนวก จ-2 อัตราการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชน (ต่อประชากร 100,000 คน) ในคดีอาชญากรรมสากลตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2566.....	381
ผนวก จ-3 ระดับความรู้สึกปลอดภัยต่อการเกิดเหตุอาชญากรรม.....	384
ภาคผนวก ฉ การวิเคราะห์และสรุปสาระสำคัญจากการประชุมวิพากษ์ผลการจัดเก็บและผลการวิเคราะห์ ข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567.....	385

สารบัญตาราง

ตารางที่ 2.1 รายละเอียดตัวชี้วัด แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569)	27
ตารางที่ 2.2 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 และความสอดคล้องกับตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา.....	40
ตารางที่ 2.3 กรอบแนวคิดของดัชนีวัดหลักนิติธรรม.....	61
ตารางที่ 2.4 เปรียบเทียบค่าระดับคะแนนดัชนีวัดหลักนิติธรรมของประเทศไทยในช่วงที่ผ่านมา.....	73
ตารางที่ 2.5 แนวทางการพัฒนาการจับกุมตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา.....	85
ตารางที่ 3.1 กรณีที่ต้องการให้ผลการดำเนินการสูงกว่าค่าเป้าหมาย.....	107
ตารางที่ 3.2 กรณีที่ต้องการให้ผลการดำเนินการต่ำกว่าค่าเป้าหมาย.....	108
ตารางที่ 3.3 เกณฑ์การวิเคราะห์และประเมินคุณภาพของข้อมูล.....	109
ตารางที่ 3.4 กรอบการจับกุมข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย (THAILAND JUSTICE INDICATOR).....	116
ตารางที่ 3.5 ความสอดคล้องกรอบการจับกุมข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย (THAILAND JUSTICE INDICATOR) กับนโยบายสำคัญ.....	131
ตารางที่ 4.1 ผลการประเมินตัวชี้วัดด้านที่ 1 ระดับการรับรู้กฎหมาย สิทธิพื้นฐาน และความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก.....	149
ตารางที่ 4.2 ผลการประเมินตัวชี้วัดด้านที่ 2 ความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย.....	153
ตารางที่ 4.3 ผลการประเมินตัวชี้วัดด้านที่ 2 ความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย จำแนกรายคดี.....	154
ตารางที่ 4.4 ผลการประเมินตัวชี้วัดด้านที่ 2 ในส่วนคดีอาชญากรรมภาคประชาชน (CRIME VICTIMIZATION SURVEY).....	158
ตารางที่ 4.5 ผลการประเมินตัวชี้วัดด้านที่ 3 การมีกฎหมายที่ดี ประชาชนเคารพกฎหมาย.....	161
ตารางที่ 4.6 ผลการประเมินตัวชี้วัดด้านที่ 3 ในส่วนของสถิติความผิดจราจร คดีความผิดอาญา และความผิดตาม พ.ร.บ.ที่มีโทษทางอาญา และการชำระค่าปรับตามใบสั่ง.....	163
ตารางที่ 4.7 ผลการประเมินตัวชี้วัดด้านที่ 4 การบังคับใช้กฎหมายถูกต้อง เทียบธรรม.....	165
ตารางที่ 4.8 ผลการประเมินตัวชี้วัดด้านที่ 5 กระบวนการยุติธรรมบนพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี.....	170
ตารางที่ 4.9 ผลการประเมินตัวชี้วัดด้านที่ 6 การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ.....	181
ตารางที่ 4.10 ผลการประเมินตัวชี้วัดด้านที่ 7 การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในกระบวนการยุติธรรม.....	188
ตารางที่ 4.11 ผลการประเมินตัวชี้วัดด้านที่ 8 การพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล.....	191
ตารางที่ 4.12 สัดส่วนความสำเร็จการระงับข้อพิพาททางเลือก.....	196
ตารางที่ 4.13 ผลการประเมินตัวชี้วัดด้านที่ 9 การพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล.....	198

ตารางที่ 4.14 ผลการประเมินตัวชี้วัดด้านที่ 10 ประชาชนให้ความเชื่อมั่น เชื่อถือ ศรัทธาในกระบวนการยุติธรรม.....	200
ตารางที่ 4.15 ผลการจัดเก็บตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย.....	201
ตารางที่ 4.16 ผลการประเมินตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (REGRADE) เปรียบเทียบกับตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย.....	204
ตารางที่ 4.17 ผลการประเมินแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 – 2569) เปรียบเทียบกับตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย.....	209
ตารางที่ 4.18 ระดับความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมและระดับความรู้สึกปลอดภัยของประชาชน.....	220
ตารางที่ 5.1 ผลการจัดเก็บตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย.....	242

สารบัญรูปภาพ

ภาพที่ 2.1 ตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาทั้ง 7 ชุด 21 ตัวชี้วัด.....	20
ภาพที่ 2.2 ดัชนีวัดหลักนิติธรรมของโครงการความยุติธรรมแห่งโลก (WJP) ประจำปี 2023.....	71
ภาพที่ 2.3 ค่าระดับคะแนนดัชนีวัดหลักนิติธรรมของประเทศไทย ประจำปี 2023.....	72
ภาพที่ 2.4 ผลการจัดเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมทางอาญาประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566.....	82

คำอธิบายตัวย่อ

ตัวย่อ	คำอธิบาย
1111	ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ของรัฐบาล
AD	Administrative Data หรือข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ
CPI	Corruption Perceptions Index หรือดัชนีการรับรู้การทุจริต
DSI	กรมสอบสวนคดีพิเศษ
IN	International indicator
ITA	Integrity and Transparency Assessment หรือการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ
PS	Public Survey หรือการสำรวจข้อมูลภาคประชาชน
SA+OB	Self-Assessment and Observation หรือการสังเกตและการประเมินตนเอง
SDGs	Sustainable Development Goals หรือเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน
TI	Transparency International หน่วยงานผู้จัดทำ Corruption Perception Index (CPI)
WJP	World Justice Project หรือโครงการยุติธรรมโลก
กกต.	สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
กคส.	กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
กพน.	กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
กสม.	สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กท.	กระทรวงกลาโหม
คป.	กรมคุมประพฤติ
ทว.	กองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
บค.	กรมบังคับคดี
ป.ป.ช.	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
ป.ป.ท.	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ
ป.ป.ส.	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
ปค.	กรมการปกครอง
ปปง.	สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
พ.ร.บ.	พระราชบัญญัติ
รท.	กรมราชทัณฑ์
ศป.	สำนักงานศาลปกครอง

ตัวย่อ	คำอธิบาย
ศย.	สำนักงานศาลยุติธรรม
ศอ.บต.	ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้
สภร.	สำนักงานกิจการยุติธรรม
สคก.	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
ตร.	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
สนร.	สำนักนายกรัฐมนตรี
สนว.	สถาบันนิติวิทยาศาสตร์
สป.มท.	สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
สป.ยธ.	สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม
สผผ.	สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
สว.	สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
สส.	สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
อนญาโตฯ	สถาบันอนุญาโตตุลาการ
อส.	สำนักงานอัยการสูงสุด

บทสรุปผู้บริหาร

โครงการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดและวิเคราะห์สถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย (Thailand Justice Indicator) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เป็นการดำเนินการตามวาระการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรมที่สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) ที่ได้มอบหมายให้กระทรวงยุติธรรม โดยสำนักงานกิจการยุติธรรมดำเนินการผลักดันการปฏิรูปตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ผ่านกลไกคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) โดยคณะอนุกรรมการปฏิรูปตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

สำนักงานกิจการยุติธรรมได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตัวชี้วัดดังกล่าวมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เพื่อวิเคราะห์ ประมวลผล และกำหนดค่ามาตรฐานเปรียบเทียบ โดยมุ่งหวังให้มีตัวชี้วัดที่มีประสิทธิภาพเทียบเคียงได้กับมาตรฐานสากล รวมถึงสามารถประเมินผลและวิเคราะห์สถานการณ์กระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศไทยได้ทั้งระบบ รวมทั้งนำเสนอข้อค้นพบสำคัญในการพัฒนาประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายผ่านตัวชี้วัดดังกล่าวเพื่อประโยชน์ในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมในภาพรวมและงานเชิงวิชาการต่อไป

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สำนักงานกิจการยุติธรรมได้เห็นชอบให้มีการนำตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทยมาบูรณาการเข้ากับตัวชี้วัดแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ รวมถึงให้พิจารณากรอบการจัดเก็บตัวชี้วัดสากลตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) และตัวชี้วัดหลักนิติธรรม (Rule of Law Index) ของโครงการความยุติธรรมโลก (WJP: World Justice Project) มารวมเป็นตัวชี้วัดชุดเดียวไม่ซ้ำซ้อน ในการพัฒนาตัวชี้วัดดังกล่าวได้มีการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัด 10 ด้าน จำนวน 44 ตัวชี้วัด ผลการจัดเก็บตัวชี้วัดในครั้งนี้ปรากฏดังนี้

ระเบียบวิธีวิจัย

การดำเนินการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย (Thailand Justice Indicator) แบ่งวิธีการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่ 1) การสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS) ซึ่งเป็นการสำรวจข้อมูลจากแบบสอบถามที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจากประชาชนทั่วประเทศ 2) การสังเกตและการประเมินตนเอง (Self-Assessment and Observation: SA+OB) โดยใช้ผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ตรวจประเมิน และ 3) การจัดเก็บข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data: AD) ที่มีการประเมินจากค่าคะแนนสถิติเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับค่าเป้าหมาย (Baseline) จากการวิเคราะห์ค่าแนวโน้มเชิงเส้น (Linear Trendline Analysis) และคะแนนคุณภาพของข้อมูลที่ประเมินจากคุณภาพและมาตรฐานการจัดเก็บสถิติ โดยข้อมูลทั้ง 3 รูปแบบนำข้อมูลที่รวบรวมได้มาแปลงเป็นค่าคะแนนในระดับ 0.000 – 1.000 เป็นฐานเดียวกันในการนำเสนอข้อมูล

การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอนเป็นระดับชั้น (Multi - Stage Random Sampling) จาก 6 ภูมิภาคทั่วประเทศและกรุงเทพฯ ได้แก่ ภาคกลาง ภาคใต้ ภาคใต้ชายแดน ภาคตะวันออก ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และกรุงเทพฯ โดยมีกลุ่มตัวอย่างภูมิภาคละ 420 คน จำนวน 2,940 ตัวอย่าง โดยแบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เคยติดต่อรับบริการ และไม่เคยรับบริการหน่วยงานของกระบวนการยุติธรรม ภายในระยะเวลาไม่เกิน 5 ปี

ผลการจัดเก็บวิเคราะห์และประเมินผลตัวชี้วัด

การพัฒนาตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทยในครั้งนี้ (Thailand Justice Indicator) ได้มีการนำประเด็นสำคัญที่เป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนาตัวชี้วัดตั้งแต่ที่เป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (REGRADE) เดิม มาพัฒนาตัวชี้วัดนี้ พร้อมทั้งทำการบูรณาการตัวชี้วัดแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 – 2569) และตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) เข้ามารวบรวมเป็นตัวชี้วัดด้านเดียวกัน รวมถึงนำประเด็นจากตัวชี้วัดหลักนิติธรรม (Rule of Law Index) ของโครงการความยุติธรรมโลก (World Justice Project: WJP) มาประกอบเป็นประเด็นการเก็บข้อมูลในโครงการนี้ ในการจัดเก็บข้อมูลในครั้งนี้ได้มีการนำตัวชี้วัดที่มีขอบเขตเนื้อหาและวัตถุประสงค์ในการประเมินมารวมเป็นตัวชี้วัดเดียวกัน เพื่อให้จัดเก็บข้อมูลในครั้งเดียวกันไม่ซ้ำซ้อนและในบางตัวชี้วัดอาจต้องมีการประเมินในหลากหลายมิติ ก็อาจมีการประเมินควบคู่กัน ทั้งการสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS) การสังเกตและการประเมินตนเอง (Self-Assessment and Observation: SA+OB) และการจัดเก็บข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data: AD)

ผลการจัดเก็บตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทยทั้ง 10 ด้าน จำนวน 44 ตัวชี้วัดในภาพรวมปรากฏค่าคะแนนรวม 0.617 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี โดยผลการประเมินปรากฏดังนี้

ผลการจัดเก็บตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย

ลำดับ	ตัวชี้วัดรายด้าน	คะแนนรวม
1	ระดับการรับรู้กฎหมาย สิทธิพื้นฐาน และความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก	0.640
2	ความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย	0.559
3	การมีกฎหมายที่ดี ประชาชนเคารพกฎหมาย	0.625
4	การบังคับใช้กฎหมายถูกต้อง เทียบธรรม	0.595
5	กระบวนการยุติธรรมบนพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี	0.698
6	การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ	0.519
7	การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในกระบวนการยุติธรรม	0.448

ลำดับ	ตัวชี้วัดรายด้าน	คะแนนรวม
8	การพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล	0.634
9	ความสำเร็จการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในกระบวนการยุติธรรม	0.753
10	ประชาชนให้ความเชื่อมั่น เชื่อถือ ศรัทธาในกระบวนการยุติธรรม	0.696
ค่าคะแนน Justice Index		0.617

ผลการวิเคราะห์สถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย

จากการวิเคราะห์สถานการณ์ด้านกระบวนการยุติธรรมที่สำคัญ ปรากฏข้อค้นพบที่แสดงให้เห็นถึงภาพรวมสถานการณ์อาชญากรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ และจุดอ่อน-จุดแข็งของกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย สรุปได้ดังนี้

1) สถานการณ์การรับรู้กฎหมายและสิทธิพื้นฐานของประชาชนเมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อนหน้า มีแนวโน้มดีขึ้น โดยมีค่าคะแนนสูงกว่าปีก่อนหน้าอย่างเห็นได้ชัด แต่ยังควรมีการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและความรู้พื้นฐานให้กับประชาชนในประเด็นของกฎหมายที่ออกใหม่อันได้แก่ พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้ผู้คดียุบหาย พ.ศ. 2565 ที่เป็นกฎหมายใหม่ และช่องทางในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมซึ่งกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยได้มีความพยายามในการพัฒนาหลากหลาย ๆ ให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมให้มากขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ยังปรากฏว่าประชาชนจำนวนมากก็ยังไม่ได้รับรู้หรือรับทราบถึงช่องทางในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมต่าง ๆ เหล่านี้ โดยในส่วนของ การสำรวจความรับรู้เข้าใจกฎหมาย สิทธิพื้นฐาน และช่องทางในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม พบว่า การรับรู้เกี่ยวกับช่องทางในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมเป็นด้านที่ได้คะแนนต่ำสุด (0.582) เมื่อเปรียบเทียบกับค่าคะแนนในภาพรวมของตัวชี้วัดในด้านนี้ที่ค่อนข้างดี (ค่าคะแนน 0.640) โดยช่องทางที่ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้มากยิ่งขึ้น ได้แก่ สายด่วนยุติธรรม การรับบริการดูแลผู้กระทำผิดหลังปล่อย การขอรับเงินช่วยเหลือต่อผู้คดี การร้องเรียนหากคดีไม่คืบหน้าล่าช้า การจัดหาทนาย การติดตามยึดอายัดทรัพย์สินในคดีแพ่ง การขอความช่วยเหลือเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ในเรือนจำ และการขอรับความช่วยเหลือผ่านองค์กรพัฒนาภาคเอกชน

2) สถานการณ์อาชญากรรมที่ควรให้ความสำคัญซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัดได้แก่ คดีก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในปี พ.ศ. 2566 อย่างเห็นได้ชัด และมีการก่อเหตุสูงกว่าปีอื่น ๆ มาก และคดีหลอกลวงฉ้อโกง

3) เมื่อนำข้อมูลผลการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชนมาเทียบเคียงกับสถิติอาญาประกอบกับการประเมินคุณภาพข้อมูลสถิติอาชญากรรมของประเทศไทย พบว่า ประเทศไทยกำลังประสบปัญหาเรื่องคุณภาพของการจัดเก็บข้อมูลสถิติอาชญากรรมให้ตรงกับความเป็นจริง จากการสำรวจข้อมูลอาชญากรรม

ภาคประชาชน (Crime Victimization Survey) ปรากฏว่ามีหลายกลุ่มประเภทคดีที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องอย่างเห็นได้ชัด ไม่ว่าจะเป็น ความผิดต่อชีวิตร่างกายและเพศ คดีหลอกลวงฉ้อโกง แต่แนวโน้มสถิติคดีอาชญากรรมกลับมีแนวโน้มลดน้อยลงรวมถึงมีอัตราการจับกุมคดีสูงถึงกว่าร้อยละ 90 ซึ่งอาจไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง หรือในบางกลุ่มคดีที่ไม่ปรากฏสถิติคดีหรือปรากฏสถิติคดีในจำนวนน้อยมาก แต่ปรากฏว่าเป็นคดีที่พบเห็นได้และสามารถสำรวจได้จากการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชนในอัตราที่สูง เช่น การเลือกปฏิบัติ ถูกล่อลวงละเมิดความเป็นส่วนตัว เรียกรับสินบน เจ้าหน้าที่รัฐใช้อำนาจโดยมิชอบ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงปัญหาการไม่รับแจ้งความหรือปัญหาการเข้าถึงกระบวนการกระบวนการยุติธรรมของเหยื่ออาชญากรรมในกลุ่มนี้

4) แม้จะได้มีความพยายามในการพัฒนาระบบการรับแจ้งความออนไลน์ในคดีหลอกลวงฉ้อโกง คดีอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ ซึ่งทำให้มีการรับแจ้งคดีอาชญากรรมใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากยิ่งขึ้นอย่างชัดเจนในปีก่อนหน้า แต่ปรากฏว่าในการประเมินปี พ.ศ. 2566 กลับพบว่าในคดีหลอกลวงฉ้อโกง ยังปรากฏปัญหาการไม่รับแจ้งความคดีอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคดีหลอกลวงกลับมีตัวเลขการรับแจ้งความที่น้อยลงมากจากปีก่อนหน้า ที่ได้เริ่มมีระบบการรับแจ้งความออนไลน์ ซึ่งไม่สอดคล้องกับการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชนที่พบเหยื่ออาชญากรรมในอัตราสูงขึ้นเรื่อย ๆ อย่างต่อเนื่อง

5) การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายในช่วงของการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและการนำผลการรับฟังความคิดเห็นไปประกอบการพิจารณากฎหมายในช่วงก่อนการออกกฎหมายหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายนั้น ได้รับการประเมินค่อนข้างดี แสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมชัดเจน ต่างกับการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์หลังการออกกฎหมายหรือการทบทวนกฎหมายที่มีอยู่ยังมีปัญหาว่ายังไม่มี การดำเนินการอย่างจริงจัง และมีหน่วยงานเจ้าของกฎหมายที่ดำเนินการทบทวนกฎหมายจนนำไปสู่การแก้ไขกฎหมายหรือปรับปรุงการทำงานน้อยอยู่

6) จากการประเมินเรื่องกระบวนการยุติธรรมที่ถูกต้องเที่ยงธรรม พบว่าเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาระบบกระบวนการยุติธรรม โดยหากประเมินจากกลไกและแนวทางปฏิบัติในการกำกับดูแล ตรวจสอบการใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานในการจับกุม สอบสวน สั่งคดี หรือพิจารณาให้เป็นไปด้วยความถูกต้อง ปราศจากอคติ (Accuracy and Impartiality) นั้น มีแนวทางหรือขั้นตอนการปฏิบัติชัดเจน แต่ในด้านอื่น ๆ เช่น การเลือกปฏิบัติ (Discrimination) การทุจริตในกระบวนการยุติธรรม การแทรกแซงกระบวนการยุติธรรม และข้อมูลการร้องเรียนหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมได้สะท้อนว่าในประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้ ยังมีปัญหายู่มาก จากข้อมูลการร้องเรียนหรือข้อมูลคดีจากหน่วยงานกลาง (เช่น กสม. ป.ป.ช. ป.ป.ท.) พบว่า มีการร้องเรียนหรือข้อมูลเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมอยู่มาก แต่ในส่วนการตรวจสอบเรื่องร้องเรียนโดยหน่วยงานของตนเองกลับมีจำนวนเรื่องร้องเรียนเพียงเล็กน้อย ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงจุดอ่อนและช่องทางในการใช้กลไกในการตรวจสอบติดตามเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าว

7) การประเมินด้านกระบวนการยุติธรรมบนพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Justice) พบว่าในภาพรวมกระบวนการยุติธรรมไทยได้พัฒนาในเรื่องความโปร่งใสและการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีได้ดี แต่ยังมีปัญหาสำคัญที่ยังเป็นปัญหาที่มีมานานโดยยังไม่ได้รับการแก้ไข ซึ่งพบจากการประเมินตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมมาโดยตลอด ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการลดขั้นตอนและระยะเวลาการให้บริการที่ยังไม่มีการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม การตระหนักถึงต้นทุนและภาระค่าใช้จ่ายของประชาชนในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และการบูรณาการข้อมูลกระบวนการยุติธรรม ซึ่งควรจะมีการริเริ่มแผนปฏิบัติการอย่างเป็นรูปธรรมในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าว

8) การประเมินด้านการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ พบว่า หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยมีกรอบกฎหมาย ขั้นตอน และมาตรฐานการปฏิบัติในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนที่ดี แต่ในทางปฏิบัติแล้วมักจะเกิดปัญหา ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการละเมิดหลักการบังคับใช้กฎหมายโดยชอบตามกระบวนการอันควร (Due Process) ก็ยังปรากฏในตัวชี้วัดสากลและการประเมินตัวชี้วัดของไทยเองว่ายังมีโอกาสในการละเมิดหลักปฏิบัติอยู่ ขาดกลไกและการปฏิบัติที่เพียงพอในการป้องกันไม่ให้เกิดการจับกุมหรือคุมขังผู้บริสุทธิ์ (แพะ) กระบวนการยุติธรรมยังไม่ได้ตระหนักถึงปัญหาการละเมิดสิทธิเท่าที่ควร โดยยังไม่มีข้อมูลการร้องเรียนเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิเรื่องสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นการใช้อำนาจเกินควร (Abuse of Power) การซ้อมทรมานหรือบังคับบุคคลสูญหาย ซึ่งหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีข้อมูลสถิติในส่วนนี้น้อยมาก ทั้งที่มีการร้องเรียนจากหน่วยรับเรื่องร้องเรียนกลาง หรือจากการสำรวจข้อมูลอาชญากรรมภาคประชาชนยังมีปัญหาในประเด็นดังกล่าวอยู่มาก สะท้อนให้เห็นว่าหน่วยงานยังไม่ให้ความสำคัญของการคุ้มครองเหยื่อที่ถูกละเมิดสิทธิเสรีภาพเท่าที่ควร หรือยังไม่มีช่องทางให้เหยื่อเข้าถึงได้อย่างเพียงพอ โดยประเด็นด้านการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพเป็นประเด็นที่ได้คะแนนต่ำสุดและเป็นประเด็นที่ได้คะแนนต่ำมากคือ 0.46 จากการประเมินในระดับสากลจากดัชนีชี้วัดหลักนิติธรรมของโครงการความยุติธรรมโลก (World Justice Project)

9) แนวโน้มอัตราการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นโทษจากเรือนจำและผู้พ้นคุมประพฤติมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ในขณะที่กระบวนการยุติธรรมให้ความสำคัญกับการติดตามผู้พ้นโทษให้กลับไปใช้ชีวิตในสังคมอย่างปกติสุขเพิ่มมากขึ้นและมีข้อมูลในส่วนนี้ที่ชัดเจน อย่างไรก็ตามจากการประเมินตัวชี้วัดก็ยังคงพบว่ากระบวนการยุติธรรมไทยยังขาดหน่วยงานและมาตรการในการดูแลที่ชัดเจน ในการดูแลผู้กระทำผิดหลังปล่อย (Aftercare Service)

10) มีประเด็นควรเฝ้าระวังเกี่ยวกับสัดส่วนผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาพิพากษาซึ่งเริ่มมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

11) จากการประเมินมาตรฐานการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้านกระบวนการยุติธรรม พบว่าประเทศไทยมีการขับเคลื่อนการแก้ปัญหาและยกระดับมาตรฐานสากลในหลายด้าน ซึ่งจากทั้งการประเมินภายในประเทศด้วยตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมหรือจากการเปรียบเทียบค่าคะแนนของประเทศไทยจากการจัดอันดับโดยองค์การระดับสากลก็มีผลการปฏิบัติในหลายด้านที่มีความก้าวหน้าที่ดี ไม่ว่าจะเป็นการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน การป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์ การต่อต้านการฟอกเงิน

แต่ยังมีด้านที่ยังเป็นปัญหาและต้องให้ความสำคัญในการแก้ไขปรับปรุงคือ การทุจริตคอร์รัปชัน และการยกระดับดัชนีหลักนิติธรรม (Rule of Law Index) ที่มีค่าคะแนนต่ำอยู่

12) ในส่วนของการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเป็นส่วนที่ได้รับการประเมินว่าการดำเนินการอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรมทั้งในด้านความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ความร่วมมือกับภาคประชาชนหรือเครือข่ายประชาสังคม และความร่วมมือระหว่างประเทศ แต่เป็นที่น่าสนใจว่าความร่วมมือเชิงเครือข่ายในการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเองเป็นด้านที่ได้รับการประเมินต่ำสุดในตัวชี้วัดนี้

13) ในส่วนของความเชื่อมั่น เชื่อถือ ศรัทธากระบวนการยุติธรรมในปี พ.ศ. 2567 มีค่าคะแนนสูงกว่าปี พ.ศ. 2566 อยู่บ้างเล็กน้อย จากเดิมร้อยละ 62.50 เพิ่มขึ้นร้อยละ 63.80

ข้อค้นพบสำคัญในการพัฒนาตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรม

จากการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย (Thailand Justice Indicator) และการทบทวนเครื่องมือในการจัดเก็บตัวชี้วัดในแต่ละตัว มีข้อค้นพบสำคัญที่ควรนำมาพิจารณาปรับปรุงพัฒนาตัวชี้วัดในระยะต่อไปดังนี้

1) ในการประเมินตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมจากการสำรวจข้อมูลภาคประชาชนยังพบว่า แม้จะมีความพยายามในการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวนมาก และกำหนดสัดส่วนทั้งประชาชนที่ได้ใช้บริการหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและประชาชนที่ไม่ได้ใช้บริการหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม แต่ในความจริงแล้วในรอบการสำรวจแต่ละครั้ง สำหรับบางหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมนั้นแทบจะไม่มีกลุ่มตัวอย่างประชาชนที่ไปใช้บริการ ซึ่งอาจทำให้ผลการประเมินไม่ครอบคลุมทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมจากข้อจำกัดในด้านงบประมาณที่ไม่สามารถขยายกลุ่มตัวอย่างประชาชนทั่วไปได้มากกว่านี้ ในระยะต่อไปอาจพิจารณาให้มีการประเมินจากผู้รับบริการที่เข้ามาใช้บริการโดยตรงจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเพื่อให้มีการประเมินประชาชนที่ครอบคลุมทุกหน่วยงาน

2) ในการประเมินตัวชี้วัดบางตัว ใช้รูปแบบการประเมินการสังเกตและประเมินตนเอง (Self-Assessment and Observation: SA+OB) แต่เป็นการประเมินแนวทางการพัฒนาข้อมูลที่จะต้องมีในการพัฒนากระบวนการยุติธรรม ได้แก่ จำนวนระยะเวลาการให้บริการเฉลี่ยของกระบวนการยุติธรรม จำนวนคดีที่ไม่เสร็จสิ้นตามระยะเวลามาตรฐาน ต้นทุนต่อหน่วยในกระบวนการยุติธรรม และต้นทุนการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมภาคประชาชน ตัวชี้วัดเหล่านี้แต่เดิมยังไม่ได้มีการจัดเก็บข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการอย่างเป็นรูปธรรม ในการจัดทำตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (REGRADE) ในช่วงแรกจึงได้พยายามกระตุ้นให้เกิดการผลักดันให้มีการจัดทำข้อมูลโดยประเมินในลักษณะแบบการสังเกตและประเมินตนเอง (Self-Assessment and Observation: SA+OB) เนื่องจากหากใช้สถิติข้อมูลในการประเมินหน่วยงานต่าง ๆ ก็จะไม่มีความสอดคล้องกันสำหรับประเมินตัวชี้วัด ปัจจุบันในการจัดเก็บ

ข้อมูลตัวชี้วัดได้มีการแยกประเมินทั้งผลการปฏิบัติงานและคุณภาพข้อมูลอยู่แล้ว แม้จะเป็นข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการบางตัวที่ยังไม่มีการจัดเก็บและรายงานข้อมูล แต่ยังสามารถใช้เกณฑ์การประเมินคุณภาพมาประเมินเพื่อให้เกิดการผลักดันการพัฒนาข้อมูลได้ ดังนั้นในระยะต่อไปควรมีการปรับปรุงตัวชี้วัดเกี่ยวกับข้อมูลกระบวนการยุติธรรมให้เป็นตัวชี้วัดในลักษณะของการจัดเก็บข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data: AD) แทน

3) จากการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดด้วยวิธีการสังเกตและประเมินตนเอง (Self-Assessment and Observation: SA+OB) พบว่า ตัวชี้วัดบางตัวยังมีหลายหน่วยงานไม่สามารถรายงานได้ เนื่องจากไม่เกี่ยวข้องกับการกิจของหน่วยงานของตนเอง รวมถึงผู้ทรงคุณวุฒิผู้ประเมินก็มีความเห็นว่าจะไม่เกี่ยวข้องกับบทบาทและภารกิจของหน่วยงาน ในส่วนตัวชี้วัดเหล่านี้ในระยะต่อไปควรมีการจัดกลุ่มหน่วยงานผู้รายงานประเมินให้ตรงกับตัวชี้วัด เช่น กลุ่มหน่วยงานจับกุมคุมขัง กลุ่มหน่วยงานใช้ดุลยพินิจ กลุ่มหน่วยงานพัฒนาพฤตินิสัย กลุ่มหน่วยงานให้บริการช่วยเหลือ เป็นต้น

4) จากการเก็บข้อมูลการประเมินตัวชี้วัดเกี่ยวกับผลสำเร็จกระบวนการยุติธรรมทางเลือกที่ใช้สัดส่วนผลสำเร็จของคดีที่เข้าสู่การไกล่เกลี่ย พบว่า ส่วนใหญ่แล้วหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่มีหน้าที่ไกล่เกลี่ยหลายหน่วยงานมีการรายงานสัดส่วนผลสำเร็จในอัตราที่สูงมาก แต่ในความเป็นจริงแล้วกลับไม่ได้สะท้อนว่ากระบวนการยุติธรรมทางเลือกได้ช่วยเบี่ยงเบนคดีออกจากกระบวนการยุติธรรมกระแสหลักมากนักเพียงใด ในการประเมินระยะต่อไปควรมีการปรับเปลี่ยนเป็นการใช้สถิติคดีที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทั้งหมดเป็นฐานแล้วพิจารณาว่ากระบวนการยุติธรรมทางเลือกที่ดำเนินได้สำเร็จเป็นสัดส่วนเท่าไรของคดีที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทั้งหมดแทน

ข้อค้นพบสำคัญสำหรับการพัฒนากระบวนการยุติธรรม

การประเมินตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย (Thailand Justice Indicator) และวิเคราะห์สถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ปรากฏข้อค้นพบสำคัญที่ควรนำมาพิจารณาสำหรับการนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศไทยและการพัฒนาทางวิชาการ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) จากการประเมินค่าคะแนนตัวชี้วัดด้านการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในกระบวนการยุติธรรมเป็นด้านที่ได้คะแนนดัชนีต่ำที่สุด คือ 0.448 อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ซึ่งเป็นผลจากแนวโน้มอัตราการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นโทษจากเรือนจำและผู้พ้นคุมประพฤติมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด และกระบวนการยุติธรรมไทยยังขาดหน่วยงานและมาตรการในการดูแลที่ชัดเจนในการดูแลผู้กระทำผิดหลังปล่อย (Aftercare Service) ดังนั้น กระบวนการยุติธรรมจึงควรให้ความสำคัญกับการให้การศึกษ การฝึกอาชีพที่เหมาะสม รวมทั้งมีมาตรการติดตามดูแลผู้พ้นโทษหลังปล่อยอย่างจริงจัง

2) จากการประเมินค่าคะแนนตัวชี้วัดด้านการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ (คะแนนดัชนี 0.519) เป็นประเด็นที่ได้คะแนนดัชนีค่อนข้างต่ำ ซึ่งหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยส่วนใหญ่เข้าใจว่า เพียงแค่มีกรอบกฎหมาย แนวทางปฏิบัติ และมาตรฐานการปฏิบัติที่มีความครบถ้วนแล้ว แต่จากการประเมินตัวชี้วัดได้สะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนว่ายังปรากฏเหตุการณ์ในการละเมิดหลักแนวทางปฏิบัติในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพอยู่เสมอ ในขณะที่ระบบการให้ความช่วยเหลือคุ้มครองยังไม่สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างแท้จริง มีประชาชนเพียงจำนวนเล็กน้อยที่สามารถเข้าถึงระบบการร้องเรียนและให้ความช่วยเหลือ ดังนั้นหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมโดยเฉพาะในส่วนของหน่วยงานคุมขังจำคุกจะต้องให้ความสำคัญต่อการพัฒนาระบบการตอบสนอง หากมีการละเมิดหลักแนวทางปฏิบัติในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพให้เข้าถึงประชาชนได้มากขึ้น และมีการดำเนินการอย่างจริงจังเมื่อพบเหตุการณ์ละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชน

3) ให้ความสำคัญกับสถานการณ์อาชญากรรมในประเด็นที่พบการเพิ่มขึ้นของคดีอย่างเห็นได้ชัด เช่น การก่อความไม่สงบหรือการก่อการร้ายในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และรวมถึงอาชญากรรมสำคัญที่ยังไม่ปรากฏการรายงานเหตุหรือมีการรายงานเหตุเพียงเล็กน้อยไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงอันเป็นอาชญากรรมที่เจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมมองไม่เห็น (Dark Figure) อันได้แก่ การจับกุม หรือคุมขังผู้บริสุทธิ์ (แพะ) การเลือกปฏิบัติ ถูกล่วงละเมิดความเป็นส่วนตัว เรียกรับสินบนเจ้าหน้าที่รัฐใช้อำนาจโดยมิชอบ (Abuse of Power) เป็นต้น

4) จากผลการสำรวจความรู้เข้าใจกฎหมายและสิทธิพื้นฐานประชาชนมีความรู้และความเข้าใจเพิ่มขึ้นอย่างชัดเจนเมื่อเปรียบเทียบกับผลการประเมินปีก่อนหน้า แต่ควรมีการเผยแพร่การรับรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับช่องทางการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมต่าง ๆ ที่ยังเป็นจุดอ่อนให้มากขึ้น เช่น สายด่วนยุติธรรม การรับบริการดูแลผู้กระทำผิดหลังปล่อย การขอรับเงินช่วยเหลือต่อผู้คดี การร้องเรียนหากคดีไม่คืบหน้าล่าช้า การจัดหาทนาย การติดตามยึดอายัดทรัพย์สินในคดีแพ่ง การขอความช่วยเหลือเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ในเรือนจำ และการขอรับความช่วยเหลือผ่านองค์กรพัฒนาภาคเอกชน เป็นต้น

5) ระบบการให้ความช่วยเหลือประชาชนในเรื่องของการรับแจ้งความออนไลน์ในคดีลอบกลวงฉ้อโกง และอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ที่ทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติพัฒนาขึ้น เพื่อให้ความช่วยเหลือประชาชนที่ตกเป็นเหยื่อในปีประเมินก่อนหน้า ส่งผลดีต่อการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและการรวบรวมข้อมูลอาชญากรรมเพื่อดำเนินคดีกับคนร้ายอย่างเห็นได้ชัด แต่จากการประเมินตัวชี้วัดในครั้งนี้นักกลับพบว่าความจริงจังในการดำเนินการลดน้อยลงซึ่งในทางนโยบายควรมีการกำกับดูแลตรวจสอบการรับคดีของพนักงานสอบสวน และพัฒนาระบบการทำสำนวนการสอบสวนของคดีในกลุ่มนี้ให้กระชับรวดเร็วมากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับปริมาณอาชญากรรมที่เพิ่มสูงขึ้น

6) ควรมีการพัฒนาการเชื่อมโยงข้อมูลกระบวนการยุติธรรมระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมโดยเน้นให้เกิดขึ้นจริงและกำหนดโครงการพัฒนาในระยะยาว โดยกำหนดเป็นเป้าหมายการพัฒนากระบวนการยุติธรรมในระยะต่อไป อันได้แก่ การเชื่อมโยงข้อมูลทางคดี ประวัติอาชญากร และผลคดีระหว่างตำรวจกับหน่วยงานด้านการพัฒนาพฤตินิสัย รวมถึงการยกเลิกการนำข้อมูลจากเอกสารมาบันทึกลงระบบให้มีความซ้ำซ้อนเป็นภาระงานเพิ่มขึ้น ซึ่งจากการประเมินยังเป็นปัญหาสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของความพยายามในการบูรณาการข้อมูลยังขาดความต่อเนื่อง และระบบที่เคยมีการพัฒนาไว้กลับไม่สามารถใช้การต่อได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของระบบการคำนวณอัตราการทำผิดซ้ำ

7) ประเทศไทยยังไม่มีระบบงานที่ชัดเจนด้านการช่วยเหลือดูแลเหยื่ออาชญากรรมและการช่วยเหลือผู้บริสุทธิ์ที่ถูกคุมขังจับกุมนอกเหนือจากการให้เงินชดเชยเยียวยา และระบบการดูแลผู้กระทำผิดหลังปล่อย (Aftercare Service) ซึ่งสะท้อนจากการประเมินตัวชี้วัด ในระยะต่อไปควรมีการพัฒนากลไกในการช่วยเหลือผู้ถูกกล่าวหาคดีที่เป็นผู้ยากไร้หรือผู้ที่ถูกควบคุมตัวให้สามารถเข้าถึงบริการในการทบทวนพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตนเอง รวมทั้งควรมีการพิจารณาอย่างจริงจังในการสร้างกลไกด้านการช่วยเหลือดูแลเหยื่อ (Victim Support) การช่วยเหลือตรวจสอบกรณีการจับผู้บริสุทธิ์มาดำเนินคดี (Miscarriage Case Review) และการดูแลผู้กระทำผิดหลังปล่อย ซึ่งอาจมีการขยายขอบเขตความร่วมมือให้ภาคประชาสังคมหรือองค์กรพัฒนาภาคเอกชนมาช่วยเหลือนอกเหนือจากหน่วยงานภาครัฐก็ได้

ข้อเสนอเชิงวิชาการ

1) ในส่วนการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายเพื่อให้เกิดการสร้างและปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัยและไม่เป็นภาระกับประชาชนมากเกินไป ควรมีการกำหนดตรวจสอบในการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางกฎหมายในแต่ละกลุ่มให้ชัดเจน และที่ผ่านมายังพบว่าการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายยังจำกัดอยู่เฉพาะในมุมมองหน่วยงานภาครัฐ ยังไม่เปิดกว้างให้ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และที่สำคัญควรมีการกำหนดหน่วยงานเจ้าภาพและผู้กำกับติดตามการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนที่เป็นรูปธรรมซึ่งเป็นจุดอ่อนที่พบจากการประเมินในครั้งนี้

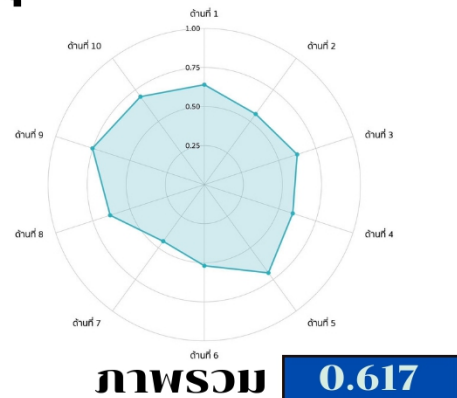
2) การประเมินระบบ Tracking คดี และความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบ Tracking ควรครอบคลุมหน่วยงานหลักในกระบวนการยุติธรรมทุกหน่วยงาน ไม่เฉพาะตำรวจ อัยการ ศาล

3) การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมในลักษณะของการบูรณาการข้อมูลขาดความต่อเนื่อง ซึ่งสะท้อนให้เห็นจากการพัฒนาสถิติการกระทำผิดซ้ำผ่านระบบ Data Lake และระบบ DXC ที่เคยมีการพัฒนาระบบข้อมูลที่ดีแต่ขาดการบำรุงรักษาและงบประมาณในการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง รวมถึงขาดการนำเข้าข้อมูลที่เป็นปัจจุบันทำให้ระบบข้อมูลไม่สามารถจัดทำสถิติที่น่าเชื่อถือได้ จึงควรมีการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาระบบสถิติในส่วนนี้ และกำหนดมาตรฐานในการบันทึกและส่งต่อข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ ให้ชัดเจนเพื่อให้เกิดระบบข้อมูลที่ยั่งยืนในระยะยาว

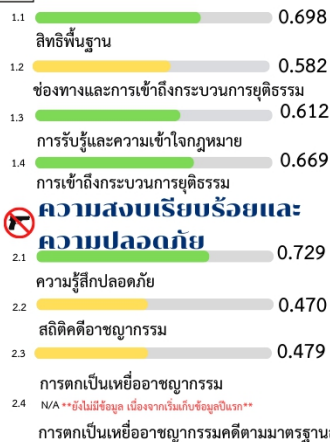
4) จากการเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติกระบวนการยุติธรรม ในทางวิชาการพบว่ายังมีสถิติสำคัญอีกหลายตัวที่ยังไม่มีการพัฒนาระบบการจัดเก็บและรวบรวมสถิติ ซึ่งควรมีการพัฒนาในระยะต่อไป ได้แก่ สถิติอาชญากรรมสำคัญ สถิติคดีอาญา และสถิติคดีตาม พ.ร.บ.ที่มีโทษทางอาญาในภาพรวม สถิติเรื่องร้องเรียนในประเด็นต่าง ๆ ที่จะต้องเชื่อมโยงกับระบบการรับเรื่องร้องเรียนในวงกว้างมากกว่าระบบการรับเรื่องร้องเรียนในส่วนกลาง และเปิดช่องทางให้ประชาชนผู้เดือดร้อนหรือพบการปฏิบัติที่มิชอบในกระบวนการยุติธรรมเข้าถึงการร้องเรียนได้ง่ายขึ้น

	การรับรู้กฎหมายและสิทธิพื้นฐาน	0.640
	ความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย	0.559
	กฎหมายดี ประชาชนเคารพกฎหมาย	0.625
	ความถูกต้องเที่ยงธรรม	0.595
	การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี	0.698
	การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ	0.519
	การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด	0.448
	มาตรฐานสากล	0.634
	การสร้างเครือข่าย	0.753
	ความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม	0.696

ตัวชี้วัดกระบวนการ ยุติธรรมประเทศไทย

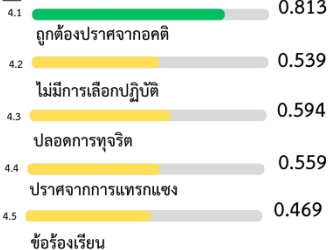
การรับรู้กฎหมายและสิทธิพื้นฐาน

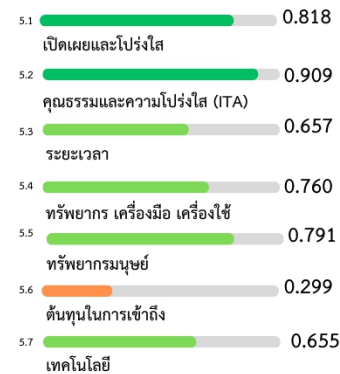
กฎหมายดี ประชาชนเคารพกฎหมาย

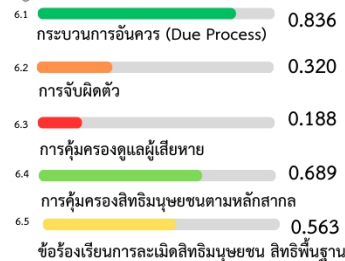
ความถูกต้องเที่ยงธรรม

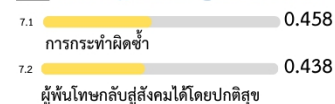
การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

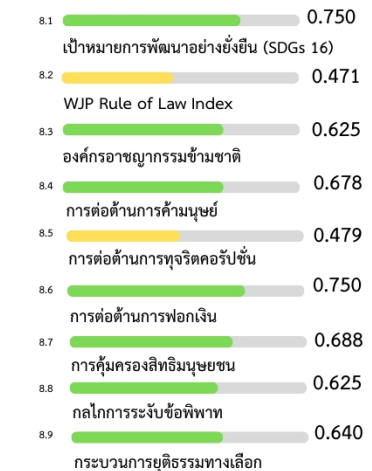
การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ

การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด

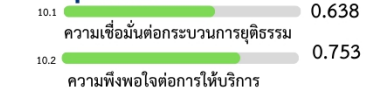
มาตรฐานสากล

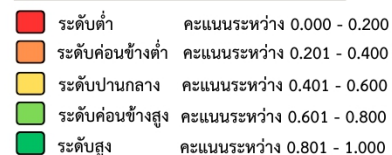
การสร้างเครือข่าย

ความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม

ระดับผลการประเมิน

Executive Summary

The project to collect data on indicators and analyze the situation of crime and justice process in Thailand for fiscal year 2024 is an action in line with the national reform agenda on the justice process. The National Reform Council (NRC) has assigned the Ministry of Justice, through the Office of Justice Affairs, to drive the reform of the criminal justice process indicators through the mechanism of the National Justice Administration Development Committee (NJAC) by the Subcommittee on Criminal Justice Indicator Reform.

The Office of Justice Affairs has been continuously collecting data on such indicators since fiscal year 2018 to analyze, process, and set comparative standards, with the aim of having indicators that are efficient and comparable to international standards, as well as being able to evaluate and analyze the situation of the criminal justice process in Thailand as a whole system, as well as present important findings in developing the efficiency of the criminal justice process and making policy recommendations through such indicators for the benefit of developing the justice process as a whole and academic work in the future.

In fiscal year 2024, the Office of Justice Affairs has approved the integration of the criminal justice process efficiency indicators into the indicators of the National Justice Administration Master Plan. Including consideration of the framework for collecting international indicators in line with the Sustainable Development Goals (SDGs) and the Rule of Law Index of the World Justice Project (WJP) to be combined into a single set of non-redundant indicators. In developing the indicators, data on 10 areas, totaling 44 indicators, were collected. The results of the indicator collection this time are as follows:

Research Methodology

The data collection of Thailand Justice Indicators is carried out through 3 methodologies : 1) Public Survey (PS - Public Survey) from national survey with 2,940 samples representing all Thailand regions 2) Self-Assessment and Observation (SA+OB - Self-Assessment and Observation) by certain renowned justice experts and 3) Administrative Data Collection (AD - Administrative Data) by justice statistics from all justice agencies with the method of comparing performance score with the target baseline which is obtained from Linear Trendline Analysis and data quality scores. In the interpretation of justice indicators, all data from each methodology are similarly presented in 0.000-1.000 score.

Results of the analysis and evaluation of indicators

The development of the Thailand Justice Indicator this time has brought together important issues that are recommendations for the development of indicators, starting from the original indicators of the efficiency of the criminal justice process (REGRADE) to develop this indicator, along with integrating the indicators of the Master Plan for the Development of National Justice Administration, Edition 4 (2023 - 2026) and the indicators of the Sustainable Development Goals (SDGs) to compile into a single set of indicators, including incorporating issues from the Rule of Law Index of the World Justice Project (WJP) to be included in the data collection issues in this project. In collecting data this time, indicators with different contents and assessment objectives were combined into a single indicator to collect data at the same time without duplication. In some indicators, assessments in multiple dimensions may be required, which may be assessed simultaneously, including public surveys (PS - Public Survey), observation and self-assessment (SA+OB - Self-Assessment and Observation), and administrative data collection (AD - Administrative Data).

The results of the collection of 44 indicators of criminal justice process efficiency in all 10 areas showed a total score of 0.613, which is considered fairly good. The evaluation results are as follows

Results of the collection of performance indicators of the justice process in Thailand

Orders	Indicator	Total score
1	Rights and Legal Knowledge	0.640
2	Crime Control and Safety	0.559
3	Culture of Lawfulness	0.625
4	Fairness and Accuracy	0.595
5	Good Governance of Justice	0.698
6	Rights and Liberties Protection	0.519
7	Rehabilitation	0.448

Orders	Indicator	Total score
8	International Standards	0.634
9	Network and Collaboration	0.753
10	Trust and Confidence in Justice	0.696
Thailand Justice Indicator Score		0.617

Analysis of the crime situation and the justice process in Thailand

From the analysis of the important justice process situation, there are findings that show the overall crime situation that reflects important changes and weaknesses-strengths of the justice process in Thailand. It can be summarized as follows

1) The situation of people's awareness of laws and basic rights when compared to the previous year tends to be better with a significantly higher score than the previous year. However, there should be more knowledge and understanding of laws and basic knowledge for the public in terms of new laws, such as the Prevention and Suppression of Torture and Enforced Disappearance Act B.E. 2565, which is a new law, and channels for accessing the justice process. The justice process of Thailand has been trying to develop various mechanisms to allow people to access the justice process more continuously. However, it appears that many people are still not aware of or notified of these channels for accessing the justice process. In terms of the survey on the awareness of laws, basic rights, and channels for accessing the justice process, it was found that awareness of channels for accessing the justice process was the aspect that received the lowest score (0.582) when comparing the overall score of the indicators in this set, which was quite good (score 0.640). The channels that should be more publicized to the public include the justice hotline and services for caring for offenders after release. Requesting financial assistance for litigation, filing a complaint if the case does not progress, finding a lawyer, tracking and seizing assets in civil cases, requesting assistance regarding living conditions in prisons, and requesting assistance through private development organizations.

2) The crime situation that should be given importance and has a clear tendency to increase is the unrest in the southern border provinces, which has a clear tendency to

increase in 2023 and has a much higher number of incidents than in other years, together with a dramatic increase in fraud cases.

3) When comparing the results of the citizen crime survey with criminal statistics and evaluating the quality of Thailand's crime statistics, it was found that Thailand is having a problem with the quality of collecting crime statistics that are consistent with reality. From the citizen crime survey (Crime Victimization Survey), it was found that there are many groups of cases that have a clear tendency to increase continuously, such as crimes against life, body, and sex, fraud and fraud cases. However, the trend of criminal statistics has decreased, including the arrest rate of more than 90 percent, which is very unusual. Or in some groups of cases that do not appear in case statistics or appear in very few cases, but it turns out that they are cases that can be found and surveyed from the citizen crime survey at a high rate, such as discrimination, invasion of privacy, bribery, and state officials abusing their power. This shows the problem of not receiving reports or the problem of accessing the justice process for victims of crime in this group.

4) Although there have been efforts to develop an online reporting system for fraud and computer crime cases, which has clearly made the number of crimes reports closer to reality in previous years, the evaluation in 2023 found that fraud cases still have problems of not receiving reports, especially fraud cases, with the number of reports much lower than the previous year when the online reporting system was introduced. This is contrary to the survey of public crimes that found a continuously increasing rate of victims.

5) The evaluation of the effectiveness of the law during the period of listening to the opinions of stakeholders and the use of the results of the listening to opinions to consider the law before enacting the law or amending the law was evaluated quite well, showing clear and tangible implementation. This is different from the monitoring and evaluation of the effectiveness after enacting the law or reviewing the existing law, which still has the problem of not being seriously implemented and there are few law-owning agencies that review the law leading to the amendment of the law or improvement of the work.

6) From the assessment of the fair and just justice process, it was found that this is another issue that should be given importance in developing the justice process. If assessed from the mechanism and guidelines for monitoring and examining the use of discretion by officials in arresting, investigating, ordering cases, or considering cases to be correct and

without bias (Accuracy and Impartiality), there are clear guidelines or procedures. However, in other aspects, such as discrimination, corruption in the justice process, intervention in the justice process, and data on complaints against agencies in the justice process, it reflects that there are still many problems in these issues. From the data on complaints or indictments from central agencies (e.g. NHRC, NACC, NACC), it was found that there were many complaints or indictments of officials in the justice process. However, in terms of investigating complaints by their own agencies, there were only a few complaints, which reflects the weaknesses and channels for using the mechanism to monitor and prevent such problems from occurring.

7) The assessment of the justice process based on good governance found that overall, the Thai justice process has developed well in terms of transparency and good governance. However, there are still important problems that have been around for a long time and have not been resolved, which have been found from the evaluation of the justice process indicators all along, such as the reduction of steps and service time that have not been implemented in a tangible way, the awareness of the cost and burden of the people in accessing the justice process, and the integration of justice process data, which should have a tangible action plan to solve these problems.

8) The evaluation of the protection of rights and freedoms found that the justice process agencies in Thailand have a good legal framework, procedures, and standards of practice to protect the rights and freedoms of the people. However, in practice, there are often problems, such as violations of the principle of law enforcement according to due process, which still appears in international indicators and the evaluation of Thailand's own indicators that there are still opportunities to violate the principles. There is a lack of mechanisms and adequate practices to prevent the arrest or detention of innocent people (scapegoats). The justice process has not been aware of the problem of rights violations as much as it should, with no complaints about important rights violations, such as the abuse of power, torture, or enforced disappearances. Justice process agencies have very little statistical data on this issue, even though there are complaints from the central complaint unit or from the survey of crime data from the public sector, there are still many problems in these issues, reflecting that the agencies do not give importance to the protection of victims whose rights and freedoms have been violated as much as they should or there are

still no channels for victims to access them sufficiently. The issue of protecting rights and freedoms was the issue that received the lowest score and a very low score of 0.46 from the international assessment of the World Justice Project's Rule of Law Index.

9) The trend of recidivism rates among ex-prisoners and probationers has clearly increased, while the justice process has increasingly placed importance on tracking ex-prisoners back to normal life in society and there is clear data on this issue. However, the assessment of the indicators also found that the Thai justice process still lacks clear agencies and measures to take care of offenders after their release (Aftercare Service).

10) There is a growing concern regarding the increasing proportion of incarcerated persons being held during trial proceedings.

11) The assessment of the standard of compliance with international standards of the justice process found that Thailand has driven problem-solving and raised international standards in many areas. From both the domestic assessment using justice process indicators or from the comparison of Thailand's scores from rankings by international organizations, there are good progress results in many areas, such as driving sustainable development goals, preventing and suppressing human trafficking, and combating money laundering. However, there are still areas that are problems and need to be addressed and improved, namely corruption and raising the Rule of Law Index, which has a high score.

12) In terms of creating a cooperation network, it was assessed that the actions were clear and tangible in terms of cooperation between agencies in the justice process. Cooperation with the public sector or civil society networks, international cooperation. However, it is noteworthy that network cooperation in working together among agencies in the justice process itself is the aspect that received the lowest evaluation in this set of indicators.

13) In terms of confidence, trust, and faith in the justice process in 2024, the score was slightly higher than in 2023, increasing from 62.50 percent to 63.8 percent.

Key findings in the development of justice process indicators

From the collection of data on the Thailand Justice Indicator and the review of the tools used to collect each indicator, there are important findings that should be considered for improving and developing the indicators in the future as follows

1) In the evaluation of the justice process indicators, the public survey group also found that despite efforts to determine a large sample size and the proportion of both people who used the services of agencies in the justice process and people who did not use the services of agencies in the justice process, in reality, it was found that for some agencies in the justice process, there were almost no sample groups of people receiving services, which may result in the evaluation results not covering all agencies in the justice process. Due to budget constraints that cannot expand the sample group of the general public any further, in the future, consideration may be given to evaluating service recipients who directly use the services of agencies in the justice process in order to evaluate people covering all agencies.

2) In the evaluation of some indicators, the observation and self-assessment (SA+OB) format was used, but it was an evaluation of the development approach. The data that should be available in the development of the justice process are: the average service duration of the justice process, the number of cases that were not completed according to the standard period, the cost per unit in the justice process, and the cost of accessing the justice process for the public sector. These indicators were not originally collected as official statistics in a tangible manner. In the initial stage of the development of the Criminal Justice Process Performance Indicators (REGRADE), an attempt was made to encourage the creation of data by evaluating in the form of observation and self-assessment (SA+OB - Self-Assessment and Observation) because if statistical data were used to evaluate various agencies, there would be no statistical data to evaluate the indicators. Currently, the data collection of indicators already includes separate assessments of both performance and data quality. Even some official statistics that have not yet been collected and reported can still use quality assessment criteria to drive data development. Therefore, in the next phase, indicators related to justice process data should be improved to be indicators in the form of official statistical data collection (AD - Administrative Data) instead.

3) From the data collection of some observation and self-assessment indicators (SA+OB - Self-Assessment and Observation), it was found that many agencies were unable to report because they were not related to their own agencies' missions. In addition, the qualified assessors believed that they were not related to the roles and missions of the agencies. For these indicators, in the next phase, the reporting agencies should be grouped

to match the indicators, such as the arrest and detention group, the discretionary group, and the behavioral development group. Groups of agencies providing assistance, etc.

4) From collecting data on the evaluation of indicators of the success of alternative justice processes using the proportion of successful cases entering mediation, it was found that most agencies in the justice process with multiple responsibilities reported a very high percentage of successful cases, but in reality, this did not reflect the extent to which alternative justice processes had helped divert cases away from the mainstream justice process. In the next evaluation, it should be adjusted to use statistics of all cases entering the justice process as a base and consider what proportion of all cases entering the justice process were successful.

5) There should be a development of a system for linking data on the justice process between different agencies in the justice process, with an emphasis on making it happen and setting long-term development projects. This is set as a goal for the development of the justice process in the next phase, including linking data on cases, criminal records, and case results between the police and behavioral development agencies, including eliminating the duplication of data from documents into the system, which increases the workload. From the evaluation, this is still a significant problem, especially in terms of efforts to integrate data, which are still inconsistent, and the systems that have been developed cannot be used, especially in terms of the recidivism rate calculation system.

6) Thailand still does not have a clear system for helping and caring for victims of crime and helping innocent people who are detained and arrested, apart from providing compensation and a system for caring for offenders after their release (Aftercare Service), which is reflected in the evaluation of the indicators. In the next phase, there should be a development of a mechanism to help accused people who are poor or those who are detained to access services for reviewing evidence to prove their innocence. Therefore, serious consideration should be given to creating a mechanism for helping and caring for victims (Victim Support), helping to investigate cases where innocent people are arrested and prosecuted (Miscarriage Case Review), and caring for offenders after their release. This may include expanding the scope of cooperation to include civil society or private sector development organizations to provide assistance in addition to government agencies.

Academic proposals

1) In the evaluation of the effectiveness of the law in order to create and improve the law to be up-to-date and not too burdensome to the public, there should be a clear cycle for evaluating the effectiveness of the law in each group. In the past, it was found that the evaluation of the effectiveness of the law was limited to the perspective of government agencies and was not open to the public and stakeholders. Importantly, the host agency and the supervisor of the evaluation of the effectiveness of the law should be clearly defined in order to create tangible progress, which was a weakness found in this evaluation.

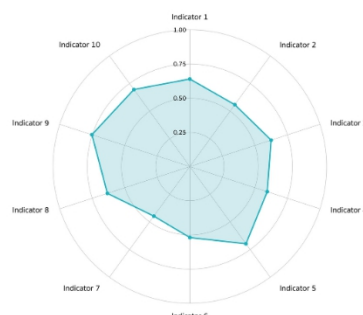
2) The evaluation of the case tracking system and the satisfaction of the public with the case tracking system should cover all main agencies in the justice process, not just the police, prosecutors, and courts.

3) The development of the justice process information system in the form of data integration lacks continuity, which is reflected in the development of statistics on recidivism through the Data Lake system and the DXC system, which used to have good data systems but lacked maintenance and budget for continuous operation, including the lack of current data import, making the data system unable to create reliable statistics. Therefore, there should be a project to develop a statistical system in this part and set clear standards for recording and forwarding data from various agencies to create a sustainable data system in the long term.

4) From the collection of justice process statistics Academically, it was found that there are still many important statistics that have not yet been developed. The system for collecting and compiling statistics that should be developed in the future include statistics on major crimes, statistics on criminal cases, and statistics on cases under the Act with criminal penalties in general, statistics on complaints on various issues that must be linked to a complaints system that is wider than the central complaints system, and opening channels for people who are suffering or encounter improper practices in the justice process to access complaints more easily.

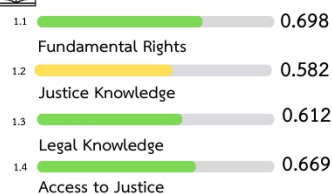
	Rights and Legal Knowledge	0.640
	Crime Control and Safety	0.559
	Culture of Lawfulness	0.625
	Fairness and Accuracy	0.595
	Good Governance of Justice	0.698
	Rights and Liberties Protection	0.519
	Rehabilitation	0.448
	International Standard	0.634
	Network and Collaboration	0.753
	Trust and Confidence in Justice	0.696

Thailand Justice Indicators

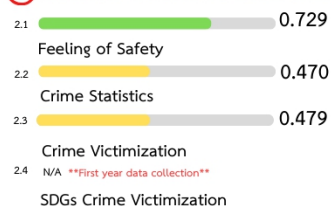

Total 0.617

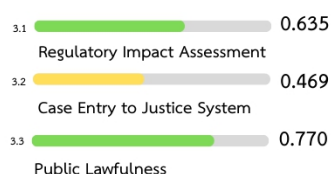
Rights and Legal Knowledge

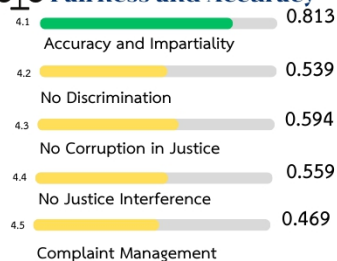
Crime Control and Safety

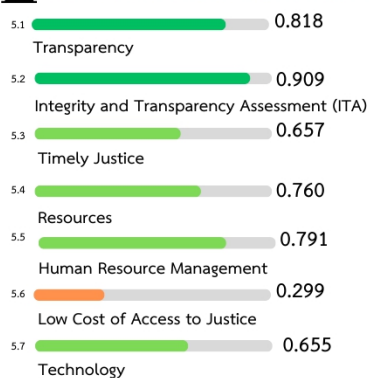
Culture of Lawfulness

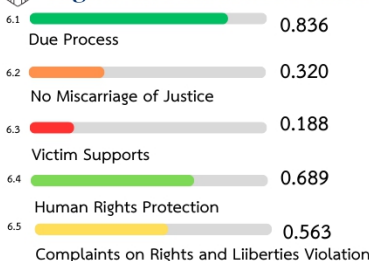
Fairness and Accuracy

Good Governance of Justice

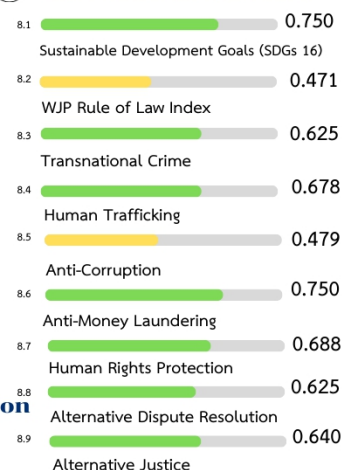
Rights and Liberties Protection

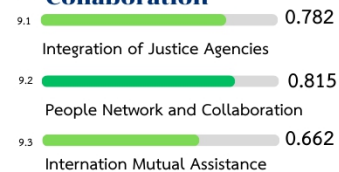
Rehabilitation

International Standard

Network and Collaboration

Trust and Confidence in Justice

Levels of Assessment

	Very Poor	score 0.000 - 0.200
	Poor	score 0.201 - 0.400
	Medium	score 0.401 - 0.600
	Good	score 0.601 - 0.800
	Very Good	score 0.801 - 1.000

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมา

สำนักงานกิจการยุติธรรม มีบทบาทและภารกิจสำคัญเกี่ยวกับนโยบายและการพัฒนากระบวนการยุติธรรม เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีทิศทางการดำเนินการที่สามารถอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งยังเป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อน ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติผ่านตัวชี้วัด ประกอบกับสำนักงานกิจการยุติธรรมได้รับมอบหมายจากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) ให้ดำเนินการผลักดันการปฏิรูปตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ผ่านกลไกคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) โดยคณะกรรมการการปฏิรูปตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ซึ่งเป็นคณะกรรมการภายใต้ กพยช. ได้เห็นชอบการกำหนดตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาขึ้น สำนักงานกิจการยุติธรรมในฐานะฝ่ายเลขานุการ จึงได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดดังกล่าวมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 เพื่อวิเคราะห์ ประมวลผล และกำหนดค่ามาตรฐานเปรียบเทียบ โดยมุ่งหวังให้มีตัวชี้วัดที่มีประสิทธิภาพเทียบเคียงได้มากกว่าสากล รวมถึงสามารถประเมินผลและวิเคราะห์สถานการณ์กระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศไทยได้ทั้งระบบ เพื่อนำไปสู่ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาและข้อเสนอเพื่อการพัฒนากระบวนการยุติธรรมทั้งองค์กรรวม

ผลการดำเนินงานในระยะที่ผ่านมาสะท้อนให้เห็นว่าโครงการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย สามารถจัดเก็บข้อมูลตัวเลขที่เป็นตัวแทนในระดับประเทศ ซึ่งแสดงให้เห็นแนวโน้มและสถานการณ์ที่สำคัญด้านกระบวนการยุติธรรมและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง โดยสำนักงานกิจการยุติธรรมได้นำผลการจัดเก็บข้อมูลและผลการวิเคราะห์ดังกล่าวไปประกอบการประเมินผลสัมฤทธิ์แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569) นอกจากนี้ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้นำข้อมูลในประเด็นการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชน ไปประกอบการประเมินสถานะการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทย่อยด้านการพัฒนากระบวนการยุติธรรม และรายงานสรุปผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สำนักงานกิจการยุติธรรมเล็งเห็นความสำคัญของการจัดทำโครงการดังกล่าวที่ควรมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง จึงกำหนดให้มีการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย (Thailand Justice Indicators) โดยนำประเด็นข้อค้นพบสำคัญในปีที่ผ่านมาพัฒนาตัวชี้วัดและวิธีการจัดเก็บเพื่อให้สามารถสะท้อนประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมประเทศไทยให้สอดคล้องต่อสถานการณ์และบริบทการเปลี่ยนแปลงได้มากยิ่งขึ้น

การจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย (Thailand Justice Indicators) ในครั้งนี้เป็นการวิเคราะห์และบูรณาการตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมทั้งของประเทศไทยและระดับสากลที่มีความเหมือนหรือคล้ายกันหลายประเด็นมารวมกันให้จัดเก็บพร้อมกันได้ ในการจัดทำตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรม

ประเทศไทย (Thailand Justice Indicator) จึงนำมาสู่การจัดเก็บตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทยที่มีการพัฒนาตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (REGRADE) และวิธีการจัดเก็บตัวชี้วัดให้มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569) ดัชนีชี้วัดหลักนิติธรรม (Rule of Law Index: RoLI) ของโครงการยุติธรรมโลก (World Justice Project: WJP) และตัวชี้วัดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 เพื่อทำให้การจัดเก็บตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทยเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันและเป็นค่ามาตรฐานเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมอื่น ๆ ทั้งของประเทศไทยและระดับสากลโดยเป็นการจัดเก็บตัวชี้วัดในครั้งเดียวกันไม่ซ้ำซ้อน

การจัดเก็บตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทยได้ดำเนินการปรับปรุงตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเดิม (REGRADE) จาก 7 ชุด 21 ตัวชี้วัด มาเป็นชุดตัวชี้วัดใหม่ที่มีการบูรณาการชุดตัวชี้วัดดังกล่าวโดยใช้วิธีการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัด 3 รูปแบบ ได้แก่ 1) การสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS) 2) การจัดเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง (Self-Assessment and Observation: SA+OB) และ 3) การจัดเก็บข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data: AD) จากนั้นนำผลการจัดเก็บข้อมูลทั้งหมดให้ผู้เชี่ยวชาญทำการประเมินผลด้วยการสังเกต (Observation: OB) และสัมภาษณ์ข้อมูลหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม แล้วนำข้อมูลที่ได้รับทั้งหมดมาประมวลผลตามหลักวิชาการและนำเสนอผลการวิเคราะห์เป็นค่าคะแนนดัชนีชี้วัด (Index) เพื่อเทียบเคียงกับดัชนีชี้วัดด้านนิติธรรม/นิติรัฐ (Rule of Law Index: ROLI) ของโครงการยุติธรรมโลก (World Justice Project: WJP)

การจัดเก็บตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทยในครั้งนี้จะเป็นการพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลเพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศในภาพรวม ให้สามารถชี้ให้เห็นถึงจุดอ่อน จุดแข็ง ของกระบวนการยุติธรรมไทย เพื่อนำไปสู่การพัฒนาและยกระดับมาตรฐานการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมประเทศไทยทั้งองค์กรรวม รวมถึงสามารถนำข้อมูลจากการจัดเก็บไปกำหนดเป็นค่ามาตรฐานเปรียบเทียบที่มีความน่าเชื่อถือเป็นไปตามหลักวิชาการ และสามารถนำข้อมูลจากการวิเคราะห์ผลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการสนับสนุนการขับเคลื่อนการปฏิรูปประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาด้วยตัวชี้วัด และนำไปประกอบการประเมินผลสัมฤทธิ์ของแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566-2569) และนโยบายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนนำผลการศึกษาดังกล่าวเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและการดำเนินงานด้านกระบวนการยุติธรรมในระยะต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อทบทวนและปรับปรุงเครื่องมือและแบบสอบถามที่ใช้ในการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทยให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและการนำไปใช้ประโยชน์

1.2.2 เพื่อพัฒนาตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย วิธีการจัดเก็บ วิเคราะห์ และ ประเมินผลให้เป็นไปตามมาตรฐานหลักวิชาการ และสามารถสะท้อนประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมของ ประเทศไทยที่สอดคล้องต่อสถานการณ์และบริบทการเปลี่ยนแปลง

1.2.3 เพื่อวิเคราะห์และประมวลผลการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย และผลการวิเคราะห์สถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย

1.2.4 เพื่อนำเสนอข้อค้นพบสำคัญในการพัฒนาประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมของ ประเทศไทย พร้อมทั้งข้อเสนอแนะเชิงวิชาการและเชิงนโยบายผ่านตัวชี้วัดดังกล่าว

1.3 ขอบเขตการดำเนินงาน

1.3.1 ดำเนินการทบทวนเครื่องมือ แบบสอบถาม วิธีการจัดเก็บ วิเคราะห์ และประเมินผลข้อมูล ตัวชี้วัดทั้ง 3 รูปแบบ ประกอบด้วย 1) การสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS) 2) การจัดเก็บ ข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง (Self-Assessment and Observation: SA+OB) และ 3) การจัดเก็บข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data: AD) รวมทั้งแบบประเมิน ตัวชี้วัดด้วยการสังเกต (Observation: OB) จากรายงานฉบับสมบูรณ์โครงการจ้างเหมาบริการเพื่อจัดเก็บ ข้อมูลตัวชี้วัดและวิเคราะห์สถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยประจำปี บประมาณ พ.ศ. 2566 และเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เครื่องมือ แบบสอบถาม วิธีการจัดเก็บวิเคราะห์ และประเมินผล มีความเหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์และการนำไปใช้ประโยชน์ก่อนนำไปใช้ในการ จัดเก็บข้อมูล

1.3.2 จัดประชุมชี้แจงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับที่มาความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของโครงการ รวมทั้งวิธีการจัดเก็บข้อมูล เครื่องมือและแบบสอบถามของตัวชี้วัดเพื่อให้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถให้ข้อมูลได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ คำนียามและข้อคำถาม แต่ละตัวชี้วัด

1.3.3 จัดอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับเจ้าหน้าที่จัดเก็บข้อมูลจากการสำรวจข้อมูล ภาคประชาชนเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ กระบวนการและวิธีการสำรวจ/จัดเก็บข้อมูล รายละเอียดเครื่องมือและแบบสอบถาม และวิธีการบันทึกข้อมูล เพื่อให้สามารถบันทึกข้อมูลได้ถูกต้อง และเป็นไปตามแผนการดำเนินงานที่กำหนด

1.3.4 ดำเนินการจัดเก็บ/สำรวจข้อมูลตัวชี้วัด ทั้ง 3 รูปแบบ ประกอบด้วย 1) การสำรวจข้อมูล ภาคประชาชน (Public Survey: PS) 2) การจัดเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง (Self-Assessment and Observation: SA+OB) และ 3) การจัดเก็บข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงาน ราชการ (Administrative Data: AD)

1.3.5 จัดประชุมกลุ่มย่อยเพื่อสังเกต (Observation: OB) และสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมผู้ให้ข้อมูล แต่ละหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่ให้ข้อมูลในแต่ละตัวชี้วัดตามวิธีการจัดเก็บข้อมูลทั้ง 3 รูปแบบโดยมี ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานที่ให้ข้อมูลในแต่ละตัวชี้วัดเข้าร่วมประชุม

1.3.6 วิเคราะห์และประเมินผลการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์และประเมินผลในรูปแบบรายตัวชี้วัด ตัวชี้วัดรายด้าน และในภาพรวม พร้อมทั้งวิเคราะห์สถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย

1.3.7 วิเคราะห์และสรุปผลข้อค้นพบสำคัญ อย่างน้อยประกอบด้วยประเด็นดังต่อไปนี้

1) ข้อค้นพบในการพัฒนาตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานหลักวิชาการ และสามารถสะท้อนประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยที่สอดคล้องต่อสถานการณ์และบริบทการเปลี่ยนแปลง

2) ข้อค้นพบสำคัญในการพัฒนาประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย พร้อมทั้งข้อเสนอแนะเชิงวิชาการและเชิงนโยบายผ่านตัวชี้วัดที่เป็นรูปธรรม

3) สรุปผลการวิเคราะห์และประเมินผลการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทยที่สอดคล้องกับนโยบายสำคัญ อย่างน้อยประกอบด้วย แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569)

1.3.8 จัดประชุมวิพากษ์ผลการจัดเก็บและวิเคราะห์ตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะสำหรับนำไปพัฒนารายงานฉบับสมบูรณ์

1.3.9 จัดทำรายงานผลการจัดเก็บและวิเคราะห์ตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย ฉบับสมบูรณ์ อย่างน้อยประกอบด้วย บทสรุปผู้บริหารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ และผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามข้อ 1.3.6 และ 1.3.7 พร้อมทั้งจัดทำแผนภาพหรืออินโฟกราฟิกนำเสนอผลการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นแนวโน้มที่สำคัญ และข้อค้นพบหรือข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.4 กิจกรรมการดำเนินงาน

1.4.1 ทบทวนผลการจัดเก็บตัวชี้วัดครั้งก่อนหน้า 6 ปีที่ผ่านมา และผลการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

1.4.2 ทบทวนเครื่องมือจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา รวบรวมข้อมูลสถิติอาชญากรรมรายจังหวัดเพื่อกำหนดพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายของการเก็บข้อมูล กำหนดมาตรฐานการเก็บข้อมูลและการบันทึกผล และวิธีการคิดคำนวณคะแนน รวมถึงรวบรวมประเด็นสำคัญจากการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มาพัฒนาการเก็บตัวชี้วัดในปีปัจจุบัน

1.4.3 ส่งงานงวดที่ 1 โดยจัดทำโครงร่างรายงานฉบับสมบูรณ์ ผลการทบทวนเครื่องมือการสำรวจข้อมูลตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา และแผนการดำเนินงาน โดยเสนอผู้ว่าจ้าง ภายใน 60 วัน นับถัดจากวันที่ลงนามในสัญญา

1.4.4 จัดเตรียมทีมเก็บข้อมูลการสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS) โดยจัดอบรมก่อนลงพื้นที่จริง และร่วมกับสำนักงานกิจการยุติธรรมในการกำหนดประเด็นตัวชี้วัดและการประเมินผลตัวชี้วัดที่ไม่ได้จัดเก็บข้อมูลจากการสำรวจข้อมูลภาคประชาชน 2 รูปแบบ ประกอบด้วยการจัดเก็บข้อมูล

ด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง (Self-Assessment and Observation: SA+OB) และการจัดเก็บข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data: AD)

1.4.5 จัดประชุมชี้แจงและอบรมแนวทางการจัดเก็บและรายงานข้อมูลตัวชี้วัด ประกอบด้วย

1) จัดประชุมชี้แจงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเน้นสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับที่มา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของโครงการ รวมทั้งวิธีการจัดเก็บข้อมูล เครื่องมือและแบบสอบถามของตัวชี้วัด เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถให้ข้อมูลได้อย่างถูกต้อง สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ คำนิยามและข้อคำถาม ทั้งในส่วนของกรรณายงานข้อมูลด้วยวิธีการประเมินตนเอง (Self-Assessment: SA) และข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data: AD)

2) จัดอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับเจ้าหน้าที่จัดเก็บข้อมูลจากการสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS) เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์ กระบวนการและวิธีการสำรวจ/จัดเก็บข้อมูล รายละเอียดเครื่องมือและแบบสอบถาม และวิธีการบันทึกข้อมูล

1.4.6 ดำเนินการสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS) ด้วยวิธีการลงพื้นที่สัมภาษณ์ โดยใช้แบบสอบถามและจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดอื่น ๆ ด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง (Self-Assessment and Observation: SA+OB) และการจัดเก็บข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data: AD) ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานที่สำนักงานกิจการยุติธรรมกำหนด

1.4.7 จัดประชุมกลุ่มย่อยเพื่อสังเกต (Observation: OB) และสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ให้ข้อมูล แต่ละหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมโดยมีผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้อง และหน่วยงานที่ให้ข้อมูล ในแต่ละตัวชี้วัดเข้าร่วมประชุม

1.4.8 นำข้อมูลจากการสำรวจมาสรุปผลการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อค้นพบและสถานการณ์ ด้านกระบวนการยุติธรรมที่สำคัญ ซึ่งได้จากการจัดเก็บข้อมูลในภาพรวมที่สะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์ อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยในปัจจุบัน รวมทั้งวิเคราะห์แนวทางการจัดเก็บ รวบรวมสถิติข้อมูลต่าง ๆ เพื่อพัฒนาตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย

1.4.9 ส่งงานงวดที่ 2 ซึ่งประกอบด้วย ผลการจัดเก็บ วิเคราะห์ และประเมินผลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย และผลการวิเคราะห์ข้อค้นพบสำคัญ ภายใน 150 วัน นับถัดจากวันที่ลงนามในสัญญา

1.4.10 จัดทำข้อเสนอแนวทางการจัดเก็บรวบรวมสถิติข้อมูลต่าง ๆ เพื่อพัฒนาตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย รวมถึงข้อค้นพบสำคัญในการพัฒนาประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย และข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย สำหรับนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมในภาพรวม และการพัฒนางานเชิงวิชาการต่อไป

1.4.11 จัดประชุมวิพากษ์ผลการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย เพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะสำหรับนำไปพัฒนารายงานฉบับสมบูรณ์

1.4.12 ส่งงานงวดที่ 3 โดยจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์การจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัด กระบวนการยุติธรรมประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วย บทสรุปผู้บริหารทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ผลการทบทวนเครื่องมือแบบสอบถาม วิธีการจัดเก็บ วิธีการวิเคราะห์และประเมินผลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามรายงานงวดที่ 2 สรุปผลการจัดประชุมวิพากษ์ผลการจัดเก็บ และวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย และแผนภาพ/อินโฟกราฟิกนำเสนอผลการจัดเก็บ และวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นแนวโน้ม ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะที่สำคัญ

1.5 ระยะเวลาการดำเนินงาน

การดำเนินการใช้ระยะเวลาทั้งสิ้น 255 วัน นับตั้งแต่ 22 มกราคม 2567 ถึง 2 กันยายน 2567

กิจกรรม/ระยะเวลา (เดือน)	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
1. ทบทวนผลการจัดเก็บตัวชี้วัดครั้งก่อนหน้า และผลการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566									
2. ทบทวนเครื่องมือจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา กำหนดระเบียบวิธีการจัดเก็บข้อมูล									
3. ส่งงานงวดที่ 1 ภายใน 60 วัน นับถัดจากวันที่ลงนามในสัญญา									
4. จัดเตรียมทีมเก็บข้อมูล กลุ่มข้อมูลจากการสำรวจข้อมูลภาคประชาชน จัดอบรมก่อนลงพื้นที่จริง และกำหนดประเด็นตัวชี้วัดที่ไม่ได้จัดเก็บข้อมูลจากการสำรวจข้อมูลภาคประชาชนร่วมกับสำนักงานกิจการยุติธรรม									

กิจกรรม/ระยะเวลา (เดือน)	ม.ค.		ก.พ.		มี.ค.		เม.ย.	พ.ค.		มิ.ย.		ก.ค.		ส.ค.		ก.ย.	
5. จัดอบรมแนะนำแนวทางการรายงานข้อมูลตัวชี้วัด																	
6. ดำเนินการสำรวจข้อมูลภาคประชาชนและจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดอื่น ๆ ทั้ง 44 ตัวชี้วัด																	
7. จัดประชุมกลุ่มย่อยเพื่อสังเกต (Observation: OB) และสรุปผลการเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อค้นพบหรือสถานการณ์ด้านกระบวนการยุติธรรมที่สำคัญ																	
8. ส่งงานงวดที่ 2 ภายใน 150 วันนับถัดจากวันที่ลงนามในสัญญา																	
9. จัดทำข้อเสนอแนวทางการจัดเก็บรวบรวมสถิติข้อมูลต่าง ๆ เพื่อพัฒนาตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย รวมถึงข้อค้นพบสำคัญในการพัฒนาประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย																	
10. จัดประชุมวิพากษ์ผลการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย																	

กิจกรรม/ระยะเวลา (เดือน)	ม.ค.		ก.พ.		มี.ค.		เม.ย.		พ.ค.		มิ.ย.		ก.ค.		ส.ค.		ก.ย.	
11. จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์ และส่งงานงวดที่ 3 ภายใน 225 วัน นับถัดจาก วันที่ลงนามในสัญญา																		

1.6 การบริหารจัดการ การควบคุมกิจกรรม หรือกระบวนการเพื่อลดความเสี่ยง

ขั้นตอนการดำเนินงาน	การบริหารปัจจัยและแผนการควบคุมกิจกรรม	ความเสี่ยงที่เกี่ยวกับโครงการ	วิธีการบริหารความเสี่ยง
ทบทวนเครื่องมือจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา กำหนดระเบียบวิธีการจัดเก็บข้อมูล	- ทบทวนเครื่องมือการสำรวจข้อมูลร่วมกับสำนักงานกิจการยุติธรรม	- หน่วยงานไม่ได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลหรือข้อมูลไม่ได้จัดเก็บตามมาตรฐานตามที่เครื่องมือกำหนด	- ในกรณีลงพื้นที่สำรวจข้อมูลภาคประชาชน ทีมจัดเก็บข้อมูลสามารถประสานหัวหน้าทีมจัดเก็บหรือหัวหน้าโครงการได้ทันที เพื่อหารือในประเด็นเกี่ยวกับปัญหาเครื่องมือการจัดเก็บ - ทำความเข้าใจกับหน่วยงานว่าเครื่องมือนี้ได้รับการพัฒนาเพื่อจัดเก็บข้อมูลตามมาตรฐานการรายงานทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ และขอให้หน่วยงานดำเนินการจัดเตรียมข้อมูลตามที่เครื่องมือกำหนด
จัดอบรมแนะนำแนวทางการสำรวจข้อมูลภาคประชาชนให้กับผู้จัดเก็บข้อมูล และแนวทางการรายงานข้อมูลตัวชี้วัดให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	- จัดอบรมทีมผู้จัดเก็บข้อมูลเพื่ออธิบายเกี่ยวกับรายละเอียดของเครื่องมือการสำรวจ วิธีการสำรวจ วิธีการบันทึกผลและหลักจริยธรรมในการวิจัยในมนุษย์ - ชี้แจงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับที่มาความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของโครงการ รวมทั้งวิธีการจัดเก็บ	- ทีมผู้จัดเก็บข้อมูลมีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนในกระบวนการเก็บข้อมูล - การสัมภาษณ์ไม่เป็นไปตามหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ - หน่วยงานไม่สามารถจัดเตรียมข้อมูลได้ทัน	- หัวหน้าทีมจัดเก็บข้อมูลติดตามการลงพื้นที่ของทีมจัดเก็บข้อมูลอย่างใกล้ชิดและทบทวนผลการจัดเก็บข้อมูลเพื่อตรวจสอบความคลาดเคลื่อนของข้อมูลตลอดการลงพื้นที่ - เน้นย้ำหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์กับทีมเก็บข้อมูล - ดำเนินการประสานขอให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดเตรียมข้อมูลก่อนการประชุม - ส่งเอกสารทางออนไลน์เพื่อลดขั้นตอนการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับเอกสาร

ขั้นตอนการดำเนินงาน	การบริหารปัจจัยและ แผนการควบคุมกิจกรรม	ความเสี่ยงที่เกี่ยวกับโครงการ	วิธีการบริหารความเสี่ยง
	ข้อมูล เครื่องมือและแบบสอบถาม ของตัวชี้วัด รวมถึงจัดอบรมแนวทาง การรายงานข้อมูลสถิติที่เป็นทางการ ของหน่วยงานราชการ		
ดำเนินการสำรวจข้อมูล ภาคประชาชนและจัดเก็บ ข้อมูลตัวชี้วัดอื่น ๆ ทั้ง 44 ตัวชี้วัด	- กำหนดแผนการจัดเก็บข้อมูลและ ประสานงานเจ้าหน้าที่จัดเก็บข้อมูล - จัดเตรียมอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ สำหรับเก็บข้อมูล - ชี้แจงข้อควรระวังในการจัดเก็บ ข้อมูล โดยเฉพาะหลักการสัมภาษณ์ และหลักจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์	- เจ้าหน้าที่จัดเก็บข้อมูลไม่สามารถ จัดเก็บข้อมูลได้ตามแผนงาน	- มีการติดตามความคืบหน้าในการจัดเก็บข้อมูลเป็นระยะ - จัดเตรียมเจ้าหน้าที่สำรวจข้อมูลส่วนกลางและ ให้ดำเนินการลงพื้นที่ทันทีเมื่อพบว่าการจัดเก็บข้อมูล ไม่เป็นไปตามแผนงาน
		- ไม่สามารถเก็บข้อมูลในพื้นที่ ที่คัดเลือก	- พิจารณาจังหวัดสำรองโดยเลือกจังหวัดในภูมิภาค เดียวกันที่มีระดับอาชญากรรมใกล้เคียงกับจังหวัดที่ได้รับ การคัดเลือก
		- จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เคยติดต่อ/รับ บริการในหน่วยงานของกระบวนการ ยุติธรรมไม่เป็นไปตามจำนวน ที่กำหนด	- จัดแผนการลงพื้นที่เก็บข้อมูลให้ครอบคลุมทั้งวันทำงาน และวันหยุดสุดสัปดาห์ เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่มี ความหลากหลายมากยิ่งขึ้น รวมทั้งประสานหน่วยงานที่มี การให้บริการประชาชนเพื่อขอเข้าสัมภาษณ์ประชาชน ผู้เข้ารับบริการที่ Front Office ของหน่วยงานเป้าหมาย - หัวหน้าทีมจัดเก็บข้อมูลลงตรวจสอบการจัดเก็บข้อมูล เป็นพิเศษในพื้นที่ที่มีปัญหา

ขั้นตอนการดำเนินงาน	การบริหารปัจจัยและ แผนการควบคุมกิจกรรม	ความเสี่ยงที่เกี่ยวกับโครงการ	วิธีการบริหารความเสี่ยง
จัดประชุมกลุ่มย่อย เพื่อสังเกต (Observation: OB)	- ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ล่วงหน้าเพื่อให้หน่วยงานสามารถ จัดเตรียมข้อมูลได้ตรงตาม ความต้องการใช้ข้อมูล	- หน่วยงานไม่ได้ดำเนินการจัดเก็บ ข้อมูลหรือข้อมูลไม่ได้จัดเก็บตาม มาตรฐานตามที่เครื่องมือกำหนด - หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ผู้รายงาน ข้อมูลไม่สามารถรายงานข้อมูลได้ ตรงตามวัตถุประสงค์	- ทำความเข้าใจกับหน่วยงานว่าการรายงานข้อมูลและ การประชุมกลุ่มย่อยครั้งนี้ดำเนินการเพื่อพัฒนา กระบวนการยุติธรรม และขอให้หน่วยงานจัดเตรียมข้อมูล /พัฒนาการจัดเก็บข้อมูลเพื่อให้สามารถรายงานข้อมูล ตามวัตถุประสงค์ได้ในงบประมาณถัดไป - กำหนดช่วงเวลาสำหรับการประชุมกลุ่มย่อยเพิ่มเติม สำหรับหน่วยงานที่ต้องการรายงานข้อมูลเพิ่มเติม
	- ประสานงานผู้ทรงคุณวุฒิ กระบวนการยุติธรรมเพื่อชี้แจง รายละเอียดการตรวจประเมิน ก่อนมีหนังสือเรียนเชิญ	- ผู้ทรงคุณวุฒิไม่สามารถเข้าร่วมเป็น คณะกรรมการตรวจประเมินตัวชี้วัด กระบวนการยุติธรรม	- จัดเตรียมรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิสำรองซึ่งสามารถ ปฏิบัติหน้าที่แทนคณะกรรมการตรวจประเมินตัวชี้วัด กระบวนการยุติธรรมในกรณีฉุกเฉินเร่งด่วน
วิเคราะห์และสรุปผล รวมทั้งจัดทำข้อเสนอ	- กำหนดกรอบในการวิเคราะห์ และสรุปผลการจัดเก็บ	- พบข้อมูลที่มีความคลาดเคลื่อนสูง หรือมีค่าผิดปกติ	- รายงานเกี่ยวกับข้อมูลที่มีความคลาดเคลื่อนหรือ ค่าผิดปกติต่อสำนักงานกิจการยุติธรรม และกำหนด แนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว

ขั้นตอนการดำเนินงาน	การบริหารปัจจัยและ แผนการควบคุมกิจกรรม	ความเสี่ยงที่เกี่ยวกับโครงการ	วิธีการบริหารความเสี่ยง
แนวทางการจัดเก็บ รวบรวมสถิติข้อมูลต่าง ๆ เพื่อพัฒนาตัวชี้วัด กระบวนการยุติธรรม ประเทศไทย รวมถึง ข้อค้นพบสำคัญในการ พัฒนาประสิทธิภาพ กระบวนการยุติธรรม ทางอาญา		- ข้อมูลสูญหายหรือถูกโจรกรรม	- เตรียมการสำรองข้อมูลในระบบอื่นควบคู่กับระบบ จัดเก็บข้อมูลหลัก - กำหนดให้การบันทึกข้อมูลเป็นการเข้ารหัสทั้งหมดโดย ข้อมูลส่วนบุคคลจะได้รับการจัดเก็บแยกจากข้อมูลอื่น ๆ โดยในระบบจะมีรหัสเชื่อมโยงแบบสอบถามแต่ละชุด เพื่อเป็นการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลอีกชั้นหนึ่ง - ระบบมีการรักษาความปลอดภัยสำหรับป้องกัน การลักลอบเข้าถึงข้อมูล (Firewall) ที่มีมาตรฐานระดับ สากล รวมทั้งมีการกำหนดสิทธิ์ในการเข้าถึงข้อมูลและ กำหนดรหัสเพื่อป้องกันบุคคลที่ไม่ได้รับอนุญาตไม่ให้ สามารถเข้าถึงข้อมูลได้
จัดประชุมวิพากษ์ผลการ จัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล ตัวชี้วัดกระบวนการ ยุติธรรมประเทศไทย	- ประสานหน่วยงานและนักวิชาการ เพื่อเข้าร่วมประชุมรับฟังผลการ จัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล	- หน่วยงานเกี่ยวข้องไม่สามารถเข้า ร่วมการประชุม	- พิจารณาเรียนเชิญหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้อง เพิ่มเติมร่วมกับสำนักงานกิจการยุติธรรม
	- ประชุมเพื่อนำเสนอผลการจัดเก็บ ข้อมูลให้แก่ผู้แทนหน่วยงานใน กระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งนักวิชาการที่สนใจ	- หน่วยงานไม่สามารถเข้าร่วมการ ประชุมหรือไม่มีส่วนร่วมในการให้ ข้อเสนอแนะ/ความคิดเห็น	- ให้องค์กรที่เกี่ยวข้องเข้าร่วม/ไม่ประสงค์ แสดงความคิดเห็นในการประชุม สามารถส่งความคิดเห็น ผ่านทางช่องทางอื่น ๆ เช่น มีหนังสือสรุปความคิดเห็นของ หน่วยงาน แสดงความคิดเห็นทางอีเมลของโครงการ

ขั้นตอนการดำเนินงาน	การบริหารปัจจัยและ แผนการควบคุมกิจกรรม	ความเสี่ยงที่เกี่ยวกับโครงการ	วิธีการบริหารความเสี่ยง
			และช่องทางออนไลน์อื่น ๆ
		- ระยะเวลาในการนำเสนอ ไม่เพียงพอต่อการรับฟังข้อมูลและ แสดงความคิดเห็นของผู้เข้าร่วม ประชุม	- จัดส่งเอกสารข้อมูลผลการสำรวจให้แก่ผู้เข้าร่วมประชุม ก่อนการจัดประชุม - สามารถส่งความคิดเห็นผ่านทางช่องทางอื่น ๆ เช่น มีหนังสือสรุปความคิดเห็นของหน่วยงาน แสดงความคิดเห็นทางอีเมลของโครงการและ ทางช่องทางออนไลน์อื่น ๆ

1.7 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1.7.1 ผลผลิต ให้มีผลผลิตของโครงการ ได้แก่ รายงานฉบับสมบูรณ์การจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วย

- 1) บทสรุปผู้บริหารภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- 2) ผลการทบทวนเครื่องมือแบบสอบถาม วิธีการจัดเก็บ วิธีการวิเคราะห์ และประเมินผลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย
- 3) ผลการจัดเก็บ วิเคราะห์ และประเมินผลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย นำเสนอทั้งในรูปแบบรายตัวชี้วัด ตัวชี้วัดรายด้าน และภาพรวม
- 4) ผลการวิเคราะห์สถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย
- 5) ผลการวิเคราะห์ข้อค้นพบสำคัญ ซึ่งประกอบด้วย ข้อค้นพบในการพัฒนาตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทยและข้อค้นพบสำคัญในการพัฒนาประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย พร้อมทั้งข้อเสนอแนะเชิงวิชาการและเชิงนโยบายผ่านตัวชี้วัดที่เป็นรูปธรรม
- 6) สรุปผลการวิเคราะห์และประเมินผลการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทยที่สอดคล้องกับนโยบายสำคัญ
- 7) สรุปผลการประชุมวิพากษ์ผลการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย
- 8) แผนภาพหรืออินโฟกราฟิก นำเสนอผลการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นแนวโน้ม ข้อค้นพบ และข้อเสนอแนะที่สำคัญ

1.7.2 ผลลัพธ์

สำนักงานกิจการยุติธรรม มีเครื่องมือและกระบวนการจัดเก็บ วิเคราะห์ และประเมินผลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทยที่มีความน่าเชื่อถือ เทียบเคียงได้กับตัวชี้วัดมาตรฐานสากล รวมทั้งมีผลการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดและวิเคราะห์สถานการณ์กระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยที่มีคุณภาพ แม่นยำ ทันสมัย ตรงกับความต้องการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งยังมีความน่าเชื่อถือ ไม่ซ้ำซ้อนกับการดำเนินการของหน่วยงานอื่นสามารถนำไปใช้สำหรับการพัฒนากระบวนการยุติธรรมในภาพรวมและสามารถนำไปปรับใช้ในงานศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้องต่อไป

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรมและกรอบแนวคิด

ในการดำเนินงานตามโครงการจ้างเหมาบริการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย มีวัตถุประสงค์หนึ่งเพื่อการพัฒนาตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย วิธีการจัดเก็บ วิเคราะห์ และประเมินผลให้เป็นไปตามมาตรฐานหลักวิชาการ รวมทั้งสามารถสะท้อนประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยได้อย่างสอดคล้องต่อสถานการณ์และบริบทของการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการศึกษาข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ เพื่อทบทวนตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทยที่ประกอบด้วย 7 ชุด 21 ตัวชี้วัด (REGRADE) และพัฒนาตัวชี้วัดดังกล่าวให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์และค่ามาตรฐานเปรียบเทียบทั้งของประเทศไทยและระดับสากลในปัจจุบัน โดยเฉพาะให้สอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569) ของประเทศไทย ดัชนีชี้วัดหลักนิติธรรม (Rule of Law Index: RoLI) ของโครงการยุติธรรมโลก (The World Justice Project: WJP) และตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ของสหประชาชาติ ซึ่งจะนำไปสู่การจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลตามตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้านต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ในการศึกษาทบทวนข้อมูลสามารถสรุปสาระสำคัญและนำเสนอในหัวข้อตามลำดับได้ ดังนี้

- 2.1 วิวัฒนาการตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทย
- 2.2 แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569)
- 2.3 ตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)
- 2.4 ดัชนีชี้วัดหลักนิติธรรม (Rule of Law Index: RoLI) ของโครงการยุติธรรมทั่วโลก (The World Justice Project: WJP)
- 2.5 ผลการศึกษาและทบทวนตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา
- 2.6 แนวทางการพัฒนาการจัดเก็บตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 วิวัฒนาการตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทย

จุดเริ่มต้นของตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศไทยนั้น เกิดจากการที่สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) ได้เสนอแนวทางการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรมให้กับรัฐบาลตามที่คณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมได้เสนอรายงาน

เรื่อง “การปฏิรูปประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาโดยใช้การประเมินเป็นตัวชี้วัด” ลงวันที่ 1 สิงหาคม 2559 ต่อสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ โดยรายงานฉบับนี้ได้เสนอให้มีการปฏิรูปตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมในภาพรวมเพื่อใช้เป็นมาตรฐานในการอำนวยความสะดวกและใช้เป็นหลักฐานบ่งชี้ให้เห็นจุดอ่อน-จุดแข็งของกระบวนการยุติธรรมเพื่อนำมาแก้ปัญหาได้อย่างตรงจุด ทั้งนี้ ให้มีการจัดทำตัวชี้วัดให้ตรงแก่นสารของกระบวนการยุติธรรม มิใช่เป็นตัวชี้วัดที่ต่างหน่วยงานต่างดำเนินการซึ่งทำให้ขาดทิศทางและจุดหมายที่สอดคล้องกัน¹

ข้อเสนอในการปฏิรูปตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมดังกล่าวสามารถสรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้²

1) ในรายงานการปฏิรูปได้มีการรวบรวมตัวชี้วัดด้านกระบวนการยุติธรรมของประเทศต่าง ๆ เป็นตัวอย่าง เช่น อัตราการปิดคดี ระยะเวลาการดำเนินคดีและคุณภาพของคำพิพากษา เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ไม่ได้มีการกำหนดหรือระบุว่าตัวชี้วัดในการขับเคลื่อนกระบวนการยุติธรรมควรจะมีกี่ด้านหรือประกอบด้วยอะไรบ้าง

2) ปฏิรูปกระบวนการกำหนดตัวชี้วัดโดยเปลี่ยนกระบวนการจัดทำตัวชี้วัดให้เป็นเรื่องที่มีเป้าประสงค์และความสำคัญมากกว่าแค่การรวบรวมข้อมูลและรายงาน ทั้งนี้ ให้ดำเนินการผ่านคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ โดยการตั้งคณะกรรมการด้านการปฏิรูปการประเมินประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเพื่อการจัดทำชุดตัวชี้วัด

3) ปฏิรูปกระบวนการจัดเก็บรวบรวม บริหารจัดการและข้อมูลสถิติที่เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาด้วยการบูรณาการการบริหารจัดการข้อมูลและสถิติเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาโดยประสานการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานผ่านศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม (Data Exchange Center: DXC) การปรับเปลี่ยนทัศนคติของผู้นำองค์กรและเจ้าหน้าที่ให้เห็นและตระหนักถึงความสำคัญของการบริหารจัดการข้อมูลและใช้ประโยชน์จากตัวชี้วัด เพื่อนำพ้ององค์กรไปสู่การแก้ปัญหาอย่างตรงจุดและเป็นระบบ และการปรับเปลี่ยนการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานเกี่ยวกับการบริหารจัดการข้อมูลสถิติ

4) ปฏิรูปการใช้ประโยชน์ตัวชี้วัดด้วยการเปลี่ยนให้การจัดทำตัวชี้วัดไม่ใช่เป็นเพียงแค่การรายงาน แต่เป็นกระบวนการที่ใช้ประโยชน์จากข้อมูลและผลของตัวชี้วัดอย่างมีนัยสำคัญต่อการแก้ไขปรับปรุงจุดอ่อน ปัญหาและอุปสรรคทั้งในระดับปฏิบัติและระดับนโยบาย

¹ อีระ สันเดชาภิรักษ์ และคณะ, รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report) โครงการจ้างเหมาบริการประเมินผลการดำเนินการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา, (รายงานวิจัย: สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2563)

² เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว และคณะ, รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา, (รายงานวิจัย : สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2560)

5) ต้องการให้ตัวชี้วัดแสดงให้เห็นถึงคุณค่าที่แท้จริงของกระบวนการยุติธรรม โดยมุ่งให้ความสำคัญกับผลผลิตของกระบวนการยุติธรรมในแบบที่ควรจะเป็นมากกว่าผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน เช่น งานคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพที่วัดจำนวนยอดผู้ได้รับความช่วยเหลือหรือจำนวนเงินช่วยเหลือในมิติเดียวอาจไม่ตอบโจทย์กระบวนการยุติธรรมเท่าที่ควร โดยต้องเน้นการป้องกันให้เกิดการละเมิดสิทธิที่น้อยที่สุดมากกว่า

6) ต้องการให้ตัวชี้วัดในการปฏิรูปประเทศต่างกับตัวชี้วัดการประเมินผลการปฏิบัติราชการ โดยหน่วยงานต่าง ๆ ไม่จำเป็นต้องทำคะแนนให้สูงเพื่อให้ผ่านเกณฑ์ประเมิน แต่มุ่งเน้นการชี้วัดให้เห็นปัญหาและนำไปสู่นโยบายในการแก้ปัญหา รวมทั้งสามารถชี้วัดว่าปัญหาในกระบวนการยุติธรรมที่พบนั้นดีขึ้นหรือแย่ลง

ทั้งนี้ สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ (สปท.) ได้มอบหมายให้กระทรวงยุติธรรม โดยสำนักงานกิจการยุติธรรม ดำเนินการผลักดันการปฏิรูปตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาผ่านกลไกคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) ซึ่งมีการจัดตั้งคณะกรรมการปฏิรูปตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ภายใต้ กพยช. เพื่อดำเนินการปฏิรูปวิธีการกำหนดตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมในภาพรวมทั้งระบบให้สอดคล้องกัน³

จากนั้น คณะอนุกรรมการปฏิรูปตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาได้เห็นชอบการกำหนด “ชุดตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (Criminal Justice Performance Indicators)” ซึ่งประกอบด้วย 7 ชุด 21 ตัวชี้วัด (REGRADE) ดังนี้⁴

- 1) ประชาชนรับรู้กฎหมายและสิทธิพื้นฐาน (Rights and Legal Knowledge) ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด
- 2) การควบคุมอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ (Effective Crime Control) ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด
- 3) กระบวนการยุติธรรมบนพื้นฐานการบริหารจัดการที่ดี (Good Governance Justice) ประกอบด้วย 11 ตัวชี้วัด
- 4) ลดอัตราการกระทำผิดซ้ำ (Reduced Recidivism) ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด
- 5) ผู้เสียหายและผู้ถูกกล่าวหาได้รับการคุ้มครองอย่างเหมาะสม (Appropriate Protection of Victims and the Accused) ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด
- 6) ไม่มีผู้ต้องหาหรือจำเลยถูกจับกุมโดยไม่ได้กระทำความผิด (Do not have any Miscarriages of Justice) ประกอบด้วย 2 ตัวชี้วัด

³ ชวนส์ถ์ เจนการ และคณะ, *โครงการจ้างเหมาบริการเพื่อจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดและวิเคราะห์สถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย*, (รายงานวิจัย: สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2566)

⁴ สำนักงานกิจการยุติธรรม (ม.ป.ป.). *ตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา*. [Online]. แหล่งที่มา: <https://www.oja.go.th/jpi2/>

7) ประชาชนให้ความเชื่อมั่น เชื่อถือ ศรัทธาในกระบวนการยุติธรรม (Ensured Trust in Justice) ประกอบด้วย 1 ตัวชี้วัด

สำหรับการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 และ พ.ศ. 2562 นั้น สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม ได้มีโครงการนำร่องในการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดบางส่วนที่สามารถดำเนินการจัดเก็บได้และศึกษาความเป็นไปได้ของการจัดเก็บตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาทั้ง 7 ชุด เพื่อประเมินประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมในภาพรวม โครงการดังกล่าวยังได้วิเคราะห์สาเหตุและให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมเพื่อแก้ไขปัญหาในการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดในส่วนที่ยังไม่สามารถดำเนินการได้ รวมทั้งหาแนวทางในการนำตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญามาใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในการกำหนดแผนบูรณาการและเป้าหมายของแผนแม่บทการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมในระยะต่อไป เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการเข้าถึงการบริการที่สะดวก รวดเร็ว เสมอภาคและเป็นธรรมของประชาชน รวมทั้งลดปริมาณคดีที่ขึ้นสู่ศาล โดยนำกระบวนการยุติธรรมทางเลือกมาใช้ในการยุติข้อพิพาทหรือความขัดแย้งของประชาชน⁵

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 สำนักงานกิจการยุติธรรมได้มอบหมายให้สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จัดทำโครงการประเมินผลการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดเก็บข้อมูลตามตัวชี้วัดจากหน่วยงานต่าง ๆ ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การกำหนดค่ามาตรฐานและค่ามาตรฐานเปรียบเทียบของแต่ละตัวชี้วัด ซึ่งจะประกอบประโยชน์โดยตรงต่อการวิเคราะห์ประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมในแต่ละด้าน รวมทั้งเพื่อประเมินจุดอ่อน-จุดแข็ง และโอกาสในการพัฒนากระบวนการยุติธรรม และนำข้อมูลจากการวิเคราะห์ดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายในการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมทางอาญาและขับเคลื่อนการพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามแผนบูรณาการและแผนระดับชาติต่าง ๆ ของรัฐบาลด้านกระบวนการยุติธรรม โดยโครงการนี้มีวิธีการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาใน 4 รูปแบบ ดังนี้

- 1) การสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS)
- 2) การจัดเก็บข้อมูลจากผู้มีส่วนได้เสียในกระบวนการยุติธรรม (User Survey: US)
- 3) การจัดเก็บข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data: AD)
- 4) การจัดเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง (Self-Assessment and Observation: SA+OB)

⁵ อีระ สินเดชารักษ์ และคณะ, รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report) โครงการจ้างเหมาบริการประเมินผลการดำเนินการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา, (รายงานวิจัย: สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2563)

การดำเนินโครงการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 นี้ ยังได้ทบทวนและปรับเปลี่ยนชื่อตัวชี้วัด นิยามตัวชี้วัด วิธีการจัดเก็บ วิธีการคำนวณ แหล่งข้อมูลอ้างอิง หน่วยงานที่รับผิดชอบและค่าเปรียบเทียบที่มีอยู่เดิม รวมทั้งสิ้น 19 ตัวชี้วัด และมี 2 ตัวชี้วัดที่ไม่มีการปรับเปลี่ยนใด ๆ จากนั้น ได้มีการดำเนินการจัดเก็บข้อมูลทั้งนิยามเดิมและนิยามที่เสนอเพิ่มเติมใหม่ นอกจากนี้ ยังมีการกำหนดค่ามาตรฐาน (Baseline) และค่าเปรียบเทียบ (Benchmark) ของแต่ละตัวชี้วัด อย่างไรก็ตาม ยังมีตัวชี้วัด จำนวน 4 ตัวชี้วัดที่ไม่สามารถจัดเก็บข้อมูลได้เมื่อใช้นิยามและวิธีการจัดเก็บตัวชี้วัดตามเดิม และมีตัวชี้วัดจำนวน 5 ตัวชี้วัดที่ไม่สามารถจัดเก็บข้อมูลได้เมื่อใช้นิยามและวิธีการจัดเก็บตัวชี้วัดใหม่ตามการปรับเปลี่ยนในโครงการนี้⁶

เห็นได้ว่า จากปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ถึง พ.ศ. 2563 สำนักงานกิจการยุติธรรม ได้ทดลองจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา รวมทั้งประเมินความเป็นไปได้ในการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดทั้ง 7 ชุด 21 ตัวชี้วัด (REGRADE) แต่ไม่สามารถจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดทั้ง 21 ตัวชี้วัดได้ครบ

จากปัญหาดังกล่าว คณะอนุกรรมการปฏิรูปตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาได้มีมติในการประชุมครั้งที่ 1/2563 เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ 15 ตุลาคม 2563 ให้มีการปรับปรุงรายละเอียดในการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัด ได้แก่ ชื่อตัวชี้วัด คำนิยาม วิธีการสำรวจ วิธีการคำนวณ แหล่งข้อมูล/หน่วยงานที่รับผิดชอบ และค่าเปรียบเทียบ เพื่อให้การจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดสอดคล้องกับเป้าหมายในการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดอย่างแท้จริง โดยวิธีการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดได้กำหนดให้แบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ เพื่อจัดเก็บข้อมูลในปีงบประมาณหน้า ได้แก่

- 1) การสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS) จำนวน 3 ตัวชี้วัด
- 2) การจัดเก็บข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data: AD) จำนวน 14 ตัวชี้วัด
- 3) การจัดเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง (Self-Assessment and Observation: SA+OB) จำนวน 4 ตัวชี้วัด⁷

สรุปองค์ประกอบตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาทั้ง 7 ชุด 21 ตัวชี้วัด (REGRADE) และวิธีการจัดเก็บข้อมูลตามมติที่ประชุมคณะอนุกรรมการปฏิรูปตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาได้ตามภาพ ดังนี้

⁶ เรื่องเดียวกัน.

⁷ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต, โครงการจ้างเหมาบริการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัด ประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564, (รายงานวิจัย : สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2564)

ภาพที่ 2.1 ตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาทั้ง 7 ชุด 21 ตัวชี้วัด

ที่มา: เว็บไซต์สำนักงานกิจการยุติธรรม <https://www.oja.go.th/jpi2/>

จากนั้น สำนักงานกิจการยุติธรรมได้มอบหมายให้มหาวิทยาลัยสวนดุสิตดำเนินโครงการจ้างเหมาบริการ จัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เพื่อดำเนินการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาจากการสำรวจข้อมูล ภาคประชาชน (PS) และการจัดเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง (SA+OB) รวม 6 ตัวชี้วัด โดยนำเสนอผลการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดและสรุปภาพรวมการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการ ยุติธรรมทางอาญาที่จัดเก็บข้อมูลจากการสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (PS) และการจัดเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกต และการประเมินตนเอง (SA+OB) พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้การจัดเก็บข้อมูลมีประสิทธิภาพและสอดคล้อง กับเป้าหมายในการจัดเก็บตัวชี้วัดอย่างแท้จริง ทั้งนี้ ตัวชี้วัดที่มีวิธีการจัดเก็บข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของ หน่วยงานราชการ (AD) สำนักงานกิจการยุติธรรมเป็นผู้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลเองทั้งหมด

ในการเก็บข้อมูลตามโครงการในปีงบประมาณนี้ มีการสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (PS) จำนวน 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

- 1) ตัวชี้วัด (R1) สัดส่วนของประชาชนที่รับทราบช่องทางในการรับรู้สิทธิทางกฎหมาย และความรู้ พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก
- 2) ตัวชี้วัด (ET1) ร้อยละของประชาชนที่มีความเชื่อมั่นในประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรม ในภาพรวม

ส่วนการจัดเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง (SA+OB) มีจำนวน 4 ตัวชี้วัด ได้แก่

- 1) ตัวชี้วัด (G2) หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีการกำหนดตัวชี้วัดที่สะท้อนความถูกต้อง และเที่ยงธรรม
- 2) ตัวชี้วัด (G8) สัดส่วนของความเหมาะสมของทรัพยากรทั้งเครื่องมือ งบประมาณ และทรัพยากรมนุษย์กับภาระงาน
- 3) ตัวชี้วัด (G9) มีการวิเคราะห์และพัฒนาระบบทรัพยากรมนุษย์และการบริหารจัดการ อย่างสม่ำเสมอ
- 4) ตัวชี้วัด (G10) หน่วยงานมีการจัดเก็บและบูรณาการข้อมูลกระบวนการยุติธรรมอย่างเป็น ระบบ⁸

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 สำนักงานกิจการยุติธรรมยังมอบหมายให้มหาวิทยาลัยสวนดุสิตดำเนิน โครงการจ้างเหมาบริการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดและวิเคราะห์สถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรม

⁸ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต, โครงการจ้างเหมาบริการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัด ประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564, (รายงานวิจัย: สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2564)

ของประเทศไทยเพื่อจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่จัดเก็บข้อมูลจากการสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (PS) และการสังเกตและการประเมินตนเอง (SA+OB) อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของผู้รับบริการกระบวนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาททางอาญา ทางแพ่งและพาณิชย์ และทางปกครองร่วมด้วย ในการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญารั้งนี้ ได้จัดเก็บข้อมูลเฉพาะจากการสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (PS) จำนวน 2 ตัวชี้วัด และจัดเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง (SA+OB) จำนวน 4 ตัวชี้วัด รวม 6 ตัวชี้วัด เช่นเดียวกับปีงบประมาณ พ.ศ. 2564⁹

ส่วนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานกิจการยุติธรรมได้มอบหมายให้สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ดำเนินโครงการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดและวิเคราะห์สถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดเก็บ วิเคราะห์ และประเมินผลตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาทั้ง 7 ชุด 21 ตัวชี้วัด (REGRADE) โดยตัวชี้วัดดังกล่าวได้มีการเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดเก็บมาอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งในครั้งนี้มีวิธีการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา 4 รูปแบบ ครอบคลุมทั้ง 21 ตัวชี้วัด ได้แก่

- 1) การสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS) จำนวน 3 ตัวชี้วัด ดังนี้
 - ตัวชี้วัดที่ 1 (R1) สัดส่วนของประชาชนที่รับทราบช่องทางในการรับรู้สิทธิทางกฎหมายและความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก
 - ตัวชี้วัดที่ 3 (E2) ความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชนลดลง
 - ตัวชี้วัดที่ 21 (ET1) ร้อยละของประชาชนที่มีความเชื่อมั่นในประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมในภาพรวม
- 2) การจัดเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง (Self-Assessment and Observation: SA+OB) จำนวน 4 ตัวชี้วัด ดังนี้
 - ตัวชี้วัดที่ 5 (G2) หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีการกำหนดตัวชี้วัดที่สะท้อนความถูกต้องและเที่ยงธรรม
 - ตัวชี้วัดที่ 11 (G8) สัดส่วนของความเหมาะสมของทรัพยากรทั้งเครื่องมือ งบประมาณ และทรัพยากรมนุษย์กับการะงาน

⁹ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต, โครงการจ้างเหมาบริการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดและวิเคราะห์สถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565, (รายงานวิจัย: สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2565)

- ตัวชี้วัดที่ 12 (G9) มีการวิเคราะห์และพัฒนาระบบทรัพยากรมนุษย์และการบริหารจัดการอย่างสม่ำเสมอ
- ตัวชี้วัดที่ 13 (G10) หน่วยงานมีการจัดเก็บและบูรณาการข้อมูลกระบวนการยุติธรรมอย่างเป็นระบบ

3) การจัดเก็บข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data: AD) จำนวน 8 ตัวชี้วัด ดังนี้

- ตัวชี้วัดที่ 2 (E1) อัตราอาชญากรรม (Crime Rate) ต่อจำนวนประชากร 100,000 คน
- ตัวชี้วัดที่ 4 (G1) จำนวนคดีและเรื่องร้องเรียนที่มีมูลและถึงที่สุดที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติที่ขัดกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์หรือการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานมีจำนวนลดน้อยลง
- ตัวชี้วัดที่ 6 (G3) คดีที่มีการชี้มูลว่าเจ้าพนักงานของรัฐในกระบวนการยุติธรรมมีความบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ การเลือกปฏิบัติ และ/หรือการทุจริตหรือถูกแทรกแซงมีจำนวนลดลงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา
- ตัวชี้วัดที่ 15 (RE1) ร้อยละของผู้พ้นโทษที่กลับมากระทำผิดซ้ำลดลง
- ตัวชี้วัดที่ 16 (RE2) ร้อยละ/สัดส่วนของผู้พ้นโทษที่สามารถกลับไปดำเนินชีวิตในสังคมไทยได้อย่างปกติสุข
- ตัวชี้วัดที่ 17 (A1) สัดส่วนการคุ้มครองดูแล ผู้เสียหาย/เหยื่ออาชญากรรมและชดเชยความเสียหาย โดยได้รับการชดเชยเยียวยาจากภาครัฐมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น
- ตัวชี้วัดที่ 18 (A2) จำนวนผู้ที่ถูกจับกุม/คุมขัง และภายหลังได้รับการปล่อยตัว เนื่องจากมีการพิสูจน์ว่าไม่มีความผิดที่ได้รับเงินชดเชยเยียวยาจากภาครัฐ
- ตัวชี้วัดที่ 20 (D2) จำนวนคดีที่มีการร้องพินัยขึ้นมาจากพบว่ามีการจับกุมผู้ต้องหา/จำเลยโดยไม่ได้กระทำความผิด

4) การจัดเก็บข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการด้วยการประเมินเชิงคุณภาพ (Administrative Data with Qualitative Judgement: ADQ) จำนวน 6 ตัวชี้วัด ดังนี้

- ตัวชี้วัดที่ 7 (G4) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการกำหนดระยะเวลามาตรฐานตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายในแต่ละขั้นตอนการปฏิบัติ โดยมีระบบให้ประชาชนสามารถตรวจสอบติดตาม (Tracking)
- ตัวชี้วัดที่ 8 (G5) หน่วยงานในระบบกระบวนการยุติธรรมมีการกำหนดมาตรการเชิงรุกด้านการบริหารจัดการให้มีความโปร่งใสและแจ้งให้ประชาชนรับทราบ
- ตัวชี้วัดที่ 9 (G6) หน่วยงานมีมาตรการ/ระบบที่เอื้อต่อการป้องกันมิให้เกิดการเลือกปฏิบัติหรือผลประโยชน์

- ตัวชี้วัดที่ 10 (G7) หน่วยงานในระบบกระบวนการยุติธรรมมีการทบทวนและปรับปรุงประสิทธิภาพเรื่องข้อร้องเรียน

- ตัวชี้วัดที่ 14 (G11) หน่วยงานมีการจัดทำการวิเคราะห์ประเมินค่าต้นทุนของกิจกรรมการเข้าถึงความยุติธรรม

- ตัวชี้วัดที่ 19 (D1) หน่วยงานมีมาตรการในการตรวจสอบ เพื่อป้องกันการจับกุมผู้ต้องหา/จำเลย โดยไม่ได้กระทำความผิด

ทั้งนี้ การจัดทำตัวชี้วัดในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ยังได้มีการปรับปรุงกระบวนการจัดเก็บและประเมินผลด้วยการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลและการนำเสนอผลการประเมินตัวชี้วัดให้สามารถนำมารายงานค่าคะแนนจากการแปลงข้อมูลได้ โดยนำข้อมูลที่รวบรวมมาแปลงเป็นค่าคะแนนในระดับ 0.000 – 1.000¹⁰

สำหรับการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 นี้ สำนักงานกิจการยุติธรรมยังเล็งเห็นความสำคัญของการจัดเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดที่ควรมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง จึงกำหนดให้มีการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดดังกล่าว อีกทั้งโครงการในปีงบประมาณนี้ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา วิธีการจัดเก็บวิเคราะห์และประเมินผลให้เป็นไปตามมาตรฐานหลักวิชาการและสามารถสะท้อนประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาได้อย่างสอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทที่เปลี่ยนแปลงไปได้มากยิ่งขึ้น รวมถึงสามารถนำข้อมูลในการจัดเก็บไปเทียบเคียงกับมาตรฐานของตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องในระดับสากลได้ โดยเฉพาะความสอดคล้องกับดัชนีวัดหลักนิติธรรม (Rule of Law Index) ที่จัดทำขึ้นโดยโครงการยุติธรรมโลก (The World Justice Project: WJP) ทั้งนี้ คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีของ นายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรี ต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 11 กันยายน 2566 ได้ระบุว่า รัฐบาลจะสร้างความชอบธรรมในการบริหารราชการแผ่นดินในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขด้วยการฟื้นฟูหลักนิติธรรม (Rule of Law) ที่เข้มแข็งมีประสิทธิภาพ โปร่งใส และเป็นที่ยอมรับจากนานาประเทศ เพราะการมีหลักนิติธรรมที่น่าเชื่อถือ เป็นการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานทางความคิดและสังคมที่สำคัญของประเทศ การลงทุนที่ทำให้ประเทศไทยมีหลักนิติธรรมที่น่าเชื่อถือใช้งบประมาณของรัฐน้อยที่สุด แต่ได้ประสิทธิภาพมากที่สุดในการพัฒนาประเทศ โดย พ.ต.อ. ทวี สอดส่อง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ในรัฐบาลชุดนี้ก็ได้ให้ความสำคัญกับตัวชี้วัดดังกล่าว¹¹ ดังนั้น โครงการนี้

¹⁰ ขวณัฐ เจนการ และคณะ, *โครงการจ้างเหมาบริการเพื่อจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดและวิเคราะห์สถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย*, (รายงานวิจัย : สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2566)

¹¹ รัฐบาลไทย (2566). *กระทรวงยุติธรรม ประกาศเจตนารมณ์ต่อต้านทุจริต เนื่องในสัปดาห์ต่อต้านทุจริตและส่งเสริมจริยธรรม “ยุติธรรมด้านไกล โปร่งใส ไม่คอร์รัปชัน”*. [Online]. แหล่งที่มา: https://www.thaigov.go.th/news/contents/ministry_details/75764

จึงจะมีการปรับปรุงและพัฒนาตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่ใช้อยู่เดิมใน 7 ชุด 21 ตัวชี้วัด (REGRADE) ให้มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 ที่ประกาศใช้ อยู่ในปัจจุบัน เพื่อใช้กลไกแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการพัฒนา กระบวนการยุติธรรมให้บรรลุผลตามตัวชี้วัด และได้นำตัวชี้วัดสากลรวมทั้งดัชนีชี้วัดหลักนิติธรรม (Rule of Law Index: RoLI) และตัวชี้วัดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 มารวมเข้ากับตัวชี้วัดดังกล่าว

2.2 แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569)

พ.ร.บ.การบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2549 มาตรา 18 ได้กำหนดให้คณะกรรมการพัฒนา การบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติจัดทำแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติขึ้น เพื่อใช้เป็นกรอบ แนวทางการประสานความร่วมมือในการบริหารงานยุติธรรมระหว่างหน่วยงานของรัฐและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับ การบริหารงานยุติธรรม ซึ่งจะทำให้การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชนเป็นไปอย่างเหมาะสมและสอดคล้อง กับความต้องการของสังคมอย่างแท้จริง สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม ซึ่งเป็นฝ่ายเลขานุการ คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติได้จัดทำแผนแม่บทดังกล่าวมาแล้ว 4 ฉบับ ซึ่งฉบับที่ใช้อยู่ ในปัจจุบัน คือ แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569) โดยเป็นแผนระดับ 3 ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม พ.ศ. 2560 โดยอยู่ภายใต้เป้าหมายและกรอบการดำเนินงานตาม ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ซึ่งเป็นแผนระดับ 1 และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติแผนปฏิรูป ประเทศและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งเป็นแผนระดับ 2

ในกระบวนการจัดทำแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 เริ่มจากการทบทวนแผนแม่บท การบริหารงานยุติธรรมบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2562 – 2565) การทบทวนกฎหมาย แผนและยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์สถานการณ์และแนวทางการพัฒนา และการรับฟังความคิดเห็น จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อนำข้อมูลและความคิดเห็นมาสรุปและสังเคราะห์ประเด็นท้าทาย ในการบริหารงานยุติธรรมที่สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทแวดล้อมในการบริหารงานยุติธรรม กำหนด เป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานในแต่ละมิติที่เหมาะสม นอกจากนั้น ในการจัดทำแผนแม่บทการบริหารงาน ยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 ยังได้พิจารณาความสอดคล้องกับกรอบแนวคิดการพัฒนากกระบวนการยุติธรรม ในระดับสากล ได้แก่ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) และดัชนีชี้วัด หลักนิติธรรม (Rule of Law Index) ร่วมด้วย

การจัดทำแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติฉบับที่ 4 มีเจตนารมณ์ที่สำคัญในการขับเคลื่อน เป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ แผนปฏิรูปประเทศ และแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ที่เกี่ยวข้องกับกรอบการบริหารงานยุติธรรมในภาพรวม (Agenda Based) เพื่อให้ เกิดการอำนวยความสะดวกตามสิทธิของประชาชนอย่างรวดเร็ว ทัวถึง และเท่าเทียม โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ คือ

“สร้างความร่วมมือในการบริหารงานเพื่อการอำนวยความสะดวกอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม โดยยึดหลักนิติธรรม”
มีพันธกิจ ได้แก่ 1) มุ่งสร้างความเป็นธรรมตามกฎหมายให้แก่ประชาชน 2) พัฒนาระบบการยุติธรรมให้เป็นไปตาม
มาตรฐานสากล และ 3) ประสานความร่วมมือในการบริหารงานยุติธรรมให้มีความสอดคล้องเป็นไปในทิศทาง
เดียวกัน

2.2.1 ตัวชี้วัดของแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4

ตัวชี้วัดของแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 มีจำนวนทั้งสิ้น 21 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย
ตัวชี้วัดภาพรวม 2 ตัวชี้วัด และตัวชี้วัดเป้าหมาย 19 ตัวชี้วัด ใน 3 มิติ และ 9 เป้าหมายในการบริหารงานหลัก
ของกรอบและแนวทางการบริหารงานในแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 ที่อยู่ภายใต้แนวคิด
การบริหารงานยุติธรรม การอำนวยความสะดวกอย่างรวดเร็ว ทั่วถึง และเท่าเทียม เพื่อให้การดำเนินงาน
ตามมติการบริหารงานต่าง ๆ บรรลุเป้าหมาย สรุปตัวชี้วัดได้ตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 2.1 รายละเอียดตัวชี้วัด แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569)

ชื่อตัวชี้วัด	คำเป้าหมาย	วิธีการจัดเก็บ	เกณฑ์การวัด	เครื่องมือเก็บข้อมูล	แหล่งข้อมูล	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ตัวชี้วัดภาพรวม 2 ตัวชี้วัด						
ตัวชี้วัดภาพรวมที่ 1 ระดับความเชื่อมั่น ของประชาชนต่อ กระบวนการยุติธรรม	คะแนนเฉลี่ยระดับความ เชื่อมั่นของประชาชนต่อ กระบวนการ ยุติธรรม ในปี พ.ศ. 2569 ที่ระดับ คะแนนเฉลี่ย 4.00 คะแนน	การสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS) แบบรายปี	คะแนนเฉลี่ย	แบบสอบถาม	ข้อมูลและความ คิดเห็นจากประชาชน ทั่วไป	สำนักงานกิจการ ยุติธรรม
ตัวชี้วัดภาพรวมที่ 2 ระดับความสำเร็จของ ความสอดคล้อง ในเป้าหมายและ การดำเนินงานของ หน่วยงานใน กระบวนการยุติธรรม	ร้อยละ 90 ของหน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม (L1) บรรลุความสำเร็จ ของการดำเนินงาน ในระดับคะแนนที่ 5 ภายในปี พ.ศ. 2569	การสังเกตและการประเมินตนเอง (Self - Assessment And Observation: SA+OB) ตามปีงบประมาณ	ระดับขั้นของ ความสำเร็จ (Milestone)	แบบสัมภาษณ์	รายงานผลการประเมิน ตนเองของหน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม พร้อมเอกสาร/ หลักฐานประกอบ ที่ชัดเจน	หน่วยงาน ในกระบวนการ ยุติธรรม (L1)
มิติการบริหารงานที่ 1 การสร้างความเป็นธรรมตามกฎหมาย						
เป้าหมายที่ 1 การมีกฎหมายดี (จำเป็น ทันสมัย สอดคล้องกับบริบทของสังคม)						
ตัวชี้วัดที่ 1.1 ระดับ ความสำเร็จของการ ประเมินผลกระทบของ กฎหมายและการ	ร้อยละ 90 ของหน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม (L1) บรรลุความสำเร็จ	การสังเกตและการประเมินตนเอง (Self – Assessment and Observation: SA+OB) ตามปีงบประมาณ	ระดับขั้นของ ความสำเร็จ (Milestone)	แบบสัมภาษณ์	รายงานผล การประเมินตนเองของ หน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม	หน่วยงาน ในกระบวนการ ยุติธรรม (L1)

ชื่อตัวชี้วัด	คำเป้าหมาย	วิธีการจัดเก็บ	เกณฑ์การวัด	เครื่องมือเก็บข้อมูล	แหล่งข้อมูล	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ทบทวนความเหมาะสมของกฎหมายเพื่อให้ตอบสนองต่อบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปและสอดคล้องกับหลักการหรือมาตรฐานสากล	ของการดำเนินงานในระดับคะแนนที่ 5 ภายในปี พ.ศ. 2569				พร้อมเอกสาร/หลักฐานประกอบที่ชัดเจน	
เป้าหมายที่ 2 การบังคับใช้กฎหมายตามเจตนารมณ์						
ตัวชี้วัดที่ 2.1 ระดับความสำเร็จของการมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนและชอบด้วยกฎหมายในการบังคับใช้กฎหมาย (Due Process) และการรับรู้ร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่และประชาชน	ร้อยละ 90 ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L1) บรรลุความสำเร็จของการดำเนินงานในระดับคะแนนที่ 5 ภายในปี พ.ศ. 2569	การสังเกตและการประเมินตนเอง (Self – Assessment and Observation: SA+OB) ตามปีงบประมาณ	ระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone)	แบบสัมภาษณ์	รายงานผลการประเมินตนเองของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม พร้อมเอกสาร/หลักฐานประกอบที่ชัดเจน	หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L1)
ตัวชี้วัดที่ 2.2 ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการบังคับใช้กฎหมายของ	คะแนนเฉลี่ยระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่และ	การสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS) แบบรายปี	คะแนนเฉลี่ย	แบบสอบถาม	ข้อมูลและความคิดเห็นจากประชาชนทั่วไป	สำนักงานกิจการยุติธรรม

ชื่อตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	วิธีการจัดเก็บ	เกณฑ์การวัด	เครื่องมือเก็บข้อมูล	แหล่งข้อมูล	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
เจ้าหน้าที่และหน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม	หน่วยงานในกระบวนการ ยุติธรรม ในปี พ.ศ. 2569 ที่ระดับคะแนนเฉลี่ย 4.00 คะแนน					
เป้าหมายที่ 3 การสร้างวัฒนธรรมเคารพกฎหมาย						
ตัวชี้วัดที่ 3.1 สัดส่วนคดีความ ในกระบวนการยุติธรรม	สัดส่วนคดีความ ในปี พ.ศ. 2569 ลดลง จาก ปี พ.ศ. 2566 ร้อยละ 15 ต่อประชากร 100,000 คน	ข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงาน ราชการ (Administrative Data: AD) ตามปีงบประมาณ	ร้อยละ	แบบฟอร์ม สอบถามข้อมูล	ข้อมูลสถิติ การกระทำผิด กฎหมายที่ถูกจัดเก็บไว้ อย่างเป็นทางการ ในฐานข้อมูลของ หน่วยงาน	- สำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ - สำนักงานศาล ยุติธรรม - สำนักงานศาล ปกครอง
ตัวชี้วัดที่ 3.2 ระดับ การเคารพกฎหมาย ของประชาชน	คะแนนเฉลี่ยระดับ การเคารพกฎหมาย ของประชาชน ในปี พ.ศ. 2569 ที่ระดับ คะแนนเฉลี่ย 3.75 คะแนน	การสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS) แบบรายปี	คะแนนเฉลี่ย	แบบสอบถาม	ข้อมูลและความ คิดเห็น จากประชาชนทั่วไป	สำนักงานกิจการ ยุติธรรม
มิติการบริหารงานที่ 2 การพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล						
เป้าหมายที่ 1 การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างรวดเร็ว ทัวถึง และเท่าเทียม (Inclusive justice)						
ตัวชี้วัดที่ 1.1 ระดับ การเข้าถึงกระบวนการ ยุติธรรมของประชาชน	คะแนนเฉลี่ยระดับ การเข้าถึง กระบวนการยุติธรรม	การสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS) แบบรายปี	คะแนนเฉลี่ย	แบบสอบถาม	ข้อมูลและความ คิดเห็นจากประชาชน ทั่วไป	สำนักงานกิจการ ยุติธรรม

ชื่อตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	วิธีการจัดเก็บ	เกณฑ์การวัด	เครื่องมือเก็บข้อมูล	แหล่งข้อมูล	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
อย่างรวดเร็ว ทัวถึง และเท่าเทียม	ของประชาชนอย่าง รวดเร็ว ทัวถึง และเท่าเทียม ในปี พ.ศ. 2569 ที่ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.75 คะแนน					
เป้าหมายที่ 2 การใช้มาตรการที่หลากหลายในการยุติข้อพิพาท						
ตัวชี้วัดที่ 2.1 ระดับ การรับรู้และความเข้าใจ เกี่ยวกับกระบวนการ ยุติธรรมทางเลือกของ บุคลากรในกระบวนการ ยุติธรรมและประชาชน ทั่วไป	คะแนนเฉลี่ยระดับ การเข้าถึงกระบวนการ ยุติธรรมของประชาชน อย่างทัวถึงและเท่าเทียม ในปี พ.ศ. 2569 ที่ระดับคะแนนเฉลี่ย 3.75 คะแนน	การสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS) แบบรายปี	คะแนนเฉลี่ย	แบบสอบถาม	ข้อมูลและความ คิดเห็นจากประชาชน ทั่วไป	สำนักงานกิจการ ยุติธรรม
ตัวชี้วัดที่ 2.2 ร้อยละ ความสำเร็จของ ข้อพิพาทและคดีความ ที่ใช้มาตรการทางเลือก ในการยุติข้อพิพาท	ร้อยละความสำเร็จของ ข้อพิพาทและคดีความ ที่ใช้มาตรการทางเลือก ในการยุติข้อพิพาท ในปี พ.ศ. 2569 เพิ่มขึ้น จาก ปี พ.ศ. 2566 ร้อยละ 15	ข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงาน ราชการ (Administrative Data: AD) ตามปีงบประมาณ	ร้อยละ	แบบฟอร์ม สอบถามข้อมูล	ข้อมูล ข้อพิพาทและ คดีความของประชาชน ที่มีการดำเนินการหรือ การนำมาตรการ ทางเลือกมาใช้ในการ ยุติข้อพิพาทของ หน่วยงาน โดยครอบคลุม	- สำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ - สำนักงาน อัยการสูงสุด - สำนักงาน ศาลยุติธรรม - สำนักงาน ศาลปกครอง

ชื่อตัวชี้วัด	คำเป้าหมาย	วิธีการจัดเก็บ	เกณฑ์การวัด	เครื่องมือเก็บข้อมูล	แหล่งข้อมูล	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
					ทั้งคดีอาญา คดีแพ่งและพาณิชย์ และคดีปกครอง	- กรมบังคับคดี - สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน - ศูนย์ดำรงธรรม - กรมการปกครอง - กระทรวงมหาดไทย - ศูนย์สันติวิธี - กระทรวงสาธารณสุข - สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียงกิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) - สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค (สคบ.)

ชื่อตัวชี้วัด	คำเป้าหมาย	วิธีการจัดเก็บ	เกณฑ์การวัด	เครื่องมือเก็บข้อมูล	แหล่งข้อมูล	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
						- สำนักงานคณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการประกอบธุรกิจประกันภัย (คปภ.)
เป้าหมายที่ 3 การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดบนหลักสิทธิมนุษยชน						
ตัวชี้วัดที่ 3.1 ระดับความสำเร็จของหน่วยงานในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่สอดคล้องตามกรอบมาตรฐานสากล	ร้อยละ 90 ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L1) บรรลุความสำเร็จของการดำเนินงานในระดับคะแนนที่ 5 ภายในปี พ.ศ. 2569	การสังเกตและการประเมินตนเอง (Self – Assessment and Observation: SA+OB) ตามปีงบประมาณ	ระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone)	แบบสัมภาษณ์	รายงานผลการประเมินตนเองของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมพร้อมเอกสาร/หลักฐานประกอบที่ชัดเจน	หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L1)
ตัวชี้วัดที่ 3.2 ร้อยละของผู้ถูกจับกุม/ผู้ถูกคุมขัง/ คมขังที่ได้รับการชดเชยเยียวยาภายหลังได้รับการพิสูจน์แล้วว่าไม่ได้กระทำความผิด	ร้อยละของผู้ถูกจับกุม/ผู้ถูกคุมขังที่ได้รับการชดเชยเยียวยาหลังได้รับการพิสูจน์ว่าไม่ได้กระทำความผิดร้อยละ 80 ของผู้ถูกจับกุม/ผู้ถูกคุมขังที่ได้รับการพิสูจน์ว่าไม่ได้กระทำความผิด ในปี พ.ศ. 2569	ข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data: AD) ตามปีงบประมาณ	ร้อยละ	แบบฟอร์มสอบถามข้อมูล	ข้อมูลสถิติผู้ถูกจับกุม/ผู้ถูกคุมขังที่ได้รับการชดเชยเยียวยาหลังได้รับการพิสูจน์ว่าไม่ได้กระทำความผิดของสำนักงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา (สชง.)	กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ

ชื่อตัวชี้วัด	คำเป้าหมาย	วิธีการจัดเก็บ	เกณฑ์การวัด	เครื่องมือเก็บข้อมูล	แหล่งข้อมูล	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
					กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	
ตัวชี้วัดที่ 3.3 ร้อยละการกระทำผิดซ้ำ	ร้อยละของผู้ต้องขังที่ถูกปล่อยตัวออกจากเรือนจำและกระทำความผิดซ้ำในปี พ.ศ. 2569 ลดลงจาก ปี พ.ศ. 2566 ร้อยละ 15	ข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data: AD) ตามปีงบประมาณ	ร้อยละ	แบบฟอร์มสอบถามข้อมูล	ข้อมูลสถิติผู้ต้องขังที่ถูกปล่อยตัวออกจากเรือนจำและกระทำความผิดซ้ำของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับผู้ต้องขัง ผู้ถูกคุมความประพฤติ และเด็กและเยาวชนของหน่วยงานในกระทรวงยุติธรรม	กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ และ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
มิติการบริหารงานที่ 3 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารงานยุติธรรม						
เป้าหมายที่ 1 การยกระดับกลไกการทำงานเชิงเครือข่าย						
ตัวชี้วัดที่ 1.1 ระดับความสำเร็จของการทำงานเชิงเครือข่ายระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	ร้อยละ 90 ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L1) บรรลุความสำเร็จของการดำเนินงานในระดับคะแนนที่ 5 ภายใน ปี พ.ศ. 2569	การสังเกตและการประเมินตนเอง (Self – Assessment and Observation: SA+OB) ตามปีงบประมาณ	ระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone)	แบบสัมภาษณ์	รายงานผลการประเมินตนเองของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม พร้อมเอกสาร/หลักฐานประกอบที่ชัดเจน	หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L1)

ชื่อตัวชี้วัด	คำเป้าหมาย	วิธีการจัดเก็บ	เกณฑ์การวัด	เครื่องมือเก็บข้อมูล	แหล่งข้อมูล	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ตัวชี้วัดที่ 1.2 ระดับความสำเร็จของการทำงานกับเครือข่ายทางสังคม	ร้อยละ 90 ของหน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม (L1) บรรลุความสำเร็จของการดำเนินงาน ในระดับคะแนนที่ 5 ภายในปี พ.ศ. 2569	การสังเกตและการประเมินตนเอง (Self – Assessment and Observation: SA+OB) ตามปีงบประมาณ	ระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone)	แบบสัมภาษณ์	รายงานผลการประเมินตนเองของหน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม พร้อมเอกสาร/หลักฐานประกอบที่ชัดเจน	หน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม (L1)
ตัวชี้วัดที่ 1.3 ร้อยละของจำนวนการเข้าร่วมในกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ	ร้อยละของจำนวนการเข้าร่วมในกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ ใน ปี พ.ศ. 2569 เพิ่มขึ้นจาก ปี พ.ศ. 2566 ร้อยละ 30	ข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data: AD) ตามปีงบประมาณ	ร้อยละ	แบบฟอร์มสอบถามข้อมูล	ข้อมูลการเข้าร่วมในกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศของหน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม	หน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม (L1)
เป้าหมายที่ 2 การบริหารงานยุติธรรมตามหลักธรรมาภิบาล						
ตัวชี้วัดที่ 2.1 คะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม (ITA)	คะแนนเฉลี่ยของหน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม (L1) ไม่ต่ำกว่าระดับคะแนน 90 ภายในปี พ.ศ. 2569	ข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data: AD) ตามปีงบประมาณ	คะแนนเฉลี่ย	แบบฟอร์มสอบถามข้อมูล	ข้อมูลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม (ITA) ของสำนักงาน	หน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม (L1)

ชื่อตัวชี้วัด	คำเป้าหมาย	วิธีการจัดเก็บ	เกณฑ์การวัด	เครื่องมือเก็บข้อมูล	แหล่งข้อมูล	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
					คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)	
ตัวชี้วัดที่ 2.2 ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	คะแนนเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ในปี พ.ศ. 2569 ที่ระดับคะแนนเฉลี่ย 4.00 คะแนน	การสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS) แบบรายปี	คะแนนเฉลี่ย	แบบสอบถาม	ข้อมูลและความคิดเห็นจากประชาชนทั่วไป	สำนักงานกิจการยุติธรรม
เป้าหมายที่ 3 การเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลและเทคโนโลยี						
ตัวชี้วัดที่ 3.1 ระดับความสำเร็จของการเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	ร้อยละ 90 ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L1) บรรลุความสำเร็จของการดำเนินงานในระดับคะแนนที่ 5 ภายในปี พ.ศ. 2569	การสังเกตและการประเมินตนเอง (Self – Assessment and Observation: SA+OB) ตามปีงบประมาณ	ระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone)	แบบสัมภาษณ์	รายงานผลการประเมินตนเองของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม พร้อมเอกสาร/หลักฐานประกอบที่ชัดเจน	หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (L1)

ชื่อตัวชี้วัด	คำเป้าหมาย	วิธีการจัดเก็บ	เกณฑ์การวัด	เครื่องมือเก็บข้อมูล	แหล่งข้อมูล	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ตัวชี้วัดที่ 3.2 ระดับความพึงพอใจ ของประชาชนต่อระบบ การติดตามความ คืบหน้าการดำเนินคดี ของหน่วยงานใน กระบวนการยุติธรรม	ร้อยละของ ความพึงพอใจ ของประชาชนต่อ การเข้าถึงและ ใช้บริการจากระบบ การติดตามความคืบหน้า ในการดำเนินคดี (Tracking) ของหน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม ในปี พ.ศ. 2569 เพิ่มขึ้น จากปี พ.ศ. 2566 ร้อยละ 15	ข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงาน ราชการ (Administrative Data: AD) ตามปีงบประมาณ	ร้อยละ	แบบฟอร์ม	ข้อมูลและ ความคิดเห็นจาก ประชาชนที่เข้ามารับ บริการในระบบติดตาม ข้อมูลคดี (Tracking) ของหน่วยงาน ในกระบวนการ ยุติธรรม	- สำนักงาน ศาลยุติธรรม - สำนักงาน อัยการสูงสุด - สำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ
ตัวชี้วัดที่ 3.3 ระดับความสำเร็จของ การนำเทคโนโลยี มาใช้ในการดำเนินงาน ของกระบวนการ ยุติธรรม	ร้อยละ 90 ของหน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม (L1) บรรลุความสำเร็จ ของการดำเนินงาน ในระดับคะแนนที่ 5 ภายในปี พ.ศ. 2569	การสังเกตและการประเมินตนเอง (Self – Assessment and Observation: SA+OB) ตามปีงบประมาณ	ระดับขั้น ของความสำเร็จ (Milestone)	แบบสัมภาษณ์	รายงานผล การประเมินตนเองของ หน่วยงาน ในกระบวนการ ยุติธรรม พร้อมเอกสาร /หลักฐานประกอบ ที่ชัดเจน	หน่วยงาน ในกระบวนการ ยุติธรรม (L1)
รวมทั้งหมด 21 ตัวชี้วัด						

จากตารางข้างต้นสรุปได้ว่า ตัวชี้วัดของแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 รวมทั้งสิ้น 21 ตัวชี้วัด ทั้งที่เป็นตัวชี้วัดภาพรวมและตัวชี้วัดเป้าหมายนั้น ใช้วิธีการจัดเก็บข้อมูลเพื่อตอบตัวชี้วัดใน 3 รูปแบบ ได้แก่ 1) การสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS) ตามปีงบประมาณ 2) การสังเกตและการประเมินตนเอง (Self-Assessment and Observation: SA+OB) ตามปีงบประมาณ และ 3) การจัดเก็บข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data: AD) ตามปีงบประมาณ ทั้งนี้ มีตัวชี้วัดภาพรวม จำนวน 1 ตัวชี้วัด และตัวชี้วัดเป้าหมาย จำนวน 5 ตัวชี้วัด รวมเป็น 6 ตัวชี้วัด ที่ใช้วิธีการจัดเก็บข้อมูลด้วยการสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS) แบบปีงบประมาณ

2.2.2 แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 และความสอดคล้องกับตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา โดยการเก็บข้อมูลตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่ผ่านมาได้พิจารณาเรื่องความสอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติฉบับต่าง ๆ ร่วมด้วย สำหรับโครงการจ้างเหมาบริการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ประการหนึ่งในการพัฒนาตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาและปรับปรุงการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาให้มีการบูรณาการและสอดคล้องกับตัวชี้วัดตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพและยกระดับมาตรฐานการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในองค์กร รวมทั้งเพื่อให้เกิดกรอบการขับเคลื่อนนโยบายกระบวนการยุติธรรมของประเทศให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยไม่มีการเก็บข้อมูลตัวชี้วัดที่ซ้ำซ้อน

สำหรับการพิจารณาตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่ใช้อยู่เดิมใน 7 ชุด 21 ตัวชี้วัด (REGRADE) พบความสอดคล้องกับตัวชี้วัดตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 บางส่วน ดังนี้

ชุดตัวชี้วัดชุดที่ 1 ประชาชนรับรู้กฎหมายและสิทธิพื้นฐาน (Rights and Legal Knowledge) มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดที่ 1.1 ระดับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนอย่างรวดเร็ว ทัวถึง และเท่าเทียม ในมิติที่ 2 การพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล

ชุดตัวชี้วัดชุดที่ 2 การควบคุมอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ (Effective Crime Control) ไม่พบความสอดคล้องกับตัวชี้วัดตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 ใด ๆ

ชุดตัวชี้วัดชุดที่ 3 กระบวนการยุติธรรมบนพื้นฐานการบริหารจัดการที่ดี (Good Governance Justice) ซึ่งมีตัวชี้วัดมากที่สุด พบความสอดคล้องกับตัวชี้วัดทั้งในมิติที่ 1 และ 3 ได้แก่ ตัวชี้วัดที่ 2.1 ระดับความสำเร็จของการมีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนและชอบด้วยกฎหมายในการบังคับใช้กฎหมาย (Due Process) และการรับรู้ร่วมกัน

ระหว่างเจ้าหน้าที่และประชาชน ในมิติที่ 1 การสร้างความเป็นธรรมตามกฎหมาย ในขณะที่ตัวชี้วัดชุดที่ 3 นี้ ยังมีความสอดคล้องกับมิติที่ 3 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารงานยุติธรรม ในตัวชี้วัดที่ 2.1 คะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (ITA) ตัวชี้วัดที่ 3.1 ระดับความสำเร็จในการเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม และ 3.2 ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบการติดตามความคืบหน้าการดำเนินคดีของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

ชุดตัวชี้วัดชุดที่ 4 ลดอัตราการกระทำผิดซ้ำ (Reduced Recidivism) มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดที่ 3.3 ร้อยละการกระทำผิดซ้ำ ในมิติที่ 2 การพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล

ชุดตัวชี้วัดชุดที่ 5 ผู้เสียหายและผู้ถูกกล่าวหาได้รับการคุ้มครองอย่างเหมาะสม (Appropriate Protection of Victims and the Accused) มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดที่ 3.2 ร้อยละผู้ถูกจับกุม/คุมขัง ที่ได้รับการชดเชยเยียวยาภายหลังได้รับการพิสูจน์แล้วว่าไม่ได้กระทำความผิด ในมิติที่ 2 การพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล

ชุดตัวชี้วัดชุดที่ 6 ไม่มีผู้ต้องหาหรือจำเลยถูกจับกุมโดยไม่ได้กระทำความผิด (Do not have any Miscarriages of Justice) ไม่พบความสอดคล้องกับตัวชี้วัดตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 ใด ๆ

ชุดตัวชี้วัดชุดที่ 7 ประชาชนให้ความเชื่อมั่น เชื่อถือ ศรัทธาในกระบวนการยุติธรรม (Ensured Trust in Justice) มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดภาพรวมที่ 1 ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรม และตัวชี้วัดที่ 2.2 ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ในมิติที่ 3 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารงานยุติธรรม

2.3 ตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

ในการประชุมสมัชชาสหประชาชาติ ครั้งที่ 70 วันที่ 25 กันยายน 2558 ประเทศไทยและประเทศสมาชิกสหประชาชาติรวม 193 ประเทศ ได้ลงนามรับรองวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030 (2030 Agenda for Sustainable Development) ร่วมกัน โดยประกอบด้วยเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (United Nations Sustainable Development Goals: SDGs) จำนวน 17 เป้าหมาย เพื่อเป็นกรอบการพัฒนาของโลกในการนำไปสู่การบรรลุการพัฒนาที่ยั่งยืนทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม การเมืองการปกครอง

และสิ่งแวดล้อม ให้มีความเชื่อมโยงกัน โดยใช้เป็นทิศทางการพัฒนาในช่วงระยะเวลา 15 ปี ตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ. 2558 ถึงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2573 ครอบคลุมระยะเวลา 15 ปี¹²

สำหรับประเทศไทยได้ดำเนินการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ. 2558 โดยได้นำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนมาเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดแนวทางการพัฒนาประเทศตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580 และแผนระดับชาติต่าง ๆ รวมทั้งแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569) ซึ่งเป็นแผนเกี่ยวกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมในระดับประเทศด้วย¹³

2.3.1 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 และความสอดคล้องกับตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

หนึ่งในเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งหมด 17 เป้าหมาย พบว่า “เป้าหมายที่ 16 ส่งเสริมสังคมที่สงบสุข และครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรม และสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบ และครอบคลุมในทุกระดับ (Promote peaceful and inclusive societies for sustainable development, provide access to justice for all and build effective, accountable and inclusive institutions at all levels)” ซึ่งมีการแบ่งประเด็นเป็น 3 หลักการสำคัญ คือ สงบสุข (Peace) เป็นธรรม (Justice) และสถาบันที่เข้มแข็ง (Strong Institutions) เป็นแก่นของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ด้วยเป้าหมายนี้เป็นเป้าหมายเดียวที่กล่าวถึงกฎหมาย กระบวนการยุติธรรมและการบังคับใช้กฎหมาย และหลักนิติธรรม อีกทั้ง ยังเป็นสิ่งจำเป็นในการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของเป้าหมายที่ 16 กับเป้าหมายอื่น และหลักการสากลอื่น หรือตัวชี้วัดสากลด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมที่เป็นที่ยอมรับในทุกประเทศ¹⁴

เป้าหมายที่ 16 นี้ประกอบไปด้วยเป้าหมายย่อยต่าง ๆ (Targets) จำนวนทั้งสิ้น 12 เป้าหมายย่อย ซึ่งแต่ละเป้าหมายย่อยจะประกอบไปด้วยตัวชี้วัดต่าง ๆ (Indicators) รวมเป็นจำนวน 24 ตัวชี้วัด ดังตารางต่อไปนี้¹⁵

¹² สำนักงานกิจการยุติธรรม, รายงานผลการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเป้าหมายที่ 16 ประจำปี 2565, (กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2565)

¹³ เรื่องเดียวกัน.

¹⁴ สำนักงานกิจการยุติธรรม, รายงานผลการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเป้าหมายที่ 16 ประจำปี 2566, (กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2566)

¹⁵ เรื่องเดียวกัน.

ตารางที่ 2.2 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 และความสอดคล้องกับตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

เป้าหมายย่อย	ตัวชี้วัด	ข้อมูล	แหล่งข้อมูลตัวชี้วัด
16.1 ลดความรุนแรง ทุกรูปแบบและอัตราการตาย ที่เกี่ยวข้องในทุกแห่งให้ลดลง อย่างมีนัยสำคัญ	16.1.1 จำนวนเหยื่อของการ ฆาตกรรมโดยเจตนาต่อจำนวน ประชากร 100,000 คน จำแนก ตามเพศและอายุ	จำนวนเหยื่อฆาตกรรมต่อประชากร 100,000 คน จำแนกตามเพศ และอายุ	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
	16.1.2 การเสียชีวิตที่เกี่ยวข้องกับ ความขัดแย้งต่อจำนวนประชากร 100,000 คน จำแนกตามอายุ เพศ และสาเหตุ	1. จำนวนเหตุการณ์ไม่สงบในจังหวัด ชายแดนภาคใต้ 2. จำนวนผู้ได้รับผลกระทบ จากเหตุการณ์ไม่สงบในจังหวัด ชายแดนภาคใต้	ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.)
	16.1.3 สัดส่วนของประชากรที่ ได้รับความรุนแรงทางร่างกาย จิตใจ หรือทางเพศ ในช่วง 12 เดือน ที่ผ่านมา	1. จำนวนผู้ถูกระทำความรุนแรง ในคดี พ.ร.บ.คุ้มครองผู้ถูกระทำ ด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 จำแนกตามเพศ อายุ และ ประเภทความรุนแรง 2. จำนวนผู้เสียหายจากคดีเกี่ยวกับ เด็ก เยาวชน สตรี และครอบครัว จำแนกตามเพศ อายุ และประเภทคดี	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (แบบรายงาน พดส.ตร. 05)

เป้าหมายย่อย	ตัวชี้วัด	ข้อมูล	แหล่งข้อมูลตัวชี้วัด
	16.1.4 สัดส่วนของประชากรที่รู้สึกปลอดภัยเมื่อเดินบริเวณพื้นที่ที่อาศัยเพียงลำพังในเวลากลางคืน	1. รู้สึกปลอดภัยเมื่อเดินบริเวณพื้นที่ที่อาศัยเพียงลำพังในเวลากลางคืน	สำนักงานกิจการยุติธรรม
		2. ร้อยละของผู้หญิงและผู้ชาย อายุ 15-49 ปี ที่รู้สึกปลอดภัยในการเดินลำพังในชุมชนตอนกลางคืน	สำนักงานสถิติแห่งชาติ (การสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย (MICS)) (เก็บข้อมูลทุก 3 ปี)
16.2 ยุติการข่มเหง การแสวงหาประโยชน์อย่างไม่ถูกต้อง การค้ามนุษย์ และความรุนแรงและการทรมานทุกรูปแบบที่มีต่อเด็ก	16.2.1 สัดส่วนของเด็กอายุ 1 – 17 ปี เคยถูกทำร้ายทางร่างกาย และ/หรือ ข่มเหงทางจิตใจโดยผู้ดูแล ในเดือนที่ผ่านมา	1. ร้อยละของเด็กอายุ 1-14 ปี ที่ถูกลงโทษทางร่างกาย และ/หรือ ใช้ความรุนแรงทางจิตใจโดยผู้ดูแล ในช่วง 1 เดือนที่ผ่านมา	สำนักงานสถิติแห่งชาติ (การสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย (MICS)) (เก็บข้อมูลทุก 3 ปี)
		2. จำนวนผู้เสียหายกลุ่มอายุ 0-18 ปี จากคดีเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรี และครอบครัว จำแนกตามเพศ อายุ และประเภทคดี	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
	16.2.2 จำนวนเหยื่อการค้ามนุษย์ ต่อประชากร 100,000 คน จำแนกตามเพศ อายุ และรูปแบบการแสวงหาประโยชน์	จำนวนเหยื่อ/ผู้เสียหายจากคดีค้ามนุษย์	สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (ระบบฐานข้อมูลของประเทศไทยด้านการดำเนินคดีและการช่วยเหลือผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ www.e-aht.com)

เป้าหมายย่อย	ตัวชี้วัด	ข้อมูล	แหล่งข้อมูลตัวชี้วัด
	16.2.3 สัดส่วนของวัยรุ่นผู้หญิงและผู้ชาย อายุ 18 - 29 ปี ที่เคยถูกระทำความรุนแรงทางเพศ ก่อนอายุ 18 ปี	จำนวนผู้เสียหายจากคดีเกี่ยวกับเด็ก เยาวชน สตรี และครอบครัว ที่อายุ 18 ปีขึ้นไป จำแนกตามเพศ และรูปแบบคดีเกี่ยวกับเพศ	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
16.3 ส่งเสริมหลักนิติธรรม ทั้งในระดับชาติและระหว่างประเทศและสร้างหลักประกันว่าจะมีการเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเท่าเทียมแก่ทุกคน	16.3.1 สัดส่วนของเหยื่อ ความรุนแรง ใน 12 เดือน ที่ผ่านมา ซึ่งได้แจ้งเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ หรือกลไกในการยุติข้อขัดแย้ง	จำนวนคดีความรุนแรงที่รับแจ้ง จากคดี 2 กลุ่มหลัก คือ 1) ฐานความผิดเกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย และเพศ 2) ฐานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ฐานข้อมูล ในระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ CRIMES)
	16.3.2 สัดส่วนของจำนวนผู้ต้องขัง ที่ศาลยังไม่พิพากษาต่อจำนวน ผู้ต้องขังทั้งหมด	จำนวนผู้ต้องขังระหว่างที่ศาล ยังไม่พิพากษา	กรมราชทัณฑ์
	16.3.3 สัดส่วนประชากรที่มีปัญหา ความขัดแย้งในช่วง 12 เดือน ที่ผ่านมา และผู้ที่เข้าถึงกลไก การแก้ไขปัญหาคความขัดแย้ง ทั้งที่เป็นทางการและ ไม่เป็นทางการ จำแนกตาม ประเภทของกลไก	1. จำนวนข้อพิพาทและคดีความ ที่เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยระงับ ข้อพิพาททั้งหมด ทางอาญา ทางแพ่งและพาณิชย์ และ ทางปกครอง 2. ร้อยละของผู้มีประสบการณ์ ไกล่เกลี่ยในลักษณะไม่เป็นทางการ	สำนักงานกิจการยุติธรรม

เป้าหมายย่อย	ตัวชี้วัด	ข้อมูล	แหล่งข้อมูลตัวชี้วัด
16.4 ลดการลักลอบเคลื่อนย้ายอาวุธและเงินเสริมความแข็งแกร่งของกระบวนการติดตามและการส่งคืนสินทรัพย์ที่ถูกขโมยไปและต่อสู้กับอาชญากรรมที่จัดตั้งในลักษณะองค์กรทุกรูปแบบภายในปี พ.ศ. 2573	16.4.1 มูลค่ารวมทั้งหมดของกระแสน้ำเข้าออกของเงินที่ผิดกฎหมาย (หน่วยเป็นดอลลาร์สหรัฐ)	จำนวนธุรกรรมทางการเงินระหว่างประเทศที่อาจเชื่อมโยงหรือเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดมูลฐานหรือความผิดตามกฎหมายอื่น	สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ระบบรายงานธุรกรรม ERS)
	16.4.2 สัดส่วนของอาวุธเล็ก และอาวุธเบาที่ถูกยึดได้ ซึ่งมีการบันทึกและติดตามเจ้าหน้าที่ตามที่เราพบไว้ในตราสารระหว่างประเทศ	1. จำนวนคดีที่เกี่ยวข้องกับการจับกุมอาวุธปืนและวัตถุระเบิด	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ฐานข้อมูลในระบบสารสนเทศสถานีตำรวจ CRIMES)
		2. จำนวนอาวุธปืนที่ขอใบอนุญาตให้มีและใช้อาวุธปืน (ป.4)	กรมการปกครอง
16.5 ลดการทุจริตและการรับสินบนทุกรูปแบบอย่างมีนัยสำคัญ	16.5.1 สัดส่วนของบุคคลที่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างน้อย 1 ครั้ง และจ่ายสินบนให้เจ้าหน้าที่หรือถูกเรียกสินบนโดยเจ้าหน้าที่ในช่วงระยะเวลา 12 เดือนที่ผ่านมา	ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA) ในประเด็นที่สะท้อนให้เห็นถึงการให้สินบนหรือถูกเรียกสินบนโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
	16.5.2 สัดส่วนขององค์กรธุรกิจที่เคยติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างน้อย 1 ครั้ง และจ่ายสินบนให้เจ้าหน้าที่หรือถูกเรียกสินบนโดยเจ้าหน้าที่ในช่วงระยะเวลา 12 เดือนที่ผ่านมา	ความคิดเห็นของนักธุรกิจต่อการรับรู้การทุจริตขอประเทศไทย (จากดัชนีวัดภาพลักษณ์คอร์รัปชัน CPI ของไทย)	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

เป้าหมายย่อย	ตัวชี้วัด	ข้อมูล	แหล่งข้อมูลตัวชี้วัด
16.6 พัฒนาสถาบันที่มี ประสิทธิภาพมีความรับผิดชอบต่อ และโปร่งใสในทุกกระดับ	16.6.1 ค่าใช้จ่ายภาครัฐขั้นพื้นฐาน คิดเป็นสัดส่วนของงบประมาณ ที่ได้รับการอนุมัติแล้ว จำแนกตาม หมวด (หรือตามรหัสงบประมาณ หรือที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน)	สัดส่วนของการเบิกจ่าย ต่องบประมาณที่ได้รับการอนุมัติ	กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง
	16.6.2 สัดส่วนของประชากร ที่พึงพอใจกับบริการสาธารณะ ครั้งล่าสุดที่ตนได้ใช้บริการ	ผลการสำรวจความพึงพอใจ ของประชาชนที่มีต่อการให้บริการ ภาครัฐ 1. ความพึงพอใจต่อการให้บริการ ของภาครัฐ 2. ความพึงพอใจด้านเจ้าหน้าที่ ให้บริการ	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ผลสำรวจความพึงพอใจของประชาชน ต่อการให้บริการของหน่วยงานของภาครัฐ)
16.7 สร้างหลักประกันว่าจะมี กระบวนการตัดสินใจที่มี ความรับผิดชอบต่อ ครอบคลุม มีส่วนร่วมและมีความเป็น ตัวแทนที่ดีในทุกระดับ การตัดสินใจ	16.7.1 สัดส่วนตำแหน่งในสถาบัน ของรัฐระดับประเทศและระดับท้องถิ่น ซึ่งรวมถึง (ก) สถาบันนิติบัญญัติ (ข) บริการสาธารณะ และ (ค) คณะตุลาการ เปรียบเทียบกับ การกระจายตัว ในระดับชาติ โดยจำแนกตามเพศ อายุ ผู้พิการ และกลุ่มประชากร	1. สัดส่วนของข้าราชการ ในฝ่ายพลเรือน จำแนกตามเพศ 2. สัดส่วนของข้าราชการ ในฝ่ายพลเรือน (ตุลาการ) จำแนกตามเพศ 3. สัดส่วนของข้าราชการ ในฝ่ายพลเรือนที่ดำรงตำแหน่ง ระดับสูง จำแนกเพศ	สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน

เป้าหมายย่อย	ตัวชี้วัด	ข้อมูล	แหล่งข้อมูลตัวชี้วัด
		4. สัดส่วนผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองระดับชาติ จำแนก ตามเพศ (1) สมาชิกวุฒิสภา (2) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร	สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
		5. สัดส่วนผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองระดับท้องถิ่น (1) นายก (2) สมาชิกสภา	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
	16.7.2 สัดส่วนของประชากร ที่เชื่อการตัดสินใจนั้น ที่มีความ ครอบคลุมและตอบสนอง จำแนกตาม เพศ อายุ ความ บกพร่อง และกลุ่มประชากร	1. ข้อมูลการปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2556 ของสถานประกอบการ ภาคเอกชน จำนวนคนพิการ ที่ต้องจ้างตามกฎหมาย 2. ข้อมูลการปฏิบัติตาม พ.ร.บ.ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)	กองทุนและส่งเสริมความเสมอภาค คนพิการ กรมส่งเสริมและพัฒนา คุณภาพชีวิตคนพิการ

เป้าหมายย่อย	ตัวชี้วัด	ข้อมูล	แหล่งข้อมูลตัวชี้วัด
		พ.ศ. 2556 ของหน่วยงานของรัฐ จำนวนคนพิการที่ต้องจ้าง ตามกฎหมาย	
16.8 ขยายและส่งเสริม ความแข็งแกร่งของ การมีส่วนร่วมของประเทศ กำลังพัฒนาในสถาบันโลกาภิ บาล	16.8.1 สัดส่วนของสมาชิกและสิทธิ การออกเสียงของประเทศ กำลังพัฒนาในองค์กรระหว่าง ประเทศ	ข้อมูลองค์กรระหว่างประเทศ ที่ไทยเป็นสมาชิกและมีสิทธิ ออกเสียงในองค์กรระหว่างประเทศ	กระทรวงการต่างประเทศ
16.9 กำหนดสถานะ ทางกฎหมายสำหรับทุกคน โดยรวมถึงการให้มี สูติบัตรภายในปี พ.ศ. 2573	16.9.1 สัดส่วนของเด็กอายุ ต่ำกว่า 5 ปี ที่มีการแจ้งเกิด กับเจ้าหน้าที่พนักงานของรัฐ จำแนกตามอายุ	1. ร้อยละของเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่ได้จดทะเบียนเกิดกับหน่วยงาน ของรัฐ	สำนักงานสถิติแห่งชาติ (รายงานการสำรวจสถานการณ์เด็กและ สตรีในประเทศไทย พ.ศ. 2565) (เก็บข้อมูลทุก 3 ปี)
		2. จำนวนการจดทะเบียนเกิดของเด็ก อายุต่ำกว่า 5 ปี จำแนกตามอายุ (1) ขณะอายุ 0 ปี (2) ขณะอายุ 1 ปี (3) ขณะอายุ 2 ปี (4) ขณะอายุ 3 ปี (5) ขณะอายุ 4 ปี	กรมการปกครอง (https://www.bora.dopa.go.th/)

เป้าหมายย่อย	ตัวชี้วัด	ข้อมูล	แหล่งข้อมูลตัวชี้วัด
16.10 สร้างหลักประกันว่า สาธารณะสามารถเข้าถึงข้อมูล และมีการปกป้องเสรีภาพ ขั้นพื้นฐานโดยเป็นไปตาม กฎหมายภายในประเทศและ ความตกลงระหว่างประเทศ	16.10.1 จำนวนคดีที่พิสูจน์แล้วว่า เป็นความจริงเกี่ยวกับฆาตกรรม ลักพาตัว การบังคับบุคคลให้สูญ หาย การกักขังหน่วงเหนี่ยวและ การทรมานผู้สื่อข่าว บุคลากร ที่เกี่ยวข้องกับสื่อ สมาชิก ของสภาพแรงงาน และนักพิทักษ์ สิทธิมนุษยชน ในช่วง 12 เดือน ที่ผ่านมา	1. รายงานผลการประเมินสถานการณ์ ด้านสิทธิมนุษยชน ของประเทศไทย (1) การตรวจสอบสถานะคดี บังคับบุคคลให้สูญหายที่อยู่ใน ความสนใจของ องค์การสหประชาชาติ (2) คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน แห่งชาติได้รับเรื่องร้องเรียน ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด	(1) คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (รายงานผลการประเมินสถานการณ์ ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย (สำนักเฝ้าระวังและประเมินสถานการณ์สิทธิ มนุษยชน/สำนักงาน กสม.)) *ประเทศไทยยังไม่มีคดีที่พิสูจน์แล้วว่าเป็น ความจริง (2) ข้อมูลตามปีงบประมาณ
		2. จำนวนคดีฆาตกรรม คดีลักพาตัว หรือมีการกระทำความผิดในลักษณะ ของการอุ้มหาย การควบคุมตัว โดยพลการ และการทรมาน ที่กระทำต่อผู้สื่อข่าว บุคลากร ที่เกี่ยวข้องกับสื่อ สหภาพทางการค้า และผู้พิทักษ์สิทธิมนุษยชน	ข้อมูลตามปีงบประมาณ
	16.10.2 จำนวนประเทศที่ใช้ และดำเนินการตามรัฐธรรมนูญ กฎหมายลำดับรอง และ/หรือ	1. ผลการประเมินคุณธรรม และความโปร่งใสในการดำเนินงาน ของหน่วยงานภาครัฐ (ITA)	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ผลการประเมินคุณธรรมและ

เป้าหมายย่อย	ตัวชี้วัด	ข้อมูล	แหล่งข้อมูลตัวชี้วัด
	นโยบายที่รับประกันว่าสาธารณชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้	ในประเด็นที่สะท้อนให้เห็นสถานการณ์เข้าถึงข้อมูลของประชาชน (1) เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานที่ท่านติดต่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินการ/ให้บริการแก่ท่านอย่างตรงไปตรงมา ไม่ปิดบังหรือบิดเบือนข้อมูลมากนักน้อยเพียงใด (2) การเผยแพร่ข้อมูลของหน่วยงานที่ท่านติดต่อมีลักษณะดังต่อไปนี้ มากน้อยเพียงใด (2.1) เข้าถึงง่ายไม่ซับซ้อน (2.2) มีช่องทางหลากหลาย (3) หน่วยงานที่ท่านติดต่อมีการเผยแพร่ผลงานหรือข้อมูลที่สาธารณชนควรรับทราบอย่างชัดเจนมากนักน้อยเพียงใด (4) หน่วยงานที่ท่านติดต่อมีการชี้แจงและตอบคำถามเมื่อมีข้อกังวลสงสัยเกี่ยวกับการดำเนินงานได้อย่างชัดเจนมากนักน้อยเพียงใด	ความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (ITA))

เป้าหมายย่อย	ตัวชี้วัด	ข้อมูล	แหล่งข้อมูลตัวชี้วัด
		2. จำนวนหน่วยงานของรัฐ ที่ดำเนินการตาม พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสาร ของราชการ พ.ศ. 2540	สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสาร ของราชการ (รายงานประจำปีสำนักงาน คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ) *ปี พ.ศ. 2564 -2565 ได้มีการปรับเปลี่ยนแนวทาง การรายงานผล โดยเป็นการรายงานผลเฉพาะส่วนกลาง
16.a เสริมความแข็งแกร่ง ของสถาบันระดับชาติ ที่เกี่ยวข้อง โดยรวมถึงการ กระทำผ่านทางความ ร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อสร้างขีดความสามารถ ในทุกระดับโดยเฉพาะ ในประเทศกำลังพัฒนา เพื่อจะป้องกันความรุนแรง และต่อสู้กับการก่อการร้าย และอาชญากรรม	16.a.1 การมีองค์กรอิสระ ด้านสิทธิมนุษยชนที่สอดคล้องกับ หลักการปารีส (Paris Principles)	การมีองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ และสถาบันที่จัดตั้งขึ้นเป็นพิเศษ (Specialized Institutions) เพื่อดำเนินงานด้านสิทธิมนุษยชน	สำนักคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

เป้าหมายย่อย	ตัวชี้วัด	ข้อมูล	แหล่งข้อมูลตัวชี้วัด
16.b ส่งเสริมและบังคับใช้กฎหมายและนโยบายที่ไม่เลือกปฏิบัติเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	16.b.1 สัดส่วนของประชากรที่รายงานว่ารู้สึกถูกเลือกปฏิบัติหรือถูกข่มขู่/คุกคาม ใน 12 เดือนที่ผ่านมา ตามข้อบัญญัติพื้นฐานของการห้ามเลือกปฏิบัติ ในการแบ่งแยกเชื้อชาติ ภายใต้กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ	1. ร้อยละของผู้หญิงและผู้ชายอายุ 15-49 ปี ที่มีความรู้สึก ว่าถูกเลือกปฏิบัติหรือถูกคุกคาม ในช่วง 12 เดือนที่ผ่านมา ตามข้อบัญญัติพื้นฐานของการห้ามเลือกปฏิบัติ ภายใต้กฎหมายสิทธิมนุษยชนระหว่างประเทศ	สำนักงานสถิติแห่งชาติ (การสำรวจสถานการณ์เด็กและสตรี ในประเทศไทย (MICS)) (เก็บข้อมูลทุก 3 ปี)
		2. จำนวนเรื่องร้องเรียนกรณีกล่าวอ้างว่ามีการกระทำหรือละเลยการกระทำอันเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน จำแนกประเภทสิทธิ (ในปี พ.ศ. 2560 ใช้ชื่อ จำนวนเรื่องร้องเรียนว่าถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือมีการปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม หรือเรื่องที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เห็นสมควร ให้มีการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชน จำแนกตามประเภทของสิทธิ)	สำนักคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

การจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศไทยที่ใช้อยู่เดิมใน 7 ชุด 21 ตัวชี้วัด (REGRADE) มีความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 ในหลายประเด็น แต่ก็ยังไม่ครอบคลุมทั้งหมด จึงต้องมีการทบทวนและพัฒนาตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศไทยเพื่อให้การจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 ในเป้าหมายย่อยที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

ตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเดิมพบความสอดคล้องกับเป้าหมายย่อยต่าง ๆ ของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 ดังนี้

ชุดตัวชี้วัดที่ 1 ประชาชนรับรู้กฎหมายและสิทธิพื้นฐาน (Rights and Legal Knowledge) ยังไม่พบความสอดคล้องกับเป้าหมายย่อยของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 แต่ควรมีการปรับปรุงให้สอดคล้องครอบคลุมกับเป้าหมายย่อยที่ 16.10 สร้างหลักประกันว่าสาธารณชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและมีการปกป้องเสรีภาพขั้นพื้นฐาน โดยเป็นไปตามกฎหมายภายในประเทศและความตกลงระหว่างประเทศ

ชุดตัวชี้วัดที่ 2 การควบคุมอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ (Effective Crime Control) พบว่ามีความสอดคล้องกับเป้าหมายย่อยของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 มากที่สุด ได้แก่ ในเป้าหมายย่อยที่ 16.1 ลดความรุนแรงทุกรูปแบบและอัตราการตายที่เกี่ยวข้องในทุกแห่งให้ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ, เป้าหมายย่อยที่ 16.2 ยุติการข่มเหง การใช้หาประโยชน์อย่างไม่ถูกต้อง การค้ามนุษย์ และความรุนแรงและการทรมานทุกรูปแบบที่มีต่อเด็ก, เป้าหมายย่อยที่ 16.5 ลดการทุจริตและการรับสินบนทุกรูปแบบอย่างมีนัยสำคัญ และเป้าหมาย 16.b ส่งเสริมและบังคับใช้กฎหมายและนโยบายที่ไม่เลือกปฏิบัติเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แต่ควรมีการขยายกรอบการเก็บข้อมูลอาชญากรรมให้ครอบคลุมถึงประเภทอาชญากรรมที่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน

ชุดตัวชี้วัดที่ 3 กระบวนการยุติธรรมบนพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Justice) ยังไม่พบความสอดคล้องกับเป้าหมายย่อยของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 แต่ควรมีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับเป้าหมายย่อยที่ 16.3 ส่งเสริมนิติธรรมทั้งในระดับชาติและระหว่างประเทศ และสร้างหลักประกันว่าจะมีการเข้าถึงความยุติธรรมอย่างเท่าเทียมแก่ทุกคน เป้าหมายย่อยที่ 16.5 ลดการทุจริตและการรับสินบนทุกรูปแบบอย่างมีนัยสำคัญ เป้าหมายย่อยที่ 16.10 สร้างหลักประกันว่าสาธารณชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและมีการปกป้องเสรีภาพขั้นพื้นฐาน โดยเป็นไปตามกฎหมายภายในประเทศและความตกลงระหว่างประเทศ และเป้าหมาย 16.b ส่งเสริมและบังคับใช้กฎหมายและนโยบายที่ไม่เลือกปฏิบัติเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ชุดตัวชี้วัดที่ 4 ลดอัตราการกระทำผิดซ้ำ (Reduced Recidivism) ยังไม่พบความสอดคล้องกับเป้าหมายย่อยของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16

ชุดตัวชี้วัดที่ 5 ผู้เสียหายและผู้ถูกกล่าวหาได้รับการคุ้มครองอย่างเหมาะสม (Appropriate Protection of Victims and the Accused) ยังไม่พบความสอดคล้องกับเป้าหมายย่อยของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16

ชุดตัวชี้วัดที่ 6 ไม่มีผู้ต้องหาหรือจำเลยถูกจับกุมโดยไม่ได้กระทำความผิด (Do not have any Miscarriages of Justice) ยังไม่พบความสอดคล้องกับเป้าหมายย่อยของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16

ชุดตัวชี้วัดที่ 7 ประชาชนให้ความเชื่อมั่น เชื่อถือ ศรัทธาในกระบวนการยุติธรรม (Ensured Trust in Justice) ยังไม่พบความสอดคล้องกับเป้าหมายย่อยของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 แต่ควรมีการปรับปรุงโดยขยายกรอบการเก็บข้อมูลเรื่องดังกล่าวให้ครอบคลุมถึงเป้าหมายย่อยที่ 16.6 พัฒนาสถาบันที่มีประสิทธิภาพ มีความรับผิดชอบ และโปร่งใส ในทุกระดับ ในตัวชี้วัดที่ 16.6.2 สัดส่วนของประชากรที่พึงพอใจกับบริการสาธารณะครั้งล่าสุดที่ตนได้ใช้บริการ โดยเก็บข้อมูลเรื่องความพึงพอใจของประชาชนในการรับบริการในส่วน of หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมร่วมด้วย

สำหรับเป้าหมายย่อยที่ 16.7 สร้างหลักประกันว่าจะมีกระบวนการตัดสินใจที่มีความรับผิดชอบครอบคลุมมีส่วนร่วมและมีความเป็นตัวแทนที่ดีในทุกระดับการตัดสินใจ เป้าหมายย่อยที่ 16.8 ขยายและเสริมความแข็งแกร่งของการมีส่วนร่วมของประเทศกำลังพัฒนาในสถาบันโลกาภิบาล เป้าหมายย่อยที่ 16.9 กำหนดอัตลักษณ์ทางกฎหมายสำหรับทุกคน โดยรวมถึงการให้มีสถิติภายในปี พ.ศ. 2573 และเป้าหมายย่อยที่ 16.a เสริมความแข็งแกร่งของสถาบันระดับชาติที่เกี่ยวข้องโดยรวมถึงกระทำผ่านทางความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อสร้างขีดความสามารถในทุกระดับ โดยเฉพาะในประเทศกำลังพัฒนาเพื่อจะป้องกันความรุนแรงและต่อสู้กับการก่อการร้ายและอาชญากรรม ในเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 เป็นตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการเมืองทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ ตลอดจนนโยบายและการบริหารงานภาครัฐเป็นสำคัญ ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม

2.3.2 การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 ในต่างประเทศ

การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ของประเทศต่าง ๆ นั้น มักมีการกำหนดยุทธศาสตร์ในภาพรวมของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ในทุกเป้าหมายร่วมกันด้วยเป้าหมายทั้ง 17 ข้อนั้น มีความสอดคล้องและเกี่ยวโยงซึ่งกันและกัน ซึ่งทำให้สามารถดำเนินการร่วมกันได้ในบางส่วน ทั้งนี้ ได้มีนักวิชาการนำเสนอแนวทางหลักในการขับเคลื่อนเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในภาพรวม อาทิ Jeffrey Sachs นักวิชาการจากมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย สหรัฐอเมริกา และผู้อำนวยการ UN Sustainable Development Solutions Network (UN SDSN) และคณะ ได้นำเสนอบทความเรื่อง Six Transformations to achieve the Sustainable Development Goals ในปี ค.ศ. 2019 ซึ่งนำเสนอแนวคิดใหม่ในการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนให้สำเร็จ ท่ามกลางสถานการณ์ในภาพรวม

ของโลกที่การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นไปได้อย่างล่าช้า โดย Jeffrey Sachs และคณะ ได้เสนอ แนวคิดการเปลี่ยนแปลงในระดับรากฐานเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ของประเทศต่าง ๆ ได้ โดยได้นำเสนอยุทธศาสตร์การเปลี่ยนแปลงในระดับรากฐาน 6 ด้าน ซึ่งต้องดำเนินการ ควบคู่ไปพร้อมกันทั้ง 6 ด้าน ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การศึกษา เพศสภาพ และความเหลื่อมล้ำ มีผลลัพธ์ที่คาดหวังจากยุทธศาสตร์นี้ คือ การศึกษาที่ดีและทุนมนุษย์ที่พัฒนาขึ้น งานที่มีคุณค่า และรายได้ที่สนับสนุนกลุ่มเปราะบางได้ รวมไปถึง การสร้างนวัตกรรมอันเป็นผลจากนโยบายด้านการวิจัยและพัฒนา

ยุทธศาสตร์ที่ 2 สุขภาพ ความเป็นอยู่ที่ดี และประชากร มีผลลัพธ์ที่คาดหวังจากยุทธศาสตร์นี้ คือ การบริการสาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพและทุกคนเข้าถึงได้

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในภาคพลังงานและอุตสาหกรรมที่ยั่งยืน มีผลลัพธ์ ที่คาดหวังจากยุทธศาสตร์นี้ คือ การเข้าถึงพลังงานสำหรับทุกคน การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ในภาคพลังงาน ตลอดจนการมีน้ำและอากาศที่สะอาด

ยุทธศาสตร์ที่ 4 ระบบอาหาร ที่ดิน น้ำ และมหาสมุทรที่ยั่งยืน มีผลลัพธ์ที่คาดหวังจากยุทธศาสตร์นี้ คือ การใช้ที่ดิน ฝืนมหาสมุทร และระบบอาหารที่ยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 5 เมืองและชุมชนยั่งยืน มีผลลัพธ์ที่คาดหวังจากยุทธศาสตร์นี้ คือ การมีโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อการบริการด้านการคมนาคม น้ำ และสุขภาพ ตลอดจนความสามารถในการตั้งรับและปรับตัวของเมือง ที่เพิ่มขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ 6 การปฏิวัติเชิงดิจิทัลสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน มีผลลัพธ์ที่คาดหวังจากยุทธศาสตร์นี้ คือ การสร้างโครงสร้างพื้นฐานและเทคโนโลยีดิจิทัลที่ครอบคลุม มีคุณภาพและอยู่ในราคาที่ทุกคนจ่ายได้

ทั้งนี้ ในการดำเนินยุทธศาสตร์ทั้ง 6 ด้าน ต้องอยู่บนหลักการที่สำคัญ 2 ประการ ได้แก่ การไม่ทิ้งใคร ไว้ข้างหลัง (Leave No One Behind) และการพัฒนาเศรษฐกิจที่ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและใช้แนวคิด เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circularity and Decoupling)¹⁶

ส่วนการดำเนินการเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนของประเทศต่าง ๆ มีตัวอย่าง ดังนี้

สหราชอาณาจักร เป็นหนึ่งในประเทศที่มุ่งมั่นในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพราะสหราชอาณาจักรเป็นหนึ่งในประเทศผู้นำของการเจรจาเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยได้มีการวางแผน

¹⁶ Sachs, J. D. et al. Six Transformations to achieve the Sustainable Development Goals. *Nature Sustainability* 2(9): 805-814 (2019).

และกำหนดวิธีการในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้สหราชอาณาจักรบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้ง 17 ข้อ เพื่อบรรลุอยู่ในกิจกรรมที่กระทรวงและหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาลต้องดำเนินการ โดยมีการมอบหมายผู้รับผิดชอบหลัก ซึ่งมักเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่าง ๆ ทั้งนี้ รัฐบาลแห่งสหราชอาณาจักรได้มีการเผยแพร่แนวการทำงานของรัฐบาลสนับสนุนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้ง 17 ข้อ โดยในส่วนของเป้าหมายที่ 16 รัฐบาลมีแนวทางการทำงาน ดังนี้

1. การลดจำนวนอาชญากรรม
2. การลดความเสี่ยงในการก่อการร้ายต่อสหราชอาณาจักรและผลประโยชน์ของสหราชอาณาจักรในต่างประเทศ
3. การสนับสนุนเด็กและเยาวชนที่ด้อยโอกาสและเปราะบางผ่านการบริการในท้องถิ่นที่มีคุณภาพสูง
4. การเสริมสร้างและรักษาความแข็งแกร่งของสหภาพ (Union) และสนับสนุนให้เวลส์ (Wales) มีความเจริญรุ่งเรือง
5. การเพิ่มการมองเห็นและรับรู้ถึงความมุ่งมั่นของรัฐบาลแห่งสหราชอาณาจักรที่มีต่อเวลส์
6. การปกป้องประชาชนจากผู้กระทำผิดร้ายแรง และปรับปรุงเรื่องความปลอดภัยและความมั่นคงในเรือนจำ
7. การลดการกระทำผิดซ้ำของผู้กระทำผิดหลังการปล่อยตัว
8. การทำให้การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทำได้อย่างรวดเร็ว
9. การสร้างและส่งมอบระบบสวัสดิการและบำนาญที่เชื่อถือได้และมีคุณภาพสูง ตลอดจนระบบที่มีความน่าเชื่อมั่น
10. การเสริมสร้างความมั่นคงโลกผ่านการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องและการตอบสนองต่อวิกฤติการณ์ต่าง ๆ
11. การสร้างระเบียบระหว่างประเทศและทำให้สหราชอาณาจักรเป็นพลังสำคัญของโลกในการสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนและความต้องการด้านมนุษยธรรม การส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและประชาธิปไตย และการสร้างมาตรฐานสากลร่วมกัน
12. การทำให้สหราชอาณาจักรมีความปลอดภัยยิ่งขึ้นและมีความสามารถในการรับมือกับภัยคุกคามทั่วโลก
13. การขยายอิทธิพลของสหราชอาณาจักรในโลก รวมถึงการสมัครเป็นคู่เจรจากับอาเซียน
14. การสร้างการปกครองท้องถิ่นที่ยั่งยืนและมีความสามารถในการบริการในเรื่องที่สำคัญ ตลอดจนสามารถเสริมสร้างพลังให้กับชุมชนได้

15. การเพิ่มประสิทธิภาพ ประสิทธิผลและความรับผิดชอบต่อรัฐบาล ผ่านการปรับปรุงและปฏิรูปการทำงานของรัฐบาล

16. การทำให้พลเมืองทุกคนสามารถมองเห็นและเข้าใจถึงผลประโยชน์ของสหภาพที่มีความชัดเจนได้

17. การใช้โอกาสจากการออกจากสหภาพยุโรปเพื่อเพิ่มความมั่นคงและเสริมสร้างความปลอดภัยให้กับสหราชอาณาจักร ผ่านการสร้างพรมแดนที่มีประสิทธิภาพ

18. การรักษาความปลอดภัย ความมั่นคง และความยืดหยุ่นให้กับสหราชอาณาจักร ผ่านการประสานงานด้านความมั่นคง การตอบสนองต่อวิกฤติการณ์ต่าง ๆ และการดำเนินการแบบบูรณาการในระดับชาติ

19. การปรับปรุงระดับความเท่าเทียมทั่วสหราชอาณาจักร

20. การสนับสนุนการทำงานของนายกรัฐมนตรีและคณะรัฐมนตรีเพื่อให้บรรลุเป้าหมายต่าง ๆ

ทั้งนี้ แนวทางการทำงานเพื่อบรรลุผลในแต่ละข้อข้างต้นสามารถช่วยให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนหลายเป้าหมายร่วมกัน เช่น ในการดำเนินงานเพื่อลดจำนวนอาชญากรรม ซึ่งมีรัฐมนตรีกระทรวงอาชญากรรมและตำรวจ (Minister for Crime and Policing) เป็นผู้รับผิดชอบหลัก นอกจากจะเป็นมาตรการส่วนหนึ่งที่ทำให้สหราชอาณาจักรบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในเป้าหมายที่ 16 แล้ว ยังเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในเป้าหมายที่ 3 5 8 และ 10 รวมด้วย¹⁷

ญี่ปุ่น เป็นประเทศที่มุ่งมั่นที่จะเป็นแบบอย่างให้กับโลกในการดำเนินมาตรการต่าง ๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ผ่านทั้งการดำเนินงานภายในประเทศและความร่วมมือกับประเทศอื่น ๆ เพื่อสร้างสังคมที่ยั่งยืนและไม่มีใครถูกทิ้งไว้ข้างหลัง โดยวันที่ 20 พฤษภาคม 2016 รัฐบาลญี่ปุ่นได้จัดตั้งหน่วยงานในคณะรัฐมนตรีขึ้นใหม่เรียกว่า สำนักงานส่งเสริม SDGs (The SDGs Promotion Headquarters) โดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าสำนักงานและประกอบด้วยรัฐมนตรีทุกกระทรวง สำนักงานนี้ถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างกระทรวงและหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง และเป็นศูนย์กลางในการนำมาตรการที่เกี่ยวข้องกับ SDGs ไปปฏิบัติอย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ

สำนักงานส่งเสริม SDGs ได้มีการจัดการประชุมเกี่ยวกับประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมและดำเนินการตามวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน 2030 โดยมีผู้แทนจากหลายภาคส่วนเข้าร่วม อาทิ ตัวแทน NGO นักวิชาการ ภาคเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศ เป็นต้น รวมทั้งได้เปิดรับความคิดเห็นจากประชาชน หลังจากนั้น

¹⁷ Government of the United Kingdom (2021). *Implementing the Sustainable Development Goals*. [Online]: <https://www.gov.uk/government/publications/implementing-the-sustainable-development-goals/implementing-the-sustainable-development-goals--2>

ในการประชุมของสำนักงานส่งเสริม SDGs ในเดือนธันวาคม 2016 ได้มีการประกาศ *SDGs Implementation Guiding Principles* ซึ่งเป็นกลยุทธ์ระดับชาติของญี่ปุ่นในการดำเนินการตามวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน 2030

ใน The SDGs Implementation Guiding Principles ได้กำหนดวิสัยทัศน์ของประเทศญี่ปุ่นในการเป็นผู้นำ สู่อนาคตที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการ ยั่งยืนและยืดหยุ่น โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง และได้กำหนดหลักการในการดำเนินงาน 5 ข้อ ได้แก่ ความเป็นสากล (Universality) ความครอบคลุม (Inclusiveness) การมีส่วนร่วม (Participatory) การบูรณาการ (Integration) และความโปร่งใสและความรับผิดชอบ (Transparency and Accountability) พร้อมทั้งได้มีการกำหนดแนวทางในการติดตามและทบทวนกระบวนการ นอกจากนั้น ยังได้มีการปรับโครงสร้างของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ให้สอดคล้องกับบริบทของประเทศ ญี่ปุ่น และกำหนดประเด็นสำคัญ 8 เรื่อง จากเป้าหมายและตัวชี้วัดของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ญี่ปุ่น ควรให้ความสำคัญ ดังนี้

1. การเพิ่มขีดความสามารถให้กับทุกคน ซึ่งเกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 1, 4, 5, 8, 10 และ 12
2. การมีสุขภาพที่ดีและอายุยืน ซึ่งเกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 3
3. การสร้างตลาดที่เติบโต การฟื้นฟูพื้นที่ชนบท และการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ซึ่งเกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 2, 8, 9 และ 11
4. การใช้ที่ดินอย่างยั่งยืนและความยืดหยุ่น การส่งเสริมโครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพ ซึ่งเกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 2, 6, 9 และ 11
5. การอนุรักษ์พลังงาน พลังงานหมุนเวียน การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และสังคมที่มีการใช้วัสดุหมุนเวียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 7, 12 และ 13
6. การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม รวมถึงความหลากหลายทางชีวภาพ ป่าไม้ และมหาสมุทร ซึ่งเกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 2, 3, 14 และ 15
7. การสร้างสังคมที่สงบสุข ปลอดภัยและมั่นคง ซึ่งเกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16
8. การเสริมสร้างกลไกและกรอบการดำเนินการสำหรับการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งเกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 17

The SDGs Implementation Guiding Principles ยังได้มีการระบุมาตรการเฉพาะด้าน จำนวน 140 ข้อ ที่จะดำเนินการทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ พร้อมทั้งได้มีการกำหนดตัวชี้วัดเอาไว้

ในประเด็นสำคัญเรื่อง การสร้างสังคมที่สงบสุข ปลอดภัยและมั่นคง ซึ่งเกี่ยวข้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 ญี่ปุ่นมีแนวทางการดำเนินงานที่จะยังคงรักษาความก้าวหน้าในฐานะประเทศที่รักษาสันติภาพ และจะเป็นผู้นำอย่างแข็งแกร่งในประชาคมระหว่างประเทศ โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมเชิงรุกเพื่อสร้างสันติภาพบนพื้นฐานของหลักการความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่อความมั่นคง สันติภาพและความเจริญรุ่งเรืองของโลก โดยการดำเนินประเด็นภายในประเทศจะเน้นเรื่องความพยายามป้องกันการเกิดอุบัติเหตุที่ไม่คาดคิดขึ้นกับเด็ก มีมาตรการป้องกันการล่อลวงละเมิดเด็ก และมีมาตรการต่อต้านการแสวงหาประโยชน์ทางเพศจากเด็ก ส่วนการดำเนินการในความร่วมมือระหว่างประเทศ ญี่ปุ่นจะมุ่งให้ความช่วยเหลือในการพัฒนาระหว่างประเทศ ที่อิงตามความเชื่อมโยงของการพัฒนามนุษยธรรมและสันติภาพ ส่งเสริมหลักนิติธรรม และมีความพยายามเพื่อสร้างสันติภาพและเสถียรภาพระหว่างประเทศ¹⁸

แคนาดา เป็นอีกหนึ่งประเทศที่ให้ความสำคัญอย่างยิ่งในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีกฎหมาย Federal Sustainable Development Act และ Federal Sustainable Development Strategy (the FSDS) ซึ่งเป็นการกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาที่ยั่งยืนในระยะ 4 ปี เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ในระดับชาติผ่านหน่วยงานรัฐบาลกลาง ปัจจุบัน แคนาดาอยู่ระหว่างการดำเนินการตามกลยุทธ์การพัฒนาที่ยั่งยืน ประจำปี ค.ศ. 2022 ถึง 2026 (the 2022 to 2026 Federal Sustainable Development Strategy) ซึ่งกลยุทธ์ฉบับนี้ครอบคลุมทั้ง 3 มิติ ของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ ได้แก่ มิติทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เป็นครั้งแรก โดยมีหน่วยงานรัฐบาลกลาง จำนวน 101 แห่ง เข้ามา มีบทบาทในการขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของกลยุทธ์ นอกจากนี้ การกำหนดกลยุทธ์นี้ยังครอบคลุมมุมมองความคิดเห็นจากองค์กรชนพื้นเมืองแห่งชาติและสมาชิกชนพื้นเมืองในสภาที่ปรึกษาด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งได้แสดงให้เห็นตัวอย่างของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่นำโดยชุมชนท้องถิ่นและชนพื้นเมือง

The 2022 to 2026 Federal Sustainable Development Strategy ได้มีการระบุและแสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้ง 17 ข้อ (SDGs) ซึ่งรวมไปถึงได้ระบุบทบาทของรัฐบาลแคนาดาในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในแต่ละข้อด้วย กลยุทธ์นี้ได้กล่าวถึงบทบาทของรัฐบาลแคนาดาในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 สรุปได้ว่า รัฐบาลแคนาดาได้สนับสนุนการทำให้เกิดสถาบันที่โปร่งใส รับผิดชอบและครอบคลุมทั้งในประเทศและต่างประเทศ ผ่านการตรากฎหมายและการกำหนดกฎระเบียบที่สนับสนุนหลักนิติธรรม กระบวนการยุติธรรมที่เป็นธรรมและเข้าถึงได้ โดยมีการตัดสินใจที่อิงหลักฐาน มีการบังคับใช้กฎหมาย การรายงานและการกำกับดูแลที่เข้มแข็ง โดยใน พ.ร.บ.กระทรวงยุติธรรม (Department of Justice Act) ได้ระบุบทบาทและหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมไว้ 3 ประการ ได้แก่ 1) การดูแล

¹⁸ The SDGs Promotion Headquarters, *Japan's Voluntary National Review: Report on the implementation of the Sustainable Development Goals*, (Ishikawa: The SDGs Promotion Headquarters, 2017)

ให้การบริหารงานสาธารณะเป็นไปตามกฎหมาย 2) การดูแลเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานยุติธรรมภายในเขตอำนาจศาลของรัฐบาลกลาง และ 3) การให้คำแนะนำด้านกฎหมาย การดำเนินคดีและบริการด้านนิติบัญญัติแก่หน่วยงานของรัฐบาล นอกจากนั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมและอัยการสูงสุดยังมีหน้าที่ในการจัดการเลือกปฏิบัติในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา และทำให้ทุกคนที่อาศัยอยู่ในแคนาดามั่นใจได้ว่าจะได้รับการปฏิบัติอย่างยุติธรรมและเท่าเทียมกัน รวมถึงมีการพัฒนาแผนงานยุติธรรมสำหรับชนพื้นเมืองและคนผิวดำของแคนาดาอย่างต่อเนื่อง

สำหรับหน่วยงานด้านกระบวนการยุติธรรมต่าง ๆ ของแคนาดาก็มีบทบาทในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 ที่แตกต่างกันไป อาทิ สำนักงานอัยการ (The Public Prosecution Service of Canada: PPSC) ซึ่งเป็นหน่วยงานฟ้องร้องระดับประเทศที่เป็นอิสระและมีความรับผิดชอบ มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อดำเนินคดีภายใต้ขอบเขตอำนาจศาลของรัฐบาลกลางในลักษณะที่ยุติธรรมและปราศจากอิทธิพลที่ไม่เหมาะสม ส่วนคณะกรรมการกฎหมายแห่งแคนาดา (The Law Commission of Canada) เป็นหน่วยงานปฏิรูปกฎหมายที่ได้รับมอบหมายจากรัฐบาลกลาง ทำหน้าที่ให้คำแนะนำที่เป็นอิสระเกี่ยวกับการปรับปรุง ปฏิรูป และทำให้ระบบกฎหมายมีความทันสมัย รวมทั้งศึกษาผลกระทบของกฎหมายต่อชุมชนและบุคคล

นอกจากนั้น การบังคับใช้กฎหมายและระเบียบข้อบังคับด้านสิ่งแวดล้อมถือเป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีหน่วยงานสำคัญของรัฐบาลกลางที่มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย ได้แก่ กระทรวงสิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Environment and Climate Change Canada) กระทรวงประมงและมหาสมุทร (Fisheries and Oceans Canada) และกระทรวงคมนาคม (Transport Canada) ในขณะที่สำนักงานอัยการมีหน้าที่ดำเนินคดีความผิดภายใต้กฎหมายสิ่งแวดล้อม

รัฐบาลกลางยังส่งเสริมการพัฒนายั่งยืนด้วยการคาดการณ์และบรรเทาผลกระทบของโครงการพัฒนาต่าง ๆ พร้อมกับพิจารณาวิธีการเพิ่มผลกระทบในเชิงบวก ผ่านหน่วยงานประเมินผลกระทบของแคนาดา (The Impact Assessment Agency of Canada: IAAC) ที่ดำเนินการพิจารณาผลกระทบทางเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ และสิ่งแวดล้อมของโครงการพัฒนาต่าง ๆ

แคนาดายังมีการจัดตั้งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมและการพัฒนายั่งยืน (The Commissioner of the Environment and Sustainable Development: CESD) ขึ้น ในฐานะเป็นหน่วยงานตรวจสอบบัญชีแห่งแคนาดา รวมทั้งทำหน้าที่ส่งเสริมความโปร่งใสและความรับผิดชอบโดยการประเมินผลการดำเนินงานของโครงการของรัฐบาล วิเคราะห์และคำแนะนำที่เป็นกลางและเป็นอิสระแก่สมาชิกรัฐสภา นอกจากนั้น ใน พ.ร.บ.การพัฒนายั่งยืนของรัฐบาลกลาง (Federal Sustainable Development Act) ได้กำหนดให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมและการพัฒนายั่งยืนจะต้องตรวจสอบและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับร่างกลยุทธ์การพัฒนายั่งยืน (Federal Sustainable Development Strategy) นี้ ตลอดจนรายงานความคืบหน้า

ในการดำเนินการตามกลยุทธ์นี้ด้วย ที่สำคัญ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาอย่างยั่งยืนยังต้องดำเนินการตรวจสอบการดำเนินงานของแคนาดาเพื่อให้บรรลุการพัฒนาอย่างยั่งยืนประจำปี 2030 ของสหประชาชาติ

แคนาดายังสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 ผ่านความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศด้วย เช่น องค์กรเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (The Organization for Economic Cooperation and Development) การมีส่วนร่วมในเวทีระหว่างประเทศต่าง ๆ เช่น การมีส่วนร่วมในคณะกรรมการแห่งสหประชาชาติว่าด้วยการป้องกันอาชญากรรมและความยุติธรรมทางอาญา (The UN Commission on Crime Prevention and Criminal Justice) การเจรจาสนธิสัญญาพหุภาคี และการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนด้านความช่วยเหลือระหว่างประเทศ ที่รวมถึงการส่งเสริมและปกป้องสิทธิมนุษยชน การเพิ่มการเข้าถึงระบบยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพอย่างเท่าเทียมกัน การยกระดับการมีส่วนร่วมในสาธารณะ และการสร้างความมั่นใจว่าบริการสาธารณะจะสามารถให้บริการแก่ทุกคนได้¹⁹

2.4 ดัชนีชี้วัดหลักนิติธรรม (Rule of Law Index: RoLI) ของโครงการยุติธรรมโลก (The World Justice Project: WJP)

ดัชนีชี้วัดหลักนิติธรรม (Rule of Law Index: RoLI) จัดทำขึ้นโดยโครงการยุติธรรมโลก (The World Justice Project: WJP) เป็นการประเมินความยุติธรรมของประเทศต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมให้มีหลักนิติธรรมในทุกประเทศทั่วโลก โดยดัชนีชี้วัดมีค่าคะแนนตั้งแต่ 0 ถึง 1 ซึ่ง 1 หมายถึง มีค่าดัชนีชี้วัดหลักนิติธรรมมากที่สุด จากการจัดทำข้อมูลปีล่าสุด ค.ศ. 2023 ได้ทำการสำรวจความคิดเห็นใน 142 ประเทศ แบ่งออกเป็นสำรวจความคิดเห็นของประชาชนทั่วไป จำนวน 149,000 คน และของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3,400 คน โดยใช้ตัวบ่งชี้ที่แบ่งออกเป็น 8 หมวด เพื่อระบุว่าประเทศใดมีการดำรงอยู่ของหลักนิติธรรม/นิติรัฐหรือไม่ ความสำคัญของดัชนีเชื่อมั่นต่อหลักนิติธรรมนั้นเป็นปัจจัยบ่งชี้ที่แสดงให้เห็นถึงความโปร่งใสของการใช้อำนาจอาณาจักร และการสร้างความยุติธรรมในสังคมที่มีการเปรียบเทียบกับประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก โดยเป็นปัจจัยสำคัญที่จะสร้างความเชื่อมั่นจากนานาชาตินั้นในแต่ละประเทศมีระดับความยุติธรรมมากน้อยเพียงใด โดยบ่งชี้จากการใช้อำนาจอาณาจักรโดยไม่เป็นธรรม การทุจริต ความโปร่งใส การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ความปลอดภัย การแทรกแซงจากอิทธิพลโดยมิชอบ กฎระเบียบภาครัฐ กลไกและกระบวนการยุติธรรมในการระงับข้อพิพาท ซึ่งปัจจัยดังกล่าวเป็นปัจจัยสำคัญที่ถูกกำหนดให้เป็นมาตรฐานสากลระหว่างประเทศและเป็นปัจจัยสำคัญที่จะสร้างความเชื่อมั่นต่อประเทศทั้งในด้านการสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศ การติดต่อค้าขาย การลงทุนระหว่างประเทศและการตัดสินใจ

¹⁹ Government of Canada, *Federal Sustainable Development Strategy 2022 to 2026*, (Québec: Environment and Climate Change Canada, 2022)

เข้ามาท่องเที่ยวหรือพำนักอยู่ในประเทศนั้น ๆ ดังนั้น ดัชนีวัดหลักนิติธรรมจึงกลายเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศในอีกทางหนึ่งด้วย²⁰

2.4.1 ระเบียบวิธีการจัดเก็บดัชนีชี้วัดหลักนิติธรรม (Rule of Law Index: RoLI)

เมื่อวิเคราะห์จากประเด็นข้อคำถามและกรอบตัวชี้วัดในดัชนีชี้วัดหลักนิติธรรมจากระเบียบวิธี (Methodology) ที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลจัดทำค่าคะแนนดัชนีที่ระบุไว้ในรายงานดัชนีความเชื่อมั่นต่อหลักนิติธรรม ในปี ค.ศ. 2023 ระบุว่า กระบวนการประเมินดัชนีความเชื่อมั่นต่อหลักนิติธรรมใช้การประเมินสองส่วน ได้แก่²¹

1) การสำรวจภาคประชาชนจากประชาชนทั่วไป (General Population Poll: GPP) เป็นการสอบถามกลุ่มตัวอย่างประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับประสบการณ์และความรับรู้ (Experiences and Perceptions) ต่อประเด็นต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับหลักนิติธรรมและความยุติธรรมของประเทศ ได้แก่ การติดต่อหรือรับบริการจากหน่วยงานของรัฐ มุมมองต่อระบบราชการ การเรียกรับสินบนและการทุจริต กลไกและระบบการจัดการความขัดแย้งและระงับข้อพิพาท และความรุนแรงของอาชญากรรมพื้นฐานที่พบ

2) การประเมินโดยใช้แบบสอบถามผู้เชี่ยวชาญท้องถิ่นที่กำหนด (Qualified Respondents' Questionnaires: QRQs) เป็นการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญซึ่งพำนักอยู่ในประเทศนั้น (Local Experts) โดยเป็นผู้เชี่ยวชาญซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติงานและนักวิชาการในงานที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ทำการประเมิน อาทิ กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กฎหมายรัฐธรรมนูญ กฎหมายอาญา การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน กฎหมายแรงงาน และการคุ้มครองแรงงาน บริการสาธารณสุข หรือผู้ที่ทำงานที่ต้องไปข้องเกี่ยวกับหน่วยงานหรือสถาบันของรัฐ ซึ่งอาจเป็นผู้บริหารบริษัทกฎหมาย นักวิชาการในมหาวิทยาลัย นักวิชาการในสถาบันวิจัย หรือผู้ปฏิบัติงานในองค์กรพัฒนาภาคเอกชน โดยใช้แบบสอบถามในลักษณะของการวัดความรู้และการประเมินโดยยกตัวอย่างเหตุการณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นว่าหากสถานการณ์ต่าง ๆ เกิดขึ้นแนวโน้มของผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นตามมาจะเป็นเช่นใด (Hypothetical Scenario) ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการติดต่อหรือการใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานในงานราชการหรือองค์กรในกระบวนการยุติธรรม เช่น การเปิดเผยข้อมูลข่าวสารของทางราชการ ประสิทธิภาพของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม การบังคับใช้กฎหมาย กฎระเบียบภาครัฐ และความเชื่อมั่นต่อการทำงานของกลไกด้านกระบวนการยุติธรรมและการใช้อำนาจรัฐ เป็นต้น

²⁰ The World Justice Project, *The World Justice Project Rule of Law Index 2023*, (Washington, D.C. : The World Justice Project, 2023, p.8-13)

²¹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 12, 157-185.

2.4.2 ดัชนีชี้วัดหลักนิติธรรม (Rule of Law Index: RoLI) และปัจจัยเกณฑ์การวัด

หลักนิติธรรม (Rule of Law) ตามความหมายของโครงการยุติธรรมโลกตั้งอยู่บนหลักการ (Principles) สำคัญ 4 ประการ ได้แก่²²

- 1) ความรับผิดชอบ (Accountability) คือ รัฐบาลและเอกชนมีความรับผิดชอบภายใต้กฎหมาย
- 2) กฎหมายที่เป็นธรรม (Just Laws) คือ กฎหมายมีความชัดเจน มีการเผยแพร่และคงที่ตลอดจนมีการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานซึ่งรวมถึงความปลอดภัยในชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน
- 3) รัฐบาลเปิด (Open Government) คือ กระบวนการที่กฎหมายออกมาใช้บังคับ ฝ่ายบริหารบังคับใช้กฎหมาย ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ มีความยุติธรรมและมีประสิทธิภาพ
- 4) การเข้าถึงระบบยุติธรรม (Accessible and Impartial Dispute Resolution) คือ ประชาชนได้รับความยุติธรรมทันเวลาด้วยการพิจารณาโดยศาลที่มีความสามารถทางกฎหมาย มีจริยธรรมและเป็นอิสระจากการแทรกแซงและมีความเป็นกลาง

สำหรับกรอบแนวคิดของดัชนีชี้วัดหลักนิติธรรมซึ่งเป็นเกณฑ์การวัดระดับหลักนิติธรรมของประเทศต่าง ๆ โครงการยุติธรรมโลกได้แบ่งตัวบ่งชี้ออกเป็น 8 ปัจจัยหลัก (Factors) และ 44 ปัจจัยย่อย (Sub-Factors) จากหลักการ (Principles) ข้างต้น ดังต่อไปนี้²³

ตารางที่ 2.3 กรอบแนวคิดของดัชนีชี้วัดหลักนิติธรรม

ปัจจัยหลัก (Factors)	ปัจจัยย่อย (Sub-Factors)
1. การจำกัดอำนาจของรัฐบาล (Constraints on Government Powers)	1.1 การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐโดยฝ่ายนิติบัญญัติ 1.2 การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐโดยฝ่ายตุลาการ 1.3 การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐโดยองค์กรอิสระ 1.4 การตรวจสอบการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ 1.5 การใช้อำนาจของรัฐบาลถูกตรวจสอบโดยกลไกอื่นที่ไม่ใช่ภาครัฐ 1.6 การเข้ามาสู่อำนาจโดยถูกต้องชอบธรรม

²² เรื่องเดียวกัน, หน้า 14.

²³ เรื่องเดียวกัน, หน้า 15-19.

ปัจจัยหลัก (Factors)	ปัจจัยย่อย (Sub-Factors)
2. ปราศจากการทุจริต (Absence of Corruption)	2.1 การทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐในฝ่ายบริหาร 2.2 การทุจริตหรือการแทรกแซงฝ่ายตุลาการ 2.3 การทุจริตโดยเจ้าหน้าที่รัฐในองค์กรตำรวจและทหาร 2.4 การทุจริตโดยสมาชิกสภานิติบัญญัติ
3. รัฐบาลที่เปิดเผยโปร่งใส (Open Government)	3.1 การเผยแพร่กฎหมายและข้อมูลของภาครัฐ 3.2 สิทธิในการเข้าถึงข้อมูล 3.3 การมีส่วนร่วมของพลเมือง 3.4 การมีกลไกรับข้อร้องเรียน
4. สิทธิขั้นพื้นฐาน (Fundamental Rights)	4.1 การปฏิบัติอย่างเท่าเทียมและไม่เลือกปฏิบัติ 4.2 การประกันสิทธิในชีวิตและความมั่นคงปลอดภัยของบุคคล 4.3 หลักกระบวนการอันควรและสิทธิของผู้ถูกกล่าวหา 4.4 การประกันเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น 4.5 การประกันเสรีภาพในความเชื่อและศาสนา 4.6 การประกันเสรีภาพจากการถูกแทรกแซงความเป็นส่วนตัวโดยพลการ 4.7 การประกันเสรีภาพในการชุมนุมและการรวมกลุ่มสมาคม 4.8 การประกันสิทธิแรงงานขั้นพื้นฐาน
5. ความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย (Order and Security)	5.1 การควบคุมอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ 5.2 การจำกัดความขัดแย้งพลเมือง 5.3 ประชาชนไม่ใช้ความรุนแรงเพื่อแก้ไขปัญหาความคับแค้นส่วนตัว

ปัจจัยหลัก (Factors)	ปัจจัยย่อย (Sub-Factors)
6. การกำกับดูแลระเบียบภาครัฐและการใช้อำนาจปกครอง (Regulatory Enforcement)	6.1 การบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายโดยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ 6.2 การใช้กฎหมายและการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายปราศจากอิทธิพลอันมิชอบ 6.3 กระบวนการของฝ่ายบริหารไม่ล่าช้าเกินสมควร 6.4 การใช้ดุลยพินิจหรืออำนาจปกครองยึดหลักเคารพสิทธิของประชาชนโดยการใช้อำนาจต้องมีกฎหมายรองรับและปฏิบัติตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด 6.5 รัฐบาลไม่ดำเนินการเวนคืนโดยปราศจากกระบวนการอันชอบด้วยกฎหมายและการจ่ายค่าทดแทนที่เพียงพอ
7. กระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง (Civil Justice)	7.1 การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางแพ่งในราคาที่สามารถจ่ายได้ 7.2 กระบวนการยุติธรรมทางแพ่งที่ปลอดจากการเลือกปฏิบัติ 7.3 กระบวนการยุติธรรมทางแพ่งที่ปลอดจากการทุจริตคอร์รัปชัน 7.4 กระบวนการยุติธรรมทางแพ่งที่ปลอดจากอิทธิพลที่ไม่เหมาะสมของรัฐบาล 7.5 กระบวนการทางแพ่งไม่เป็นไปด้วยความล่าช้าที่เกิดจากเหตุผลอันไม่สมควร 7.6 การบังคับคดีในกระบวนการยุติธรรมทางแพ่งมีประสิทธิภาพ 7.7 การมีกระบวนการแก้ปัญหาข้อพิพาทแบบทางเลือกที่สามารถเข้าถึงได้ มีประสิทธิภาพและเป็นกลาง
8. กระบวนการยุติธรรมทางอาญา (Criminal Justice)	8.1 ระบบการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาที่มีประสิทธิภาพ 8.2 การพิจารณาคดีทางอาญาที่ทันท่วงทีและมีประสิทธิภาพ 8.3 การพัฒนาพยานผู้เชี่ยวชาญผู้กระทำความผิด

ปัจจัยหลัก (Factors)	ปัจจัยย่อย (Sub-Factors)
	8.4 กระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่เป็นกลางปราศจากการเลือกปฏิบัติ
	8.5 กระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่ปลอดทุจริตคอร์รัปชัน
	8.6 กระบวนการยุติธรรมทางอาญาเป็นอิสระจากอิทธิพลที่ไม่สมควร
	8.7 หลักกระบวนการอันควรและสิทธิของผู้ถูกกล่าวหา

2.4.3 ค่าคะแนนดัชนีชี้วัดหลักนิติธรรม (Rule of Law Index: RoLI) ปี ค.ศ. 2023 ของประเทศไทย และความสอดคล้องกับตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

การจัดทำข้อมูลและค่าคะแนนดัชนีชี้วัดหลักนิติธรรมโดยโครงการยุติธรรมโลกในปี ค.ศ. 2023 ซึ่งเป็นปีล่าสุด ประเทศไทยมีค่าคะแนนดัชนีโดยรวมอยู่ที่ 0.49 อยู่ในลำดับที่ 82 จาก 142 ประเทศทั่วโลก โดยแบ่งค่าคะแนนออกเป็นด้านต่าง ๆ ใน 8 ปัจจัยหลักได้ดังนี้

2.4.3.1 การจำกัดอำนาจของรัฐบาล (Constraints on Government Powers)

ปัจจัยนี้เน้นไปที่วัดจากความสามารถขององค์กรนิติบัญญัติ ศาล และองค์กรอิสระในการตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐบาล โดยไม่ถูกอิทธิพลแทรกแซง หรือต้องเกรงกลัวผลกระทบว่าจะถูกลงโทษหรือถูกเอาคืน ประกอบกับความสามารถในการตรวจสอบการกระทำผิดหรือการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยแยกเป็นการตรวจสอบ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง เจ้าหน้าที่ของรัฐระดับสูง เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจใช้ดุลยพินิจในการออกและตรวจสอบใบอนุญาต สมาชิกสภานิติบัญญัติ เจ้าหน้าที่ตำรวจ ศาล ผู้บริหารท้องถิ่น ควบคู่ไปกับการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐโดยกลไกอื่นที่ไม่ใช่ภาครัฐ (เช่น องค์กรพัฒนาเอกชน สื่อมวลชน องค์กรภาคประชาสังคม และพรรคการเมือง) และการเข้ามาสู่อำนาจโดยถูกต้องชอบธรรม ซึ่งในบริบทของประเทศไทย หมายความว่ารัฐบาลที่ได้รับการเลือกตั้งตามกระบวนการที่ใสสะอาดและเข้ามาสู่อำนาจโดยชอบธรรม

จากค่าคะแนนปีล่าสุดในปี ค.ศ. 2023 พบว่า ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยรวมของประเทศ (0.49) โดยได้ค่าคะแนนรวมรายด้านที่ 0.45 ซึ่งต่ำกว่าค่าคะแนนเป้าหมายเบื้องต้นที่ต้องบรรลุในปี พ.ศ. 2570 ที่ 0.65 ในทุกด้าน โดยด้านที่ได้คะแนนต่ำสุด คือ ด้านการตรวจสอบอำนาจรัฐ โดยองค์กรอิสระ (0.36) และการเข้ามาสู่อำนาจโดยถูกต้องชอบธรรม (0.37) การตรวจสอบการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ (0.44) การตรวจสอบอำนาจรัฐโดยฝ่ายนิติบัญญัติ (0.49) การใช้อำนาจรัฐบาลถูกตรวจสอบโดยกลไกอื่นที่ไม่ใช่ภาครัฐ (0.49) มีเพียงด้านเดียวที่ได้คะแนนเกินครึ่ง คือ การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐโดย

ฝ่ายตุลาการ (0.57) จากค่าคะแนนดังกล่าวจะเห็นได้ว่าปัจจัยที่ทำให้ได้คะแนนน้อยที่สุดจะเป็นความเชื่อมั่นต่อการทำหน้าที่ขององค์กรอิสระและการเข้ามาสู่อำนาจด้วยการเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ยุติธรรม

2.4.3.2 ปราศจากการทุจริต (Absence of Corruption)

ปัจจัยนี้โดยส่วนใหญ่แล้ววัดจากการสอบสวนผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับประสิทธิผลของกลไกในการป้องกันการทุจริตและโอกาสในการเกิดการทุจริตในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ การให้ผลประโยชน์ในทางมิชอบเพื่อแลกเปลี่ยนกับสัญญาภาครัฐ การจ่ายสินบนเพื่อแลกกับการขายสินค้าให้รัฐ การจ่ายสินบนเพื่อเกี่ยวกับการขออนุญาต จดทะเบียน การจ่ายภาษี การรับสวัสดิการ หรือการรับบริการ การยกยอกของหลวง การจ่ายสินบนเพื่อแลกกับการไม่ควบคุมตรวจสอบ จับกุม หรือบังคับกฎหมาย ประกอบกับสอบถามประชาชนทั่วไปเกี่ยวกับการรับรู้เกี่ยวกับการเรียกรับสินบนภาครัฐ ซึ่งการประเมินและเก็บข้อมูลแบบสอบถามจะแยกตามกลุ่มการทุจริตในภาครัฐ การทุจริตของตุลาการ การทุจริตของตำรวจ/ทหาร และการทุจริตของสมาชิกสภานิติบัญญัติ

จากค่าคะแนนปีล่าสุดในปี ค.ศ. 2023 ของปัจจัยนี้ได้คะแนนเฉลี่ยรวมที่ 0.45 ซึ่งต่ำกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยรวมของประเทศ (0.49) และอยู่ในลำดับที่ 72 จาก 142 ประเทศทั่วโลก อีกทั้งยังต่ำกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยรวมทั่วโลกที่ 0.51 คะแนน โดยค่าคะแนนเฉลี่ยของปัจจัยย่อยที่ได้คะแนนต่ำสุด คือ ด้านการทุจริตโดยสมาชิกสภานิติบัญญัติ (0.27) ซึ่งวัดมาจากความเป็นไปได้ในการที่สมาชิกนิติบัญญัติ/สมาชิกรัฐสภาจะเรียกรับหรือรับเงินที่ผิดกฎหมายหรือสินบน เพื่อแลกกับการให้ประโยชน์ทางการเมืองหรือการลงคะแนนเสียงสนับสนุนในร่างกฎหมายและการที่สมาชิกสภานิติบัญญัติจะเข้าไปเกี่ยวข้องกับการทุจริตซึ่งน่าจะเกี่ยวข้องกับการซื้อสิทธิขายเสียงและการเข้าไปมีผลประโยชน์ในทางมิชอบของพรรคการเมือง ถัดมา ได้แก่ ค่าคะแนนเฉลี่ยของด้านการทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐในฝ่ายบริหาร (0.43) และการทุจริตโดยเจ้าหน้าที่รัฐในองค์กรตำรวจและทหาร (0.45) และมีเพียงปัจจัยย่อยด้านการทุจริตหรือการแทรกแซงฝ่ายตุลาการ (0.67) ที่ได้คะแนนเฉลี่ยเกินครึ่งเพียงด้านเดียว โดยองค์กรตุลาการเป็นฝ่ายเดียวที่มีคะแนนสูงกว่าค่าเป้าหมาย ในปี พ.ศ. 2566- 2570 ที่กำหนดให้คะแนนในทุกปัจจัยไม่น้อยกว่า 0.65

2.4.3.3 รัฐบาลที่เปิดเผยโปร่งใส (Open Government)

ปัจจัยนี้เป็นเป้าหมายหลักในการขับเคลื่อนการยกระดับความเชื่อมั่นในหลักนิติธรรมของประเทศไทยเป็นความสำคัญลำดับแรก โดยกำหนดเป็นตัวชี้วัดหลักที่จะต้องยกระดับก่อนตัวชี้วัดด้านอื่นร่วมกับการจำกัดอำนาจของรัฐบาล สิทธิขั้นพื้นฐาน และความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย ตัวชี้วัดด้านรัฐบาลที่โปร่งใสประเมินจากการเปิดเผยข้อมูลข้อกำหนด ระเบียบปฏิบัติ และข้อมูลภาครัฐในประเด็นพื้นฐานที่ประชาชนควรจะต้องรับทราบ รวมถึงสิทธิและโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลภาครัฐโดยประเมินจากโอกาสที่ประชาชนจะสามารถเข้าถึงข้อมูลหากมีการร้องขอข้อมูลจากบริการพื้นฐานของรัฐ

อาทิ ตัวเลขงบประมาณ สำเนาการทำสัญญาภาครัฐ ข้อมูลรายการทรัพย์สินและหนี้สินของเจ้าหน้าที่รัฐระดับสูง แหล่งที่มาของเงินทุนในการหาเสียง คำสั่งทางปกครอง ประกอบกับการที่รัฐสนับสนุนและส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำกับดูแลและตรวจสอบรัฐบาล ไม่ว่าจะเป็นการเปิดให้มีการชุมนุมและแสดงความคิดเห็น การเคารพเสรีภาพของสื่อ องค์กรพัฒนาเอกชน การเปิดโอกาสให้วิพากษ์วิจารณ์หรือแสดงความคิดเห็นคัดค้านรัฐบาลโดยไม่ต้องกลัวการตอบโต้เอาคืน รวมถึงการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมและกำกับดูแลโครงการหรือนโยบายภาครัฐที่จะมีผลกระทบกับตน และการมีกลไกเรื่องร้องเรียนที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น เห็นได้ว่าปัจจัยด้านรัฐบาลที่โปร่งใสเป็นปัจจัยสำคัญซึ่งจะช่วยยกระดับปัจจัยด้านอื่น ๆ ด้วย

จากค่าคะแนนปีล่าสุดในปี ค.ศ. 2023 ปัจจัยนี้เป็นปัจจัยที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยรวมของประเทศ (0.49) โดยประเทศไทยได้ค่าคะแนนเฉลี่ยรวมรายด้านที่ 0.48 และอยู่ในลำดับที่ 77 จาก 142 ประเทศทั่วโลก ซึ่งต่ำกว่าค่าคะแนนเป้าหมายเบื้องต้นที่ต้องบรรลุในปี พ.ศ. 2570 ที่ 0.65 ในทุกด้าน โดยปัจจัยที่มีค่าคะแนนเกินครึ่ง คือ ปัจจัยย่อยด้านการมีกลไกรับข้อร้องเรียน (0.55) ในส่วนของปัจจัยย่อยอีก 3 ด้านนั้นมีค่าคะแนนที่ใกล้เคียงกัน คือ การเผยแพร่กฎหมายและข้อมูลของภาครัฐ (0.43) สิทธิในการเข้าถึงข้อมูล (0.45) และการมีส่วนร่วมของพลเมือง (0.49)

2.4.3.4 สิทธิขั้นพื้นฐาน (Fundamental Rights)

ปัจจัยนี้จะประเมินจากโอกาสและความเป็นไปได้ที่ประชาชนจะถูกละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐาน อันได้แก่ การเลือกปฏิบัติ (ด้วยปัจจัยสถานะทางเศรษฐกิจ สังคม เพศ เชื้อชาติ คนต่างด้าว) กระบวนการอันควร (due process) ในการบังคับใช้กฎหมาย การใช้ความรุนแรงเกินจำเป็นหรือการวิสามัญฆาตกรรมในการจับกุม บังคับใช้กฎหมาย การกลั่นแกล้งผู้เห็นต่างทางการเมือง การตอบโต้เอาคืนผู้เห็นต่างหรือสื่อมวลชน การสั่นขวัญ ไว้ก่อนว่าจะเป็นผู้บริสุทธิ์ การตัดสินคดีผิดพลาด การยึดข้อหาหรือใช้พยานหลักฐานเท็จในการดำเนินคดี การถูกคุมขังโดยไม่มีเหตุอันควร การซ้อมทรมานและปฏิบัติต่อผู้ต้องสงสัยอย่างรุนแรง การจัดหาทนายและให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายอย่างเพียงพอ การเปิดโอกาสให้มีการสู้คดีอย่างเต็มที่ การดูแลผู้ถูกคุมขังอย่างเหมาะสมและไม่มีการใช้ความรุนแรงในสถานที่คุมขัง การประกันเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การประกันเสรีภาพขององค์กรทางการเมืองและองค์กรภาคประชาชน การประกันเสรีภาพในการนับถือศาสนา การดักฟังการสื่อสารหรือการตรวจค้นจับกุมโดยไม่มีคำอนุญาตจากศาลหรือหมายจับ/หมายค้น การประกันเสรีภาพในการรวมกลุ่มหรือชุมนุมที่สามารถแสดงความคิดเห็นต่อด้านรัฐบาลโดยไม่ต้องกลัวจะถูกตอบโต้หรือเอาคืน และการประกันสิทธิแรงงาน

จากค่าคะแนนปีล่าสุดในปี ค.ศ. 2023 ปัจจัยด้านสิทธิขั้นพื้นฐานนี้เป็นปัจจัยที่ได้คะแนนต่ำเกินกว่าครึ่งที่ 0.46 และอยู่ในลำดับที่ 101 จากทั้งหมด 142 ประเทศทั่วโลก ซึ่งต่ำกว่าค่าคะแนนเป้าหมายเบื้องต้นที่ต้องบรรลุในปี พ.ศ. 2570 ที่ 0.65 ในทุกด้าน ซึ่งปัจจัยย่อยรายด้านที่ประเทศไทยได้คะแนนน้อยสุด

คือ ปัจจัยย่อยด้านการประกันเสรีภาพจากการถูกแทรกแซงความเป็นส่วนตัวโดยพลการ และการประกันสิทธิในชีวิตและความมั่นคงปลอดภัยของบุคคล มีค่าคะแนนเฉลี่ยที่ 0.34 คะแนน และ 0.35 คะแนนตามลำดับ โดยวัดจากความเป็นไปได้ที่เจ้าหน้าที่รัฐจะดักฟังการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ของประชาชนหรือการที่ตำรวจจะเข้าค้นบ้านพักของผู้เห็นต่างทางการเมืองโดยไม่มีหมายค้นหรือไม่ และการใช้ความรุนแรงในการจับกุมบังคับใช้กฎหมาย หรือการใช้อำนาจโดยมิชอบกับผู้เห็นต่างทางการเมือง เป็นต้น ในส่วนของหลักกระบวนการอันควรและสิทธิของผู้ถูกกล่าวหา (0.42) การประกันเสรีภาพในการชุมนุมและการรวมกลุ่มสมาคม (0.44) การปฏิบัติอย่างเท่าเทียมและไม่เลือกปฏิบัติ (0.48) การประกันเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น (0.49) การประกันสิทธิแรงงานขั้นพื้นฐาน (0.53) ที่ค่าคะแนนเฉลี่ยของแต่ละรายด้านห่างจากค่าเฉลี่ยรายด้านทั่วโลกและค่าคะแนนเฉลี่ยรายด้านระดับภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกค่อนข้างมาก เว้นเพียงแต่ในเรื่องของการประกันเสรีภาพในความเชื่อและศาสนา (0.62) ที่ค่าคะแนนเฉลี่ยรายด้านเริ่มใกล้เคียงค่าคะแนนเฉลี่ยรายด้านทั่วโลกที่ 0.63 คะแนน

2.4.3.5 ความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย (Order and Security)

ปัจจัยด้านนี้เป็นการประเมินจากความรู้สึกปลอดภัยของประชาชนและสถานการณ์ด้านอาชญากรรมสำคัญจากข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการและการสำรวจเหยื่ออาชญากรรม ได้แก่ การฆาตกรรม ลักพาตัว บุกรุกเคหสถานและลักทรัพย์ ปล้นชิงทรัพย์โดยมีอาวุธ ประกอบกับการประเมินจากสถานการณ์ความขัดแย้งที่ลุกลามจนเป็นความรุนแรงในลักษณะของการใช้อาวุธโต้ตอบกัน การก่อการร้าย (Civil Conflict) และกรณีที่ประชาชนใช้ความรุนแรงโต้ตอบกันเองโดยไม่พึ่งพากระบวนการยุติธรรม (Violent Redress)

จากค่าคะแนนปีล่าสุดในปี ค.ศ. 2023 ปัจจัยด้านนี้ถือว่าเป็นปัจจัยหนึ่งเดียวจาก 8 ปัจจัยที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยรวมสูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยรวมทั่วโลก โดยได้ค่าคะแนนเฉลี่ยรวมที่ 0.74 เปรียบเทียบกับค่าคะแนนเฉลี่ยรวมทั่วโลก คือ 0.72 คะแนน ซึ่งประเทศไทยอยู่ในลำดับที่ 65 จาก 142 ประเทศทั่วโลก แม้ว่าค่าคะแนนเฉลี่ยที่สูงที่สุดคือปัจจัยย่อยด้านการกำจัดความขัดแย้งพลเมือง (0.94) และการควบคุมอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ (0.79) ที่มีค่าคะแนนรวมเกินค่าเฉลี่ยโลกเฉพาะปัจจัยรายด้านทั้ง 2 ปัจจัย แต่หากเทียบในระดับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงและแปซิฟิก ค่าคะแนนเฉลี่ยปัจจัยรายด้านของประเทศไทยนั้นยังมีค่าคะแนนเฉลี่ยที่ต่ำกว่า นอกจากนี้ ยังมีปัจจัยย่อยด้านประชาชนไม่ใช้ความรุนแรงเพื่อแก้ไขปัญหาคความคับแค้นส่วนตัว (0.49) ที่มีค่าคะแนนไม่ถึงครึ่งซึ่งแสดงถึงโอกาสและความเป็นไปได้ที่ประชาชนจะใช้ความรุนแรงโต้ตอบกันเองโดยไม่พึ่งพากระบวนการยุติธรรม (Violent Redress)

2.4.3.6 การกำกับดูแลและเบียบภาครัฐและการใช้อำนาจปกครอง (Regulatory Enforcement)

ปัจจัยด้านนี้เป็นการประเมินจากการกำกับดูแลให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของรัฐ (Regulation) และการใช้อำนาจปกครองของเจ้าพนักงานของรัฐให้เป็นไปโดยถูกต้องชอบธรรม อาทิ หากมีการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของรัฐซึ่งมีผลกระทบต่อประชาชนจะไม่ถูกเจ้าหน้าที่ของรัฐเพิกเฉย

และมีการตรวจสอบอย่างจริงจัง การดำเนินการกำกับดูแลให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับหรือการใช้อำนาจปกครองของเจ้าพนักงานไม่ถูกแทรกแซงจากการเมือง ผู้มีอิทธิพล หรือติดสินบน เพื่อให้เจ้าพนักงานเพิกเฉยต่อการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมาย กระบวนการพิจารณาและดำเนินการทางปกครองของเจ้าพนักงานไม่ล่าช้าเกินไป และกระบวนการพิจารณาและดำเนินการทางปกครองเคารพสิทธิของประชาชนโดยไม่ให้เป็นภาระกับประชาชนเกินสมควร มีการดำเนินการเป็นไปตามกรอบกฎหมายที่กำหนดตามกรอบอำนาจและกำหนดวิธีปฏิบัติที่แน่ชัด ในการประเมินด้านหน่วยงานกำกับดูแลและระเบียบข้อบังคับ (Regulatory Enforcement) นั้น จะเน้นไปที่การบริการสาธารณะ การจัดสวัสดิการของรัฐ การคุ้มครองแรงงาน สิ่งแวดล้อม และการคุ้มครองผู้บริโภค

จากค่าคะแนนปีล่าสุดในปี ค.ศ. 2023 ปัจจัยด้านการกำกับดูแลและเบียดเบียนภาครัฐและการใช้อำนาจปกครองเป็นปัจจัยที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยรวมทั่วโลกที่ 0.54 โดยได้ค่าคะแนนรวมที่ 0.44 อยู่ในลำดับที่ 103 จาก 142 ประเทศทั่วโลก โดยด้านที่ได้คะแนนต่ำสุด คือ การใช้ดุลยพินิจหรืออำนาจปกครองยึดหลักเคารพสิทธิของประชาชนโดยการใช้อำนาจต้องมีกฎหมายรองรับและปฏิบัติตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยรายด้านอยู่ที่ 0.27 คะแนน โดยวัดจากการที่หน่วยงานของรัฐ เช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานจัดเก็บภาษี ได้มีการใช้อำนาจรัฐได้มีดุลยพินิจและเคารพสิทธิของประชาชนโดยมีกฎหมายรองรับและปฏิบัติตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด (due process of law) เป็นต้น ถัดมาในด้านกระบวนการของฝ่ายบริหารไม่ล่าช้าเกินสมควร (0.44) รัฐบาลไม่ดำเนินการเวนคืนโดยปราศจากกระบวนการอันชอบด้วยกฎหมาย และการจ่ายค่าทดแทนที่เพียงพอ (0.47) มีเพียงด้านการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (0.50) และการใช้กฎหมายและการบังคับให้เป็นไปตามกฎหมายปราศจากอิทธิพลอันมิชอบ (0.52) ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยรายด้านเกินกว่าและเท่ากับครึ่งหนึ่ง ปัจจัยด้านนี้จะมีความเกี่ยวข้องกับการกำกับดูแลให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับของรัฐ (Regulation) และการใช้อำนาจปกครองของเจ้าพนักงานของรัฐ

2.4.3.7 กระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง (Civil Justice)

ปัจจัยด้านนี้ประเมินจากการรับรู้ในการดำเนินการกระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง ซึ่งส่วนใหญ่ประเมินจากผู้เชี่ยวชาญควบคู่กับการรับรู้ของประชาชนทั่วไปที่มองการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรมทางแพ่งของประเทศในประเด็นสำคัญ อาทิ ระบบการช่วยเหลือเพื่อให้ประชาชนทั่วไปเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ค่าใช้จ่ายในการขึ้นศาลหรือว่าจ้างทนายความในราคาที่ประชาชนสามารถจ่ายได้ การช่วยเหลือจากรัฐในการให้ประชาชนเข้าถึงบริการที่ปรึกษากฎหมายหากมีคดียุติธรรม การดำเนินคดีแบบกลุ่ม (Class Action) การตัดสินใจไม่นำคดีขึ้นสู่ศาล กระบวนการยุติธรรมที่ปราศจากการเลือกปฏิบัติ กระบวนการยุติธรรมที่ปราศจากการทุจริตหรือเรียกรับสินบน อิทธิพลของธุรกิจเอกชนหรือกลุ่มทุนในการแทรกแซงกระบวนการ

ยุติธรรม อิทธิพลหรือการแทรกแซงจากรัฐบาลในกระบวนการยุติธรรม ความล่าช้าเกินควรในกระบวนการยุติธรรม การบังคับคดีแพ่ง กลไกระงับข้อพิพาททางเลือกที่มีประสิทธิภาพและเข้าถึงได้ เป็นต้น

จากค่าคะแนนปีล่าสุดในปี ค.ศ. 2023 ปัจจัยด้านกระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง พบว่า ได้ค่าคะแนนเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 0.49 คะแนน ต่ำกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยรวมระดับโลกที่ (0.54) โดยอยู่ในลำดับที่ 87 จาก 142 ประเทศทั่วโลก และยังต่ำกว่าค่าคะแนนเป้าหมายเบื้องต้นที่ต้องบรรลุในปี พ.ศ. 2570 ที่ 0.65 ในทุกด้าน โดยปัจจัยย่อยรายด้านที่ได้คะแนนต่ำสุด คือ กระบวนการทางแพ่งไม่เป็นไปด้วยความล่าช้าที่เกิดจากเหตุผลอันไม่สมควร การบังคับคดี กระบวนการยุติธรรมทางแพ่งที่ปลอดจากอิทธิพลที่ไม่เหมาะสมของรัฐบาล และมีกระบวนการแก้ปัญหาข้อพิพาทแบบทางเลือกที่สามารถเข้าถึงได้ มีประสิทธิภาพและเป็นกลาง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยรายด้านอยู่ที่ 0.31, 0.33, 0.48 และ 0.48 ตามลำดับ หากเปรียบเทียบกับค่าคะแนนเฉลี่ยรายด้านทั่วโลกแล้วพบว่า ปัจจัยย่อยรายด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยรายด้านทั่วโลกมีเพียง 3 ปัจจัย คือ กระบวนการยุติธรรมทางแพ่งที่ปลอดจากการทุจริต คอร์รัปชัน กระบวนการยุติธรรมทางแพ่งที่ปลอดจากการเลือกปฏิบัติ และการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางแพ่งในราคาที่สามารถจ่ายได้ โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยรายด้านอยู่ที่ 0.71, 0.51 และ 0.59 ตามลำดับ

2.4.3.8 กระบวนการยุติธรรมทางอาญา (Criminal Justice)

ปัจจัยด้านนี้ประเมินจากการรับรู้ในการดำเนินการกระบวนการยุติธรรมทางอาญาซึ่งส่วนใหญ่ประเมินจากผู้เชี่ยวชาญควบคู่กับการรับรู้ของประชาชนทั่วไปที่มองการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศในประเด็นสำคัญ อาทิ ประสิทธิภาพของการสืบสวนสอบสวนคดีอาญา การคุ้มครองพยาน หรือผู้แจ้งเบาะแส กระบวนการยุติธรรมที่ปลอดจากการทุจริตของตำรวจ อัยการ ศาล ในการดำเนินการตามกระบวนการยุติธรรม ความผิดพลาดในการตั้งข้อหาและการตัดสินคดี การคลี่คลายคดีอาชญากรรม ความทันเวลา การคุมขังระหว่างการพิจารณาโดยมิชอบหรือมีการคุมขังนานเกินไป สภาพความเป็นอยู่ในเรือนจำหรือที่คุมขัง โปรแกรมบำบัดฟื้นฟูและลดการกระทำผิดซ้ำ ความเป็นกลางและไม่เลือกปฏิบัติ การแทรกแซงจากอิทธิพลไม่สมควร หลักกระบวนการยุติธรรมอันควรและการคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกกล่าวหา (due process) การซ่อมทรมานและใช้ความรุนแรงต่อผู้ต้องสงสัย การเข้าถึงบริการช่วยเหลือหรือที่ปรึกษาทางกฎหมาย และการคุ้มครองสิทธิของผู้ถูกกล่าวหา เป็นต้น

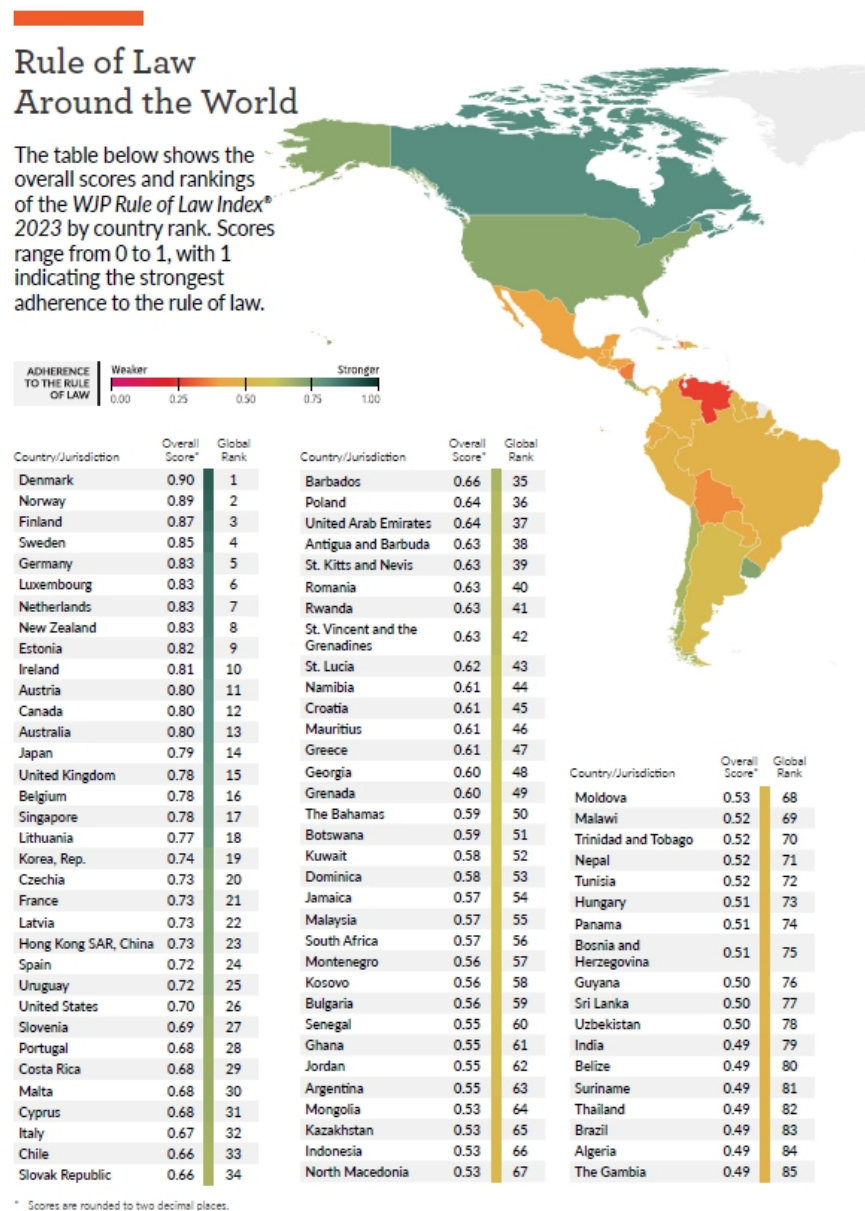
จากค่าคะแนนปีล่าสุดในปี ค.ศ. 2023 ปัจจัยด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (Criminal Justice) เป็นปัจจัยที่ได้คะแนนต่ำกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยรวมของประเทศ (0.49) โดยประเทศไทยได้ค่าคะแนนรวมที่ 0.41 ซึ่งเป็นค่าคะแนนที่ต่ำที่สุดจากทั้งหมด 8 ปัจจัย และมีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าค่าคะแนนเฉลี่ยทั่วโลกที่ 0.47 อยู่ในลำดับที่ 76 จาก 142 ประเทศทั่วโลก ค่าคะแนนเฉลี่ยรายด้านที่ต่ำที่สุด คือ ด้านการพัฒนาพยานผู้กระทำผิด (0.25) ซึ่งห่างจากคะแนนเฉลี่ยรายด้านทั่วโลกที่ 0.41 อยู่มาก ปัจจัยย่อยนี้วัดจากการที่ทนายความ

มีระบบรักษาความปลอดภัยและประสิทธิภาพของโปรแกรมการบำบัดฟื้นฟูและลดการกระทำผิดซ้ำ ถัดมา ได้แก่ ด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่เป็นกลางปราศจากการเลือกปฏิบัติ (0.32) ระบบการสืบสวนสอบสวนทางอาญามีประสิทธิภาพ (0.37) การพิจารณาคดีทางอาญาที่ทันท่วงทีและมีประสิทธิผล (0.41) และหลักกระบวนการอันควรและสิทธิของผู้ถูกกล่าวหา (0.42) ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยรายด้านที่ใกล้เคียงกันในระดับค่อนข้างต่ำ อย่างไรก็ตาม มีเพียงปัจจัยย่อย 2 ด้านเท่านั้น คือ ด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่ปลอดทุจริตคอร์รัปชัน (0.56) และด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเป็นอิสระจากอิทธิพลที่ไม่สมควร (0.56) ที่มีค่าคะแนนรายด้านเกินครึ่ง

จากการเปรียบเทียบความเชื่อมั่นในหลักนิติธรรมของประเทศไทยพบว่า ยังมีคะแนนค่อนข้างต่ำ โดยส่วนใหญ่แล้วตัวชี้วัดต่าง ๆ จะมีค่าคะแนนไม่ถึงครึ่ง และมีตัวชี้วัดหลายตัวที่มีค่าคะแนนน้อยมาก อาทิ การตรวจสอบอำนาจรัฐขององค์กรอิสระ (0.36) การเข้ามาสู่อำนาจโดยถูกต้องชอบธรรม (0.37) การทุจริตโดยสมาชิกสภานิติบัญญัติ (0.27) การประกันเสรีภาพจากการถูกแทรกแซงความเป็นส่วนตัวโดยพลการ (0.34) การประกันสิทธิในชีวิตและความมั่นคงปลอดภัยของบุคคล (0.35) การใช้ดุลยพินิจหรืออำนาจปกครองยึดหลักเคารพสิทธิของประชาชนโดยการใช้อำนาจต้องมีกฎหมายรองรับและปฏิบัติตามขั้นตอนที่กฎหมายกำหนด (0.27) กระบวนการยุติธรรมทางแพ่งที่ล่าช้า (0.31) การบังคับคดีแพ่ง (0.33) ระบบการสืบสวนสอบสวนทางอาญามีประสิทธิภาพ (0.37) การพัฒนาพฤตินิสัยผู้กระทำผิด (0.25) และกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่เป็นกลางปราศจากการเลือกปฏิบัติ (0.32)

นอกจากนี้ การวิเคราะห์ค่าดัชนีความเชื่อมั่นต่อหลักนิติธรรมของประเทศไทยที่ผ่านมาจากค่าคะแนนย้อนหลังมากที่สุดที่มีการบันทึกไว้ในปี ค.ศ. 2015 (พ.ศ. 2558) ซึ่งเป็นปีแรกที่ประเทศไทยได้เข้าร่วมการประเมินพบว่า ในภาพรวมค่าดัชนีความเชื่อมั่นของประเทศไทยมีคะแนนลดน้อยลงเล็กน้อย แต่จากการที่ประเทศต่าง ๆ มีการพัฒนาระดับค่าคะแนนเพิ่มสูงขึ้นทำให้การจัดอันดับของประเทศไทยมีอันดับลดน้อยถอยลงเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่น ๆ อย่างเห็นได้ชัด โดยคะแนนในปี ค.ศ. 2023 (พ.ศ. 2566) ถดถอยลงจากปี ค.ศ. 2022 (พ.ศ. 2565) ที่ได้คะแนน 0.50 มาเป็น 0.49 ซึ่งเป็นคะแนนต่ำที่สุดนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2558 ที่ประเทศไทยเข้าสู่การสำรวจปัจจัยด้านที่มีคะแนนลดน้อยถอยลงอย่างเห็นได้ชัด คือ การจำกัดอำนาจของรัฐบาล (Constraints on Government Powers) ปราศจากการทุจริต (Absence of Corruption) สิทธิขั้นพื้นฐาน (Fundamental Rights) และการกำกับดูแลระเบียบภาครัฐและการใช้อำนาจปกครอง (Regulatory Enforcement)

ภาพที่ 2.1 ดัชนีชี้วัดหลักนิติธรรมของโครงการความยุติธรรมแห่งโลก (WJP) ประจำปี 2023

ที่มา: The World Justice Project²⁴

²⁴ The World Justice Project, *The World Justice Project Rule of Law Index 2023*, (Washington, D.C. : The World Justice Project, 2023), p.22

ภาพที่ 2.2 ค่าระดับคะแนนดัชนีชี้วัดหลักนิติธรรมของประเทศไทย ประจำปี 2023²⁵

Thailand

Region: East Asia and Pacific
Income Group: Upper-Middle

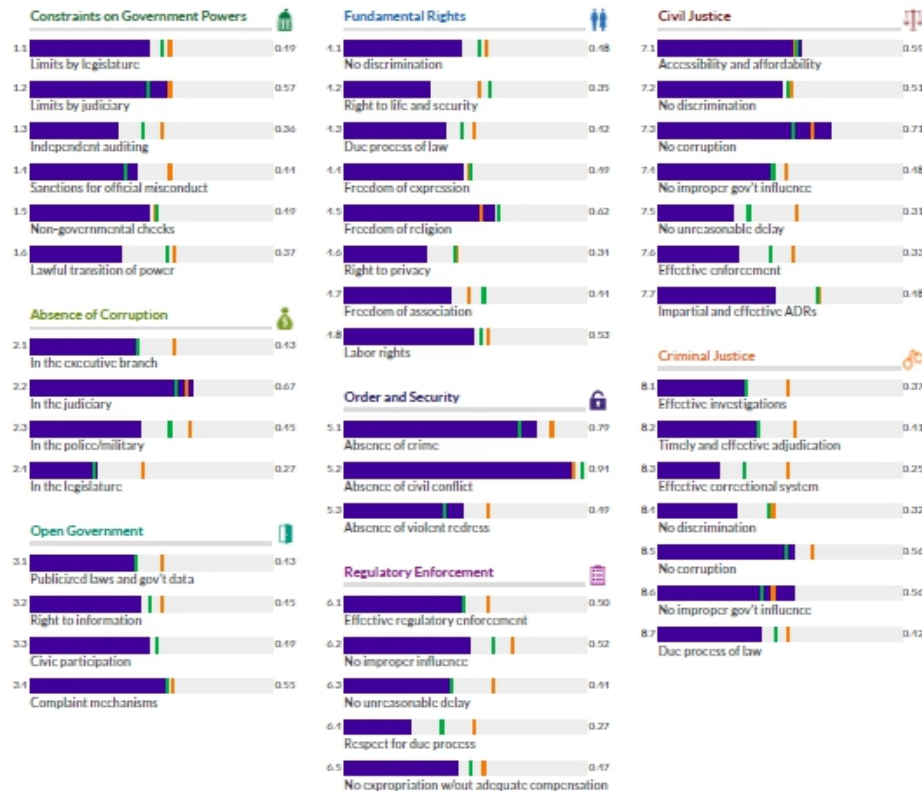
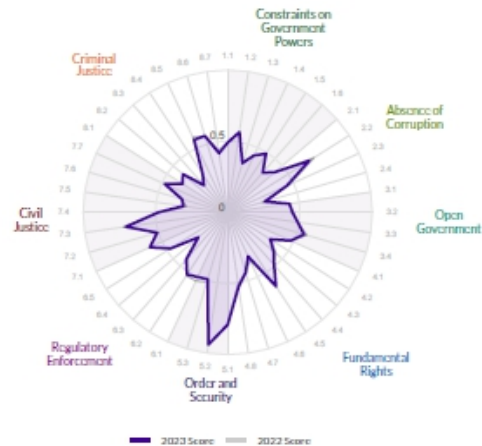
The scores range from 0 to 1, where 1 signifies the highest possible score and 0 signifies the lowest possible score.

Overall Score	Regional Rank	Income Rank	Global Rank			
0.49	10/15	25/41	82/142			
Score Change	Rank Change					
-0.01▼	0					
		Factor Score	Score Change	Regional Rank	Income Rank	Global Rank
 Constraints on Government Powers	0.45	0.00	11/15	30/41	100/142	
 Absence of Corruption	0.45	-0.01	9/15	21/41	72/142	
 Open Government	0.48	0.00	9/15	24/41	77/142	
 Fundamental Rights	0.46	-0.01	10/15	34/41	101/142	
 Order and Security	0.74	-0.01	11/15	19/41	65/142	
 Regulatory Enforcement	0.44	-0.01	12/15	34/41	103/142	
 Civil Justice	0.49	0.00	10/15	28/41	87/142	
 Criminal Justice	0.41	-0.01	11/15	22/41	76/142	

* Indicates statistically significant change at the 10 percent level

Low Medium High

Thailand East Asia and Pacific Upper-Middle

²⁵ The World Justice Project, *The World Justice Project Rule of Law Index 2023*, (Washington, D.C. : The World Justice Project, 2023), p.165

ตารางที่ 2.4 เปรียบเทียบค่าระดับคะแนนดัชนีชี้วัดหลักนิติธรรมของประเทศไทยในช่วงที่ผ่านมา

ดัชนีชี้วัดหลักนิติธรรม (Rule of Law Index)	ปี ค.ศ. ที่จัดทำ							
	2015	2016	2017 2018	2019	2020	2021	2022	2023
ด้านที่ 1 การจำกัดอำนาจของ รัฐบาล (Constraints on Government Powers)	0.46	0.47	0.47	0.47	0.48	0.46	0.45	0.45
ด้านที่ 2 ปราศจากการทุจริต (Absence of Corruption)	0.52	0.47	0.49	0.49	0.49	0.47	0.47	0.45
ด้านที่ 3 รัฐบาลที่เปิดเผย โปร่งใส (Open Government)	0.49	0.52	0.48	0.48	0.51	0.49	0.48	0.48
ด้านที่ 4 สิทธิขั้นพื้นฐาน (Fundamental Rights)	0.50	0.47	0.47	0.48	0.49	0.47	0.46	0.46
ด้านที่ 5 ความสงบเรียบร้อย และความปลอดภัย (Order and Security)	0.75	0.70	0.69	0.71	0.71	0.71	0.74	0.74
ด้านที่ 6 การกำกับดูแล ระเบียบภาครัฐและการใช้ อำนาจปกครอง (Regulatory Enforcement)	0.51	0.50	0.50	0.48	0.47	0.46	0.45	0.44
ด้านที่ 7 กระบวนการยุติธรรม ทางแพ่ง (Civil Justice)	0.46	0.53	0.53	0.49	0.48	0.48	0.48	0.49
ด้านที่ 8 กระบวนการยุติธรรม ทางอาญา (Criminal Justice)	0.43	0.45	0.40	0.42	0.43	0.43	0.42	0.41
ค่าคะแนนดัชนีโดยรวม	0.52	0.51	0.50	0.50	0.51	0.50	0.50	0.49
ลำดับจากค่าคะแนน ดัชนีโดยรวม	56	64	71	76	71	80	80	82
	จาก 102	จาก 113	จาก 113	จาก 126	จาก 128	จาก 139	จาก 140	จาก 142

ดัชนีชี้วัดหลักนิติธรรมประกอบไปด้วยตัวบ่งชี้ทั้งที่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม การบริหารงานยุติธรรมและประเด็นทางการเมือง ทั้งนี้ การจัดทำตัวชี้วัดตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรม แห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 – 2569) นั้นได้มีการพิจารณามีความสอดคล้องกับตัวบ่งชี้ดัชนีวัดหลักนิติธรรม ของโครงการความยุติธรรมโลกทั้ง 8 ปัจจัยหลัก (Factors) ร่วมด้วย

ในการพัฒนาตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของไทยในครั้งนี้จะมีการพัฒนาตัวชี้วัด ประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่ใช้อยู่เดิมใน 7 ชุด 21 ตัวชี้วัด (REGRADE) โดยคำนึงถึง ความสอดคล้องกับดัชนีชี้วัดหลักนิติธรรมของโครงการความยุติธรรมโลกร่วมด้วย เพื่อให้มีการบูรณาการตัวชี้วัด ดังกล่าวให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดระดับสากลนี้

จากการทบทวนตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเดิมนั้น พบว่ามีความสอดคล้องกับ ปัจจัยหลักและปัจจัยรองของดัชนีชี้วัดหลักนิติธรรม โดยแยกเป็นชุดตัวชี้วัดต่าง ๆ ใน 7 ชุด ดังนี้

ชุดตัวชี้วัดชุดที่ 1 ประชาชนรับรู้กฎหมายและสิทธิพื้นฐาน (Rights and Legal Knowledge) มีความสอดคล้องกับปัจจัยหลักที่ 3 รัฐบาลที่เปิดเผยโปรงใส (Open Government) ในเรื่องการเผยแพร่กฎหมาย และข้อมูลของภาครัฐ

ชุดตัวชี้วัดชุดที่ 2 การควบคุมอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ (Effective Crime Control) มีความสอดคล้องกับ ปัจจัยหลักที่ 5 ความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย (Order and Security) ในทุกปัจจัยย่อย

ชุดตัวชี้วัดชุดที่ 3 กระบวนการยุติธรรมบนพื้นฐานการบริหารจัดการที่ดี (Good Governance Justice) มีความสอดคล้องกับทั้งปัจจัยหลักที่ 2 ปราศจากการทุจริต (Absence of Corruption) ในเรื่องการทุจริต หรือการแทรกแซงฝ่ายตุลาการ รวมทั้งเจ้าหน้าที่รัฐในองค์กรตำรวจและทหาร, ปัจจัยหลักที่ 3 รัฐบาลที่เปิดเผย โปรงใส (Open Government) ทั้งในเรื่องการเผยแพร่กฎหมายและข้อมูลของภาครัฐ สิทธิในการเข้าถึงข้อมูล และการมีส่วนร่วมของพลเมือง, ปัจจัยหลักที่ 4 สิทธิขั้นพื้นฐาน (Fundamental Rights) ในเรื่องการปฏิบัติ อย่างเท่าเทียมและไม่เลือกปฏิบัติ การประกันสิทธิในชีวิตและความมั่นคงปลอดภัยของบุคคล และหลักกระบวนการ อันควรและสิทธิของผู้ถูกกล่าวหา, ปัจจัยหลักที่ 7 กระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง (Civil Justice) ในเรื่อง กระบวนการยุติธรรมทางแพ่งที่ปลอดจากการเลือกปฏิบัติ การทุจริตคอร์รัปชัน และอิทธิพลที่ไม่เหมาะสม ของรัฐบาล และปัจจัยหลักที่ 8 กระบวนการยุติธรรมทางอาญา (Criminal Justice) ทั้งในเรื่องการพิจารณาคดี ทางอาญาที่ทันท่วงทีและมีประสิทธิผล กระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่เป็นกลางปราศจากการเลือกปฏิบัติ ปลอดทุจริตคอร์รัปชัน และเป็นอิสระจากอิทธิพลที่ไม่สมควร

ชุดตัวชี้วัดชุดที่ 4 ลดอัตราการกระทำผิดซ้ำ (Reduced Recidivism) มีความสอดคล้องกับปัจจัยหลักที่ 8 กระบวนการยุติธรรมทางอาญา (Criminal Justice) ในเรื่องการพัฒนาพฤตินิสัยผู้กระทำผิด

ชุดตัวชี้วัดชุดที่ 5 ผู้เสียหายและผู้ถูกกล่าวหาได้รับการคุ้มครองอย่างเหมาะสม (Appropriate Protection of Victims and the Accused) มีความสอดคล้องกับปัจจัยหลักที่ 8 กระบวนการยุติธรรมทางอาญา (Criminal Justice) ในเรื่องหลักกระบวนการอันควรและสิทธิของผู้ถูกกล่าวหา

ชุดตัวชี้วัดชุดที่ 6 ไม่มีผู้ต้องหาหรือจำเลยถูกจับกุมโดยไม่ได้กระทำความผิด (Do not have any Miscarriages of Justice) มีความสอดคล้องกับปัจจัยหลักที่ 8 กระบวนการยุติธรรมทางอาญา (Criminal Justice) ทั้งในเรื่องระบบการสืบสวนสอบสวนคดีอาญาที่มีประสิทธิภาพและการพิจารณาคดีทางอาญาที่ทัน่วงทีและมีประสิทธิภาพ

ชุดตัวชี้วัดชุดที่ 7 ประชาชนให้ความเชื่อมั่น เชื่อถือ ศรัทธาในกระบวนการยุติธรรม (Ensured Trust in Justice) ไม่พบความสอดคล้องกับดัชนีวัดหลักนิติธรรม

2.4.4 การขับเคลื่อนหลักนิติธรรม (Rule of Law) ของต่างประเทศ

ปัจจุบัน การขับเคลื่อนหลักนิติธรรม (Rule of Law) ของประเทศต่าง ๆ นั้น มีแนวทางในการดำเนินการที่แตกต่างกัน เนื่องจากมีตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการประเมินระบบกฎหมาย การเมือง รวมทั้งหลักนิติธรรม อยู่หลายชุด ซึ่งมีการใช้วัดระดับหลักนิติธรรม ในประเทศต่าง ๆ อย่างแตกต่างกัน เช่น ตัวชี้วัด Freedom in the World (FIW) ของ The Freedom House, Bertelsmann Transformation Index (BTI) ของ The Bertelsmann Stiftung, Worldwide Governance Indicators (WGI) ของ The World Bank, Index of Economic Freedom ของ The Heritage Foundation และ Rule of Law Index (RoLI) ของ The World Justice Project ซึ่งประเทศไทยได้ให้ความสำคัญกับชุดตัวชี้วัดนี้ เป็นต้น

Mila Versteeg และ Tom Ginsburg²⁶ ได้วิเคราะห์ความแตกต่างและความท้าทายของตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับหลักนิติธรรม (Rule of Law Indicators) ที่ใช้อยู่ในนานาประเทศ 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ Worldwide Governance Indicators (WGI) ของ The World Bank ที่เน้นการวัดระดับความปลอดภัย ความมั่นคง ในทรัพย์สิน การบังคับใช้กฎหมายและการลดอาชญากรรม, Index of Economic Freedom ของ The Heritage Foundation ที่เน้นการวัดเรื่องสิทธิในทรัพย์สินและการลดทุจริตการคอร์รัปชัน, Freedom in the World (FIW) ของ The Freedom House ที่เน้นการวัดสิทธิเสรีภาพทางพลเมือง ความเท่าเทียม และสิทธิมนุษยชน และ Rule of Law Index (RoLI) ของ The World Justice Project ที่เป็นดัชนีชี้วัดหลักนิติธรรมที่ครอบคลุมที่สุด ซึ่งรวมถึงการวัดความเป็นธรรม ความโปร่งใส สิทธิขั้นพื้นฐาน ความยุติธรรมทางแพ่งและอาญา

²⁶ Versteeg M. and Ginsburg T.. Measuring the Rule of Law: A Comparison of Indicators. *Law & Social Inquiry* 42(1): 100-137 (2017).

ผู้เขียนชี้ว่า หลักนิติธรรมเป็นแนวคิดสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการจำกัดอำนาจตามอำเภอใจ และเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมความยุติธรรม การพัฒนาเศรษฐกิจ และความร่วมมือระหว่างประเทศ ตัวชี้วัดหลักนิติธรรมได้รับการพัฒนาขึ้นเพื่อวัดระดับหลักนิติธรรมในแต่ละประเทศ ซึ่งเป็นการประเมินและวัดผลปรากฏการณ์ทางสังคมที่ซับซ้อน เช่น การวัดเรื่องความเท่าเทียมทางเพศ สิทธิมนุษยชน และการพัฒนาเศรษฐกิจ เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ตัวชี้วัดหลักนิติธรรมถูกวิพากษ์ว่าไม่สามารถสะท้อนแนวคิดเชิงนโยบายได้อย่างชัดเจน เช่น การปฏิรูประบบกฎหมาย หรือการลดคอร์รัปชัน ซึ่งควรมีการเชื่อมโยงตัวชี้วัดหลักนิติธรรมกับปัญหาในเชิงนโยบายด้วย

จากการเปรียบเทียบตัวชี้วัด พบว่าตัวชี้วัดหลักนิติธรรมทั้ง 4 ตัวชี้วัดมีความสัมพันธ์ในทางสถิติกันอย่างสูง หมายถึง มีความคล้ายคลึงกัน อีกทั้งมีการใช้ข้อมูลจากแหล่งเดียวกัน แต่ก็มี ความแตกต่างในการนิยามที่มีทั้งการนิยามอย่างกว้างและแคบ และวิธีการวัด ซึ่งอาจทำให้เกิดข้อสงสัยถึงความถูกต้องในการวัดหลักนิติธรรมในแต่ละประเทศเมื่อใช้มาตรวัดที่ต่างกัน จึงเกิดเป็นความท้าทายในการสร้างความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับหลักนิติธรรมในระดับสากล นอกจากนั้น ตัวชี้วัดหลักนิติธรรมมักมีความสัมพันธ์กับเรื่องการทุจริต โดยการทุจริตเป็นตัวทำนายนาระดับหลักนิติธรรมที่สำคัญในพื้นที่ต่าง ๆ

ผู้เขียนได้ชี้ให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างหลักนิติธรรมกับค่านิยมอื่น ๆ เช่น ประชาธิปไตย สิทธิมนุษยชน การปกครองตามหลักรัฐธรรมนูญ ความเป็นอิสระขององค์กรตุลาการ ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัว และการปราศจากการคอร์รัปชัน โดยพบว่า ค่านิยมเหล่านี้มีความสัมพันธ์ที่สำคัญกับหลักนิติธรรม

อย่างไรก็ตาม ผู้เขียนเห็นว่า วิธีการวัดของตัวชี้วัดในปัจจุบันยังขาดการเชื่อมโยงที่เหมาะสมกับแนวคิดพื้นฐานของหลักนิติธรรมอย่างแท้จริง แต่กลับครอบคลุมถึงแนวคิดที่กว้าง ตัวชี้วัดหลักนิติธรรมมีความคล้ายคลึงกับตัวชี้วัดอื่น ๆ เช่น ดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index: CPI) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าตัวชี้วัดหลักนิติธรรมในปัจจุบันอาจครอบคลุมแนวคิดอื่นมากเกินไป เช่น ความโปร่งใสและความเป็นกลางของรัฐบาล ดังนั้น จึงควรแยกแยะหลักนิติธรรมออกจากแนวคิดที่ใกล้เคียง โดยการปรับปรุงนิยามและวิธีการวัดให้หลักนิติธรรมมีขอบเขตที่ชัดเจน ครอบคลุมแนวคิดและแก่นแท้เฉพาะของหลักนิติธรรม และไม่ทับซ้อนกับแนวคิดอื่น ๆ ซึ่งจะช่วยให้การวัดผลหลักนิติธรรมมีความน่าเชื่อถือและมีประโยชน์ในเชิงปฏิบัติเพื่อการพัฒนาและสนับสนุนนโยบายมากยิ่งขึ้น

นอกจากนั้น ผู้เขียนยังมีข้อสังเกตว่า การประเมินตามตัวชี้วัดทั้ง 4 สถาบันมีการพึ่งพาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยส่วนใหญ่ ซึ่งอาจมีข้อจำกัดด้านแหล่งข้อมูล อีกทั้งการรับรู้และการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญและประชาชนนั้นแตกต่างกัน โดยพบว่า การประเมินจากผู้เชี่ยวชาญมักให้คะแนนตามตัวชี้วัดหลักนิติธรรมในระดับที่สูง ในขณะที่การประเมินจากประชาชนมักมีความแตกต่างจากการประเมินโดยผู้เชี่ยวชาญอย่างมาก ในหลายหัวข้อย่อย โดยมีระดับคะแนนที่ต่ำกว่า ดังนั้น จึงควรลดการพึ่งพาความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ แต่ควรรวมความคิดเห็นของประชาชนเข้าไปเพื่อให้สะท้อนถึงสถานการณ์ความเป็นจริงในแต่ละประเทศที่หลากหลายยิ่งขึ้น

ส่วน András Jakab และ Lando Kirchmair²⁷ เน้นการสำรวจไปที่การวัดหลักนิติธรรมของประเทศในสหภาพยุโรป (EU) เป็นการเฉพาะ โดยชี้ให้เห็นว่า ปัจจุบันสถานการณ์ของหลักนิติธรรมในหลายประเทศภายใต้สหภาพยุโรปมีความเสื่อมถอยลง จากความล้มเหลวลงเรื่อย ๆ ของการบังคับใช้ตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งทำให้เกิดช่องว่างที่เพิ่มขึ้นระหว่างรัฐธรรมนูญและความเป็นจริง อย่างไรก็ตาม การแก้ไขกฎหมายอย่างเป็นทางการอาจไม่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงได้ จึงต้องมีการพิจารณาทั้งกฎเกณฑ์ที่เป็นทางการและสามารถตรวจสอบพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริงของผู้ที่เกี่ยวข้องกับกฎเกณฑ์ดังกล่าวได้ รวมทั้งพิจารณาความเห็นทางสังคมที่เกี่ยวกับสถาบันทางรัฐธรรมนูญ

แม้กฎหมายจะสามารถระบุการละเมิดหลักนิติธรรมได้ แต่การละเมิดดังกล่าวก็ไม่สามารถตรวจสอบได้ด้วยเครื่องมือทางกฎหมายเพียงอย่างเดียว ดังนั้น เพื่อให้สามารถเข้าใจสถานการณ์ของหลักนิติธรรมได้อย่างครบถ้วน จึงควรใช้ดัชนีหลักนิติธรรมเข้ามาช่วย แต่ดัชนีหลักนิติธรรมที่มีอยู่ในปัจจุบัน เช่น Freedom in the World (FIW) ของ The Freedom House ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการประเมินเปรียบเทียบเรื่องสิทธิทางการเมืองและเสรีภาพทางการเมืองในระดับโลก, Bertelsmann Transformation Index (BTI) ของ The Bertelsmann Stiftung ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการประเมินและวัดระดับความก้าวหน้าของประเทศกำลังพัฒนาและประเทศที่อยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านไปสู่ระบอบประชาธิปไตยและเศรษฐกิจแบบตลาดเสรี, Worldwide Governance Indicators (WGI) ของ The World Bank ซึ่งเป็นตัวชี้วัดการปกครองในภาพรวมและรายด้าน และ Rule of Law Index (RoLI) ของ The World Justice Project ซึ่งมีวัตถุประสงค์สำคัญในการประเมินระดับของหลักนิติธรรมทั่วโลก มีข้อจำกัดต่าง ๆ ที่ทำให้ไม่สามารถตอบสนองความต้องการวัดหลักนิติธรรมของสหภาพยุโรปในสถานการณ์ปัจจุบันได้ ผู้เขียนจึงได้เสนอให้พัฒนาและปรับปรุงดัชนีชี้วัดของ EU Justice Scoreboard (EUJS) ที่เปิดตัวขึ้นในปี ค.ศ. 2013 เพื่อให้เป็นดัชนีชี้วัดหลักนิติธรรมได้อย่างแท้จริง การเปิดตัวของ EUJS นี้ นับเป็นก้าวสำคัญในการวางรากฐานสำหรับการวิเคราะห์ระดับหลักนิติธรรมของสหภาพยุโรป แต่ในปัจจุบัน EUJS จะมุ่งเน้นไปที่การคำนวณด้านการเงินและโครงสร้างพื้นฐานของระบบยุติธรรมมากกว่าการวิเคราะห์หลักนิติธรรมในองค์รวม ดังนั้น จึงต้องพัฒนาให้ EUJS สามารถสะท้อนให้เห็นถึงหลักนิติธรรมในบริบทที่แตกต่างกันได้ รวมทั้งทำให้เป็นดัชนีชี้วัดที่ครอบคลุมและโปร่งใส เพื่อนำไปประเมินหลักนิติธรรมที่เหมาะสมกับประเทศสมาชิกสหภาพยุโรปได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งทำให้ EUJS เป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์ในการติดตามและวิเคราะห์วิกฤตหลักนิติธรรมในสหภาพยุโรปได้

ผู้เขียนเสนอให้พัฒนา EUJS ด้วยการกำหนดกรอบแนวคิดที่ชัดเจนเกี่ยวกับสิ่งที่ยึดถือเป็นหลักนิติธรรม และเรื่องที่จะวัด ซึ่งอาจยืมแนวคิดจากดัชนีที่มีอยู่แล้วหรือพัฒนาขึ้นใหม่ตามสนธิสัญญาของสหภาพยุโรป

²⁷ Jakab A. and Kirchmair L.. How to Develop the EU Justice Scoreboard into a Rule of Law Index: Using an Existing Tool in the EU Rule of Law Crisis in a More Efficient Way. *German Law Journal* 22(6): 936-955 (2021).

และคำพิพากษาต่าง ๆ นอกจากนั้น ควรรวมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ เพื่อลดข้อผิดพลาด และการบิดเบือนข้อมูล โดยให้ความสำคัญกับการประเมินโดยการรวบรวมความเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ที่เป็นอิสระมากกว่าการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ เนื่องจากเรื่องคุณภาพของระบบกฎหมายไม่สามารถวัดได้จากสถิติเพียงอย่างเดียว โดยการเลือกผู้เชี่ยวชาญและการรวมข้อมูลนั้นควรมีความโปร่งใส เพื่อให้การประเมิน หลักนิติธรรมมีความน่าเชื่อถือและมีคุณภาพ อีกทั้งยังเสนอให้มีการรวมข้อมูลที่เป็นตัวเลขหลายประเภท ได้แก่ ข้อมูลแบบใช่หรือไม่ใช่ (Binary Data) ข้อมูลเชิงลำดับ (Ordinal Data) ข้อมูลเชิงตัวเลข (Metric Data) เข้าเป็นดัชนีสุดท้ายรวมหนึ่งค่าที่ต้องปรับข้อมูลให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้ EUJS สามารถสะท้อนถึง สถานะของหลักนิติธรรมของประเทศสมาชิกได้ เห็นภาพรวมของปัญหาหลักนิติธรรมได้อย่างชัดเจนขึ้น โดยสามารถวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาลหลักนิติธรรมได้ และเพื่อให้สามารถเปรียบเทียบระหว่างประเทศได้

นอกจากนั้น ผู้เขียนยังเสนอให้เน้นความสำคัญของการวัดระบบกฎหมายเพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบ ทางประชาธิปไตย และการให้ข้อมูลที่เชื่อถือได้สำหรับการอภิปรายทางการเมือง

หลักนิติธรรม (Rule of Law) กับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs)

ในการขับเคลื่อนหลักนิติธรรม (Rule of Law) ของต่างประเทศได้พิจารณาไปถึงความสอดคล้องกับ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ของสหประชาชาติด้วย เพราะทั้งสองเรื่องนี้ มีความเชื่อมโยงกัน ดังนั้น ขับเคลื่อนหลักนิติธรรมในประเทศต่าง ๆ นั้น จะเป็นส่วนหนึ่งในการผลักดันให้ ประเทศต่าง ๆ สามารถบรรลุวาระการพัฒนาที่ยั่งยืนได้ภายในปี ค.ศ. 2030 (The 2030 Agenda) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเป้าหมายที่ 16 ส่งเสริมสังคมที่สงบสุข และครอบคลุมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึง ความยุติธรรม และสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบ และครอบคลุมในทุกระดับ

Noora Arajarvi²⁸ ได้วิเคราะห์บทบาทของหลักนิติธรรมในกรอบวาระของการพัฒนาที่ยั่งยืนนี้ โดยชี้ให้เห็นความเชื่อมโยงระหว่างหลักนิติธรรมกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมถึงการเจรจาต่าง ๆ ภายหลังจากที่ประเทศสมาชิกสหประชาชาติได้ลงนามรับรองวาระการพัฒนาที่ยั่งยืนในปี ค.ศ. 2015 ว่า หลักนิติธรรม เป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนในเป้าหมาย ซึ่งเชื่อมโยงกับเรื่องความสงบสุข ความมั่นคง สิทธิมนุษยชนและธรรมาภิบาล อย่างไรก็ตาม แม้หลักนิติธรรมได้รับการยอมรับในระดับโลก แต่ก็ยังไม่มีนิยาม ที่เห็นพ้องต้องกันในประเทศสมาชิกสหประชาชาติ สำหรับในบริบทของสหประชาชาติ การประชุมสุดยอดผู้นำโลก ในปี ค.ศ. 2005 (The 2005 World Summit) ได้มีการยืนยันถึงความสำคัญของหลักนิติธรรมทั้งในระดับชาติ และระหว่างประเทศ จากนั้น ในการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2012 หรือการประชุม Rio+20 ได้มีการเชื่อมโยงหลักนิติธรรมเข้ากับประชาธิปไตย ธรรมาภิบาลและการมีส่วนร่วมของประชาชน

²⁸ Arajarvi N.. The Rule of Law in the 2030 Agenda. *Hague Journal on the Rule of Law* 10(1): 187-217 (2018).

และหลังจากนั้น ได้มีกระบวนการเจรจาในระดับนานาชาติหลายครั้งเพื่อกำหนดให้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน มีการบูรณาการกับหลักนิติธรรมให้มีบทบาทสำคัญทั้งในฐานะเป็นเป้าหมายและกลไกในการบรรลุการพัฒนาที่ยั่งยืน

อย่างไรก็ตาม ยังมีความขัดแย้งทางการเมืองระหว่างประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศกำลังพัฒนา ในเรื่องการให้ความสำคัญของหลักนิติธรรม รวมทั้งการถกเถียงกันเกี่ยวกับขอบเขตของหลักนิติธรรม โดยประเทศพัฒนาแล้วมักเน้นการเสริมสร้างหลักนิติธรรมในระดับชาติ เช่น การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและการบริหารจัดการที่โปร่งใส ในขณะที่กลุ่มประเทศกำลังพัฒนานั้นถึงความเท่าเทียมในการบังคับใช้กฎหมายระหว่างประเทศ และการส่งเสริมอธิปไตยของรัฐ

สำหรับเป้าหมายที่ 16 ของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับหลักนิติธรรม แต่มีกลับความท้าทายในการบรรลุเป้าหมายดังกล่าวจากปัญหาเรื่องความไม่ชัดเจนของนิยามและตัวชี้วัด ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหลักนิติธรรม ทำให้การดำเนินการวัดผลและติดตามความก้าวหน้าเป็นไปได้ยาก นอกจากนี้ ตัวชี้วัดในเป้าหมายที่ 16 ยังไม่ครอบคลุมบางประเด็นที่เกี่ยวข้องกับหลักนิติธรรม เช่น เรื่องความเป็นอิสระของศาล และการให้ความช่วยเหลือทางกฎหมาย เป็นต้น ดังนั้น ผู้เขียนจึงเสนอให้สร้างความชัดเจนในนิยามตัวชี้วัด และการบูรณาการหลักนิติธรรมเพื่อสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วน Irene Khan²⁹ ได้วิเคราะห์บทบาทของหลักนิติธรรมในการสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ภายใต้กรอบวาระการพัฒนาที่ยั่งยืนปี 2030 (2030 Agenda for Sustainable Development) เช่นกัน Khan มองว่า หลักนิติธรรมถือเป็นรากฐานสำคัญที่ช่วยสนับสนุนทั้งสามเสาหลักของการพัฒนาที่ยั่งยืน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยเป็นทั้งกลไกและเป้าหมายในการบรรลุการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เป้าหมายในเรื่องการลดความยากจน ความไม่เท่าเทียม การส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและธรรมาภิบาลผ่านกลไก การปฏิรูปกฎหมาย สร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ และเพิ่มการเข้าถึงความยุติธรรม

หลักนิติธรรมนั้นได้ถูกบรรจุอยู่ในเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนจากการเจรจาทางการเมืองและแรงกดดัน จากภาคประชาสังคม ซึ่งอยู่ในเป้าหมายที่ 16 เป็นสำคัญ และยังอยู่ในเป้าหมายอื่น ๆ เช่น เป้าหมายที่ 5 บรรลุความเสมอภาคระหว่างเพศ และเพิ่มบทบาทของสตรีและเด็กหญิงทุกคน เป้าหมายที่ 10 ลดความไม่เสมอภาคภายในและระหว่างประเทศ และเป้าหมายที่ 13 ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น

²⁹ Khan I.. Shifting the Paradigm: Rule of Law and the 2030 Agenda for Sustainable Development. World Bank Legal Review 7: 221-240 (2016).

ในการขับเคลื่อนเป้าหมายที่ 16 เมื่อทำความเข้าใจหลักนิติธรรมที่ครอบคลุมทั้งความยุติธรรมเชิงเนื้อหาและเชิงกระบวนการแล้วจะช่วยส่งเสริมให้เกิดการปฏิรูปกฎหมายให้ก้าวหน้าและการสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพและความรับผิดชอบได้ ซึ่งจะส่งผลให้ประชาชนมีอำนาจมากขึ้นและช่วยในการส่งเสริมกระบวนการพัฒนาที่มีความรับผิดชอบ โปร่งใสและเปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วม องค์ประกอบเหล่านี้มีความสำคัญและที่เกี่ยวข้องกับมิติทั้งสามของการพัฒนาที่ยั่งยืน ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ในเรื่องการเติบโตทางเศรษฐกิจ หลักนิติธรรมจะช่วยสร้างความมั่นคงและความโปร่งใสในกฎหมาย ซึ่งช่วยดึงดูดการลงทุน ส่งเสริมการแข่งขันและสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เช่น การปฏิรูประบบศาลในศรีลังกาได้ช่วยให้เพิ่มความเชื่อมั่นของสาธารณะและเกิดการปรับปรุงกระบวนการพิจารณาคดีได้ ส่วนในเรื่องการพัฒนาสังคม หลักนิติธรรมช่วยลดการเลือกปฏิบัติและส่งเสริมการเข้าถึงทรัพยากรและบริการสาธารณะของทุกคน เช่น การให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายในโมร็อกโกได้ช่วยให้มารดาที่ไม่ได้แต่งงานได้รับเอกสารแสดงตัวตนความเป็นมารดาสำหรับบุตรของตน ในประเด็นการพัฒนาสังคม หลักนิติธรรมยังสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายอื่นๆ ร่วมด้วย เช่น เป้าหมายที่ 3 เรื่องการสร้างหลักประกันการมีสุขภาพที่ดีและส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับทุกคนในทุกช่วงวัย ซึ่งหลักนิติธรรมจะช่วยรับรองมาตรฐานสูงสุดได้ทั้งในด้านสุขภาพกาย สุขภาพจิต และความเป็นอยู่ที่ดีทางสังคมของประชาชน อีกทั้งรัฐธรรมนูญและกฎหมายต่าง ๆ จะช่วยส่งเสริมการเคารพ ปกป้องและปฏิบัติตามสิทธิด้านสุขภาพของบุคคล สำหรับเรื่องการสร้างควมยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม หลักนิติธรรมจะทำให้เกิดกฎหมายด้านสิ่งแวดล้อมและกลไกการบังคับใช้ที่แข็งแกร่ง ซึ่งสามารถช่วยปกป้องทรัพยากรธรรมชาติและสิทธิของชุมชนท้องถิ่นได้ เช่น การพัฒนาชุมชนในแอฟริกาใต้ผ่านการใช้ Community Protocols ได้ช่วยกำหนดลำดับความสำคัญและโครงสร้างการบริหารของชุมชนท้องถิ่นและชนพื้นเมือง ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจของชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้ความยินยอมและการแบ่งปันผลประโยชน์

อย่างไรก็ตาม ต้องยอมรับว่าบริบทเฉพาะของแต่ละประเทศส่งผลต่อความก้าวหน้าในการพัฒนาหลักนิติธรรม เช่น ศักยภาพของสถาบัน อัตราการรู้หนังสือ ระดับการทุจริต สถานะของการพัฒนาเศรษฐกิจระดับของความขัดแย้งในแต่ละพื้นที่ และระบบกฎหมายของแต่ละประเทศที่แตกต่างกัน ดังนั้น การพัฒนาตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนจึงจำเป็นต้องใช้วิธีการที่มีการปรับให้เหมาะสมกับบริบทและความต้องการเฉพาะของแต่ละประเทศ

2.5 ผลการศึกษาและบทวนตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

ในการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566³⁰ ใน 7 ชุด 21 ตัวชี้วัด (REGRADE) พบว่า ประเทศไทยมีค่าคะแนนการประเมินตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในระดับปานกลางที่ 0.595 สำหรับผลคะแนนตัวชี้วัดในแต่ละชุดตัวชี้วัด ได้แก่

ชุดตัวชี้วัดที่ 1 ประชาชนรับรู้กฎหมายและสิทธิพื้นฐาน มีคะแนนอยู่ที่ 0.485 ซึ่งเป็นด้านที่ได้คะแนนต่ำที่สุด อย่างไรก็ตาม การสร้างการรับรู้กฎหมายและสิทธิพื้นฐานมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ซึ่งอาจเกิดจากหน่วยงานกระบวนการยุติธรรมเริ่มจัดกิจกรรมเผยแพร่สร้างการรับรู้กฎหมายและสิทธิพื้นฐานได้ หลังจากที่ปัญหาไม่สามารถจัดกิจกรรมได้ช่วงระหว่างการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในช่วงก่อนหน้า

ชุดตัวชี้วัดที่ 2 การควบคุมอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ มีคะแนนอยู่ที่ 0.681 ซึ่งเกิดจากการพัฒนาระบบการรับแจ้งความของตำรวจให้ประชาชนเข้าถึงได้มากขึ้น

ชุดตัวชี้วัดที่ 3 กระบวนการยุติธรรมบนพื้นฐานการบริหารจัดการที่ดี มีคะแนนอยู่ที่ 0.605

ชุดตัวชี้วัดที่ 4 ลดอัตราการกระทำผิดซ้ำ มีคะแนนอยู่ที่ 0.491 ซึ่งเป็นอีกด้านที่ได้คะแนนต่ำ เนื่องจากหน่วยงานด้านการพัฒนาพฤตินิสัยยังขาดข้อมูลในการติดตามและช่วยเหลือให้ผู้พ้นโทษกลับคืนสู่สังคมอย่างเป็นระบบ

ชุดตัวชี้วัดที่ 5 ผู้เสียหายและผู้ถูกกล่าวหาได้รับการคุ้มครองอย่างเหมาะสม มีคะแนนอยู่ที่ 0.700 ซึ่งเป็นด้านที่ได้คะแนนสูงสุด เกิดจากการชดเชยเยียวยาผู้เสียหายและผู้ถูกกล่าวหาที่เป็นระบบและมีการเพิ่มสัดส่วนการชดเชยผู้ถูกกล่าวหาที่ไม่ได้กระทำผิดเกินกว่าค่าเป้าหมาย

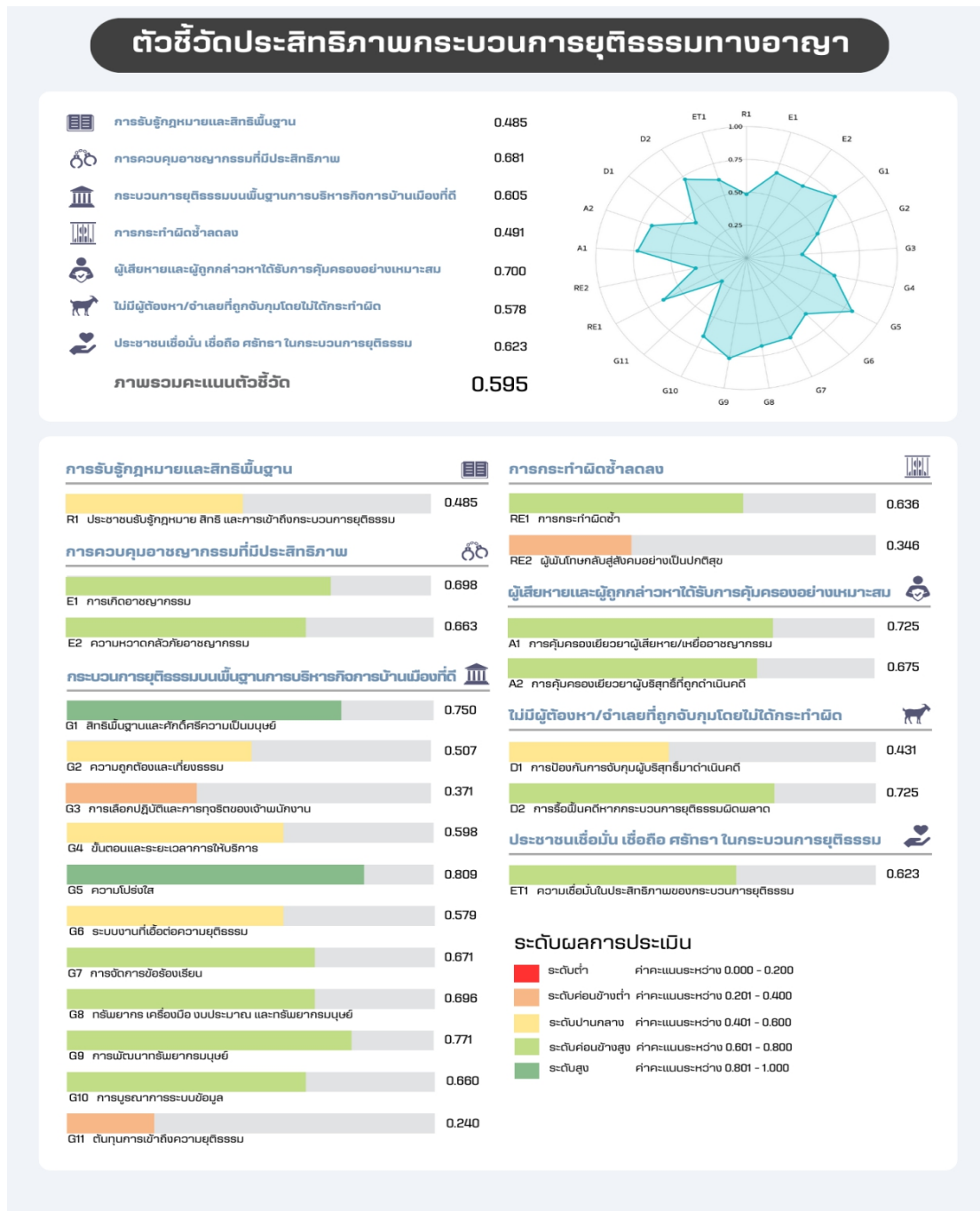
ชุดตัวชี้วัดที่ 6 ไม่มีผู้ต้องหาหรือจำเลยถูกจับกุมโดยไม่ได้กระทำความผิด มีคะแนนอยู่ที่ 0.578

ชุดตัวชี้วัดที่ 7 ประชาชนให้ความเชื่อมั่น เชื่อถือ ศรัทธาในกระบวนการยุติธรรม มีคะแนนอยู่ที่ 0.623 โดยการสำรวจข้อมูลภาคประชาชนมีคะแนนความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมเพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

รายละเอียดผลการจัดเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมทางอาญาประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ปรากฏดังนี้

³⁰ ขวณส์ เจนการ และคณะ, โครงการจ้างเหมาบริการเพื่อจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดและวิเคราะห์สถานการณ์อาชญากรรม และกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย, (รายงานวิจัย : สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2566)

ภาพที่ 2.3 ผลการจัดเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมทางอาญาประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

นอกจากนั้น การจัดเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ยังมีข้อค้นพบที่สำคัญดังนี้

1) ระดับการรับรู้กฎหมายและสิทธิพื้นฐานของประชาชนอยู่ในระดับ 0.485 เป็นด้านที่ได้คะแนนต่ำสุด แต่เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าจากการที่หน่วยงานเริ่มสามารถจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์เชิงรุกได้ภายหลังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ดังนั้น ควรกำหนดให้ระดับความรู้กฎหมายและสิทธิพื้นฐานของประชาชนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 เป็นเป้าหมายในอนาคต และเน้นการเผยแพร่ความรู้กฎหมายพื้นฐานซึ่งได้คะแนนต่ำสุดในกลุ่มตัวชี้วัด

2) สถิติอาชญากรรมของตำรวจเพิ่มสูงขึ้นอย่างชัดเจน ซึ่งเป็นผลมาจากความพยายามในการพัฒนาระบบการรับแจ้งคดีและการรับแจ้งคดีออนไลน์ขึ้นใหม่ ซึ่งเป็นผลเชิงบวกต่อการควบคุมอาชญากรรมและทำให้ประชาชนเข้าถึงการรับแจ้งความได้ดีขึ้น ส่วนเจ้าหน้าที่ตำรวจมีข้อมูลในการวิเคราะห์และกำหนดนโยบายได้ดีขึ้น

3) อาชญากรรมที่มีลักษณะก่อเหตุแบบเผชิญหน้ามีแนวโน้มลดน้อยลง ขณะที่อาชญากรรมทางเทคโนโลยีมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มอาชญากรรมองค์กรที่ใช้ช่องทางออนไลน์ในการซื้อขายสินค้าผิดกฎหมาย ส่วนการหลอกลวงฉ้อโกงโดยใช้สื่อเทคโนโลยีหรือองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ พบว่าเพิ่มสูงขึ้นอย่างก้าวกระโดด

4) ความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชนในแต่ละปียังมีระดับไม่คงที่ โดยผลการสำรวจสถิติอาชญากรรมภาคประชาชนในปี พ.ศ. 2566 แสดงให้เห็นความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชนที่เพิ่มขึ้นอย่างชัดเจน จากสาเหตุเรื่องเศรษฐกิจไม่ดีหลังจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 การแพร่ระบาดของยาเสพติด รวมทั้งกระทำความผิดและปัญหาซึ่งกลายเป็นสิ่งเสพติดที่ถูกกฎหมาย

5) การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในกระบวนการยุติธรรมมีผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นด้านหนึ่งที่ได้คะแนนสูงสุด เพราะมีการพัฒนากระบวนการยุติธรรมในหลายด้าน เช่น การกำหนดระยะเวลาการให้บริการ การเพิ่มความโปร่งใสของหน่วยงานของรัฐจากการประเมินระดับคุณธรรมและความโปร่งใส (ITA) และการคุ้มครองสิทธิพื้นฐาน ที่แม้จะมีการรับเรื่องร้องเรียนเพิ่มสูงมากขึ้น แต่เป็นผลจากการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการร้องเรียนได้ง่ายขึ้นและมีการทำงานเชิงรุกในการสืบหาข้อเท็จจริง

6) จากการประเมินด้านการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในกระบวนการยุติธรรมพบข้อบกพร่องที่กระบวนการยุติธรรมควรปรับปรุง เช่น การดำเนินการเรื่องทุจริตที่มีการดำเนินคดีในหลายหน่วยงาน แต่ยังไม่มี การเชื่อมโยงและส่งต่อข้อมูล หน่วยงานส่วนใหญ่ยังไม่ให้ความสำคัญกับการจัดทำข้อมูลต้นทุนการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของภาคประชาชน แม้มีการประกาศขั้นตอนและระยะเวลาการให้บริการประชาชนอย่างชัดเจนแล้ว แต่ยังขาดการจัดทำข้อมูลระยะเวลาที่เหมาะสมและมาตรการเร่งรัดที่ชัดเจน หากการดำเนินงาน

ไม่เป็นไปตามที่กำหนด ปัญหาการร้องเรียนซ้ำซ้อนในหลายช่องทาง หน่วยงานส่วนใหญ่ยังขาดความเข้าใจในการบริหารทรัพยากรและการใช้ประโยชน์ข้อมูลต้นทุนและผลผลิตเพื่อการวางแผนจัดการทรัพยากร รวมทั้งขาดการวางแผนทรัพยากรมนุษย์ในระยะยาว การพัฒนาระบบฐานข้อมูลยังขาดการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานและมักจะพบการทำงานที่ซ้ำซ้อนระหว่างงานเอกสารกับระบบฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ หลายหน่วยงานมีการพัฒนาระบบงานอิเล็กทรอนิกส์ที่อำนวยความสะดวกประชาชนได้ แต่ยังมีข้อจำกัดด้านระเบียบกฎหมายที่ทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มรูปแบบ

7) ด้านการลดการกระทำผิดซ้ำยังคงมีปัญหาในทางปฏิบัติ เนื่องจากยังไม่มีหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักในการดูแลผู้กระทำผิดหลังปล่อยและการติดตามการใช้ชีวิตอย่างเป็นปกติสุข รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังคงขาดการบูรณาการในการดูแลผู้กระทำผิดหลังปล่อย

8) ระบบงานยุติธรรมของประเทศไทยมุ่งเน้นการให้ความช่วยเหลือในรูปแบบของตัวเงินชดเชยเยียวยาเท่านั้น แต่เหยื่ออาชญากรรมหรือจำเลยที่ต้องถูกคุมขังเป็นเวลานานอาจได้รับความกระทบกระเทือนทางร่างกายหรือจิตใจด้วย ซึ่งต้องการความช่วยเหลือหรือการดูแลในลักษณะพิเศษมากกว่าตัวเงินชดเชยเยียวยา

9) หน่วยงานของไทยยังไม่มีมาตรการอย่างเป็นรูปธรรมในการช่วยเหลือทบทวนพยานหลักฐานกรณีมีผู้บริสุทธิ์ถูกจับกุม ส่วนการชดเชยเยียวยาบุคคลที่ถูกคุมขังโดยไม่ได้กระทำผิดก็ให้การชดเชยเฉพาะจำเลยที่ต้องเสียเวลาหรือถูกคุมขังมาถึงระดับการพิจารณาคดีในชั้นศาลแล้วเท่านั้น ส่วนของการรื้อฟื้นคดีเพื่อพิจารณาคดีใหม่ จะต้องมียกยัดหรือที่ปรึกษาดูแลช่วยเหลือ ซึ่งยากต่อบุคคลธรรมดาทั่วไป โดยเฉพาะผู้ยากไร้ที่ไม่มีเงินประกันตัวและถูกคุมขังอยู่ในสถานที่ควบคุม ยิ่งเป็นเรื่องยากที่จะพิสูจน์ความบริสุทธิ์ได้

10) ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมในระดับค่อนข้างมากและเพิ่มขึ้นสูงที่สุดตั้งแต่มีการเก็บข้อมูลมา โดยพบว่าประชาชนส่วนใหญ่พึงพอใจต่อมาตรการในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของเจ้าหน้าที่ โดยเฉพาะหน่วยงานต้นน้ำ เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีการพัฒนาเชิงรุกในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยีด้วยระบบแจ้งความออนไลน์ และหน่วยงานอื่น ๆ เช่น ศาล อัยการ มีการพัฒนาระบบการติดต่องานราชการให้มีความสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้นโดยใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ เช่น ระบบติดตามสำนวนคดีในช่องทางออนไลน์ รวมถึงการที่ประชาชนจำนวนมากสามารถเข้าถึงความช่วยเหลือและได้รับเงินชดเชยเยียวยาตามสิทธิขั้นพื้นฐานได้มากขึ้นผ่านทางสำนักงานยุติธรรมจังหวัด

2.6 แนวทางการพัฒนาการจัดเก็บตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

จากการทบทวนการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ซึ่งเป็นครั้งสุดท้าย ได้มีการเสนอแนวทางในการพัฒนาตัวชี้วัดทั้ง 7 ชุด สรุปได้ตามตาราง ดังนี้³¹

ตารางที่ 2.5 แนวทางการพัฒนาการจัดเก็บตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

ตัวชี้วัด		ประเด็นพัฒนาตัวชี้วัด
ชุดตัวชี้วัดที่ 1 ประชาชนรับรู้กฎหมายและสิทธิพื้นฐาน (Rights and Legal Knowledge)		
R1	สัดส่วนของประชาชนที่รับทราบ	- ควรเพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างเพื่อลดความคลาดเคลื่อน
PS	ช่องทางในการรับรู้สิทธิทางกฎหมาย และความรู้พื้นฐาน ในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก	- พิจารณาการติดตามเพื่อสำรวจกลุ่มตัวอย่างเดิมเป็นระยะเวลาต่อเนื่อง (Cohort Study) ซึ่งจะช่วยลดค่าใช้จ่ายการจัดเก็บข้อมูลในระยะยาว - การวัดระดับการรับรู้และความเข้าใจ อาจใช้แบบทดสอบวัดความรู้ แทนการสอบถามความคิดเห็น
ชุดตัวชี้วัดที่ 2 การควบคุมอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ (Effective Crime Control)		
E1	อัตราอาชญากรรมต่อจำนวนประชากร	- สถิติอาชญากรรมควรเพิ่มสถิติของกรมสอบสวนคดีพิเศษให้ครบถ้วน
AD	100,000 คน ลดลง	- พิจารณาเพิ่มกลุ่มอาชญากรรมพิเศษที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย เช่น การค้ำมนุษย์ การเรียกค่าไถ่ข้อมูล (อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์) องค์กรอาชญากรรม เป็นต้น - พัฒนาระบบข้อมูลกลางด้านสถิติอาชญากรรม และการกำหนดมาตรการการรายงานสถิติคดีของแต่ละหน่วยงานให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

³¹ ชวนันต์ เจนการ และคณะ, โครงการจ้างเหมาบริการเพื่อจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดและวิเคราะห์สถานการณ์อาชญากรรม และกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย, (รายงานวิจัย : สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2566)

ตัวชี้วัด		ประเด็นพัฒนาตัวชี้วัด
E2 PS	ความหวาดกลัวภัยอาชญากรรม ของประชาชนลดลง	- พิจารณาค่าเป้าหมายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่กำหนดว่าให้ประชาชนมีความหวาดกลัวภัยไม่เกินร้อยละ 40 นั้น เป็นการกำหนดเป้าหมายที่ต่ำเกินไปหรือไม่ - ในการสำรวจความหวาดกลัวภัยอาชญากรรม เพื่อนำมากำหนดนโยบายควรมีการสำรวจประเด็นที่ทำให้ประชาชนหวาดกลัว เช่น ประเภทอาชญากรรมที่หวาดกลัว สถานที่ จุดเกิดเหตุ หรือพื้นที่ที่ทำให้หวาดกลัว เช่น ดึกร้าง ว่างรุ่มวุ่นวาย ปัญหายาเสพติด เป็นต้น
ชุดตัวชี้วัดที่ 3 กระบวนการยุติธรรมบนพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Justice)		
G1 AD	จำนวนคดีและเรื่องร้องเรียนที่มีมูลและถึงที่สุด ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติที่ขัดกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานมีจำนวนลดน้อยลง	- ปัจจุบันใช้สถิติการละเมิดสิทธิมนุษยชนด้านกระบวนการยุติธรรมของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) เป็นตัวชี้วัด ซึ่งเป็นรายงานการละเมิดสิทธิมนุษยชนในภาพรวม แต่ยังขาดประเด็นสำคัญด้านการปฏิบัติที่ขัดกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิพื้นฐาน (เช่น การซ้อมทรมาน บังคับบุคคลสูญหาย เป็นต้น) - ปี พ.ศ. 2565 มีการออกกฎหมายป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 ดังนั้น จึงควรมีการจำแนกข้อมูลการร้องเรียนเกี่ยวกับการซ้อมทรมาน และการกระทำให้บุคคลสูญหาย
G2 SA OB	หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีการกำหนดตัวชี้วัดที่สะท้อนความถูกต้องและเที่ยงธรรม	- พบปัญหาว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่เข้าใจประเด็นความถูกต้องและเที่ยงธรรม โดยรายงานเพียงผลการปฏิบัติตามปกติของหน่วยงาน ซึ่งควรมีการกำหนดค่านิยามให้ชัดเจนว่าต้องการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทำภารกิจอะไร และจะประเมินภารกิจด้าน “ความถูกต้องและเที่ยงธรรม” อย่างไร - การวัดตัวชี้วัดนี้มีหลายมิติมากเกินไป ทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนได้ง่าย โดยวัดทั้งความถูกต้อง ความเที่ยงตรง การไม่เลือกปฏิบัติ และการทุจริต โดยอาจพิจารณาแยกตัวชี้วัดหรือนำมิติที่ใกล้เคียงกันไปรวมกับตัวชี้วัดอื่น
G3 AD	คดีที่มีการชี้มูลว่าเจ้าพนักงานของรัฐในกระบวนการยุติธรรมมีความบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ การเลือกปฏิบัติและ/หรือ การทุจริตหรือถูกแทรกแซง	- ควรเพิ่มการจัดเก็บตัวชี้วัดนี้จากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) ด้วย - การเลือกปฏิบัติอาจมีความซ้ำซ้อนกับตัวชี้วัด G2 ซึ่งควรพิจารณาแยกเป็นตัวชี้วัดเฉพาะออกมาต่างหาก และอาจพิจารณาบริบท

ตัวชี้วัด		ประเด็นพัฒนาตัวชี้วัด
	มีจำนวนลดลงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา	ของการเลือกปฏิบัติด้วยความเกลียดชัง (Hate Crime) และการเหยียดสีผิว ชนชาติ เชื้อชาติ (Racism)
G4 ADQ	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการกำหนดระยะเวลามาตรฐานตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายในแต่ละขั้นตอนการปฏิบัติ โดยมีระบบให้ประชาชนสามารถตรวจสอบติดตาม (Tracking) ได้	- การจัดเก็บตัวชี้วัดในระยะต่อไป ควรมีการจัดเก็บระยะเวลาที่แท้จริงเป็นระยะเวลามาตรฐาน แล้วผลักดันให้หน่วยงานนำข้อมูลไปใช้ในการพัฒนาขั้นตอนและระยะเวลาตามกระบวนการ
G5 ADQ	หน่วยงานในระบบกระบวนการยุติธรรมมีการกำหนดมาตรการเชิงรุกด้านการบริหารจัดการให้มีความโปร่งใสและแจ้งให้ประชาชนรับทราบ	- การประเมินความโปร่งใสโดยใช้ ITA อาจไม่สามารถนำมาประเมินความโปร่งใสของงานยุติธรรมได้โดยตรง - ควรเน้นความโปร่งใสในเรื่องของการแจ้งผลการดำเนินการและดุลยพินิจของเจ้าพนักงานให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียโดยมีต้องร้องขอ - พิจารณาใช้การประเมินโดยใช้การสำรวจความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (ผู้เสียหาย ผู้ต้องหา ผู้ต้องโทษ และครอบครัว) ในระยะต่อไป
G6 ADQ	หน่วยงานมีมาตรการ/ระบบที่เอื้อต่อการป้องกันมิให้เกิดการเลือกปฏิบัติหรือผลประโยชน์	- ควรพิจารณาแยกตัวชี้วัดออกจากการเรียกรับผลประโยชน์ - หน่วยงานทั่วไปยังขาดการรายงานเกี่ยวกับการป้องกันการเรียกรับผลประโยชน์ - ตัวชี้วัดนี้ในการวิเคราะห์เชิงลึก ควรพิจารณาเกี่ยวกับด้านการปฏิบัติเป็นพิเศษ เพื่อช่วยเหลือกลุ่มเปราะบาง (เช่น เหยื่อความรุนแรงในครอบครัว)
G7 ADQ	หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีกระบวนการทบทวนและปรับปรุงประสิทธิภาพเรื่องข้อร้องเรียน	- ควรมีการพัฒนากระบวนการคัดกรองเรื่องร้องเรียนเพื่อจัดลำดับความสำคัญเรื่องเร่งด่วน และกรณีร้องเรียนซ้ำซ้อนหลายหน่วยงานและระบบรับเรื่องร้องเรียนกลาง - พิจารณาพัฒนากลไกการรับเรื่องร้องเรียนที่ต้องดูแลผู้ร้องเรียนเป็นพิเศษ เช่น ในพื้นที่พิเศษ (จังหวัดชายแดนใต้) หรือกลุ่มเปราะบาง
G8 SA OB	สัดส่วนของความเหมาะสมของทรัพยากร ทั้งเครื่องมือ งบประมาณ และทรัพยากรมนุษย์กับภาระงาน	- หน่วยงานส่วนใหญ่มีการจัดทำต้นทุนผลผลิตของหน่วยงานและทราบข้อมูลงบประมาณ ทรัพยากร กำลังคน เป็นอย่างดี แต่ขาดการนำข้อมูลต้นทุนผลผลิตไปใช้ เพื่อเปรียบเทียบกับนโยบายหรือมาตรการสร้างสรรค์ว่าสามารถช่วยประหยัดงบประมาณและกำลังคนมากน้อยเพียงใด

ตัวชี้วัด		ประเด็นพัฒนาตัวชี้วัด
		- ควรนำการประเมินความคุ้มค่าของการลงทุนจากผลลัพธ์ทางสังคมที่เกิดขึ้น (Social Return of Investment: SROI) มาใช้กับตัวชี้วัดนี้
G9 SA OB	มีการวิเคราะห์และพัฒนาระบบทรัพยากรมนุษย์และการบริหารจัดการอย่างสม่ำเสมอ	- การประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 (PMQA) ที่เดิมกำหนดให้เป็นกรอบการประเมินตัวชี้วัดอาจไม่สอดคล้องกับเป้าประสงค์ของตัวชี้วัดนี้ - ตัวชี้วัดนี้ควรเน้นที่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์มากกว่าการวิเคราะห์สถานะของทรัพยากรมนุษย์ของหน่วยงาน
G10 SA OB	หน่วยงานมีการจัดเก็บและบูรณาการข้อมูลกระบวนการยุติธรรมอย่างเป็นระบบ	- การประเมินตัวชี้วัดนี้ควรเน้นมิติการประเมินระบบงานที่เข้าช้อนกับงานเอกสาร และการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เป็นจุดอ่อนของประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาด้านนี้ - ควรพิจารณาในมิติของการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนผ่านสู่การดำเนินงานด้วยระบบดิจิทัลเต็มรูปแบบ
G11 ADQ	หน่วยงานมีการจัดทำการวิเคราะห์ประเมินค่าต้นทุนของกิจกรรมการเข้าถึงความยุติธรรม	- หน่วยงานส่วนใหญ่ยังไม่ได้มีการจัดทำข้อมูลในส่วนนี้ อาจพิจารณาให้หน่วยงานกลางเป็นผู้สำรวจข้อมูลภาคประชาชน หรือพัฒนาข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการด้านนี้ในอนาคต
ชุดตัวชี้วัดที่ 4 การกระทำผิดซ้ำลดลง (Reduced Recidivism)		
RE1 AD	ร้อยละของผู้พ้นโทษที่กลับมากระทำผิดซ้ำลดลง	- หน่วยงานพัฒนาพฤตินิสัยมีการจัดทำข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของหน่วยงานตนเองที่ดี แต่ยังมีปัญหาการวิเคราะห์ข้อมูลกรณีผู้กระทำผิดมีการกระทำผิดซ้ำแล้วอยู่ในความดูแลของต่างหน่วยงาน - มีโครงการพัฒนาฐานข้อมูลผู้กระทำผิดเชื่อมโยงกันแต่ยังไม่ได้เชื่อมโยงเต็มรูปแบบ
RE2 AD	ร้อยละ/สัดส่วนของผู้พ้นโทษที่สามารถกลับไปดำเนินชีวิตในสังคมไทยได้อย่างปกติสุข	- ควรมีการกำหนดขอบเขตนิยามการกลับไปดำเนินชีวิตในสังคมไทยได้อย่างเป็นปกติสุขนั้น หมายถึงอะไรบ้าง ให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน - ในระยะต่อไปควรมีการประเมินในประเด็นสัดส่วนของผู้พ้นโทษที่สามารถติดตามตัวได้เมื่อเทียบกับจำนวนผู้พ้นโทษที่ได้รับการปล่อยตัวทั้งหมดด้วย
ชุดตัวชี้วัดที่ 5 ผู้เสียหายและผู้ถูกกล่าวหาได้รับการคุ้มครองอย่างเหมาะสม		
A1	สัดส่วนการคุ้มครองดูแล ผู้เสียหาย/	- ควรมีการเชื่อมโยงข้อมูลคดีอาญากับสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ตัวชี้วัด		ประเด็นพัฒนาตัวชี้วัด
AD	เหยื่ออาชญากรรมและชดเชย ความเสียหาย โดยได้รับการชดเชย เยียวยาจากภาครัฐมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น	ว่าเหยื่อที่ควรได้รับการเยียวยาทั้งหมดมีเท่าใด แล้วรายงานสัดส่วน ผู้ได้รับการเยียวยากับเหยื่อที่เข้าเกณฑ์ทั้งหมด
A2 AD	จำนวนผู้ที่ถูกจับกุม/คุมขังและภายหลัง ได้รับการปล่อยตัว เนื่องจากการพิสูจน์ ว่าไม่มีความผิด ที่ได้รับเงินชดเชย เยียวยาจากภาครัฐ	- ควรมีการรายงานจำนวนเงินชดเชยเยียวยา และสาเหตุที่ปฏิเสธ การชดเชยเยียวยา อันอาจเป็นประโยชน์ในการนำมาวิเคราะห์และ พัฒนาการคุ้มครองเยียวยาในส่วนนี้
ชุดตัวชี้วัดที่ 6 ไม่มีผู้ต้องหา/จำเลยที่ถูกจับกุมโดยไม่ได้กระทำความผิด		
D1 ADQ	หน่วยงานมีมาตรการในการตรวจสอบ เพื่อป้องกันการจับกุมผู้ต้องหา/จำเลย โดยไม่ได้กระทำความผิด	- ยังมีความสับสนในการรายงาน จากที่หน่วยงานส่วนใหญ่รายงาน เฉพาะในส่วนของการป้องกันการจับผิดคนตามหมายจับ แต่ไม่ได้ รายงานว่ามีมาตรการเพื่อการทบทวนพยานหลักฐานกรณีจับกุม ผู้บริสุทธิ์อย่างไร จึงควรปรับคำนิยามให้ชัดเจน
D2 AD	จำนวนคดีที่มีการรื้อฟื้นขึ้นมาเนื่องจาก พบว่ามีการจับกุมผู้ต้องหา/จำเลย โดยไม่ได้กระทำความผิด	- ควรเพิ่มการจัดเก็บข้อมูลเหตุผลที่ขอให้รื้อฟื้นคดี และผลคดีว่าในที่สุดแล้ว ศาลอนุญาตให้รื้อฟื้นคดีเป็นจำนวนเท่าใด - ควรมีการนำข้อมูลการชดเชยเยียวยาจำเลยที่ไม่ได้กระทำความผิด นำมาเปรียบเทียบ
ชุดตัวชี้วัดที่ 7 ประชาชนเชื่อมั่น เชื่อถือ ศรัทธา ในกระบวนการยุติธรรม (Ensured Trust in Justice)		
ET1 PS	ร้อยละของประชาชนที่มีความเชื่อมั่น ในประสิทธิภาพของกระบวนการ ยุติธรรมในภาพรวม	- ควรเพิ่มขนาดกลุ่มตัวอย่างเพื่อลดความคลาดเคลื่อน - พิจารณาการติดตามและสำรวจกลุ่มตัวอย่างเดิมเป็นระยะเวลาต่อเนื่อง (Cohort Study) ซึ่งจะช่วยลดค่าใช้จ่ายการจัดเก็บข้อมูลในระยะยาว

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 สำนักงานกิจการยุติธรรมได้มอบหมายให้สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จัดทำโครงการจ้างเหมาบริการประเมินผลการดำเนินการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา³² โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการอย่างต่อเนื่อง

³² ชีระ สันเดชารักษ์ และคณะ, รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report) โครงการจ้างเหมาบริการประเมินผลการดำเนินการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา, (รายงานวิจัย : สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2563)

ในการจัดเก็บข้อมูลตามตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การกำหนดค่ามาตรฐาน (Baseline) และค่ามาตรฐานเปรียบเทียบ (Benchmark) ของแต่ละตัวชี้วัด รวมทั้งประเมินผลการจัดเก็บข้อมูลประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในภาพรวม อีกทั้งเพื่อดำเนินการวิเคราะห์ประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมในแต่ละด้าน รวมทั้งประเมินจุดอ่อน-จุดแข็งและโอกาสในการพัฒนากระบวนการยุติธรรม และนำข้อมูลจากการวิเคราะห์ดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดทิศทางและเป้าหมายในการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมทางอาญา และขับเคลื่อนการพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามแผนบูรณาการและแผนระดับชาติต่าง ๆ ของรัฐบาลด้านกระบวนการยุติธรรม โดยมีวิธีการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัด 4 วิธี ได้แก่ การสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS) การจัดเก็บข้อมูลจากผู้มีส่วนได้เสียในกระบวนการยุติธรรม (User Survey: US) การจัดเก็บข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data: AD) และการจัดเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง (Self-Assessment and Observation: SA+OB) ทั้งนี้ ในการดำเนินโครงการดังกล่าวได้การทบทวนและปรับเปลี่ยนชื่อตัวชี้วัด นิยามตัวชี้วัด วิธีการจัดเก็บ วิธีการคำนวณ แหล่งข้อมูลอ้างอิง หน่วยงานที่รับผิดชอบ และค่าเปรียบเทียบใน 19 ตัวชี้วัด และมีการจัดเก็บข้อมูลทั้งนิยามตามเดิมและที่เสนอเพิ่มเติมใหม่ นอกจากนี้ ยังมีการกำหนดค่ามาตรฐาน (Baseline) และค่าเปรียบเทียบ (Benchmark) ของแต่ละตัวชี้วัด

สำหรับผลประเมินการจัดเก็บข้อมูลประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในภาพรวม หากอาศัยนิยามและวิธีการจัดเก็บตัวชี้วัดตามเดิมจะพบว่า มี 7 ตัวชี้วัด ที่มีผลประเมินอยู่ในเกณฑ์ดีขึ้น และมี 6 ตัวชี้วัดที่มีผลประเมินอยู่ในเกณฑ์แย่ลง ในขณะที่มี 4 ตัวชี้วัดที่ยังไม่สามารถระบุผลประเมินได้ว่าดีขึ้นหรือแย่ลงด้วยสาเหตุอาจเป็นการจัดเก็บในปีแรกหรือผลตลอดระยะเวลา 3 ปีที่จัดเก็บยังไม่ปรากฏแนวโน้มที่ชัดเจน และมีจำนวน 4 ตัวชี้วัดที่ไม่สามารถจัดเก็บข้อมูลได้ และหากอาศัยนิยามและวิธีการจัดเก็บตัวชี้วัดใหม่จะพบว่า มี 5 ตัวชี้วัดที่มีผลประเมินอยู่ในเกณฑ์ดีขึ้น และมี 6 ตัวชี้วัดที่มีผลประเมินอยู่ในเกณฑ์แย่ลง ในขณะที่มี 5 ตัวชี้วัดที่ยังไม่สามารถระบุผลประเมินได้ว่าดีขึ้นหรือแย่ลงด้วยสาเหตุอาจเป็นการจัดเก็บในปีแรกหรือผลตลอดระยะเวลา 3 ปีที่จัดเก็บยังไม่ปรากฏแนวโน้มที่ชัดเจน และมีจำนวน 5 ตัวชี้วัดที่ไม่สามารถจัดเก็บข้อมูลได้ นอกจากนี้ หากพิจารณาทั้ง 7 กรอบตัวชี้วัดจะพบว่า ประชาชนมากกว่ากึ่งหนึ่งเชื่อมั่น เชื่อถือ ศรัทธาในกระบวนการยุติธรรมตามกรอบตัวชี้วัดที่ 7 ประชาชนรับรู้กฎหมายและสิทธิพื้นฐานดีขึ้นตามกรอบตัวชี้วัดที่ 1 รัฐสามารถควบคุมอาชญากรรมได้ดีขึ้นเล็กน้อยตามกรอบตัวชี้วัดที่ 2 ผู้เสียหายและผู้ถูกกล่าวหาได้รับการคุ้มครองอย่างเหมาะสมเพิ่มขึ้นเป็นลำดับตามกรอบตัวชี้วัดที่ 5 แต่ยังคงต้องปรับปรุงแก้ไขกระบวนการยุติธรรมบนพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามกรอบตัวชี้วัดที่ 3 และมาตรการป้องกันไม่ให้ผู้ต้องหา/จำเลยที่ถูกจับกุมโดยไม่ได้กระทำผิดตามกรอบตัวชี้วัดที่ 6 อีกทั้งรัฐยังเผชิญกับความท้าทายในการแก้ไขปัญหาการกระทำผิดซ้ำให้มีจำนวนลดลงต่อไปตามกรอบตัวชี้วัดที่ 4

นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยยังได้เสนอแนะวิธีการและกิจกรรมในการใช้ประโยชน์จากตัวชี้วัดให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ได้แก่ 1. ในระดับหน่วยงานและในระดับนโยบาย ควรสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพผ่านการทำ MOU และข้อตกลงระหว่างหน่วยงานในการใช้ประโยชน์จากข้อมูลร่วมกัน 2. ในระดับหน่วยงานและในระดับนโยบาย ควรมีการส่งต่อข้อมูลผ่านระบบ DXC (Data Exchange Center) 3. จัดให้มีกระบวนการสร้างการรับรู้และความเข้าใจระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บข้อมูลตามตัวชี้วัด 4. มีการวิเคราะห์ข้อมูลจากการจัดเก็บตัวชี้วัดร่วมกันภายหลังที่มีการจัดเก็บข้อมูลตามตัวชี้วัดเป็นที่เรียบร้อยแล้ว 5. ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดเก็บข้อมูลและการใช้ประโยชน์จากตัวชี้วัด และ 6. การสร้างการรับรู้ให้กับประชาชนและสาธารณะต่อการจัดทำตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 สำนักงานกิจการยุติธรรมได้มอบหมายให้มหาวิทยาลัยสวนดุสิตดำเนินโครงการจ้างเหมาบริการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564³³ เพื่อดำเนินการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่จัดเก็บข้อมูลจากการสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (PS) จำนวน 2 ตัวชี้วัด และการจัดเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง (SA+OB) จำนวน 4 ตัวชี้วัด นำเสนอผลการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัด พร้อมทั้งกำหนดค่ามาตรฐาน (Baseline) และค่ามาตรฐานเปรียบเทียบ (Benchmark) ของแต่ละตัวชี้วัด และสรุปภาพรวมการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่จัดเก็บข้อมูลทั้งสองวิธี รวมทั้งขอเสนอแนะเพื่อให้การจัดเก็บข้อมูลมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับเป้าหมายในการจัดเก็บตัวชี้วัดอย่างแท้จริง ทั้งนี้ ตัวชี้วัดที่จัดเก็บข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (AD) ในปีนี้ สำนักงานกิจการยุติธรรมจะเป็นผู้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลเองทั้งหมด ผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่จัดเก็บข้อมูลจากการสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (PS) ในตัวชี้วัด (R1) สัดส่วนของประชาชนที่รับทราบช่องทางในการรับรู้สิทธิทางกฎหมาย และความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวกอยู่ในระดับปานกลาง มีระดับคะแนนร้อยละ 60.60 ส่วนตัวชี้วัด (ET1) ร้อยละของประชาชนที่มีความเชื่อมั่นในประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีระดับคะแนนร้อยละ 67.00 สำหรับภาพรวมของการจัดเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง (SA+OB) ในตัวชี้วัด (G2) หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีการกำหนดตัวชี้วัดที่สะท้อนความถูกต้องและเที่ยงธรรมมีระดับคะแนนอยู่ในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 100 ตัวชี้วัด (G8) สัดส่วนของความเหมาะสมของทรัพยากรทั้งเครื่องมือ งบประมาณ และทรัพยากรมนุษย์กับภาระงานอยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 85.71 ตัวชี้วัด (G9) การวิเคราะห์และพัฒนาระบบทรัพยากรมนุษย์และ

³³ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต, โครงการจ้างเหมาบริการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัด ประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564, (รายงานวิจัย : สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2564)

การบริหารจัดการอย่างสม่ำเสมออยู่ในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 96.43 และตัวชี้วัด (G10) หน่วยงานมีการจัดเก็บและบูรณาการข้อมูลกระบวนการยุติธรรมอย่างเป็นระบบอยู่ในระดับมากคิดเป็นร้อยละ 100

นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยยังได้ให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาเครื่องมือและวิธีการจัดเก็บตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาทั้ง 6 ตัวชี้วัดที่โครงการนี้ได้จัดเก็บว่า มีความเหมาะสมในการดำเนินการต่อไป แต่ควรมีการปรับปรุงเครื่องมือและวิธีการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัด ได้แก่ การพัฒนาเครื่องมือและวิธีการจัดเก็บตัวชี้วัดจากการสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (PS) ซึ่งควรทบทวนข้อคำถามเรื่องความเชื่อมั่นต่อการให้บริการด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญาให้มีความกระชับและเข้าใจง่ายมากขึ้น และทบทวนข้อคำถามเรื่องความรู้เกี่ยวกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้มีความกระชับและมีจำนวนข้อคำถามที่น้อยลง นอกจากนี้ ควรคำนึงถึงความสามารถและประสิทธิภาพในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายในการจัดเก็บข้อมูลในแต่ละพื้นที่ด้วยการสร้างความรู้ความเข้าใจเพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ให้ความร่วมมือในการจัดเก็บข้อมูลด้วย ส่วนการพัฒนาเครื่องมือและวิธีการจัดเก็บตัวชี้วัดด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง (SA+OB) ควรมีการรวมตัวชี้วัด (G8) สัดส่วนของความเหมาะสมของทรัพยากรทั้งเครื่องมือ งบประมาณ และทรัพยากรมนุษย์กับภาระงาน และตัวชี้วัด (G9) มีการวิเคราะห์และพัฒนาระบบทรัพยากรมนุษย์และการบริหารจัดการอย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งควรทบทวนนิยามขอบเขตการดำเนินการหรือการประเมินให้มีความชัดเจนและพิจารณาความเหมาะสมกับบริบทของหน่วยงานที่รับการประเมินเพื่อสร้างความเข้าใจในการรายงานผลต่อหน่วยงานที่รับการประเมินได้อย่างถูกต้อง ส่วนในภาพรวมหน่วยงานภายใต้กระบวนการยุติธรรมที่ได้มีการดำเนินการตามตัวชี้วัดเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว จึงควรมีการวัดหรือตั้งค่าเป้าหมายเพิ่มเติมโดยเฉพาะการวัดเชิงคุณภาพ และควรมีการพัฒนาการรายงานผลการประเมินตามตัวชี้วัดผ่านระบบ IT เพื่อสร้างความสะดวกในการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัด รวมถึงรองรับกับสถานการณ์วิถีใหม่

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 สำนักงานกิจการยุติธรรมยังมอบหมายให้มหาวิทยาลัยสวนดุสิตดำเนินโครงการจ้างเหมาบริการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดและวิเคราะห์สถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565³⁴ อย่างต่อเนื่อง เพื่อจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาจากการสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (PS) จำนวน 2 ตัวชี้วัด และการสังเกตและการประเมินตนเอง (SA+OB) จำนวน 4 ตัวชี้วัด เช่นเดียวกับปีงบประมาณก่อนหน้า นอกจากนี้ ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการสำรวจความคิดเห็นของผู้รับบริการกระบวนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาททางอาญา ทางแพ่งและพาณิชย์และทางปกครองร่วมด้วย ผลการศึกษาพบว่า ภาพรวมตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาที่จัดเก็บข้อมูลจากการสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (PS) ในตัวชี้วัด (R1) สัดส่วนของประชาชน

³⁴ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต, โครงการจ้างเหมาบริการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัด ประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565, (รายงานวิจัย : สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2565)

ที่รับทราบช่องทางในการรับรู้สิทธิทางกฎหมาย และความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ โดยสะดวกอยู่ในระดับปานกลาง มีระดับคะแนนร้อยละ 56.80 ลดลงจากปีก่อนหน้า ส่วนตัวชี้วัด (ET1) ร้อยละของประชาชนที่มีความเชื่อมั่นในประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง มีระดับคะแนนร้อยละ 63.20 ลดลงจากปีก่อนหน้าเช่นกัน สำหรับภาพรวมในการจัดเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกต และการประเมินตนเอง (SA+OB) ในตัวชี้วัด (G2) หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีการกำหนดตัวชี้วัดที่สะท้อน ความถูกต้องและเที่ยงธรรมมีระดับคะแนนอยู่ในระดับมากที่สุดที่ร้อยละ 100 ตัวชี้วัด (G8) สัดส่วนของความเหมาะสม ของทรัพยากรทั้งเครื่องมือ งบประมาณ และทรัพยากรมนุษย์กับภาระงานอยู่ในระดับมากที่สุดที่ร้อยละ 100 ตัวชี้วัด ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า (G9) การวิเคราะห์และพัฒนาระบบทรัพยากรมนุษย์และการบริหารจัดการ อย่างสม่ำเสมออยู่ในระดับมากที่สุดที่ร้อยละ 100 และตัวชี้วัด ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า (G10) หน่วยงานมีการจัดเก็บ และบูรณาการข้อมูลกระบวนการยุติธรรมเป็นระบบอยู่ในระดับมากที่สุดที่ร้อยละ 100 เช่นกัน

นอกจากนี้ คณะผู้วิจัยยังได้เสนอแนะเชิงวิชาการสำหรับแนวทางการจัดเก็บข้อมูลความเชื่อมั่น ของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรมด้วยวิธีการสำรวจข้อมูลภาคประชาชนว่า ควรให้มีการทบทวนเครื่องมือ เพื่อให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสถานการณ์ในการจัดเก็บข้อมูลก่อนนำไปใช้ในการสำรวจจริง ประเด็น ข้อคำถามควรให้มีการทบทวนให้มีความกระชับและเข้าใจง่ายมากขึ้น และขอเสนอแนะสำหรับแนวทางการพัฒนา เครื่องมือและการจัดเก็บข้อมูลของตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาด้วยวิธีการสังเกต และการประเมินตนเอง (SA+OB) ว่า เห็นควรให้มีการทบทวนเครื่องมือเพื่อให้มีความเหมาะสมและสอดคล้อง กับสถานการณ์ในการจัดเก็บข้อมูลก่อนนำไปใช้ในการจัดเก็บข้อมูล

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานกิจการยุติธรรมได้มอบหมายให้สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่ง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ดำเนินโครงการจ้างเหมาบริการเพื่อจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดและวิเคราะห์สถานการณ์ อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย ซึ่งเป็นไปตามวาระการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการ ยุติธรรมอย่างต่อเนื่อง³⁵ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจัดเก็บ วิเคราะห์ และประเมินผลตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการ ยุติธรรมทางอาญาทั้ง 7 ชุด 21 ตัวชี้วัด ซึ่งโครงการนี้ได้ใช้วิธีการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัด 4 รูปแบบในการตอบตัวชี้วัด ทั้งหมด ได้แก่ การสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS) จำนวน 3 ตัวชี้วัด การจัดเก็บข้อมูล ด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง (Self-Assessment and Observation: SA+OB) จำนวน 4 ตัวชี้วัด การจัดเก็บข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data: AD) จำนวน 8 ตัวชี้วัด และ การจัดเก็บข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการด้วยการประเมินเชิงคุณภาพ (Administrative Data with Qualitative Judgement: ADQ) จำนวน 6 ตัวชี้วัด เพื่อจัดทำดัชนีตัวชี้วัดที่มีมาตรฐานและสามารถนำไป

³⁵ ขวณส์ เจนการ และคณะ, *โครงการจ้างเหมาบริการเพื่อจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดและวิเคราะห์สถานการณ์อาชญากรรม และกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย*, (รายงานวิจัย : สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2566)

เทียบกับตัวชี้วัดระดับสากล รวมถึงสามารถประเมินประสิทธิภาพและวิเคราะห์สถานการณ์กระบวนการยุติธรรมทางอาญาไทยได้ นอกจากนี้ ในการจัดทำตัวชี้วัดในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 นี้ ได้มีการปรับปรุงกระบวนการจัดเก็บและประเมินผลด้วยการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลและการนำเสนอผลการประเมินตัวชี้วัดให้สามารถนำมารายงานค่าคะแนนจากการแปลงข้อมูล โดยนำข้อมูลที่รวบรวมมาแปลงเป็นค่าคะแนนในระดับ 0.000 – 1.000 ผลคะแนนตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศไทย มีภาพรวมคะแนนตัวชี้วัดอยู่ที่ 0.595 ซึ่งเป็นระดับปานกลาง โดยด้านที่ได้คะแนนสูงสุด คือ ด้านผู้เสียหายและผู้ถูกกล่าวหาได้รับการคุ้มครองอย่างเหมาะสม (0.700) ด้านการควบคุมอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ (0.681) และด้านความเชื่อมั่นในประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมในภาพรวม (0.623) ส่วนด้านที่ได้คะแนนต่ำที่สุดเป็นด้านการรับรู้กฎหมายและสิทธิพื้นฐาน (0.485) และด้านการกระทำผิดซ้ำลดลง (0.491)

นอกจากนี้ โครงการดังกล่าวยังให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาทางวิชาการในการจัดเก็บและวิเคราะห์ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) พิจารณาเพิ่มกลุ่มตัวอย่างเพื่อลดความคลาดเคลื่อน 2) ปรับใช้วิธีการติดตามสำรวจกลุ่มตัวอย่างเดิมเป็นระยะเวลาต่อเนื่อง (Cohort Study) 3) พิจารณาเพิ่มเติมการสำรวจข้อมูลจากเจ้าหน้าที่หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกระบวนการยุติธรรม และ 4) พัฒนาระบบฐานข้อมูลให้สะท้อนโดยตรงกับเป้าประสงค์ของตัวชี้วัด

จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่า การเก็บข้อมูลตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาตัวชี้วัดใน 7 ชุด 21 ตัวชี้วัด (REGRADE) การเก็บข้อมูลตัวชี้วัดตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 – 2569) การเก็บข้อมูลดัชนีวัดหลักนิติธรรม (Rule of Law Index: RoLI) ของโครงการยุติธรรมโลก (World Justice Project: WJP) และการเก็บข้อมูลตัวชี้วัดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 นั้น ยังมีการเก็บข้อมูลที่ซ้ำซ้อนกันอยู่ในหลายประเด็น ซึ่งสามารถบูรณาการการจัดเก็บข้อมูลรวมกันในครั้งเดียวได้ โดยเฉพาะในการจัดเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสำรวจข้อมูลภาคประชาชน โครงการนี้จึงต้องการปรับปรุงตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทยและวิธีการจัดเก็บให้มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 ดัชนีวัดหลักนิติธรรม (Rule of Law Index: RoLI) และตัวชี้วัดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 16 เพื่อแก้ปัญหาการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดต่าง ๆ ที่มีความซ้ำซ้อนกัน และทำให้การจัดเก็บตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทยเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับค่ามาตรฐานเปรียบเทียบของตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมอื่น ๆ ทั้งของประเทศไทยและระดับสากล อีกทั้งทำให้การเก็บข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทยในครั้งเดียวสามารถตอบตัวชี้วัดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานกระบวนการยุติธรรมร่วมด้วยได้

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การดำเนินการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย จำแนกวิธีการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่ 1) การสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS) 2) การจัดเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง (Self-Assessment and Observation: SA+OB) และ 3) การจัดเก็บข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data: AD)

การดำเนินการในโครงการนี้ทางคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS) จากประชาชนทั่วประเทศจำนวน 2,940 ตัวอย่าง โดยการสัมภาษณ์จากผู้ให้คำตอบโดยตรง (Face to Face interview) และดำเนินการวิเคราะห์สรุปผลการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดที่เป็นการจัดเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง (Self-Assessment and Observation: SA+OB) และการจัดเก็บข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data: AD) แล้วนำผลการประเมินรายข้อในแต่ละตัวชี้วัดมาทำการวิเคราะห์เป็นรายด้าน และจัดทำการคำนวณคะแนนเป็นค่าดัชนี (Index) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลและประเมินประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาจากข้อมูลข้างต้น จากนั้นนำมารายงานข้อมูลตัวชี้วัดและวิเคราะห์สถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย การดำเนินการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลมีความแตกต่างกันตามแต่ละประเภทตัวชี้วัด รายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1 การสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS)

การจัดเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลด้วยกระบวนการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ ทั้งนี้ ตัวชี้วัดทั้งหมดข้างต้น ได้ดำเนินการเก็บข้อมูลตามกระบวนการดำเนินงานและวิธีการเก็บข้อมูลตามมาตรฐานที่กำหนดของสำนักงานกิจการยุติธรรม โดยมีรายละเอียดวิธีการดำเนินการ ดังนี้

3.1.1 แบบสอบถามและขอบเขตด้านเนื้อหา

การเก็บข้อมูลในครั้งนี้ คณะผู้วิจัยมีการพัฒนาแบบสอบถามเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทยตามที่สำนักงานกิจการยุติธรรมและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องร่วมกันกำหนดแบบสอบถามประกอบด้วยเนื้อหา ดังนี้

- 1) ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
- 2) แบบสำรวจข้อมูลการรับรู้สิทธิทางกฎหมาย ความรู้พื้นฐาน และการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและความเชื่อมั่นโดยทั่วไปของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรม

3) แบบสำรวจข้อมูลการรับรู้ระดับการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางเลือก และการระงับข้อพิพาท

4) แบบสำรวจข้อมูลระดับการเคารพกฎหมายของประชาชน

5) แบบสำรวจความมั่นใจ หรือความไว้วางใจที่ประชาชนมีต่อขั้นตอน วิธีการ การดำเนินการของ หน่วยงานกระบวนการยุติธรรมในกระบวนการยุติธรรม

ทั้งนี้ เนื้อหาแบบสอบถามได้ผ่านการทดสอบความเที่ยงตรงและทดสอบการนำไปสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย และผ่านการวิเคราะห์ด้านเนื้อหาให้มีความเหมาะสมก่อนนำไปใช้ในการสำรวจจริงร่วมกับ สำนักงานกิจการยุติธรรมด้วยเรียบร้อยแล้ว รายละเอียดแบบสอบถามปรากฏตามเอกสารเครื่องมือในการจัดเก็บ ข้อมูลตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมที่ได้จัดทำแยกอีกส่วนหนึ่ง

3.1.2 ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

การสำรวจครั้งนี้เป็นการสำรวจข้อมูลประชาชนจาก 6 ภูมิภาคทั่วประเทศ และกรุงเทพฯ โดยการแบ่ง ภูมิภาคต่าง ๆ เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัด และกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ เรื่อง การจัดตั้งกลุ่มจังหวัดและกำหนดจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด (ฉบับที่ 3) ได้แก่ ภาคกลาง ภาคใต้ ภาคใต้ชายแดน ภาคตะวันออก ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทั้งนี้ กำหนดให้มีกลุ่มตัวอย่าง ภูมิภาคละ 420 ตัวอย่าง รวมแล้วทั่วประเทศเท่ากับ 2,940 ตัวอย่าง และในกรณีที่ไม่ทราบกลุ่มตัวอย่าง ที่เคยติดต่อ/รับบริการและไม่เคยติดต่อ/รับบริการในหน่วยงานของกระบวนการยุติธรรม จะใช้สูตรในการคำนวณ ขนาดของกลุ่มตัวอย่างของคอคแรน (Cochran) เพื่อคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างในกรณีที่ไม่ทราบจำนวน ประชากรแน่นอน (Non-finite population) และไม่ทราบค่าสัดส่วนของประชากร รายละเอียด ดังนี้

$$n = \frac{z^2}{4(e)^2}$$

โดย n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้

z = ค่า z ที่ระดับความเชื่อมั่นหรือนัยสำคัญ

หากกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 หรือระดับนัยสำคัญ 0.05 มีค่า Z เท่ากับ 1.96 และ ความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่างเท่ากับร้อยละ 2 เพื่อลดความคลาดเคลื่อนในการสุ่มตัวอย่าง ดังนั้น ขนาดของ กลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมจึงเท่ากับ 2,401 ตัวอย่าง ซึ่งกำหนดเป็นขนาดตัวอย่างจำนวนน้อยที่สุดที่สามารถใช้ ในการสำรวจครั้งนี้ ทั้งนี้ ในกรณีเก็บข้อมูลไม่ได้หรือกลุ่มตัวอย่างบางส่วนปฏิเสธการให้ข้อมูล ขนาดตัวอย่าง

จะได้รับการปรับให้สอดคล้องกับสัดส่วนของผู้ตอบ จากการทดลองเก็บข้อมูลเบื้องต้นพบว่าอัตราการตอบกลับเท่ากับร้อยละ 82 ดังนั้น ขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมในการเก็บข้อมูลครั้งนี้คือ 2,401/0.82 หรือ 2,928 ตัวอย่าง ทางผู้วิจัยจึงเพิ่มจำนวนตัวอย่างอีก 12 ตัวอย่าง เป็น 2,940 ตัวอย่าง และกำหนดให้ดำเนินการจัดเก็บภูมิภาคละ 420 ตัวอย่างเท่ากัน

3.1.3 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากการสำรวจกลุ่มตัวอย่างจำนวน 2,940 ตัวอย่าง เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่ คณะผู้วิจัยจึงเลือกใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอนเป็นระดับขั้น (Multi-stage Random Sampling) และใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสมในแต่ละขั้นเพื่อให้ได้ตัวอย่างที่มีความเป็นตัวแทนของประชากรมากที่สุด (รายละเอียดการสุ่มตัวอย่างตามผนวก ก) โดยมีขั้นตอนและรายละเอียดดังนี้

1) หน่วยตัวอย่างขั้นที่หนึ่ง (Primary Sampling Unit : PSU) คือ จังหวัดตัวอย่าง สุ่มจากจังหวัดในแต่ละภูมิภาค จำนวน 6 ภูมิภาค ได้แก่ ภาคใต้ ภาคใต้ชายแดน ภาคตะวันออก จำนวนภูมิภาคละ 3 จังหวัด ส่วนภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งครอบคลุมพื้นที่และมีจำนวนจังหวัดมากกว่าภูมิภาคอื่น ให้คัดเลือกจำนวน 6 จังหวัด และกรุงเทพฯ 1 จังหวัด รวมทั้งหมด 28 จังหวัด โดยการคัดเลือกจังหวัดตัวอย่างนั้น ใช้วิธีการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้การคัดเลือกพื้นที่ครอบคลุมจังหวัดตามอัตราการรับแจ้งคดีอาญา 4 กลุ่ม ทั้งในระดับสูง ปานกลาง และต่ำ ต่อประชากร 100,000 คนในแต่ละพื้นที่ โดยใน 1 จังหวัด ต้องเก็บข้อมูลอย่างน้อยจังหวัดละ 50 คน เป็นอย่างน้อย

2) หน่วยตัวอย่างขั้นที่สอง (Secondary Sampling Unit: SSU) คือ อำเภอตัวอย่าง สุ่มจากจังหวัดเป้าหมายด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากรายชื่ออำเภอในจังหวัดตัวอย่าง หรือหน่วยตัวอย่างขั้นที่หนึ่ง จำนวน 3 อำเภอ โดยมีทั้งอำเภอเมืองและนอกอำเภอเมือง กรณีกรุงเทพฯ ให้พิจารณาคัดเลือกจากกองบัญชาการตำรวจนครบาล (กรุงเทพฯ) โดยต้องครอบคลุมกองบัญชาการฯ ซึ่งมีสถิติการรับแจ้งคดีอาญา 4 กลุ่ม ทั้งในระดับสูง ปานกลาง และต่ำ เนื่องจากกรุงเทพฯ จะไม่มีสถิติอาชญากรรมแยกตามเขตมาอ้างอิงเหมือนการสุ่มตัวอย่างจังหวัด

3) หน่วยตัวอย่างขั้นที่สาม (Tertiary Sampling Unit: TSU) คือ ตำบลตัวอย่าง ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากรายชื่อตำบลหรือแขวงที่อยู่ในเขตรับผิดชอบของอำเภอหรือกองบัญชาการฯ ตัวอย่าง จากนั้นเมื่อได้ตำบลหรือแขวงแล้ว ให้เลือกชุมชนที่จะสำรวจในบริเวณดังกล่าว ด้วยวิธีการเดียวกัน

4) เมื่อคัดเลือกชุมชนตัวอย่างแล้ว ให้ดำเนินการสุ่มตัวอย่างครัวเรือน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบ (Systematic Sampling) โดยการสำรวจและจัดเรียงบ้านในพื้นที่เป้าหมาย จากนั้นให้สุ่มครัวเรือน

ตัวอย่าง จำนวน 1 หลัง และเว้นไว้ทีละ 5 หลัง จากนั้นจึงเข้าไปสัมภาษณ์เก็บข้อมูล โดยในกรณีที่ไม่สามารถเก็บข้อมูลจากครัวเรือนที่เป็นเป้าหมายได้ เช่น ไม่มีบุคคลใดประสงค์ให้ข้อมูล ไม่มีคนอยู่บ้าน หรือสุม่พบบ้านร้าง ให้สุม่ตัวอย่างบ้าน จากบ้าน 1 ใน 5 หลัง ที่เว้นระยะห่าง เป็นตัวแทนของบ้านที่ไม่สามารถเก็บข้อมูลได้ เพื่อให้ได้ข้อมูลครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดเอาไว้ในแต่ละพื้นที่

ทั้งนี้ ผู้ให้ข้อมูลจะต้องเป็นบุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และสามารถสื่อสารภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจะต้องประกอบด้วย (1) กลุ่มตัวอย่างที่เคยติดต่อ/รับบริการ ในหน่วยงานของกระบวนการยุติธรรม จำนวน 1,470 คน และ (2) กลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยติดต่อ/รับบริการ ในหน่วยงานของกระบวนการยุติธรรม จำนวน 1,470 คน โดยกลุ่มตัวอย่างที่เคยติดต่อ/รับบริการ ในหน่วยงานของกระบวนการยุติธรรม พิจารณาคัดเลือกจากระยะเวลาที่เคยติดต่อ/รับบริการต้องไม่เกิน 5 ปี และต้องเป็นผู้มาติดต่อ/รับบริการโดยตรง (ผู้เสียหาย ผู้กระทำความผิด) และผู้มาติดต่อ/รับบริการโดยอ้อม (ญาติ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้เสียหาย) เท่านั้น

3.1.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำค่าคะแนน

กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำค่าคะแนนตัวชี้วัดจากการสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS) แบ่งออกเป็น 2 ประเภท รายละเอียดดังนี้

1) ตัวชี้วัดระดับความรู้และความเข้าใจสิทธิพื้นฐาน และตัวชี้วัดระดับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับช่องทางและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ใช้แบบสอบถามวัดระดับความรู้แบบ Yes-No Question โดยคิดค่าคะแนนของตัวชี้วัดในแต่ละประเด็นด้วยการแจกแจงความถี่และคำนวณสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบรับรู้และไม่รับรู้ในแต่ละข้อคำถาม จากนั้นจึงนำเอาสัดส่วนการรับรู้ดังกล่าวมาคำนวณสัดส่วนการรับรู้ภาพรวมในแต่ละตัวชี้วัด จากนั้นจึงนำไปรายงานเป็นค่าร้อยละและค่าคะแนน

2) ตัวชี้วัดระดับการรับรู้และความเข้าใจกฎหมาย ตัวชี้วัดระดับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ตัวชี้วัดระดับความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมในภาพรวม ตัวชี้วัดระดับการเคารพกฎหมายของประชาชน และตัวชี้วัดความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ใช้แบบสอบถามวัดระดับแบบค่าคะแนน 5 ระดับ (1 น้อย – 5 มาก) ตามแบบ Likert Scale โดยคิดค่าคะแนนของตัวชี้วัดแต่ละประเด็นใช้วิธีการคำนวณค่าเฉลี่ยคะแนนที่ได้จากการตอบคำถามของกลุ่มตัวอย่างทุกคนมาคำนวณเป็นค่าคะแนนเฉลี่ย โดยนำค่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อของแบบสอบถามแต่ละด้านมาเฉลี่ยเป็นค่าคะแนนรายด้าน จากนั้นจึงนำเอาคะแนนเฉลี่ยแต่ละด้านมาคิดเป็นคะแนนเฉลี่ยภาพรวมของตัวชี้วัดแต่ละตัว

ทั้งนี้ เนื่องจากค่าคะแนนแบบ Likert Scale นั้นเป็นการแสดงระดับ (Ordinal Scale) ไม่ได้เป็นค่าตัวเลข (Nominal Scale) ซึ่งค่าระดับเริ่มต้นจาก 1 ไม่ใช่ 0 หากจะนำมาแปลค่าเป็นค่าคะแนนจะต้องนำไปแปลงค่าลำดับให้เป็นค่าตัวเลขก่อน ในการจัดทำค่าคะแนนจึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงวิธีการคิดคะแนนระดับร้อยละ

จากของเดิมที่ใช้ค่าคะแนนโดยตรง มาคิดคะแนนให้เป็นค่าตัวเลขโดยนำค่าคะแนนเฉลี่ยรวมของตัวชี้วัดมาแปลงเป็นค่าระดับคะแนนเต็ม 1 ด้วยวิธีการ Min-Max Normalization โดยใช้สูตร

$$X = \frac{x - x_{min}}{x_{max} - x_{min}}$$

โดยที่ X คือ ค่าที่จะทำให้เป็นปกติมาตรฐานของตัวแปร X

x_{max} คือ ค่าสูงสุดของตัวแปร X (คือระดับคะแนนสูงสุด ในที่นี้ คือ 5)

x_{min} คือ ค่าต่ำสุดของตัวแปร X (คือระดับคะแนนต่ำสุด ในที่นี้ คือ 1)

3.2 การจัดเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง (Self-Assessment and Observation: SA+OB)

การจัดเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง (Self-Assessment and Observation: SA+OB) ได้มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการรายงานจากของเดิมที่ประเมินโดยการตรวจสอบว่าหน่วยงานมีการดำเนินการหรือไม่ แล้วให้ค่าคะแนนเป็นระดับร้อยละของหน่วยงานที่มีการดำเนินการ การประเมินในลักษณะดังกล่าวไม่สามารถบ่งชี้ได้ว่าการดำเนินการในแต่ละประเด็นตามตัวชี้วัดนั้นมีจุดอ่อน-จุดแข็ง หรือรายละเอียดที่ต้องนำไปสู่การแก้ไขปรับปรุงอย่างไร ในการประเมินครั้งนี้จึงได้ปรับเป็นวิธีการประเมินแบบการตัดสินเชิงคุณภาพ (Qualitative Judgement) โดยให้หน่วยงานทำการประเมินตนเอง แล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้อ่านรายงานการประเมิน แล้วทำการประเมินระดับคะแนนเป็นรายหน่วยงาน จึงนำผลการประเมินของทุกหน่วยงานและของผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่านมาเฉลี่ยกัน

การรายงานการประเมินตนเอง (Self-Assessment) ใช้วิธีการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามตัวชี้วัดแต่ละตัว รายงานผลการดำเนินงานในแบบฟอร์มประเมินตนเองเฉพาะในส่วนที่หน่วยงานของตนที่เกี่ยวข้อง โดยในแบบรายงานการประเมินตนเองได้กำหนดประเด็นคำถามปลายเปิดซึ่งครอบคลุมในประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับตัวชี้วัด รายละเอียดปรากฏตามแบบจัดเก็บข้อมูลด้วยการประเมินตนเอง ดังนี้

ในการประเมินครั้งนี้ได้มีการปรับให้รายงานเฉพาะตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานของตนเอง โดยสำนักงานกิจการยุติธรรมดำเนินการประสานรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมอย่างน้อยจำนวนทั้งสิ้น 30 หน่วยงาน ดังนี้

1) หน่วยงานกระบวนการยุติธรรมหลัก จำนวน 11 หน่วยงาน ได้แก่

1.1) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

1.2) กรมสอบสวนคดีพิเศษ

- 1.3) สำนักงานอัยการสูงสุด
- 1.4) สำนักงานศาลยุติธรรม
- 1.5) สำนักงานศาลปกครอง
- 1.6) สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
- 1.7) กรมพระธรรมนูญ กระทรวงกลาโหม
- 1.8) กรมราชทัณฑ์
- 1.9) กรมคุมประพฤติ
- 1.10) กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
- 1.11) กรมบังคับคดี
- 2) หน่วยงานช่วยเหลือ/คุ้มครอง จำนวน 4 หน่วยงาน ได้แก่
 - 2.1) กองทุนยุติธรรมและสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม
 - 2.2) กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
 - 2.3) สถาบันนิติวิทยาศาสตร์
 - 2.4) สภานายความ
- 3) หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายอื่น หรือหน่วยงานอื่น จำนวน 15 หน่วยงาน ได้แก่
 - 3.1) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.)
 - 3.2) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.)
 - 3.3) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)
 - 3.4) สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
 - 3.5) สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.)
 - 3.6) สำนักงานกิจการยุติธรรม
 - 3.7) สถาบันอนุญาโตตุลาการ
 - 3.8) กรมการปกครอง

- 3.9) สำนักงานสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
- 3.10) สำนักกฎหมาย สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
- 3.11) กลุ่มนโยบายและวิชาการ กองต่อต้านการค้ายมนุษย์ สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- 3.12) สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย
- 3.13) สภาความมั่นคงแห่งชาติ
- 3.14) ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้
- 3.15) สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม
- 4) หน่วยงานด้านการพิจารณากฎหมาย จำนวน 4 หน่วยงาน ได้แก่
 - 4.1) สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
 - 4.2) สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
 - 4.3) สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา
 - 4.4) สำนักงานกิจการยุติธรรม
- 5) หน่วยงานด้านการบูรณาการหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 2 หน่วยงาน ได้แก่
 - 5.1) สำนักงานกิจการยุติธรรม
 - 5.2) สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม
- 6) หน่วยรับเรื่องร้องเรียนกลาง จำนวน 5 หน่วยงาน ได้แก่
 - 6.1) ศูนย์ดำรงธรรม สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
 - 6.2) ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ของรัฐบาล 1111
 - 6.3) สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
 - 6.4) สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
 - 6.5) สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

สำหรับการจัดเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง (SA+OB) นั้น จากการศึกษาทบทวนผลการจัดเก็บตัวชี้วัดย้อนหลัง พบว่าผลการเก็บข้อมูลในส่วนนี้แต่เดิมเป็นการเก็บข้อมูลในลักษณะของการรายงานผลเชิงพรรณนา ยังไม่สามารถนำมาคิดคำนวณเป็นค่าคะแนนตัวชี้วัดในลักษณะค่าคะแนนดัชนี (Index) ได้ การจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จึงได้พัฒนาวิธีการจัดเก็บโดยกำหนดให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่มีหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทำการรายงานผลการประเมินตนเองในประเด็นที่กำหนดตามตัวชี้วัด (Self-Assessment: SA) แล้วรายงานมายังสำนักงานกิจการยุติธรรม จากนั้นทางสำนักงานกิจการยุติธรรมได้แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อทบทวนและวิเคราะห์ผลการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดมาอ่านพิจารณารายงานผลการประเมินตนเองของแต่ละหน่วยงาน และจัดประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) ร่วมกับผู้ที่ได้รับมอบหมายของแต่ละหน่วยงาน เพื่อให้ข้อมูลสำคัญที่ไม่ได้อยู่ในรายงานและซักถามข้อสงสัย ในการจัดเก็บตัวชี้วัดในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ใช้วิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง (SA+OB) ด้วยวิธีเดียวกันแต่ได้เพิ่มขั้นตอนการประชุมชี้แจงเนื้อหาที่ต้องการและคำอธิบายตัวชี้วัดแต่ละตัวให้กับหน่วยงาน เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการรายงานข้อมูลที่ตรงกับสิ่งที่ต้องการประเมิน คณะผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย

- 1) ศ.ร.ต.อ.ดร.สุธรรม เชื้อประกอบกิจ ผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการยุติธรรม
- 2) รศ.ดร.จุฬารัตน์ เอื้ออำนวย ผู้เชี่ยวชาญด้านกระบวนการยุติธรรม
- 3) ดร.เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว ผู้เชี่ยวชาญด้านการประเมินประสิทธิภาพหน่วยงานภาครัฐและการจัดทำดัชนีชี้วัด
- 4) นายวิพล กิตติทัศนาศรัย ผู้อำนวยการสำนักงานวิจัยกฎหมายอาญาและพัฒนากระบวนการยุติธรรม สถาบันนิติวัชร์ สำนักงานอัยการสูงสุด ในฐานะผู้แทนสภาการปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม ที่เสนอประเด็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาของสภาปฏิรูปประเทศ
- 5) นางสาวสุตารักษ์ สุวรรณานนท์ ผู้แทนสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย ในฐานะหน่วยงานขับเคลื่อนการพัฒนาระบบการยุติธรรมไทยตามมาตรฐานสากล

ในการประเมินค่าคะแนนดัชนีตัวชี้วัดดำเนินการโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่านทำการประเมินให้คะแนนอย่างอิสระโดยใช้ข้อมูลจากรายงานประเมินตนเองและผลการประชุมกลุ่มย่อยประกอบกัน แล้วนำค่าคะแนนประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิทุกคนและที่ให้คะแนนทุกหน่วยงาน มาเฉลี่ยกันเป็นค่าคะแนนตัวชี้วัดในแต่ละตัว พร้อมให้ความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการยุติธรรมและการจัดเก็บข้อมูลในระยะต่อไป

อย่างไรก็ดีเป็นข้อพึงระวังว่าคะแนนเฉลี่ยจากผู้ทรงคุณวุฒิยังไม่สามารถนำมาคูณเป็นค่าคะแนนดัชนีชี้วัดได้โดยตรง เนื่องจากส่วนใหญ่แล้วเป็นค่าคะแนนแบบระดับขั้นความสำเร็จ (Milestone) ซึ่งเป็นการแสดงระดับ (Ordinal Scale) ไม่ได้เป็นค่าตัวเลข (Nominal Scale) โดยค่าระดับเริ่มจาก 1 ไม่ใช่ 0 หากตัวชี้วัดตัวใด

เป็นค่าระดับ (Ordinal Scale) จะต้องนำมาแปลงค่าเป็นค่าคะแนนดัชนีตัวชี้วัด (Index) จากค่าระดับให้เป็นค่าตัวเลขก่อน ในงานวิจัยชิ้นนี้ได้นำค่าคะแนนเฉลี่ยรวมของตัวชี้วัดมาแปลงเป็นค่าระดับคะแนนเต็ม 1.0 เพื่อให้ง่ายต่อการนำมาแปลผล โดยการคำนวณใช้วิธีการ Min-Max Normalization เช่นเดียวกับการประเมิน Likert Scale ในการสำรวจข้อมูลภาคประชาชนและการประเมินคุณภาพสถิติข้อมูลที่จะได้กล่าวต่อไป

3.3 การจัดเก็บข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data: AD)

การวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดที่ใช้ข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data: AD) เป็นการนำข้อมูลสถิติที่มีการจัดเก็บอยู่ในหน่วยงานด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญา หรือเป็นข้อมูลที่หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาควรมีการจัดเก็บในรูปแบบสถิติ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานด้านกระบวนการยุติธรรมของหน่วยงาน ซึ่งแต่เดิมได้ทำการวิเคราะห์โดยเปรียบเทียบกับตัวเลขสถิติที่ผ่านมาว่าลดลงหรือเพิ่มขึ้นจากช่วงที่ผ่านมาอย่างไร การเปรียบเทียบตัวเลขสถิติกระบวนการยุติธรรมโดยทั่วไปมักจะไม่ก่อให้เกิดปัญหาในประเด็นรายละเอียดของตัวชี้วัดที่มีประเด็นต้องพิจารณาว่าตัวเลขที่เพิ่มขึ้นหรือลดลงแท้ที่จริงส่งผลในเชิงบวกหรือเชิงลบต่อกระบวนการยุติธรรมในทางอาญา เช่น อัตราอาชญากรรมต่อจำนวนประชากร ซึ่งการกำหนดค่าเป้าหมายให้ลดลงนั้นโดยทั่วไปอาจแสดงว่ามีผลในเชิงบวกเพราะถูกแปลความว่าความเสี่ยงภัยอาชญากรรมของประชาชนมีน้อยลง แต่ในความเป็นจริงแล้วอาจเกิดจากการไม่บันทึกข้อมูลอาชญากรรมเพื่อตกแต่งผลการปฏิบัติงานตามตัวชี้วัด หรือทำการตัดทอนไม่ให้ผู้เสียหายเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ซึ่งเป็นผลร้ายต่อกระบวนการยุติธรรมมากกว่า หรือในบางครั้งตัวเลขผู้เสียหายหรือผู้ประสบเหตุที่เพิ่มขึ้นในช่วงเวลาหนึ่ง อาจเป็นผลมาจากพัฒนาระบบการเข้าถึงความยุติธรรมให้ประชาชนสามารถเข้าถึงความยุติธรรมที่ดีขึ้น ซึ่งตัวเลขที่เพิ่มขึ้นอาจสามารถแปลผลว่าเป็นความสำเร็จในเชิงบวกมากกว่าจะตีความว่าเกิดเหตุอาชญากรรมเพิ่มขึ้น ดังนั้นในการพิจารณาผลการปฏิบัติงานตามตัวชี้วัดในการประเมินครั้งนี้ จึงได้ปรับจากการรายงานค่าสถิติมาพิจารณาถึงบริบทและข้อเท็จจริงต่าง ๆ รวมด้วยว่าข้อมูลตัวชี้วัดที่มาจากการจัดเก็บข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการที่มีค่าข้อมูลเพิ่มขึ้นหรือลดลงนั้น เป็นความสำเร็จในเชิงบวกหรือเกิดจากปัญหาความคลาดเคลื่อนของข้อมูล (underestimation or underreported) ด้วยหรือไม่

โดยในส่วนของการประเมินตัวชี้วัดหากเป็นการประเมินตัวชี้วัดที่มาจากข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data) ได้นำข้อมูลที่ได้จากการรายงานสถิติของหน่วยงานที่ทางสำนักงานกิจการยุติธรรมเป็นผู้รวบรวมจากการรายงานของหน่วยงานเจ้าของข้อมูลสถิติ โดยคณะที่ปรึกษาได้จัดทำมาตรฐานและคำนิยามของข้อมูลที่ตรงตามแบบการจัดเก็บข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (ปรากฏในเอกสารรวมเครื่องมือในการจัดเก็บตัวชี้วัดซึ่งเป็นเอกสารแยกอีกส่วนหนึ่ง) ใช้ข้อมูลผลการปฏิบัติงานล่าสุดที่ได้รับการรายงานซึ่งอาจเป็นข้อมูลตามปีงบประมาณหรือตามปีปฏิทินตามมาตรฐานของหน่วยงานผู้รายงานข้อมูล

สำหรับการจัดเก็บข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ สำนักงานกิจการยุติธรรมดำเนินการประสานรวบรวมข้อมูลจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม อย่างน้อยจำนวนทั้งสิ้น 28 หน่วยงาน ดังนี้

1) หน่วยงานกระบวนการยุติธรรมหลัก จำนวน 10 หน่วยงาน ได้แก่

- 1.1) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
- 1.2) กรมสอบสวนคดีพิเศษ
- 1.3) สำนักงานอัยการสูงสุด
- 1.4) สำนักงานศาลยุติธรรม
- 1.5) สำนักงานศาลปกครอง
- 1.6) กรมพระธรรมนูญ กระทรวงกลาโหม
- 1.7) กรมราชทัณฑ์
- 1.8) กรมคุมประพฤติ
- 1.9) กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
- 1.10) กรมบังคับคดี

2) หน่วยงานช่วยเหลือ/คุ้มครอง จำนวน 3 หน่วยงาน ได้แก่

- 2.1) กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ
- 2.2) สถาบันนิติวิทยาศาสตร์
- 2.3) สำนักงานกองทุนยุติธรรม สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม

3) หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายอื่น หรือหน่วยงานอื่น จำนวน 12 หน่วยงาน ได้แก่

- 3.1) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.)
- 3.2) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.)
- 3.3) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)
- 3.4) สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง
- 3.5) สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.)
- 3.6) สำนักงานกิจการยุติธรรม

- 3.7) สถาบันอนุญาโตตุลาการ
- 3.8) กรมการปกครอง
- 3.9) กลุ่มนโยบายและวิชาการ กองต่อต้านการค้ายมนุษย์ สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- 3.10) สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ
- 3.11) ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้
- 3.12) สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม
- 4) หน่วยงานด้านการบูรณาการหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม จำนวน 2 หน่วยงาน ได้แก่
 - 4.1) สำนักงานกิจการยุติธรรม
 - 4.2) สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม
- 5) หน่วยรับเรื่องร้องเรียนกลาง จำนวน 4 หน่วยงาน ได้แก่
 - 5.1) ศูนย์ดำรงธรรม สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย
 - 5.2) ศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ของรัฐบาล 1111 สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
 - 5.3) สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
 - 5.4) สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

นอกจากนี้ ในช่วงที่ผ่านมาจากการวิเคราะห์ตัวชี้วัดในส่วนที่เป็นการจัดเก็บข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการเป็นรายตัวชี้วัดและในภาพรวม พบว่าตัวชี้วัดในส่วนนี้มักจะมีปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพของข้อมูล เช่น หน่วยงานที่เป็นเจ้าของข้อมูลปฏิเสธการให้ข้อมูล หน่วยงานไม่มีการจัดเก็บข้อมูลที่สอดคล้องกับคำนิยามของตัวชี้วัด หรือยังไม่สามารถนำมาใช้สะท้อนผลการดำเนินการตามตัวชี้วัดได้อย่างถูกต้อง หน่วยงานมีการเก็บข้อมูลที่ไม่ต่อเนื่อง ฯลฯ ทำให้ไม่สามารถนำข้อมูลที่ได้ออกมาคิดคำนวณตัวชี้วัดได้ ดังนั้น ในการจัดเก็บข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการในครั้งนี้ จึงได้แบ่งคะแนนประเมินออกเป็นสองส่วน ส่วนแรก คือ การประเมินผลการปฏิบัติงานซึ่งเป็นผลการปฏิบัติงานที่วิเคราะห์จากค่าสถิติ และส่วนของการประเมินคุณภาพของข้อมูลสถิติที่วิเคราะห์จากการดำเนินการในการจัดทำสถิติของหน่วยงาน การออกแบบให้มีการประเมินคุณภาพของข้อมูลสถิติ เพื่อผลักดันให้เกิดการพัฒนาสถิติข้อมูลที่ต้องใช้กับตัวชี้วัด ซึ่งในอนาคตควรจะพึงพาข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการที่มีคุณภาพและเชื่อถือได้เป็นหลัก โดยในการวิเคราะห์ค่าดัชนีในแต่ละตัวจะใช้

ค่าคะแนนเต็ม 1 โดยค่าที่ใกล้ 1 หมายถึง มีผลคะแนนการดำเนินการที่ดีและค่าที่ใกล้ 0 หมายถึง ผลการดำเนินการที่ไม่ดี โดยแบ่งคะแนนประเมินผลการปฏิบัติงานและคุณภาพของข้อมูลในสัดส่วนที่เท่ากัน คือ ด้านละ 0.5

3.3.1 เกณฑ์การวิเคราะห์และประเมินผลการปฏิบัติงาน

ในการวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดที่มาจากการจัดเก็บข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ ในรายงานฉบับนี้ ได้ใช้วิธีการกำหนดค่าเป้าหมาย (Baseline) เพื่อทำการเปรียบเทียบกับข้อมูลในปัจจุบันว่าสามารถบรรลุค่าเป้าหมายได้มากน้อยเพียงใด แล้ววัดค่าความสำเร็จจากสัดส่วนตัวเลขที่เพิ่มขึ้นหรือลดลง เพื่อบ่งชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการปฏิบัติงานตามตัวชี้วัดแต่ละตัว

การจัดทำข้อมูลค่าเป้าหมาย (Baseline) ในรายงานฉบับนี้ ทางคณะผู้วิจัยจึงเลือกใช้วิธีการวิเคราะห์ค่าแนวโน้มเชิงเส้น (Linear Trendline Analysis) ซึ่งเป็นเครื่องมือคำนวณค่าแนวโน้มของปีเป้าหมายมาตรฐาน โดยใช้สมการเชิงเส้นของตัวแปรสองตัวแปร อันได้แก่ตัวแปร “ปี” และ “สถิติผลการปฏิบัติงาน” มาพยากรณ์ค่าเป้าหมายจากแนวโน้มสถิติย้อนหลัง จากนั้นจึงนำข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการในปัจจุบันมาเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายว่ามีผลการปฏิบัติงานดีขึ้นหรือแย่ลงจากค่าเป้าหมายมากน้อยเพียงใด

การตั้งค่ามาตรฐานหรือค่าเป้าหมาย (Baseline) เหมาะสำหรับตัวชี้วัดที่มีข้อมูลเป็นสถิติตัวเลขย้อนหลังที่มีการจัดเก็บอย่างต่อเนื่องอย่างน้อยห้าปีขึ้นไปและแนวโน้มข้อมูลอาจเพิ่มขึ้นหรือลดลงในอัตราคงที่เมื่อจัดเก็บข้อมูลในระยะเวลาที่ยาวนานขึ้น โดยใช้ข้อมูลย้อนหลังก่อนหน้าสี่ปี (ข้อมูลปีปฏิทินหรือปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 หรือต่ำกว่าจนถึงข้อมูลปีปฏิทินหรือปีงบประมาณ พ.ศ. 2565) มาจัดทำข้อมูลค่าเป้าหมายซึ่งเป็นแนวโน้มสำหรับปีปฏิทินหรือปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 แล้วนำข้อมูลจริงของปีปฏิทินหรือปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มาเปรียบเทียบกับกรณีที่เป็นข้อมูลที่เพิ่งจัดเก็บซึ่งมีข้อมูลน้อยกว่า 5 ปี จะใช้ค่าเฉลี่ยมาเป็นค่าเป้าหมายแทน เนื่องจากข้อมูลมีน้อยเกินไปสำหรับการคำนวณค่าแนวโน้มเชิงเส้น (Linear Trendline Analysis)

จากการทบทวนข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ พบว่าข้อมูลตัวชี้วัดบางตัวที่มีการจัดเก็บอย่างต่อเนื่องแต่อาจไม่ได้จัดเก็บทุกปี เช่น การสำรวจข้อมูลอาชญากรรมภาคประชาชน เพื่อนำมาประกอบทำตัวชี้วัดอัตราอาชญากรรมต่อประชากร ในกรณีดังกล่าว จะทำการวิเคราะห์ค่าแนวโน้มโดยใช้ตัวเลขล่าสุดย้อนหลังเป็นเวลาอย่างน้อย 3 ปี ขึ้นไป อย่างไรก็ตาม การตั้งค่าเป้าหมายมีข้อพึงระวังว่าหากบางปีมีค่าสถิติเพิ่มขึ้นหรือลดลงผิดปกติอย่างสุดโต่ง (Outlier) โดยเป็นข้อมูลเฉพาะปีนั้น ไม่ได้ทำให้เกิดแนวโน้มใหม่ในปีอื่น ๆ การนำข้อมูลสุดโต่งผิดปกติดังกล่าวเข้าไปในการคำนวณด้วยก็อาจทำให้ค่าเป้าหมายมีความคลาดเคลื่อนได้มาก หากพบว่าข้อมูลมีลักษณะเป็นค่าสุดโต่งผิดปกติ (Outlier) และเมื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์อาจส่งผลกระทบต่อกระจายตัวของข้อมูลได้และทำให้ค่าคะแนนเกิดความคลาดเคลื่อน ดังนั้น การกำหนดค่าเป้าหมายด้วยวิธีการวิเคราะห์ค่าแนวโน้มเชิงเส้น หากพบว่ามีปีใดที่มีค่าสุดโต่งผิดปกติ (Outlier) ในการคำนวณค่าเป้าหมาย ให้ตัดค่าสุดโต่ง

ผิดปกติดอกแล้วคำนวณค่าแนวโน้มเชิงเส้น (Linear Trendline Analysis) จนถึงปัจจุบันเป็นค่าเป้าหมาย (Baseline) เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนของค่าเป้าหมายโดยมีสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$y = mx + C$$

โดยที่ y = ค่าเป้าหมาย

m = ค่าความชันของเส้นตรง

x = ระยะเวลา (ปี)

C = จุดตัดของเส้นตรงบนแกน Y

จากนั้นเมื่อได้ค่าเป้าหมาย (Baseline) แล้วให้นำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลปัจจุบัน เพื่อหาค่าคะแนน และค่าดัชนีต่อไป โดยจากสัดส่วนการประเมินมีค่าดัชนีการประเมินผลการปฏิบัติงานคะแนนเต็ม 0.500 สามารถนำมาประเมินคะแนนเป็น 5 ระดับ (ดีมาก – แย่ลงมาก) โดยเทียบเคียงกับผลการดำเนินการที่ดีขึ้น หรือแย่ลงตามเกณฑ์ร้อยละ 5 และร้อยละ 10 ตามลำดับ โดยคิดค่าคะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับ โดยการคำนวณ ด้วยวิธีการ Min-Max Normalization ในลักษณะเดียวกับการแปลงค่า Likert Scale ในการสำรวจข้อมูล ภาคประชาชนและการประเมินข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง (SA+OB) แล้วนำมารวม 2 เพื่อให้ได้คะแนนเต็มในส่วนของการปฏิบัติ 0.500

กรณีพิจารณาบริบทต่าง ๆ ประกอบแล้ว ควรให้ผลการปฏิบัติมีสถิติผลการปฏิบัติงานดีขึ้นกว่าค่าเป้าหมาย เช่น ต้องการให้ร้อยละของผู้พ้นโทษที่สามารถกลับไปดำเนินชีวิตในสังคมไทยได้อย่างปกติสุขมีสัดส่วนที่สูงขึ้น ให้ตั้งค่าการให้คะแนนสูงในทิศทางที่สูงกว่าค่าเป้าหมาย ดังนี้

ตารางที่ 3.1 กรณีที่ต้องการให้ผลการดำเนินการสูงกว่าค่าเป้าหมาย

ดีขึ้นมาก Positive	ดีขึ้น Mixed Positive	ปานกลาง Not Change	แย่ลง Mixed Negative	แย่ลงมาก Negative
0.500 คะแนน	0.375 คะแนน	0.250 คะแนน	0.125 คะแนน	0.000 คะแนน
ผลการดำเนินการ มากกว่าค่าเป้าหมาย เกินกว่าร้อยละ 10	ผลการดำเนินการ มากกว่าค่าเป้าหมาย เกินกว่าร้อยละ 5	ผลการดำเนินการ มากกว่าหรือน้อยกว่า ค่าเป้าหมาย $\pm$ ไม่เกิน ร้อยละ 5	ผลการดำเนินการ น้อยกว่าค่าเป้าหมาย เกินกว่าร้อยละ 5	ผลการดำเนินการ น้อยกว่าค่าเป้าหมาย เกินกว่าร้อยละ 10

หมายเหตุ: ค่าคะแนนคำนวณโดยผ่านการ Normalization จากค่าระดับให้เป็นค่าตัวเลขแล้ว

ในทางตรงกันข้าม ในกรณีที่ต้องการให้ผลการดำเนินการต่ำกว่าค่าเป้าหมาย เช่น ต้องการให้มีอัตราการกระโดดข้ามลดลง ให้ตั้งค่าการให้คะแนนสูงในทิศทางที่ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย

ตารางที่ 3.2. กรณีที่ต้องการให้ผลการดำเนินการต่ำกว่าค่าเป้าหมาย

แย่งมาก Negative	แย่ง Mixed Negative	ปานกลาง Not Change	ดีขึ้น Mixed Positive	ดีขึ้นมาก Positive
0.000 คะแนน	0.125 คะแนน	0.250 คะแนน	0.375 คะแนน	0.500 คะแนน
ผลการดำเนินการ มากกว่าค่าเป้าหมาย เกินกว่าร้อยละ 10	ผลการดำเนินการ มากกว่าค่าเป้าหมาย เกินกว่าร้อยละ 5	ผลการดำเนินการ มากกว่าหรือน้อยกว่า ค่าเป้าหมาย $\pm$ ไม่เกิน ร้อยละ 5	ผลการดำเนินการ น้อยกว่าค่าเป้าหมาย เกินกว่าร้อยละ 5	ผลการดำเนินการ น้อยกว่าค่าเป้าหมาย เกินกว่าร้อยละ 10

หมายเหตุ: ค่าคะแนนคำนวณโดยผ่านการ Normalization จากค่าระดับให้เป็นค่าตัวเลขแล้ว

ทั้งนี้ ให้พิจารณาถึงบริบทต่าง ๆ นำมาประกอบกันว่าการตั้งค่าเป้าหมายควรเป็นไปในทางเพิ่มขึ้นหรือลดลงซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลงได้เมื่อสถานการณ์เปลี่ยนแปลงไป หลังจากได้คะแนน “ผลการปฏิบัติงาน” แล้วให้นำค่าคะแนน “คุณภาพข้อมูล” เพื่อคำนวณค่าคะแนนดัชนีต่อไป ทั้งนี้กรณี “ผลการปฏิบัติงาน” ประกอบด้วยสถิติหลายตัวจากหลายหน่วยงาน เช่น อัตราการกระทำผิดซ้ำซึ่งมีข้อมูลสถิติจาก 3 หน่วยงาน (กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน) ให้นำข้อมูลค่าคะแนนของทุกหน่วยงานมาเฉลี่ยเป็นค่าคะแนนรวม “ผลการปฏิบัติงาน”

ในกรณีที่สถิติที่จำนวนนับน้อยเกินไปซึ่งหากนำอัตราความเปลี่ยนแปลงมาเทียบอาจทำให้การวัดระดับความเปลี่ยนแปลงคลาดเคลื่อน (ยกตัวอย่างคดีก่อนหน้ามี 1 คดี คดีในปีปัจจุบันมี 2 คดี ระดับความเปลี่ยนแปลงเป็นร้อยละ 100 ทั้งที่มีคดีเพิ่มขึ้นเพียง 1 คดี) กรณีดังกล่าวจะประเมินให้ในระดับที่ไม่มีความเปลี่ยนแปลง (Not Change) เนื่องจากจำนวนนับมีน้อยเกินไปจะนำไปกำหนดค่าเป้าหมาย

ในกรณีที่สถิติที่มีการแสดงแนวโน้มในช่วงหลายปีอย่างต่อเนื่องจนสามารถเห็นค่าเป้าหมายอย่างชัดเจน แต่การตั้งค่าเป้าหมายด้วยค่าแนวโน้มเชิงเส้น (Linear Trendline Analysis) อาจไม่สอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการให้ขับเคลื่อนสำหรับการพัฒนากระบวนการยุติธรรม ยกตัวอย่างเช่นสถิติคดีอาชญากรรมของตำรวจที่มีการเก็บข้อมูลเกินกว่า 20 ปี ซึ่งมีคดีลดน้อยลงอย่างต่อเนื่องแต่อาจจะเกิดจากการไม่บันทึกข้อมูลสถิติลงสารบบคดีหรือประชาชนไม่เชื่อมั่นไม่มาแจ้งความกับเจ้าหน้าที่ตำรวจและความพยายามในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้มีการรับแจ้งคดีให้มากขึ้นใกล้เคียงกับความเป็นจริงก็ควรมีการกำหนดค่าเป้าหมายในทางที่ให้มีการรับคดีสูงขึ้น หากแต่จำนวนคดีที่ลดลงอย่างต่อเนื่องอาจทำให้ค่าแนวโน้มเชิงเส้น (Linear Trendline Analysis) ลดต่ำลงมาก แม้คดีในปีประเมิน

จะลดน้อยลงจากปีก่อนหน้าแต่ก็ยังสูงกว่าค่าเป้าหมายอยู่มากซึ่งหากมีการกำหนดค่าเป้าหมายในลักษณะของการตั้งค่าเป้าหมายสูงกว่าค่าประมาณการตามค่าแนวโน้มเชิงเส้น (Linear Trendline Analysis) ก็อาจแปลผลตัวชี้วัดตรงข้ามกับเป้าหมายที่ต้องการให้ดำเนินการ ในกรณีดังกล่าวอาจมีการพิจารณาใช้ตัวเลขในปีก่อนหน้าเป็นค่าเป้าหมายแทน

3.3.2 เกณฑ์การวิเคราะห์และประเมินคุณภาพของข้อมูล

ในการประเมินคุณภาพข้อมูลในครั้งนี้ได้ทำการประเมินคุณภาพข้อมูลโดยใช้เกณฑ์คุณภาพของข้อมูล โดยการคิดคำนวณคะแนนตามระดับขั้นของความสำเร็จ (Milestone) แยกเป็นรายหน่วยงาน โดยการคำนวณคะแนนในเกณฑ์คุณภาพนั้น จะคิดคำนวณคะแนนจากระดับความสมบูรณ์ของข้อมูลที่รายงานตามตัวชี้วัดว่าอยู่ในระดับขั้นใด และคำนวณคะแนนจากลำดับขั้นดังกล่าวตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.3 เกณฑ์การวิเคราะห์และประเมินคุณภาพของข้อมูล

ระดับ	รายละเอียด
ระดับ 1	ยังไม่มีการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลซึ่งจะใช้สะท้อนตัวชี้วัดเลย หรือมีการจัดเก็บแต่ไม่ต่อเนื่อง ยังไม่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานตามตัวชี้วัดได้ โดยหากข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังอยู่ในระดับนี้ มีความจำเป็นจะต้องมีการพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลและวิธีการจัดเก็บข้อมูลต่อไปซึ่งหากหน่วยงานไม่ให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องเลย ระดับตัวชี้วัดจะอยู่ในระดับนี้เพื่อให้สามารถสะท้อนได้ว่าปัญหาของตัวชี้วัดอยู่ที่หน่วยงานใด และควรพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลของหน่วยงาน
ระดับ 2	มีการจัดเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่อง แต่ข้อมูลที่ได้ยังไม่สามารถใช้สะท้อนผลการปฏิบัติงานตามตัวชี้วัด หรือตัวเลขที่แปลค่าจากสถิติยังไม่ตรงตามนิยามของตัวชี้วัด ทำให้การนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานตามตัวชี้วัด ยังมีความคลาดเคลื่อนจากข้อมูลที่ต้องการ โดยหากข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังอยู่ในระดับนี้ มีความจำเป็นจะต้องพัฒนาการจำแนกข้อมูลหรือแนวทางในการจัดเก็บข้อมูลให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดต่อไป
ระดับ 3	ข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการตามตัวชี้วัดมีการจัดเก็บอย่างต่อเนื่องและการจำแนกข้อมูลสอดคล้องตรงกับนิยามของตัวชี้วัด สามารถนำมาใช้ในการสะท้อนผลการปฏิบัติงานตามตัวชี้วัดได้ แต่ยังมีปัญหาความน่าเชื่อถือ ความครบถ้วนของข้อมูล หรือมีความคลาดเคลื่อนของข้อมูล ทำให้การวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานตามตัวชี้วัดยังอาจมีความคลาดเคลื่อนได้สูง โดยหากข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังอยู่ในระดับนี้ มีความจำเป็น

ระดับ	รายละเอียด
	จะต้องพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลและแก้ปัญหาการบันทึก/รวบรวมข้อมูลที่เป็นสาเหตุให้ข้อมูลขาดความน่าเชื่อถือ ขาดความครบถ้วน หรือคลาดเคลื่อนนั้น
ระดับ 4	ข้อมูลที่จัดเก็บมีความน่าเชื่อถือ สอดคล้องกับนิยามของตัวชี้วัด สามารถนำมาใช้ในการสะท้อนผลการปฏิบัติงานตามตัวชี้วัดได้อย่างแม่นยำ แต่ยังขาดการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ให้เกิดประโยชน์ในการแก้ปัญหาหรือพัฒนากระบวนการยุติธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ โดยหากข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังอยู่ในระดับนี้ ถือว่ามีการพัฒนาข้อมูลที่มีคุณภาพเป็นที่เรียบร้อยแล้ว แต่ยังคงพัฒนาการนำข้อมูลไปใช้ให้เกิดประโยชน์
ระดับ 5	ข้อมูลที่จัดเก็บนั้นมีความครบถ้วน สมบูรณ์ ถูกต้องแม่นยำ และมีการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการแก้ปัญหา หรือพัฒนางานยุติธรรมทางอาญาได้ โดยพิจารณาได้จาก ภารกิจวิจัยและนโยบายที่เป็นการนำข้อมูลไปประยุกต์ใช้หรือไม่

ในการประเมินค่าคะแนน “คุณภาพข้อมูล” ดำเนินการโดยที่ปรึกษาตามระดับการพัฒนาข้อมูลข้างต้น พร้อมให้ความเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาระบบสถิติข้อมูลในระยะต่อไป อย่างไรก็ตาม ระดับการพัฒนาข้อมูลดังกล่าวข้างต้น ยังไม่สามารถนำมาคูณเป็นค่าคะแนนดัชนีชี้วัดได้โดยตรง เนื่องจากเป็นระดับขั้นความสำเร็จ (Milestone) ซึ่งเป็นการแสดงระดับ (Ordinal Scale) ไม่ได้เป็นค่าตัวเลข (Nominal Scale) มีค่าระดับเริ่มจาก 1 ไม่ใช่ 0 หากตัวชี้วัดตัวใดเป็นค่าระดับ (Ordinal Scale) จะต้องนำมาแปลงค่าเป็นค่าคะแนนดัชนีตัวชี้วัด (Index) จากค่าลำดับให้เป็นค่าตัวเลขก่อน ในงานวิจัยชิ้นนี้ได้นำค่าคะแนนเฉลี่ยรวมของตัวชี้วัดมาแปลงเป็นค่าระดับคะแนน โดยเทียบเคียงให้ได้ค่าคะแนนตามสัดส่วนซึ่งมีคะแนนเต็ม 0.500 แล้วจึงนำไปรวมกับค่าคะแนนประเมิน “ผลการปฏิบัติงาน” ซึ่งมีคะแนนเต็ม 0.500 ให้เป็นค่าคะแนนดัชนีของตัวชี้วัดแต่ละตัวที่คะแนนเต็ม 1.000 โดยการคำนวณใช้วิธีการ Min-Max Normalization เช่นเดียวกับการประเมิน Likert Scale ในการสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (PS) และการประเมินข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง (SA+OB)

3.4 การอ้างอิงสถิติอาชญากรรมจากการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชน

การจัดเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย ได้มีการนำข้อมูลจากการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชน (Crime Victimization Survey) ปี พ.ศ. 2566 มาใช้ประเมินตัวชี้วัดด้านที่ 2 ความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย ประกอบด้วย ตัวชี้วัดที่ 2.1 ระดับความรู้สึกลปลอดภัย ตัวชี้วัดที่ 2.3 อัตราการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชน และตัวชี้วัดที่ 2.4 อัตราการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมกลุ่มอื่น ๆ ตามมาตรฐานสากล ซึ่งการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชนมีการดำเนินการ

จัดเก็บข้อมูลด้วยการสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS) ผ่านการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการสำรวจข้อมูลปฐมภูมิ โดยมีรายละเอียดวิธีการดำเนินการ ดังนี้³⁶

3.4.1 แบบสอบถามและขอบเขตด้านเนื้อหา

การสำรวจข้อมูลสถิติอาชญากรรม ปี พ.ศ. 2566 มีการพัฒนาแบบสอบถามให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันและการนำไปใช้ประโยชน์ รวมถึงมีการปรับข้อคำถามให้เป็นไปตามมาตรฐานการจัดเก็บข้อมูลเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ของสหประชาชาติตามแบบสอบถาม SDG16 Survey Initiative Questionnaire ในการสำรวจข้อมูลประชากรศาสตร์ของผู้แทนครัวเรือนและผู้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม และการสำรวจความรู้สึกหวาดกลัวภัยอาชญากรรม นอกจากนี้ มีการพัฒนาข้อคำถามแก่นับข้อมูลสถิติอาชญากรรม เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปใช้รายงานสถานการณ์กระบวนการยุติธรรมทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ (รายละเอียดแบบสอบถามปรากฏตามเล่มเครื่องมือแบบสอบถาม วิธีการจัดเก็บ และวิธีการวิเคราะห์และประเมินผลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย (Thailand Justice Indicator) บทที่ 2)

3.4.2 ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง

การสำรวจข้อมูลการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ปี พ.ศ. 2566 เป็นการสำรวจข้อมูลภาคประชาชนตามพื้นที่กองบังคับการตำรวจภูธร 9 ภาค 27 จังหวัด และกองบัญชาการตำรวจนครบาล รวมเป็น 10 พื้นที่ พื้นที่ละ 300 ตัวอย่าง รวมแล้วทั่วประเทศเท่ากับ 3,000 ตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้แทนครัวเรือน โดยผู้แทนครัวเรือนเป็นผู้ให้ข้อมูลอาชญากรรมของสมาชิกในครัวเรือนจำนวน 6,843 คน

3.4.3 การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

การสำรวจข้อมูลการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ปี พ.ศ. 2566 มีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 3,000 ตัวอย่าง ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีขนาดใหญ่ จึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling) เพื่อให้ได้ตัวอย่างที่มีความเป็นตัวแทนของประชากรได้อย่างแท้จริง โดยมีขั้นตอนและรายละเอียด ดังนี้

1.1) หน่วยตัวอย่างขั้นที่หนึ่ง (Primary Sampling Unit: PSU) คือ จังหวัดตัวอย่าง จำแนกตามพื้นที่กองบัญชาการตำรวจภูธร 9 ภาค และกองบัญชาการตำรวจนครบาล รวมจำนวน 10 พื้นที่ โดยดำเนินการคัดเลือกจังหวัดในแต่ละพื้นที่กองบัญชาการของตำรวจภูธรภาค 9 ภาค พื้นที่ละ 3 จังหวัด รวมทั้งหมด 27 จังหวัด ทั้งนี้

³⁶ ชวนันต์ เจนการ และคณะ, *โครงการจ้างเหมาบริการเพื่อจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดและวิเคราะห์สถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย*. (รายงานวิจัย: สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2566)

ในพื้นที่กองบัญชาการของตำรวจภูธรภาคนั้น กำหนดให้สำรวจกลุ่มตัวอย่างพื้นที่ภาคละไม่น้อยกว่า 300 ตัวอย่าง และสำหรับกองบัญชาการตำรวจนครบาลนั้น กำหนดให้สำรวจกลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่า 300 ตัวอย่าง โดยพิจารณาให้ครอบคลุมตัวแทนจังหวัดที่ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อคน (Gross Province Product per capita) ทั้ง 4 ระดับ คือ กลุ่มจังหวัดที่มีรายได้ต่อหัวต่ำ กลุ่มจังหวัดที่มีรายได้ต่อหัวค่อนข้างต่ำ กลุ่มจังหวัดที่มีรายได้ต่อหัวค่อนข้างสูง และกลุ่มจังหวัดที่มีรายได้ต่อหัวสูง โดยใช้ข้อมูลจากรายงานผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่ พ.ศ. 2564 จากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

1.2) หน่วยตัวอย่างขั้นที่สอง (Secondary Sampling Unit: SSU) คือ สถานีตำรวจตัวอย่าง ได้มาจากการวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากรายชื่อสถานีตำรวจภูธร (สภ.) ในจังหวัดตัวอย่าง หรือหน่วยตัวอย่างขั้นที่หนึ่ง จำนวน 3 สถานี โดยเลือกพื้นที่ในเขตเมือง 1 สภ. และ นอกเขตเมือง 2 สภ. กรณีการเก็บข้อมูลในกองบัญชาการตำรวจนครบาล (กรุงเทพฯ) เก็บข้อมูลในเขตสถานีตำรวจนครบาล (สน.) จำนวน 3 แห่งต่อเขตพื้นที่กองบังคับการ

1.3) หน่วยตัวอย่างขั้นที่สาม (Tertiary Sampling Unit: TSU) คือ ตำบลตัวอย่าง ได้มาจากการวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากรายชื่อตำบลที่อยู่ในเขตรับผิดชอบของสถานีตำรวจ ในแต่ละหน่วยตัวอย่างขั้นที่สอง จากนั้นเมื่อได้ตำบลแล้วให้เลือกชุมชนที่จะสำรวจในบริเวณดังกล่าว ให้ครอบคลุมทั้งในเขตที่อยู่อาศัยและเขตการค้า เพื่อให้สามารถสำรวจข้อมูลในพื้นที่ที่มีลักษณะทางกายภาพและลักษณะ อาชญากรรมที่ต่างกันได้

1.4) การสุ่มหน่วยตัวอย่างขั้นที่สองและขั้นที่สามนั้น จะดำเนินการคัดเลือกพื้นที่หลังจากประสานงานกับ สำนักงานยุติธรรมจังหวัดในแต่ละจังหวัดตัวอย่าง เพื่อให้ชุมชนตัวอย่างมีลักษณะเหมาะสมและเป็นไปตามระเบียบ การสุ่มตัวอย่าง

1.5) เมื่อคัดเลือกชุมชนตัวอย่างแล้ว ให้ดำเนินการสุ่มตัวอย่างครัวเรือน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ มีระบบ (Systematic Sampling) โดยการสำรวจและจัดเรียงบ้านในพื้นที่เป้าหมาย จากนั้นให้สุ่มครัวเรือน ตัวอย่างจำนวน 1 หลัง และเว้นไว้ทีละ 5 หลัง จากนั้นจึงเข้าไปสัมภาษณ์เก็บข้อมูล โดยในกรณีที่ไม่สามารถ เก็บข้อมูลจากครัวเรือนที่เป็นเป้าหมายได้ เช่น ผู้แทนครัวเรือนไม่ประสงค์ให้ข้อมูล ไม่มีคนอยู่บ้าน หรือบ้านร้าง เป็นต้น ให้สุ่มตัวอย่างบ้าน จากบ้าน 1 ใน 5 หลังที่เว้นระยะห่าง เป็นตัวแทนของบ้านที่ไม่สามารถเก็บข้อมูลได้ เพื่อให้ได้ข้อมูลครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดเอาไว้ในแต่ละพื้นที่

3.4.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำค่าคะแนน

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและจัดทำค่าคะแนนตัวชี้วัดที่มาจากการการสำรวจข้อมูลสถิติอาชญากรรม ปี พ.ศ. 2566 คณะผู้วิจัยได้ใช้วิธีการกำหนดค่าเป้าหมาย (Baseline) และวิธีการวิเคราะห์ค่าแนวโน้มเชิงเส้น (Linear Trendline Analysis) ตามวิธีการวิเคราะห์และประเมินผลการปฏิบัติงานจากการจัดเก็บข้อมูลสถิติที่เป็นทางการ

ของหน่วยงานราชการ (Administrative Data: AD) โดยการสำรวจข้อมูลอาชญากรรมภาคประชาชนไม่ได้มีการจัดเก็บทุกปี จึงทำการวิเคราะห์ค่าแนวโน้มโดยใช้ตัวเลขล่าสุดย้อนหลังเป็นเวลาอย่างน้อย 3 ปีขึ้นไป หรือในกรณีที่ เป็นข้อมูลที่เพิ่งจัดเก็บซึ่งมีข้อมูลน้อยกว่า 5 ปี จะใช้ค่าเฉลี่ยมาเป็นค่าเป้าหมายแทน นอกจากนี้ พบว่าบางปี มีค่าสถิติเพิ่มขึ้นหรือลดลงผิดปกติอย่างสุดโต่ง (Outlier) จึงไม่นำข้อมูลในปีนั้นมาคำนวณ แล้ววิเคราะห์ ค่าแนวโน้มเชิงเส้นจนถึงปีปัจจุบันเป็นค่าเป้าหมาย ดังเช่นในตัวอย่างที่ 2.3 อัตราการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม จากการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชน (รายละเอียดปรากฏตามผนวก จ-1) หากพบว่าประเภทอาชญากรรม ที่มีข้อมูลเพียง 2 ปี จะนำมาคำนวณค่าเฉลี่ยเพื่อกำหนดค่าเป้าหมายแทน ส่วนคดีชีวิตร่างกายและเพศ ข้อมูลในปี พ.ศ. 2565 มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด แตกต่างจากข้อมูล ปี พ.ศ. 2559, 2561, 2563 อย่างมาก จึงกำหนดค่าเป้าหมายเท่ากับ ปี พ.ศ. 2565 แทน ขณะที่คดีฉ้อโกงหลอกลวง ข้อมูลใน ปี พ.ศ. 2559 มีลักษณะ สุดโต่งผิดปกติ จึงคำนวณค่าเป้าหมายจาก ปี พ.ศ. 2561, 2563, 2565 แทน และคดีอุบัติเหตุ เนื่องจากมีข้อมูล ย้อนหลังเพียงปีเดียว จึงกำหนดค่าเป้าหมายเท่ากับ ปี พ.ศ. 2565

เมื่อได้ค่าเป้าหมาย (Baseline) แล้วให้นำมาเปรียบเทียบกับข้อมูลปีปัจจุบัน เพื่อหาค่าคะแนนและ ค่าดัชนีต่อไป โดยจากสัดส่วนการประเมินมีค่าดัชนีการประเมินผลการปฏิบัติงานคะแนนเต็ม 0.500 สามารถนำมา ประเมินคะแนนเป็น 5 ระดับ (ดีมาก – แย่ลงมาก) โดยเทียบเคียงกับผลการดำเนินการที่ดีขึ้นหรือแย่ลงตามเกณฑ์ ร้อยละ 5 และร้อยละ 10 ตามลำดับ โดยคิดค่าคะแนนแบ่งเป็น 5 ระดับ โดยการคำนวณด้วยวิธีการ Min-Max Normalization ในลักษณะเดียวกับการแปลงค่า Likert Scale ในการสำรวจข้อมูลภาคประชาชนและ การประเมินข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง (SA+OB) ค่าคะแนนดัชนีเต็ม 1.000 มาจากคะแนน ประเมินผลการปฏิบัติ โดยไม่มีการประเมินคะแนนคุณภาพ

ทั้งนี้ กำหนดให้ตั้งค่าเป้าหมายในทิศทางที่ต่ำกว่าค่าประมาณการเนื่องจากตัวเลขที่น้อยแสดงถึงความเสี่ยง ในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมต่ำ

แย่งมาก Negative	แย่ง Mixed Negative	ปานกลาง Not Change	ดีขึ้น Mixed Positive	ดีขึ้นมาก Positive
0.000 คะแนน	0.250 คะแนน	0.500 คะแนน	0.750 คะแนน	1.000 คะแนน
ผลการดำเนินการ มากกว่าค่าเป้าหมาย เกินกว่าร้อยละ 10	ผลการดำเนินการ มากกว่าค่าเป้าหมาย เกินกว่าร้อยละ 5	ผลการดำเนินการ มากกว่าหรือน้อยกว่า ค่าเป้าหมาย $\pm$ ไม่เกิน ร้อยละ 5	ผลการดำเนินการ น้อยกว่าค่าเป้าหมาย เกินกว่าร้อยละ 5	ผลการดำเนินการ น้อยกว่าค่าเป้าหมาย เกินกว่าร้อยละ 10

หมายเหตุ: ค่าคะแนนคำนวณโดยผ่านการ Normalization จากค่าระดับให้เป็นค่าตัวเลขแล้ว

สำหรับตัวชี้วัดที่ 2.1 ระดับความรู้สึกปลอดภัย นำข้อมูลจากการสำรวจระดับความรู้สึกปลอดภัยต่อการเกิดเหตุอาชญากรรม (รายละเอียดปรากฏตามผนวก จ-3) ที่มีการจัดเก็บค่าคะแนนจากแบบสอบถามเป็นค่าร้อยละมาแปลงเป็นค่าคะแนนดัชนีเต็ม 1.000 และตัวชี้วัดที่ 2.4 อัตราการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมกลุ่มอื่น ๆ ตามมาตรฐานสากล เพิ่งเริ่มเก็บข้อมูลปีแรก จึงยังไม่สามารถคำนวณค่าคะแนนดัชนีได้

3.5 การอ้างอิงข้อมูลจากตัวชี้วัดสากล

ตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทยยังมีการนำข้อมูลจากตัวชี้วัดสากลมาใช้ประเมินตัวชี้วัดด้านที่ 8 การพัฒนาระบบการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่พัฒนามาจากแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติฉบับ 4 (พ.ศ. 2566 – 2569) และออกแบบประเด็นตัวชี้วัดให้มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดสากล ได้แก่ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs: Sustainable Development Goals) เป้าหมายที่ 16 และระดับดัชนีชี้วัดหลักนิติธรรม (Rule of Law Index) ของ World Justice Project โดยใช้วิธีการประเมินค่าคะแนนดัชนีจากหน่วยงานกระบวนการยุติธรรมที่รายงานข้อมูล ควบคู่กับการถ่วงน้ำหนักจากค่าคะแนนตัวชี้วัดสากลจากการประเมินค่าคะแนนและจัดอันดับประเทศไทยในประเด็นต่าง ๆ โดยมีวิธีการเปรียบเทียบค่าคะแนนจากตัวชี้วัดสากล รายละเอียด ดังนี้

ข้อคำถามที่ 8.2.2 ค่าคะแนนตัวชี้วัดดัชนีชี้วัดหลักนิติธรรม (Rule of Law Index) ล่าสุดของประเทศไทย

เปรียบเทียบค่าคะแนนตัวชี้วัดหลักนิติธรรมของประเทศไทย จากการประเมินของ World Justice Project ในปี ค.ศ. 2023 ซึ่งประเมินค่าคะแนนประเทศไทยเท่ากับ 0.490 จากคะแนนเต็ม 1.000³⁷ เทียบระดับคะแนนดัชนีเท่ากับ 0.490

ข้อคำถามที่ 8.2.3 อันดับดัชนีชี้วัดหลักนิติธรรม (Rule of Law Index) ล่าสุดของประเทศไทย

เปรียบเทียบค่าคะแนนจากการจัดอันดับดัชนีชี้วัดหลักนิติธรรมของประเทศไทย โดย World Justice Project ในปี ค.ศ. 2023 ซึ่งจัดอันดับประเทศไทยไว้ที่ 82 จาก 142 ประเทศ³⁸ คิดเป็นค่าคะแนนร้อยละ 42.30 เทียบระดับคะแนนดัชนีเท่ากับ 0.423

ข้อคำถามที่ 8.4.2 การจัดระดับการดำเนินการต่อต้านการค้ามนุษย์ของประเทศไทยจากรายงาน TIPs Report

เปรียบเทียบค่าคะแนนการจัดระดับการดำเนินการต่อต้านการค้ามนุษย์ของประเทศไทยจากรายงาน TIPs Report ในปี ค.ศ. 2024 ซึ่งมีการจำแนกการจัดระดับการดำเนินการออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ Tier 1 Tier 2

³⁷ The World Justice Project, *The World Justice Project Rule of Law Index 2023*. (Washington: WJP, 2023)

³⁸ เรื่องเดียวกัน

Teir 2 Watch List และ Teir 3 โดยประเทศไทยถูกจัดอยู่ในระดับ Teir 2 (ระดับ 3 จากทั้งหมด 4 ระดับ)³⁹ เทียบระดับคะแนนดัชนีเท่ากับ 0.667

ข้อคำถามที่ 8.5.2 ค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI: Corruption Perception Index) ล่าสุดของประเทศไทย

เปรียบเทียบค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย จากการประเมินของ Transparency International ในปี ค.ศ. 2023 ซึ่งประเมินค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยที่ 35 จากคะแนนเต็ม 100⁴⁰ เทียบระดับคะแนนดัชนีเท่ากับ 0.350

ข้อคำถามที่ 8.5.3 อันดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI: Corruption Perception Index) ล่าสุดของประเทศไทย

เปรียบเทียบค่าคะแนนจากการจัดอันดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย โดย Transparency International ในปี ค.ศ. 2023 ซึ่งจัดอันดับประเทศไทยไว้ที่ 108 จาก 180 ประเทศ⁴¹ คิดเป็นค่าคะแนนร้อยละ 40.00 เทียบระดับคะแนนดัชนีเท่ากับ 0.400

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดในภาพรวม

การวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดในการศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินค่าดัชนีของตัวชี้วัด 10 ด้าน จำนวน 44 ตัวชี้วัด โดยใช้เครื่องมือวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยแบบรายงานตนเองและการประชุมกลุ่มย่อยร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อรายงานข้อมูลและประเมินผลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมดตามแต่ละตัวชี้วัด โดยการวิเคราะห์ข้อมูลแยกตามประเภทของการจัดเก็บข้อมูล แล้วนำมาแปลงเป็นค่าคะแนนดัชนีฐานคะแนนเต็ม 1.000 ในแต่ละตัวชี้วัดให้เป็นฐานเดียวกัน จากนั้นจึงนำค่าคะแนนของแต่ละตัวชี้วัดมาคำนวณเป็นคะแนนเฉลี่ยเป็นคะแนนรายด้าน แล้วเอาคะแนนรายด้านมาคำนวณเป็นคะแนนภาพรวม โดยรายละเอียดการถ่วงน้ำหนักและเฉลี่ยคะแนนปรากฏดังนี้

³⁹ U.S. Department of State (2024). *2024 Trafficking in Persons Report*. [Online]: <https://www.state.gov/reports/2024-trafficking-in-persons-report/>

⁴⁰ Transparency International, *Corruption Perceptions Index, 2023*. [Online]: <https://www.transparency.org/en/cpi/2023/index/tha>

⁴¹ เรืองเดียวกัน

ตารางที่ 3.4 กรอบการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย (Thailand Justice Indicator)

ลำดับ	ตัวชี้วัด	วิธีการจัดเก็บ	แหล่งข้อมูล	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ด้านที่ 1	ระดับการรับรู้กฎหมาย สิทธิพื้นฐาน และความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก			
ตัวชี้วัดที่ 1.1	ระดับความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิพื้นฐาน	PS	แบบสำรวจข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรม 3.1 ส่วนที่ 2 ข้อ 2.1 (ผนวก ข-1)	สกธ.
ตัวชี้วัดที่ 1.2	ระดับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับช่องทางและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม	PS	แบบสำรวจข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรม 3.1 ส่วนที่ 2 ข้อ 2.2 (ผนวก ข-2)	สกธ.
ตัวชี้วัดที่ 1.3	ระดับการรับรู้และความเข้าใจกฎหมาย	PS	แบบสำรวจข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรม 3.1 ส่วนที่ 3 ข้อ 3.1 (ผนวก ข-3)	สกธ.
ตัวชี้วัดที่ 1.4	ระดับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม	PS	แบบสำรวจข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรม 3.1 ส่วนที่ 4 (ผนวก ข-4)	สกธ.
ด้านที่ 2	ความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย			
ตัวชี้วัดที่ 2.1	ระดับความรู้สึกลดภัย	PS	แบบสำรวจข้อมูลสถิติอาชญากรรมภาคประชาชน หัวข้อ 2.10 (ผนวก จ-3)	สกธ.
ตัวชี้วัดที่ 2.2	สถิติคดีต่อประชากร 100,000 คน	AD	แบบรายงานข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ AD-01 (ผนวก ง-1, ง-2, ง-3)	ตร. DSI และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง
ตัวชี้วัดที่ 2.3	อัตราการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชน	PS	แบบสำรวจข้อมูลสถิติอาชญากรรมภาคประชาชน หัวข้อ 2.3-2.9 (ผนวก จ-1)	สกธ.

ลำดับ	ตัวชี้วัด	วิธีการจัดเก็บ	แหล่งข้อมูล	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ตัวชี้วัดที่ 2.4	อัตราการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมกลุ่มอื่น ๆ ตามมาตรฐานสากล จากการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชน	PS	แบบสำรวจข้อมูลสถิติอาชญากรรมภาคประชาชน หัวข้อ 2.11-2.14 (ผนวก จ-2)	สกธ.
ด้านที่ 3	การมีกฎหมายที่ดี ประชาชนเคารพกฎหมาย			
ตัวชี้วัดที่ 3.1	ระดับความสำเร็จของการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย	SA+OB	แบบเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมิน ตนเอง SAOB-01 (ผนวก ค-1)	สส. สว. สดก.
ตัวชี้วัดที่ 3.2	คดีอาญาที่รับแจ้งทั้งหมดแยกคดีตามประมวลกฎหมายอาญา คดีจราจร และ คดีตาม พ.ร.บ.ที่มีโทษทางอาญา	AD	แบบรายงานข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของสำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ AD-02 (ผนวก ง-9)	ตร.
ตัวชี้วัดที่ 3.3	ระดับการเคารพกฎหมายของประชาชน	PS	แบบสำรวจข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรม 3.3 ส่วนที่ 2 (ผนวก ข-11)	สกธ.
ด้านที่ 4	การบังคับใช้กฎหมายถูกต้อง เที่ยงธรรม			
ตัวชี้วัดที่ 4.1	มีมาตรการ กลไก และแนวทางในการกำกับดูแลตรวจสอบการใช้ดุลยพินิจของ เจ้าพนักงานในการจับกุม สอบสวน สังคคี หรือพิจารณาให้เป็นไปด้วย ความถูกต้อง ปราศจากอคติ (Accuracy and Impartiality)	SA+OB	แบบเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมิน ตนเอง SAOB-06 (ผนวก ค-6)	หน่วยงานผู้บังคับใช้ กฎหมาย
ตัวชี้วัดที่ 4.2	ไม่มีการเลือกปฏิบัติ (Discrimination) ในกระบวนการยุติธรรม			
	4.2.1 มีมาตรการ กลไก และแนวทางในการกำกับดูแลตรวจสอบการใช้ ดุลยพินิจหรือการให้บริการกับประชาชนโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ (Discrimination)	SA+OB	แบบเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมิน ตนเอง SAOB-06 (ผนวก ค-6)	หน่วยงานผู้บังคับใช้ กฎหมาย
	4.2.2 สถิติเรื่องร้องเรียนและผลการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติ	AD	แบบรายงานข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงาน ราชการ AD-03 (ผนวก ง-14)	หน่วยงานผู้บังคับใช้ กฎหมายและหน่วยงาน รับเรื่องร้องเรียน

ลำดับ	ตัวชี้วัด	วิธีการจัดเก็บ	แหล่งข้อมูล	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ตัวชี้วัดที่ 4.3	กระบวนการยุติธรรมที่ปลอดการทุจริต			
	4.3.1 มีมาตรการ กลไก และแนวทางในการกำกับดูแลตรวจสอบการทุจริตของเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรม ทั้งในส่วนของกรเรียกรับผลประโยชน์ แลกเปลี่ยนกับการไม่จับกุม การค้าสำนวนคดี การเรียกรับผลประโยชน์ แลกเปลี่ยนกับการให้ความช่วยเหลือให้ไม่ต้องรับโทษ หรือมีการสั่งคดีหรือตัดสินคดีเข้าข้างฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดโดยมิชอบ	SA+OB	แบบเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง SAOB-06 (ผนวก ค-6)	หน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมาย
	4.3.2 สถิติเรื่องร้องเรียนและผลการดำเนินการต่อเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการทุจริต และการประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ในสังกัด	AD	แบบรายงานข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ AD-03 (ผนวก ง-11)	หน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมาย
	4.3.3 สถิติการดำเนินคดีหรือชี้มูลความผิดกรณีเจ้าหน้าที่ทุจริตหรือประพฤติมิชอบและผลการดำเนินการต่อเจ้าหน้าที่หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	AD	แบบรายงานข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ AD-03 (ผนวก ง-5)	ป.ป.ช. ป.ป.ท.
ตัวชี้วัดที่ 4.4	ปราศจากการแทรกแซงกระบวนการยุติธรรม			
	4.4.1 มีมาตรการ กลไก และแนวทางในการกำกับดูแลการใช้อำนาจโดยมิชอบแทรกแซงกระบวนการยุติธรรม	SA+OB	แบบเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง SAOB-06 (ผนวก ค-6)	หน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมาย
	4.4.2 มีมาตรการ กลไก และแนวทางในการคุ้มครองเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานจากการถูกแทรกแซงหรือการใช้อำนาจโดยมิชอบให้ยอมตาม	SA+OB	แบบเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง SAOB-06 (ผนวก ค-6)	หน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมาย
	4.4.3 สถิติเรื่องร้องเรียนและผลการดำเนินการเกี่ยวกับการแทรกแซงกระบวนการยุติธรรม	AD	แบบรายงานข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ AD-03 (ผนวก ง-15)	หน่วยงานผู้บังคับใช้กฎหมายและหน่วยงานรับเรื่องร้องเรียน
ตัวชี้วัดที่ 4.5	สถิติเรื่องร้องเรียนหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม			
	4.5.1 สถิติเรื่องร้องเรียนหน่วยงานกระบวนการยุติธรรมผ่านคณะกรรมการ	AD	แบบรายงานข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงาน	กสม.

ลำดับ	ตัวชี้วัด	วิธีการจัดเก็บ	แหล่งข้อมูล	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ		ราชการ AD-03 (ผนวก ง-17)	
	4.5.2 สถิติเรื่องร้องเรียนหน่วยงานกระบวนการยุติธรรมผ่าน 1111	AD	แบบรายงานข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงาน ราชการ AD-03 (ผนวก ง-18)	สนร.
ด้านที่ 5	กระบวนการยุติธรรมบนพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี			
ตัวชี้วัดที่ 5.1	กระบวนการยุติธรรมที่เปิดเผยและโปร่งใส			
	5.1.1 หน่วยงานมีการเปิดเผยเกี่ยวกับข้อกฎหมาย กระบวนการทำงาน และแนวทางการใช้ดุลยพินิจในกระบวนการยุติธรรมอย่างเปิดเผยและโปร่งใส โดยไม่ต้องร้องขอ	SA+OB	แบบเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง SAOB-11 (ผนวก ค-11)	หน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม
	5.1.2 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับข้อกฎหมาย กระบวนการทำงาน และแนวทางการใช้ดุลยพินิจในกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเหมาะสมเมื่อมีการร้องขอ และไม่ใช้เวลามากเกินไป	SA+OB	แบบเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง SAOB-11 (ผนวก ค-11)	หน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม
	5.1.3 หากมีการคัดค้านหรือโต้แย้งการทำหน้าที่ของรัฐหรือเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรม ประชาชนหรือองค์กรภาคเอกชนผู้ทำหน้าที่นั้นมีความมั่นใจได้ว่าจะไม่ถูกตอบโต้เอาคืน	SA+OB	แบบเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง SAOB-11 (ผนวก ค-11)	หน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม
ตัวชี้วัดที่ 5.2	คะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (ITA)	AD	คะแนนประเมิน ITA ⁴²	ป.ป.ช.

⁴² สำนักงานกิจการยุติธรรม การรายงานผลตัวชี้วัดแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566. (กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2566), หน้า ที่ 54.

ลำดับ	ตัวชี้วัด	วิธีการจัดเก็บ	แหล่งข้อมูล	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ตัวชี้วัดที่ 5.3	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการกำหนดระยะเวลามาตรฐานตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย และเร่งรัดให้กระบวนการยุติธรรมเป็นไปด้วยความรวดเร็ว			
	5.3.1 สถิติเรื่องร้องเรียนและผลการดำเนินการเกี่ยวกับการดำเนินคดีล่าช้าเกินควร	AD	แบบรายงานข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ AD-03 (ผนวก ง-16)	หน่วยงานให้บริการ ในกระบวนการยุติธรรม
	5.3.2 หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมรายงานผลการกำหนดระยะเวลามาตรฐานตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายในแต่ละขั้นตอนการปฏิบัติ	SA+OB	แบบเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง SAOB-10 (ผนวก ค-10)	หน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม
	5.3.3 หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีระบบติดตามความคืบหน้าการดำเนินคดี (Tracking)	SA+OB	แบบเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง SAOB-10 (ผนวก ค-10)	หน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม
	5.3.4 หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีการจัดทำระยะเวลาเฉลี่ยในการดำเนินคดีหรือการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม	SA+OB	แบบเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง SAOB-10 (ผนวก ค-10)	หน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม
	5.3.5 หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีมาตรการหรือกลไกในการวิเคราะห์กระบวนการต่าง ๆ ในการดำเนินคดี หรือดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา แพ่ง หรือปกครอง และมีการปรับปรุงกระบวนการทำงานเพื่อลดระยะเวลาและขั้นตอนการปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรม	SA+OB	แบบเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง SAOB-10 (ผนวก ค-10)	หน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม
	5.3.6 ความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบการติดตามความคืบหน้าการดำเนินคดีของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	AD	รายงานผลตัวชี้วัดแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ⁴³	ตร. อส. ศาล

⁴³ สำนักงานกิจการยุติธรรม การรายงานผลตัวชี้วัดแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566. (กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2566), หน้า 57.

ลำดับ	ตัวชี้วัด	วิธีการจัดเก็บ	แหล่งข้อมูล	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ตัวชี้วัดที่ 5.4	หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีทรัพยากร ทั้งเรื่องบุคลากรและงบประมาณที่ได้รับมีการใช้จ่ายอย่างสมเหตุผลผลและมีความสอดคล้องกับพันธกิจหรือภาระงานที่เหมาะสมต่อการตอบสนองต่อสภาพปัญหาหรือความเปลี่ยนแปลงด้านปัจจัยภายนอกที่กระทบต่อการกิจของหน่วยงาน	SA+OB	แบบเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง SAOB-12 (ผนวก ค-12)	หน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม
ตัวชี้วัดที่ 5.5	การบริหารทรัพยากรมนุษย์และการพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม			
	5.5.1 ความพร้อมของบุคลากรและการพัฒนาเสริมสร้างบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม	SA+OB	แบบเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง SAOB-13 (ผนวก ค-13)	หน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม
	5.5.2 การวางระบบกำลังคนและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของหน่วยงาน	SA+OB	แบบเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง SAOB-13 (ผนวก ค-13)	หน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม
	5.5.3 การประเมินและวิเคราะห์ความเหมาะสมและขีดความสามารถในการปฏิบัติของบุคลากรในด้านกระบวนการยุติธรรม	SA+OB	แบบเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง SAOB-13 (ผนวก ค-13)	หน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม
	5.5.4 การวิเคราะห์สภาพปัญหาด้านบุคลากรและความเปลี่ยนแปลงด้านปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบการบริหารทรัพยากรบุคคล และการเตรียมความพร้อมการพัฒนาบุคลากรรองรับในอนาคต	SA+OB	แบบเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง SAOB-13 (ผนวก ค-13)	หน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม
ตัวชี้วัดที่ 5.6	การวิเคราะห์ประเมินค่าต้นทุนของกิจกรรมการเข้าถึงความยุติธรรม	SA+OB	แบบเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง SAOB-14 (ผนวก ค-14)	หน่วยงานให้บริการ ในกระบวนการยุติธรรม
ตัวชี้วัดที่ 5.7	การเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลและเทคโนโลยี			
	5.7.1 การจัดเก็บและบูรณาการข้อมูลกระบวนการยุติธรรมอย่างเป็นระบบ	SA+OB	แบบเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง SAOB-09 (ผนวก ค-9)	หน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม

ลำดับ	ตัวชี้วัด	วิธีการจัดเก็บ	แหล่งข้อมูล	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	5.7.2 การพัฒนาเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาหรือเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และสร้างความสะดวก โปร่งใส ในการให้บริการแก่ประชาชนอย่างทันสมัย และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	SA+OB	แบบเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง SAOB-09 (ผนวก ค-9)	หน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม
ด้านที่ 6	การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ			
ตัวชี้วัดที่ 6.1	การปฏิบัติในการบังคับใช้กฎหมายโดยชอบด้วยกฎหมาย และเป็นไปตามกระบวนการอันควร (Due Process)			
	6.1.1 หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องมีกฎหมาย ระเบียบ ขั้นตอน และข้อปฏิบัติที่ชัดเจนในการปฏิบัติ ในการบังคับใช้กฎหมายโดยชอบด้วยกฎหมายและเป็นไปตามกระบวนการอันควร (Due Process)	SA+OB	แบบเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง SAOB-02 (ผนวก ค-2)	หน่วยงานบังคับใช้ กฎหมาย
	6.1.2 โอกาสและความเป็นไปได้ที่จะมีการละเมิดหลักการปฏิบัติ ในการบังคับใช้กฎหมายโดยชอบด้วยกฎหมายและเป็นไปตามกระบวนการอันควร (Due Process of Law)	SA+OB	แบบเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง SAOB-02 (ผนวก ค-2)	หน่วยงานบังคับใช้ กฎหมาย และ หน่วยงานให้ความ ช่วยเหลือ
ตัวชี้วัดที่ 6.2	การป้องกันความผิดพลาดในการตั้งข้อกล่าวหาหรือมีการคุมขังผู้บริสุทธิ์ที่ไม่ได้กระทำความผิด			
	6.2.1 มีมาตรการ ขั้นตอน และวิธีการ ในการป้องกันความผิดพลาด ในการตั้งข้อกล่าวหาหรือคุมขังผู้บริสุทธิ์	SA+OB	แบบเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง SAOB-03 (ผนวก ค-3)	หน่วยงานบังคับใช้ กฎหมาย และ หน่วยงานให้ความ ช่วยเหลือ

ลำดับ	ตัวชี้วัด	วิธีการจัดเก็บ	แหล่งข้อมูล	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	6.2.2 มีกลไกหรือวิธีการในการให้ความช่วยเหลือหากมีเรื่องร้องเรียน หรือข้อโต้แย้งจากผู้ถูกกล่าวหาเกี่ยวกับการตั้งข้อกล่าวหา การจับกุม หรือคุมขังผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยซึ่งเป็นผู้บริสุทธิ์ที่ไม่ได้กระทำความผิด (รวมถึงการให้ความช่วยเหลือผู้ที่ถูกคุมขังอยู่ด้วย)	SA+OB	แบบเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง SAOB-03 (ผนวก ค-3)	หน่วยงานบังคับใช้กฎหมาย และหน่วยงานให้ความช่วยเหลือ
	6.2.3 จำนวนเรื่องร้องเรียนกรณีการกล่าวหาว่ามีการดำเนินคดีกับผู้บริสุทธิ์	AD	แบบรายงานข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ AD-05 (ผนวก ง-21)	ตร. DSI อส.
	6.2.4 จำนวนคดีที่มีการขอรับความช่วยเหลือหรือร้องเรียนให้ตรวจสอบช่วยเหลือผู้บริสุทธิ์ที่ถูกจับกุมดำเนินคดีโดยไม่ได้กระทำความผิด	AD	แบบรายงานข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ AD-05 (นับรวมการรื้อฟื้นคดีของอัยการด้วย) (ผนวก ข-22)	ตร. DSI อส.
	6.2.5 สัดส่วนผู้ได้รับการช่วยเหลือจากการตั้งข้อกล่าวหาหรือคุมขังผู้บริสุทธิ์เมื่อเทียบกับจำนวนคดีที่มีการสรุปความเห็นทางคดีว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิด (ไม่นับกรณีพยานหลักฐานไม่เพียงพอ)	AD	แบบรายงานข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ AD-05 (ผนวก ข-23)	ตร. DSI อส.
	6.2.6 จำนวนผู้ที่ถูกจับกุมหรือจำเลยในคดีอาญาที่ขอรับความช่วยเหลือเงินชดเชยเยียวยากรณีถูกจับกุมดำเนินคดีโดยไม่ได้กระทำความผิด	AD	แบบรายงานข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ AD-05 (นับรวมการขอความช่วยเหลือของกองทุนยุติธรรมด้วย) (ผนวก ง-19)	กรมคุ้มครองสิทธิฯ สป.ยธ. (กองทุนยุติธรรม)
ตัวชี้วัดที่ 6.3	ผู้เสียหายได้รับการคุ้มครองอย่างเหมาะสม			
	6.3.1 จำนวนผู้เสียหายที่ขอรับความช่วยเหลือค่าตอบแทนผู้เสียหายในคดีอาญา	AD	แบบรายงานข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ AD-05 (ผนวก ง-20)	กคส.

ลำดับ	ตัวชี้วัด	วิธีการจัดเก็บ	แหล่งข้อมูล	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	6.3.2 สัดส่วนผู้ได้รับการช่วยเหลือชดเชยเยียวยาเมื่อเทียบกับจำนวนคดีที่มีการรับแจ้งที่ผู้เสียหายอยู่ในข่ายจะสามารถขอรับเงินชดเชยเยียวยาตาม พ.ร.บ.ค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544	AD	แบบรายงานข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงาน ราชการ AD-05 (ผนวก ง-20)	ตร. DSI อส.
ตัวชี้วัดที่ 6.4	การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามหลักสากล			
	6.4.1 มาตรการ หลักเกณฑ์ แนวทาง หรือคำแนะนำในการปฏิบัติเพื่อป้องกันไม่ให้มีการจับกุมหรือคุมขังตามอำเภอใจ	SA+OB	แบบเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมิน ตนเอง SAOB-04 (ผนวก ค-4)	หน่วยงานจับกุมคุมขัง
	6.4.2 การปฏิบัติต่อผู้ถูกกล่าวหาตามหลักสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ โดยจะมีการปฏิบัติต่อผู้ถูกกล่าวหาเยี่ยงผู้กระทำผิดมิได้ (เช่น การคุมขัง ผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดีโดยเสมือนการคุมขังนักโทษ การยึดข้อกล่าวหาบุคคลโดยเจ้าพนักงาน)	SA+OB	แบบเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมิน ตนเอง SAOB-04 (ผนวก ค-4)	หน่วยงานจับกุมคุมขัง
	6.4.3 มาตรการ หลักเกณฑ์ แนวทาง หรือคำแนะนำในการปฏิบัติเพื่อป้องกันไม่ให้มีการฆาตกรรมโดยเจตนาโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ	SA+OB	แบบเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมิน ตนเอง SAOB-04 (ผนวก ค-4)	หน่วยงานจับกุมคุมขัง
	6.4.4 มาตรการ หลักเกณฑ์ แนวทาง หรือคำแนะนำในการปฏิบัติเพื่อป้องกันการซ้อมทรมานและทำให้บุคคลสูญหายโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐอยู่ในระดับใด	SA+OB	แบบเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมิน ตนเอง SAOB-04 (ผนวก ค-4)	หน่วยงานจับกุมคุมขัง
	6.4.5 มาตรการ หลักเกณฑ์ แนวทาง หรือคำแนะนำในการป้องกันไม่ให้มีการคุมขังตามอำเภอใจ และให้มีการใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาให้มีการคุมขังระหว่างการสอบสวนหรือการพิจารณาคดีเท่าที่จำเป็นซึ่งรวมถึงการช่วยเหลือผู้ยากไร้ที่ไม่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวเนื่องจากสาเหตุเพียงแค่นี้ไม่มีหลักทรัพย์วางประกันตัวในการปล่อยตัวชั่วคราว	SA+OB	แบบเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมิน ตนเอง SAOB-04 (ผนวก ค-4)	หน่วยงานจับกุมคุมขัง

ลำดับ	ตัวชี้วัด	วิธีการจัดเก็บ	แหล่งข้อมูล	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	6.4.6 สถิติเรื่องร้องเรียนและผลการดำเนินการเกี่ยวกับความรุนแรงหรือการใช้อำนาจเกินขอบเขต (Abuse of Power)	AD	แบบรายงานข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงาน ราชการ AD-03 (ผนวก ง-12)	หน่วยงานผู้บังคับใช้ กฎหมายและหน่วยงาน รับเรื่องร้องเรียน
	6.4.7 สถิติเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการซ้อมทรมาน หรือกระทำให้บุคคลสูญหาย หรือการไม่ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการซ้อมทรมาน หรือการกระทำ ให้บุคคลสูญหายตามกฎหมาย	AD	แบบรายงานข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงาน ราชการ AD-03 (ผนวก ง-13)	หน่วยงานผู้บังคับใช้ กฎหมายและหน่วยงาน รับเรื่องร้องเรียน
	6.4.8 สถิติผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาและสัดส่วนผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาเปรียบเทียบกับจำนวนผู้ต้องขังทั้งหมด	AD	แบบรายงานข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงาน ราชการ AD-04 (ผนวก ง-24)	รท.
ตัวชี้วัดที่ 6.5	สถิติเรื่องร้องเรียนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน และการละเมิดสิทธิพื้นฐานในกระบวนการยุติธรรม	AD	แบบรายงานข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงาน ราชการ AD-03 (ผนวก ง-17)	กสม.
ด้านที่ 7	การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในกระบวนการยุติธรรม			
ตัวชี้วัดที่ 7.1	อัตราการกระทำผิดซ้ำ			
	7.1.1 สัดส่วนผู้ถูกจับกุมที่เคยมีประวัติอาชญากรเปรียบเทียบกับผู้ถูกจับกุมทั้งหมด	AD	แบบรายงานข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงาน ราชการ AD-04 (ผนวก ง-25)	ตร. (ทว.)
	7.1.2 อัตราการกระทำผิดซ้ำของหน่วยงาน	AD	แบบรายงานข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงาน ราชการ AD-04 (ผนวก ง-26)	รท. คป. กพน.
	7.1.3 อัตราการกระทำผิดซ้ำจากการบูรณาการข้อมูล	AD	แบบรายงานข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงาน ราชการ AD-04 (ผนวก ง-27)	สภ. สป.ยธ.
ตัวชี้วัดที่ 7.2	จำนวนผู้กระทำผิดที่สามารถติดตามตัวได้และจำนวนผู้ที่สามารถกลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้โดยปกติสุข	AD	แบบรายงานข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงาน ราชการ AD-04	รท. คป. พน.

ลำดับ	ตัวชี้วัด	วิธีการจัดเก็บ	แหล่งข้อมูล	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
			(กรณีมีข้อมูลผู้ที่ปล่อยตัวหรือพ้นโทษให้ใช้สัดส่วนผู้กระทำผิดที่สามารถกลับไปใช้ชีวิตได้ตามปกติสุขเทียบกับผู้ที่ได้รับการปล่อยตัวหรือพ้นโทษทั้งหมด) (ผนวก ง-28)	
ด้านที่ 8	การพัฒนาระบบการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล			
ตัวชี้วัดที่ 8.1	การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs: Sustainable Development Goals) ในเป้าหมายที่ 16 และประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม	SA+OB	แบบเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง SAOB-05 (ผนวก ค-5)	สกธ.
ตัวชี้วัดที่ 8.2	การยกระดับดัชนีหลักนิติธรรม (Rule of Law Index) ของ World Justice Project			
	8.2.1 การขับเคลื่อนการยกระดับดัชนีหลักนิติธรรม (Rule of Law Index) ของ World Justice Project	SA+OB	แบบเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง SAOB-05 (ผนวก ค-5)	สกธ.
	8.2.2 ค่าคะแนนตัวชี้วัดดัชนีหลักนิติธรรม (Rule of Law Index) ล่าสุดของประเทศไทย	IN	ตัวชี้วัดสากล	WJP
	8.2.3 อันดับดัชนีหลักนิติธรรม (Rule of Law Index) ล่าสุดของประเทศไทย	IN	ตัวชี้วัดสากล	WJP
ตัวชี้วัดที่ 8.3	การต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ	SA+OB	แบบเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง SAOB-05 (ผนวก ค-5)	ตร. DSI อส.
ตัวชี้วัดที่ 8.4	การต่อต้านการค้ำมนุษย์			

ลำดับ	ตัวชี้วัด	วิธีการจัดเก็บ	แหล่งข้อมูล	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
	8.4.1 การขับเคลื่อนการต่อต้านการค้ามนุษย์ของประเทศไทย	SA+OB	แบบเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง SAOB-05 (ผนวก ค-5)	พม.
	8.4.2 การจัดระดับการดำเนินการต่อต้านการค้ามนุษย์ของประเทศไทย จากรายงาน TIPs Report	IN	ตัวชี้วัดสากล	TIPs Report ⁴⁴
ตัวชี้วัดที่ 8.5	การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน			
	8.5.1 การขับเคลื่อนการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันของประเทศไทย	SA+OB	แบบเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง SAOB-05 (ผนวก ค-5)	ป.ป.ช. ป.ป.ท.
	8.5.2 ค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI: Corruption Perception Index) ล่าสุดของประเทศไทย	IN	ตัวชี้วัดสากล	TI
	8.5.3 อันดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI: Corruption Perception Index) ล่าสุดของประเทศไทย	IN	ตัวชี้วัดสากล	TI
ตัวชี้วัดที่ 8.6	การต่อต้านการฟอกเงิน	SA+OB	แบบเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง SAOB-05 (ผนวก ค-5)	ปปง.
ตัวชี้วัดที่ 8.7	การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	SA+OB	แบบเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง SAOB-05 (ผนวก ค-5)	กคส. กสม.
ตัวชี้วัดที่ 8.8	กลไกการระงับข้อพิพาทหรือกลไกป้องกันการเกิดข้อพิพาทตามมาตรฐานสากล เช่น โนตารีพับลิก อนุญาโตตุลาการ	SA+OB	แบบเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง SAOB-05 (ผนวก ค-5)	สทอ. อนุญาโตฯ ศป. ศย. สภานายความ

⁴⁴ U.S. Department of State, 2024 *Trafficking in Persons Report.*, 2024 [Online]: <https://www.state.gov/reports/2024-trafficking-in-persons-report/>

ลำดับ	ตัวชี้วัด	วิธีการจัดเก็บ	แหล่งข้อมูล	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ตัวชี้วัดที่ 8.9	กระบวนการยุติธรรมทางเลือก			
	8.9.1 ระดับการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางเลือก	PS	แบบสำรวจข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรม 3.2 ส่วนที่ 2 (ผนวก ข-6)	สกธ.
	8.9.2 ระดับการแก้ไขปัญหาข้อพิพาท	PS	แบบสำรวจข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรม 3.2 ส่วนที่ 3 ข้อ 3.3 (ผนวก ข-9)	สกธ.
	8.9.3 ความพึงพอใจต่อกระบวนการระงับข้อพิพาท	PS	แบบสำรวจข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรม 3.2 ส่วนที่ 3 ข้อ 3.4 (ผนวก ข-10)	สกธ.
	8.9.4 สัดส่วนความสำเร็จของคดีการไกล่เกลี่ยประนีประนอมในกระบวนการยุติธรรมทางเลือกของหน่วยงานต่าง ๆ	AD	แบบรายงานข้อมูลสถิติทางการ AD-06 (กรณีมีข้อมูลคดีทั้งหมดให้เทียบสัดส่วนคดีที่สำเร็จกับคดีทั้งหมด) (ผนวก ง-29)	หน่วยงานกระบวนการยุติธรรมทางเลือก
ด้านที่ 9	ความสำเร็จการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในกระบวนการยุติธรรม			
ตัวชี้วัดที่ 9.1	หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีเป้าหมายและกลไกในการดำเนินงานเชิงเครือข่ายการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน (Intergovernmental Network) ในภารกิจที่ต้องประสานงานและทำงานร่วมกันให้เกิดผลงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ	SA+OB	แบบเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง SAOB-07 (ผนวก ค-7)	หน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม
ตัวชี้วัดที่ 9.2	หน่วยงานมีการสร้างและดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและภาคีเครือข่ายทางสังคม ทั้งภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน ให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาและขับเคลื่อนความยุติธรรมในสังคม	SA+OB	แบบเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง SAOB-07 (ผนวก ค-7)	หน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม

ลำดับ	ตัวชี้วัด	วิธีการจัดเก็บ	แหล่งข้อมูล	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
ตัวชี้วัดที่ 9.3	ความสำเร็จตามกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ			
	9.3.1 การจัดการประชุม/สัมมนา/ประชุมเชิงปฏิบัติการ หรือการเข้าร่วมการประชุมระหว่างประเทศ หรือการเป็นสมาชิกองค์กรระหว่างประเทศ หรือการร่วมลงนามในเอกสารความร่วมมือในรูปแบบต่างๆ ตามกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ ทั้งในรูปแบบทวิภาคีและพหุภาคีในด้านกระบวนการยุติธรรมระหว่างรัฐ	SA+OB	แบบเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง SAOB-08 (ผนวก ค-8)	หน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม
	9.3.2 การสร้างความร่วมมือในการบังคับใช้กฎหมายร่วมกันระหว่างประเทศ หรือการสร้างความร่วมมือในการกำหนดนโยบายและการปฏิบัติในการต่อต้านอาชญากรรมซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างประเทศ	SA+OB	แบบเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง SAOB-08 (ผนวก ค-8)	หน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม
	9.3.3 การสร้างความร่วมมือในการบังคับคดีแพ่ง หรือดำเนินการระงับข้อพิพาททางแพ่งหรือทางปกครองระหว่างประเทศ	SA+OB	แบบเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง SAOB-08 (ผนวก ค-8)	หน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม
ด้านที่ 10	ประชาชนให้ความเชื่อมั่น เชื่อถือ ศรัทธาในกระบวนการยุติธรรม			
ตัวชี้วัดที่ 10.1	ความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมในภาพรวม	PS	แบบสำรวจข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรม 3.2 ส่วนที่ 4 ข้อ 4.2 (ผนวก ข-5)	สกธ.
ตัวชี้วัดที่ 10.2	ความพึงพอใจต่อการให้บริการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	PS	แบบสำรวจข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรม 3.4 ส่วนที่ 3 (ผนวก ข-12)	สกธ.

3.7 ความสอดคล้องของตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยกับตัวชี้วัดและนโยบายอื่น ๆ ด้านกระบวนการยุติธรรม

ในการพัฒนาตัวชี้วัดในครั้งนี้ได้มีการพัฒนาตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเดิม มาบูรณาการกับการขับเคลื่อนนโยบายสำคัญของประเทศไทยอันได้แก่ แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ.2566 – 2569) มารวมเป็นตัวชี้วัดในรูปของตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย (Thailand Justice Indicator) โดยนำกรอบตัวชี้วัดในแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติฯ มาใส่ไว้ในตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรม และได้คำนึงถึงตัวชี้วัดสากลด้านอื่น ๆ ที่มีความสอดคล้องกันด้วย เช่น ตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) และตัวชี้วัดหลักนิติธรรม (Rule of Law Index) ของโครงการความยุติธรรมโลก (World Justice Project: WJP) วัตถุประสงค์การบูรณาการตัวชี้วัดดังกล่าวเพื่อให้เกิดกรอบการขับเคลื่อนนโยบายกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน สอดคล้องกับตัวชี้วัดระดับสากล และมีเครื่องมือในการขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ มาใช้ในการขับเคลื่อนการพัฒนากระบวนการยุติธรรมที่ชัดเจน จากการพัฒนาตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมดังกล่าวสามารถแสดงให้เห็นถึงความสอดคล้องของตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเดิม กับแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 – 2569) และตัวชี้วัดในระดับสากล ได้ดังตารางข้างท้ายนี้

ตารางที่ 3.5 ความสอดคล้องกรอบการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย (Thailand Justice Indicator)
กับนโยบายสำคัญ

ลำดับ	ตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมฯ	ตัวชี้วัดประสิทธิภาพ	แผนแม่บทฯ ฉบับที่ 4	WJP	SDGs
ด้านที่ 1	ระดับการรับรู้กฎหมาย สิทธิพื้นฐาน และความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก				
ตัวชี้วัดที่ 1.1	ระดับความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิพื้นฐาน	R1	ตัวชี้วัดที่ 1.1 เป้าหมาย 1 มิติ 2	ตัวชี้วัด 3.1	
ตัวชี้วัดที่ 1.2	ระดับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับช่องทางและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม	R1	ตัวชี้วัดที่ 1.1 เป้าหมาย 1 มิติ 2	ตัวชี้วัด 3.1	
ตัวชี้วัดที่ 1.3	ระดับการรับรู้และความเข้าใจกฎหมาย	R1	ตัวชี้วัดที่ 3.2 เป้าหมาย 3 มิติ 1	ตัวชี้วัด 3.1	
ตัวชี้วัดที่ 1.4	ระดับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม	R1	ตัวชี้วัดที่ 1.1 เป้าหมาย 1 มิติ 2		
ด้านที่ 2	ความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย				
ตัวชี้วัดที่ 2.1	ระดับความรู้สิทธิปลอดภัย	E2		ตัวชี้วัด 5.1	ตัวชี้วัด 16.1.4
ตัวชี้วัดที่ 2.2	สถิติคดีต่อประชากร 100,000 คน	E1		ตัวชี้วัด 4.1 ตัวชี้วัด 5.1 5.2 5.3	ตัวชี้วัด 16.1.1 16.1.2 16.2.2 16.3.1
ตัวชี้วัดที่ 2.3	อัตราการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชน	E1		ตัวชี้วัด 4.1 ตัวชี้วัด 5.1 5.2	ครอบคลุมตัวชี้วัด SDGs 11.7.2a 16.b.1 10.3.1 16.1.3c 16.3.1 16.5.1
ตัวชี้วัดที่ 2.4	อัตราการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมกลุ่มอื่น ๆ ตามมาตรฐานสากลจากการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชน			ตัวชี้วัด 5.1	ครอบคลุมตัวชี้วัด SDGs 5.2.1 5.2.2 11.7.2a 16.1.3a 16.1.3b 16.2.2 16.5.1 16.5.2

ลำดับ	ตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมฯ	ตัวชี้วัดประสิทธิภาพ	แผนแม่บทฯ ฉบับที่ 4	WJP	SDGs
ด้านที่ 3	การมีกฎหมายที่ดี ประชาชนเคารพกฎหมาย				
ตัวชี้วัดที่ 3.1	ระดับความสำเร็จของการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย		ตัวชี้วัดที่ 1.1 เป้าหมาย 1 มิติ 1	ตัวชี้วัด 6.4	
ตัวชี้วัดที่ 3.2	คดีอาญาที่รับแจ้งทั้งหมดแยกคดีตามประมวลกฎหมายอาญา คดีจราจร และคดีตาม พ.ร.บ. ที่มีโทษทางอาญา		ตัวชี้วัดที่ 3.1 เป้าหมาย 3 มิติ 1		
ตัวชี้วัดที่ 3.3	ระดับการเคารพกฎหมายของประชาชน		ตัวชี้วัดที่ 3.2 เป้าหมาย 3 มิติ 1	ตัวชี้วัด 1.6	
ด้านที่ 4	การบังคับใช้กฎหมายถูกต้องเที่ยงธรรม				
ตัวชี้วัดที่ 4.1	มีมาตรการ กลไก และแนวทางในการกำกับดูแล ตรวจสอบการใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานในการจับกุม สอบสวน สั่งคดี หรือพิจารณาให้เป็นไปด้วยความถูกต้อง ปราศจากอคติ (Accuracy and Impartiality)	G2			
ตัวชี้วัดที่ 4.2	ไม่มีการเลือกปฏิบัติ (Discrimination) ในกระบวนการยุติธรรม	G2		ตัวชี้วัด 4.1 7.2 8.4	
	4.2.1 มีมาตรการ กลไก และแนวทางในการกำกับดูแลตรวจสอบการใช้ดุลยพินิจหรือการให้บริการกับประชาชนโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ (Discrimination)	G2, G6		ตัวชี้วัด 4.1 7.2 8.4	

ลำดับ	ตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมฯ	ตัวชี้วัดประสิทธิภาพ	แผนแม่บทฯ ฉบับที่ 4	WJP	SDGs
	4.2.2 สถิติเรื่องร้องเรียนและผลการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติ	G2, G3		ตัวชี้วัด 4.1 7.2 8.4	
ตัวชี้วัดที่ 4.3	กระบวนการยุติธรรมที่ปลอดการทุจริต	G2			
	4.3.1 มีมาตรการ กลไก และแนวทางในการกำกับดูแลตรวจสอบการทุจริตของเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรม ทั้งในส่วนของการเรียกรับผลประโยชน์แลกเปลี่ยนกับการไม่จับกุม การค้าสำนวนคดี การเรียกรับผลประโยชน์แลกเปลี่ยนกับการให้ความช่วยเหลือให้ไม่ต้องรับโทษ หรือมีการสังคดีหรือตัดสินคดีเข้าข้างฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดโดยมิชอบ	G2		ตัวชี้วัด 2.2 2.3 7.3 8.5	
	4.3.2 สถิติเรื่องร้องเรียนและผลการดำเนินการต่อเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการทุจริตและการประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ในสังกัด	G2, G3		ตัวชี้วัด 2.2 2.3 7.3 8.5	
	4.3.3 สถิติการดำเนินคดีหรือชี้มูลความผิดกรณีเจ้าหน้าที่ทุจริตหรือประพฤติมิชอบและผลการดำเนินการต่อเจ้าหน้าที่หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	G2, G3		ตัวชี้วัด 2.2 2.3 7.3 8.5	
ตัวชี้วัดที่ 4.4	ปราศจากการแทรกแซงกระบวนการยุติธรรม	G2		ตัวชี้วัด 7.4 8.6	
	4.4.1 มีมาตรการ กลไก และแนวทางในการกำกับดูแลใช้อำนาจโดยมิชอบแทรกแซงกระบวนการยุติธรรม	G2		ตัวชี้วัด 7.4 8.6	

ลำดับ	ตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมฯ	ตัวชี้วัดประสิทธิภาพ	แผนแม่บทฯ ฉบับที่ 4	WJP	SDGs
	4.4.2 มีมาตรการ กลไก และแนวทางในการคุ้มครองเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานจากการถูกแทรกแซงหรือใช้อำนาจโดยมิชอบให้ยอมตาม	G2		ตัวชี้วัด 7.4 8.6	
	4.4.3 สถิติเรื่องร้องเรียนและผลการดำเนินการเกี่ยวกับการแทรกแซงกระบวนการยุติธรรม	G2, G3		ตัวชี้วัด 7.4 8.6	
ตัวชี้วัดที่ 4.5	สถิติเรื่องร้องเรียนหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	G2, G7			
	4.5.1 สถิติเรื่องร้องเรียนหน่วยงานกระบวนการยุติธรรมผ่านคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	G2, G7			
	4.5.2 สถิติเรื่องร้องเรียนหน่วยงานกระบวนการยุติธรรมผ่าน 1111	G2, G7			
ด้านที่ 5	กระบวนการยุติธรรมบนพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี				
ตัวชี้วัดที่ 5.1	กระบวนการยุติธรรมที่เปิดเผยและโปร่งใส	G5			
	5.1.1 หน่วยงานมีการเปิดเผยเกี่ยวกับข้อมูลหมายกระบวนการทำงาน และแนวทางการใช้ดุลยพินิจในกระบวนการยุติธรรมอย่างเปิดเผยและโปร่งใสโดยไม่ต้องร้องขอ	G5		ตัวชี้วัด 3.1	
	5.1.2 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลหมาย กระบวนการทำงาน และแนวทางการใช้ดุลยพินิจในกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเหมาะสมเมื่อมีการร้องขอ และไม่ใช้เวลามากเกินไป	G5		ตัวชี้วัด 3.2	

ลำดับ	ตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมฯ	ตัวชี้วัดประสิทธิภาพ	แผนแม่บทฯ ฉบับที่ 4	WJP	SDGs
	5.1.3 หากมีการคัดค้านหรือโต้แย้งการทำหน้าที่ของรัฐหรือเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรม ประชาชนหรือองค์กรภาคเอกชนผู้ทำหน้าที่นั้น มีความมั่นใจได้ว่าจะไม่ถูกตอบโต้เอาคืน	G5		ตัวชี้วัด 3.3	
ตัวชี้วัดที่ 5.2	คะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ในการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการ ยุติธรรม (ITA)	G5	ตัวชี้วัดที่ 2.1 เป้าหมาย 2 มิติ 3	ตัวชี้วัดที่ 3.1 3.2	
ตัวชี้วัดที่ 5.3	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการกำหนดระยะเวลา มาตรฐานตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย และเร่งรัด ให้กระบวนการยุติธรรมเป็นไปด้วยความรวดเร็ว	G4		ตัวชี้วัดที่ 7.5 8.2	
	5.3.1 สถิติเรื่องร้องเรียนและผลการดำเนินการ เกี่ยวกับการดำเนินคดีล่าช้าเกินควร	G4		ตัวชี้วัดที่ 7.5 8.2	
	5.3.2 หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมรายงาน ผลการกำหนดระยะเวลามาตรฐานตามที่กำหนดไว้ ในกฎหมายในแต่ละขั้นตอนการปฏิบัติ	G4		ตัวชี้วัดที่ 7.5 8.2	
	5.3.3 หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีระบบ ติดตามความคืบหน้าการดำเนินคดี (Tracking)	G4		ตัวชี้วัดที่ 7.5 8.2	
	5.3.4 หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีการจัดทำ ระยะเวลาเฉลี่ยในการดำเนินคดีหรือการดำเนินงาน ในกระบวนการยุติธรรม	G4		ตัวชี้วัดที่ 7.5 8.2	

ลำดับ	ตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมฯ	ตัวชี้วัดประสิทธิภาพ	แผนแม่บทฯ ฉบับที่ 4	WJP	SDGs
	5.3.5 หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีมาตรการหรือกลไกในการวิเคราะห์กระบวนการงานต่าง ๆ ในการดำเนินคดี หรือดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา แพ่ง หรือปกครอง และมีการปรับปรุงกระบวนการทำงานเพื่อลดระยะเวลาและขั้นตอนการปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรม	G4		ตัวชี้วัดที่ 7.5 8.2	
	5.3.6 ความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบการติดตามความคืบหน้าการดำเนินคดีของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	G4	ตัวชี้วัดที่ 3.2 เป้าหมาย 3 มิติ 3	ตัวชี้วัดที่ 7.5 8.2	
ตัวชี้วัดที่ 5.4	หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีทรัพยากรทั้งเรื่องบุคลากรและงบประมาณที่ได้รับมีการใช้จ่ายอย่างสมเหตุสมผลและมีความสอดคล้องกับพันธกิจหรือภาระงานที่เหมาะสมต่อการตอบสนองต่อสภาพปัญหาหรือความเปลี่ยนแปลงด้านปัจจัยภายนอกที่กระทบต่อการกิจของหน่วยงาน	G8			
ตัวชี้วัดที่ 5.5	การบริหารทรัพยากรมนุษย์และการพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม	G9			
	5.5.1 ความพร้อมของบุคลากรและการพัฒนาเสริมสร้างบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม	G9			

ลำดับ	ตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมฯ	ตัวชี้วัดประสิทธิภาพ	แผนแม่บทฯ ฉบับที่ 4	WJP	SDGs
	5.5.2 การวางระบบกำลังคนและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของหน่วยงาน	G9			
	5.5.3 การประเมินและวิเคราะห์ความเหมาะสมและขีดความสามารถในการปฏิบัติของบุคลากรในด้านกระบวนการยุติธรรม	G9			
	5.5.4 การวิเคราะห์สภาพปัญหาด้านบุคลากรและความเปลี่ยนแปลงด้านปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบการบริหารทรัพยากรบุคคล และการเตรียมความพร้อมการพัฒนาบุคลากรรองรับในอนาคต	G9			
ตัวชี้วัดที่ 5.6	การวิเคราะห์ประเมินค่าต้นทุนของกิจกรรมการเข้าถึงความยุติธรรม	G11		ตัวชี้วัด 7.1	
ตัวชี้วัดที่ 5.7	การเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลและเทคโนโลยี				
	5.7.1 การจัดเก็บและบูรณาการข้อมูลกระบวนการยุติธรรมอย่างเป็นระบบ	G10	ตัวชี้วัดที่ 3.1 เป้าหมาย 3 มิติ 3		
	5.7.2 การพัฒนาเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาหรือเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และสร้างความสะดวก โปร่งใส ในการให้บริการแก่ประชาชนอย่างทันสมัย และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง		ตัวชี้วัดที่ 3.3 เป้าหมาย 3 มิติ 3		

ลำดับ	ตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมฯ	ตัวชี้วัดประสิทธิภาพ	แผนแม่บทฯ ฉบับที่ 4	WJP	SDGs
ด้านที่ 6	การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ				
ตัวชี้วัดที่ 6.1	การปฏิบัติในการบังคับใช้กฎหมายโดยชอบด้วยกฎหมาย และเป็นไปตามกระบวนการอันควร (Due Process)	G2		ตัวชี้วัด 4.3 8.7	
	6.1.1 หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องมีกฎหมาย ระเบียบ ขั้นตอน และข้อปฏิบัติที่ชัดเจนในการปฏิบัติในการบังคับใช้กฎหมายโดยชอบด้วยกฎหมายและเป็นไปตามกระบวนการอันควร (Due Process)		ตัวชี้วัดที่ 2.1 เป้าหมาย 2 มิติ 1	ตัวชี้วัด 4.3 8.7	
	6.1.2 โอกาสและความเป็นไปได้ที่จะมีการละเมิดหลักการปฏิบัติในการบังคับใช้กฎหมายโดยชอบด้วยกฎหมายและเป็นไปตามกระบวนการอันควร (Due Process of Law)			ตัวชี้วัด 4.3 8.7	
ตัวชี้วัดที่ 6.2	การป้องกันความผิดพลาดในการตั้งข้อกล่าวหาหรือมีการคุมขังผู้บริสุทธิ์ที่ไม่ได้กระทำความผิด			ตัวชี้วัด 4.3	
	6.2.1 มีมาตรการ ขั้นตอน และวิธีการ ในการป้องกันความผิดพลาดในการตั้งข้อกล่าวหาหรือคุมขังผู้บริสุทธิ์	D1			
	6.2.2 มีกลไกหรือวิธีการในการให้ความช่วยเหลือหากมีเรื่องร้องเรียน หรือข้อโต้แย้งจากผู้ถูกกล่าวหา	D1			

ลำดับ	ตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมฯ	ตัวชี้วัดประสิทธิภาพ	แผนแม่บทฯ ฉบับที่ 4	WJP	SDGs
	เกี่ยวกับการตั้งข้อกล่าวหา การจับกุม หรือคุมขังผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลยซึ่งเป็นผู้บริสุทธิ์ที่ไม่ได้กระทำความผิด (รวมถึงการให้ความช่วยเหลือผู้ที่ถูกคุมขังอยู่ด้วย)				
	6.2.3 จำนวนเรื่องร้องเรียนกรณีการกล่าวหาว่ามีการดำเนินคดีกับผู้บริสุทธิ์	D2			
	6.2.4 จำนวนคดีที่มีการขอรับความช่วยเหลือหรือร้องเรียนให้ตรวจสอบช่วยเหลือผู้บริสุทธิ์ที่ถูกจับกุมดำเนินคดีโดยไม่ได้กระทำความผิด	D2			
	6.2.5 สัดส่วนผู้ได้รับการช่วยเหลือจากการตั้งข้อกล่าวหาหรือคุมขังผู้บริสุทธิ์เมื่อเทียบกับจำนวนคดีที่มีการสรุปความเห็นทางคดีว่าผู้ถูกกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิด (ไม่นับกรณีพยานหลักฐานไม่เพียงพอ)	D2			
	6.2.6 จำนวนผู้ที่ถูกจับกุมหรือจำเลยในคดีอาญาที่ขอรับความช่วยเหลือเงินชดเชยเยียวยากรณีถูกจับกุมดำเนินคดีโดยไม่ได้กระทำความผิด	A2	ตัวชี้วัดที่ 3.2 เป้าหมาย 3 มิติ 2		
ตัวชี้วัดที่ 6.3	ผู้เสียหายได้รับการคุ้มครองอย่างเหมาะสม	A1			
	6.3.1 จำนวนผู้เสียหายที่ขอรับความช่วยเหลือค่าตอบแทนผู้เสียหายในคดีอาญา	A1			

ลำดับ	ตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมฯ	ตัวชี้วัดประสิทธิภาพ	แผนแม่บทฯ ฉบับที่ 4	WJP	SDGs
	6.3.2 สัดส่วนผู้ได้รับการช่วยเหลือชดเชยเยียวยาเมื่อเทียบกับจำนวนคดีที่มีการรับแจ้งที่ผู้เสียหายอยู่ในข่ายจะสามารถขอรับเงินชดเชยเยียวยาตาม พ.ร.บ.ค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544	A1			
ตัวชี้วัดที่ 6.4	การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามหลักสากล				
	6.4.1 มาตรการ หลักเกณฑ์ แนวทาง หรือคำแนะนำในการปฏิบัติเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการจับกุมหรือคุมขังตามอำเภอใจ	G1	ตัวชี้วัดที่ 3.1 เป้าหมาย 3 มิติ 2	ตัวชี้วัด 4.3 8.7	
	6.4.2 การปฏิบัติต่อผู้ถูกกล่าวหาตามหลักสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์โดยจะมีการปฏิบัติต่อผู้ถูกกล่าวหาเยี่ยงผู้กระทำผิดมิได้ (เช่น การคุมขังผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดีโดยเสมือนการคุมขังนักโทษ การยึดข้อกล่าวหาบุคคลโดยเจ้าพนักงาน)		ตัวชี้วัดที่ 3.1 เป้าหมาย 3 มิติ 2	ตัวชี้วัด 4.3 8.7	
	6.4.3 มาตรการ หลักเกณฑ์ แนวทาง หรือคำแนะนำในการปฏิบัติเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการฆาตกรรมโดยเจตนาโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ		ตัวชี้วัดที่ 3.1 เป้าหมาย 3 มิติ 2	ตัวชี้วัด 4.3 8.7	
	6.4.4 มาตรการ หลักเกณฑ์ แนวทาง หรือคำแนะนำในการปฏิบัติเพื่อป้องกันการซ้อมทรมานและทำให้		ตัวชี้วัดที่ 3.1 เป้าหมาย 3 มิติ 2	ตัวชี้วัด 4.3 8.7	

ลำดับ	ตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมฯ	ตัวชี้วัดประสิทธิภาพ	แผนแม่บทฯ ฉบับที่ 4	WJP	SDGs
	บุคคลสูญหายโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐอยู่ในระดับใด				
	6.4.5 มาตรการ หลักเกณฑ์ แนวทาง หรือคำแนะนำในการป้องกันไม่ให้เกิดการคุมขังตามอำเภอใจ และให้มีการใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาให้มีการคุมขังระหว่างการสอบสวนหรือการพิจารณาคดีเท่าที่จำเป็นซึ่งรวมถึงการช่วยเหลือผู้ยากไร้ที่ไม่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวเนื่องจากสาเหตุเพียงแค่มิมีหลักทรัพย์วางประกันตัวในการปล่อยตัวชั่วคราวในระดับใด		ตัวชี้วัด 3.1 เป้าหมาย 3 มิติ 2	ตัวชี้วัด 4.3 8.7	
	6.4.6 สถิติเรื่องร้องเรียนและผลการดำเนินการเกี่ยวกับความรุนแรงหรือการใช้อำนาจเกินขอบเขต (Abuse of Power)			ตัวชี้วัด 4.3 8.7	
	6.4.7 สถิติเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการซ้อมทรมาน หรือกระทำให้บุคคลสูญหาย หรือการไม่ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการซ้อมทรมาน หรือการกระทำให้บุคคลสูญหายตามกฎหมาย	G1		ตัวชี้วัด 4.3 8.7	
	6.4.8 สถิติผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาและสัดส่วนผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาเปรียบเทียบกับจำนวนผู้ต้องขังทั้งหมด			ตัวชี้วัด 4.2 8.3	ตัวชี้วัด 16.3.2

ลำดับ	ตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมฯ	ตัวชี้วัดประสิทธิภาพฯ	แผนแม่บทฯ ฉบับที่ 4	WJP	SDGs
ตัวชี้วัดที่ 6.5	สถิติเรื่องร้องเรียนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน และการละเมิดสิทธิพื้นฐานในกระบวนการยุติธรรม	G1		ตัวชี้วัด 4.1 4.2 4.3	
ด้านที่ 7	การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในกระบวนการยุติธรรม				
ตัวชี้วัดที่ 7.1	อัตราการกระทำผิดซ้ำ	RE1		ตัวชี้วัด 8.3	
	7.1.1 สัดส่วนผู้ถูกจับกุมที่เคยมีประวัติอาชญากรเปรียบเทียบกับผู้ถูกจับกุมทั้งหมด	RE1		ตัวชี้วัด 8.3	
	7.1.2 อัตราการกระทำผิดซ้ำของหน่วยงานพัฒนาพฤตินิสัย	RE1	ตัวชี้วัดที่ 3.3 เป้าหมาย 3 มิติ 2	ตัวชี้วัด 8.3	
	7.1.3 อัตราการกระทำผิดซ้ำจากการบูรณาการข้อมูล	RE1		ตัวชี้วัด 8.3	
ตัวชี้วัดที่ 7.2	จำนวนผู้กระทำผิดที่สามารถติดตามตัวได้ และจำนวนผู้ที่สามารถกลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้โดยปกติสุข	RE2		ตัวชี้วัด 8.3	
ด้านที่ 8	การพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล				
ตัวชี้วัดที่ 8.1	การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs: Sustainable Development Goals) ในเป้าหมายที่ 16 และประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม		ตัวชี้วัดที่ 1.3 เป้าหมาย 1 มิติ 3		

ลำดับ	ตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมฯ	ตัวชี้วัดประสิทธิภาพ	แผนแม่บทฯ ฉบับที่ 4	WJP	SDGs
ตัวชี้วัดที่ 8.2	การยกระดับดัชนีหลักนิติธรรม (Rule of Law Index) ของ World Justice Project		ตัวชี้วัดที่ 1.3 เป้าหมาย 1 มิติ 3		
	8.2.1 การขับเคลื่อนการยกระดับดัชนีหลักนิติธรรม (Rule of Law Index) ของ World Justice Project		ตัวชี้วัดที่ 1.3 เป้าหมาย 1 มิติ 3		
	8.2.2 ค่าคะแนนตัวชี้วัดดัชนีหลักนิติธรรม (Rule of Law Index) ล่าสุดของประเทศไทย		ตัวชี้วัดที่ 1.3 เป้าหมาย 1 มิติ 3		
	8.3.3 อันดับดัชนีหลักนิติธรรม (Rule of Law Index) ล่าสุดของประเทศไทย		ตัวชี้วัดที่ 1.3 เป้าหมาย 1 มิติ 3		
ตัวชี้วัดที่ 8.3	การต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ		ตัวชี้วัดที่ 1.3 เป้าหมาย 1 มิติ 3		
ตัวชี้วัดที่ 8.4	การต่อต้านการค้ามนุษย์		ตัวชี้วัดที่ 1.3 เป้าหมาย 1 มิติ 3		
	8.4.1 การขับเคลื่อนการต่อต้านการค้ามนุษย์ของประเทศไทย		ตัวชี้วัดที่ 1.3 เป้าหมาย 1 มิติ 3		
	8.4.2 การจัดระดับการดำเนินการต่อต้านการค้ามนุษย์ของประเทศไทยจากรายงาน TIPs Report		ตัวชี้วัดที่ 1.3 เป้าหมาย 1 มิติ 3		
ตัวชี้วัดที่ 8.5	การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน		ตัวชี้วัดที่ 1.3 เป้าหมาย 1 มิติ 3	ตัวชี้วัด 2.1 2.2 2.3 2.4	
	8.5.1 การขับเคลื่อนการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันของประเทศไทย		ตัวชี้วัดที่ 1.3 เป้าหมาย 1 มิติ 3	ตัวชี้วัด 2.1 2.2 2.3 2.4	

ลำดับ	ตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมฯ	ตัวชี้วัดประสิทธิภาพ	แผนแม่บทฯ ฉบับที่ 4	WJP	SDGs
	8.5.2 ค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI: Corruption Perception Index) ล่าสุดของประเทศไทย		ตัวชี้วัดที่ 1.3 เป้าหมาย 1 มิติ 3	ตัวชี้วัด 2.1 2.2 2.3 2.4	
	8.5.3 อันดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI: Corruption Perception Index) ล่าสุดของประเทศไทย		ตัวชี้วัดที่ 1.3 เป้าหมาย 1 มิติ 3	ตัวชี้วัด 2.1 2.2 2.3 2.4	
ตัวชี้วัดที่ 8.6	การต่อต้านการฟอกเงิน		ตัวชี้วัดที่ 1.3 เป้าหมาย 1 มิติ 3		
ตัวชี้วัดที่ 8.7	การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน		ตัวชี้วัดที่ 1.3 เป้าหมาย 1 มิติ 3	ตัวชี้วัด 4.1 4.2 4.3	
ตัวชี้วัดที่ 8.8	กลไกการระงับข้อพิพาทหรือกลไกป้องกันการเกิดข้อพิพาทตามมาตรฐานสากล เช่น โนตารีพับลิค อนุญาโตตุลาการ		ตัวชี้วัดที่ 1.3 เป้าหมาย 1 มิติ 3		
ตัวชี้วัดที่ 8.9	กระบวนการยุติธรรมทางเลือก			ตัวชี้วัด 7.7	
	8.9.1 ระดับการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางเลือก		ตัวชี้วัดที่ 2.1 เป้าหมาย 2 มิติ 2	ตัวชี้วัด 7.7	
	8.9.2 ระดับการแก้ไขปัญหาข้อพิพาท			ตัวชี้วัด 7.7	ตัวชี้วัด 16.3.3
	8.9.3 ความพึงพอใจต่อกระบวนการระงับข้อพิพาท			ตัวชี้วัด 7.7	ตัวชี้วัด 16.3.3
	8.9.4 สัดส่วนความสำเร็จของคดีการไกล่เกลี่ย ประนีประนอมในกระบวนการยุติธรรมทางเลือกของหน่วยงานต่าง ๆ		ตัวชี้วัดที่ 2.2 เป้าหมาย 2 มิติ 2	ตัวชี้วัด 7.7	

ลำดับ	ตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมฯ	ตัวชี้วัดประสิทธิภาพ	แผนแม่บทฯ ฉบับที่ 4	WJP	SDGs
ด้านที่ 9	ความสำเร็จการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในกระบวนการยุติธรรม				
ตัวชี้วัดที่ 9.1	หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีเป้าหมายและกลไกในการดำเนินงานเชิงเครือข่ายการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน (Intergovernmental Network) ในภารกิจที่ต้องประสานงานและทำงานร่วมกันให้เกิดผลงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ		ตัวชี้วัดที่ 1.1 เป้าหมาย 1 มิติ 3		
ตัวชี้วัดที่ 9.2	หน่วยงานมีการสร้างและดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและภาคีเครือข่ายทางสังคม ทั้งภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน ให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาและขับเคลื่อนความยุติธรรมในสังคม		ตัวชี้วัดที่ 1.2 เป้าหมาย 1 มิติ 3		
ตัวชี้วัดที่ 9.3	ความสำเร็จตามกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ				
	9.3.1 การจัดการประชุม/สัมมนา/ประชุมเชิงปฏิบัติการ หรือการเข้าร่วมการประชุมระหว่างประเทศ หรือการเป็นสมาชิกองค์กรระหว่างประเทศ หรือการร่วมลงนามในเอกสารความร่วมมือในรูปแบบต่าง ๆ ตามกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ ทั้งในรูปแบบทวิภาคีและพหุภาคี ในด้านกระบวนการยุติธรรมระหว่างรัฐ		ตัวชี้วัดที่ 1.3 เป้าหมาย 1 มิติ 3		

ลำดับ	ตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมฯ	ตัวชี้วัดประสิทธิภาพ	แผนแม่บทฯ ฉบับที่ 4	WJP	SDGs
	9.3.2 การสร้างความร่วมมือในการบังคับใช้กฎหมายร่วมกันระหว่างประเทศ หรือการสร้างความร่วมมือในการกำหนดนโยบายและการปฏิบัติในการต่อต้านอาชญากรรมซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างประเทศ		ตัวชี้วัดที่ 1.3 เป้าหมาย 1 มิติ 3		
	9.3.3 การสร้างความร่วมมือในการบังคับคดีแพ่งหรือดำเนินการระงับข้อพิพาททางแพ่งหรือทางปกครองระหว่างประเทศ		ตัวชี้วัดที่ 1.3 เป้าหมาย 1 มิติ 3		
ด้านที่ 10	ประชาชนให้ความเชื่อมั่น เชื่อถือ ศรัทธาในกระบวนการยุติธรรม				
ตัวชี้วัดที่ 10.1	ความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมในภาพรวม	ET1	ตัวชี้วัดภาพรวมที่ 1		
ตัวชี้วัดที่ 10.2	ความพึงพอใจต่อการให้บริการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	ET1	ตัวชี้วัด 2.2 เป้าหมาย 2 มิติ 3		ตัวชี้วัด 16.6.2 เฉพาะหน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม

	การรับรู้กฎหมายและสิทธิพื้นฐาน	0.640
	ความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย	0.559
	กฎหมายดี ประชาชนเคารพกฎหมาย	0.625
	ความถูกต้องเที่ยงธรรม	0.595
	การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี	0.698
	การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ	0.519
	การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด	0.448
	มาตรฐานสากล	0.634
	การสร้างเครือข่าย	0.753
	ความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม	0.696

ความเชื่อมโยง ตัวชี้วัดกระบวนการ ยุติธรรมประเทศไทย

ภาพรวม **0.617**

การรับรู้กฎหมายและสิทธิพื้นฐาน

1.1	สิทธิพื้นฐาน		
1.2	ช่องทางและการเข้าถึง		
1.3	การรับรู้และความเข้าใจกฎหมาย		
1.4	การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม		

ความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย

2.1	ความรู้สึกปลอดภัย		
2.2	สถิติคดีอาชญากรรม		
2.3	การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม		
2.4	การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมคดีตามมาตรฐานสากล		

ยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูล เนื่องจากเริ่มเก็บข้อมูลปีแรก

กฎหมายดี ประชาชนเคารพกฎหมาย

3.1	การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย		
3.2	คดีที่รับแจ้ง		
3.3	การเคารพกฎหมายของประชาชน		

ความถูกต้องเที่ยงธรรม

4.1	ถูกต้องปราศจากอคติ		
4.2	ไม่มีการเลือกปฏิบัติ		
4.3	ปลอดการทุจริต		
4.4	ปราศจากการแทรกแซง		
4.5	ข้อร้องเรียน		

การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

5.1	เปิดเผยและโปร่งใส		
5.2	คุณธรรมและความโปร่งใส (ITA)		
5.3	ระยะเวลา		
5.4	ทรัพยากร เครื่องมือ เครื่องใช้		
5.5	ทรัพยากรมนุษย์		
5.6	ต้นทุนในการเข้าถึง		
5.7	เทคโนโลยี		

การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ

6.1	กระบวนการอันควร (Due Process)		
6.2	การจับผิดตัว		
6.3	การคุ้มครองดูแลผู้เสียหาย		
6.4	การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามหลักสากล		
6.5	ข้อร้องเรียนการละเมิดสิทธิมนุษยชน สิทธิพื้นฐาน		

การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด

7.1	การกระทำผิดซ้ำ		
7.2	ผู้พ้นโทษกลับสู่สังคมได้โดยปกติสุข		

มาตรฐานสากล

8.1	เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs 16)		
8.2	WJP Rule of Law Index		
8.3	องค์การอาชญากรรมข้ามชาติ		
8.4	การต่อต้านการค้ามนุษย์		
8.5	การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน		
8.6	การต่อต้านการฟอกเงิน		
8.7	การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน		
8.8	กลไกการระงับข้อพิพาท		
8.9	กระบวนการยุติธรรมทางเลือก		

การสร้างเครือข่าย

9.1	ความร่วมมือระหว่างประเทศ		
9.2	การบูรณาการหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม		
9.3	ภาคีเครือข่ายทางสังคม		

ความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม

10.1	ความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรม		
10.2	ความพึงพอใจต่อการให้บริการ		

ความเชื่อมโยง

- แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ
- Sustainable Development Goals (SDGs)
- WJP Rule of Law Indicators
- ตัวชี้วัด REGRADE เดิม
- ตัวชี้วัดใหม่

บทที่ 4

ผลการจัดเก็บ วิเคราะห์ และประเมินผลตัวชี้วัด

การรายงานผลการจัดเก็บ วิเคราะห์ และประเมินผลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย (Thailand Justice Indicators) ในบทนี้ เป็นการเสนอรายละเอียดผลการจัดเก็บตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย ทั้ง 10 ด้าน 44 ตัวชี้วัด ที่ครอบคลุมตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเดิม (REGRADE) 7 ชุด 21 ตัวชี้วัด แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ และตัวชี้วัดสากลด้านกระบวนการยุติธรรม รวมถึงรายงานข้อค้นพบสำคัญที่ได้จากการจัดเก็บตัวชี้วัดเพื่อนำไปสู่การพัฒนากระบวนการยุติธรรมและแก้ปัญหาส่วนที่ยังเป็นจุดอ่อน ทั้งนี้ รายงานบทนี้ได้นำเสนอเรียงตามลำดับตัวชี้วัดในแต่ละด้านและผลการประเมินค่าคะแนนตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย (Thailand Justice Indicator) ดังนี้

4.1 ผลการจัดเก็บ วิเคราะห์ และประเมินผลตัวชี้วัด

การจัดเก็บตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้มีการปรับตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเดิม (REGRADE) จาก 7 ชุด 21 ตัวชี้วัด มาเป็น 10 ด้าน 44 ตัวชี้วัด โดยนำตัวชี้วัดแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติฉบับ 4 (พ.ศ. 2566 – 2569) มารวมเข้าเป็นตัวชี้วัดชุดเดียว โดยให้ครอบคลุมตัวชี้วัดสากลตามกรอบการประเมินตัวชี้วัดหลักนิติธรรมของ World Justice Project (WJP) และการประเมินตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) จากผลการประเมินตัวชี้วัดดังกล่าว ปรากฏผลการประเมินเป็นรายด้าน ดังนี้

4.1.1 ตัวชี้วัดด้านที่ 1 ระดับการรับรู้กฎหมาย สิทธิพื้นฐาน และความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก

ตัวชี้วัดระดับการรับรู้กฎหมาย สิทธิพื้นฐาน และความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมประกอบด้วยตัวชี้วัด 4 ตัวชี้วัด ซึ่งจัดเก็บจากการสำรวจข้อมูลประชาชน (Public Survey) โดยการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างประชาชนทั่วไปเพื่อทราบถึงระดับความรู้เข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและสิทธิพื้นฐานด้านกระบวนการยุติธรรม และระดับความรู้ของประชาชนหากต้องเข้าไปรับบริการด้านกระบวนการยุติธรรมจากรัฐ ตัวชี้วัดนี้เป็นตัวชี้วัดเดิมตามตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (REGRADE) แต่ได้มีการขยายขอบเขตประเด็นคำถามและหัวข้อของการสำรวจให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติฉบับ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569) โดยให้มีการจัดเก็บข้อมูลระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิพื้นฐาน ระดับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับช่องทางและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ระดับการรับรู้และเข้าใจกฎหมาย และระดับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ให้ครอบคลุมตัวชี้วัดแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ จากเดิมที่ตัวชี้วัด

ประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาจัดเก็บข้อมูลเฉพาะหัวข้อความรู้เกี่ยวกับความรู้เกี่ยวกับช่องทางเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและความรู้เกี่ยวกับสิทธิพื้นฐานของประชาชนเท่านั้น

ตัวชี้วัดนี้เป็นตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติฉบับ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569) และสอดคล้องกับการประเมินตัวชี้วัดหลักนิติธรรมของ World Justice Project ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับรัฐบาลเปิดเผยและโปร่งใส (Open Government) ที่ทำการประเมินเกี่ยวกับการเผยแพร่ข้อมูลทางกฎหมายและสิทธิพื้นฐานของประชาชน การวัดระดับความรู้เข้าใจดังกล่าวเป็นการแสดงให้เห็นถึงผลลัพธ์ของการเผยแพร่ข้อมูลทางกฎหมายว่าสามารถเข้าถึงประชาชนทั่วไปได้ในระดับใด

การวัดระดับความรู้ของประชาชนเกี่ยวกับสิทธิพื้นฐาน ช่องทาง และการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ได้มีการปรับลักษณะข้อคำถามตามข้อเสนอแนะในการพัฒนาแบบสอบถามจากปีก่อนหน้าว่าควรเป็นการสอบถามแบบวัดระดับความรู้ในแต่ละประเด็นมากกว่าการสอบถามระดับความคิดเห็นของประชาชนตามแบบ Likert Scale ในปีก่อนหน้า ผลการประเมินพบว่าตัวชี้วัดด้านที่ 1 ระดับการรับรู้กฎหมาย สิทธิพื้นฐาน และความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก ในภาพรวมมีค่าคะแนน 0.640 ซึ่งเป็นค่าคะแนนระดับค่อนข้างสูง โดยตัวชี้วัดนี้ใช้วิธีการเก็บข้อมูลจากการสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS) ประกอบด้วยตัวชี้วัด 4 ตัวชี้วัด ได้แก่ ระดับความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิพื้นฐาน มีค่าคะแนน 0.698 ระดับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับช่องทางและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม มีค่าคะแนน 0.582 ระดับการรับรู้และความเข้าใจกฎหมาย มีค่าคะแนน 0.612 และระดับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม มีค่าคะแนน 0.669 ซึ่งถือว่ามีความสูงเกินกว่าการเก็บข้อมูลในปีก่อนหน้าที่มีค่าคะแนนอยู่ที่ 0.485 อย่างเห็นได้ชัด

ตารางที่ 4.1 ผลการประเมินตัวชี้วัดด้านที่ 1 ระดับการรับรู้กฎหมาย สิทธิพื้นฐาน และความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก

ลำดับ	ตัวชี้วัด	วิธีการ จัดเก็บ	ค่าคะแนน	คะแนนดัชนี
ด้านที่ 1	ระดับการรับรู้กฎหมาย สิทธิพื้นฐาน และความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก			
ตัวชี้วัดที่ 1.1	ระดับความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิพื้นฐาน	PS	69.80%	0.698
ตัวชี้วัดที่ 1.2	ระดับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับช่องทางและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม	PS	58.20%	0.582
ตัวชี้วัดที่ 1.3	ระดับการรับรู้และความเข้าใจกฎหมาย	PS	61.20%	0.612

ลำดับ	ตัวชี้วัด	วิธีการ จัดเก็บ	ค่าคะแนน	คะแนนดัชนี
ตัวชี้วัดที่ 1.4	ระดับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม	PS	66.90%	0.669
คะแนนดัชนีรายด้าน				0.640

จากข้อมูลตัวชี้วัดและตารางที่เกี่ยวข้องกับ “ระดับการรับรู้กฎหมาย สิทธิพื้นฐาน และความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก” พบว่า ค่าคะแนนรวมของตัวชี้วัดด้านนี้อยู่ที่ 0.640 ซึ่งถือว่าเป็นระดับค่อนข้างสูง แต่ยังมีบางประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความเข้าใจของประชาชนในกระบวนการยุติธรรมได้มากขึ้น เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 ที่ต้องการให้ระดับการรับรู้และเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมให้ได้คะแนน 3.00 เต็ม 5.00 ในการวัดระดับแบบ Likert Scale (ร้อยละ 50.00 หรือค่าคะแนน 0.500) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าในภาพรวมแล้ว ตัวชี้วัดนี้เกินกว่าระดับค่าเป้าหมายอยู่มากพอสมควร ในระยะต่อไปมีการกำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปีหน้า (พ.ศ. 2568) อยู่ที่ระดับ 3.50 เต็ม 5.00 ในการวัดระดับแบบ Likert Scale (ร้อยละ 62.50 หรือค่าคะแนน 0.625) ดังนั้น จึงควรให้ความสำคัญกับตัวชี้วัดที่ยังไม่บรรลุค่าเป้าหมายสำหรับเป็นเป้าหมายในการขับเคลื่อนในระยะต่อไป

ตัวชี้วัดที่ 1.1 ระดับความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิพื้นฐาน เป็นตัวชี้วัดที่มีค่าคะแนนสูงสุดที่ 0.698 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ข-1) แสดงให้เห็นว่าประชาชนมีความรู้และความเข้าใจในสิทธิขั้นพื้นฐานในระดับที่ดี แต่ยังมีช่องว่างที่ควรพัฒนาเพิ่มเติมโดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นที่ได้คะแนนน้อยกว่าด้านอื่น ๆ อันได้แก่ สิทธิในการได้รับการบันทึกภาพวิดีโออย่างต่อเนื่องหากมีการจับกุมหรือควบคุมตัวตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปราม การทรมานและการกระทำให้นुकคลสูญหาย พ.ศ. 2565 ที่เป็นกฎหมายใหม่ (ร้อยละ 61.17) ซึ่งเป็นด้านเดียวที่ยังไม่บรรลุค่าเป้าหมายในส่วนของตัวชี้วัดนี้ซึ่งอาจเนื่องมาจากเป็นกฎหมายใหม่และยังรับรู้กันในวงแคบเฉพาะในส่วนของผู้ปฏิบัติงาน นอกจากนี้แม้ตัวชี้วัดอื่น ๆ จะมีค่าคะแนนเกินกว่าค่าเป้าหมายในปี พ.ศ. 2568 แต่ในส่วนด้านที่มีค่าคะแนนต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ที่ควรพิจารณานำมาเป็นเป้าหมายพัฒนาต่อไป ได้แก่ สิทธิในการเข้าพบทนายหรือผู้ที่ไว้วางใจหากตกเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา (ร้อยละ 65.81) สิทธิในการเรียกร้องให้มีการปล่อยตัวชั่วคราวโดยมีหลักประกัน (ประกันตัว) หรือไม่มีหลักประกันก็ได้ (ร้อยละ 66.14) ข้อเสนอพื้นฐานไว้ก่อนว่าผู้ถูกกล่าวหาเป็น “ผู้บริสุทธิ์” จนกว่าคดีจะถึงที่สุด (ร้อยละ 66.24) และการจับกุมตรวจค้นตัวบุคคลโดยใช้ความรุนแรงเกินความจำเป็นหรือจะทำร้ายร่างกายไม่ได้เว้นแต่มีการต่อสู้ขัดขืน (ร้อยละ 67.33) ในระยะต่อไปควรมีการผลักดันให้ประชาชนรับทราบสิทธิพื้นฐานต่าง ๆ เหล่านี้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70

ตัวชี้วัดที่ 1.2 ระดับความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับช่องทางและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม มีค่าคะแนนน้อยกว่าเรื่องสิทธิพื้นฐานอย่างเห็นได้ชัดโดยได้คะแนนเพียง 0.582 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ข-2) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแม้กระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยจะพยายามขยายโอกาสช่องทางในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมให้กับประชาชนอย่างต่อเนื่อง แต่ยังมีประชาชนอีกมากที่ยังไม่ทราบข้อมูลในส่วนนี้จากการประเมินตัวชี้วัดนี้เป็นที่น่าสนใจว่าช่องทางการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมที่ประชาชนรับทราบน้อยที่สุดคือช่องทางสายด่วนกระบวนการยุติธรรม 1111 กด 77 ซึ่งมีประชาชนรับทราบแค่เพียงร้อยละ 46.62 แสดงให้เห็นว่าประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่ทราบช่องทางนี้แม้จะได้มีการประชาสัมพันธ์โดยตลอด ส่วนช่องทางอื่น ๆ ที่ประชาชนรับทราบน้อยตามลำดับรองลงมาและมีค่าระดับการรับรู้ต่ำกว่าค่าเป้าหมายในปี พ.ศ. 2568 ที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 62.50 ได้แก่ การเข้าเป็นโจทก์ร่วมในการดำเนินคดี (ร้อยละ 54.00) การขอรับความช่วยเหลือผู้กระทำผิดหลังปล่อย (ร้อยละ 54.69) การขอรับเงินช่วยเหลือการต่อสู้คดีผ่านกองทุนยุติธรรม (ร้อยละ 56.01) วิธีการร้องเรียนหากคดีไม่คืบหน้าล่าช้า (ร้อยละ 56.03) การจัดหาทนายหากประชาชนไม่มีทนาย (ร้อยละ 58.70) การติดตามยึดอายัดและบังคับคดีในคดีแพ่ง (ร้อยละ 59.22) การขอรับความช่วยเหลือเกี่ยวกับความเป็นอยู่ของผู้ต้องขังในเรือนจำ (ร้อยละ 60.08) การขอรับความช่วยเหลือผ่านองค์กรพัฒนาภาคเอกชน (ร้อยละ 60.90)

ตัวชี้วัดที่ 1.3 ระดับการรับรู้และความเข้าใจกฎหมาย มีค่าคะแนนอยู่ที่ 0.612 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ข-3) แม้จะผ่านค่าเป้าหมายในปี พ.ศ.2566 แต่น้อยกว่าค่าเป้าหมายที่ต้องการในปี พ.ศ. 2568 ที่ 0.625 อยู่เล็กน้อย โดยมีเพียงประเด็นเดียวที่ผ่านเกณฑ์ค่าเป้าหมายที่ต้องการในปี พ.ศ. 2568 ที่ระดับ 3.50 เต็ม 5.00 (หรือร้อยละ 62.50) คือด้านการขอรับความช่วยเหลือคำแนะนำกฎหมายผ่านผู้นำชุมชน กำนันผู้ใหญ่บ้าน ศูนย์ดำรงธรรม องค์กรภาคเอกชน ช่องทางสายด่วนต่าง ๆ หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง (ระดับ 3.53 หรือร้อยละ 63.25) ส่วนด้านอื่น ๆ ซึ่งควรมีการสร้างการรับรู้และความเข้าใจกฎหมายมากขึ้น ได้แก่ การเผยแพร่ความรู้กฎหมายโดยหน่วยงานภาครัฐ (ระดับ 3.37 หรือร้อยละ 59.25) การให้ความช่วยเหลือและคำแนะนำกฎหมายทั้งภาครัฐและเอกชน (ระดับ 3.42 หรือร้อยละ 60.50) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพของประชาชน (ระดับ 3.45 หรือร้อยละ 61.25) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ชีวิตประจำวัน (ระดับ 3.45 หรือร้อยละ 61.25)

ตัวชี้วัดที่ 1.4 ระดับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม มีค่าคะแนน 0.669 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ข-4) ถือว่าเป็นค่าคะแนนที่ดีเมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่นและเกินกว่าค่าเป้าหมายในปี พ.ศ. 2566 ที่ระดับ 3.00 เต็ม 5.00 หรือร้อยละ 50.00 อย่างชัดเจน และยิ่งเกินกว่าค่าเป้าหมายในปี พ.ศ. 2568 ระดับ 3.50 เต็ม 5.00 (หรือร้อยละ 62.50) อยู่พอสมควร และมีค่าคะแนนเกินกว่าค่าเป้าหมายในทุกประเด็น ในส่วนตัวชี้วัดนี้เป็นการสอบถามความคิดเห็นของประชาชนว่าหากประสบปัญหาที่ต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมตนเองจะสามารถขอรับความช่วยเหลือได้โดยสะดวกมากน้อยเพียงใด ถึงแม้ว่าประชาชนจะมีระดับความรู้พื้นฐาน

เกี่ยวกับช่องทางและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมที่น้อย แต่ส่วนใหญ่กลับมีความเห็นว่าหากเกิดปัญหาเกิดขึ้นตนเองจะสามารถขอรับความช่วยเหลือและรับรู้ถึงการทำงานของหน่วยงานให้บริการต่าง ๆ ได้ค่อนข้างดี

จากการประเมินตัวชี้วัดระดับการรับรู้กฎหมาย สิทธิพื้นฐาน และความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวกในภาพรวมได้แสดงให้เห็นถึงสถานการณ์การขับเคลื่อนการสร้างการรับรู้เข้าใจในกฎหมาย สิทธิพื้นฐาน และการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนในภาพรวมนั้นมีการพัฒนาเป็นอย่างมากและในภาพรวมประชาชนทั่วไปมีการรับรู้เข้าใจในกฎหมาย สิทธิพื้นฐาน และการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมที่ค่อนข้างดีเกินกว่าร้อยละ 50 อย่างไรก็ตามในระยะต่อไปควรให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนการสร้างการรับรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคุ้มครองประชาชนตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 ที่เป็นกฎหมายใหม่ และประเด็นเกี่ยวกับช่องทางในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมซึ่งเป็นสิ่งที่ประชาชนมีการรับรู้เข้าใจน้อยกว่าด้านอื่น ๆ อย่างเห็นได้ชัด

4.1.2 ตัวชี้วัดด้านที่ 2 ความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย

ตัวชี้วัดด้านที่ 2 “ความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย” ประกอบด้วยตัวชี้วัด 4 ตัวชี้วัด ซึ่งรวบรวมจากการสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS) และการจัดเก็บข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data: AD) ที่เกี่ยวกับสถิติอาชญากรรมสำคัญต่าง ๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตัวชี้วัดนี้เป็นตัวชี้วัดเดิมของตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (REGRADE) แต่มีการเพิ่มเนื้อหาการประเมินให้ครอบคลุมประเภทอาชญากรรมต่าง ๆ ตามกรอบสากลตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) และมีความพยายามจะรวบรวมสถิติตามกรอบการประเมินตัวชี้วัดหลักนิติธรรม (WJP Rule of Law Index) อันได้แก่ ความผิดเกี่ยวกับเรื่องการค้ามนุษย์และการก่อการร้าย และคดีความรุนแรงที่เกิดจากการล้าแค้นกันเองโดยไม่พึ่งกระบวนการยุติธรรม (Violent Redress) นอกจากนี้ในการจัดทำตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย (Thailand Justice Indicator) ได้มีการประเมินตัวชี้วัดโดยรวมข้อมูลจากข้อมูลการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชน (Crime Victimization Survey) ปี พ.ศ. 2566 ซึ่งทางสำนักงานกิจการยุติธรรมได้มีการสำรวจข้อมูลอย่างต่อเนื่องไว้ในการประเมินด้านนี้ด้วย

ตัวชี้วัดนี้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) โดยมีการเก็บข้อมูลตามตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนในประเภทอาชญากรรมสำคัญตามมาตรฐานของตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนทั้งข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data: AD) ข้อมูลจากการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชน (Crime Victimization Survey) และตัวชี้วัดด้านนี้ยังสอดคล้องกับตัวชี้วัดหลักนิติธรรม (WJP Rule of Law Index) ในด้านที่ 5 ความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย (Order and Security) โดยตรง

ผลการประเมินตัวชี้วัดด้านนี้มีค่าคะแนนรวม 0.559 ซึ่งสะท้อนถึงระดับความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยในภาพรวมในระดับปานกลาง โดยตัวชี้วัดในส่วนของระดับความรู้สึกปลอดภัยมีคะแนนค่อนข้างสูงที่คะแนน 0.729 (ร้อยละ 72.89%) แต่ในส่วนสถิติคดีอาชญากรรมกลับมีค่าคะแนนต่ำเพียง 0.479 ซึ่งเป็นระดับคะแนนค่อนข้างต่ำโดยเป็นผลมาจากสถิติคดีบางกลุ่มมีความเปลี่ยนแปลงในทางที่แย่ลงอย่างเห็นได้ชัดและระบบฐานข้อมูลคดีอาชญากรรมยังขาดการจัดทำข้อมูลสถิติสำคัญในอาชญากรรมหลายประเภท ผลการประเมินตัวชี้วัดปรากฏ ดังนี้

ตารางที่ 4.2 ผลการประเมินตัวชี้วัดด้านที่ 2 ความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย

ลำดับ	ตัวชี้วัด	วิธีการ จัดเก็บ	ค่าคะแนน		คะแนนดัชนี
ด้านที่ 2	ความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย				
ตัวชี้วัดที่ 2.1	ระดับความรู้สึกปลอดภัย	PS	72.89%		0.729
ตัวชี้วัดที่ 2.2	สถิติคดีอาชญากรรม	AD	0.269 (ผลปฏิบัติ)	0.201 (คุณภาพ)	0.470
ตัวชี้วัดที่ 2.3	อัตราการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการ สำรวจอาชญากรรมภาคประชาชน	PS	0.479		0.479
ตัวชี้วัดที่ 2.4	อัตราการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม กลุ่มอื่น ๆ ตามมาตรฐานสากลจากการ สำรวจอาชญากรรมภาคประชาชน	PS	เพิ่งเริ่มเก็บข้อมูลปีแรก		N/A
คะแนนดัชนีรายด้าน					0.559

ตัวชี้วัดที่ 2.1 ระดับความรู้สึกปลอดภัย เป็นตัวชี้วัดที่ใช้การเก็บข้อมูลการสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey) ตามมาตรฐานเดียวกับตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) โดยมีข้อคำถามถึงระดับความรู้สึกปลอดภัยของประชาชนเมื่อเดินลำพังในสถานที่พักอาศัยและอยู่ลำพังคนเดียวในที่พักอาศัย การจัดเก็บตัวชี้วัดนี้ได้ดำเนินการตามโครงการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชนของสำนักงานกิจการยุติธรรม (Crime Victimization Survey) ซึ่งได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง ผลการเก็บข้อมูลตัวชี้วัดพบว่ามีค่าคะแนนค่อนข้างสูงถึง 0.729 หรือร้อยละ 72.89 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก จ-3) ซึ่งใกล้เคียงกับผลการเก็บข้อมูลปีที่ผ่านมาที่ร้อยละ 72.25

ตัวชี้วัดที่ 2.2 สถิติคดีอาชญากรรม เป็นตัวชี้วัดที่ได้ขยายขอบเขตการเก็บข้อมูลสถิติให้ครอบคลุมมากขึ้นจากเดิมที่มุ่งไปที่การเก็บข้อมูลตามมาตรฐานสถิติของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แต่ในการศึกษาครั้งนี้ได้พยายามที่จะรวบรวมข้อมูลและผลักดันให้เกิดการจัดเก็บสถิติอาชญากรรมตามมาตรฐานสากลของ UN (ICCS: International Classification of Crime for Statistics Purpose) และให้ครอบคลุมอาชญากรรมสำคัญตามตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) และในการจัดเก็บสถิติข้อมูลได้มีการรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลอื่นนอกเหนือจากสถิติคดีอาญา 4 กลุ่มของตำรวจให้ครบถ้วนมากขึ้น อาทิ สถิติคดีของกรมสอบสวนคดีพิเศษ สถิติคดีค้ำมนุษย์จากกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และสถิติการก่อความไม่สงบหรือการก่อการร้ายจากสภาความมั่นคงแห่งชาติและศูนย์อำนวยการรักษาความมั่นคงจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) เป็นต้น ผลการจัดเก็บข้อมูลปรากฏ ดังนี้

ตารางที่ 4.3 ผลการประเมินตัวชี้วัดด้านที่ 2 ความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย จำแนกรายคดี

ลำดับ	รายการสถิติ	ค่าคะแนน		คะแนนดัชนี
		ผลปฏิบัติ	คุณภาพ	
1	คดีความผิดต่อชีวิตร่างกายและเพศ	0.250	0.250	0.500
2	คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน	0.250	0.250	0.500
3	คดีหลอกลวงฉ้อโกง	0.500	0.250	0.750
4	คดีอุบัติเหตุจราจร	0.250	0.125	0.375
5	อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์	0.500	0.250	0.750
6	คดีค้ำมนุษย์	0.500	0.500	1.000
7	คดีก่อความไม่สงบหรือก่อการร้าย	0.167	0.292	0.459
8	คดีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	0.000	0.250	0.250
9	คดีล่วงละเมิดความเป็นส่วนตัว (Privacy Law)	N/A	0.000	0.000
10	คดีความรุนแรงที่เกิดจากการล้างแค้นกันเองโดยไม่พึงกระบวนการยุติธรรม (Violent Redress)	N/A	0.000	0.000
11	คดีข่มเหงรังแก (Bullying)	0.000	0.250	0.250
12	อาชญากรรมจากความเกลียดชัง (Hate Crime)	N/A	0.000	0.000
	เฉลี่ยรวม	0.269	0.201	0.470
คะแนนดัชนีรายด้าน				0.470

การจัดเก็บข้อมูลคดีความพลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินได้ทำการวิเคราะห์จากคดีความผิดต่อชีวิตร่างกายและเพศ ความผิดต่อทรัพย์สินและคดีหลอกลวงฉ้อโกง โดยใช้ข้อมูลจากสถิติคดีอาญาของตำรวจที่เก็บข้อมูลจากการรับแจ้งคดีในสารบบคดีอาญาจากฐานข้อมูลระบบ CRIMES ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยในปีนี้ได้มีรวบรวมข้อมูลคดีจากกรมสอบสวนคดีพิเศษในกลุ่มประเภทเดียวกันเข้าไปด้วยเพื่อให้จำนวนคดีที่นำมาประเมินมีความถูกต้องแม่นยำมากขึ้น จากการประเมินแนวโน้มอาชญากรรมเปรียบเทียบกับค่าประมาณการ พบว่าคดีความผิดต่อชีวิตร่างกายและเพศและคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สินมีสถิติคดีในระดับที่ไม่แตกต่างจากค่าเป้าหมาย (Not Change) ผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลางที่ค่าคะแนน 0.250 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-1) แต่ในส่วนของคดีหลอกลวงฉ้อโกงมีจำนวนเพิ่มขึ้นจากค่าเป้าหมายถึงร้อยละ 10.76 ซึ่งถือว่าดีขึ้นมาก (ระดับ 5 คะแนนเป็น 0.500) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-1) เมื่อพิจารณาจากคุณภาพของฐานข้อมูลพบว่าสถิติอาชญากรรมทั้งสามกลุ่มหลักดังกล่าวมีการจัดเก็บอย่างต่อเนื่อง แต่จะมีปัญหาในเรื่องของความน่าเชื่อถือของข้อมูลเนื่องจากสถิติคดีแตกต่างจากผลการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชนมาก ประกอบกับทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีความพยายามในการรับแจ้งความออนไลน์ซึ่งผลสถิติจากการรับแจ้งความออนไลน์สูงนั้นเกินกว่า 200,000 คดีต่อปี ระบบการรับแจ้งความออนไลน์ทำให้มีการกำกับติดตามการ รับแจ้งคดีของพนักงานสอบสวนได้ดีขึ้นจากการที่มีหน่วยงานในการกำกับดูแลและติดตามคดีชัดเจน การรับแจ้งความออนไลน์ทำให้สถิติคดีหลอกลวงฉ้อโกงในปี พ.ศ. 2565 เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าอย่างเห็นได้ชัด แต่ในปี พ.ศ. 2566 สถิติการรับแจ้งความคดีหลอกลวงฉ้อโกงยังห่างจากตัวเลขการรับแจ้งคดีในระบบการรับแจ้งความออนไลน์มากซึ่งแสดงให้เห็นว่าสถิติยังมีปัญหาความน่าเชื่อถือ ความครบถ้วน และความคลาดเคลื่อนของข้อมูล จึงมีผลการประเมินคุณภาพของข้อมูลในระดับปานกลาง (ค่าคะแนน 0.250) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-1)

ตัวชี้วัดนี้ได้มีการเพิ่มเติมอุบัติเหตุที่เป็นคดีอาญาตามมาตรฐานสากลของ UN (ICCS: International Classification of Crime for Statistics Purpose) ซึ่งรวมทั้งคดีอุบัติเหตุจราจรและคดีประมาทอันเนื่องมาจากการความผิดอาญาเป็นเหตุให้มีผู้ได้รับอันตราย ในส่วนของตัวชี้วัดมีสถิติคติน้อยกว่าค่าเป้าหมายร้อยละ 4.52 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ไม่เปลี่ยนแปลง (ค่าคะแนนระดับ 3 หรือค่าคะแนน 0.250) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-2) โดยในส่วนของคุณภาพของข้อมูลมีการจัดเก็บข้อมูลโดยกองบังคับการตำรวจจราจรเป็นศูนย์กลางรวบรวมข้อมูลอุบัติเหตุจราจรจากทั่วประเทศและมีข้อมูลการบาดเจ็บเสียชีวิตในโรงพยาบาลจากกระทรวงสาธารณสุขเป็นข้อมูลสอบทาน ซึ่งถือว่ามีความมาตรฐานในการเก็บข้อมูลที่ต่อเนื่องและมีการนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงนโยบาย อย่างไรก็ตามข้อมูลในส่วนนี้เป็นเพียงข้อมูลจากอุบัติเหตุจราจรยังไม่มีรายงานข้อมูลสถิติอุบัติเหตุจากการกระทำผิดอาญาจึงถือว่ายังไม่ครบถ้วนตามค่านิยามของตัวชี้วัด คะแนนการประเมินคุณภาพของข้อมูลจึงอยู่ในระดับ 2 (ค่าคะแนน 0.125) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-2)

คดีอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์เป็นกลุ่มคดีอาญาที่เพิ่มเติมตามมาตรฐานสากลของของ UN (ICCS: International Classification of Crime for Statistics Purpose) และตามข้อเสนอแนะของการพัฒนาตัวชี้วัด ในปีก่อนหน้าซึ่งชี้ให้เห็นว่าคดีการลักลอบเข้าระบบข้อมูลนั้นอาจเป็นได้ทั้งการก่อให้เกิดความเสียหายทางจิตใจ และอาจมีความประสงค์ต่อทรัพย์ทำให้เกิดความเสียหายแก่เหยื่อหรือองค์กรที่ตกเป็นเหยื่อได้ ในส่วนนี้สถิติคดีมีค่าสูงกว่าค่าเป้าหมายร้อยละ 16.72 แต่เนื่องจากเป็นตัวชี้วัดที่กำหนดให้ตั้งค่าเป้าหมายในทิศทางที่สูงกว่าค่าประมาณการ เนื่องจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีการพัฒนาระบบการรับแจ้งความออนไลน์ในคดีความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ซึ่งทำให้สถิติคดีใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากยิ่งขึ้น ในส่วนนี้สถิติคดีจึงมีค่าสูงกว่าค่าเป้าหมายในเกณฑ์ดีขึ้นมาก (ค่าคะแนนระดับ 5 หรือค่าคะแนน 0.500) อย่างไรก็ดี แม้จะมีการจัดเก็บข้อมูลอย่างต่อเนื่องแต่ยังปรากฏว่าคดีในลักษณะดังกล่าวแตกต่างจากตัวเลขการรับแจ้งคดีอาชญากรรมคอมพิวเตอร์ในระบบการรับแจ้งความออนไลน์มาก ซึ่งแสดงให้เห็นว่าสถิติยังมีปัญหาความน่าเชื่อถือ ความครบถ้วน และความคลาดเคลื่อนของข้อมูล จึงมีผลการประเมินคุณภาพของข้อมูลในระดับปานกลาง (ค่าคะแนน 0.250) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-3)

ตัวชี้วัดคดีค้ำมนุษย์ของประเทศใช้ข้อมูลสองส่วนทั้งจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติกับกรมสอบสวนคดีพิเศษซึ่งเป็นหน่วยงานป้องกันปราบปรามการค้ำมนุษย์หลักของประเทศไทย และข้อมูลจากกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ซึ่งเป็นศูนย์กลางรวบรวมและรายงานข้อมูล (Focal Point) ด้านการค้ำมนุษย์ของประเทศไทย ในส่วนข้อมูลด้านการค้ำมนุษย์ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจนเป็นที่น่าเชื่อถือของกระทรวงต่างประเทศ สหรัฐอเมริกา ผู้ประเมินและจัดทำรายงานสถานการณ์การค้ำมนุษย์ (TIPs Report) ผลการดำเนินคดีได้แสดงให้เห็นถึงความจริงจังในการสืบสวนจับกุมดำเนินคดีที่มากกว่าเดิมมากและถูกนำไปใช้อ้างอิงในการกำหนดนโยบายและรายงานผู้ประเมินสากล ผลการประเมินตัวชี้วัดในด้านนี้มีค่าคะแนนในระดับ 5 ทั้งในส่วนผลการปฏิบัติงานและคุณภาพของข้อมูล (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-4)

ตัวชี้วัดคดีก่อความไม่สงบหรือคดีก่อการร้ายในส่วนนี้ได้ประเมินจากสถิติคดีก่อการร้ายหรือการก่อความไม่สงบของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และคดีการก่อความไม่สงบที่ได้รับการยืนยันจากคณะกรรมการ 3 ฝ่ายในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ ทหาร ตำรวจ และพนักงานปกครอง⁴⁵ ที่รวบรวมไว้โดยศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ประกอบกับสถิติคดีการก่อการร้ายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและของสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ผลการประเมินพบว่าสถิติคดีก่อการร้ายของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและสถิติคดีการก่อความไม่สงบของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ในปี พ.ศ. 2566 นั้น

⁴⁵ คดีการก่อเหตุการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้รับการตรวจสอบและยืนยันจากฝ่ายตำรวจ ทหาร และฝ่ายปกครองว่าเป็นเหตุประทุษร้ายต่อบุคคลหรือทรัพย์สินโดยมูลเหตุการก่อความไม่สงบ ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2550

มีจำนวนสูงกว่าปีที่ผ่านมาอย่างเห็นได้ชัดแบบก้าวกระโดด แสดงให้เห็นถึงการก่อเหตุที่เพิ่มขึ้นมากอันแสดงให้เห็นถึงสถานการณ์การก่อการร้ายที่รุนแรงขึ้นโดยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายสถิติการก่อความไม่สงบของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) เพิ่มขึ้นร้อยละ 75.61 และ 133.64 ตามลำดับ มีเพียงสถิติคดีการก่อการร้ายของสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติที่แสดงตัวเลขลดน้อยลงร้อยละ 60.42 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-6) สวนทางกับข้อมูลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติและศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ในส่วนคุณภาพของข้อมูลนั้นศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) นั้นมีข้อมูลที่จัดเก็บเป็นระบบอย่างต่อเนื่องมีการสอบถามจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและถูกนำมาใช้อ้างอิงในการประเมินสถานการณ์การก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างต่อเนื่องจึงถือว่าเป็นข้อมูลที่อยู่ในมาตรฐานระดับ 5 (ค่าคะแนน 0.500) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-6) ในส่วนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติซึ่งรวบรวมข้อมูลการก่อความไม่สงบและการก่อการร้ายจากการรับแจ้งคดีทั่วประเทศในระบบสารบบคดีอาญาในฐานข้อมูลระบบ CRIMES ข้อมูลสถิติของตำรวจดังกล่าวได้มีการรวบรวมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องแต่อย่างไรก็ดีเมื่อเปรียบเทียบกับสถิติของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) ทั้งที่เป็นพื้นที่เฉพาะจังหวัดชายแดนภาคใต้กลับมีจำนวนมากกว่าอย่างเห็นได้ชัดซึ่งอาจแสดงถึงความคลาดเคลื่อนของข้อมูลจึงถือว่าเป็นข้อมูลที่อยู่ในมาตรฐานระดับ 3 (ค่าคะแนน 0.250) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-6) ในส่วนของสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติซึ่งดูแลงานด้านความมั่นคงของประเทศแต่กลับมีข้อมูลเฉพาะส่วนของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งยังน้อยกว่าคดีของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) อันแสดงให้เห็นถึงความคลาดเคลื่อนของข้อมูลและการเก็บข้อมูลไม่ตรงกับนิยามที่ต้องการให้มีข้อมูลทั่วประเทศจึงมีคะแนนประเมินในระดับ 2 (0.125) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-6) เมื่อประเมินคะแนนคุณภาพข้อมูลในภาพรวม 3 หน่วยงานจึงอยู่ที่คะแนนเฉลี่ย 0.292

ตัวชี้วัดคดีทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นคดีกลุ่มสำคัญตามมาตรฐานสากลของ UN (ICCS: International Classification of Crime for Statistics Purpose) ผลการประเมินด้านผลการปฏิบัติงานพบว่าที่ผ่านมามีผลการปฏิบัติงานในการดำเนินคดีเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องซึ่งแสดงให้เห็นถึงความจริงจังของเจ้าหน้าที่แต่ในปี พ.ศ. 2566 ที่ผ่านมากลับมีการดำเนินคดีลดน้อยลงอย่างเห็นได้ชัดถึงร้อยละ 75.55 จากค่าเป้าหมายจึงมีการประเมินในระดับ 1 (ค่าคะแนน 0.000) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-7) ในส่วนของคุณภาพของข้อมูลมีการรวบรวมสถิติจากสถิติการดำเนินคดีอาญาในระบบ CRIMES และสารบบคดีของกรมสอบสวนคดีพิเศษอย่างต่อเนื่อง แต่ส่วนใหญ่แทบทั้งหมดแล้วยังเป็นการรวบรวมคดีในคดีที่เจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นผู้ดำเนินการร้องทุกข์กล่าวโทษซึ่งยังไม่เปิดโอกาสให้ฝ่ายประชาชนเป็นผู้เริ่มการร้องทุกข์กล่าวโทษเท่าที่ควรจึงประเมินคุณภาพของข้อมูลในระดับ 3 (ค่าคะแนน 0.250) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-7)

ในการประเมินตัวชี้วัดในครั้งนี้นี้ยังได้มีความพยายามในการรวบรวมสถิติคดีล่่วงละเมิดความเป็นส่วนตัว (Privacy Law) คดีความรุนแรงที่เกิดจากการล้งแก้นเองโดยไม่พึ่งกระบวนการยุติธรรม (Violent Redress) คดีข่มเหงรังแก (Bullying) และคดีอาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชัง (Hate Crime) ด้วยความแตกต่างทางเชื้อชาติ ฐานะ ศาสนา ฯลฯ ซึ่งเป็นกลุ่มคดีที่มาตรฐานสากลให้ความสำคัญ อย่างไรก็ตามในกลุ่มคดีดังกล่าวมีเพียงคดีข่มเหงรังแก (Bullying) ที่มีการทำสถิติไว้และมีการรับแจ้งความดำเนินคดีในอัตราที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง อันแสดงให้เห็นถึงการเปิดโอกาสให้เหยื่อสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้มากขึ้น อย่างไรก็ตามในปี พ.ศ. 2566 มีการรับแจ้งคดียุติธรรมน้อยกว่าปี พ.ศ. 2565 และน้อยกว่าค่าเป้าหมายมาก จึงมีผลการประเมินในระดับ 1 (ค่าคะแนน 0.000) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-8) ในส่วนของคุณภาพของข้อมูลมีระบบการรับแจ้งและการบันทึกคดีที่เป็นมาตรฐานอย่างต่อเนื่องแต่ยังอาจมีความคลาดเคลื่อนเนื่องจากเหยื่อยังเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้น้อยอยู่ จึงมีคะแนนการประเมินในระดับ 3 (ค่าคะแนน 0.250) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-8)

ตัวชี้วัดที่ 2.3 อัตราการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชน เป็นตัวชี้วัดที่ใช้ข้อมูลจากการสำรวจสถิติอาชญากรรมภาคประชาชนที่ทางสำนักงานกิจการยุติธรรมได้มีการจัดเก็บมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559, 2561, 2563, 2565⁴⁶ (รายละเอียดปรากฏตามผนวก จ-1) โดยจำแนกผลการประเมินตามกลุ่มอาชญากรรมประเภทต่าง ๆ ได้ดังนี้

ตารางที่ 4.4 ผลการประเมินตัวชี้วัดด้านที่ 2 ในส่วนคดีอาชญากรรมภาคประชาชน
(Crime Victimization Survey)

ลำดับ	รายการสถิติ	คะแนนดัชนี
1	คดีความผิดต่อชีวิตร่างกายและเพศ	1.000
2	คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์	0.000
3	คดีหลอกลวงฉ้อโกง	1.000
4	คดีอุบัติเหตุ	0.250
5	คดีได้รับอันตรายจากการปล่อยมลภาวะตามเขตที่พักอาศัย	1.000
6	คดีความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (เฉพาะที่มีเหยื่ออาชญากรรม)	0.000
7	คดีเรียกสินบนโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ	0.000
8	คดีเรียกรับสินบนโดยภาครัฐกิจ	1.000

⁴⁶ มีการจัดเก็บสถิติอาชญากรรมภาคประชาชนในปี พ.ศ. 2564 แต่ข้อมูลมีลักษณะสุดโต่งผิดปกติ (Outlier) จึงไม่ได้นำมาคำนวณ

ลำดับ	รายการสถิติ	คะแนนดัชนี
9	คดีถูกเลือกปฏิบัติโดยมิชอบ (Discrimination)	0.000
10	คดีถูกล่วงละเมิดความเป็นส่วนตัว	1.000
11	คดีเจ้าหน้าที่รัฐใช้อำนาจโดยมิชอบ (Abuse of Power)	0.000
12	คดีตกเป็นเหยื่อในกระบวนการยุติธรรม (เช่น ถูกคุมขังหรือจับกุมทั้งที่เป็นผู้บริสุทธิ์ ข่มขู่ให้รับสารภาพ หรือใช้ความรุนแรงเกินกว่าเหตุในการจับกุม)	0.500
	คะแนนดัชนีรายด้าน	0.479

การประเมินตัวชี้วัดในส่วนของคดีอาชญากรรมภาคประชาชนได้นำคดีอาชญากรรมกลุ่มหลักที่ได้มาจากการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชน (Crime Victimization Survey) โดยนำตัวเลขมาเทียบเคียงกับมาตรการและการจัดกลุ่มคดีของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในกลุ่มประเภทที่สามารถเทียบเคียงกันได้ อันได้แก่ คดีความผิดต่อชีวิตร่างกายและเพศ ความผิดต่อทรัพย์คดีหลอกลวงฉ้อโกง คดีอุบัติเหตุจราจร คดีได้รับอันตรายจากการปล่อยมลภาวะตามเขตที่พักอาศัย คดีความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (เฉพาะที่มีเหยื่ออาชญากรรม) คดีเรียกสินบนโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ คดีเรียกรับสินบนโดยภาคธุรกิจ คดีถูกเลือกปฏิบัติโดยมิชอบ (Discrimination) คดีถูกล่วงละเมิดความเป็นส่วนตัว คดีเจ้าหน้าที่รัฐใช้อำนาจโดยมิชอบ (Abuse of Power) และคดีตกเป็นเหยื่อในกระบวนการยุติธรรม (เช่น ถูกคุมขังหรือจับกุมทั้งที่เป็นผู้บริสุทธิ์ ข่มขู่ให้รับสารภาพ หรือใช้ความรุนแรงเกินกว่าเหตุในการจับกุม) โดยในส่วนของกลุ่มความผิดหลักอันได้แก่ คดีความผิดต่อชีวิตร่างกายและเพศ ความผิดต่อทรัพย์ คดีหลอกลวงฉ้อโกง ได้มีการจัดเก็บมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 ถึงปี พ.ศ. 2566 ซึ่งเป็นปีล่าสุดในการประเมินตัวชี้วัด ได้นำสถิติตั้งแต่ปี พ.ศ. 2559 – 2565 มาคำนวณเป็นค่าเป้าหมาย⁴⁷ แต่ในกลุ่มความผิดบางอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มความผิดที่เพิ่งมีการจัดเก็บตามมาตรฐานสากลของ UN (ICCS: International Classification of Crime for Statistics Purpose) ซึ่งเริ่มเก็บในปี พ.ศ. 2563 ได้นำค่าเฉลี่ยสองปีเท่าที่มีข้อมูล (พ.ศ. 2563 และ พ.ศ. 2565) มาคำนวณเป็นค่าเป้าหมาย

จากการประเมินตัวชี้วัดพบว่าจากการประเมินแนวโน้มของสถิติอาชญากรรมภาคประชาชน (Crime Victimization Survey) กลุ่มคดีอาชญากรรมที่มีผลการจัดเก็บสถิติปี พ.ศ. 2566 มีสถิติเพิ่มสูงขึ้น

⁴⁷ ยกเว้นไม่นำสถิติปี พ.ศ.2564 มาคำนวณเนื่องจากมีค่าสุดโต่งผิดปกติ (Outlier)

จากค่าเป้าหมาย ได้แก่ คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน (1899.75 คดีต่อประชากรแสนคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 32.05) คดีความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ (248.43 คดีต่อประชากรแสนคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 32.27) คดีเรียกสินบน โดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ (789.13 คดีต่อประชากรแสนคนเพิ่มขึ้นร้อยละ 308.88) คดีถูกเลือกปฏิบัติโดยมิชอบ (Discrimination) (116.91 คดีต่อประชากรแสนคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 600.90) คดีเจ้าหน้าที่รัฐใช้อำนาจโดยมิชอบ (Abuse of Power) (43.84 คดีต่อประชากรแสนคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 76.06) คดีในกลุ่มดังกล่าวข้างต้นเพิ่มขึ้นสูงกว่าร้อยละ 10 มีค่าคะแนนการประเมินอยู่ที่ระดับ 1 (ค่าคะแนน 0.000) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก จ-1)

ส่วนกลุ่มคดีอาชญากรรมจากสถิติอาชญากรรมภาคประชาชน (Crime Victimization Survey) ที่มีสถิติลดลงจากค่าเป้าหมาย ได้แก่ คดีความผิดต่อชีวิตร่างกายและเพศ (1972.82 คดีต่อประชากรแสนคนลดลงร้อยละ -17.90) คดีหลอกลวงฉ้อโกง (3434.17 คดีต่อประชากรแสนคน ลดลงร้อยละ -12.15) คดีได้รับอันตรายจากการปล่อยมลภาวะตามเขตที่พักอาศัย (263.04 คดีต่อประชากรแสนคน ลดลงร้อยละ 47.61) คดีเรียกรับสินบนโดยภาคธุรกิจ (ไม่มีคดีที่พบจากการเก็บข้อมูล) คดีถูกล่วงละเมิดความเป็นส่วนตัว (14.61 คดีต่อประชากรแสนคน ลดลงร้อยละ 83.74) คดีในกลุ่มดังกล่าวข้างต้นลดลงมากกว่าร้อยละ 10 มีค่าคะแนนการประเมินอยู่ที่ระดับ 5 (ค่าคะแนน 1.000) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก จ-1)

จากการสำรวจอาชญากรรมอาชญากรรมภาคประชาชน (Crime Victimization Survey) มีความผิดสองประเภทที่อัตราความเปลี่ยนแปลงไม่เกินร้อยละ 10 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายได้แก่ คดีอุบัติเหตุ (1899.75 คดีต่อประชากรแสนคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.22) คดีในกลุ่มดังกล่าวมีค่าคะแนนการประเมินอยู่ในระดับ ‘แย่ลง’ ที่ระดับ 2 (ค่าคะแนน 0.250) และคดีตกเป็นเหยื่อในกระบวนการยุติธรรมในช่วงที่ผ่านมาไม่เคยได้รับการรายงานเหตุอาชญากรรมคดีในกลุ่มนี้จึงถือว่ามียุติอยู่ในระดับไม่เปลี่ยนแปลงคือระดับ 3 (ค่าคะแนน 0.500) ตามลำดับ

ตัวชี้วัดที่ 2.4 อัตราการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมกลุ่มอื่น ๆ ตามมาตรฐานสากลจากการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชน เป็นตัวชี้วัดที่รวบรวมสถิติอาชญากรรมจากการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชน (Crime Victimization Survey) ตามมาตรฐานของตัวชี้วัดสากลในตัวชี้วัดการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) แต่เนื่องจากยังอยู่ในระหว่างการเก็บข้อมูลปีแรกยังไม่สามารถเปรียบเทียบค่าประมาณการเป็นค่าเป้าหมายได้ โดยจะเริ่มดำเนินการเปรียบเทียบกับค่าประมาณการได้ในการประเมินติดตามตัวชี้วัดในปีถัดไป (รายละเอียดปรากฏตามผนวก จ-2)

จากการวิเคราะห์ในภาพรวมคะแนนรวมของตัวชี้วัดด้านที่ 2 มีคะแนนค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับตัวชี้วัดด้านอื่น ๆ ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งพัฒนาระบบการจัดการข้อมูลอาชญากรรมและเน้นการสร้างเชื่อมั่นในเรื่องความปลอดภัยให้แก่ประชาชน พร้อมทั้งพัฒนามาตรการป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพและเข้าถึงได้อย่างทั่วถึงมากขึ้น

4.1.3 ตัวชี้วัดด้านที่ 3 การมีกฎหมายที่ดี ประชาชนเคารพกฎหมาย

ตัวชี้วัดด้านนี้เป็นตัวชี้วัดตามกรอบการประเมินตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติฉบับ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569) ภายใต้หลักการที่ว่ากระบวนการยุติธรรมที่ดีจะต้องเริ่มจากการมีกฎหมายที่ดี ทันสมัย มีการปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับสภาพบริบทที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอและไม่เป็นภาระกับประชาชนมากเกินไป และที่สำคัญคือประชาชนพร้อมที่จะปฏิบัติตามและเคารพกฎหมาย

ผลการประเมินตัวชี้วัดด้านที่ 3 การมีกฎหมายที่ดีและประชาชนเคารพกฎหมายแสดงให้เห็นว่าคะแนนรวมของตัวชี้วัดด้านนี้อยู่ที่ 0.625 ซึ่งบ่งบอกถึงระดับการมีกฎหมายที่ดีและการเคารพกฎหมายของประชาชนในระดับค่อนข้างดี จากตัวชี้วัดระดับความสำเร็จของการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย จากการประเมินตนเอง และการสังเกตการณ์โดยผู้ทรงคุณวุฒิ (SA+OB) ได้รับค่าคะแนน 0.635 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-1) คดีอาญาที่รับแจ้งทั้งหมดได้ค่าคะแนนรวม 0.469 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-9) จากการจัดเก็บข้อมูลทางการ (AD) โดยมีคะแนนแยกประเภทเป็น 0.250 จากผลการประเมินที่สถิติคดีจราจรในปี พ.ศ. 2556 เพิ่มขึ้นสูงกว่าปีอื่น ๆ มาก แต่ก็มีสัดส่วนการชำระค่าปรับที่สูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด และคะแนนคุณภาพที่น้อยที่ค่าคะแนน 0.219 เนื่องจากมีบางตัวชี้วัดไม่ได้มีการรายงาน และท้ายสุดตัวชี้วัดระดับการเคารพกฎหมายของประชาชน ได้ค่าคะแนนสูงถึง 0.770 จากการสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (PS) โดยมีคะแนนเต็ม 4.08 จาก 5 คะแนน (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ข-11) ข้อมูลที่ได้แสดงให้เห็นถึงระดับการมีกฎหมายที่ดีและการเคารพกฎหมายในภาพรวมที่มีความน่าพอใจในระดับหนึ่งในช่วงเวลาที่ทำการประเมิน

ตารางที่ 4.5 ผลการประเมินตัวชี้วัดด้านที่ 3 การมีกฎหมายที่ดี ประชาชนเคารพกฎหมาย

ลำดับ	ตัวชี้วัด	วิธีการจัดเก็บ	ค่าคะแนน		คะแนนดัชนี
ด้านที่ 3	การมีกฎหมายที่ดี ประชาชนเคารพกฎหมาย				
ตัวชี้วัดที่ 3.1	ระดับความสำเร็จของการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย	SA+OB	3.54 เต็ม 5		0.635
ตัวชี้วัดที่ 3.2	คดีอาญาที่รับแจ้งทั้งหมดแยกคดีตามประมวลกฎหมายอาญา คดีจราจร และคดีตาม พ.ร.บ.ที่มีโทษทางอาญา	AD	0.250 (ผลปฏิบัติ)	0.219 (คุณภาพ)	0.469
ตัวชี้วัดที่ 3.3	ระดับการเคารพกฎหมายของประชาชน	PS	4.08 เต็ม 5		0.770
คะแนนดัชนีรายด้าน					0.625

ตัวชี้วัดที่ 3.1 ระดับความสำเร็จของการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย ในส่วนของตัวชี้วัดด้านนี้ มีการประเมินโดยใช้วิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง (Self-Assessment and Observation: SA+OB) จากหน่วยงานที่ทำหน้าที่พิจารณากฎหมายอันได้แก่ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ทำหน้าที่ในการประเมินตนเองในประเด็นเกี่ยวกับการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนก่อนการตรากฎหมาย การนำผลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนไปใช้ในการพิจารณากฎหมายอย่างจริงจัง การทบทวนประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายตามวงรอบที่แน่ชัด และมีการนำผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายมาใช้ในการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายหรือวิธีการปฏิบัติงานอย่างจริงจัง

ผลการประเมินในหัวข้อนี้ ในส่วนของการนำผลการประเมินผลกระทบทางกฎหมายและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนได้ถูกนำไปใช้ในการพิจารณาร่างกฎหมายอย่างจริงจังมีค่าคะแนนสูงสุดที่ 0.833 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-1) รองลงมาด้วยการจัดทำการประเมินผลกระทบของกฎหมายและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนก่อนการตรากฎหมายหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจนและมีข้อมูลครบถ้วนถูกต้องที่ระดับคะแนน 0.750 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-1) โดยในส่วนของการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายและการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการออกกฎหมายเป็นกระบวนการที่มีข้อบ่งชี้ให้หน่วยงานผู้รักษาการตามกฎหมายจะต้องดำเนินการก่อนมีการเสนอกฎหมายทุกครั้ง แม้การดำเนินการของบางหน่วยงานยังอาจมีข้อมูลไม่ครบถ้วน หรือไม่มีคุณภาพ หรือไม่ได้ถูกนำไปใช้ในการพิจารณากฎหมายอย่างจริงจัง แตกต่างกับกระบวนการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายซึ่งมีคะแนนน้อยกว่าอย่างเห็นได้ชัด (การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายที่ค่าระดับคะแนน 0.583 และการนำผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ไปใช้ในการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายมีค่าระดับคะแนน 0.375) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-1) บ่งบอกถึงระดับความสำเร็จที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน ปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานเจ้าภาพหลักในการดูแลปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายมีเพียงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ทำหน้าที่ในการรวบรวมข้อมูลผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย ตัวชี้วัดนี้โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางกฎหมายถูกสะท้อนมาจากการประเมินตนเองและผู้ทรงคุณวุฒิว่าหน่วยงานผู้รักษาการตามกฎหมายหลายหน่วยงานยังขาดความพร้อมในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายภายหลังการออกกฎหมายหรือการประเมินกฎหมายที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบัน หรือยังไม่มีดำเนินการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายมาสู่การแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย การออกกฎหมาย หรือยกเลิกกฎหมายที่ไม่จำเป็น หรือปรับปรุงระบบการทำงานของหน่วยงานเพื่อแก้ไขปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย ให้กฎหมายทันต่อสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงและไม่เป็นภาระกับประชาชนมากเกินไปนั้น ยังมีเพียงไม่กี่หน่วยงานที่มีการดำเนินการ ซึ่งหากจะให้หน่วยงานผู้รักษาการตามกฎหมายเป็นผู้รับผิดชอบฝ่ายเดียวก็อาจมีอคติจากประเด็นปัญหาที่อาจมีผลกระทบกับหน่วยงานของตนหรือหน่วยงานอาจกังวลว่าบทบาทของหน่วยงานอาจเปลี่ยนแปลงไปหากมีการแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของตน

ตัวชี้วัดที่ 3.2 คติอาณัติที่รับแจ้งทั้งหมดแยกคดีตามประมวลกฎหมายอาญา คดีจราจร และคดีตาม พ.ร.บ.ที่มีโทษทางอาญา เป็นการประเมินข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data: AD) จากสถิติคดีความในกระบวนการยุติธรรมที่สามารถสะท้อนถึงระดับการเคารพกฎหมายของประชาชน อันได้แก่ สถิติคดีความผิดจราจร สถิติคดีอาญา และสถิติคดีความผิดตาม พ.ร.บ.ที่มีโทษทางอาญา แต่เดิม การประเมินในส่วนนี้ ในส่วนของแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 – 2569) ได้กำหนดกรอบการประเมินจากสถิติสัดส่วนคดีความในกระบวนการยุติธรรมในคดีแพ่ง คดีอาญา และคดีปกครอง แต่เมื่อพิจารณาจากบริบทของคดีแพ่งซึ่งส่วนใหญ่แล้วเป็นการใช้สิทธิเรียกร้องความเสียหายต่อศาล และในคดีปกครองเป็นการเรียกร้องความเป็นธรรมต่อการใช้อำนาจหน้าที่ของเจ้าพนักงานรัฐหรือหน่วยงานของรัฐ ไม่ได้เป็นคดีที่เกิดจากการที่ประชาชนไม่เคารพกฎหมายโดยตรงจึงคงประเมินเฉพาะในส่วนของความผิดอาญา แต่ได้แยกเป็นคดีความผิดจราจร คดีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาซึ่งเป็นกฎหมายทั่วไป และคดีความผิดตาม พ.ร.บ.ที่มีโทษทางอาญาซึ่งเป็นกฎหมายเกี่ยวกับกฎระเบียบ ความสงบเรียบร้อย และมาตรฐานการปฏิบัติที่ภาครัฐต้องเข้ามาควบคุมกำกับดูแลอันมีบริบทที่แตกต่างกัน

ในส่วนนี้จากรายงานสถิติทางการของทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้รายงานเฉพาะคดีความผิดจราจร ซึ่งจัดทำโดยกองบังคับการตำรวจจราจร ซึ่งเป็นสถิติที่ได้มีการจัดทำอย่างต่อเนื่องและได้ใช้เป็นข้อมูลประกอบในการกำกับติดตามการกวดขันวินัยจราจรและนโยบายในการลดอุบัติเหตุจราจร แต่ในส่วนของสถิติคดีอาญาทั้งหมด และสถิติคดีความผิดตาม พ.ร.บ.ที่มีโทษทางอาญานั้นทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติไม่ได้จัดทำรายงานสถิติมาในส่วนของคุณภาพของข้อมูลจึงมีเพียงความผิดจราจรที่อยู่ในระดับ 5 (ค่าคะแนน 0.500) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-10) ส่วนความผิดอื่น ๆ นั้นคุณภาพข้อมูลอยู่ในระดับ 1 (ค่าคะแนน 0.000) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-9) โดยในส่วนของผลการปฏิบัติงานพบว่าคดีความผิดจราจรในปี พ.ศ. 2566 นั้นสูงกว่าค่าเป้าหมายมากถึงร้อยละ 48.34 จึงอยู่ในระดับ 1 (ค่าคะแนน 0.000) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-9)

ตารางที่ 4.6 ผลการประเมินตัวชี้วัดด้านที่ 3 ในส่วนของสถิติความผิดจราจร คดีความผิดอาญา และความผิดตาม พ.ร.บ.ที่มีโทษทางอาญา และการชำระค่าปรับตามใบสั่ง

ลำดับ	สถิติ	ค่าคะแนน		คะแนนดัชนี
		ผลปฏิบัติ	คุณภาพ	
1	คดีความผิดจราจร	0.000	0.500	0.500
2	คดีความผิดอาญา	N/A	0.000	0.000
3	คดีความผิด พ.ร.บ.ที่มีโทษทางอาญา	N/A	0.000	0.000
4	สัดส่วนการชำระค่าปรับตามใบสั่ง	0.500	0.375	0.875
	เฉลี่ยรวม	0.250	0.219	0.469
คะแนนดัชนีรายด้าน				0.469

ในส่วนของตัวชี้วัดนี้ทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีการเสนอให้มีการใช้สัดส่วนการชำระค่าปรับตามใบสั่งของประชาชนเป็นตัวชี้วัดประกอบ เนื่องจากการมาชำระค่าปรับอาจใช้เป็นตัวชี้วัดที่สะท้อนให้เห็นว่าประชาชนพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎหมายมากน้อยแค่ไหน จากผลการประเมินปรากฏว่าสัดส่วนการชำระค่าปรับในปี พ.ศ. 2566 เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้าและเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย (เพิ่มขึ้นร้อยละ 43.00) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-10) ซึ่งอาจเป็นผลสืบเนื่องจาก พ.ร.บ.ว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. 2565 เริ่มจะมีผลบังคับใช้ทำให้ประชาชนตระหนักถึงการชำระค่าปรับและมีหน่วยงานต่าง ๆ เข้าไปดูแลผู้ที่ไม่ชำระค่าปรับได้ใกล้ชิดมากยิ่งขึ้น

ตัวชี้วัดที่ 3.3 ระดับการเคารพกฎหมายของประชาชน เป็นการประเมินข้อมูลจากการสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS) ในประเด็นของการเคารพกฎหมายโดยมีข้อคำถามเกี่ยวกับการให้ความร่วมมือ แจ้งเบาะแสและป้องกันการกระทำความผิด ภาระของกฎหมายต่อการประกอบอาชีพหรือดำรงชีวิตตามปกติ กฎหมายไม่เอื้อประโยชน์คนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง ระบบกฎหมายส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน การบังคับใช้กฎหมายมีความโปร่งใส และประชาชนพร้อมปฏิบัติตามกฎหมายโดยไม่มีใครบังคับ ในส่วนของตัวชี้วัดนี้มีการประเมินผลค่อนข้างดีโดยในภาพรวมมีค่าคะแนนที่ 0.770 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ข-11) โดยได้รับการประเมินในระดับคะแนน 4.00 เต็ม 5.00 ในเกือบทุกมิติในการประเมินระดับแบบ Likert Scale (ค่าคะแนน 0.750) ยกเว้นเรื่องการบังคับใช้กฎหมายมีความโปร่งใสที่ได้คะแนน 3.94 เต็ม 5.00 (ค่าคะแนน 0.735) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ข-11)

4.1.4 ตัวชี้วัดด้านที่ 4 การบังคับใช้กฎหมายถูกต้อง เที่ยงธรรม

ตัวชี้วัดที่ 4 นี้เป็นตัวชี้วัดตามกรอบตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเดิม (REGRADE) โดยในส่วนของตัวชี้วัดเดิมนั้นยังเป็นตัวชี้วัดที่มีการวัดในหลากหลายมิติมากเกินไปโดยวัดทั้งความถูกต้อง ความเที่ยงตรง การไม่เลือกปฏิบัติ การทุจริต และการแทรกแซงกระบวนการยุติธรรม จากการประเมินที่ผ่านมาพบปัญหาว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่เข้าใจประเด็นค่านิยมของความถูกต้องและเที่ยงธรรมซึ่งในการพัฒนาตัวชี้วัดตัวนี้ ในการประเมินตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย (Thailand Justice Indicators) จึงได้แยกกรอบการประเมินออกมาเป็นกระบวนการยุติธรรมที่ถูกต้องปราศจากอคติ (Accuracy and Impartiality) ไม่มีการเลือกปฏิบัติ (Discrimination) ในกระบวนการยุติธรรม กระบวนการยุติธรรมที่ปลอดการทุจริต ปราศจากการแทรกแซงกระบวนการยุติธรรม แล้วทำการประเมินแยกแต่ละหัวข้อเพื่อประเมินในแต่ละมิติให้เห็นภาพชัดเจน

ตารางที่ 4.7 ผลการประเมินตัวชี้วัดด้านที่ 4 การบังคับใช้กฎหมายถูกต้อง เทียบธรรม

ลำดับ	ตัวชี้วัด	วิธีการ จัดเก็บ	ค่าคะแนน		คะแนน ดัชนี
ด้านที่ 4	การบังคับใช้กฎหมายถูกต้อง เทียบธรรม				
ตัวชี้วัดที่ 4.1	มีมาตรการ กลไก และแนวทางในการกำกับดูแลตรวจสอบการใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานในการจับกุม สอบสวน สั่งคดี หรือพิจารณาให้เป็นไปด้วยความถูกต้อง ปราศจากอคติ (Accuracy and Impartial)	SA+OB	4.25 เต็ม 5		0.813
ตัวชี้วัดที่ 4.2	ไม่มีการเลือกปฏิบัติ (Discrimination) ในกระบวนการยุติธรรม				0.539
	4.2.1 มีมาตรการ กลไก และแนวทางในการกำกับดูแลตรวจสอบการใช้ดุลยพินิจหรือการให้บริการกับประชาชนโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ (Discrimination)	SA+OB	3.74 เต็ม 5		0.685
	4.2.2 สถิติเรื่องร้องเรียนและผลการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติ	AD	0.250 (ผลปฏิบัติ)	0.143 (คุณภาพ)	0.393
ตัวชี้วัดที่ 4.3	กระบวนการยุติธรรมที่ปลอดการทุจริต				0.594
	4.3.1 มีมาตรการ กลไก และแนวทางในการกำกับดูแลตรวจสอบการทุจริตของเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรม ทั้งในส่วนของการเรียกรับผลประโยชน์แลกเปลี่ยนกับการไม่จับกุมการค้าสำนวนคดี การเรียกรับผลประโยชน์แลกเปลี่ยนกับการให้ความช่วยเหลือให้ไม่ต้องรับโทษ หรือมีการสั่งคดีหรือตัดสินคดีเข้าข้างฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดโดยมิชอบ	SA+OB	3.67 เต็ม 5		0.667

ลำดับ	ตัวชี้วัด	วิธีการ จัดเก็บ	ค่าคะแนน		คะแนน ดัชนี
	4.3.2 สถิติเรื่องร้องเรียนและผลการดำเนินการต่อเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการทุจริตและการประพฤตินิชอบของเจ้าหน้าที่ในสังกัด	AD	0.295 (ผลปฏิบัติ)	0.196 (คุณภาพ)	0.491
	4.3.3 สถิติการดำเนินคดีหรือชี้มูลความผิดกรณีเจ้าหน้าที่ทุจริตหรือประพฤตินิชอบและผลการดำเนินการต่อเจ้าหน้าที่หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	AD	0.375 (ผลปฏิบัติ)	0.250 (คุณภาพ)	0.625
ตัวชี้วัดที่ 4.4	ปราศจากการแทรกแซงกระบวนการยุติธรรม				0.559
	4.4.1 มีมาตรการ กลไก และแนวทางในการกำกับดูแลการใช้อำนาจโดยมิชอบ แทรกแซงกระบวนการยุติธรรม	SA+OB	3.70 เต็ม 5		0.674
	4.4.2 มีมาตรการ กลไก และแนวทางในการคุ้มครองเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานจากการถูกแทรกแซง หรือการใช้อำนาจโดยมิชอบให้ยอมตาม	SA+OB	3.44 เต็ม 5		0.609
	4.4.3 สถิติเรื่องร้องเรียนและผลการดำเนินการเกี่ยวกับการแทรกแซงกระบวนการยุติธรรม	AD	0.250 (ผลปฏิบัติ)	0.143 (คุณภาพ)	0.393
ตัวชี้วัดที่ 4.5	สถิติเรื่องร้องเรียนหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม				0.469
	4.5.1 สถิติเรื่องร้องเรียนหน่วยงานกระบวนการยุติธรรมผ่านคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	AD	0.313 (ผลปฏิบัติ)	0.250 (คุณภาพ)	0.563
	4.5.2 สถิติเรื่องร้องเรียนหน่วยงานกระบวนการยุติธรรมผ่าน 1111	AD	0.000 (ผลปฏิบัติ)	0.375 (คุณภาพ)	0.375
คะแนนดัชนีรายด้าน					0.595

ผลการประเมินตัวชี้วัดด้านที่ 4 การบังคับใช้กฎหมายถูกต้องและเที่ยงธรรม แสดงให้เห็นว่าคะแนนรวมของตัวชี้วัดด้านนี้อยู่ที่ 0.595 ซึ่งสะท้อนถึงระดับการบังคับใช้กฎหมายที่ถูกต้องและเที่ยงธรรมในระดับค่อนข้างดี แต่ยังคงค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับผลประเมินตัวชี้วัดชุดอื่น ๆ การประเมินตัวชี้วัดตัวนี้ใช้ทั้งการประเมินด้วยการสังเกตการณ์และการประเมินตนเอง (SA+OB) พิจารณาประกอบกับสถิติเรื่องร้องเรียนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกันมาพิจารณาประกอบกัน

ตัวชี้วัดที่ 4.1 การมีมาตรการและกลไกในการกำกับดูแลการใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงาน ได้รับค่าคะแนนสูงถึง 0.813 จากการประเมินตนเอง (SA) และการสังเกตการณ์ (OB) โดยมีคะแนนเต็ม 4.25 จาก 5 คะแนน (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-6, หัวข้อที่ 1) เมื่อพิจารณาจากด้านอื่น ๆ ตัวชี้วัดนี้ถือว่าได้รับการประเมินในระดับดีมาก อันสะท้อนเกี่ยวกับการกำหนดกลไกและมาตรการต่าง ๆ ในการกำกับดูแลการใช้ดุลยพินิจของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม

ตัวชี้วัดที่ 4.2 การไม่มีการเลือกปฏิบัติ (Discrimination) ในกระบวนการยุติธรรม ได้ค่าคะแนนรวม 0.539 ซึ่งรวมการประเมินมาตรการในการกำกับดูแลการเลือกปฏิบัติ (ค่าคะแนน 0.685) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-6, หัวข้อที่ 2) และสถิติเรื่องร้องเรียน (ค่าคะแนน 0.393) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-14) ตัวชี้วัดนี้ถือว่าได้รับการประเมินค่อนข้างดี อันสะท้อนเกี่ยวกับการกำหนดกลไกและมาตรการต่าง ๆ ในการกำกับดูแลไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติที่ค่อนข้างดี แต่ในส่วนของสถิติเรื่องร้องเรียนของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมหลายหน่วยงานยังไม่มีการจัดทำ หรือแม้หน่วยงานที่จัดทำก็มักจะมีรายงานข้อมูลเรื่องร้องเรียนในประเด็นนี้น้อยอยู่มากและเป็นรายงานเฉพาะในระดับส่วนกลาง ข้อมูลที่ได้ยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่และยังน้อยมากไม่สะท้อนกับปัญหาที่เกิดขึ้น รวมถึงในการวิเคราะห์แนวโน้มของสถิติเนื่องจากตัวเลขหน่วยนับมีจำนวนน้อยจึงไม่สามารถแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างได้ ส่วนใหญ่แล้วหน่วยที่รายงานข้อมูลมักจะมีคะแนนการประเมินผลการปฏิบัติในระดับ 3 (ค่าคะแนน 0.250) หรือไม่เปลี่ยนแปลง และคะแนนคุณภาพข้อมูลในระดับ 3 (ค่าคะแนน 0.250) ซึ่งหมายถึงมีข้อมูลต่อเนื่องแต่ยังมีความคลาดเคลื่อน หรือในระดับ 1 (ค่าคะแนน 0.000) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-14) เนื่องจากยังไม่มีการจัดทำข้อมูลหรือไม่มีการรายงานข้อมูล

ตัวชี้วัดที่ 4.3 กระบวนการยุติธรรมที่ปลอดการทุจริต ได้ค่าคะแนนรวม 0.594 โดยรวมการประเมินมาตรการในการตรวจสอบการทุจริต (ค่าคะแนน 0.667) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-6, หัวข้อที่ 3) และสถิติเรื่องร้องเรียนเจ้าหน้าที่หน่วยงานในสังกัด (ค่าคะแนน 0.491) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-10) และสถิติคดีหรือคดีที่มีการชี้มูลเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมทุจริต (ค่าคะแนน 0.625) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-11) ตัวชี้วัดนี้ถือว่าได้รับการประเมินในระดับค่อนข้างดีสะท้อนเกี่ยวกับการกำหนดกลไกและมาตรการต่าง ๆ ในการกำกับดูแลไม่ให้มีการทุจริตในกระบวนการยุติธรรมที่ค่อนข้างดี ผลการประเมินในส่วนเรื่องสถิติเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตนั้นพบว่าหลายหน่วยงานยังไม่มีการจัดทำหรือแม้แต่ในหน่วยงานที่มีการจัดทำก็มักจะมี

การรายงานข้อมูลเรื่องร้องเรียนในประเด็นนี้น้อยอยู่มาก และเป็นการรายงานเฉพาะในระดับส่วนกลาง ข้อมูลที่ได้ยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่และยังไม่สะท้อนกับปัญหาที่เกิดขึ้น มีเพียงสำนักงานตำรวจแห่งชาติและกรมการปกครองที่มีการจัดเก็บข้อมูลการร้องเรียนการทุจริตที่เป็นรูปธรรม ในส่วนของคดีข้อมูลทุจริตของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) ในปีการประเมินนี้เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดซึ่งแสดงให้เห็นถึงความจริงจังของเจ้าหน้าที่ในการปราบปรามการทุจริตและระบบข้อมูลมีความชัดเจนจึงทำให้ผลการประเมินในส่วนสถิติอยู่ในระดับค่อนข้างดี

ตัวชี้วัดที่ 4.4 การปราศจากการแทรกแซงกระบวนการยุติธรรม ได้ค่าคะแนนรวม 0.559 ซึ่งรวมมาตรการ กลไก และแนวทางในการกำกับดูแลการใช้อำนาจโดยมิชอบแทรกแซงกระบวนการยุติธรรม (ค่าคะแนน 0.674) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-6, หัวข้อที่ 4) มาตรการ กลไก และแนวทางในการคุ้มครองเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานจากการถูกแทรกแซงหรือการใช้อำนาจโดยมิชอบให้ยอมตาม (ค่าคะแนน 0.609) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-6, หัวข้อที่ 5) และสถิติเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการแทรกแซงกระบวนการยุติธรรม (ค่าคะแนน 0.393) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-15) ตัวชี้วัดนี้ ในภาพรวมได้รับการประเมินในระดับปานกลาง แม้การประเมินในส่วนของการมาตรการและกลไกในการป้องกันการแทรกแซงกระบวนการยุติธรรมโดยมิชอบ และแนวทางในการคุ้มครองเจ้าหน้าที่ที่จะได้รับการประเมินค่อนข้างดีแต่ในภาพรวมก็มีคะแนนประเมินน้อยกว่าตัวชี้วัดด้านอื่น ๆ ในตัวชี้วัดด้านนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของการคุ้มครองเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานจากการถูกแทรกแซงหรือการใช้อำนาจโดยมิชอบให้ยอมตามที่ได้รับการประเมินค่าคะแนนน้อยที่สุด ดังนั้นควรปรับปรุงการกำกับดูแลเพื่อป้องกันการแทรกแซงจากผู้มีอำนาจและการคุ้มครองเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม จึงเป็นสิ่งที่ต้องเร่งดำเนินการ หน่วยงานควรมีกลไกที่เข้มงวดในการป้องกันการใช้อำนาจโดยมิชอบและมีการตอบสนองต่อการแทรกแซงอย่างชัดเจน ในส่วนของสถิติเรื่องร้องเรียนการแทรกแซงกระบวนการยุติธรรมในกระบวนการยุติธรรมหลายหน่วยงานยังไม่มีการจัดทำหรือแม้แต่หน่วยงานที่จัดทำก็มักจะมีการรายงานข้อมูลเรื่องร้องเรียนในประเด็นนี้น้อยอยู่มาก และเป็นรายงานเฉพาะในระดับส่วนกลางข้อมูลที่ได้ยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่และยังน้อยมาก ไม่สะท้อนกับปัญหาที่เกิดขึ้น รวมถึงในการวิเคราะห์แนวโน้มของสถิติเนื่องจากตัวเลขหน่วยนับมีจำนวนน้อยจึงไม่สามารถแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างได้ ส่วนใหญ่แล้วหน่วยที่รายงานข้อมูลมักจะมีคะแนนการประเมินผลการปฏิบัติในระดับ 3 (ค่าคะแนน 0.250) หรือไม่เปลี่ยนแปลง และคะแนนคุณภาพข้อมูลในระดับ 3 (ค่าคะแนน 0.250) ซึ่งหมายถึงมีข้อมูลต่อเนื่องแต่ยังมีความคลาดเคลื่อน หรือในระดับ 1 (ค่าคะแนน 0.000) เนื่องจากยังไม่มีการจัดทำข้อมูลหรือไม่มีการรายงานข้อมูลเลย (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-15)

ตัวชี้วัดที่ 4.5 การร้องเรียนหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมจากหน่วยงานรับเรื่องร้องเรียนหลัก อันได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และศูนย์รับเรื่องร้องทุกข์ของรัฐบาล ข้อมูลสถิติจากสองหน่วยงานเป็นข้อมูลที่มีการยืนยันตัวตนของผู้ร้องเรียนซึ่งมีความน่าเชื่อถือและมีการจัดเก็บอย่างต่อเนื่อง

จากผลการประเมินคุณภาพข้อมูลจึงมีผลการประเมินในระดับ 3 (ค่าคะแนน 0.250) และระดับ 4 (ค่าคะแนน 0.375) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากผลการดำเนินเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายพบว่าเรื่องร้องเรียนหน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรมจากศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ของรัฐบาลเพิ่มสูงขึ้นในปีการประเมินอย่างก้าวกระโดด สวนทางกับแนวโน้มปีก่อนหน้าที่ลดลงอย่างต่อเนื่องทำให้เรื่องร้องเรียนหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมสูงกว่า ค่าเป้าหมายร้อยละ 14.86 มีค่าคะแนนประเมินในระดับ 1 (ค่าคะแนน 0.000) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-18) ในส่วนสถิติของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาตินั้น สถิติการละเมิดสิทธิมนุษยชนและการละเมิด สิทธิพื้นฐานสูงกว่าค่าเป้าหมายร้อยละ 7.92 มีค่าคะแนนระดับ 2 (ค่าคะแนน 0.125) แต่ในส่วนของเรื่องร้องเรียน ที่เป็นเรื่องร้องเรียนในประเด็นกระบวนการยุติธรรมโดยเฉพาะกลับมีค่าน้อยลงมากเมื่อเปรียบเทียบกับ ค่าเป้าหมายโดยลดลงร้อยละ 34.07 ค่าคะแนนระดับ 5 (ค่าคะแนน 0.500) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-17)

จากข้อมูลตัวชี้วัดด้านที่ 4 “การบังคับใช้กฎหมายถูกต้อง เที่ยงธรรม” มีค่าคะแนนรวม 0.595 แม้จะมี ระดับค่อนข้างดีแต่ก็ยังไม่สูงมากเมื่อเทียบกับตัวชี้วัดด้านอื่น รวมถึงมีหลายประเด็นที่ได้คะแนนในระดับปานกลาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่ายังมีหลายประเด็นที่ต้องการการปรับปรุงเพื่อให้เกิดความถูกต้องและความเที่ยงธรรม ในกระบวนการยุติธรรมมากขึ้น

4.1.5 ตัวชี้วัดด้านที่ 5 กระบวนการยุติธรรมบนพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

ตัวชี้วัดนี้เป็นตัวชี้วัดตามกรอบการประเมินตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเดิม (REGRADE) โดยตัวชี้วัดดังกล่าวมีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดแผนแม่บทการบริหารงานงานยุติธรรมแห่งชาติฉบับ 4 (พ.ศ. 2566 – 2569) ในส่วนของด้านการบริหารงานยุติธรรมตามหลักธรรมาภิบาล ตัวชี้วัดดังกล่าวในแผนแม่บท การบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติให้มีการประเมินจากคะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการ ดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (ITA) ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการป้องกันปราบปราม การทุจริตแห่งชาติและการประเมินความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการ แต่ในส่วนของการประเมิน ความพึงพอใจของประชาชนผู้รับบริการไม่ได้รวมอยู่ในด้านตัวนี้โดยได้แยกเป็นตัวชี้วัดด้านที่ 10 ด้านประชาชน ให้ความเชื่อมั่น เชื่อถือ ศรัทธาในกระบวนการยุติธรรมอีกส่วนหนึ่ง

ตัวชี้วัดนี้เน้นด้านความโปร่งใสของกระบวนการยุติธรรมซึ่งยังสอดคล้องกับตัวชี้วัดหลักนิติธรรม (WJP Rule of Law Index) เกี่ยวกับรัฐบาลที่เปิดเผยและโปร่งใส (Open Government) และสถาบันที่เข้มแข็ง (Strong Institution) ตามกรอบเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) เป้าหมายที่ 16 อย่างไรก็ดี ในส่วนของการประเมินความโปร่งใสของกระบวนการยุติธรรมด้วยคะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสเพียงอย่างเดียว อาจยังไม่ครบถ้วน เนื่องจากกรอบการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม (ITA) จะเน้นไปที่การเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ ความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้าง และการจัดระดับ คุณธรรมจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งไม่ได้เป็นการประเมินความโปร่งใสในกระบวนการยุติธรรมโดยตรง

ที่จะเกี่ยวข้องกับการใช้ดุลยพินิจหรือการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ การประเมินตามกรอบ ITA ดังกล่าวจึงยังไม่ครอบคลุมเกี่ยวกับเรื่องความโปร่งใสในการใช้ดุลยพินิจในการดำเนินคดีและปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทางคดี

ในการประเมินตามกรอบตัวชี้วัดนี้จึงได้มีการประเมินทั้งระดับคะแนน ITA และการประเมินมาตรการสร้างความโปร่งใสในกระบวนการยุติธรรม รวมถึงการประเมินในด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามกรอบสถาบันที่เข้มแข็งไม่ว่าจะเป็นการลดขั้นตอนและระยะเวลาการให้บริการ ทรัพยากรงบประมาณ กำลังคน เครื่องมือเครื่องใช้ การบริหารทรัพยากรบุคคล ต้นทุนการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และด้านการพัฒนาทางเทคโนโลยีได้ด้วย

ผลการประเมินตัวชี้วัดด้านที่ 5 กระบวนการยุติธรรมบนพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี แสดงให้เห็นว่าคะแนนรวมของตัวชี้วัดด้านนี้อยู่ที่ระดับค่อนข้างดีที่ 0.698 ซึ่งบ่งบอกถึงระดับการบริหารจัดการกระบวนการยุติธรรมที่มีความโปร่งใส เปิดเผย ตรวจสอบได้ และประสิทธิภาพในการบริหารของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมโดยมีผลการประเมินเป็นรายด้าน ดังนี้

ตารางที่ 4.8 ผลการประเมินตัวชี้วัดด้านที่ 5 กระบวนการยุติธรรมบนพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

ลำดับ	ตัวชี้วัด	วิธีการ จัดเก็บ	ค่าคะแนน	คะแนน ดัชนี
ด้านที่ 5	กระบวนการยุติธรรมบนพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี			
ตัวชี้วัดที่ 5.1	กระบวนการยุติธรรมที่เปิดเผยและโปร่งใส			0.818
	5.1.1 หน่วยงานมีการเปิดเผยเกี่ยวกับ ข้อกฎหมาย กระบวนการทำงาน และ แนวทางการใช้ดุลยพินิจในกระบวนการ ยุติธรรมอย่างเปิดเผยและโปร่งใส โดยไม่ต้องร้องขอ	SA+OB	4.19 เต็ม 5	0.797
	5.1.2 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึง ข้อมูลเกี่ยวกับข้อกฎหมาย กระบวนการ ทำงาน และแนวทางการใช้ดุลยพินิจ ในกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเหมาะสม	SA+OB	4.03 เต็ม 5	0.757

ลำดับ	ตัวชี้วัด	วิธีการ จัดเก็บ	ค่าคะแนน		คะแนน ดัชนี
	เมื่อมีการร้องขอ และไม่ใช้เวลามากเกินไป				
	5.1.3 หากมีการคัดค้านหรือโต้แย้ง การทำหน้าที่ของรัฐหรือเจ้าพนักงาน ในกระบวนการยุติธรรม ประชาชนหรือ องค์กรภาคเอกชนผู้ทำหน้าที่นั้น มีความมั่นใจได้ว่าจะไม่ถูกตอบโต้เอาคืน	SA+OB	4.60 เต็ม 5		0.900
ตัวชี้วัดที่ 5.2	คะแนนการประเมินคุณธรรมและ ความโปร่งใสในการดำเนินงานของ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (ITA)	AD	90.92% ⁴⁸		0.909
ตัวชี้วัดที่ 5.3	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการกำหนดระยะเวลามาตรฐานตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย และเร่งรัดให้กระบวนการยุติธรรมเป็นไปด้วยความรวดเร็ว				0.657
	5.3.1 สถิติเรื่องร้องเรียนและผลการ ดำเนินการเกี่ยวกับการดำเนินคดีล่าช้า เกินควร	AD	0.227 (ผลปฏิบัติ)	0.109 (คุณภาพ)	0.336
	5.3.2 หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม รายงานผลการกำหนดระยะเวลา มาตรฐานตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ในแต่ละขั้นตอนการปฏิบัติ	SA+OB	4.28 เต็ม 5		0.821
	5.3.3 หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม มีระบบติดตามความคืบหน้า การดำเนินคดี (Tracking)	SA+OB	3.68 เต็ม 5		0.671

⁴⁸ สำนักงานกิจการยุติธรรม, การรายงานผลตัวชี้วัดแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566. (กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2566), หน้า 54.

ลำดับ	ตัวชี้วัด	วิธีการ จัดเก็บ	ค่าคะแนน	คะแนน ดัชนี
	5.3.4 หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม มีการจัดทำระยะเวลาเฉลี่ยในการ ดำเนินคดีหรือการดำเนินงาน ในกระบวนการยุติธรรม	SA+OB	3.85 เต็ม 5	0.712
	5.3.5 หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม มีมาตรการหรือกลไกในการวิเคราะห์ กระบวนการต่าง ๆ ในการดำเนินคดี หรือดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม ทางอาญา แพ่ง หรือปกครอง และมีการ ปรับปรุงกระบวนการทำงานเพื่อลด ระยะเวลาและขั้นตอนการปฏิบัติงาน ในกระบวนการยุติธรรม	SA+OB	3.55 เต็ม 5	0.636
	5.3.6 ความพึงพอใจของประชาชน ต่อระบบการติดตามความคืบหน้า การดำเนินคดีของหน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม	AD	76.39% ⁴⁹	0.764
ตัวชี้วัดที่ 5.4	หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม มีทรัพยากร ทั้งเรื่องบุคลากรและ งบประมาณที่ได้รับมีการใช้จ่าย อย่างสมเหตุสมผลและมีความสอดคล้อง	SA+OB	ร้อยละ 75.74	0.760

⁴⁹ สำนักงานกิจการยุติธรรม, *การรายงานผลตัวชี้วัดแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*. (กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2566) หน้าที่ 57. โดยค่าคะแนน 0.764 มาจากค่าคะแนนผลปฏิบัติงานของศาลยุติธรรม 59.37% และอัยการ 93.40% ส่วนตำรวจไม่รายงานข้อมูล (N/A) จึงไม่นำมาประเมินคะแนนผลปฏิบัติงาน

ลำดับ	ตัวชี้วัด	วิธีการ จัดเก็บ	ค่าคะแนน	คะแนน ดัชนี
	กับพันธกิจหรือภาระงานที่เหมาะสมต่อ การตอบสนองต่อสภาพปัญหาหรือ ความเปลี่ยนแปลงด้านปัจจัยภายนอก ที่กระทบต่อการกิจของหน่วยงาน			
ตัวชี้วัดที่ 5.5	การบริหารทรัพยากรมนุษย์และการพัฒนาบุคลากรในกระบวนการยุติธรรม			0.791
	5.5.1 ความพร้อมของบุคลากรและ การพัฒนาเสริมสร้างบุคลากร ในกระบวนการยุติธรรม	SA+OB	4.27 เต็ม 5	0.818
	5.5.2 การวางระบบกำลังคนและ การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของหน่วยงาน	SA+OB	4.14 เต็ม 5	0.785
	5.5.3 การประเมินและวิเคราะห์ ความเหมาะสมและขีดความสามารถ ในการปฏิบัติของบุคลากรในด้าน กระบวนการยุติธรรม	SA+OB	4.19 เต็ม 5	0.797
	5.5.4 การวิเคราะห์สภาพปัญหาด้าน บุคลากรและความเปลี่ยนแปลงด้าน ปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบการบริหาร ทรัพยากรบุคคล และการเตรียม ความพร้อมการพัฒนาบุคลากรรองรับ ในอนาคต	SA+OB	4.05 เต็ม 5	0.763
ตัวชี้วัดที่ 5.6	การวิเคราะห์ประเมินค่าต้นทุนของ กิจกรรมการเข้าถึงความยุติธรรม	SA+OB	2.19 เต็ม 5	0.299
ตัวชี้วัดที่ 5.7	การเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลและเทคโนโลยี			0.655

ลำดับ	ตัวชี้วัด	วิธีการ จัดเก็บ	ค่าคะแนน	คะแนน ดัชนี
	5.7.1 การจัดเก็บและบูรณาการข้อมูล กระบวนการยุติธรรมอย่างเป็นระบบ	SA+OB	3.29	0.571
	5.7.2 การพัฒนาเทคโนโลยีมาใช้ ในการพัฒนาหรือเพิ่มประสิทธิภาพ ในการปฏิบัติงาน และสร้างความสะดวก โปร่งใส ในการให้บริการแก่ประชาชน อย่างทันสมัย และมีการพัฒนา อย่างต่อเนื่อง	SA+OB	3.95	0.738
คะแนนดัชนีรายด้าน				0.698

ตัวชี้วัดที่ 5.1 กระบวนการยุติธรรมที่เปิดเผยและโปร่งใส ได้ค่าคะแนนรวม 0.818 โดยมีการประเมินค่าคะแนนจากหลายตัวชี้วัดย่อย เช่น การเปิดเผยเกี่ยวกับข้อมูลหมาย กระบวนการทำงาน และการใช้ดุลยพินิจในกระบวนการยุติธรรมอย่างเปิดเผยและโปร่งใสโดยไม่ต้องร้องขอ (ค่าคะแนน 0.797) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-11, หัวข้อที่ 1) ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลหมาย กระบวนการทำงาน และแนวทางการใช้ดุลยพินิจในกระบวนการยุติธรรมได้อย่างเหมาะสมเมื่อมีการร้องขอ และไม่ใช้เวลามากเกินไป (ค่าคะแนน 0.757) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-11, หัวข้อที่ 2) และหากมีการคัดค้านหรือโต้แย้งการทำหน้าที่ของรัฐหรือเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรม ประชาชนหรือองค์กรภาคเอกชนผู้ทำหน้าที่นั้นมีความมั่นใจได้ว่าจะไม่ถูกตอบโต้เอาคืน (ค่าคะแนน 0.900) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-11, หัวข้อที่ 3)

จากการประเมินในหัวข้อที่ 1 เรื่องความโปร่งใสและการเปิดเผยข้อมูลในกระบวนการยุติธรรม พบว่าหลายหน่วยงานมีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลหมาย กระบวนการทำงาน และแนวทางการใช้ดุลยพินิจในกระบวนการยุติธรรมอย่างเปิดเผยและโปร่งใส โดยไม่ต้องร้องขอ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการสร้างกระบวนการยุติธรรมที่โปร่งใสและเข้าถึงได้ง่าย ตัวอย่างเช่น สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม และ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ที่ได้รับค่าดัชนีเต็ม 1.000 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-11, หัวข้อที่ 1) แสดงถึงการเปิดเผยข้อมูลอย่างครอบคลุมและโปร่งใส การดำเนินงานของหน่วยงานเหล่านี้มีการเปิดเผยแนวทางการใช้ดุลยพินิจและข้อมูลต่าง ๆ โดยไม่ต้องมีการร้องขอจากประชาชน ซึ่งเป็นตัวอย่างของหน่วยงานที่สร้างความเชื่อมั่นในระบบยุติธรรมได้ดี ส่วนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ได้รับค่าคะแนน 0.500 (รายละเอียด

ปรากฏตามผนวก ค-11, หัวข้อที่ 1) ซึ่งชี้ให้เห็นว่ามีช่องว่างที่ควรได้รับการปรับปรุงในการเปิดเผยข้อมูล แนวทาง การใช้ดุลยพินิจในหน่วยงานเหล่านี้ยังขาดความชัดเจน หรือประชาชนอาจต้องร้องขอข้อมูลก่อนจึงจะได้รับ ความโปร่งใสที่ต้องการ ซึ่งเป็นจุดที่หน่วยงานเหล่านี้ควรให้ความสำคัญและปรับปรุง เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อ ความต้องการด้านความโปร่งใสในกระบวนการยุติธรรมได้ดียิ่งขึ้น แม้ว่าค่าคะแนนเฉลี่ยรวมของทุกหน่วยงาน อยู่ที่ 0.797 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับที่ดี แต่ในการประเมินนี้ยังมีข้อสังเกตว่า “หน่วยงานส่วนใหญ่ดูเหมือนจะประเมิน ตนเองค่อนข้างสูง” ซึ่งทำให้การวิเคราะห์ในเชิงเปรียบเทียบกับความเป็นจริงอาจไม่สมบูรณ์เพียงพอ เนื่องจาก ขาดข้อเชิงลึกที่สามารถยืนยันความถูกต้องหรือชี้ให้เห็นถึงความแตกต่างได้อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม ในแง่ของ การเปิดเผยแนวทางการใช้ดุลยพินิจโดยไม่ต้องร้องขอ หน่วยงานที่ต้องการปรับปรุงควรเริ่มต้นจากการจัดทำ เอกสารสาธารณะที่อธิบายกระบวนการทำงานและแนวทางการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่ รวมถึงการสื่อสาร ผ่านช่องทางดิจิทัล เช่น เว็บไซต์ของหน่วยงานหรือแอปพลิเคชัน เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ โดยสะดวก ไม่ต้องร้องขอเป็นรายบุคคล การทำงานอย่างโปร่งใสในลักษณะนี้จะช่วยเสริมสร้างความไว้วางใจ ในกระบวนการยุติธรรมและลดข้อครหาหรือความไม่ชัดเจนในการทำงานของเจ้าหน้าที่รัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผลการประเมินหัวข้อที่ 2 ในการวัดความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลกฎหมาย กระบวนการทำงาน และแนวทางการใช้ดุลยพินิจในกระบวนการยุติธรรม พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างชัดเจน ในระดับความโปร่งใสของแต่ละหน่วยงาน พบว่า สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม และ สำนักงานกิจการยุติธรรม ได้รับค่าคะแนนเต็ม 1.000 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-11, หัวข้อที่ 2) ซึ่งแสดงถึงความสามารถที่ยอดเยี่ยม ในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลกฎหมายและกระบวนการทำงานอย่างเปิดเผย ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงข้อมูล ได้อย่างสะดวกและไม่ต้องร้องขอ ซึ่งเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมและเพิ่มความเข้าใจ ให้กับประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่ กรมราชทัณฑ์ ได้รับค่าคะแนน 0.438 (รายละเอียดปรากฏ ตามผนวก ค-11, หัวข้อที่ 2) ซึ่งสะท้อนถึงความท้าทายในการเปิดเผยข้อมูลและการเข้าถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับ ข้อมูลกฎหมายและกระบวนการทำงานที่อาจทำให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวกเท่าที่ควร ค่าคะแนนเฉลี่ยรวมของทุกหน่วยงานอยู่ที่ 0.757 ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความพยายามในการเปิดเผยข้อมูลในระดับที่ดี แต่ยังคงมีบางหน่วยงานที่ต้องการการปรับปรุงเพิ่มเติมเพื่อให้การเข้าถึงข้อมูลมีความโปร่งใสมากยิ่งขึ้น การเพิ่มความโปร่งใสในการให้ข้อมูลสามารถเสริมสร้างความไว้วางใจและเพิ่มความเข้าใจในกระบวนการยุติธรรม ให้แก่ประชาชนได้ดียิ่งขึ้น

ผลการประเมินหัวข้อที่ 3 ซึ่งวัดความมั่นใจของประชาชนหรือองค์กรภาคเอกชนว่าการคัดค้านหรือ โต้แย้งการทำหน้าที่ของรัฐหรือเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรมจะไม่ส่งผลกระทบหรือการตอบโต้เอาคืน พบว่าผลลัพธ์ของการประเมินมีความสอดคล้องและแสดงให้เห็นถึงความมั่นใจที่สูงในหลายหน่วยงาน สำนักงาน ศาลยุติธรรม และสำนักงานกิจการยุติธรรม ได้รับค่าคะแนนเต็ม 1.000 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-11, หัวข้อที่ 3)

ซึ่งบ่งบอกถึงความมั่นใจสูงสุดจากผู้ประเมินว่าหากมีการคัดค้านหรือโต้แย้งการทำหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ จะไม่มีการตอบโต้เอาคืน ซึ่งสะท้อนถึงความเป็นกลางและความยุติธรรมในการดำเนินการ กรมบังคับคดี และกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ก็ได้รับค่าคะแนนสูงถึง 1.000 เช่นเดียวกัน แสดงให้เห็นถึงความมั่นใจในระดับสูงจากการประเมินว่าหน่วยงานเหล่านี้มีมาตรการและกระบวนการที่เหมาะสมในการป้องกันการตอบโต้เอาคืน ในขณะที่สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม กรมสอบสวนคดีพิเศษ สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตภาครัฐ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินได้รับค่าคะแนนที่สูงถึง 0.938 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-11, หัวข้อที่ 3) ซึ่งแสดงถึงระดับความมั่นใจที่สูงในเรื่องนี้ แม้ว่าจะไม่สูงเท่าหน่วยงานที่มีค่าดัชนีเต็ม แต่ยังคงสะท้อนถึงความเชื่อมั่นในกระบวนการและความเป็นธรรมในการจัดการกับการคัดค้านหรือโต้แย้ง ค่าคะแนนเฉลี่ยรวมของทุกหน่วยงานอยู่ที่ 0.900 ซึ่งแสดงถึงระดับความมั่นใจที่สูงว่าการคัดค้านหรือโต้แย้งในกระบวนการยุติธรรมจะได้รับการจัดการอย่างเป็นธรรมโดยไม่มีการตอบโต้เอาคืนจากเจ้าหน้าที่ แม้คะแนนในตัวชี้วัดนี้จะอยู่ในเกณฑ์สูงมากแต่ก็ควรเสริมสร้างความมั่นใจในส่วน of หน่วยงานที่มีหน้าที่คุ้มครองและตำรวจ ซึ่งแม้จะมีคะแนนการประเมินในระดับค่อนข้างสูงแต่ยังมีความเชื่อมั่นเกี่ยวกับการไม่ตอบโต้เอาคืนในระดับที่ต่ำกว่าหากเปรียบเทียบกับหน่วยงานกระบวนการยุติธรรมอื่น

ตัวชี้วัดที่ 5.2 การประเมินค่าระดับคะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (ITA) ได้ค่าคะแนนสูงถึง 0.909 (ร้อยละ 90.92) โดยหน่วยงานที่มีค่าคะแนน ITA สูงสุดคือกรมราชทัณฑ์ (ร้อยละ 98.43) และสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ร้อยละ 98.43) และหน่วยงานที่ได้คะแนนต่ำสุดคือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ร้อยละ 58.80) และสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ร้อยละ 87.80)⁵⁰ โดยการประเมินของ ITA จะเน้นที่การประเมินเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ การใช้จ่ายงบประมาณ การใช้ทรัพย์สินของทางราชการ การแก้ไขปัญหาการทุจริต คุณภาพการดำเนินงานประสิทธิภาพการสื่อสาร การปรับปรุงระบบการทำงาน การเปิดเผยข้อมูล และการป้องกันการทุจริต ผลการประเมิน ITA มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นตัวชี้วัดที่มีความน่าเชื่อถือสูง อย่างไรก็ตาม ตัวชี้วัด ITA มักจะถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าไม่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลยพินิจต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกระบวนการยุติธรรม และค่าคะแนน ITA ในปัจจุบันถือว่าอยู่ในระดับที่สูงมากเกินกว่าร้อยละ 80 แทบทุกหน่วยงาน แต่ประเทศไทยกลับยังถูกประเมินในระดับค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดสากลซึ่งค่าคะแนน ITA ดังกล่าวอาจจะยังไม่สอดคล้องกับผลการปฏิบัติงานจริงของกระบวนการยุติธรรมก็ได้

⁵⁰ สำนักงานกิจการยุติธรรม, *การรายงานผลตัวชี้วัดแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*. (กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2566), หน้า 54.

ตัวชี้วัดที่ 5.3 การกำหนดระยะเวลามาตรฐานตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย และเร่งรัดให้กระบวนการยุติธรรมเป็นไปด้วยความรวดเร็ว มีค่าคะแนนรวม 0.616 โดยรวมการประเมินจากสถิติเรื่องร้องเรียนและผลการดำเนินการเกี่ยวกับการดำเนินคดีล่าช้าเกินควร (ค่าคะแนน 0.336) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-16) การกำหนดระยะเวลามาตรฐาน (ค่าคะแนน 0.821) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-10, หัวข้อที่ 1) ระบบติดตามความคืบหน้าการดำเนินคดี (Tracking) (ค่าคะแนน 0.671) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-10, หัวข้อที่ 2) การจัดทำระยะเวลาเฉลี่ยในการดำเนินคดีหรือการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม (ค่าคะแนน 0.712) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-10, หัวข้อที่ 3) การปรับปรุงกระบวนการทำงานเพื่อลดระยะเวลาและขั้นตอนการปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรม (ค่าคะแนน 0.636) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-10, หัวข้อที่ 4) และความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบการติดตามความคืบหน้าการดำเนินคดีของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (ค่าคะแนน 0.764)

การประเมินหัวข้อที่ 1 สถิติเรื่องร้องเรียนหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเกี่ยวกับการดำเนินคดีล่าช้า พบว่าหน่วยงานหลายหน่วยงานยังไม่มีการจัดทำและรายงานข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินคดีล่าช้า และถึงแม้มีการจัดทำส่วนใหญ่จะเป็นการรวบรวมข้อมูลการร้องเรียนที่เกิดขึ้นที่ส่วนกลางและยังมีจำนวนการรับเรื่องร้องเรียนที่น้อยอยู่ ซึ่งน่าจะน้อยกว่าความเป็นจริงมากเนื่องจากปัญหาคดีล่าช้าเป็นปัญหาที่รับรู้อยู่ทั่วไปเมื่อคำนวณค่าเฉลี่ยคุณภาพข้อมูลจากทุกหน่วยงานมีค่าคะแนน 0.109 และโดยส่วนใหญ่แล้วเนื่องจากข้อร้องเรียนเป็นตัวเลขที่น้อยมากในระดับตัวเลขหลักหน่วยจึงไม่สามารถนำมาใช้ในการกำหนดค่าเป้าหมายได้ แม้จะมีสถิติก็มักแสดงผลในลักษณะที่ไม่เปลี่ยนแปลง หน่วยงานส่วนใหญ่มีค่าคะแนนระดับ 3 เมื่อเฉลี่ยคะแนนทุกหน่วยงานมีค่าระดับคะแนนเฉลี่ย 0.227 รวมทั้งสองส่วนเป็นคะแนนรวม 0.336 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-16)

การประเมินหัวข้อที่ 2 หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีการกำหนดระยะเวลามาตรฐานตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย พบว่าหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมส่วนใหญ่มีการกำหนดระยะเวลาและขั้นตอนมาตรฐานตาม พ.ร.บ.กำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. 2565 ค่าคะแนนหัวข้อนี้อยู่ในระดับดีมากที่ 0.821 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-10, หัวข้อที่ 1) สะท้อนถึงความสำเร็จโดยรวมของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมในการปฏิบัติตามมาตรฐาน

การประเมินหัวข้อที่ 3 เรื่องระบบติดตามความคืบหน้าการดำเนินคดี (Tracking) ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม พบว่าหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในการจัดทำระบบติดตามในส่วนนี้มีหลายหน่วยงานที่มีค่าคะแนนประเมินที่ดีถึงระดับคะแนนเต็ม ได้แก่ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานศาลปกครองและกรมบังคับคดี ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาระบบติดตามความคืบหน้าการดำเนินคดี (Tracking) อย่างเป็นรูปธรรม แต่เมื่อเปรียบเทียบกับประเมินในหัวข้ออื่นมีคะแนนเพียง 0.671 ซึ่งสะท้อนว่าในการดำเนินการจัดทำ

ความคืบหน้าการดำเนินคดี (Tracking) ในหลายหน่วยงานยังมีคะแนนประเมินไม่สูงมาก (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-10, หัวข้อที่ 2)

การประเมินหัวข้อที่ 4 จากรายงานการประเมินตนเอง พบว่าหลายหน่วยงานเริ่มมีการพัฒนาการจัดทำระยะเวลาเฉลี่ยในการดำเนินคดีหรือให้บริการในกระบวนการยุติธรรมตามภารกิจหน้าที่ของตนเอง เมื่อเปรียบเทียบกับผลการประเมินตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมในปีก่อนหน้า พบว่าหน่วยงานส่วนใหญ่มีการกำหนดระยะเวลามาตรฐานแต่ยังไม่มีการจัดทำระยะเวลาเฉลี่ย จากผลการประเมินในปีปัจจุบันพบว่าค่าคะแนนเฉลี่ยในภาพรวมของหน่วยงานทั้งหมดอยู่ที่ 0.712 บ่งชี้ถึงความสำเร็จในระดับที่ค่อนข้างดี แต่อย่างไรก็ตามยังมีบางหน่วยงานที่ควรปรับปรุงการกำหนดระยะเวลาเฉลี่ยในการดำเนินคดี หรือการให้บริการในกระบวนการยุติธรรมให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-10, หัวข้อที่ 3)

การประเมินหัวข้อที่ 5 เป็นการประเมินว่าหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมนอกจากจะมีข้อมูลระยะเวลาการดำเนินคดีหรือให้บริการแล้ว ในส่วนของหน่วยงานต่าง ๆ มีกลไกหรือมาตรการในการลดขั้นตอนและระยะเวลาการดำเนินคดีหรือการให้บริการอย่างเป็นรูปธรรมมากน้อยเพียงใด จากการประเมินพบว่า มีหลายหน่วยงานที่มีมาตรการในการลดขั้นตอนและระยะเวลาการให้บริการอย่างเป็นรูปธรรมโดยได้คะแนนในระดับสูง แต่อย่างไรก็ตามค่าคะแนนเฉลี่ยรวมของทุกหน่วยงานอยู่ที่ 0.636 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-10, หัวข้อที่ 4) ซึ่งเป็นค่าคะแนนที่น้อยกว่าหัวข้ออื่น ๆ ในตัวชี้วัดนี้แม้จะมีการพัฒนาตัวชี้วัดนี้เองเป็นรูปธรรมแต่ยังมีหลายหน่วยงานที่ยังควรพัฒนาอยู่

การประเมินหัวข้อที่ 6 เป็นการประเมินความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบการติดตามความคืบหน้าการดำเนินคดีของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (Tracking) โดยตัวชี้วัดนี้เป็นตัวชี้วัดแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ซึ่งปัจจุบันกำหนดให้มีการประเมินในหน่วยงานตำรวจ อัยการ ศาล แม้ผลการประเมินความพึงพอใจจะอยู่ในระดับสูงแต่ก็ยังขาดการรายงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติซึ่งหากมีการประเมินคุณภาพของข้อมูลจะมีค่าคะแนนน้อยอยู่ การประเมินหัวข้อนี้นี้มีค่าคะแนน 0.764

ตัวชี้วัดที่ 5.4 หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีทรัพยากร ทั้งเรื่องบุคลากรและงบประมาณที่ได้รับมีการใช้จ่ายอย่างสมเหตุสมผลและมีความสอดคล้องกับพันธกิจหรือภาระงาน ผลการประเมินค่าคะแนนเฉลี่ยรวมของการประเมินอยู่ที่ 0.760 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-12, หัวข้อที่ 1) แสดงถึงระดับความเหมาะสมของการใช้ทรัพยากรโดยรวมว่าอยู่ในระดับที่ค่อนข้างดี แต่ยังมีบางหน่วยงานที่ต้องการการปรับปรุงเพื่อให้สอดคล้องกับพันธกิจหรือภาระงานที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ตัวชี้วัดที่ 5.5 ความพร้อมของบุคลากรในการปฏิบัติงาน และการพัฒนาและเสริมสร้างความรู้ในการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานอย่างเหมาะสม โดยพิจารณาจากการวางระบบกำลังคนและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของหน่วยงาน การประเมินและวิเคราะห์ความเหมาะสมและขีดความสามารถในการปฏิบัติของบุคลากรในด้าน

กระบวนการยุติธรรมอย่างไร และการพัฒนาบุคลากรให้มีความสามารถในการปฏิบัติงานหรือดำเนินการกับบุคลากรที่ไม่เหมาะสม และมีการวิเคราะห์สภาพปัญหาด้านบุคลากรและความเปลี่ยนแปลงด้านปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบการบริหารทรัพยากรบุคคล ตลอดจนมีการเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาการบริหารทรัพยากรบุคคลให้สอดคล้องกับการแก้ปัญหาและเตรียมพร้อมการพัฒนาบุคลากรในอนาคต ตัวชี้วัดนี้มีการประเมินด้านความพร้อมของบุคลากร (ค่าคะแนน 0.818) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-13, หัวข้อที่ 1) การวางระบบกำลังพล (ค่าคะแนน 0.785) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-13, หัวข้อที่ 2) ความเหมาะสมของขีดความสามารถ (ค่าคะแนน 0.797) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-13, หัวข้อที่ 3) และการวิเคราะห์สภาพความเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนาบุคลากรรองรับในอนาคต (ค่าคะแนน 0.763) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-13, หัวข้อที่ 4) ผลการประเมินในภาพรวมมีค่าคะแนน 0.791 โดยเฉพาะด้านความพร้อมของบุคลากรได้คะแนนประเมิน 0.818 ซึ่งเป็นค่าคะแนนสูงสุด จากการประเมินในหัวข้อต่าง ๆ ตามตัวชี้วัดนี้ส่วนใหญ่แล้วจะได้คะแนนค่อนข้างดีถึงดีมาก แต่ปัจจัยที่ควรให้ความสำคัญคือเรื่องการวิเคราะห์สภาพความเปลี่ยนแปลงเพื่อเตรียมความพร้อมบุคลากรรองรับในอนาคตเป็นหัวข้อที่ได้คะแนนน้อยที่สุดในตัวชี้วัดนี้

ตัวชี้วัดที่ 5.6 การเข้าถึงความยุติธรรมและต้นทุนการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชน ตัวชี้วัดนี้เป็นการประเมินต้นทุนของกิจกรรมในการเข้าถึงความยุติธรรม เฉพาะในส่วนค่าใช้จ่ายของประชาชนที่เกิดขึ้นในการเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงคดีถึงที่สุด หมายรวมถึงค่าเดินทาง ค่าจ้างทนาย ค่าเอกสาร หลักทรัพย์ประกันตัว เพื่อต่อสู้คดีและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น การจัดทำตัวชี้วัดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานของรัฐได้ตระหนักถึงต้นทุนภาคประชาชนในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมเพื่อกำหนดนโยบายในการลดภาระของประชาชนในการเข้ามารับบริการให้ได้มากที่สุด ผลการประเมินตัวชี้วัดนี้ได้คะแนนค่อนข้างต่ำและต่ำที่สุดในตัวชี้วัดนี้ที่ค่าคะแนน 0.299 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-14) เนื่องจากหน่วยงานส่วนใหญ่ยังไม่ตระหนักและยังไม่มีการจัดทำข้อมูลต้นทุนของประชาชนในส่วนนี้

ตัวชี้วัดที่ 5.7 การเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลและเทคโนโลยี ตัวชี้วัดนี้มีการประเมินตามกรอบแผนแม่บทพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติฉบับ 4 (พ.ศ. 2566 – 2569) โดยเป็นการประเมินจากการจัดเก็บและบูรณาการข้อมูลกระบวนการยุติธรรมอย่างเป็นระบบ และการพัฒนาเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาหรือเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และสร้างความสะดวกโปร่งใสในการให้บริการแก่ประชาชนอย่างทันสมัยและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง คะแนนประเมินในส่วนนี้ในภาพรวมมีค่าคะแนน 0.655 โดยในส่วนของ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาหรือเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานนั้นมีผลการประเมินค่อนข้างดีที่ระดับคะแนน 0.738 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-9, หัวข้อที่ 2) ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความพร้อมและการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาช่วยเหลือการปฏิบัติงาน แต่ในส่วนของระบบข้อมูลกระบวนการยุติธรรมหรือเทคโนโลยีสารสนเทศนั้นมีคะแนนในระดับต่ำกว่าอย่างเห็นได้ชัดที่ระดับคะแนน 0.571 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-9, หัวข้อที่ 1)

ซึ่งเป็นระดับปานกลางเท่านั้น จากผลการประเมินสะท้อนให้เห็นว่าหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมหลายหน่วยงานยังมีระดับการพัฒนาเทคโนโลยีในระดับต่ำอยู่ แม้จะมีการนำข้อมูลที่ทำเป็นกระดานมีการทำข้อมูลเป็นดิจิทัลแล้วแต่ยังต้องนำข้อมูลกระดานมาบันทึกในระบบดิจิทัลให้เป็นความซ้ำซ้อน และยังไม่เกิดความเชื่อมโยงบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่ต้องใช้ข้อมูลร่วมกันทำให้งานไม่มีประสิทธิภาพ

4.1.6 ตัวชี้วัดด้านที่ 6 การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ

การประเมินตัวชี้วัดด้านที่ 6 เป็นการประเมินตามกรอบแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติฉบับ 4 ที่มีการประเมินเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้ถูกกล่าวหาหรือถูกจับกุมบนหลักสิทธิมนุษยชน และความพยายามในการขับเคลื่อนให้เกิดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนและชอบด้วยกฎหมายตามหลักกระบวนการอันควรในการบังคับใช้กฎหมาย (Due Process) และตามกรอบการประเมินตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (REGRADE) เดิมและตัวชี้วัดหลักนิติธรรม (Rule of Law Index) ของ WJP ก็มีส่วนที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและสิทธิเสรีภาพพื้นฐานในหลายประเด็น ในการจัดทำกรอบตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย (Thailand Justice Indicator) จึงได้นำประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพพื้นฐานมารวมไว้ในตัวชี้วัดด้านที่ 6 นี้ ได้แก่ การปฏิบัติในการบังคับใช้กฎหมายโดยชอบด้วยกฎหมาย และเป็นไปตามกระบวนการอันควร (Due Process) การป้องกันความผิดพลาดในการตั้งข้อกล่าวหาหรือมีการคุมขังผู้บริสุทธิ์ที่ไม่ได้กระทำความผิด ผู้เสียหายและผู้ถูกกล่าวหาได้รับการคุ้มครองอย่างเหมาะสม การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามหลักสากล และสถิติเรื่องร้องเรียนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนและการละเมิดสิทธิพื้นฐานในกระบวนการยุติธรรม

การประเมินตัวชี้วัดด้านที่ 6 การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ แสดงให้เห็นว่าคะแนนรวมของตัวชี้วัดนี้อยู่ที่ 0.519 ซึ่งสะท้อนถึงระดับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพในกระบวนการยุติธรรมในระดับปานกลาง อันแสดงว่ากระบวนการยุติธรรมในส่วนนี้ยังมีปัญหาอยู่อีกหลายส่วน และเป็นตัวชี้วัดด้านที่อยู่ในกลุ่มที่มีผลการประเมินต่ำที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดด้านอื่น ๆ รองลงมาจากด้านการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดในกระบวนการยุติธรรมเท่านั้น

ตารางที่ 4.9 ผลการประเมินตัวชี้วัดด้านที่ 6 การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ

ลำดับ	ตัวชี้วัด	วิธีการ จัดเก็บ	ค่าคะแนน	คะแนนดัชนี
ด้านที่ 6	การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ			
ตัวชี้วัดที่ 6.1	การปฏิบัติในการบังคับใช้กฎหมายโดยชอบด้วยกฎหมาย และเป็นไปตามกระบวนการอันควร (Due Process)			0.836
	6.1.1 หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องมีกฎหมาย ระเบียบ ขั้นตอน และข้อปฏิบัติที่ชัดเจนในการปฏิบัติในการบังคับใช้กฎหมายโดยชอบด้วยกฎหมายและเป็นไปตามกระบวนการอันควร (Due Process)	SA+OB	ร้อยละ 95.14	0.951
	6.1.2 โอกาสและความเป็นไปได้ที่จะมีการละเมิดหลักการปฏิบัติในการบังคับใช้กฎหมายโดยชอบด้วยกฎหมายและเป็นไปตามกระบวนการอันควร (Due Process of Law)	SA+OB	3.16 เต็ม 4	0.720
ตัวชี้วัดที่ 6.2	การป้องกันความผิดพลาดในการตั้งข้อกล่าวหาหรือมีการคุมขังผู้บริสุทธิ์ที่ไม่ได้กระทำความผิด			0.320
	6.2.1 มีมาตรการ ขั้นตอน และวิธีการ ในการป้องกันความผิดพลาดในการตั้งข้อกล่าวหาหรือคุมขังผู้บริสุทธิ์	SA+OB	3.08 เต็ม 5	0.519
	6.2.2 มีกลไกหรือวิธีการในการให้ความช่วยเหลือหากมีเรื่องร้องเรียน หรือข้อโต้แย้งจากผู้ถูกกล่าวหาเกี่ยวกับการตั้งข้อกล่าวหา การจับกุม หรือคุมขังผู้ถูกกล่าวหาหรือจำเลย ซึ่งเป็นผู้บริสุทธิ์ที่ไม่ได้กระทำความผิด (รวมถึงการให้ความช่วยเหลือผู้ที่ถูกคุมขังอยู่ด้วย)	SA+OB	3.10 เต็ม 5	0.525

ลำดับ	ตัวชี้วัด	วิธีการ จัดเก็บ	ค่าคะแนน		คะแนนดัชนี
	6.2.3 จำนวนเรื่องร้องเรียนกรณีการกล่าวหา ว่ามีการดำเนินคดีผู้บริสุทธิ์	AD	N/A (ผลปฏิบัติ)	0.000 (คุณภาพ)	0.000
	6.2.4 จำนวนคดีที่มีการขอรับความช่วยเหลือ หรือร้องเรียนให้ตรวจสอบช่วยเหลือผู้บริสุทธิ์ ที่ถูกจับกุมดำเนินคดีโดยไม่ได้กระทำความผิด	AD	N/A (ผลปฏิบัติ)	0.000 (คุณภาพ)	0.000
	6.2.5 สัดส่วนผู้ได้รับการช่วยเหลือจากการ ตั้งข้อกล่าวหาหรือคุมขังผู้บริสุทธิ์เมื่อเทียบกับ จำนวนคดีที่มีการสรุปความเห็นทางคดีว่าผู้ถูก กล่าวหาไม่ได้กระทำความผิด (ไม่นับกรณี พยานหลักฐานไม่เพียงพอ)	AD	N/A (ผลปฏิบัติ)	0.000 (คุณภาพ)	0.000
	6.2.6 จำนวนผู้ที่ถูกจับกุมหรือจำเลย ในคดีอาญาที่ขอรับความช่วยเหลือเงินชดเชย เยียวยากรณีถูกจับกุมดำเนินคดีโดยไม่ได้ กระทำความผิด	AD	0.500 (ผลปฏิบัติ)	0.375 (คุณภาพ)	0.875
ตัวชี้วัดที่ 6.3	ผู้เสียหายได้รับการคุ้มครองอย่างเหมาะสม				0.188
	6.3.1 จำนวนผู้เสียหายที่ขอรับความช่วยเหลือ ค่าตอบแทนผู้เสียหายในคดีอาญา	AD	0.000 (ผลปฏิบัติ)	0.375 (คุณภาพ)	0.375
	6.3.2 สัดส่วนผู้ได้รับการช่วยเหลือชดเชยเยียวยา เมื่อเทียบกับจำนวนคดีที่มีการรับแจ้งที่ผู้เสียหาย อยู่ในข่ายจะสามารถขอรับเงินชดเชยเยียวยา ตาม พ.ร.บ.ค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทน ค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 ⁵¹	AD	N/A (ผลปฏิบัติ)	0.000 (คุณภาพ)	0.000

⁵¹ สำนักงานตำรวจแห่งชาติไม่มีการจัดเก็บข้อมูลดังกล่าวจึงทำให้ไม่สามารถนำมาคำนวณผลการปฏิบัติงานได้

ลำดับ	ตัวชี้วัด	วิธีการ จัดเก็บ	ค่าคะแนน	คะแนนดัชนี
ตัวชี้วัดที่ 6.4	การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามหลักสากล			0.689
	6.4.1 มาตรการ หลักเกณฑ์ แนวทาง หรือ คำแนะนำในการปฏิบัติเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการ จับกุมหรือคุมขังตามอำเภอใจ	SA+OB	4.24 เต็ม 5	0.811
	6.4.2 การปฏิบัติต่อผู้ถูกกล่าวหาตามหลัก สันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์โดยจะมีการ ปฏิบัติต่อผู้ถูกกล่าวหาเยี่ยงผู้กระทำผิดมิได้ (เช่น การคุมขังผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณา คดีโดยเสมือนการคุมขังนักโทษ การยึดข้อ กล่าวหาบุคคลโดยเจ้าพนักงาน)	SA+OB	4.11 เต็ม 5	0.777
	6.4.3 มาตรการ หลักเกณฑ์ แนวทาง หรือ คำแนะนำในการปฏิบัติเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการ ฆาตกรรมโดยเจตนาโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ	SA+OB	4.32 เต็ม 5	0.829
	6.4.4 มาตรการ หลักเกณฑ์ แนวทาง หรือ คำแนะนำในการปฏิบัติเพื่อป้องกันการซ้อม ทรมานและทำให้บุคคลสูญหายโดยเจ้าหน้าที่ ของรัฐ	SA+OB	4.33 เต็ม 5	0.833
	6.4.5 มาตรการ หลักเกณฑ์ แนวทาง หรือ คำแนะนำในการป้องกันไม่ให้เกิดการคุมขัง ตามอำเภอใจ และให้มีการใช้ดุลยพินิจในการ พิจารณาให้มีการคุมขังระหว่างการสอบสวน หรือการพิจารณาคดีเท่าที่จำเป็นซึ่งรวมถึง การช่วยเหลือผู้ยากไร้ที่ไม่ได้รับการปล่อยตัว ชั่วคราว เนื่องจากสาเหตุเพียงแค่นี้ไม่มี	SA+OB	4.33 เต็ม 5	0.833

ลำดับ	ตัวชี้วัด	วิธีการ จัดเก็บ	ค่าคะแนน		คะแนนดัชนี
	หลักทรัพย์วางประกันตัวในการปล่อยตัวชั่วคราว				
	6.4.6 สถิติเรื่องร้องเรียนและผลการดำเนินการเกี่ยวกับความรุนแรงหรือการใช้อำนาจเกินขอบเขต (Abuse of Power)	AD	0.250 (ผลปฏิบัติ)	0.125 (คุณภาพ)	0.375
	6.4.7 สถิติเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการซ้อมทรมาน หรือกระทำให้บุคคลสูญหาย หรือการไม่ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการซ้อมทรมาน หรือการกระทำให้บุคคลสูญหายตามกฎหมาย	AD	0.250 (ผลปฏิบัติ)	0.179 (คุณภาพ)	0.429
	6.4.8 สถิติผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาเมื่อเทียบกับจำนวนผู้ต้องขังทั้งหมด	AD	0.125 (ผลปฏิบัติ)	0.500 (คุณภาพ)	0.625
ตัวชี้วัดที่ 6.5	สถิติเรื่องร้องเรียนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน และการละเมิดสิทธิพื้นฐานในกระบวนการยุติธรรม	AD	0.313 (ผลปฏิบัติ)	0.250 (คุณภาพ)	0.563
คะแนนดัชนีรายด้าน					0.519

ตัวชี้วัดที่ 6.1 การปฏิบัติในการบังคับใช้กฎหมายโดยชอบด้วยกฎหมายและกระบวนการอันควร (Due Process) มีค่าคะแนนรวม 0.836 ซึ่งเป็นการประเมินจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีกฎหมายระเบียบ ขั้นตอน และข้อปฏิบัติที่ชัดเจนในการปฏิบัติในการบังคับใช้กฎหมายโดยชอบด้วยกฎหมายและเป็นไปตามกระบวนการอันควร (Due Process) (ค่าคะแนน 0.951) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-2, หัวข้อที่ 1) และโอกาสและความเป็นไปได้ที่จะมีการละเมิดหลักการปฏิบัติในการบังคับใช้กฎหมายโดยชอบด้วยกฎหมาย และเป็นไปตามกระบวนการอันควร (Due Process of Law) (ค่าคะแนน 0.720) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-2, หัวข้อที่ 2) เป็นที่น่าสังเกตว่าในการประเมินตัวชี้วัดนี้ได้มีการสอบสวนหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่เกี่ยวข้องกับการจับกุม คမ်းขังผู้ถูกกล่าวหา ส่วนใหญ่รายงานว่าหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทุกหน่วยงานมีการวางแผนปฏิบัติตามกรอบกฎหมาย มีการออกระเบียบ ประมวลหลักปฏิบัติ หรือมาตรฐาน

การปฏิบัติตามกฎหมายที่ชัดเจน รวมถึงมีกลไกในการกำกับดูแลที่ชัดเจน แต่เมื่อถามถึงโอกาสและความเป็นไปได้ ในการเกิดการละเมิดหลักปฏิบัติดังกล่าวแทบทุกหน่วยงานกลับยอมรับว่ามีโอกาสเป็นไปได้ถึงมีโอกาสเป็นไปได้สูง รวมถึงในส่วนของตัวชี้วัดหลักนิติธรรม (Rule of Law Index) ของ WJP ก็มีการประเมินว่าประเทศยังมีโอกาส ความเป็นไปได้ที่จะมีการละเมิดหลักการปฏิบัติในการบังคับใช้กฎหมายโดยชอบด้วยกฎหมายและเป็นไปตาม กระบวนการอันควร (Due Process) อยู่พอสมควร (ค่าคะแนน 0.42 เต็ม 1.00)

ตัวชี้วัดที่ 6.2 การป้องกันความผิดพลาดในการตั้งข้อกล่าวหาหรือมีการคุมขังผู้บริสุทธิ์ที่ไม่ได้ กระทำผิด ตัวชี้วัดนี้เป็นตัวชี้วัดที่ได้รับการประเมินค่าคะแนนค่อนข้างต่ำที่ค่าคะแนนรวม 0.320 มีการประเมิน ค่าคะแนนค่อนข้างต่ำตั้งแต่การประเมินมาตรการ ขั้นตอน และวิธีการ ในการป้องกันความผิดพลาดในการตั้ง ข้อกล่าวหาหรือคุมขังผู้บริสุทธิ์ที่ผลการประเมินค่าคะแนนเพียง 0.519 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-3, หัวข้อที่ 1) อยู่ในระดับปานกลางและถือว่าค่อนข้างน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่น ๆ จากการที่หน่วยงานต่าง ๆ ยังไม่มีมาตรการในการรับเรื่องร้องเรียน การช่วยเหลือตรวจสอบคดีและรวบรวมพยานหลักฐานในฝ่ายผู้ถูก กล่าวหาอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน ในส่วนของหน่วยงานที่ทำหน้าที่ควบคุมผู้ถูกคุมขังกี่ยังไม่ตระหนักถึงหน้าที่ ที่หน่วยงานของตนจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในการให้ความช่วยเหลือ ปัจจัยที่ต้องมีการแก้ไขอย่างเร่งด่วนที่ทำให้ การประเมินด้านนี้ได้คะแนนต่ำคือในส่วนของกรจัดทำสถิติไม่ว่าจะเป็นจำนวนเรื่องร้องเรียน หรือจำนวนคดีที่มี การให้ความช่วยเหลือ หรือจำนวนคดีที่มีการกล่าวหาและมีการช่วยเหลือว่าผู้ถูกจับกุมหรือคุมขังเป็นผู้บริสุทธิ์ หรือคดีที่ศาลยกฟ้องเนื่องจากจำเลยไม่ได้กระทำผิด ไม่มีการจัดทำสถิติไว้เลยทำให้หน่วยงานในกระบวนการ ยุติธรรมไม่มีโอกาสทราบถึงสถานการณ์ของปัญหาในด้านนี้ (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-21 ง-22 และ ง-23) ปัจจุบันมีเพียงสถิติจำนวนผู้ที่ถูกจับกุมหรือจำเลยในคดีอาญาที่ขอรับความช่วยเหลือเงินชดเชยเยียวยากรณี ถูกจับกุมดำเนินคดีโดยไม่ได้กระทำความผิดของกรมคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ที่ได้มีการให้ความช่วยเหลือจำเลย ที่เป็นผู้บริสุทธิ์ที่ถูกคุมขังและมีการให้เงินชดเชยเยียวยาอย่างต่อเนื่อง และมีการขยายโอกาสไปใช้ความช่วยเหลือ จากกองทุนยุติธรรมด้วยในกรณีที่เป็นการถูกคุมขังก่อนการพิจารณาคดี อย่างไรก็ตามในส่วนนี้มีการจัดทำข้อมูล อย่างต่อเนื่องและข้อมูลน่าเชื่อถือ (ระดับ 4 ค่าคะแนน 0.375) มีค่าคะแนนผลการดำเนินการในปีที่ทำการประเมิน สูงกว่าค่าเป้าหมายมากจึงมีค่าประเมินในระดับ 5 (ค่าคะแนน 0.500) รวมในเรื่องการชดเชยเยียวยาจำเลย ในระดับคะแนนที่สูงถึง 0.875 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-19)

ตัวชี้วัดที่ 6.3 ผู้เสียหายได้รับการคุ้มครองอย่างเหมาะสม ได้ค่าคะแนนรวมต่ำที่สุดที่ 0.188 ในส่วนของการ ประเมินการคุ้มครองผู้เสียหายในการประเมินตัวชี้วัดครั้งนี้ได้ทำการประเมินจำนวนผู้เสียหายที่ขอรับ ความช่วยเหลือค่าตอบแทนผู้เสียหายในคดีอาญา (ค่าคะแนน 0.375) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-20) และสถิติสัดส่วนได้รับการช่วยเหลือชดเชยเยียวยาเมื่อเทียบกับจำนวนคดีที่มีการรับแจ้งที่ผู้เสียหายอยู่ในข่ายจะสามารถ ขอรับเงินชดเชยเยียวยาตาม พ.ร.บ.ค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา

พ.ศ. 2544 (ค่าคะแนน 0.000) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-20) ตัวชี้วัดนี้ที่มีค่าคะแนนต่ำเนื่องจากผลการปฏิบัติในการช่วยเหลือ กรณีผู้เสียหายที่ขอรับความช่วยเหลือค่าตอบแทนผู้เสียหายในคดีอาญาในปีการประเมินต่ำกว่าค่าเป้าหมายมาก (ลดลงร้อยละ 13.21) จึงได้คะแนนประเมินผลการปฏิบัติงานเพียงระดับ 1 (ค่าคะแนน 0.000) ในส่วนของคุณภาพของข้อมูลแม้จะมีระบบข้อมูลที่ดีและมีการจัดเก็บอย่างต่อเนื่องและมีความครบถ้วน แต่ในการนำไปใช้ประโยชน์ยังจำกัดอยู่เฉพาะการใช้งานภายในหน่วยงานกรมคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ยังไม่สามารถนำไปใช้เพื่อกำหนดเป้าหมายให้ผู้เสียหายที่ควรได้รับการชดเชยเยียวยาสามารถเข้าถึงและได้รับการชดเชยในสัดส่วนที่มากขึ้นจึงได้รับการประเมินในระดับที่ 4 (ค่าคะแนน 0.375) นอกจากนี้ในการจัดทำกรอบตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย (Thailand Justice Indicator) ในครั้งนี้ได้มีการประเมินในหัวข้อที่ 2 โดยตั้งตัวชี้วัดค่าสัดส่วนเปรียบเทียบจำนวนผู้เสียหายที่ควรได้รับการชดเชยเยียวยาตาม พ.ร.บ.ค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 เปรียบเทียบกับผู้ที่ได้รับเงินชดเชยจริง เพื่อให้การจัดทำข้อมูลมีความแม่นยำมากขึ้นและสามารถใช้เป็นเป้าหมายในการเพิ่มจำนวนให้มีผู้ที่สามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมในอนาคตได้มากขึ้น แต่ในการเก็บข้อมูลทั้งในส่วนสถิติคดีอาชญากรรมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติยังไม่สามารถจำแนกสถิติจำนวนคดีที่ผู้เสียหายที่เข้าข่ายว่าควรได้รับเงินชดเชยเยียวยาตาม พ.ร.บ.ค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 ได้ ในการประเมินหัวข้อที่ 2 จึงมีค่าคะแนนการประเมินตามเกณฑ์คุณภาพอยู่ในระดับที่ยังไม่มีการจัดทำสถิติข้อมูลหรือระดับ 1 (ค่าคะแนน 0.000) เมื่อนำมาถ่วงน้ำหนักรวมกันทำให้หัวข้อนี้ได้รับการประเมินในระดับต่ำมาก

ตัวชี้วัดที่ 6.4 การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามหลักสากล ได้ค่าคะแนนรวม 0.689 โดยตัวชี้วัดนี้เป็นการประเมินโดยพิจารณาประกอบกันระหว่างการประเมินโดยการสังเกตและประเมินตนเอง (SA+OB) ในส่วนของการดำเนินการตามมาตรการในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามหลักสากล อันได้แก่ มาตรการหลักเกณฑ์ แนวทาง หรือคำแนะนำในการปฏิบัติเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการจับกุมหรือคุมขังตามอำเภอใจ (ค่าคะแนน 0.811) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-4, หัวข้อที่ 1) การปฏิบัติต่อผู้ถูกกล่าวหาตามหลักสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์ (ค่าคะแนน 0.777) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-4, หัวข้อที่ 2) มาตรการ หลักเกณฑ์ แนวทาง หรือคำแนะนำในการปฏิบัติเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการฆาตกรรมโดยเจตนาโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ค่าคะแนน 0.829) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-4, หัวข้อที่ 3) มาตรการ หลักเกณฑ์ แนวทาง หรือคำแนะนำในการปฏิบัติเพื่อป้องกันการซ้อมทรมานและทำให้บุคคลสูญหายโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ รัฐ (ค่าคะแนน 0.833) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-4, หัวข้อที่ 4) การป้องกันไม่ให้เกิดการคุมขังตามอำเภอใจ และให้มีการใช้ดุลยพินิจในการพิจารณาให้มีการคุมขังระหว่างการสอบสวนหรือการพิจารณาคดีเท่าที่จำเป็น (ค่าคะแนน 0.833) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-4, หัวข้อที่ 5) ในส่วนของการประเมินมาตรการในการปฏิบัติในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามหลักสากลโดยการประเมินสังเกตและประเมินตนเอง (SA+OB) ตามตัวชี้วัดนี้มีผลการประเมินในระดับค่อนข้างดีถึงดีมากในทุกหัวข้อซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการมีมาตรการ ระเบียบกฎหมาย และแนวทาง

การปฏิบัติสำหรับเจ้าหน้าที่ในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามหลักสากลในประเด็นต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-4) แต่ในส่วนของสถิติเรื่องร้องเรียนซึ่งมีความพยายามในการรวบรวมสถิติเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับความรุนแรงหรือการใช้อำนาจเกินขอบเขต (Abuse of Power) การซ้อมทรมาน หรือกระทำให้บุคคลสูญหาย หรือการไม่ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการซ้อมทรมาน หรือการกระทำให้บุคคลสูญหายตามกฎหมาย เมื่อพิจารณาจากสถิติในประเด็นดังกล่าวพบว่าหลายหน่วยงานยังไม่มีการจัดทำ หรือแม้แต่องค์กรที่จัดทำก็มักจะมีรายงานข้อมูลเรื่องร้องเรียนในประเด็นนี้น้อยอยู่มากและเป็นรายงานเฉพาะในระดับส่วนกลาง ข้อมูลที่ได้ยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่และยังน้อยมากไม่สะท้อนกับปัญหาที่เกิดขึ้น รวมถึงในการวิเคราะห์ตัวชี้วัดยังไม่สามารถแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างได้ ส่วนใหญ่แล้วหน่วยที่รายงานข้อมูลมักจะมีคะแนนการประเมินผลการปฏิบัติในระดับ 3 (ค่าคะแนน 0.250) หรือไม่เปลี่ยนแปลง และคะแนนคุณภาพข้อมูลในระดับ 3 (ค่าคะแนน 0.250) ซึ่งหมายถึงมีข้อมูลต่อเนื่องแต่ยังมีความคลาดเคลื่อน หรือเป็นข้อมูลที่อยู่ในระดับ 1 (ค่าคะแนน 0.000) เนื่องจากยังไม่มีการจัดทำหรือไม่มีการรายงานข้อมูล เมื่อพิจารณาในภาพรวมจึงทำให้ค่าคะแนนตัวชี้วัดนี้อยู่ในระดับต่ำโดยเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับความรุนแรงหรือการใช้อำนาจเกินขอบเขต (Abuse of Power) มีค่าคะแนนรวม 0.375 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-12) และเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการซ้อมทรมานหรือกระทำให้บุคคลสูญหาย หรือการไม่ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการซ้อมทรมาน หรือการกระทำให้บุคคลสูญหายตามกฎหมาย มีค่าคะแนนรวม 0.429 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-13) ซึ่งถือว่าค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับตัวชี้วัดอื่น

ในส่วนของสัดส่วนจำนวนผู้ต้องขังที่ศาลยังไม่พิพากษาต่อจำนวนนักโทษทั้งหมดซึ่งเป็นตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนด้วย ปรากฏว่าในปี 2566 มีผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาในสัดส่วนร้อยละ 18.95 ซึ่งเกินกว่าค่าเป้าหมายอยู่ร้อยละ 6.70 ได้คะแนนในระดับ 2 (ค่าคะแนน 0.125) ในส่วนของคุณภาพข้อมูลในส่วนนี้มีการจัดเก็บในระบบฐานข้อมูลอย่างต่อเนื่องและมีความน่าเชื่อถือ ประกอบกับถูกใช้เป็นข้อมูลรายงานตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนในระดับสากล จึงถือว่ามีคุณภาพข้อมูลในระดับ 5 (ค่าคะแนน 0.500) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-24)

ตัวชี้วัดที่ 6.5 สถิติเรื่องร้องเรียนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน และการละเมิดสิทธิพื้นฐานในกระบวนการยุติธรรม โดยรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในส่วนนี้แม้จะมีข้อมูลในช่วง 3 ปีให้หลัง แต่ในส่วนของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติก็มีความพยายามในการพัฒนาประสิทธิภาพในการรับเรื่องร้องเรียนและเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้เดือดร้อนเข้าถึงการร้องเรียนได้ดีขึ้น จึงมีค่าคะแนนคุณภาพข้อมูลในระดับ 3 (ค่าคะแนน 0.250) คะแนนผลการปฏิบัติในส่วนนี้มีค่าคะแนนรวมกันระหว่างการร้องเรียนเรื่องสิทธิมนุษยชนพื้นฐานกับการร้องเรียนสิทธิมนุษยชนพื้นฐานในกระบวนการยุติธรรม โดยในส่วนการร้องเรียนเรื่องสิทธิมนุษยชนพื้นฐานมีแนวโน้มสูงกว่าค่าเป้าหมายร้อยละ 7.92

(ระดับ 2 ค่าคะแนน 0.125) แต่ในส่วนการร้องเรียนสิทธิมนุษยชนพื้นฐานในกระบวนการยุติธรรม (ระดับ 5 ค่าคะแนน 0.500) รวมแล้วการประเมินในตัวชี้วัดนี้เป็นค่าคะแนน 0.563 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-17) อยู่ในระดับปานกลาง

4.1.7 ตัวชี้วัดด้านที่ 7 การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในกระบวนการยุติธรรม

ตัวชี้วัดด้านนี้เป็นตัวชี้วัดเดิมตามกรอบการประเมินตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (REGRADE) โดยในกรอบตัวชี้วัดเดิมจะเป็นการประเมินจากสถิติการกระทำผิดซ้ำและสัดส่วนของผู้พ้นโทษที่สามารถกลับไปดำเนินชีวิตในสังคมไทยได้อย่างปกติสุข ซึ่งตัวชี้วัดนี้ก็มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติฉบับ 4 (พ.ศ.2566 – 2569) ที่มีการประเมินร้อยละการกระทำผิดซ้ำและสอดคล้องกับตัวชี้วัดหลักนิติธรรม (Rule of Law Index) ของ WJP ที่มีการประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ในการประเมินตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย (Thailand Justice Indicator) ในครั้งนี้ได้มีความพยายามในการรวบรวมข้อมูลการกระทำผิดซ้ำจากหลายหน่วยงาน โดยครอบคลุมตั้งแต่ประวัติการกระทำผิดของผู้จำคุกจากกองทะเบียนประวัติอาชญากร สถิติการกระทำผิดซ้ำของหน่วยงานพัฒนาพฤตินิสัย และรวมถึงสถิติการกระทำผิดซ้ำที่เกิดจากการเชื่อมโยงบูรณาการระบบฐานข้อมูลในระบบฐานข้อมูลกลางด้านกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย ในส่วนของการประเมินการสัดส่วนของผู้พ้นโทษที่สามารถกลับไปดำเนินชีวิตในสังคมไทยได้อย่างปกติสุขนั้น นอกจากจะทำการประเมินเฉพาะผู้ที่สามารถติดตามตัวได้จากข้อมูลของปีที่ผ่านมาซึ่งมีจำนวนเล็กน้อยเมื่อเปรียบเทียบกับผู้พ้นโทษที่ได้รับการปล่อยตัวทั้งหมด ในปีนี้ได้ขยายกรอบการประเมินโดยมีการรวบรวมข้อมูลผู้พ้นโทษทั้งหมดเพื่อใช้เป็นฐานในการประเมินเปรียบเทียบระดับการให้ความช่วยเหลือว่ามีผู้พ้นโทษที่ได้รับการช่วยเหลือให้สามารถกลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้ตามปกติสุขมากน้อยเพียงใดเมื่อเปรียบเทียบกับฐานผู้พ้นโทษทั้งหมด

ตารางที่ 4.10 ผลการประเมินตัวชี้วัดด้านที่ 7 การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในกระบวนการยุติธรรม

ลำดับ	ตัวชี้วัด	วิธีการ จัดเก็บ	ค่าคะแนน		คะแนนดัชนี
ด้านที่ 7	การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในกระบวนการยุติธรรม				
ตัวชี้วัดที่ 7.1	อัตราการกระทำผิดซ้ำ				0.458
	7.1.1 ร้อยละผู้ถูกจับกุมที่เคยมีประวัติ อาชญากรเปรียบเทียบกับผู้ถูกจับกุมทั้งหมด	AD	0.250 (ผลปฏิบัติ)	0.500 (คุณภาพ)	0.750
	7.1.2 อัตราการกระทำผิดซ้ำ (ร้อยละ)	AD	0.167	0.333	0.500

ลำดับ	ตัวชี้วัด	วิธีการ จัดเก็บ	ค่าคะแนน		คะแนนดัชนี
	ของหน่วยงานพัฒนาพฤตินิสัย		(ผลปฏิบัติ)	(คุณภาพ)	
	7.1.3 อัตราการกระทำผิดซ้ำ (ร้อยละ) จากการบูรณาการข้อมูล	AD	0.000 (ผลปฏิบัติ)	0.125 (คุณภาพ)	0.125
ตัวชี้วัดที่ 7.2	ร้อยละผู้พ้นโทษที่สามารถกลับไปใช้ชีวิต ในสังคมได้โดยปกติสุข	AD	0.188 (ผลปฏิบัติ)	0.250 (คุณภาพ)	0.438
คะแนนดัชนีรายด้าน					0.448

การประเมินตัวชี้วัดด้านที่ 7 การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในกระบวนการยุติธรรม แสดงให้เห็นว่าคะแนนรวมของตัวชี้วัดนี้อยู่ในระดับปานกลาง 0.448 แต่ก็เป็นตัวชี้วัดที่ได้คะแนนประเมินที่ค่อนข้างต่ำเมื่อเทียบกับตัวชี้วัดด้านอื่น

ตัวชี้วัดที่ 7.1 อัตราการกระทำผิดซ้ำ ได้ค่าคะแนนรวม 0.458 โดยในการประเมินตัวชี้วัดได้มีการเพิ่มเติมนกรอบการประเมินโดยการนำข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของกองทะเบียนประวัติอาชญากร สำนักงานตำรวจแห่งชาติมารวมในกรอบการประเมิน และมีการประเมินในส่วนของระบบบูรณาการข้อมูลกระบวนการยุติธรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด ซึ่งจะเป็นเป้าหมายในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมในส่วนของการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในระยะต่อไป

ผลการประเมินอัตราการกระทำผิดซ้ำจากกองทะเบียนประวัติอาชญากรมีคะแนนการประเมินในระดับค่อนข้างดีที่ระดับคะแนน 0.750 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-25) โดยในส่วนตัวเลขของกองทะเบียนประวัติอาชญากร พบว่า มีข้อมูลผู้ที่ถูกจับกุมคดีใหม่เป็นผู้ที่เคยมีประวัติการทำความผิดถึงร้อยละ 57.87 โดยเป็นข้อมูลที่มีระดับความน่าเชื่อถือสูงเนื่องจากตรวจสอบจากอัตลักษณ์ลายนิ้วมือของบุคคล เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายแม้จะอยู่ในระดับไม่แตกต่างแต่ระดับการประเมินคุณภาพข้อมูลอยู่ในระดับดีจึงทำให้ผลการประเมินตัวชี้วัดนี้อยู่ในระดับที่สูง

ผลการประเมินอัตราการกระทำผิดซ้ำของหน่วยงานพัฒนาพฤตินิสัยอันได้แก่ กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน จากข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของหน่วยงานพัฒนาพฤตินิสัยทุกหน่วยงานมีการเก็บข้อมูลการกระทำผิดซ้ำอย่างต่อเนื่องโดยบันทึกในระบบฐานข้อมูล ในส่วนของกรมราชทัณฑ์ได้ใช้ข้อมูลการกลับเข้าเรือนจำซ้ำเป็นเกณฑ์ซึ่งคำนวณได้จากระบบฐานข้อมูลกลางของกรมราชทัณฑ์ และในส่วนของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนมีการนำเลขประจำตัวประชาชนของ

ผู้กระทำผิดที่ปล่อยตัวจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนมาตรวจสอบกับการจับกุมคดีในข้อมูลของกองทะเบียนประวัติอาชญากรรมและมีการตรวจสอบข้อมูลให้ทันสมัยทุกปี ข้อมูลจากสองหน่วยงานจึงมีความน่าเชื่อถือสูง มีค่าคะแนนคุณภาพในระดับ 4 (คะแนน 0.375) แต่ในส่วนของกรมคุมประพฤติที่มีการรายงานข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นคุมประพฤติหลังจากพ้นคุมประพฤติ 3 ปี ไม่เกินร้อยละ 10 ตัวเลขค่อนข้างจะไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงแต่ก็เป็นข้อมูลที่ได้มีการจัดทำอย่างต่อเนื่องจึงมีคะแนนคุณภาพในระดับ 3 (ค่าคะแนน 0.250) เมื่อเฉลี่ยรวม 3 หน่วยงานมีคะแนนประเมินคุณภาพในระดับ 0.333 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-26)

ในส่วนของการประเมินผลการปฏิบัติพบว่าตัวเลขอัตราการกระทำผิดซ้ำของกรมราชทัณฑ์กับกรมคุมประพฤติสูงกว่าค่าเป้าหมายไปมากโดยสูงขึ้นเกินกว่าค่าเป้าหมายร้อยละ 29.85 และ 104.32 ตามลำดับ ซึ่งคะแนนประเมินอยู่ในระดับ 1 (ค่าคะแนน 0.000) มีเพียงอัตราการกระทำผิดซ้ำของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ลดน้อยลงกว่าค่าเป้าหมายที่ร้อยละ 27.97 ซึ่งมีค่าคะแนนประเมินในระดับ 5 (ค่าคะแนน 0.500) เมื่อเฉลี่ยผลการประเมินรวมกันมีค่าคะแนนการประเมินอยู่ที่ 0.167 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-26)

ผลการประเมินการบูรณาการข้อมูลการกระทำผิดซ้ำพบว่าค่าคะแนนในส่วนนี้ลดต่ำลงมาก จากเดิมที่กระทรวงยุติธรรมเคยมีการพัฒนาระบบการบูรณาการข้อมูลผู้กระทำผิดเพื่อจัดทำข้อมูลการกระทำผิดซ้ำทั้งในส่วน of ศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม (Data Exchange Centre DXC) และระบบ Data Lake ของสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม แต่ในปัจจุบันตัวเลขการประเมินการกระทำผิดซ้ำของศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม (Data Exchange Centre: DXC) ประสบปัญหาข้อมูลไหลเข้าระบบไม่เป็นปัจจุบัน และในส่วน of ระบบ Data Lake ไม่มีข้อมูล เนื่องจากในปัจจุบันระบบรายงานข้อมูลของฐานข้อมูล Data Lake ผู้กระทำผิดของกระทรวงยุติธรรมไม่สามารถเรียกดูข้อมูลสถิติต่าง ๆ ได้ และระบบเกิดปัญหาทั้งในส่วน Hardware Software และ Web Application โดยตัวระบบไม่ได้รับงบประมาณสำหรับบำรุงรักษาและต่อลิขสิทธิ์โปรแกรมที่ใช้ในระบบตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 เป็นต้นมา เป็นผลให้การประเมินในส่วนนี้อยู่ในระดับต่ำที่ค่าคะแนน 0.125 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-27)

ตัวชี้วัดที่ 7.2 จำนวนผู้กระทำผิดที่สามารถติดตามตัวได้และจำนวนผู้ที่สามารถกลับไปใช้ชีวิตในสังคมได้โดยปกติสุข เริ่มมีการเก็บข้อมูลการติดตามผู้พ้นโทษอย่างเป็นรูปธรรมทั้งจากข้อมูลผู้พ้นโทษของกรมราชทัณฑ์และเด็กและเยาวชนที่ปล่อยตัวจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจากข้อมูลสถิติมีตัวเลขการติดตามผู้พ้นโทษเพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัดและมีระดับผลการปฏิบัติในภาพรวมที่ค่อนข้างต่ำ (ค่าคะแนน 0.188) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-28) ในส่วน of คุณภาพข้อมูล เป็นข้อมูลสถิติที่มีการรวบรวมอย่างต่อเนื่อง แต่ยังมีข้อกังวลใจเกี่ยวกับความคลาดเคลื่อนเมื่อนำตัวเลขไปเปรียบเทียบกับอัตราการกระทำผิดซ้ำที่ยังไม่สอดคล้องกัน เนื่องจากอัตราผู้กลับไปใช้ชีวิตตามปกติสุขนั้นสูงมาก ซึ่งหากข้อมูล

มีความน่าเชื่อถือและสอดคล้องกับอัตราการกระทำผิดซ้ำ อัตราการกระทำผิดซ้ำก็ควรจะลดลงน้อยกว่านี้ ค่าคะแนนคุณภาพจึงอยู่ในระดับปานกลางในระดับ 3 (ค่าคะแนน 0.250) เท่านั้น ผลการประเมินในส่วนนี้มีค่าคะแนนรวม 0.438 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-28)

4.1.8 ตัวชี้วัดด้านที่ 8 การพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล

ตัวชี้วัดด้านนี้เป็นตัวชี้วัดที่ออกแบบขึ้นตามกรอบยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติฉบับ 4 (พ.ศ. 2566 – 2569) ในมิติที่ 2 การพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล ที่เน้นในเรื่องมาตรการอันหลากหลายในการยุติข้อพิพาทและยุติธรรมทางเลือกในการยุติข้อพิพาท นอกจากนี้ การพัฒนาตัวชี้วัดด้านนี้ยังได้คำนึงถึงกรอบกระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากลซึ่งเป็นพันธกรณีที่ประเทศไทยต้องปฏิบัติและขับเคลื่อนให้เกิดผลอย่างจริงจัง ทั้งในส่วนของการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs: Sustainable Development Goals) ในเป้าหมายที่ 16 และประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม การยกระดับดัชนีหลักนิติธรรม (Rule of Law Index) ของ World Justice Project การต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ การต่อต้านการค้ามนุษย์ การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน การต่อต้านการฟอกเงินและการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน มาเป็นกรอบในการประเมิน ในส่วนของการประเมินส่วนใหญ่ใช้วิธีการประเมินจากหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนและศูนย์กลางการรายงานข้อมูล (Focal Point) ควบคู่กับการประเมินถ่วงน้ำหนักจากค่าคะแนนตัวชี้วัดสากลที่ทำการประเมินประเทศไทยทั้งจากสัดส่วนค่าคะแนนเมื่อเทียบกับคะแนนเต็ม และการจัดอันดับของประเทศไทยเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ที่ถูกประเมิน

การประเมินตัวชี้วัดด้านที่ 8 การพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล แสดงให้เห็นว่าคะแนนรวมของชุดนี้อยู่ที่ 0.634 ซึ่งบ่งบอกถึงระดับความก้าวหน้าในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากลในระดับค่อนข้างดี

ตารางที่ 4.11 ผลการประเมินตัวชี้วัดด้านที่ 8 การพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล

ลำดับ	ตัวชี้วัด	วิธีการ จัดเก็บ	ค่าคะแนน	คะแนน ดัชนี
ด้านที่ 8	การพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล			
ตัวชี้วัดที่ 8.1	การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs: Sustainable Development Goals) ในเป้าหมายที่ 16 และประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม	SA+OB	4.00 เต็ม 5	0.750

ลำดับ	ตัวชี้วัด	วิธีการ จัดเก็บ	ค่าคะแนน	คะแนน ดัชนี
ตัวชี้วัดที่ 8.2	การยกระดับดัชนีหลักนิติธรรม (Rule of Law Index) ของ World Justice Project			0.471
	8.2.1 การขับเคลื่อนการยกระดับดัชนีหลักนิติธรรม (Rule of Law Index) ของ World Justice Project	SA+OB	3.00 เต็ม 5	0.500
	8.2.2 ค่าคะแนนตัวชี้วัดดัชนีหลักนิติธรรม (Rule of Law Index) ล่าสุด (ปี 2023) ของประเทศไทย	IN	0.490 จาก 1.000 ⁵²	0.490
	8.2.3 อันดับดัชนีหลักนิติธรรม (Rule of Law Index) ล่าสุด (ปี 2023) ของประเทศไทย	IN	อันดับ 82 จาก 142 ประเทศ ⁵³	0.423
ตัวชี้วัดที่ 8.3	การต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ	SA+OB	3.50 เต็ม 5	0.625
ตัวชี้วัดที่ 8.4	การต่อต้านการค้ามนุษย์			0.678
	8.4.1 การขับเคลื่อนการต่อต้านการค้ามนุษย์ ของประเทศไทย	SA+OB	3.75 เต็ม 5	0.688
	8.4.2 การจัดระดับการดำเนินการต่อต้านการค้ามนุษย์ของประเทศไทยจากรายงาน TIPs Report (ปี 2024)	IN	Tier 2	0.667
ตัวชี้วัดที่ 8.5	การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน			0.479
	8.5.1 การขับเคลื่อนการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันของประเทศไทย	SA+OB	3.75 เต็ม 5	0.688

⁵² The World Justice Project. *The World Justice Project Rule of Law Index 2023.*, (Washington: WJP, 2024)

[Online]: <https://worldjusticeproject.org/rule-of-law-index/global/2023/Thailand/>

⁵³ เรืองเดียวกัน

ลำดับ	ตัวชี้วัด	วิธีการ จัดเก็บ	ค่าคะแนน		คะแนน ดัชนี
	8.5.2 ค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI: Corruption Perception Index) ล่าสุด (ปี 2023) ของประเทศไทย	IN	35 เต็ม 100 ⁵⁴		0.350
	8.5.3 อันดับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI: Corruption Perception Index) ล่าสุด (ปี 2023) ของประเทศไทย	IN	108 จาก 180 ประเทศ ⁵⁵		0.400
ตัวชี้วัดที่ 8.6	การต่อต้านการฟอกเงิน	SA+OB	4.00 เต็ม 5		0.750
ตัวชี้วัดที่ 8.7	การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	SA+OB	3.75 เต็ม 5		0.688
ตัวชี้วัดที่ 8.8	กลไกการระงับข้อพิพาทหรือกลไกป้องกัน การเกิดข้อพิพาทตามมาตรฐานสากล เช่น โนตารีพับลิก อนุญาโตตุลาการ	SA+OB	3.50		0.625
ตัวชี้วัดที่ 8.9	กระบวนการยุติธรรมทางเลือก				0.640
	8.9.1 ระดับการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับ กระบวนการยุติธรรมทางเลือก	PS	58.70%		0.587
	8.9.2 ระดับการแก้ไขปัญหาข้อพิพาท	PS	71.50%		0.715
	8.9.3 ความพึงพอใจต่อกระบวนการระงับ ข้อพิพาท	PS	75.30%		0.753
	8.9.4 สัดส่วนความสำเร็จของคดีการ ไกล่เกลี่ยประนีประนอมในกระบวนการ ยุติธรรมทางเลือกของหน่วยงานต่าง ๆ	AD	0.325 (ผลปฏิบัติ)	0.179 (คุณภาพ)	0.504
คะแนนดัชนีรายด้าน					0.634

⁵⁴ Transparency International, *Corruption Perceptions Index 2023.*, 2024 [Online]:

<https://www.transparency.org/en/cpi/2023/index/tha>

⁵⁵ เรืองเดียวกัน

ตัวชี้วัดที่ 8.1 การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) ตัวชี้วัดนี้เป็นการประเมินในส่วนเป้าหมายที่ 16 ในประเด็นของความสงบสุข ความยุติธรรม และสถาบันที่เข้มแข็ง (Peace Justice and Strong Institution) และในตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนอื่นที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม เช่น การยุติความรุนแรงต่อผู้หญิงและเด็ก ในส่วนนี้จากคำชี้แจงและประเมินตนเองของสำนักงานกิจการยุติธรรมได้รับการประเมินในระดับค่าคะแนนค่อนข้างสูงโดยผู้ทรงคุณวุฒิทุกคนให้คะแนนในระดับ 4 สอดคล้องกันเป็นเอกฉันท์ ได้คะแนนรวม 0.750 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-5)

ตัวชี้วัดที่ 8.2 การยกระดับดัชนีหลักนิติธรรม (Rule of Law Index) ของ World Justice Project ได้คะแนนรวม 0.471 ซึ่งมาจากการขับเคลื่อนการยกระดับดัชนีหลักนิติธรรมของประเทศไทยที่มีการตั้งคณะกรรมการโดยมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธานมาดำเนินการในด้านนี้โดยเฉพาะ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านให้คะแนนในระดับ 3 สอดคล้องกันเป็นเอกฉันท์ (0.500) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-5) เมื่อนำมาพิจารณาประกอบกับค่าคะแนนการประเมินดัชนีหลักนิติธรรมล่าสุดของประเทศไทย (0.490) และอันดับล่าสุด (82 จาก 142 ประเทศ ค่าคะแนนร้อยละ 42.30 เทียบระดับคะแนน 0.423) ได้คะแนนรวม 0.471

ตัวชี้วัดที่ 8.3 การต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ ได้คะแนนรวม 0.625 ตัวชี้วัดนี้เป็นการประเมินจากการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติซึ่งมีสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมสอบสวนคดีพิเศษ สำนักงานอัยการสูงสุดในฐานะผู้ประสานงานในการต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติและหน่วยงานผู้รักษาการและรับผิดชอบตามกฎหมายการต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-5)

ตัวชี้วัดที่ 8.4 การต่อต้านการค้ามนุษย์ โดยมีการขับเคลื่อนการต่อต้านการค้ามนุษย์ซึ่งประเมินจากกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนและศูนย์กลางการรายงานข้อมูล (Focal Point) คิดเป็นร้อยละ 68.8 หรือค่าคะแนน 0.688 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-5) ควบคู่กับการประเมินระดับการดำเนินการตามรายงาน TIPs Report (Tier 2) ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับจัดอันดับของ TIPs Report มีการจัดอันดับเป็น 4 ระดับ Tier 1 Teir 2 Teir 2 Watch List และ Teir 3 ประเทศไทยอยู่ในระดับ Teir 2 จึงแปลงมาเป็นผลคะแนน 0.667 เมื่อนำมาเฉลี่ยรวมได้คะแนนรวม 0.678

ตัวชี้วัดที่ 8.5 การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ได้คะแนนรวม 0.479 ได้ประเมินจากการขับเคลื่อนการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน (0.688) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-5) ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) ในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนและศูนย์กลางการรายงานข้อมูล (Focal Point) ควบคู่ไปกับการประเมินค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (35 เต็ม 100 หรือค่าคะแนน 0.350) และการจัดอันดับของประเทศไทยในอันดับ 108 จาก 180 (ร้อยละ 40 หรือค่าคะแนน 0.400)

ตัวชี้วัดที่ 8.6 การต่อต้านการฟอกเงิน ได้คะแนนรวม 0.750 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-5) โดยประเมินจากการขับเคลื่อนการต่อต้านการฟอกเงินโดยสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) ในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนและศูนย์กลางการรายงานข้อมูล (Focal Point) โดยพิจารณาเทียบกับรายงานการปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำด้านการฟอกเงินตาม FATF Recommendations ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิทุกคนให้คะแนนในระดับ 4 สอดคล้องกันเป็นเอกฉันท์ ได้คะแนนรวม 0.750

ตัวชี้วัดที่ 8.7 การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน ได้คะแนนรวม 0.688 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-5) โดยประเมินจากการขับเคลื่อนการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประชาชนตามหลักสากลผ่านการดำเนินการของกรมคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ และสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนและศูนย์กลางการรายงานข้อมูล (Focal Point)

ตัวชี้วัดที่ 8.8 กลไกการระงับข้อพิพาทตามมาตรฐานสากล ได้คะแนนรวม 0.625 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-5) โดยประเมินจากการขับเคลื่อนการจัดให้มีกลไกการระงับข้อพิพาทหรือกลไกป้องกันการเกิดข้อพิพาทตามมาตรฐานสากล เช่น โนตารีพับลิก อนุญาโตตุลาการ โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้แก่ ศาลยุติธรรม สภานายความ สถาบันอนุญาโตตุลาการ

ตัวชี้วัดที่ 8.9 กระบวนการยุติธรรมทางเลือก ได้คะแนนรวม 0.640 ตัวชี้วัดนี้เป็นการประเมินการวัดระดับความรู้เข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางเลือก ระดับความสำเร็จของกระบวนการยุติธรรมทางเลือก และความพึงพอใจของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรมทางเลือกและการระงับข้อพิพาท ซึ่งเป็นการสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS) ตามมาตรฐานตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ในเป้าหมายที่ 16 โดยทำการประเมินควบคู่ไปกับข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data :AD) เกี่ยวกับร้อยละความสำเร็จของการระงับข้อพิพาทโดยใช้กระบวนการยุติธรรมทางเลือก ตามกรอบการประเมินแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติฉบับ 4 (พ.ศ. 2566 – 2569)

ผลการประเมินในส่วนของการสำรวจภาคประชาชน พบว่า ประชาชนมีการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางเลือกในระดับปานกลาง ซึ่งน้อยกว่ากระบวนการยุติธรรมทั่วไปที่ร้อยละ 58.65 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ข-6) ระดับความสำเร็จการแก้ไขปัญหาคข้อพิพาทอยู่ที่ร้อยละ 71.50 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ข-9) ซึ่งแสดงว่าปัญหาคข้อพิพาทส่วนใหญ่มีแนวโน้มได้รับการแก้ไข และความพึงพอใจต่อกระบวนการระงับข้อพิพาทอยู่ที่ร้อยละ 75.30 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ข-10) หมายความว่าค่อนข้างพอใจ

ในส่วนของสัดส่วนความสำเร็จของคดีการไกล่เกลี่ยประนีประนอมที่เป็นข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data) มีค่าคะแนนเฉลี่ยจากการดำเนินการของทุกหน่วยงานที่ 0.504 แยกพิจารณาตามหน่วยงานที่ทำหน้าที่จัดให้มีการไกล่เกลี่ยและระงับข้อพิพาททางเลือก ปรากฏข้อมูลผลการดำเนิน ดังนี้

ตารางที่ 4.12 สัดส่วนความสำเร็จการระงับข้อพิพาททางเลือก

ลำดับ	หน่วยงาน	สัดส่วน ความสำเร็จ	ค่าคะแนน		คะแนนดัชนี
			ผลปฏิบัติ	คุณภาพ	
1	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	n/a	n/a	0.000	0.000
2	ยุติธรรมจังหวัด/ยุติธรรมชุมชน	n/a	n/a	0.000	0.000
3	สำนักงานอัยการสูงสุด	66.73%	0.500	0.250	0.750
4	กรมคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ	98.56%	0.250	0.250	0.500
5	ศาลยุติธรรม		0.250	0.250	0.500
	คดีอาญาก่อนฟ้อง	86.36%	0.125	0.250	0.375
	คดีอาญาหลังฟ้อง	78.98%	0.250	0.250	0.500
	แพ่งก่อนฟ้อง	93.23%	0.375	0.250	0.625
	แพ่งหลังฟ้อง	95.31%	0.250	0.250	0.500
6	ศาลปกครอง	71.78%	0.500	0.375	0.875
7	กรมการปกครอง	91.19%	0.125	0.125	0.250
	เฉลี่ยรวม		0.325	0.179	0.504
คะแนนดัชนีรายด้าน					0.504

จากข้อมูลผลการดำเนินการไกล่เกลี่ยดังกล่าว พบว่า หน่วยงานตำรวจและหน่วยงานยุติธรรมชุมชน และยุติธรรมจังหวัดไม่ได้จัดทำสถิติข้อมูลในส่วนนี้ไว้จึงไม่มีคะแนนผลการปฏิบัติ และในส่วนของคะแนนคุณภาพ ข้อมูลเนื่องจากไม่มีการจัดทำสถิติจึงมีค่าคะแนนในระดับ 1 (ค่าคะแนน 0.000) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-29)

สำนักงานอัยการสูงสุดและกรมคุ้มครองสิทธิเสรีภาพเป็นหน่วยงานที่มีการจัดให้มีการไต่สวน ประนีประนอมเป็นกระบวนการยุติธรรมทางเลือก ผลการดำเนินการทางสำนักงานอัยการสูงสุดดำเนินการได้ ประสิทธิภาพสำเร็จร้อยละ 66.73 สูงกว่าค่าเป้าหมายร้อยละ 23.58 มีค่าคะแนนผลการปฏิบัติในระดับ 5 (ค่าคะแนน 0.500) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-29) ส่วนกรมคุ้มครองสิทธิเสรีภาพมีผลการดำเนินการ ประสิทธิภาพสำเร็จร้อยละ 98.56 ต่ำกว่าค่าเป้าหมายร้อยละ 4.63 มีค่าคะแนนผลการปฏิบัติในระดับ 3 (ค่าคะแนน 0.250) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-29)

ศาลยุติธรรมมีการจัดทำข้อมูลการไต่สวนประนีประนอมทั้งในคดีแพ่งและในคดีอาญาแยกเป็น ขั้นตอนก่อนฟ้องและขั้นตอนหลังฟ้อง เมื่อพิจารณาสถิติทั้งคดีอาญาก่อนฟ้อง คดีอาญาหลังฟ้อง คดีแพ่งก่อนฟ้อง และคดีแพ่งหลังฟ้อง มีทั้งที่มีผลการดำเนินการสูงกว่าเป้าหมาย ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และไม่เปลี่ยนแปลง โดยเมื่อพิจารณาเฉลี่ยแล้วมีค่าคะแนนผลการปฏิบัติการ 0.250 เติม 0.500 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-30)

ศาลปกครองมีการจัดทำข้อมูลการไต่สวนของศาลปกครอง ผลปรากฏว่ามีการดำเนินการสำเร็จ ร้อยละ 71.78 สูงกว่าค่าเป้าหมายร้อยละ 14.89 มีค่าคะแนนผลการปฏิบัติในระดับ 5 (ค่าคะแนน 0.500) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-31)

กรมการปกครองมีระเบียบให้ฝ่ายปกครอง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือผู้นำชุมชน ให้ช่วยดำเนินการ ไต่สวนคดีแพ่งให้ประชาชน ผลการดำเนินการมีเรื่องเสร็จร้อยละ 91.19 ต่ำกว่าค่าเป้าหมายร้อยละ 6.23 มีค่าคะแนนผลการปฏิบัติในระดับ 2 (ค่าคะแนน 0.125) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ง-32)

เมื่อพิจารณาเฉลี่ยหน่วยงานที่ทำหน้าที่ไต่สวนระดับข้อพิพาททั้งหมด พบว่า มีคะแนนเฉลี่ย ผลการปฏิบัติรวมที่ 0.325

ในส่วนของการประเมินเชิงคุณภาพ พบว่า ทุกหน่วยงานมีการจัดทำสถิติข้อมูลอย่างต่อเนื่อง แต่อาจ ยังมีความคลาดเคลื่อนจากผลสำเร็จในการไต่สวนที่สูงมาก ซึ่งอาจจำเป็นต้องนำมาเปรียบเทียบกับสัดส่วน ปริมาณคดีที่ลดน้อยลงหรือสามารถใช้กระบวนการยุติธรรมทางเลือกเพื่อเบี่ยงเบนคดีออกจากกระแสหลักได้สำเร็จ จะทำให้ได้ข้อมูลประสิทธิผลของกระบวนการยุติธรรมทางเลือกที่แม่นยำกว่า

4.1.9 ตัวชี้วัดด้านที่ 9 ความสำเร็จการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในกระบวนการยุติธรรม

ตัวชี้วัดด้านนี้เป็นตัวชี้วัดที่ออกแบบขึ้นตามกรอบยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนแผนแม่บทการพัฒนา บริหารงานยุติธรรมแห่งชาติฉบับ 4 (พ.ศ. 2566 – 2569) ในมิติที่ 3 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการ บริหารงานยุติธรรม ในส่วนนี้ตัวชี้วัดแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติได้กำหนดให้มีการประเมิน ใน 3 ส่วน ได้แก่ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีเป้าหมายและกลไกในการดำเนินงานเชิงเครือข่ายการทำงาน ร่วมกันระหว่างหน่วยงาน (Intergovernmental Network) ในภารกิจที่ต้องประสานงานและทำงานร่วมกันให้เกิด

ผลงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งเป็นการประสานงานกันระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม การสร้างและดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและภาคีเครือข่ายทางสังคม ทั้งภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน ให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาและขับเคลื่อนความยุติธรรมในสังคม ซึ่งเป็นการสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายภาคประชาชน และการประเมินการสร้างความร่วมมือและเครือข่ายความร่วมมือตามกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศในการดำเนินงานและการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมของประเทศตามมาตรฐานสากล

ตารางที่ 4.13 ผลการประเมินตัวชี้วัดด้านที่ 9 การพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล

ลำดับ	ตัวชี้วัด	วิธีการ จัดเก็บ	ค่าคะแนน	คะแนนดัชนี
ด้านที่ 9	ความสำเร็จการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในกระบวนการยุติธรรม			
ตัวชี้วัดที่ 9.1	หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีเป้าหมายและกลไกในการดำเนินงานเชิงเครือข่ายการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน (Intergovernmental Network) ในภารกิจที่ต้องประสานงานและทำงานร่วมกันให้เกิดผลงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ	SA+OB	4.13 เต็ม 5	0.782
ตัวชี้วัดที่ 9.2	หน่วยงานมีการสร้างและดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและภาคีเครือข่ายทางสังคม ทั้งภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน ให้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาและขับเคลื่อนความยุติธรรมในสังคม	SA+OB	4.26 เต็ม 5	0.815
ตัวชี้วัดที่ 9.3	ความสำเร็จตามกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ			0.662
	9.3.1 การจัดการประชุม/สัมมนา/ประชุมเชิงปฏิบัติการ หรือการเข้าร่วมการประชุมระหว่างประเทศ หรือการเป็นสมาชิกองค์กร	SA+OB	4.23 เต็ม 5	0.808

ลำดับ	ตัวชี้วัด	วิธีการ จัดเก็บ	ค่าคะแนน	คะแนนดัชนี
	ระหว่างประเทศ หรือการร่วมลงนาม ในเอกสารความร่วมมือในรูปแบบต่าง ๆ ตามกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ ทั้งในรูปแบบทวิภาคีและพหุภาคีในด้าน กระบวนการยุติธรรม ระหว่างรัฐ			
	9.3.2 การสร้างความร่วมมือในการบังคับใช้ กฎหมายร่วมกันระหว่างประเทศ หรือการ สร้างความร่วมมือในการกำหนดนโยบายและ การปฏิบัติในการต่อต้านอาชญากรรมซึ่งเป็น ความร่วมมือระหว่างประเทศ	SA+OB	3.51 เต็ม 5	0.628
	9.3.3 การสร้างความร่วมมือในการบังคับคดี แพ่ง หรือดำเนินการระงับข้อพิพาททางแพ่ง หรือทางปกครองระหว่างประเทศ	SA+OB	3.20 เต็ม 5	0.549
คะแนนดัชนีรายด้าน				0.753

การประเมินตัวชี้วัดด้านที่ 9 เกี่ยวกับความสำเร็จการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในกระบวนการยุติธรรม แสดงให้เห็นคะแนนรวมของชุดนี้อยู่ที่ 0.753 ซึ่งบ่งบอกถึงความก้าวหน้าในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ในด้านกระบวนการยุติธรรมค่อนข้างดี โดยในส่วนของ การสร้างและดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรมและภาคีเครือข่ายทางสังคมมีคะแนนประเมินสูงสุด (ค่าคะแนน 0.815) (รายละเอียด ปรากฏตามผนวก ค-7, หัวข้อที่ 2) ในระดับที่ดีมาก รองลงมาด้วยการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่าง หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมด้วยกันเอง (ค่าคะแนน 0.782) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-7 , หัวข้อที่ 1) และในส่วนเครือข่ายความร่วมมือระหว่างประเทศ (ค่าคะแนน 0.662) (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ค-8) จะมีค่าคะแนนต่ำสุด ประเด็นที่มีคะแนนต่ำที่สุดคือความร่วมมือในการบังคับคดีแพ่งและคดีปกครองระหว่าง ประเทศซึ่งมีค่าคะแนนเพียง 0.549

4.1.10 ตัวชี้วัดด้านที่ 10 ประชาชนให้ความเชื่อมั่น เชื่อถือ ศรัทธาในกระบวนการยุติธรรม

ตัวชี้วัดด้านนี้เป็นตัวชี้วัดเดิมที่อยู่ในตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (REGRADE) ซึ่งมีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติฉบับ 4 (พ.ศ. 2566 – 2569) ที่กำหนดตัวชี้วัดภาพรวมของแผนแม่บทให้มีการสำรวจระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรม และการสำรวจความพึงพอใจต่อการรับบริการกระบวนการยุติธรรมตามหลักธรรมาภิบาล

ตารางที่ 4.14 ผลการประเมินตัวชี้วัดด้านที่ 10 ประชาชนให้ความเชื่อมั่น เชื่อถือ ศรัทธาในกระบวนการยุติธรรม

ลำดับ	ตัวชี้วัด	วิธีการ จัดเก็บ	ค่าคะแนน	คะแนนดัชนี
ด้านที่ 10	ประชาชนให้ความเชื่อมั่น เชื่อถือ ศรัทธาในกระบวนการยุติธรรม			
ตัวชี้วัดที่ 10.1	ความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรม ในภาพรวม	PS	63.80%	0.638
ตัวชี้วัดที่ 10.2	ความพึงพอใจต่อการให้บริการของ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	PS	75.30%	0.753
	คะแนนดัชนีรายด้าน			0.696

การประเมินตัวชี้วัดด้านที่ 10 ความเชื่อมั่น เชื่อถือ ศรัทธา ของประชาชนในกระบวนการยุติธรรม คะแนนรวมของตัวชี้วัดนี้อยู่ที่ 0.696 ซึ่งบ่งบอกถึงการที่ประชาชนมีความเชื่อถือและศรัทธาต่อกระบวนการยุติธรรมในระดับค่อนข้างดี

ตัวชี้วัดที่ 10.1 ความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมในภาพรวม ได้คะแนนรวม 0.638 ซึ่งบ่งบอกถึงระดับความเชื่อมั่นของประชาชนที่ร้อยละ 63.80 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ข-5) ค่อนข้างดี

ตัวชี้วัดที่ 10.2 ความพึงพอใจต่อการให้บริการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ได้คะแนนรวม 0.753 ซึ่งแสดงถึงความพึงพอใจของประชาชนที่ค่อนข้างสูง ร้อยละ 75.30 (รายละเอียดปรากฏตามผนวก ข-12)

คะแนนรวมของตัวชี้วัดด้านนี้สะท้อนถึงความเชื่อมั่นและความพึงพอใจที่สูงในกระบวนการยุติธรรมจากมุมมองของประชาชน

4.2 ผลการจัดเก็บ วิเคราะห์ และประเมินผลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย

การรายงานผลการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดในส่วนนี้ เป็นการนำเสนอผลการจัดเก็บ วิเคราะห์ และประเมินผลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทยในภาพรวม ทั้ง 10 ด้าน 44 ตัวชี้วัด รวมทั้งตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (REGRADE) เดิม ทั้ง 7 ชุด 21 ตัวชี้วัด เพื่อให้เห็นภาพของผลการประเมินในแบบตัวชี้วัดเดิมและตัวชี้วัดที่ได้มีการพัฒนามา รายละเอียด ดังนี้

4.2.1 ตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย

ผลการจัดเก็บ วิเคราะห์ และประเมินผลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทยทั้ง 10 ด้าน 44 ตัวชี้วัด ปรากฏรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 4.15 ผลการจัดเก็บตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย

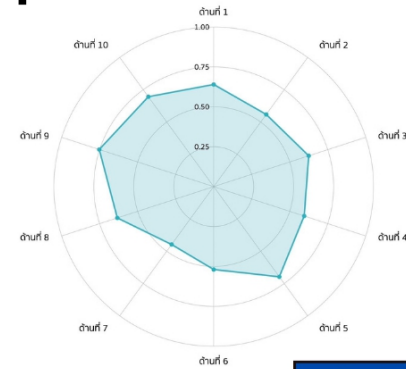
ด้านที่	ตัวชี้วัดรายด้าน	คะแนนดัชนี
1	ระดับการรับรู้กฎหมาย สิทธิพื้นฐาน และความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก	0.640
2	ความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย	0.559
3	การมีกฎหมายที่ดี ประชาชนเคารพกฎหมาย	0.625
4	การบังคับใช้กฎหมายถูกต้อง เทียบธรรม	0.595
5	กระบวนการยุติธรรมบนพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี	0.698
6	การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ	0.519
7	การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในกระบวนการยุติธรรม	0.448
8	การพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล	0.634
9	ความสำเร็จการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในกระบวนการยุติธรรม	0.753
10	ประชาชนให้ความเชื่อมั่น เชื่อถือ ศรัทธาในกระบวนการยุติธรรม	0.696
คะแนน Thailand Justice Index		0.617

ผลการประเมินตัวชี้วัดทั้ง 10 ด้าน ปรากฏผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดีที่ระดับคะแนนประเมินรวม 0.617 โดยด้านที่ได้คะแนนสูงสุดเป็นด้านความสำเร็จการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในกระบวนการยุติธรรม (ค่าคะแนน 0.753) กระบวนการยุติธรรมบนพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ค่าคะแนน 0.698) ประชาชน

ให้ความเชื่อมั่น เชื่อถือ ศรัทธาในกระบวนการยุติธรรม (ค่าคะแนน 0.696) และในส่วนด้านที่ได้คะแนนน้อยกว่าคะแนนเฉลี่ยมากและเป็นประเด็นที่ควรนำมากำหนดเป็นเป้าหมายในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมต่อไป ได้แก่ การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในกระบวนการยุติธรรม (ค่าคะแนน 0.448) การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ (ค่าคะแนน 0.519) และความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย (ค่าคะแนน 0.559)

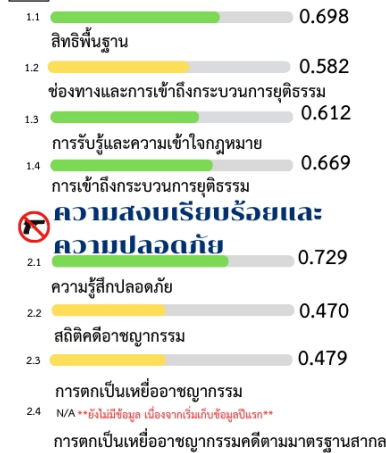
	การรับรู้กฎหมายและสิทธิพื้นฐาน	0.640
	ความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย	0.559
	กฎหมายดี ประชาชนเคารพกฎหมาย	0.625
	ความถูกต้องเที่ยงธรรม	0.595
	การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี	0.698
	การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ	0.519
	การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด	0.448
	มาตรฐานสากล	0.634
	การสร้างเครือข่าย	0.753
	ความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม	0.696

ตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย

ภาพรวม **0.617**

การรับรู้กฎหมายและสิทธิพื้นฐาน

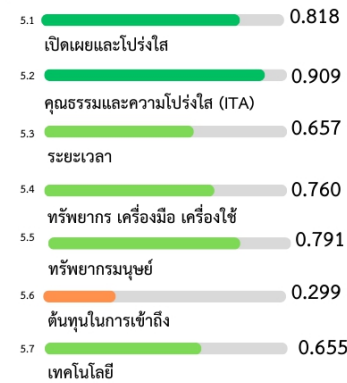
กฎหมายดี ประชาชนเคารพกฎหมาย

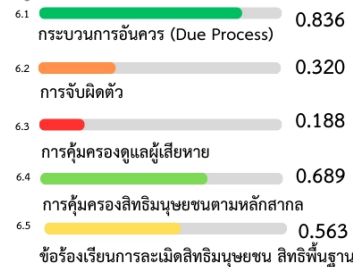
ความถูกต้องเที่ยงธรรม

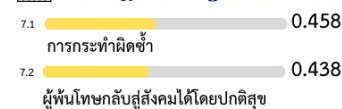
การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ

การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด

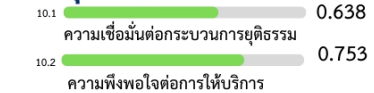
มาตรฐานสากล

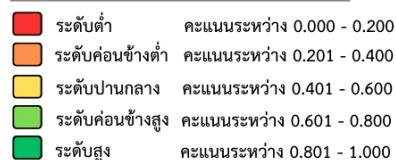
การสร้างเครือข่าย

ความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม

ระดับผลการประเมิน

4.2.2 ผลการประเมินตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (REGRADE) เปรียบเทียบกับตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย

ในการจัดเก็บ วิเคราะห์ และประเมินผลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทยในครั้งนี้ได้นำมาเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (REGRADE) เพื่อประเมินว่าตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทยมีวิธีการจัดเก็บตัวชี้วัดและมีค่าคะแนนดัชนีรายด้านเป็นอย่างไรเมื่อเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (REGRADE) ทั้ง 7 ชุด 21 ตัวชี้วัด โดยรายละเอียดผลการศึกษาเปรียบเทียบ ปรากฏดังตาราง

ตารางที่ 4.16 ผลการประเมินตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (REGRADE) เปรียบเทียบกับตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย

ตัวชี้วัด	วิธีการจัดเก็บตัวชี้วัด ประสิทธิภาพ กระบวนการยุติธรรม ทางอาญา	วิธีการจัดเก็บตัวชี้วัด กระบวนการยุติธรรม ประเทศไทย	คะแนนดัชนี รายด้าน
ชุดตัวชี้วัดที่ 1 ประชาชนรับรู้กฎหมายและสิทธิพื้นฐาน (Rights and Legal Knowledge)			
ตัวชี้วัดที่ 1 (R1) สัดส่วนของประชาชนที่ รับทราบช่องทางในการรับรู้สิทธิทางกฎหมาย และความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการ ยุติธรรมได้โดยสะดวก	PS	PS (ด้านที่ 1)	0.640
คะแนนดัชนีเฉลี่ยชุดตัวชี้วัดที่ 1			0.640
ชุดตัวชี้วัดที่ 2 การควบคุมอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ (Effective Crime Control)			
ตัวชี้วัดที่ 2 (E1) อัตราอาชญากรรมต่อ จำนวนประชากร 100,000 คน ลดลง	AD	AD (ตัวชี้วัดที่ 2.2)	0.470
	PS	PS (ตัวชี้วัดที่ 2.3)	0.479
		PS (ตัวชี้วัดที่ 2.4)	N/A

ตัวชี้วัด	วิธีการจัดเก็บตัวชี้วัด ประสิทธิภาพ กระบวนการยุติธรรม ทางอาญา	วิธีการจัดเก็บตัวชี้วัด กระบวนการยุติธรรม ประเทศไทย	คะแนนดัชนี รายด้าน
ตัวชี้วัดที่ 3 (E2) ความหวาดกลัวภัย อาชญากรรมของประชาชนลดลง	PS	PS (ตัวชี้วัดที่ 2.1)	0.729
คะแนนดัชนีเฉลี่ยชุดตัวชี้วัดที่ 2			0.559
ชุดตัวชี้วัดที่ 3 กระบวนการยุติธรรมบนพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Justice)			
ตัวชี้วัดที่ 4 (G1) จำนวนคดีและเรื่อง ร้องเรียนที่มีมูลและถึงที่สุดที่เกี่ยวข้องกับ การปฏิบัติที่ขัดกับศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ หรือการละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานมีจำนวน ลดน้อยลง	AD	SA+OB (ข้อคำถามที่ 6.4.1)	0.811
		SA+OB (ข้อคำถามที่ 6.4.3)	0.829
		SA+OB (ข้อคำถามที่ 6.4.4)	0.833
		AD (ข้อคำถามที่ 6.4.7)	0.429
		AD (ตัวชี้วัดที่ 6.5)	0.563
คะแนนดัชนีเฉลี่ยตัวชี้วัดที่ 4 (G1)			0.693
ตัวชี้วัดที่ 5 (G2) หน่วยงานในกระบวนการ ยุติธรรมมีการกำหนดตัวชี้วัดที่สะท้อน ความถูกต้องและเที่ยงธรรม	SA+OB	SA+OB, AD (ด้านที่ 4)	0.595
		SA+OB (ตัวชี้วัดที่ 6.1)	0.836
คะแนนดัชนีเฉลี่ยตัวชี้วัดที่ 5 (G2)			0.716
ตัวชี้วัดที่ 6 (G3) คดีที่มีการชี้มูลว่า เจ้าพนักงานของรัฐในกระบวนการยุติธรรม มีความบกพร่องในการปฏิบัติหน้าที่ การเลือก	AD	AD (ข้อคำถามที่ 4.2.2)	0.393
		AD	0.491

ตัวชี้วัด	วิธีการจัดเก็บตัวชี้วัด ประสิทธิภาพ กระบวนการยุติธรรม ทางอาญา	วิธีการจัดเก็บตัวชี้วัด กระบวนการยุติธรรม ประเทศไทย	คะแนนดัชนี รายด้าน
ปฏิบัติ และ/หรือ การทุจริตหรือถูกแทรกแซง มีจำนวนลดลงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมา		(ข้อคำถามที่ 4.3.2)	
		AD (ข้อคำถามที่ 4.3.3)	0.625
		AD (ข้อคำถามที่ 4.4.3)	0.393
คะแนนดัชนีเฉลี่ยตัวชี้วัดที่ 6 (G3)			0.476
ตัวชี้วัดที่ 7 (G4) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการ กำหนดระยะเวลามาตรฐานตามที่กำหนดไว้ ในกฎหมายในแต่ละขั้นตอนการปฏิบัติงาน โดยมีระบบให้ประชาชนสามารถตรวจสอบ ติดตาม (Tracking) ได้	ADQ	SA+OB, AD (ตัวชี้วัดที่ 5.3)	0.657
ตัวชี้วัดที่ 8 (G5) หน่วยงานในระบบ กระบวนการยุติธรรมมีการกำหนดมาตรการ เชิงรุกด้านการบริหารจัดการให้มีความ โปร่งใสและแจ้งให้ประชาชนรับทราบ	AD, ADQ	SA+OB (ตัวชี้วัดที่ 5.1)	0.818
		AD (ตัวชี้วัดที่ 5.2)	0.909
คะแนนดัชนีเฉลี่ยตัวชี้วัดที่ 8 (G5)			0.864
ตัวชี้วัดที่ 9 (G6) หน่วยงานมีมาตรการ/ระบบ ที่เอื้อต่อการป้องกันมิให้เกิดการเลือกปฏิบัติ หรือผลประโยชน์ทับซ้อนในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น ระบบการจ่ายสำนวนคดี	ADQ	SA+OB (ข้อคำถามที่ 4.2.1)	0.685
ตัวชี้วัดที่ 10 (G7) หน่วยงานในกระบวนการ ยุติธรรมมีกระบวนการทบทวนและปรับปรุง ประสิทธิภาพเรื่องข้อร้องเรียน	ADQ	AD (ตัวชี้วัดที่ 4.5)	0.469
ตัวชี้วัดที่ 11 (G8) สัดส่วนของความเหมาะสม ของทรัพยากรทั้งเครื่องมือ งบประมาณและ ทรัพยากรมนุษย์กับภาระงาน	SA+OB	SA+OB (ตัวชี้วัดที่ 5.4)	0.760

ตัวชี้วัด	วิธีการจัดเก็บตัวชี้วัด ประสิทธิภาพ กระบวนการยุติธรรม ทางอาญา	วิธีการจัดเก็บตัวชี้วัด กระบวนการยุติธรรม ประเทศไทย	คะแนนดัชนี รายด้าน
ตัวชี้วัดที่ 12 (G9) มีการวิเคราะห์และพัฒนา ระบบทรัพยากรมนุษย์และการบริหารจัดการ อย่างสม่ำเสมอ	SA+OB	SA+OB (ตัวชี้วัดที่ 5.5)	0.791
ตัวชี้วัดที่ 13 (G10) หน่วยงานมีการจัดเก็บ และบูรณาการข้อมูลกระบวนการยุติธรรม อย่างเป็นระบบ	SA+OB	SA+OB (ข้อคำถามที่ 5.7.1)	0.571
ตัวชี้วัดที่ 14 (G11) หน่วยงานมีการจัดทำ การวิเคราะห์ประเมินค่าต้นทุนของกิจกรรมการ เข้าถึงความยุติธรรม	ADQ	SA+OB (ตัวชี้วัดที่ 5.6)	0.299
คะแนนดัชนีเฉลี่ยชุดตัวชี้วัดที่ 3			0.635
ชุดตัวชี้วัดที่ 4 การกระทำผิดซ้ำลดลง (Reduced Recidivism)			
ตัวชี้วัดที่ 15 (RE1) ร้อยละของผู้พ้นโทษ ที่กลับมากระทำผิดซ้ำลดลง	AD	AD (ตัวชี้วัดที่ 7.1)	0.458
ตัวชี้วัดที่ 16 (RE2) ร้อยละ/สัดส่วนของ ผู้พ้นโทษที่สามารถกลับไปดำเนินชีวิต ในสังคมได้อย่างปกติสุข	AD	AD (ตัวชี้วัดที่ 7.2)	0.438
คะแนนดัชนีเฉลี่ยชุดตัวชี้วัดที่ 4			0.448
ชุดตัวชี้วัดที่ 5 ผู้เสียหายและผู้ถูกกล่าวหาได้รับการคุ้มครองอย่างเหมาะสม (Appropriate Protection of Victims and the Accused)			
ตัวชี้วัดที่ 17 (A1) สัดส่วนการคุ้มครองดูแล ผู้เสียหาย/เหยื่ออาชญากรรมและชดเชย ความเสียหาย โดยได้รับการชดเชยเยียวยา จากภาครัฐมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น	AD	AD (ตัวชี้วัดที่ 6.3)	0.188

ตัวชี้วัด	วิธีการจัดเก็บตัวชี้วัด ประสิทธิภาพ กระบวนการยุติธรรม ทางอาญา	วิธีการจัดเก็บตัวชี้วัด กระบวนการยุติธรรม ประเทศไทย	คะแนนดัชนี รายด้าน
ตัวชี้วัดที่ 18 (A2) จำนวนผู้ที่ถูกจับกุม และ ภายหลังได้รับการปล่อยตัว เนื่องจากมีการ พิสูจน์ว่าไม่มีความผิด ที่ได้รับเงินชดเชย เยียวยาจากภาครัฐ	AD	AD (ข้อคำถามที่ 6.2.6)	0.875
คะแนนดัชนีเฉลี่ยชุดตัวชี้วัดที่ 5			0.532
ชุดตัวชี้วัดที่ 6 ไม่มีผู้ต้องหา/จำเลยที่ถูกจับกุมโดยไม่ได้กระทำผิด (Do not have any Miscarriages of Justice)			
ตัวชี้วัดที่ 19 (D1) หน่วยงานมีมาตรการ ในการตรวจสอบเพื่อป้องกันการจับกุม ผู้ต้องหา/จำเลยโดยไม่ได้กระทำความผิด	ADQ	SA+OB (ข้อคำถามที่ 6.2.1)	0.519
		SA+OB (ข้อคำถามที่ 6.2.2)	0.525
คะแนนดัชนีเฉลี่ยตัวชี้วัดที่ 19 (D1)			0.522
ตัวชี้วัดที่ 20 (D2) จำนวนคดีที่มีการ รื้อฟื้นขึ้นมาเนื่องจากพบว่ามี การจับกุม ผู้ต้องหา/จำเลย โดยไม่ได้กระทำความผิด	AD	AD (ข้อคำถามที่ 6.2.3)	0.000
		AD (ข้อคำถามที่ 6.2.4)	0.000
		AD (ข้อคำถามที่ 6.2.5)	0.000
คะแนนดัชนีเฉลี่ยตัวชี้วัดที่ 20 (D2)			0.000
คะแนนดัชนีเฉลี่ยชุดตัวชี้วัดที่ 6			0.261
ชุดตัวชี้วัดที่ 7 ความเชื่อมั่น เชื่อถือ ศรัทธา ในกระบวนการยุติธรรม (Ensured Trust in Justice)			
ตัวชี้วัดที่ 21 (ET1) ร้อยละของประชาชนที่มี ความเชื่อมั่นในประสิทธิภาพของกระบวนการ ยุติธรรมในภาพรวม	PS	PS (ด้านที่ 10)	0.696
คะแนนดัชนีเฉลี่ยชุดตัวชี้วัดที่ 7			0.696
คะแนนดัชนีเฉลี่ย 7 ชุดตัวชี้วัด			0.539

4.2.3 ผลการประเมินแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 – 2569) เปรียบเทียบกับตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย

ผลการประเมินตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทยมีวิธีการจัดเก็บตัวชี้วัดและมีค่าคะแนนดัชนีรายด้านเป็นอย่างไรเมื่อเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดของแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 – 2569) จำนวน 21 ตัวชี้วัด ปรากฏรายละเอียดผลการศึกษาเปรียบเทียบ ดังนี้

ตารางที่ 4.17 ผลการประเมินแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 – 2569) เปรียบเทียบกับตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย

ตัวชี้วัด	วิธีการจัดเก็บ แผนแม่บท การบริหารงาน ยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4	วิธีการจัดเก็บตัวชี้วัด กระบวนการยุติธรรม ประเทศไทย	คะแนนดัชนี รายด้าน
ตัวชี้วัดภาพรวมที่ 1 ระดับความเชื่อมั่น ของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรม	PS	PS (ตัวชี้วัดที่ 10.1)	0.638
ตัวชี้วัดภาพรวมที่ 2 ระดับความสำเร็จ ของความสอดคล้องในเป้าหมาย และการดำเนินงานของหน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม	SA+OB		
มิติที่ 1 การสร้างความเป็นธรรมตามกฎหมาย			
เป้าหมายที่ 1 การมีกฎหมายดี (จำเป็น ทันสมัย สอดคล้องกับบริบทของสังคม)			
ตัวชี้วัดที่ 1.1 ระดับความสำเร็จของการ ประเมินผลกระทบของกฎหมาย และการทบทวนความเหมาะสมของ กฎหมายเพื่อให้ตอบสนองต่อบริบทของ สังคมที่เปลี่ยนแปลงไปและสอดคล้อง กับหลักการหรือมาตรฐานสากล	SA+OB	SA+OB (ตัวชี้วัดที่ 3.1)	0.635

ตัวชี้วัด	วิธีการจัดเก็บ แผนแม่บท การบริหารงาน ยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4	วิธีการจัดเก็บตัวชี้วัด กระบวนการยุติธรรม ประเทศไทย	คะแนนดัชนี รายด้าน
เป้าหมายที่ 2 การบังคับใช้กฎหมายตามเจตนารมณ์			
ตัวชี้วัดที่ 2.1 ระดับความสำเร็จของการ มีแนวปฏิบัติที่ชัดเจนและชอบด้วย กฎหมายในการบังคับใช้กฎหมาย (Due process) และรับรู้ร่วมกัน ระหว่างเจ้าหน้าที่และประชาชน	SA+OB	SA+OB (ข้อคำถามที่ 6.1.1)	0.951
ตัวชี้วัดที่ 2.2 ระดับความเชื่อมั่นของ ประชาชนต่อการบังคับใช้กฎหมายของ เจ้าหน้าที่และหน่วยงานในกระบวนการ ยุติธรรม	PS	ยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูลของ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566	
เป้าหมายที่ 3 การสร้างวัฒนธรรมเคารพกฎหมาย			
ตัวชี้วัดที่ 3.1 สัดส่วนคดีความ ในกระบวนการยุติธรรม	AD	AD (ตัวชี้วัดที่ 3.2)	0.469
ตัวชี้วัดที่ 3.2 ระดับการเคารพกฎหมาย ของประชาชน	PS	PS (ตัวชี้วัดที่ 3.3)	0.770
		PS (ตัวชี้วัดที่ 1.3)	0.612
คะแนนดัชนีมิติที่ 1 เป้าหมายที่ 3			0.617
มิติที่ 2 การพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล			
เป้าหมายที่ 1 การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างรวดเร็ว ทัวถึงและเท่าเทียม (Inclusive justice)			
ตัวชี้วัดที่ 1.1 ระดับการเข้าถึง กระบวนการยุติธรรมของประชาชน	PS	PS (ตัวชี้วัดที่ 1.1)	0.698

ตัวชี้วัด	วิธีการจัดเก็บ แผนแม่บท การบริหารงาน ยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4	วิธีการจัดเก็บตัวชี้วัด กระบวนการยุติธรรม ประเทศไทย	คะแนนดัชนี รายด้าน
อย่างรวดเร็ว ทัวถึงและเท่าเทียม		PS (ตัวชี้วัดที่ 1.2)	0.582
		PS (ตัวชี้วัดที่ 1.4)	0.669
คะแนนดัชนีมิติที่ 2 เป้าหมายที่ 1			0.650
เป้าหมายที่ 2 การใช้มาตรฐานที่หลากหลายในการยุติข้อพิพาท			
ตัวชี้วัดที่ 2.1 ระดับการรับรู้และความ เข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรม ทางเลือกของบุคลากรในกระบวนการ ยุติธรรมและประชาชนทั่วไป	PS	PS (ข้อคำถามที่ 8.9.1)	0.587
ตัวชี้วัดที่ 2.2 ร้อยละความสำเร็จของ ข้อพิพาทและคดีความที่ใช้มาตรการ ทางเลือกในการยุติข้อพิพาท	AD	AD (ข้อคำถามที่ 8.9.4)	0.504
คะแนนดัชนีมิติที่ 2 เป้าหมายที่ 2			0.546
เป้าหมายที่ 3 การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดบนหลักสิทธิมนุษยชน			
ตัวชี้วัดที่ 3.1 ระดับความสำเร็จของ หน่วยงานในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด ที่สอดคล้องตามกรอบมาตรฐานสากล	SA+OB	SA+OB (ข้อคำถามที่ 6.4.1)	0.811
		SA+OB (ข้อคำถามที่ 6.4.2)	0.777
		SA+OB (ข้อคำถามที่ 6.4.3)	0.829
		SA+OB (ข้อคำถามที่ 6.4.4)	0.833
		SA+OB (ข้อคำถามที่ 6.4.5)	0.833

ตัวชี้วัด	วิธีการจัดเก็บ แผนแม่บท การบริหารงาน ยุทธธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4	วิธีการจัดเก็บตัวชี้วัด กระบวนการยุติธรรม ประเทศไทย	คะแนนดัชนี รายด้าน
คะแนนดัชนีมิติที่ 2 เป้าหมายที่ 3 ตัวชี้วัดที่ 3.1			0.817
ตัวชี้วัดที่ 3.2 ร้อยละผู้ถูกจับกุม/ ผู้ถูก คุมขัง ที่ได้รับการชดเชยเยียวยา ภายหลังได้รับการพิสูจน์แล้วว่า ไม่ได้กระทำความผิด	AD	AD (ข้อคำถามที่ 6.2.6)	0.875
ตัวชี้วัดที่ 3.3 ร้อยละการกระทำผิดซ้ำ	AD	AD (ข้อคำถามที่ 7.1.2)	0.500
คะแนนดัชนีมิติที่ 2 เป้าหมายที่ 3			0.731
มิติที่ 3 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารงานยุติธรรม			
เป้าหมายที่ 1 การยกระดับกลไกการทำงานเชิงเครือข่าย			
ตัวชี้วัดที่ 1.1 ระดับความสำเร็จของการ ทำงานเชิงเครือข่ายระหว่างหน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม	SA+OB	SA+OB (ตัวชี้วัดที่ 9.1)	0.782
ตัวชี้วัดที่ 1.2 ระดับความสำเร็จของ การทำงานกับเครือข่ายภาคสังคม	SA+OB	SA+OB (ตัวชี้วัดที่ 9.2)	0.815
ตัวชี้วัดที่ 1.3 ร้อยละของจำนวนการ เข้าร่วมในกรอบความร่วมมือระหว่าง ประเทศ	AD	SA+OB (ตัวชี้วัดที่ 8.1)	0.750
		SA+OB, IN (ตัวชี้วัดที่ 8.2)	0.471
		SA+OB (ตัวชี้วัดที่ 8.3)	0.625
		SA+OB, IN (ตัวชี้วัดที่ 8.4)	0.678

ตัวชี้วัด	วิธีการจัดเก็บ แผนแม่บท การบริหารงาน ยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4	วิธีการจัดเก็บตัวชี้วัด กระบวนการยุติธรรม ประเทศไทย	คะแนนดัชนี รายด้าน
		SA+OB, IN (ตัวชี้วัดที่ 8.5)	0.479
		SA+OB (ตัวชี้วัดที่ 8.6)	0.750
		SA+OB (ตัวชี้วัดที่ 8.7)	0.688
		SA+OB (ตัวชี้วัดที่ 8.8)	0.625
		SA+OB (ตัวชี้วัดที่ 9.3)	0.662
คะแนนดัชนีมิติที่ 3 เป้าหมายที่ 1 ตัวชี้วัดที่ 1.3			0.636
คะแนนดัชนีมิติที่ 3 เป้าหมายที่ 1			0.744
เป้าหมายที่ 2 การบริหารงานยุติธรรมตามหลักธรรมาภิบาล			
ตัวชี้วัดที่ 2.1 คะแนนการประเมิน คุณธรรมและความโปร่งใสในการ ดำเนินงานของหน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม (ITA)	AD	AD (ตัวชี้วัดที่ 5.2)	0.909
ตัวชี้วัดที่ 2.2 ระดับความพึงพอใจของ ประชาชนต่อการดำเนินงานของ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	PS	PS (ตัวชี้วัดที่ 10.2)	0.753
คะแนนดัชนีมิติที่ 3 เป้าหมายที่ 2			0.831
เป้าหมายที่ 3 การเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลและเทคโนโลยี			
ตัวชี้วัดที่ 3.1 ระดับความสำเร็จของการ เชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากข้อมูล	SA+OB	SA+OB (ข้อคำถามที่ 5.7.1)	0.571

ตัวชี้วัด	วิธีการจัดเก็บ แผนแม่บท การบริหารงาน ยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4	วิธีการจัดเก็บตัวชี้วัด กระบวนการยุติธรรม ประเทศไทย	คะแนนดัชนี รายด้าน
ร่วมกันระหว่างหน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม			
ตัวชี้วัดที่ 3.2 ระดับความพึงพอใจของ ประชาชนต่อระบบการติดตามความ คืบหน้าการดำเนินคดีของหน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรม	AD	AD (ข้อคำถามที่ 5.3.6)	0.764
ตัวชี้วัดที่ 3.3 ระดับความสำเร็จของการ นำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินงานของ กระบวนการยุติธรรม	SA+OB	SA+OB (ข้อคำถามที่ 5.7.2)	0.738
คะแนนดัชนีมิติที่ 3 เป้าหมายที่ 3			0.691

4.3 การวิเคราะห์สถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย

รายงานในส่วนนี้เป็นการวิเคราะห์ข้อค้นพบและสถานการณ์สำคัญด้านกระบวนการยุติธรรมที่วิเคราะห์ได้จากการจัดทำตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทยอันเป็นการวิเคราะห์จากค่าคะแนนตัวชี้วัดเปรียบเทียบกับนโยบาย มาตรการ การปรับปรุงระเบียบกฎหมาย และสถานการณ์อาชญากรรมที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเป็นการสรุปบทเรียนว่าในช่วงที่ผ่านมากระบวนการยุติธรรมได้มีความพยายามในการพัฒนาปรับปรุงและเกิดผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมในภาพรวมอย่างไร ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

4.3.1 ระดับการรับรู้กฎหมาย สิทธิพื้นฐาน และความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ได้โดยสะดวก

การพัฒนาขับเคลื่อนกระบวนการยุติธรรมให้ประชาชนรับรู้กฎหมายและสิทธิพื้นฐาน (Rights and Legal Knowledge) ถือเป็นประเด็นสำคัญที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569) ที่กำหนดให้มีการส่งเสริมให้มีการเข้าถึงความช่วยเหลือทางกฎหมายโดยง่าย สะดวก และเอื้อต่อการใช้บริการประชาชนของประชาชนทุกกลุ่ม โดยให้มีการจัดทำหรือพัฒนาฐานข้อมูลด้านกฎหมาย

ในลักษณะต่าง ๆ การจัดทำคำอธิบายกฎหมายสำหรับกฎหมายที่มีผลบังคับใช้อยู่ และการเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายให้แก่ประชาชนโดยใช้สื่อประชาสัมพันธ์ทุกช่องทาง นอกจากนี้ตามนโยบายในแผนแม่บทดังกล่าว ยังได้รวมถึงการช่วยเหลือประชาชนที่เข้าไม่ถึงโอกาสในการรู้คดีอย่างแท้จริงเพื่อลดภาระและค่าใช้จ่ายของประชาชนอย่างแท้จริง รวมถึงการจัดทำหรือพัฒนาช่องทางการให้ความช่วยเหลือและการให้คำปรึกษาทางกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรมให้มีความหลากหลายและเหมาะสมแก่ประชาชนทุกกลุ่ม ตลอดจนพัฒนาระบบการแจ้งสิทธิ และกลไกในการให้ความช่วยเหลือในการเข้าถึงและช่องทางในการขอรับความช่วยเหลือตามกฎหมาย

แต่เดิมการประเมินตัวชี้วัดด้านนี้ได้มุ่งเน้นไปที่การทำให้ประชาชนรับรู้กฎหมายและสิทธิพื้นฐาน (Rights and Legal Knowledge) ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2560 เห็นชอบแนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐตามที่คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติเสนอโดยกรอบแนวทางการเผยแพร่กฎหมายดังกล่าวได้มอบหมายให้หน่วยงานของรัฐผู้เสนอให้มีการออกกฎหมายหรือปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย ทำการเผยแพร่กฎหมายอย่างเป็นระบบ ในส่วนของกระทรวงยุติธรรมได้มีการจัดทำชุดข้อมูลความรู้ด้านสิทธิพื้นฐานและกระบวนการยุติธรรม อาทิ กฎหมายสามัญที่ควรรู้ การขอความเป็นธรรมในคดีอาญา ที่ดินทำกิน และทรัพยากรธรรมชาติ นิติกรรมสัญญาและการระงับข้อพิพาท หนี้สิน การบังคับคดีล้มละลาย การร้องเรียนกล่าวโทษเจ้าหน้าที่รัฐ และการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนและขอรับการเยียวยา ซึ่งรวมถึงการแนะนำข้อกฎหมายที่ได้มีการออกกฎหมายฉบับใหม่หรือมีการปรับปรุงแก้ไขให้มีการเผยแพร่ผ่านสื่อช่องทางต่าง ๆ (อาทิ หอกระจายข่าว โทรทัศน์ วิทยุ อินเทอร์เน็ต หนังสือ แผ่นพับ ไปสเตอร์ ฯลฯ) และผ่านกลไกศูนย์ยุติธรรมชุมชนและสำนักงานยุติธรรมจังหวัด และสำนักงานกิจการยุติธรรม ในฐานะศูนย์ข้อมูลการเผยแพร่ด้านกฎหมาย โดยในช่วงที่ผ่านมากระทรวงยุติธรรมได้ดำเนินการเผยแพร่กฎหมายผ่านโครงการสำคัญต่าง ๆ อาทิ โรงเรียนยุติธรรมอุปถัมภ์ การจัดทำอินโฟกราฟิก การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์กฎหมายผ่านสื่อในรูปแบบต่าง ๆ หนังสือกฎหมาย เสียงบรรยายกฎหมาย เป็นต้น โดยในส่วนของแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569) ได้เพิ่มเติมนโยบายเกี่ยวกับการพัฒนากลไกหรือช่องทางในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมจึงได้มีการประเมินความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมเพิ่มขึ้นมาเป็นกลไกในการติดตามผลการดำเนินการสร้างความรับรู้เข้าใจด้านกฎหมาย สิทธิพื้นฐาน และกระบวนการยุติธรรม และการวัดระดับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชน

จากการติดตามผลการดำเนินการด้านการสร้างความรับรู้เข้าใจทางกฎหมายและสิทธิพื้นฐานตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2560 พบว่ามีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจากการประเมินตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในปี พ.ศ.2561 ที่มีผลการรับรู้เข้าใจกฎหมายและสิทธิพื้นฐานของประชาชนค่อนข้างน้อยเพียงร้อยละ 33.73 แล้วได้มีการยกระดับมาโดยตลอดอย่างต่อเนื่องยกเว้นในช่วงปีที่มีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) จนยกระดับถึงระดับปานกลางที่ร้อยละ 48.50 ในปี พ.ศ. 2566

ในปี พ.ศ. 2567 พบว่าการประเมินความรู้ความเข้าใจกฎหมาย สิทธิพื้นฐาน และช่องทางการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอยู่ในระดับค่อนข้างดี (ร้อยละ 62.40) ซึ่งสูงกว่าปีก่อนหน้าอย่างเห็นได้ชัดอันน่าจะเป็นผลสืบเนื่องมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) เริ่มคลี่คลายมาตั้งแต่ปลายปี 2564 จนในปัจจุบันสามารถขับเคลื่อนการสร้างความรับรู้เข้าใจกฎหมายและสิทธิพื้นฐานได้อย่างเต็มรูปแบบ รวมถึงการมีหน่วยงานยุติธรรมชุมชนและหน่วยงานยุติธรรมระดับจังหวัดเข้าไปให้ความช่วยเหลือประชาชนในระดับพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนมีการพัฒนาแนวทางการเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ (Law Acknowledgement Monitoring Platform I : LAMP 1) ของกระทรวงยุติธรรมและพัฒนาระบบการให้ความรู้ด้านกฎหมายทั้งกฎหมายพื้นฐานที่จำเป็น กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับประเด็นที่กำลังเป็นที่สนใจของสังคม และกฎหมายออกใหม่อย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน

อย่างไรก็ดีเมื่อพิจารณาจากตัวชี้วัดพบว่าประชาชนจะมีความรู้ความเข้าใจในด้านกฎหมายและความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิพื้นฐานดีกว่าในด้านการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเห็นได้ชัด โดยความรู้เข้าใจสิทธิพื้นฐานคิดเป็นร้อยละ 69.80 (ค่าคะแนน 0.698) และความรู้เข้าใจกฎหมายคิดเป็นร้อยละ 61.20 (ค่าคะแนน 0.612) ในขณะที่ความรู้เข้าใจด้านช่องทางการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมที่เพิ่มขึ้นมามีค่าน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 58.20 (ค่าคะแนน 0.582) โดยเมื่อพิจารณารายละเอียดของตัวชี้วัดเป็นรายข้อจากประเด็นที่ประชาชนมีการรับรู้ต่ำกว่าด้านอื่น ๆ พบว่าช่องทางที่ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้มากยิ่งขึ้น ได้แก่ สายด่วนยุติธรรม การรับบริการดูแลผู้กระทำความผิดหลังปล่อย การขอรับเงินช่วยเหลือต่อผู้คดี การร้องเรียนหากคดีไม่คืบหน้าล่าช้า การจัดหาทนาย การติดตามยึดอายัดทรัพย์สินในคดีแพ่ง การขอความช่วยเหลือเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ในเรือนจำ และการขอรับความช่วยเหลือผ่านองค์กรพัฒนาภาคเอกชน

ในส่วนของการประเมินการรับรู้เข้าใจกฎหมายและสิทธิพื้นฐานพบว่าตามที่ได้มีการออก พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้อุบัติของบุคคล พ.ศ. 2565 ซึ่งถือเป็นกฎหมายสำคัญด้านกระบวนการยุติธรรมและเริ่มมีผลบังคับใช้แล้ว ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประชาชนนั้นประชาชนควรจะได้รับทราบสิทธิพื้นฐานตามกฎหมายดังกล่าวที่ประชาชนมีสิทธิในการได้รับการบันทึกภาพวิดีโออย่างต่อเนื่องหากมีการจับกุมหรือควบคุมตัวเพื่อป้องกันการอุ้มหายหรือมีการซ้อมทรมานให้รับสารภาพ โดยในช่วงต้นปี พ.ศ. 2567 ก็เกิดเหตุคดีเยาวชนทำร้ายเหยื่อถึงแก่ความตายซึ่งในทางคดีได้มีสามีของเหยื่อได้ยอมรับสารภาพว่าเป็นผู้ก่อเหตุทั้งที่ไม่ได้เป็นผู้กระทำผิดซึ่งน่าจะเกิดจากความเกรงกลัวเจ้าหน้าที่ชุดจับกุมจึงยอมรับสารภาพ และในคดีนี้ก็ไม่ได้มีการปฏิบัติตามมาตรการการบันทึกภาพวิดีโออย่างต่อเนื่องตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้อุบัติของบุคคล พ.ศ. 2565 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแม้จะมีการออกกฎหมายและใช้บังคับแล้วก็ยังมีความเสี่ยงเกิดเหตุการณ์การละเมิดมาตรฐานตามกฎหมายอยู่ จากการประเมินตัวชี้วัดนี้ได้สะท้อนให้เห็นว่าจากประเด็นสิทธิพื้นฐานที่ประชาชนควรทราบทั้งหมดประเด็นการรับรู้เข้าใจเกี่ยวกับสิทธิของประชาชนตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้อุบัติของบุคคล พ.ศ. 2565 เป็นประเด็นที่ประชาชนมีการรับรู้เข้าใจน้อยที่สุด (ร้อยละ 61.67 จากค่าเฉลี่ยรายด้านร้อยละ 69.80) ซึ่งอาจเนื่องมาจากเป็นกฎหมายใหม่และยังรับรู้กันเฉพาะในส่วนของผู้ปฏิบัติงาน หากแต่ประเด็นดังกล่าวเป็นสิทธิพื้นฐานสำคัญที่ประชาชนควรได้รับทราบสำหรับคุ้มครองป้องกันตนเองและกำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่ไม่ถูกต้อง

4.3.2 ความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย

ในการขับเคลื่อนงานด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยแต่เดิมนั้นได้ถือปฏิบัติตามกรอบแนวทางการควบคุมอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ 24 มกราคม 2560 เห็นชอบกรอบแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ 6 ด้าน ตามที่คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติเสนอ โดยกรอบแนวทางการควบคุมอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพและตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเดิมจะเน้นไปที่อาชญากรรมพื้นฐานหรืออาชญากรรมที่ส่งผลกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในการดำรงชีวิตประจำวัน อันได้แก่คดีประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกาย และทรัพย์สินของประชาชนเป็นหลัก โดยในการประเมินตัวชี้วัดเป็นการรวบรวมข้อมูลเฉพาะคดีความผิดต่อชีวิต ร่างกายและเพศ คดีความผิดต่อทรัพย์สิน และคดีหลอกลวงฉ้อโกงซึ่งเป็นหนึ่งในกลุ่มคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน

ที่ให้ความสำคัญเป็นพิเศษ⁵⁶ แต่ในการประเมินตัวชี้วัดในปัจจุบันได้มีการขยายขอบเขตให้ครอบคลุมถึงตัวชี้วัดในระดับสากลที่ได้มีการกำหนดเป็นเป้าหมายหรือกำหนดมาตรฐานทางสถิติให้เป็นคดีที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สินไว้อย่างชัดเจน โดยในส่วนของเป้าหมายและตัวชี้วัดระดับสากลอย่างเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs- Sustainable Development Goals) เป้าหมายที่ 16 และตามมาตรฐานสากลด้านสถิติคืออาญาขององค์การสหประชาชาติ (ICCS: International Classification of Crime for Statistics Purpose) ก็ได้มีการกำหนดเป้าหมายในการแก้ไขปัญหาอาชญากรรมสำคัญซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อชีวิต ร่างกาย หรือทรัพย์สิน หลายด้านที่ถูกนำมาติดตามสถานการณ์ในตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย อาทิ คดีอุบัติเหตุ การปล่อยมลภาวะ อาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ การเรียกรับสินบน การเลือกปฏิบัติ การละเมิดความเป็นส่วนตัว การใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐโดยมิชอบ การค้ามนุษย์ การก่อความไม่สงบหรือการก่อการร้าย การข่มเหงรังแก อาชญากรรมที่เกิดจากความเกลียดชัง และการแก้แค้นกันเองโดยไม่พึ่งกระบวนการยุติธรรม

ในการประเมินตัวชี้วัดด้านนี้มีการจัดเก็บข้อมูลทั้งจากสถิติอาชญากรรมและการสำรวจสถานการณ์อาชญากรรมจากประชาชนโดยตรงผ่านการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชน (Crime Victimization Survey) นอกจากนี้ยังมีการประเมินระดับความรู้สึกหวาดกลัวภัยอาชญากรรมซึ่งมีการเก็บข้อมูลพร้อมกับการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชน (Crime Victimization Survey) ควบคู่ไปด้วย

นอกจากกรอบแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ 6 ด้าน ที่เน้นความร่วมมือในการบูรณาการระหว่างหน่วยงานภาครัฐทั้งในส่วนของการตำรวจ ฝ่ายปกครอง องค์การบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคประชาชนในการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรม รวมถึงการเฝ้าระวังการกลับมากระทำผิดซ้ำของผู้พ้นโทษและกลุ่มเสี่ยงในพื้นที่ ซึ่งร่วมดำเนินการโดยชุมชน หน่วยงานยุติธรรม และหน่วยงานพัฒนาพฤติกรรมที่ทำหน้าที่บังคับโทษและบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิด ในส่วนของอาชญากรรมด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในช่วงที่ผ่านมา ก็ได้มีการขับเคลื่อนการดำเนินการที่น่าสนใจหลายประการนอกเหนือจากการป้องกันอาชญากรรมพื้นฐานตามกรอบแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ 6 ด้าน ยกตัวอย่างเช่น

⁵⁶ เนื่องจากเป็นคดีที่มีลักษณะการกระทำผิดหลากหลายและมีการเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดโดยมีประชาชนตกเป็นเหยื่อจำนวนมากซึ่งถือเป็นคดีที่มีอัตราการเกิดมากที่สุดจากการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชน (Crime Victimization Survey)

1) การออกพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 เพื่อกำหนดมาตรการพิเศษในการต่อต้านอาชญากรรมทางเทคโนโลยี อาทิ การอายัดบัญชีลูกค้าที่เกี่ยวกับอาชญากรรมชั่วคราว กำหนดกฎหมายรองรับว่าการแจ้งความร้องทุกข์ทางอิเล็กทรอนิกส์ให้ถือเป็นการร้องทุกข์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา กำหนดความผิดในข้อหาจับจ้างเปิดบัญชีแทนกันและ ผู้เป็นธุระจัดหา โฆษณา หรือการกระจายหรือส่งต่อข่าวสารโดยประการใด ๆ เพื่อให้มีการซื้อหรือขายบัญชีทางการเงิน บัญชีหมายเลขโทรศัพท์ หรือบัญชีอิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ และคุ้มครองว่าการเปิดเผยข้อมูลเพื่อการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยีไม่อยู่ภายใต้กฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล โดยในการต่อต้านอาชญากรรมทางเทคโนโลยีทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีการพัฒนาระบบการรับแจ้งความออนไลน์ โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถแจ้งความคดีทางระบบออนไลน์หรือลงข้อมูลผ่านระบบรับแจ้งความออนไลน์ได้โดยสะดวกผ่านช่องทาง www.thaipoliceonline.com เพื่อให้มีการรับแจ้งความเบื้องต้นได้อย่างรวดเร็วและมีหน่วยงานกลางในการติดตามการรับแจ้งความและผลการดำเนินคดี

2) การออกกฎหมาย พ.ร.บ.ว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 ในปี พ.ศ. 2560 กำหนดความผิดอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์และอำนาจพิเศษในการเข้าถึงข้อมูลและการเข้ารหัสทางคอมพิวเตอร์สำหรับการป้องกันปราบปรามการกระทำผิดทางคอมพิวเตอร์ เป็นเครื่องมือในการต่อต้านอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์

3) การออก พ.ร.บ.คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 กำหนดความผิดฐานเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลโดยมิชอบ และกำหนดมาตรฐานของเจ้าของข้อมูลซึ่งอาจเป็นทั้งหน่วยงานภาครัฐและธุรกิจเอกชน ในการรักษาความปลอดภัยข้อมูลส่วนบุคคลของลูกค้า โดยมีการตั้งสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลขึ้นมาเป็นหน่วยงานในการกำกับดูแลการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและคุ้มครองความเสียหายกรณีมีการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ประโยชน์ในทางมิชอบ โดยกฎหมายดังกล่าวเป็นเครื่องมือในการป้องกันการนำข้อมูลส่วนบุคคลไปใช้ในการกระทำผิดอื่น ๆ โดยมิชอบ และมีการกำหนดความผิดอาญาในเรื่องของการละเมิดความเป็นส่วนตัวซึ่งเป็นความผิดสำคัญอย่างหนึ่งในการประเมินตัวชี้วัดในปัจจุบัน

เมื่อพิจารณาประสิทธิภาพในการรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยจากการประเมินตัวชี้วัดในด้านความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยทั้งส่วนที่เป็นอาชญากรรมพื้นฐานและอาชญากรรมพิเศษที่เพิ่มขึ้นมา ปรากฏสถานการณ์สำคัญที่น่าสนใจต่อกระบวนการยุติธรรม ดังนี้

1) จากการประเมินระดับความรู้สึกปลอดภัยซึ่งแต่เดิมได้ประเมินในรูปของระดับความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมพบว่าจากผลการสำรวจระดับความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมจากการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชนของสำนักงานกิจการยุติธรรมซึ่งได้มีการเก็บข้อมูลไว้อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 โดยนำมาแปลงเป็นค่าระดับความรู้สึกปลอดภัยเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs- Sustainable Development Goals) เป้าหมายที่ 16 พบว่าในปี พ.ศ. 2567 นั้นประชาชนมีระดับความรู้สึกปลอดภัยที่ร้อยละ 72.89 ซึ่งไม่แตกต่างจากปีก่อนหน้ามากนัก (ร้อยละ 72.25) โดยอยู่ในระดับค่อนข้างดี แต่ก็ลดลงจากช่วงหลังการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ใหม่ ๆ อย่างเห็นได้ชัด อันอาจมีสาเหตุมาจากภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) นั้นประชาชนสามารถเข้าถึงและรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาชญากรรมได้ดีขึ้น ประกอบกับมีการนำเสนอข่าวอาชญากรรมในคดีสำคัญหลายคดีที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง

ตารางที่ 4.18 ระดับความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมและระดับความรู้สึกปลอดภัยของประชาชน

ปี	2561	2562	2563	2564	2565	2566
ระดับความหวาดกลัวภัยอาชญากรรม	ร้อยละ 53.68	ร้อยละ 52.70	ร้อยละ 40.81	ร้อยละ 25.6	ร้อยละ 21.50	ร้อยละ 27.75
ระดับความรู้สึกปลอดภัย	46.32	47.30	59.19	74.40	78.50	72.25

ที่มา: ผลการจัดเก็บตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาระหว่างปี พ.ศ. 2561-2566⁵⁷

2) จากการติดตามสถานการณ์อาชญากรรมย้อนหลังพบว่าสถิติการรับแจ้งคดีในกลุ่มฐานความผิดหลักของสำนักงานตำรวจแห่งชาติในปีล่าสุดคือปี พ.ศ. 2566 อันได้แก่ คดีความผิดต่อชีวิตร่างกายและเพศ⁵⁸ กับคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ที่ไม่รวมคดีหลอกลวงฉ้อโกง⁵⁹ ไม่แตกต่างจากปีก่อนหน้ามากนัก แต่ในทางกลับกันคดีหลอกลวงฉ้อโกงกำลังเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว โดยในปี พ.ศ. 2566 มีการรับแจ้งคดีหลอกลวงฉ้อโกง 32.42 คดีต่อประชากรแสนคน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าที่ 29.27 คดีต่อประชากรแสนคน มากถึงร้อยละ 10.76

⁵⁷ ขวณัฐ เจนการ และคณะ, *โครงการจ้างเหมาบริการเพื่อจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดและวิเคราะห์สถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย*, (รายงานวิจัย : สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2566)

⁵⁸ ในปี พ.ศ.2565 คดีความผิดต่อชีวิตร่างกายและเพศ 27.35 คดีต่อประชากรแสนคน ในปี พ.ศ.2566 มีคดี 27.71 คดีต่อประชากรแสนคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.32 คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์

⁵⁹ ในปี พ.ศ.2565 คดีความผิดต่อทรัพย์ที่ไม่รวมคดีหลอกลวงฉ้อโกง 72.66 คดีต่อประชากรแสนคน ในปี พ.ศ.2566 มีคดี 73.98 คดีต่อประชากรแสนคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.82

3) สถานการณ์การรับแจ้งคดีหลอกลวงฉ้อโกงเป็นประเด็นที่น่าสนใจเนื่องจากจากข้อมูลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ตั้งแต่มีระบบการรับแจ้งความคดีออนไลน์สำหรับอาชญากรรมทางเทคโนโลยีระหว่าง 1 มีนาคม 2565 ถึง 10 กุมภาพันธ์ 2567 มีการรับแจ้งคดีอาชญากรรมทางเทคโนโลยีผ่านระบบการรับแจ้งความออนไลน์ถึง 463,712 เรื่อง หรือเฉลี่ยแล้วเกินกว่าสองแสนคดีต่อปีซึ่งส่วนใหญ่แทบทั้งหมดเป็นคดีหลอกลวงฉ้อโกง แต่จากข้อมูลสถิติคดีอาญาที่มีความรับแจ้งความลงสารบบคดีของสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีคดีหลอกลวงฉ้อโกง ในปี พ.ศ. 2566 เพียง 21,415 คดี ซึ่งนับรวมคดีหลอกลวงฉ้อโกง 13,163 คดี คดีฉ้อโกงผ่านระบบคอมพิวเตอร์ 6,649 คดี คดีบัตรเครดิตทรอนิกส์ 285 คดี คดีเรียกเก็บดอกเบี้ยเกินอัตรา 1,310 คดี ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับคดีในสารบบการรับแจ้งความคดีออนไลน์แล้วมีเพียงการรับแจ้งคดีเพียงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับคดีในระบบการรับแจ้งความคดีออนไลน์ทั้งหมด ยิ่งไปกว่านั้นเมื่อเปรียบเทียบกับการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชนพบว่า คดีหลอกลวงฉ้อโกงที่เหยื่อได้รับความเสียหายมีจำนวนมากถึง 3,434.17 คดีต่อประชากรแสนคน ซึ่งมากกว่าสถิติการรับแจ้งคดีอาญาถึง 105.9 เท่า อันแสดงถึงระบบการรับแจ้งคดีอาญาของสำนักงานตำรวจแห่งชาติยังมีปัญหา แม้จะมีการพัฒนาระบบการรับแจ้งความออนไลน์แล้วเป็นระยะเวลาหนึ่งแต่ก็ยังไม่สามารถนำคดีเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมได้จริงโดยคดีที่รับแจ้งมีเพียงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับคดีที่คาดว่าจะได้เกิดขึ้นจริง ดังนั้น จึงยังจะต้องมีการพัฒนาระบบการรับแจ้งความ วิธีการทำสำนวนคดีในลักษณะดังกล่าว และระบบการตรวจสอบติดตามให้มีการรับแจ้งความให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นต่อไป

4) จากแนวโน้มการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายและแนวโน้มสถานการณ์อาชญากรรมแสดงให้เห็นว่าอาชญากรรมทางเทคโนโลยีโดยเฉพาะการหลอกลวงฉ้อโกงกำลังเป็นความท้าทายของกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยที่แม้จะมีการปรับปรุงแก้ไขและออกกฎหมายให้อำนาจพิเศษในการป้องกันปราบปรามอาชญากรรมดังกล่าว แต่สภาพการณ์ของอาชญากรรมกลับทวีความรุนแรงขึ้นซึ่งแสดงว่ามาตรการพิเศษตามกฎหมายที่แก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวยังใช้ไม่ได้ผล

5) เมื่อนำข้อมูลผลการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชนมาเทียบเคียงกับสถิติคดีอาญาที่รับแจ้งยิ่งแสดงให้เห็นว่าประเทศไทยกำลังประสบปัญหาเรื่องการจัดเก็บสถิติข้อมูลอาชญากรรมให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริง จากผลการสำรวจข้อมูลอาชญากรรมภาคประชาชน (Crime Victimization Survey) พบว่ามีคดีหลายกลุ่มประเภทคดีซึ่งกำลังมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องไม่ว่าจะเป็นคดีความผิดต่อชีวิตร่างกายและเพศ ความผิดต่อทรัพย์คดีหลอกลวงฉ้อโกง ซึ่งเคยถูกวิเคราะห์ในรายงานผลการจัดเก็บตัวชี้วัดและวิเคราะห์สถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยปีก่อนหน้า⁶⁰ ว่าอาจเป็นผลสืบเนื่องมาจากการไม่รับแจ้งคดีเพื่อให้ผ่านเกณฑ์ตัวชี้วัดการปฏิบัติราชการซึ่งอาจเป็นผลเสียมากกว่าเพราะผู้บริหารกระบวนการยุติธรรมจะไม่สามารถทราบข้อมูลอาชญากรรมที่แท้จริงในการกำหนดนโยบาย และจะทำให้มีเหยื่ออาชญากรรมจำนวน

⁶⁰ ชวนันต์ เจนการ และคณะ, *โครงการจ้างเหมาบริการเพื่อจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดและวิเคราะห์สถานการณ์อาชญากรรม และกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย*, (รายงานวิจัย : สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2566)

มากที่ถูกตัดออกจากกระบวนการไม่ได้เข้าถึงความยุติธรรม ปัญหาดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นในกลุ่มคดีความผิดต่อชีวิตร่างกาย⁶¹ ที่ผลสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชนในสองปีหลังเพิ่มสูงขึ้นมากแต่สถิติการรับแจ้งไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก นอกจากนี้ยังมีสถิติอาชญากรรมที่มีอัตราการจับกุมคดีสูงถึงกว่าร้อยละ 90 ในระบบสถิติคดีของสำนักงานตำรวจแห่งชาติซึ่งแสดงให้เห็นถึงความผิดปกติของข้อมูลที่อาจจะแสดงว่าไม่มีการรับแจ้งคดีที่ไม่มีผลการจับกุมหรือระบบการจำแนกสถิติมีความผิดพลาด

6) จากสถิติอาชญากรรมในปี พ.ศ. 2566 พบสถานการณ์อาชญากรรมที่ควรให้ความสำคัญเนื่องจากมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดได้แก่สถานการณ์การก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด โดยในปี พ.ศ. 2566 คดีการก่อความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ของ ศอ.บต. ที่ได้รับการยืนยันแล้วซึ่งเป็นสถิติการก่อความไม่สงบที่น่าเชื่อถือมากที่สุดมีการก่อเหตุถึง 125 คดี เพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 133.64 จากการคำนวณแนวโน้มค่าเป้าหมายจากสถิติก่อนหน้านี้ และเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดจากเดิมในช่วงที่ผ่านมาสถิติการก่อความไม่สงบไม่เกิน 100 คดีต่อปีต่อเนื่องติดต่อกัน 3 ปี (พ.ศ.2563 จำนวน 57 คดี พ.ศ. 2564 จำนวน 83 คดี และ พ.ศ. 2565 จำนวน 72 คดี) แสดงให้เห็นว่าเริ่มมีการสถานการณ์ความเคลื่อนไหวของผู้ก่อความไม่สงบกลับมารุนแรงขึ้นหลังจากสถานการณ์ดีขึ้นในระยะหลังช่วงการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) และมีความพยายามในการเจรจากับกลุ่มก่อความไม่สงบ

4.3.3 การมีกฎหมายที่ดี ประชาชนเคารพกฎหมาย

ในการติดตามและวิเคราะห์สถานการณ์กระบวนการยุติธรรมได้กำหนดตัวชี้วัดเพิ่มเติมเกี่ยวกับการมีกฎหมายที่ดีและประชาชนเคารพกฎหมายภายใต้หลักคิดที่ว่ากระบวนการยุติธรรมที่ดีจะต้องเริ่มจากการมีกฎหมายที่ดี ทันสมัย มีการปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องกับสภาพบริบทที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอและไม่เป็นภาระกับประชาชนมากเกินไป และที่สำคัญคือประชาชนพร้อมที่จะปฏิบัติตามและเคารพกฎหมาย การพัฒนาตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมดังกล่าวมีที่มาจากหน้าที่ของรัฐตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 77⁶² ซึ่งกำหนดให้รัฐพึงมีกฎหมายเท่าที่จำเป็นและยกเลิกกฎหมายที่ไม่จำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับ

⁶¹ ปี พ.ศ.2565 จำนวน 2402.89 คดีต่อประชากรแสนคน และปี พ.ศ.2566 จำนวน 1,972.82 คดีต่อประชากรแสนคน เพิ่มขึ้นจากค่าเฉลี่ย 408.13 คดีต่อประชากรแสนคนในผลสำรวจ 3 ครั้งก่อนหน้านี้

⁶² มาตรา 77 รัฐพึงจัดให้มีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพโดยไม่ชักช้าเพื่อไม่ให้เป็นภาระแก่ประชาชนและดำเนินการให้ประชาชนเข้าถึงตัวบทกฎหมายต่าง ๆ ได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจกฎหมายได้ง่ายเพื่อปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างถูกต้อง

ก่อนการตรากฎหมายทุกฉบับ รัฐพึงจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ รวมทั้งเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็น และการวิเคราะห์นั้นต่อประชาชน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายทุกขั้นตอน เมื่อกฎหมายมีผลใช้บังคับแล้ว รัฐพึงจัดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์

สภาพการณ์ หรือที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตหรือการประกอบอาชีพ และในการออกกฎหมายจะต้องมีการรับฟังความคิดเห็นและประเมินผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นอย่างรอบด้าน การกำหนดหน้าที่ของรัฐตามรัฐธรรมนูญดังกล่าวก็เพื่อให้ประเทศไทยมีกฎหมายที่ดี มีจำนวนเท่าที่จำเป็น และไม่เป็นภาระกับประชาชนมากเกินไป หลักการดังกล่าวได้ถูกกำหนดเป็นวาระสำคัญในการขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569) ด้วย ในการจัดทำตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทยในปัจจุบันจึงได้กำหนดปัจจัยในการส่งเสริมให้มีกฎหมายที่ดีและส่งเสริมให้ประชาชนเคารพกฎหมายเป็นปัจจัยหลักปัจจัยหนึ่งในการพัฒนากระบวนการยุติธรรม

ภายใต้รัฐธรรมนูญดังกล่าวได้มีการกำหนดระบบและขั้นตอนในการรับฟังความคิดเห็นอย่างรอบด้าน ก่อนนำเสนอกฎหมายทุกฉบับ ในการติดตามสถานการณ์การดำเนินการในประเด็นของการสร้างกฎหมายที่ดี และประชาชนเคารพกฎหมายดังกล่าวพบว่าหน่วยงานที่ทำหน้าที่พิจารณากฎหมายอันได้แก่ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มีผลการประเมินโดยสอดคล้องกันว่าภายหลังจากมีรัฐธรรมนูญมาตรา 77 นั้น หากเป็นการประเมินผลกระทบหรือการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนนั้นทุกหน่วยงานที่เสนอกฎหมายได้มีการดำเนินการโดยเป็นกระบวนการที่มีข้อบังคับให้หน่วยงานผู้รักษาการตามกฎหมายจะต้องดำเนินการก่อนมีการเสนอกฎหมายทุกครั้ง แม้การดำเนินการของบางหน่วยงานยังอาจมีข้อมูลไม่ครบถ้วนหรือไม่มีความชัดเจนหรือไม่ได้ถูกนำไปใช้ในการพิจารณากฎหมายอย่างจริงจังก็ตาม

อย่างไรก็ดี ผลการติดตามตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทยพบว่าหากเป็นการประเมินผลกระทบของกฎหมายภายหลังการออกกฎหมายหรือการประเมินกฎหมายที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบันกลับมีการดำเนินการอยู่น้อยมาก ทั้งนี้เกิดจากในปัจจุบันยังไม่มีหน่วยงานเจ้าภาพหลักในการดูแลปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายมีเพียงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาที่ทำหน้าที่ในการรวบรวมข้อมูลผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายแต่ไม่มีอำนาจบังคับให้หน่วยงานใดทำการประเมินผลกระทบของกฎหมายอย่างไรและเมื่อใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายมาสู่การแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย การออกกฎหมายหรือยกเลิกกฎหมายที่ไม่จำเป็น หรือปรับปรุงระบบการทำงานของหน่วยงานเพื่อแก้ไขปัญหาการบังคับใช้กฎหมายให้กฎหมายทันต่อสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลงและไม่เป็นภาระกับประชาชนมากเกินไปนั้นยังมีเพียงไม่กี่หน่วยงานที่มีการดำเนินการ ผลการติดตามตัวชี้วัดในปัจจุบันได้สะท้อนว่าเป้าประสงค์ของการมีกฎหมายที่ดีนั้นยังขาดกลไก

ของกฎหมายในรอบระยะเวลาที่กำหนด โดยรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องประกอบด้วย เพื่อพัฒนากฎหมายทุกฉบับให้สอดคล้องและเหมาะสม กับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป...

ในการขับเคลื่อนในเรื่องของการทบทวนและประเมินผลกระทบภายหลังจากการออกกฎหมายหรือกับกฎหมายที่มีอยู่เดิม

ทั้งนี้การประเมินความพร้อมของประชาชนในเรื่องของความเต็มใจและความพร้อมในการปฏิบัติตามกฎหมายอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดีจากค่าคะแนนเฉลี่ย 4.08 เต็ม 5 หรือค่าคะแนน 0.770 แสดงให้เห็นว่าในภาพรวมประชาชนส่วนใหญ่พร้อมให้การสนับสนุนการบังคับใช้กฎหมาย และพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎหมายที่ออกโดยรัฐ แต่ในส่วนของรัฐยังจำเป็นจะต้องมีกลไกในการตรวจสอบและติดตามการนำกฎหมายไปใช้ให้ทันกับสถานการณ์และมีการแก้ไข ปรับปรุง หรือยกเลิกกฎหมายที่ไม่จำเป็นเพื่อแก้ไขปัญหการบังคับใช้กฎหมายให้กฎหมายทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงและไม่เป็นภาระกับประชาชนมากเกินไป

4.3.4 การบังคับใช้กฎหมายถูกต้อง เที่ยงธรรม

ตัวชี้วัดนี้เดิมเป็นตัวชี้วัดหนึ่งในกรอบการดำเนินกระบวนการยุติธรรมบนพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Justice) ซึ่งมีขอบเขตอย่างกว้างอันครอบคลุมไปถึงการปฏิบัติงานในกระบวนการยุติธรรมและระบบการบริหารงานองค์กรของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ในการจัดทำตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย (Thailand Justice Indicators) ได้ออกแบบให้มีการแยกปัจจัยที่ทำให้เกิดการบังคับใช้กฎหมายอย่างถูกต้อง เที่ยงธรรม อันได้แก่ กระบวนการยุติธรรมที่ถูกต้องปราศจากอคติ (Accuracy and Impartiality) ไม่มีการเลือกปฏิบัติ (Discrimination) ในกระบวนการยุติธรรม กระบวนการยุติธรรมที่ปลอดการทุจริต ปราศจากการแทรกแซงกระบวนการยุติธรรม แล้วทำการประเมินแยกแต่ละหัวข้อเพื่อประเมินในแต่ละมิติให้เห็นภาพชัดเจน เนื่องจากจากการทบทวนการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดที่ผ่านมาได้มีความเห็นว่าควรมีการกำหนดนิยามและกำหนดต้นแบบของ ‘ความเที่ยงธรรม’ ให้ชัดเจนเพื่อเป็นกรอบในการติดตามสถานการณ์และและขับเคลื่อนการพัฒนากระบวนการยุติธรรมในด้านของการสร้าง ‘ความเที่ยงธรรม’ ไม่ให้เกิดความสับสน โดยผลการประเมินตัวชี้วัดด้านความเที่ยงธรรมจากตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (REGRADE) ในปี พ.ศ.2566 ที่ผ่านมามีคะแนนอยู่ที่ 0.507 หรือระดับปานกลาง แต่จากการปรับตัวชี้วัดใหม่ในตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย (Thailand Justice Indicators) มีคะแนนในด้านนี้ 0.595 ซึ่งอยู่ในระดับปานกลางแต่ก็สูงกว่าผลการประเมินครั้งที่ผ่านมา

จากการวิเคราะห์ติดตามสถานการณ์ด้านกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยในด้านการสร้างความถูกต้องเที่ยงธรรม พบว่าระบบกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยนั้นมีการวางระเบียบกฎหมาย มาตรการกลไกและขั้นตอนในการปฏิบัติ รวมถึงมีหน่วยงานกำกับตรวจสอบการให้ความเห็นและความผิดปกติในการใช้ดุลยพินิจให้เกิดความถูกต้องเที่ยงธรรมในทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เช่น ตำรวจมีระบบกลั่นกรองและตรวจสอบสำนวนโดยผู้บังคับบัญชาตามระดับความร้ายแรงหรือความยุ่งยากของคดี ป.ป.ช. และ ป.ป.ท. มีระบบการไต่สวนและมีคณะอนุกรรมการร่วมตรวจสอบกลั่นกรอง กรมสอบสวนคดีพิเศษจะมีการทำงานในรูปแบบ

ชุดพนักงานสอบสวนและมีการทำสำนวนสอบสวนร่วมกับพนักงานอัยการตั้งแต่นั้น สำนักงาน ป.ป.ส. จะทำการสืบสวนสอบสวนในรูปแบบทีมและมีคณะกรรมการร่วมตรวจสอบในกรณีคดีสมคบหรือสนับสนุนการกระทำความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด สำนักงาน ป.ป.ง. มีคณะกรรมการธุรกรรมในการกำหนดระเบียบปฏิบัติและกลั่นกรองในการตรวจสอบ ออกคำสั่งยึดอายัดทรัพย์สิน รวมถึงสำนักงานอัยการสูงสุดก็มีตัวชี้วัดในเรื่องของการสั่งคดีและมีระบบการเรียกสำนวนมาตรวจสอบเป็นรายเดือนรายไตรมาสเพื่อแนะนำแก้ไขในกรณีมีข้อบกพร่อง ซึ่งหากพิจารณาจากระเบียบและกลไกที่วางไว้ก็ถือว่ามีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมซึ่งได้รับการประเมินในระดับสูง อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงระบบการตรวจสอบกรณีมีปัญหาไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเลือกปฏิบัติ การทุจริต การแทรกแซงกระบวนการยุติธรรม หรือระบบในการตรวจสอบกรณีพบปัญหาความผิดพลาดของกระบวนการยุติธรรมยังพบว่าทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมยังให้ความสำคัญเฉพาะกับระบบรับเรื่องร้องเรียนกลางเฉพาะในระดับส่วนกลางและจำนวนการรับเรื่องร้องเรียนยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่โดยเฉพาะอย่างยิ่งระบบการตรวจสอบในส่วนภูมิภาค ในขณะที่ในช่วงที่ผ่านมาพบปัญหาการดำเนินคดีผิดพลาดอยู่เสมอโดยเฉพาะอย่างยิ่งคดีของสำนักงานตำรวจแห่งชาติซึ่งในรายงานของทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติเองก็รับว่ายังมีปัญหาในส่วนนี้อยู่มาก ซึ่งสืบเนื่องมาจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานหลักในการรับเรื่องร้องทุกข์กล่าวโทษจึงต้องมีการพิจารณาการดำเนินคดีมากกว่าหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายอื่น ๆ และโดยสภาพงานจะต้องทำให้บริการประชาชนจำนวนมากพร้อม ๆ กัน การใช้ระบบกลั่นกรองแบบทีมงาน อนุกรรมการ หรือคณะกรรมการตรวจสอบกลั่นกรองในลักษณะเดียวกันกับหน่วยงานอื่น ๆ อาจจะไม่สามารถทำได้ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาจากประเด็นคดีที่มีปัญหาที่ยังพบอย่างต่อเนื่องนั้น ก็อาจมีความจำเป็นที่จะต้องพิจารณาระบบการตรวจสอบกลั่นกรองการใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานให้มีความรัดกุม ถูกต้อง เทียบตรง มากขึ้น เช่น การพิจารณาระบบการทำงานแบบทีมสอบสวนในบางประเภทคดี หรือขับเคลื่อนแนวคิดการปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมโดยให้พนักงานอัยการร่วมทำการสอบสวนในคดีสำคัญหรือให้หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายอื่นเป็นผู้ทำการสอบสวนตามกฎหมายร่างพระราชบัญญัติการสอบสวนคดีอาญาซึ่งยังไม่มีผลบังคับใช้

4.3.5 กระบวนการยุติธรรมบนพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

กระบวนการยุติธรรมบนพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Justice) นั้นเกี่ยวกับการบริหารงานยุติธรรมตามหลักธรรมาภิบาลและการพัฒนาระบบงานยุติธรรมซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ถูกกำหนดเป็นเป้าหมายสากลตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติ (SDGs- Sustainable Development Goals) โดยในเป้าหมายที่ 16 ก็มีการกำหนดเป้าหมายเกี่ยวกับเรื่องธรรมาภิบาลขององค์กร ในกระบวนการยุติธรรมโดยเฉพาะ แม้ในยุทธศาสตร์ระดับชาติอันได้แก่ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 – 2580) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2580) และแผนปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรมก็มีเนื้อหาเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการบริหารงานซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการยุติธรรมบนพื้นฐานการบริหาร

กิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Justice) ในส่วนของแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569) กระบวนการยุติธรรมบนพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Justice) ก็มีความสอดคล้องกับมิติที่ 2 การพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล ทั้งในส่วนของ การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมที่รวดเร็ว และการพัฒนาระบบข้อมูลและเทคโนโลยีและมีการกำหนดเป้าหมายที่ 2 ในด้านการบริหารงานยุติธรรมตามหลักธรรมาภิบาลซึ่งมีความสอดคล้องและมีเนื้อหาตรงกันกับตัวชี้วัด ด้านกระบวนการยุติธรรมบนพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Justice) จากมาตรฐานสากลและยุทธศาสตร์ที่กล่าวมาจึงถือได้ว่าการขับเคลื่อนการพัฒนากระบวนการยุติธรรมบนพื้นฐาน การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Justice) นั้นเป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนา กระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย

ในการติดตามสถานการณ์การขับเคลื่อนการพัฒนากระบวนการยุติธรรมด้านการพัฒนากระบวนการ ยุติธรรมบนพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Justice) นั้นได้กำหนดเป้าหมายในการ ติดตามการขับเคลื่อนการพัฒนากระบวนการยุติธรรมในประเด็นกระบวนการยุติธรรมที่เปิดเผยและโปร่งใส ระยะเวลาการดำเนินคดี ทรัพยากรในการทำงาน (ทั้งเรื่องบุคลากร เครื่องมือเครื่องใช้ และงบประมาณ) การบริหารทรัพยากรมนุษย์และการพัฒนาบุคลากร ต้นทุนการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชน และเทคโนโลยีในกระบวนการยุติธรรม

กระบวนการยุติธรรมที่เปิดเผยและโปร่งใสที่อ้างอิงจากค่าคะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ในการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ของสำนักงาน ป.ป.ช. ซึ่งเป็นการประเมินความโปร่งใสของหน่วยงานของรัฐรวมถึงองค์กรอัยการและศาลยุติธรรมด้วย โดยมีการประเมินในเรื่องการปฏิบัติหน้าที่ การใช้งบประมาณ การใช้อำนาจ การใช้ทรัพย์สินของทางราชการ การแก้ไขปัญหาการทุจริต คุณภาพการดำเนินงาน ประสิทธิภาพการสื่อสาร การปรับปรุงระบบการทำงาน การเปิดเผยข้อมูล และการป้องกันการทุจริต อย่างไรก็ตามจากการประเมินค่าคะแนน ITA ของหน่วยงาน ในกระบวนการยุติธรรมได้ค่าคะแนนสูงถึง 0.909 (ร้อยละ 90.92) โดยหน่วยงานที่มีค่าคะแนน ITA สูงสุดคือ กรมราชทัณฑ์ (ร้อยละ 98.43) และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ร้อยละ 98.43) และหน่วยงานที่ได้คะแนนต่ำสุดคือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ร้อยละ 58.80) และสำนักงานป้องกันและ ปราบปรามการฟอกเงิน (ร้อยละ 87.80)⁶³ โดยการประเมินของ ITA จะเน้นที่การประเมินเกี่ยวกับการปฏิบัติ หน้าที่ การใช้จ่ายงบประมาณ การใช้ทรัพย์สินของทางราชการ การแก้ไขปัญหาการทุจริต คุณภาพการดำเนินงาน ประสิทธิภาพการสื่อสาร การปรับปรุงระบบการทำงาน การเปิดเผยข้อมูล และการป้องกันการทุจริต

⁶³ สำนักงานกิจการยุติธรรม, *การรายงานผลตัวชี้วัดแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566*. (กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการยุติธรรม, 2566), หน้า 54.

ผลการประเมิน ITA มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นตัวชี้วัดที่มีความน่าเชื่อถือสูง อย่างไรก็ตาม ตัวชี้วัด ITA มักจะถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าไม่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลยพินิจต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในกระบวนการยุติธรรม และค่าคะแนน ITA ในปัจจุบันถือว่าอยู่ในระดับที่สูงมากเกินกว่าร้อยละ 80 แทบทุกหน่วยงาน แต่ประเทศไทย กลับยังถูกประเมินดัชนีชี้วัดด้านการทุจริตคอร์รัปชันในระดับค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดสากล ซึ่งค่าคะแนน ITA นั้น อาจจะเน้นที่การประเมินในด้านขั้นตอนและกระบวนการ (process) ซึ่งอาจจะไม่ได้สะท้อนถึงผลลัพธ์ในการปฏิบัติงานจริง (outcome) และการใช้อำนาจและดุลยพินิจของเจ้าพนักงาน ดังนั้น ในการประเมินตัวชี้วัดด้านกระบวนการยุติธรรมบนพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Justice) นั้นจึงได้ประเมินจากตัวชี้วัดอื่น ๆ ประกอบด้วย

ในการประเมินด้านความโปร่งใสที่ต้องการให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีการเปิดเผยข้อมูลหมาย กระบวนการทำงาน และเหตุผลในการใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานอย่างโปร่งใส ประชาชนสามารถร้องขอหรือเข้าถึงข้อมูลได้ และหากมีการคัดค้านหรือมีเรื่องร้องเรียนก็มีระบบการคุ้มครองประชาชนไม่ให้ถูกตอบโต้เอาคืน จากเจ้าพนักงานผู้ถูกคัดค้านหรือร้องเรียนนั้น จากการตรวจสอบสถานการณ์ตัวชี้วัดด้านกระบวนการยุติธรรม พบว่าหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมแทบทุกหน่วยงานมีระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับขั้นตอนในการแจ้งผลคดีให้กับ ประชาชนรับทราบและมีกลไกในการคุ้มครองผู้ร้องเรียนคัดค้านการใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานโดยเฉพาะ ในส่วนของการเปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ นั้นถือเป็นส่วนหนึ่งของการประเมิน ITA ซึ่งหน่วยงานต่าง ๆ สามารถให้ข้อมูล ระเบียบและแนวทางปฏิบัติในการเปิดเผยข้อมูลต่าง ๆ ได้ แต่ในทางปฏิบัติยังมีการแจ้งผลคดีและความคืบหน้า ทางคดีให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้รับทราบน้อยอยู่ ยังมีประชาชนจำนวนมากยืนยันว่าไม่ได้รับแจ้งผลคดีหรือ มีการแจ้งก็ไม่ได้มีการชี้แจงผลการใช้ดุลยพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งในส่วนนี้ควรจะได้มีการพัฒนาระบบ การแจ้งความคืบหน้าผลคดีและติดตามการปฏิบัติในส่วนนี้ให้ดีขึ้น

ในประเด็นของกระบวนการยุติธรรมบนพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Justice) มีสถานการณ์สำคัญคือในประเด็นของระยะเวลาการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรมนั้นมีการออก กฎหมาย พ.ร.บ.กำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. 2565 โดยในการประเมินตัวชี้วัด กระบวนการยุติธรรมรอบนี้ได้มีการมอบหมายสำนักงานกิจการยุติธรรมให้เป็นหน่วยงานศูนย์กลางในการรวบรวม ข้อมูลระยะเวลามาตรฐานในการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมทั้งทางแพ่ง อาญา และปกครอง โดยทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมได้มีการกำหนดระยะเวลามาตรฐานและประกาศให้ประชาชนรับทราบว่า การดำเนินการในแต่ละขั้นตอนจะดำเนินการเสร็จสิ้นเมื่อใดเพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบติดตาม ความคืบหน้าได้ การดำเนินการในส่วนนี้ถือว่าได้มีการกำหนดความรับผิดชอบและการเปิดเผยข้อมูลที่ชัดเจน ซึ่งมีความก้าวหน้าขึ้นจากปีก่อนหน้า แต่จากการประเมินสถานการณ์ตัวชี้วัดในปัจจุบันก็ยังพบปัญหาในทางปฏิบัติ โดยยังพบว่าหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมส่วนใหญ่ยังไม่ได้มีการเก็บข้อมูลสถิติการดำเนินการในแต่ละคดี

เพื่อทราบถึงระยะเวลาการดำเนินการในกระบวนการยุติธรรมที่แท้จริง รวมถึงยังไม่มีกระบวนการและวิธีการ ซึ่งเป็นมาตรการสำหรับลดขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินการทางคดีอย่างเป็นรูปธรรม เท่าที่มีมักจะอยู่ในรูปแบบของการกำหนดวิธีการในการเร่งรัดติดตามคดีเท่านั้นแต่ยังไม่ได้มีการนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขระเบียบวิธีการหรือการนำเทคโนโลยีมาช่วยให้การดำเนินการใช้ระยะเวลาสั้นลงที่ชัดเจน

ในด้านการบริหารงบประมาณและทรัพยากรส่วนใหญ่จะได้รับการสะท้อนจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมว่ามีคดีหรือผู้ที่ต้องเข้ารับการดูแลในกระบวนการยุติธรรม (เช่น เด็กและเยาวชนที่กระทำผิด ผู้ต้องขัง) เป็นจำนวนมากทำให้มีปริมาณงาน (workload) ไม่สอดคล้องกับงบประมาณและทรัพยากรที่ได้รับ ซึ่งจากสถานการณ์ของกระบวนการยุติธรรมในปัจจุบันกล่าวได้ว่ามีข้อกำหนดตามกฎหมายและนโยบายของรัฐบาลที่ทำให้ภาระงานของหน่วยงานยุติธรรมต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการตามมาตรการป้องกันบุคคลสูญหายและการซ้อมทรมานซึ่งกำหนดขั้นตอนปฏิบัติในการจับกุมและคุมขังผู้ต้องหาเพิ่มขึ้นมา⁶⁴ การแจ้งความคืบหน้าในการดำเนินคดีและการตรวจสอบติดตามเร่งรัดหากระยะเวลาการดำเนินคดีไม่เป็นไปตามมาตรฐาน⁶⁵ การติดตามผู้พ้นโทษในคดีความผิดทางเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง⁶⁶ และรวมถึงการรับแจ้งความออนไลน์ที่ทำให้คดีเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมมากขึ้นถึงปีละประมาณสองแสนคดีต่อปี ซึ่งมาตรการตามกฎหมายที่เพิ่มขึ้นมาเหล่านี้ย่อมส่งผลกระทบต่อภาระงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่เพิ่มมากขึ้น แต่ในส่วนของ การบริหารทรัพยากรในเรื่องของเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติตามมาตรการตามกฎหมายต่าง ๆ ดังกล่าวก็ยังมีไม่เพียงพอ ประกอบกับแต่ละหน่วยงานก็ยังไม่มีความรู้หรือแนวทางในการบริหารจัดการทรัพยากรเพื่อรองรับปริมาณงานที่เพิ่มขึ้นดังกล่าวอย่างชัดเจน

ในส่วนของการใช้เทคโนโลยีในการสนับสนุนงานในกระบวนการยุติธรรมในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้มีการเพิ่มเติมการประเมินในส่วนของการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานซึ่งจากรายงานของหน่วยงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรม พบว่าทุกหน่วยงานมีการพัฒนาระบบเทคโนโลยีในการสนับสนุนการปฏิบัติงานที่ดี ไม่ว่าจะเป็นเทคโนโลยีในการตรวจจับการกระทำผิด เทคโนโลยีแผนที่ เทคโนโลยีในการพิสูจน์หลักฐาน เทคโนโลยีในการอำนวยความสะดวกการปฏิบัติงานต่าง ๆ ซึ่งการใช้งานเทคโนโลยีในกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยก็อยู่ในระดับที่ดีมีมาตรฐานเทียบเคียงกับประเทศต่าง ๆ แต่ปัญหาที่ปรากฏยังอยู่ในส่วนของการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งยังพบว่าหลายหน่วยงานยังมีการใช้แบบรายงานกระดาษควบคู่กับการบันทึกข้อมูลในระบบดิจิทัล ซึ่งเป็นความซ้ำซ้อนและเป็นภาระงานที่เพิ่มมากขึ้นทำให้การใช้งานระบบเทคโนโลยียังไม่เต็มประสิทธิภาพ และที่สำคัญคือความก้าวหน้าในการพัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลผู้กระทำความผิดระหว่างกรมราชทัณฑ์

⁶⁴ ตาม พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นิโทษบุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565

⁶⁵ ตาม พ.ร.บ.กำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. 2565

⁶⁶ ตาม พ.ร.บ.มาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ. 2565

กรมคุมประพฤติ และกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในระบบ DXC (Data Exchange Centre) และระบบ Data Lake ของสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรมก็มีการหยุดชะงักลงเนื่องจากข้อมูลที่ไหลเข้าระบบ DXC ไม่เป็นปัจจุบัน และในระบบ Data Lake ก็ปรากฏว่าไม่ได้ดำเนินการต่อเนื่องจากปัญหาขาดงบประมาณในการจัดซื้อใบอนุญาตผลิตภัณฑ์ของโปรแกรม (Software) ซึ่งทำให้ระบบที่พัฒนาขึ้นมาขาดความต่อเนื่อง นอกจากนี้ จากการติดตามสถานการณ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรมพบว่าในช่วงที่มีการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 กระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยได้มีการพัฒนาระบบการให้บริการประชาชน และการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่หลายประการ อาทิ การพัฒนาระบบการรับแจ้งความออนไลน์ การขอหมายจับออนไลน์ การขอฝากขังออนไลน์ การขอเยี่ยมญาติผู้ต้องขังออนไลน์ การยื่นฟ้องคดีอิเล็กทรอนิกส์ และการนำเทคโนโลยีการประชุมทางไกลมาใช้ในการสอบสวนปากคำและการพิจารณาคดีในชั้นศาล รวมถึงได้มีการออกกฎหมาย พ.ร.บ.การปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2565 ไว้รองรับการให้บริการประชาชนและการปฏิบัติงานทางเทคโนโลยี อย่างไรก็ตามจากการติดตามสถานการณ์กระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยก็ยังพบวาระบบงานต่าง ๆ เหล่านี้ในบางระบบงานสามารถพัฒนาไปได้ด้วยดี เช่น ระบบการยื่นฟ้องคดีแพ่งทางอิเล็กทรอนิกส์ การขอหมายจับออนไลน์ การเยี่ยมญาติผู้ต้องขังออนไลน์ แต่ในบางระบบงานไม่สามารถพัฒนาต่อยอดไปจากช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ได้ เช่น การฝากขังออนไลน์ การสอบปากคำหรือสืบพยานทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งภายหลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 คลี่คลายก็มีการใช้น้อยอยู่หรือในระบบการรับแจ้งความออนไลน์ซึ่งทำให้เกิดคดีเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมจำนวนมากแต่ไม่ได้มีการปรับระเบียบการทำงานเกี่ยวกับสอบสวนคดีให้สอดคล้องกัน

ประเด็นที่ยังเป็นปัญหาคือเรื่องของต้นทุนการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมซึ่งเป็นปัญหาต่อเนื่องจากการประเมินตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมที่ผ่านมาโดยหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ต้นทุนทางภาคประชาชนในการขอรับบริการหรือเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมโดยยังไม่มีข้อมูลภาระของประชาชนและไม่ได้มีกระบวนการหรือขั้นตอนการปฏิบัติที่ชัดเจนในการช่วยเหลือประชาชนให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ง่ายขึ้น

4.3.6 การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้มีการแยกส่วนตัวชี้วัดด้านการปฏิบัติในการบังคับใช้กฎหมายด้วยกระบวนการอันควร (due process) มารวมกับตัวชี้วัดการป้องกันความผิดพลาดในการตั้งข้อกล่าวหาหรือมีการคุมขังผู้บริสุทธิ์ที่ไม่ได้กระทำความผิด การช่วยเหลือเยียวยาผู้เสียหายและผู้ถูกกล่าวหาในคดีอาญา รวมถึงได้มีการเพิ่มการประเมินด้านการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามหลักสากล ซึ่งครอบคลุมถึงประเด็นการป้องกันไม่ให้มีการใช้อำนาจจับกุมบุคคลตามอำเภอใจ การสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้บริสุทธิ์ การป้องกันการฆ่า

โดยเจตนาโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ การช่วยเหลือผู้ยากไร้ให้ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว การป้องกันการใช้อำนาจเกินขอบเขต (Abuse of Power) การป้องกันการซ้อมทรมานหรือการกระทำที่บุคคลสูญหายตามกฎหมาย

ในส่วนของการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามหลักสากลนั้นกระบวนการยุติธรรมไทยมีกรอบกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาและการกำหนดแนวทางปฏิบัติในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนเป็นอย่างดีเป็นไปตามมาตรฐานโดยมีการวางกรอบกฎหมายและแนวทางปฏิบัติไว้ครอบคลุมในทุกประเด็นไม่ว่าจะเป็น การบังคับใช้กฎหมายด้วยกระบวนการอันควร (due process) การป้องกันการจับกุมตัวผู้บริสุทธิ์มาดำเนินคดี การใช้อำนาจจับกุมบุคคลตามอำเภอใจ การสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้กล่าวหาเป็นผู้บริสุทธิ์ การป้องกันการฆ่าโดยเจตนาโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ การช่วยเหลือผู้ยากไร้ให้ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว การป้องกันการใช้อำนาจเกินขอบเขต (Abuse of Power) ที่สำคัญประเทศไทยยังมีการออกกฎหมาย พ.ร.บ.ค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. 2544 ซึ่งกำหนดให้เป็นหน้าที่ของรัฐที่จะต้องมีการชดเชยเยียวยาให้เหยื่ออาชญากรรมที่ประสบอันตรายร้ายแรง และการชดเชยเยียวยาบุคคลที่ถูกคุมขังโดยที่ศาลตัดสินว่าไม่ได้กระทำความผิดอีกด้วย โดยกลไกดังกล่าวถือว่าเป็นความพิเศษของระบบกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย รวมถึงประเทศไทยมีสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นองค์กรอิสระมาทำหน้าที่ในการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนซึ่งมีขอบเขตภาระหน้าที่ถึงการตรวจสอบการละเมิดสิทธิมนุษยชนในกระบวนการยุติธรรมด้วย ในภาพรวมแล้วประเทศถือเป็นประเทศที่มีความพร้อมด้านกลไกทางกฎหมายและองค์กรในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนที่ดีมากประเทศหนึ่ง

นอกจากนี้ในช่วงที่ผ่านมาได้มี พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำที่บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นการกำหนดแนวทางปฏิบัติในการคุ้มครองป้องกันไม่ให้ผู้มีอำนาจจับกุมบังคับใช้กฎหมายใช้อำนาจในทางมิชอบในการกลั่นแกล้งยึดข้อหา ซ้อมทรมานเพื่อให้รับสารภาพ และบังคับให้บุคคลเป็นผู้สูญหายโดยมิชอบ อันแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าในการกำหนดกฎหมายและแนวทางปฏิบัติในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามหลักสากลเป็นอย่างมาก อย่างไรก็ตามในส่วนนี้ก็ยังปรากฏเหตุการณ์ทางสื่อมวลชนในหลายคดีซึ่งอาจส่งผลต่อความเชื่อมั่นในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนยกตัวอย่างเช่น กรณีคดีเยาวชนทำร้ายเหยื่อถึงแก่ความตายซึ่งในทางคดีสามีของเหยื่อยอมรับสารภาพว่าเป็นผู้ก่อเหตุทั้งที่ไม่ได้เป็นผู้กระทำความผิดซึ่งน่าเชื่อว่าจะเกิดจากความเกรงกลัวเจ้าหน้าที่ชุดจับกุมจึงยอมรับสารภาพซึ่งไม่ได้มีการปฏิบัติตามมาตรการการบันทึกภาพวิดีโออย่างต่อเนื่องตามข้อกำหนดของ พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำที่บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 อันแสดงให้เห็นถึงเหตุการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชน แต่อย่างไรก็ดีประเด็นนี้ได้มีการนำเสนอข่าวผ่านสื่อมวลชนอย่างกว้างขวางและมีแรงกดดันจากประชาชนซึ่งทำให้เกิดการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ตำรวจชุดจับกุม อันแสดงให้เห็นถึงความสนใจของภาคประชาชนในการตรวจสอบการทำงานของผู้บังคับใช้กฎหมายที่จริงจังขึ้น แต่อย่างไรก็ดี จากข้อมูลสถิติร้องเรียนของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนก็ยังพบการละเมิดสิทธิมนุษยชน

ในกระบวนการยุติธรรมในประเด็นดังกล่าวเป็นจำนวนมากอันแสดงให้เห็นถึงสถานการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนที่มากอยู่ ดังนั้นควรมีการเร่งรัดและกดดันให้มีการปฏิบัติตามกรอบกฎหมายต่าง ๆ ให้เคร่งครัดขึ้น และสร้างการรับรู้เข้าใจถึงสิทธิของประชาชนในการตรวจสอบผู้บังคับใช้กฎหมายในการใช้อำนาจละเมิดสิทธิมนุษยชน เพื่อให้เกิดเหตุการณ์การละเมิดสิทธิมนุษยชนให้น้อยที่สุด

จากการติดตามสถิติการคุมขังผู้ต้องขังในระหว่างคดียังไม่สิ้นสุดซึ่งเป็นตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs 16: Sustainable Development Goals 16) มีแนวโน้มที่น่าสนใจว่าในช่วงปีหลังประเทศไทยกลับมามีตัวเลขสัดส่วนผู้ต้องขังในระหว่างที่คดียังไม่สิ้นสุดเริ่มมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น จากเดิมที่กระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาผู้ต้องขังระหว่างการสอบสวนหรือการพิจารณาคดีได้เป็นอย่างดี โดยสามารถลดสัดส่วนผู้ถูกคุมขังในระหว่างสอบสวนหรือการพิจารณาคดีเหลือเพียงร้อยละ 16.20 ในปี พ.ศ. 2565 จากเดิมที่เคยพุ่งสูงสุดถึงร้อยละ 41.55 ในปี พ.ศ. 2555 ซึ่งภายหลังจากปี พ.ศ. 2555 เป็นต้นมา สัดส่วนผู้ถูกคุมขังระหว่างการสอบสวนหรือการพิจารณาคดีมีแนวโน้มลดน้อยลงอย่างต่อเนื่องจนถึงปี พ.ศ. 2562 ก็เริ่มไต่ระดับเพิ่มสูงขึ้นเล็กน้อย เป็นที่น่าสังเกตว่าสัดส่วนผู้ถูกคุมขังระหว่างการสอบสวนหรือการพิจารณาคดีในช่วงปี พ.ศ. 2564-2565 และ พ.ศ. 2566 ซึ่งเป็นปีล่าสุดมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นจากเดิมในสัดส่วนร้อยละ 18.64 , 19.75 และ 18.95 ตามลำดับ อันเป็นระดับที่เพิ่มสูงขึ้นจากเดิมและมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นซึ่งเป็นประเด็นที่ควรนำมาพิจารณาเฝ้าระวังและคงความเข้มของมาตรการในการให้ความช่วยเหลือผู้ต้องขังที่ไม่มีหลักทรัพย์ประกันตัว ให้ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราวที่มีอยู่ไม่ว่าจะเป็นโครงการปล่อยฟรีไม่มีประกัน การขับเคลื่อนกองทุนยุติธรรมที่เพิ่มโอกาสให้ผู้ต้องขังที่ไม่มีหลักทรัพย์ประกันตัวได้ใช้เงินกองทุนยุติธรรมเป็นหลักทรัพย์ในการประกันตัว รวมถึงการสร้างการรับรู้เข้าใจให้กับผู้ต้องขังได้รับรู้และทราบถึงสิทธิในการขอรับความช่วยเหลือดังกล่าว

ในประเด็นของการชดเชยเยียวยาเหยื่อในกระบวนการยุติธรรมก็ยังพบกับปัญหาเดิมซึ่งสะท้อนให้เห็นจากสถานการณ์ในปีก่อนหน้าว่ายังขาดการเชื่อมโยงข้อมูลของเหยื่อที่ได้รับความเสียหายที่แท้จริงจากการรับแจ้งคดีของตำรวจซึ่งหากเปรียบเทียบจำนวนเหยื่อที่เข้าเกณฑ์ได้รับความช่วยเหลือทั้งหมดกับจำนวนผู้ที่ได้รับการชดเชยเยียวยาจริงนั้นยังมีช่องว่างต่างกันมาก แม้จะมีความสำเร็จในประเด็นของจำนวนผู้ได้รับการช่วยเหลือเงินชดเชยเยียวยาในปี พ.ศ. 2566 จำนวน 9,373 ราย ที่เพิ่มสูงขึ้นจากปี พ.ศ. 2565 จำนวน 7,575 ราย ซึ่งเป็นจำนวนที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัดจากความสำเร็จในการประชาสัมพันธ์และการลงพื้นที่สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 คลี่คลาย แต่ในประเด็นสำคัญที่สะท้อนมาจากปีก่อนหน้าในประเด็นที่กระบวนการยุติธรรมไทยยังขาดกลไกและหน่วยงานรับผิดชอบในด้านการให้ความช่วยเหลือหรือการดูแลพิเศษต่อเหยื่อที่ได้รับความเสียหายทางร่างกายหรือจิตใจ (Victim Support) นอกเหนือจากการให้ความช่วยเหลือเป็นตัวเงิน ในประเด็นนี้ในปีงบประมาณ 2567 ก็ยังไม่มีการพัฒนากลไกดังกล่าวเพิ่มขึ้นมาแก้ปัญหาซึ่งควรจะต้องมีการพัฒนาต่อไป

ในประเด็นของการช่วยเหลือและป้องกันความผิดพลาดในการตั้งข้อกล่าวหาหรือมีการคุมขังผู้บริสุทธิ์ที่ไม่ได้กระทำความผิด พบว่ามีการให้ความช่วยเหลือให้เงินชดเชยเยียวยาจำเลยที่ถูกคุมขังโดยศาลตัดสินว่าไม่ได้กระทำความผิดในจำนวนที่สูงขึ้นถึง 66 ราย จากปีก่อนหน้าที่มีการช่วยเหลือให้เงินชดเชยเยียวยาเพียง 44 ราย ซึ่งมีทั้งการช่วยเหลือผ่านสำนักงานยุติธรรมจังหวัดและกองทุนยุติธรรมอันเป็นจำนวนที่สูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในการประชาสัมพันธ์และการลงพื้นที่สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชนที่ดีขึ้น แต่อย่างไรก็ดีในส่วนของผู้ต้องหาเดิมที่สะท้อนมาจากสถานการณ์ตัวชี้วัดปีก่อนหน้าที่ยังมีการดำเนินการให้ความช่วยเหลือในรวบรวมพยานหลักฐานและตรวจสอบเหตุในกรณีที่ต้องหาหรือจำเลยอาจเป็นผู้บริสุทธิ์เพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ให้จำเลยโดยไม่จำเป็นต้องถูกคุมขังจนกระทั่งมีคำพิพากษายังมีการดำเนินการน้อยอยู่ แม้ในปัจจุบันจะมีกองกิจการอำนวยการความยุติธรรม กรมสอบสวนคดีพิเศษ ช่วยทำหน้าที่ในส่วนนี้ แต่ในการดำเนินการจริงยังมีการให้ความช่วยเหลือน้อยอยู่ และจากข้อมูลจำเลยที่ได้รับเงินชดเชยเยียวยาซึ่งมีถึง 66 คน แสดงว่ายังมีความผิดพลาดในการตั้งข้อกล่าวหาหรือมีการคุมขังผู้บริสุทธิ์ที่ไม่ได้กระทำความผิดอยู่อีกจำนวนมากในขณะที่ยังไม่สามารถให้ความช่วยเหลือยังไม่สามารถตอบสนองต่อการแก้ปัญหาได้เท่าที่ควร

4.3.7 การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในกระบวนการยุติธรรม

การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในกระบวนการยุติธรรมเป็นภารกิจหน้าที่ของหน่วยงานด้านการพัฒนาพฤตินิสัยอันได้แก่ กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน โดยกรมราชทัณฑ์ทำหน้าที่ในการดูแลผู้กระทำผิดในเรือนจำ กรมคุมประพฤติทำหน้าที่ดูแลผู้ถูกคุมความประพฤติทั้งเด็กและผู้ใหญ่ ผู้ได้รับการพักการลงโทษหรือลดวันต้องโทษจากเรือนจำ และมาตรการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่ไม่ใช่เรือนจำ (Non-custodial treatment) และในส่วนของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจะทำหน้าที่ในการดูแลเด็กและเยาวชนผู้กระทำผิด การใช้มาตรการพิเศษสำหรับเด็กและเยาวชนผู้กระทำผิด และการฝึกอบรมเด็กและเยาวชนตามคำสั่งศาล โดยหน่วยงานด้านการพัฒนาพฤตินิสัยจะทำหน้าที่ในการบังคับโทษ และดำเนินการมาตรการในการดูแลผู้กระทำผิดในความรับผิดชอบ การจัดฝึกอาชีพให้การศึกษา บำบัดฟื้นฟูจิตใจ และการรักษาทางการแพทย์ให้กับผู้กระทำผิดในความดูแล

ในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่เป็นผู้ใหญ่ในปัจจุบันกระทรวงยุติธรรมได้มีการพัฒนาศูนย์ C.A.R.E (Center for Assistance to Reintegration and Employment) เป็นศูนย์ประสานงานและส่งเสริมการมีงานทำของกรมราชทัณฑ์ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือผู้ต้องขังที่ใกล้พ้นโทษและผู้พ้นโทษให้มีความสามารถในการฝึกอาชีพตั้งแต่ผู้ต้องขังอยู่ในเรือนจำ และบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ในการดูแลผู้พ้นโทษภายหลังพ้นโทษ ในส่วนผู้กระทำผิดที่เป็นเด็กและเยาวชนจะวางเป้าหมายในการติดตามเด็กและเยาวชนที่พ้นโทษทุกคนโดยเป็นส่วนของการติดตามเด็กและเยาวชนที่ปล่อยตัวจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน เนื่องจากในส่วนของเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดและถูกคุมประพฤติจะเป็นความรับผิดชอบในส่วน of กรมคุมประพฤติ

จากการประเมินตัวชี้วัดในปีก่อนหน้าพบว่าปัญหาของการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดโดยหลักแล้วจะอยู่ในส่วนของการช่วยเหลือให้ผู้พ้นโทษให้สามารถกลับไปดำเนินชีวิตในสังคมไทยได้อย่างปกติสุข ซึ่งมีการติดตามผู้พ้นโทษได้จำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับผู้พ้นโทษทั้งหมด ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้มีการพัฒนาระบบการรายงานข้อมูลของศูนย์ C.A.R.E. พบว่ามีการติดตามผู้พ้นโทษได้ดีขึ้นจากข้อมูลย้อนหลังสี่ปีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 – 2566 (ขาดข้อมูลปี พ.ศ. 2564) มีผู้พ้นโทษเฉลี่ยปีละ 162,867 คน สามารถติดตามตัวได้เฉลี่ยปีละ 39,379 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 25.54 แต่จากข้อมูลดังกล่าวแม้ว่าจะมีข้อมูลในการตรวจสอบติดตามแต่ผู้พ้นโทษที่สามารถติดตามตัวได้ยังมีเป็นส่วนน้อยเมื่อเทียบกับผู้พ้นโทษทั้งหมด อันแสดงให้เห็นว่ากระบวนการยุติธรรมไทยยังมีจุดอ่อนในเรื่องของการติดตามและให้ความช่วยเหลือผู้พ้นโทษหลังปล่อย (Aftercare Service) โดยในส่วนของเด็กและเยาวชนที่ปล่อยตัวออกจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนนั้นจะมีจำนวนน้อยกว่าและมีอัตราการติดตามตัวได้ดีกว่า จากรายงานของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนย้อนหลังห้าปีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 – 2566 มีเด็กและเยาวชนปล่อยตัวจากศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชนเฉลี่ยปีละ 2,144.40 คน สามารถติดตามตัวได้เฉลี่ยปีละ 1,804.80 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 84.87 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสองปีหลังในปี พ.ศ. 2565 และ 2566 มีผลการติดตามตัวได้ร้อยละ 93.45 และร้อยละ 95.09 ตามลำดับซึ่งเกินกว่าร้อยละ 90 และมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัดอันแสดงให้เห็นถึงความจริงจังของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในการติดตามช่วยเหลือชีวิตความเป็นอยู่ของเด็กและเยาวชนกระทำผิดที่ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งในส่วนนี้ได้สะท้อนให้เห็นจากอัตราการกระทำผิดซ้ำของเด็กและเยาวชนภายใน 1 ปี นับจากปล่อยตัวในช่วงสองปีหลังที่มีแนวโน้มลดน้อยลงอย่างเห็นได้ชัดจากข้อมูลล่าสุดในปี พ.ศ. 2565 เหลือเพียงร้อยละ 15.66 จากเดิมที่เกินกว่าร้อยละ 20 มาโดยตลอด

ในส่วนของการติดตามข้อมูลการกระทำผิดซ้ำในปัจจุบันยังใช้ข้อมูลการกระทำผิดซ้ำแยกรายการซึ่งจะเป็นการติดตามข้อมูลในส่วนของหน่วยงานตนเองเท่านั้น ยกตัวอย่างเช่น กรมราชทัณฑ์ก็จะติดตามเฉพาะข้อมูลผู้พ้นโทษจากเรือนจำไม่ได้นับการกลับมากระทำผิดซ้ำแล้วถูกคุมความประพฤติ หรือกรณีเด็กและเยาวชนที่กระทำผิดก็จะเป็นการติดตามข้อมูลภายใน 1 ปี นับจากปล่อยตัว ไม่ได้นับกรณีเด็กและเยาวชนโตเป็นผู้ใหญ่แล้วไปกระทำผิดซ้ำต้องโทษในเรือนจำ ในส่วนนี้กระทรวงยุติธรรมได้มีความพยายามในการคำนวณอัตราการกระทำผิดซ้ำจากเลขประจำตัว 13 หลักของบุคคลโดยใช้ระบบศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม DXC (Data Exchange Centre) และระบบ Data Lake ของสำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม แต่จากการติดตามตัวชี้วัดพบจุดอ่อนว่าระบบศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม DXC และระบบ Data Lake ดังกล่าวขาดความต่อเนื่องโดยข้อมูลในระบบ DXC ไม่เป็นปัจจุบันเนื่องจากไม่ได้มีการวางระบบการส่งต่อข้อมูลอย่างต่อเนื่อง และระบบรายงานข้อมูล Data Lake มีปัญหาไม่สามารถเรียกดูข้อมูลได้เนื่องจากไม่มีงบประมาณในการบำรุงรักษาฐานข้อมูลและโปรแกรมที่ใช้มีปัญหาในการต่อลิขสิทธิ์ซึ่งในส่วนนี้ควรจะได้มีการปรับปรุงแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นให้เกิดการบูรณาการระบบฐานข้อมูลด้านการกระทำผิดซ้ำให้มีความแม่นยำมากขึ้นต่อไป

4.3.8 การพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล

ตัวชี้วัดด้านการพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากลเป็นการติดตามสถานการณ์การดำเนินการของประเทศไทยในการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลหรือพันธกรณีระหว่างประเทศทั้งในส่วนเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนเป้าหมายที่ 16 (SDGs: Sustainable Development Goals) ตัวชี้วัดหลักนิติธรรมของโครงการยุติธรรมโลก (World Justice Project's Rule of Law Index) การต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ การต่อต้านการค้ามนุษย์ การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน การต่อต้านการฟอกเงิน และการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

ในการติดตามการดำเนินการตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนเป้าหมายที่ 16 (SDGs: Sustainable Development Goals) ประเทศไทยยังมีการดำเนินการในระดับปานกลางโดยในหลายตัวชี้วัดยังไม่สามารถจัดเก็บสถิติได้ตามมาตรฐานของสหประชาชาติซึ่งทางองค์การสหประชาชาติยังไม่นับรวมผลประเมินในตัวชี้วัดที่ประเทศยังไม่สามารถจัดทำข้อมูลสถิติไม่ได้ตามมาตรฐาน ดังนั้นในระยะต่อไปประเทศไทยควรจะได้มีการทบทวนมาตรฐานสถิติตามตัวชี้วัดและปรับปรุงข้อมูลให้เป็นไปตามมาตรฐานต่อไป

ในส่วนของตัวชี้วัดหลักนิติธรรมของโครงการยุติธรรมโลก (World Justice Project's Rule of Law Index) ผลการประเมินปี ค.ศ. 2023 ซึ่งเป็นปีล่าสุดประเทศไทยได้คะแนนประเมิน 0.49 และอันดับก็ลดจากเดิมเป็นลำดับ 82 จาก 142 ประเทศทั่วโลก จากเดิมในปี ค.ศ.2022 ประเทศไทยได้คะแนน 0.50 และอยู่ในลำดับ 80 จาก 142 โดยด้านที่ได้คะแนนน้อยลงคือด้านการกำกับดูแลระเบียบภาครัฐและการใช้อำนาจปกครอง (Regulatory Enforcement) ลดลงเหลือ 0.44 จากเดิม 0.45 และด้านกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (Criminal Justice) ลดลงเหลือ 0.41 จากเดิม 0.42 โดยมีด้านกระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง (Civil Justice) ที่มีคะแนนเพิ่มขึ้นเป็น 0.49 จากเดิม 0.48 ซึ่งประเด็นที่ควรให้ความสนใจคือในส่วนของกระบวนการยุติธรรมทางอาญามีประเด็นเรื่องการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดและการทุจริตคอร์รัปชันในกระบวนการยุติธรรมเป็นหัวข้อที่ได้คะแนนลดลง และในส่วนของกำกับการกำกับดูแลระเบียบภาครัฐและการใช้อำนาจปกครอง (Regulatory Enforcement) มีประเด็นในเรื่องการกำกับดูแลระเบียบภาครัฐ การแทรกแซงจากรัฐบาล และกระบวนการชดเชยความเสียหายจากผู้ได้รับความเสียหายจากนโยบายหรือคำสั่งของรัฐบาลที่ได้คะแนนลดน้อยลง

การประเมินสถานการณ์การค้ามนุษย์ของประเทศไทยนั้นมิสถานการณ์ดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด จากรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ ประจำปี ค.ศ. 2022 (2022 TIP Report) ซึ่งรวบรวมรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ในประเทศต่าง ๆ โดยกระทรวงต่างประเทศสหรัฐอเมริกา ได้จัดให้ประเทศไทยอยู่ในระดับ Tier 2 ซึ่งเป็นการยกระดับขึ้นจากระดับ Tier 2 Watch List จากปีก่อนหน้าพร้อมทั้งระบุว่าในภาพรวมรัฐบาลไทยได้แสดงให้เห็นถึงความพยายามที่เพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในการปราบปรามการค้ามนุษย์ และในรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ ประจำปี ค.ศ. 2023 ซึ่งเป็นปีล่าสุดก็ยังคงได้รับการจัดระดับ Tier 2 เช่นเดิม อันแสดงถึงความจริงจังในการสืบสวน ปราบปราม ดำเนินคดี และลงโทษผู้กระทำผิด

ในส่วนของการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันประเทศไทยมีค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต 35 คะแนนจากคะแนนเต็ม 100 คะแนน ในปี ค.ศ. 2023 ซึ่งเป็นปีล่าสุด โดยมีการจัดอันดับประเทศไทยในอันดับ 108 จาก 180 ประเทศทั่วโลก แสดงให้เห็นว่าประเทศไทยมีค่าคะแนนลดน้อยลงจากเดิมในปี ค.ศ.2022 ที่มีคะแนน 36 คะแนน และตกลง 7 อันดับจากเดิมได้อันดับ 101 จาก 180 ประเทศทั่วโลก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงสถานการณ์การทุจริตคอร์รัปชันในมุมมองของต่างประเทศที่แยกลง

ในส่วนของการปฏิบัติตามมาตรฐานด้านการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินประเทศไทยมีความพยายามหรือแนวทางแก้ปัญหาที่ชัดเจนตามกรอบมาตรฐานสากลของ FATF (The Financial Action Task Force) โดยจากผลการประเมินการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลหรือข้อเสนอแนะ FATF รายงานการประเมินของประเทศไทยผ่านการรับรองจากที่ประชุม APG ในปี พ.ศ. 2560 ประเทศไทยมีผลการประเมินด้านกรอบกฎหมายในระดับดี และดีมาก จำนวน 25 ข้อแนะนำ จากทั้งหมด 40 ข้อแนะนำและประเทศไทยได้มีความพยายามในการปรับปรุงกฎหมายและสามารถขอยกระดับผลการประเมิน ได้ทั้งสิ้น 8 ข้อแนะนำ ทำให้ในปัจจุบันประเทศไทยมีผลการประเมินในระดับดีและดีมาก จำนวน 33 ข้อแนะนำ จากทั้งหมด 40 ข้อแนะนำ ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดี

การประเมินสถานการณ์การพัฒนาระบบการยุติธรรมในด้านอื่น ๆ ตามกรอบการประเมินการพัฒนาระบบการยุติธรรมตามมาตรฐานสากลนั้นไม่ได้มีการประเมินจากองค์กรสากลหรือองค์กรนานาชาติ แต่โดยทั่วไปประเทศมีกรอบกฎหมายและองค์กรในการขับเคลื่อนการแก้ปัญหาที่ชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นด้านการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนก็มีสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติและกรมคุ้มครองสิทธิเสรีภาพเป็นหน่วยงานรับผิดชอบซึ่งมีการตรวจสอบ ติดตาม และผลักดันกระบวนการยุติธรรมให้เป็นไปตามหลักสากลเป็นไปตามกลไก ICCPR (International Covenant on Civil and Political Rights) หรือกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองอันเป็นสนธิสัญญาของสหประชาชาติที่ให้การรับรองและคุ้มครองสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองของบุคคลทั่วโลก หรือในการจัดให้มีกลไกการระงับข้อพิพาทหรือกลไกป้องกันการเกิดข้อพิพาทตามมาตรฐานสากล อันได้แก่ ศาลยุติธรรม สถานทนายความ สถาบันอนุญาโตตุลาการ ในส่วนนี้ปัจจุบันมีความพยายามในการผลักดันให้กระบวนการบังคับคดีแพ่งตามสัญญาทางแพ่งให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยกระทรวงยุติธรรมมีความพยายามในการจัดตั้งองค์กรโนตารีพับลิคขึ้น แต่ปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณากฎหมายที่ยังไม่แล้วเสร็จ

ปัจจุบันประเทศไทยมีกลไกและองค์กรในการรับเรื่องร้องเรียนและผู้ดำเนินการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมทั้งในกระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง ทางปกครอง และทางอาญา และมีกฎหมาย พ.ร.บ.การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พ.ศ. 2562 ซึ่งมีการกำหนดมาตรฐานผู้ไกล่เกลี่ยและแนวทางปฏิบัติในการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทจากหลายหน่วยงาน และมีอัตราการไกล่เกลี่ยคดีสำเร็จที่ค่อนข้างสูง โดยในปี พ.ศ. 2566 ศาลยุติธรรมมีอัตราการไกล่เกลี่ยก่อนฟ้องสำเร็จในคดีอาญาร้อยละ 86.36 หลังฟ้องร้อยละ 78.98

ในคดีแพ่งใกล้เคียงก่อนฟ้องสำเร็จร้อยละ 93.23 หลังฟ้องร้อยละ 95.31 ศาลปกครองมีอัตราการใกล้เคียงคดีสำเร็จร้อยละ 71.78 ฝ่ายปกครองมีคดีใกล้เคียงสำเร็จร้อยละ 91.19 อัยการสูงสุดมีอัตราการใกล้เคียงสำเร็จร้อยละ 66.73 กรมคุ้มครองสิทธิเสรีภาพมีอัตราการใกล้เคียงคดีสำเร็จร้อยละ 98.56 อย่างไรก็ตามในส่วนนี้ยังไม่มี การจัดทำข้อมูลการใกล้เคียงของตำรวจและสำนักงานยุติธรรมจังหวัดและยุติธรรมชุมชนซึ่งถือเป็นหน่วยงานหลัก ในการดำเนินการด้านการใกล้เคียงระดับข้อพิพาท และเมื่อหน่วยงานต่าง ๆ มีอัตราการใกล้เคียงคดีสำเร็จในอัตรา ที่สูงมากจึงเป็นที่น่าสนใจว่าในส่วนคดีที่ไม่ได้เข้าสู่กระบวนการใกล้เคียงที่ต้องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรมนั้น เป็นคดีกลุ่มใดและการใกล้เคียงสามารถส่งผลสำเร็จที่แท้จริงต่อการลดจำนวนคดีที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ที่แท้จริงได้มากน้อยเพียงใด

4.3.9 ความสำเร็จการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในกระบวนการยุติธรรม

การประเมินสถานการณ์ตัวชี้วัดนี้เป็นการติดตามว่าหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีเป้าหมาย และกลไกในการดำเนินงานเชิงเครือข่ายการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงาน (Intergovernmental Network) ในภารกิจที่ต้องประสานงานและทำงานร่วมกัน ให้เกิดผลงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งเป็นการประสานงาน กันระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม การสร้างเครือข่ายความร่วมมือภาคประชาชน และการสร้าง เครือข่ายความร่วมมือระหว่างประเทศมากน้อยเพียงใด

จากการติดตามสถานการณ์ด้านกระบวนการยุติธรรมในส่วนนี้พบว่าหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม แทบทุกหน่วยงานมีเครือข่ายความร่วมมือภาคประชาชนที่เป็นรูปธรรมชัดเจน ทั้งความร่วมมือภาควิชาการ การจัดตั้งอาสาสมัคร ความร่วมมือกับสื่อมวลชนเป็นเครือข่ายประชาสัมพันธ์ และมีความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ที่ต้องปฏิบัติงานร่วมกันทั้งในรูปแบบการจัดตั้งคณะกรรมการร่วม การกำหนดแนวทางปฏิบัติในการทำงานร่วมกัน การจัดบันทึกข้อตกลงความเข้าใจ (memorandum of understanding) ในส่วนที่เป็นรูปธรรมชัดเจน เช่น ความร่วมมือในการประสานความช่วยเหลือเยียวยาอาชญากรรมของศูนย์ยุติธรรมจังหวัดและศูนย์บริการร่วม กระทรวงยุติธรรมกับสถานีตำรวจ การประสานงานและส่งต่อผู้พ้นโทษในการจัดหางานและสงเคราะห์ ผู้กระทำผิดหลังปล่อย การประสานการแลกเปลี่ยนข้อมูลและการประสานการปฏิบัติระหว่างหน่วยงานบังคับใช้ กฎหมาย (เช่น ตำรวจ กรมสอบสวนคดีพิเศษ สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน สำนักงานป้องกัน และปราบปราม ยาเสพติด) อย่างไรก็ตามในส่วนของการเครือข่ายความร่วมมือภาคประชาชนและความร่วมมือระหว่าง หน่วยงานนั้นหน่วยงานส่วนใหญ่ยังไม่ได้มีการจัดเก็บข้อมูลผลการปฏิบัติงานที่เป็นรูปธรรมชัดเจน

จากการตรวจสอบความร่วมมือที่สำคัญที่ยังมีช่องว่างที่ยังไม่สามารถดำเนินการได้จริงและต้องมื การขับเคลื่อนการพัฒนาต่อไป จะมีในส่วนของ การส่งต่อข้อมูลของบุคคลที่เข้าสู่การดำเนินคดีอาญาตั้งแต่ ถูกจับกุม สอบสวน ส่งฟ้องศาล การพิจารณาคดี ลงโทษ และพ้นโทษ ซึ่งยังขาดการเชื่อมโยงข้อมูลกัน หรือกรอบความร่วมมือบางอย่างแม้จะมีบันทึกข้อตกลงความเข้าใจ (memorandum of understanding)

และแนวทางปฏิบัติในระดับนโยบายร่วมกันชัดเจน เช่น การประสานงานความช่วยเหลือเยื่ออาชญากรรมระหว่างสถานีตำรวจกับสำนักงานยุติธรรมจังหวัดเพื่อขอรับเงินชดเชยเยื่ออาชญากรรมจากกรมคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ก็ยังมีอัตราผู้ได้รับความช่วยเหลือน้อยกว่าเยื่ออาชญากรรมที่เกิดขึ้นจริงมาก หรือความช่วยเหลือในเรื่องของคนยากไร้ที่ไม่มีหลักทรัพย์ประกันตัวก็ยังขาดช่องทางเชื่อมต่อระหว่างเรือนจำกับกองทุนยุติธรรมหรือสำนักงานยุติธรรมจังหวัด ในการพัฒนาด้านเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ยังพบว่าหน่วยงานส่วนใหญ่ยังให้ความสำคัญกับบทบาทหน้าที่ของตนเป็นหลักแต่ในระดับปฏิบัติยังไม่ได้ให้ความสนใจในบทบาทภารกิจที่ต้องปฏิบัติงานร่วมกับหน่วยงานอื่นเท่าที่ควรซึ่งแสดงให้เห็นถึงช่องทางการปฏิบัติงานจริงที่ต้องพัฒนาต่อไป

ในด้านความร่วมมือระหว่างประเทศจะเห็นได้ว่าหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมของไทยไม่ว่าจะเป็น ตำรวจ กรมสอบสวนคดีพิเศษ อัยการ ศาลยุติธรรม กรมราชทัณฑ์ กรมคุมประพฤติ กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน รวมถึงหน่วยงานทางปกครองและทางแพ่งไม่ว่าจะเป็นศาลปกครอง กรมบังคับคดี สถาบันอนุญาโตตุลาการ และรวมถึงหน่วยงานภารกิจพิเศษ เช่น สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) โดยหน่วยงานต่าง ๆ เหล่านี้ต่างก็มีบทบาทและกรอบภารกิจในด้านการประสานงานต่างประเทศทั้งในรูปแบบของการจัดประชุมหรือเข้าร่วมประชุมเครือข่ายความร่วมมือระหว่างประเทศ การทำบันทึกข้อตกลงความเข้าใจ (memorandum of understanding) และการมีผู้ประสานงานรับผิดชอบในการประสานงานระหว่างกันระหว่างประเทศที่มีความสัมพันธ์อันดีต่อกัน รวมถึงในหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายต่าง ๆ ก็มีการประสานงานร่วมกันในการสืบสวนสอบสวนอาชญากรรมข้ามชาติร่วมกันและประสบความสำเร็จในหลายคดี

ประเด็นที่น่าสนใจคือ ในปัจจุบันสถานการณ์อาชญากรรมข้ามชาติได้มีการขยายตัวขึ้นมากโดยมีเครือข่ายอาชญากรรมที่ก่ออาชญากรรมที่ส่งผลกระทบต่อประเทศในประเทศเพื่อนบ้านหรือประเทศใกล้เคียงและเครือข่ายอาชญากรรมที่ใช้ประเทศไทยเป็นฐานแล้วก่ออาชญากรรมที่ส่งผลกระทบต่อประเทศอื่น ในปัจจุบันหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายหลายหน่วยงานเริ่มมีการประสานส่งต่อพยานหลักฐานในความผิดเกี่ยวเนื่องให้กับหน่วยงานต่างประเทศไปติดตามตัวคนร้ายมาดำเนินคดีในต่างประเทศ (double territories) หรือการใช้ทีมงานสืบสวนออกไปประสานงานแล้วใช้หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายในต่างประเทศเป็นผู้ดำเนินคดีแทนการส่งผู้ร้ายข้ามแดนแบบดั้งเดิมที่มีความยุ่งยาก อย่างไรก็ตามในส่วนนี้ในการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดยังไม่ได้มีการรวบรวมสถิติข้อมูลตัวเลขการดำเนินคดี การขอความร่วมมือระหว่างประเทศทางอาญา หรือการส่งผู้ร้ายข้ามแดน ที่ชัดเจนเพื่อนำมาเปรียบเทียบ รวมถึงในระยะต่อไปควรมีการเปรียบเทียบแนวนโยบายที่เกิดจากการประชุมที่นำไปสู่การปฏิบัติ

ว่ามีการตอบสนองกับสถานการณ์อาชญากรรมหรือสถานการณ์ด้านกระบวนการยุติธรรมทางแพ่งและทางปกครองที่ต้องใช้ความร่วมมือระหว่างกันมาน้อยเพียงใดด้วย

4.3.10 ประชาชนให้ความเชื่อมั่น เชื่อถือ ศรัทธาในกระบวนการยุติธรรม

การประเมินว่าประชาชนเชื่อมั่น เชื่อถือ ศรัทธา ในกระบวนการยุติธรรมนั้น เป็นการประเมินกระบวนการยุติธรรมในภาพรวมว่าจากการขับเคลื่อนการพัฒนาประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมในด้านต่าง ๆ ตามที่กล่าวมาแล้วนั้น ในฐานะประชาชนซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักและเป็นผู้รับบริการจากกระบวนการยุติธรรมโดยตรงนั้นเกิดความเชื่อมั่น เชื่อถือ ศรัทธาในกระบวนการยุติธรรมเพิ่มมากขึ้นหรือลดน้อยลงอย่างไร และอะไรเป็นปัจจัยที่ทำให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่น ในส่วนของการประเมินในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้มีการขยายขอบเขตการประเมินออกเป็นสองส่วนคือความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมในภาพรวมและความพึงพอใจต่อการให้บริการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ซึ่งผลการประเมินพบว่าประชาชนให้ความเชื่อมั่น เชื่อถือ ศรัทธาในกระบวนการยุติธรรมในระดับร้อยละ 69.55 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี คิดเป็นความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมร้อยละ 63.80 และความพึงพอใจต่อการให้บริการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ร้อยละ 75.30 จากการติดตามระดับความเชื่อมั่นของประชาชนอยู่ในระดับสูงที่สุดเท่าที่เคยมีการประเมินตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 เป็นต้นมาพบว่าระดับความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรมเพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัดตั้งแต่ปีงบประมาณ 2566 เป็นต้นมาซึ่งเพิ่มจากระดับค่อนข้างน้อยหรือปานกลางมาอยู่ในระดับค่อนข้างดีและหากผลการประเมินในปีต่อไปยังคงรักษาระดับหรือสามารถเพิ่มระดับความเชื่อมั่นได้ก็น่าจะถือได้ว่าเป็นความสำเร็จของการขับเคลื่อนการพัฒนากระบวนการยุติธรรมในภาพรวม

กล่าวโดยสรุป การจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ได้มีการขยายกรอบตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเดิม (REGRADE) โดยบูรณาการการจัดเก็บตัวชี้วัดที่เป็นพันธกรณีของประเทศไทยและกรอบตัวชี้วัดสากล และตัวชี้วัดตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 – 2569) เข้าด้วยกันเป็นตัวชี้วัดชุดเดียวกัน มีกรอบตัวชี้วัด 10 ด้าน 44 ตัวชี้วัด ผลการประเมินตัวชี้วัดทั้ง 10 ด้าน ปรากฏผลการประเมินอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดีที่ระดับคะแนนประเมินรวม 0.617 โดยด้านที่ได้คะแนนสูงสุดเป็นด้านความสำเร็จการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในกระบวนการยุติธรรม (ค่าคะแนน 0.753) กระบวนการยุติธรรมบนพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ค่าคะแนน 0.698) ประชาชนให้ความเชื่อมั่น เชื่อถือ ศรัทธาในกระบวนการยุติธรรม (ค่าคะแนน 0.696) และในส่วนด้านที่ได้คะแนนน้อยกว่าคะแนนเฉลี่ยมากและเป็นประเด็นที่ควรนำมากำหนดเป็นเป้าหมายในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมต่อไปได้แก่ การปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในกระบวนการยุติธรรม (ค่าคะแนน 0.448) การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ (ค่าคะแนน 0.519) และความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย (ค่าคะแนน 0.559)

เมื่อนำไปเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาเดิม (REGRADE) พบว่า ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 มีผลการประเมินรวมที่ค่าคะแนน 0.539 ซึ่งลดน้อยจากปีก่อนหน้าเล็กน้อย ที่ค่าคะแนน 0.595 และหากนำไปแปลงผลเพื่อนำเสนอค่าตัวชี้วัดตามแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 – 2569) จะมีค่าคะแนนตัวชี้วัดส่วนใหญ่บรรลุเป้าหมายในระยะแรกของแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

ในส่วนของการสังเกตการณ์สำคัญที่เกี่ยวข้องเนื่องกับกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย จากการวิเคราะห์สถานการณ์กระบวนการยุติธรรมผ่านกรอบตัวชี้วัด พบว่า สถานการณ์การสร้างความรับรู้เข้าใจกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรมดีขึ้นภายหลังการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 คลี่คลาย โดยควรมีการสร้างความรับรู้เข้าใจเกี่ยวกับ พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นुकคนสูญหาย พ.ศ. 2565 ที่เป็นกฎหมายใหม่เพิ่มมากขึ้น คดีอาชญากรรมที่ควรให้ความสนใจคือคดีการก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นและคดีหลอกลวงฉ้อโกงโดยเฉพาะในช่องทางออนไลน์ทวีความรุนแรงมากขึ้น แม้จะได้มีการออกกฎหมายและมาตรการต่าง ๆ เพื่อต่อต้านอาชญากรรมดังกล่าว ยังมีปัญหาคดีที่รับแจ้งน้อยกว่าคดีที่เกิดขึ้นจริงมากซึ่งเป็นปัญหาในการกำหนดนโยบายการแก้ปัญหาอาชญากรรมและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ยังมีปัญหาการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายที่ยังไม่สามารถนำไปสู่การแก้ไขปรับปรุงกฎหมาย การออกกฎหมาย หรือยกเลิกกฎหมายที่ไม่จำเป็น หรือปรับปรุงระบบการทำงานของหน่วยงานเพื่อแก้ไขปัญหาการบังคับใช้กฎหมายให้กฎหมายทันต่อสภาวะการณที่เปลี่ยนแปลงและไม่เป็นภาระกับประชาชนมากเกินไป ปัญหาการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานซึ่งสะท้อนในตัวชี้วัดต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นความถูกต้องเที่ยงธรรม ความโปร่งใส ระยะเวลาการให้บริการ การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ การรับเรื่องร้องเรียน โดยทั่วไปแล้วในส่วนของการขับเคลื่อนกระบวนการยุติธรรมที่ได้รับการประเมินจากองค์กรหรือหน่วยงานนานาชาติประเทศไทยจะมีผลการปฏิบัติค่อนข้างดีและมีแนวโน้มดีขึ้น ยกเว้นตัวชี้วัดหลักนิติธรรมของโครงการยุติธรรมโลก (World Justice Project's Rule of Law Index) และดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชัน (CPI: Corruption Perception Index) ที่มีสถานการณ์แย่ลง

กระบวนการยุติธรรมไทยยังมีปัญหาซึ่งยังคงมีปัญหามิได้รับการแก้ไข เช่น ยังไม่มีนโยบายในการลดภาระของประชาชนในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเป็นรูปธรรม ยังขาดหน่วยงานด้านการให้ความช่วยเหลือเหยื่ออาชญากรรมหรือการดูแลพิเศษต่อเหยื่อที่ได้รับความเสียหายทางร่างกายหรือจิตใจ (Victim Support) และการป้องกันการจับกุมคุมขังผู้บริสุทธิ์ นอกจากนี้ยังมีประเด็นที่น่าสนใจว่ามีบางประเด็นที่เคยมีการพัฒนาไปแล้วแต่ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 กลับมีปัญหาดิดขัดและทำให้สถานการณ์แย่ลงกว่าเดิม เช่น การเชื่อมโยงข้อมูลสารสนเทศผู้กระทำผิด

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

โครงการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดและวิเคราะห์สถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เป็นการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัด 10 ด้าน จำนวน 44 ตัวชี้วัด รายงานในส่วนนี้เป็นการสรุปข้อค้นพบและสถานการณ์สำคัญด้านกระบวนการยุติธรรมที่สำคัญ แนวทางการจัดเก็บรวบรวมสถิติข้อมูลเพื่อพัฒนาตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย และข้อค้นพบสำคัญในการพัฒนาตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย จากการจัดเก็บและประเมินผลตัวชี้วัดดังกล่าวในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สามารถสรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1 ระเบียบวิธีวิจัย

การดำเนินการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย (Thailand Justice Index) จำแนกวิธีการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดเป็น 3 รูปแบบ ได้แก่ 1) การสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS) 2) การจัดเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง (Self-Assessment and Observation: SA+OB) 3) การจัดเก็บข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data: AD) มีรายละเอียดดังนี้

5.1.1 การสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS)

ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลด้วยกระบวนการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ทำการสำรวจในประเด็นการรับรู้สิทธิทางกฎหมาย ความรู้พื้นฐานและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ความเชื่อมั่นโดยทั่วไปของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรม ความพึงพอใจต่อการรับบริการหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ระดับการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางเลือกและการระงับข้อพิพาท ระดับการเคารพกฎหมายของประชาชน

การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการสำรวจข้อมูล โดยการสำรวจตามโครงการนี้ใช้เครื่องมือแบบสอบถามและการสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้า (Face-to-Face) การสุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอนเป็นระดับขั้น (Multi-Stage Random Sampling) จาก 6 ภูมิภาคทั่วประเทศและกรุงเทพฯ ได้แก่ ภาคกลาง ภาคใต้ ภาคใต้ชายแดน ภาคตะวันออก ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และกรุงเทพฯ โดยมีกลุ่มตัวอย่างภูมิภาคละ 420 คน จำนวน 2,940 ตัวอย่าง โดยแบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่เคยและกลุ่มตัวอย่างที่ไม่เคยติดต่อ/รับบริการในหน่วยงานของกระบวนการยุติธรรมในระยะเวลาไม่เกิน 5 ปี จำนวนเท่า ๆ กัน จากนั้นจึงนำผลการสำรวจที่ได้มารายงานค่าคะแนนดัชนี โดยแปลงค่าคะแนนจากแบบสอบถามเป็นค่าร้อยละแล้วนำไปแสดงผลในลักษณะค่าคะแนนดัชนีตัวชี้วัดคะแนนเต็ม 1.000

5.1.2 การจัดเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง (Self-Assessment and Observation: SA+OB)

ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลโดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรายงานผลการดำเนินงานโดยการให้ข้อมูลประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับตัวชี้วัดจากคำถามปลายเปิดในแบบประเมินตนเอง ในการเก็บข้อมูลมีการจัดประชุมชี้แจงวัตถุประสงค์และข้อมูลที่ต้องการในแต่ละตัวชี้วัดให้ผู้แทนหน่วยงานทราบและประเมินตนเอง จากนั้นทำการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิทำการประเมินและวิเคราะห์ผลการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย แล้วจึงนำค่าคะแนนประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านมาเฉลี่ยและรายงานเป็นค่าคะแนนดัชนีตัวชี้วัดคะแนนเต็ม 1.000

5.1.3 การจัดเก็บข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data: AD)

ดำเนินการโดยรวบรวมข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data: AD) จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แล้วทำการประเมิน 2 ส่วน ได้แก่ คะแนนผลการปฏิบัติงานซึ่งใช้วิธีการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานกับค่าเป้าหมาย (Baseline) ซึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ค่าแนวโน้มเชิงเส้น (Linear Trendline Analysis) และคะแนนคุณภาพของข้อมูลซึ่งเป็นผลจากการประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ จากนั้นจึงนำคะแนนทั้ง 2 ส่วนมารวมกัน และนำมารายงานเป็นค่าคะแนนดัชนีตัวชี้วัดคะแนนเต็ม 1.000

5.2 ผลการจัดเก็บวิเคราะห์และประเมินผลตัวชี้วัด

การพัฒนาตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย (Thailand Justice Indicator) ในครั้งนี้ ได้มีการนำประเด็นสำคัญที่เป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนาตัวชี้วัดตั้งแต่ที่เป็นตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (REGRADE) เดิมมาพัฒนาตัวชี้วัดนี้ พร้อมทั้งทำการบูรณาการตัวชี้วัดแผนแม่บทการพัฒนาบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติฉบับ 4 (พ.ศ. 2566 – 2569) และตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) เข้ามารวมเป็นตัวชี้วัดเดียวกัน รวมถึงนำประเด็นจากตัวชี้วัดหลักนิติธรรม (Rule of Law Index) ของโครงการความยุติธรรมโลก (World Justice Project: WJP) มาประกอบเป็นประเด็นการเก็บข้อมูลในโครงการนี้ ในการจัดเก็บข้อมูลในครั้งนี้ได้มีการนำตัวชี้วัดที่มีขอบเขตเนื้อหาและวัตถุประสงค์ในการประเมินมารวมเป็นตัวชี้วัดเดียวกันเพื่อให้จัดเก็บข้อมูลในครั้งเดียวกันไม่ซ้ำซ้อน และในบางตัวชี้วัดที่ต้องมีการประเมินในหลากหลายมิติก็อาจมีการประเมินควบคู่กันทั้งการสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS) การจัดเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง (Self-Assessment and Observation: SA+OB) และการจัดเก็บข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data: AD)

ผลการจัดเก็บตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาทั้ง 10 ด้าน จำนวน 44 ตัวชี้วัด ในภาพรวม ปรากฏค่าคะแนนรวม 0.617 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างดี โดยผลการประเมินปรากฏดังนี้

ตารางที่ 5.1 ผลการจัดเก็บตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย

ด้านที่	ตัวชี้วัดรายด้าน	คะแนนดัชนี
1	ระดับการรับรู้กฎหมาย สิทธิพื้นฐาน และความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก	0.640
2	ความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย	0.559
3	การมีกฎหมายที่ดี ประชาชนเคารพกฎหมาย	0.625
4	การบังคับใช้กฎหมายถูกต้อง เทียบธรรม	0.595
5	กระบวนการยุติธรรมบนพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี	0.698
6	การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ	0.519
7	การปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดในกระบวนการยุติธรรม	0.448
8	การพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล	0.634
9	ความสำเร็จการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในกระบวนการยุติธรรม	0.753
10	ประชาชนให้ความเชื่อมั่น เชื่อถือ ศรัทธาในกระบวนการยุติธรรม	0.696
ค่าคะแนน Thailand Justice Index		0.617

5.3 ผลการวิเคราะห์สถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย

จากการวิเคราะห์สถานการณ์ด้านกระบวนการยุติธรรมที่สำคัญ ปรากฏข้อค้นพบที่แสดงให้เห็นถึงภาพรวมสถานการณ์อาชญากรรมที่สะท้อนให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ และจุดอ่อน-จุดแข็งของกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย สรุปได้ดังนี้

1) สถานการณ์การรับรู้กฎหมายและสิทธิพื้นฐานของประชาชนเมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อนหน้ามีแนวโน้มดีขึ้นโดยมีค่าคะแนนสูงกว่าปีก่อนหน้าอย่างเห็นได้ชัด แต่ยังคงมีการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายและความรู้พื้นฐานให้กับประชาชนในประเด็นของกฎหมายที่ออกใหม่อันได้แก่ พ.ร.บ.ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 ที่เป็นกฎหมายใหม่ และช่องทางในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมซึ่งกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยได้มีความพยายามในการพัฒนากลไกต่าง ๆ ให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมให้มากขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ยังปรากฏว่าประชาชนจำนวนมากก็ยังไม่ได้รับรู้หรือรับทราบถึงช่องทางในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมต่าง ๆ เหล่านี้ โดยในส่วนของ การสำรวจความรู้ เข้าใจกฎหมาย สิทธิพื้นฐาน และช่องทางในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม พบว่า การรับรู้เกี่ยวกับช่องทางในการ

เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมเป็นด้านที่ได้คะแนนต่ำสุด (0.582) เมื่อเปรียบเทียบกับค่าคะแนนในภาพรวมของตัวชี้วัดในด้านนี้ที่ค่อนข้างดี (ค่าคะแนน 0.640) โดยช่องทางที่ควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับรู้มากยิ่งขึ้น ได้แก่ สายด่วนยุติธรรม การรับบริการดูแลผู้กระทำผิดหลังปล่อย การขอรับเงินช่วยเหลือต่อผู้คดี การร้องเรียนหากคดีไม่คืบหน้าล่าช้า การจัดหาทนาย การติดตามยึดอายัดทรัพย์สินในคดีแพ่ง การขอความช่วยเหลือเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ในเรือนจำ และการขอรับความช่วยเหลือผ่านองค์กรพัฒนาภาคเอกชน

2) สถานการณ์อาชญากรรมที่ควรให้ความสำคัญซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด ได้แก่ คดีก่อความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในปี พ.ศ. 2566 อย่างเห็นได้ชัดและมีการก่อเหตุสูงกว่าปีอื่น ๆ มาก และคดีหลอกลวงฉ้อโกง

3) เมื่อนำข้อมูลผลการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชนมาเทียบเคียงกับสถิติอาญาประกอบกับการประเมินคุณภาพข้อมูลสถิติอาชญากรรมของประเทศไทยพบว่า ประเทศไทยกำลังประสบปัญหาเรื่องคุณภาพของการจัดเก็บข้อมูลสถิติอาชญากรรมให้ตรงกับความเป็นจริง จากการสำรวจข้อมูลอาชญากรรมภาคประชาชน (Crime Victimization Survey) ปรากฏว่ามีการหลายกลุ่มประเภทคดีมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องอย่างเห็นได้ชัด ไม่ว่าจะเป็น ความผิดต่อชีวิตร่างกายและเพศ คดีหลอกลวงฉ้อโกง แต่แนวโน้มสถิติคดีอาญากลับมีแนวโน้มลดน้อยลงรวมถึงมีอัตราการจับกุมคดีสูงถึงกว่าร้อยละ 90 ซึ่งอาจไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงหรือในบางกลุ่มคดีที่ไม่ปรากฏสถิติคดีหรือปรากฏสถิติคดีในจำนวนน้อยมาก แต่ปรากฏว่าเป็นคดีที่พบเห็นได้ และสามารถสำรวจได้จากการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชนในอัตราที่สูง เช่น การเลือกปฏิบัติ ถูกลวงละเมิด ความเป็นส่วนตัว เรียกรับสินบน เจ้าหน้าที่รัฐใช้อำนาจโดยมิชอบ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงปัญหาการไม่รับแจ้งความหรือปัญหาการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของเหยื่ออาชญากรรมในกลุ่มนี้

4) แม้จะได้มีความพยายามในการพัฒนาระบบการรับแจ้งความออนไลน์ในคดีหลอกลวงฉ้อโกง คดีอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ ซึ่งทำให้มีการรับแจ้งคดีอาชญากรรมใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากยิ่งขึ้นอย่างชัดเจนในปีก่อนหน้า แต่ปรากฏว่าในการประเมินปี 2566 กลับพบว่าในคดีหลอกลวงฉ้อโกงยังปรากฏปัญหาการไม่รับแจ้งความคดีอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคดีหลอกลวงกลับมีตัวเลขการรับแจ้งความที่น้อยลงมากจากปีก่อนหน้าที่ได้เริ่มมีระบบการรับแจ้งความออนไลน์ ซึ่งไม่สอดคล้องกับการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชนที่พบเหยื่ออาชญากรรมในอัตราสูงขึ้นเรื่อย ๆ อย่างต่อเนื่อง

5) การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายในช่วงของการรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและการนำผลการรับฟังความคิดเห็นไปประกอบการพิจารณากฎหมายในช่วงก่อนการออกกฎหมายหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายนั้นได้รับการประเมินค่อนข้างดีแสดงให้เห็นถึงการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมชัดเจน ต่างกับการติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์หลังการออกกฎหมายหรือการทบทวนกฎหมายที่มีอยู่ ยังมีปัญหาว่ายังไม่มีดำเนินการ

อย่างจริงจัง และมีหน่วยงานเจ้าของกฎหมายที่ดำเนินการทบทวนกฎหมายจนนำไปสู่การแก้ไขกฎหมายหรือปรับปรุงการทำงานน้อยอยู่

6) จากการประเมินเรื่องกระบวนการยุติธรรมที่ถูกต้องเที่ยงธรรมพบว่าเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่ต้องให้ความสำคัญในการพัฒนากระบวนการยุติธรรม โดยหากประเมินจากกลไกและแนวทางปฏิบัติในการกำกับดูแลตรวจสอบการใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานในการจับกุม สอบสวน สั่งคดี หรือพิจารณาให้เป็นไปด้วยความถูกต้องปราศจากอคติ (Accuracy and Impartiality) นั้นมีแนวทางหรือขั้นตอนการปฏิบัติชัดเจน แต่ในด้านอื่น ๆ เช่น การเลือกปฏิบัติ (Discrimination) การทุจริตในกระบวนการยุติธรรม การแทรกแซงกระบวนการยุติธรรม และข้อมูลการร้องเรียนหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมได้สะท้อนว่าในประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้ยังมีปัญหายู่มาก จากข้อมูลการร้องเรียนหรือข้อมูลคดีจากหน่วยงานกลาง (เช่น กสม. ป.ป.ช. ป.ป.ท.) พบว่ามีการร้องเรียนหรือข้อมูลเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมอยู่มาก แต่ในส่วนการตรวจสอบเรื่องร้องเรียนโดยหน่วยงานของตนเองกลับมีจำนวนเรื่องร้องเรียนเพียงเล็กน้อยซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงจุดอ่อนและช่องทางการใช้กลไกในการตรวจสอบติดตามเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าว

7) การประเมินด้านกระบวนการยุติธรรมบนพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance Justice) พบว่าในภาพรวมกระบวนการยุติธรรมไทยได้พัฒนาในเรื่องความโปร่งใสและการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีได้ดี แต่ยังมีปัญหาสำคัญที่ยังเป็นปัญหาที่มีมานานโดยยังไม่ได้รับการแก้ไขซึ่งพบจากการประเมินตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมมาโดยตลอด ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการลดขั้นตอนและระยะเวลาการให้บริการที่ยังไม่มีการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม การตระหนักถึงต้นทุนและภาระค่าใช้จ่ายของประชาชนในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และการบูรณาการข้อมูลกระบวนการยุติธรรม ซึ่งควรจะมีการริเริ่มแผนปฏิบัติการอย่างเป็นรูปธรรมในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าว

8) การประเมินด้านการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ พบว่า หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยมีกรอบกฎหมาย ขั้นตอน และมาตรฐานการปฏิบัติในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนที่ดี แต่ในทางปฏิบัติแล้วมักจะเกิดปัญหาไม่ว่าจะเป็นเรื่องการละเมิดหลักการบังคับใช้กฎหมายโดยชอบตามกระบวนการอันควร (Due Process) ก็ยังปรากฏในตัวชี้วัดสากลและการประเมินตัวชี้วัดของไทยเองว่ายังมีโอกาสในการละเมิดหลักปฏิบัติอยู่ ขาดกลไกและการปฏิบัติที่เพียงพอในการป้องกันไม่ให้มีการจับกุมหรือคุมขังผู้บริสุทธิ์ (แพะ) กระบวนการยุติธรรมยังไม่ได้ตระหนักถึงปัญหาการละเมิดสิทธิเท่าที่ควร โดยยังไม่มีข้อมูลการร้องเรียนเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิเรื่องสำคัญไม่ว่าจะเป็นการใช้อำนาจเกินควร (Abuse of Power) การซ้อมทรมานหรือบังคับบุคคลสูญหาย ซึ่งหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีข้อมูลสถิติในส่วนนี้น้อยมาก ทั้งที่มีการร้องเรียนจากหน่วยรับเรื่องร้องเรียนกลางหรือจากการสำรวจข้อมูลอาชญากรรมภาคประชาชนยังมีปัญหาในประเด็นดังกล่าวอยู่มาก สะท้อนให้เห็นว่าหน่วยงานยังไม่ให้ความสำคัญกับการคุ้มครองเหยื่อที่ถูกละเมิดสิทธิเสรีภาพเท่าที่ควร หรือยังไม่มี

ช่องทางให้เหยื่อเข้าถึงได้อย่างเพียงพอ โดยประเด็นด้านการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพเป็นประเด็นที่ได้คะแนนต่ำสุด และเป็นประเด็นที่ได้คะแนนต่ำมากคือ 0.46 จากการประเมินในระดับสากลจากดัชนีชี้วัดหลักนิติธรรมของโครงการความยุติธรรมโลก (World Justice Project)

9) แนวโน้มอัตราการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นโทษจากเรือนจำและผู้พ้นคุมประพฤติมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น อย่างเห็นได้ชัด ในขณะที่กระบวนการยุติธรรมให้ความสำคัญกับการติดตามผู้พ้นโทษให้กลับไปใช้ชีวิตในสังคม อย่างปกติสุขเพิ่มมากขึ้นและมีข้อมูลในส่วนนี้ที่ชัดเจน อย่างไรก็ตามจากการประเมินตัวชี้วัดก็ยังพบว่ากระบวนการยุติธรรมไทยยังขาดหน่วยงานและมาตรการในการดูแลที่ชัดเจนในการดูแลผู้กระทำผิดหลังปล่อย (Aftercare Service)

10) มีประเด็นควรเฝ้าระวังเกี่ยวกับสัดส่วนผู้ต้องขังระหว่างการพิจารณาคดีซึ่งเริ่มมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น

11) จากการประเมินมาตรฐานการปฏิบัติตามมาตรฐานสากลด้านกระบวนการยุติธรรมพบว่าประเทศไทย มีการขับเคลื่อนการแก้ปัญหาและยกระดับมาตรฐานสากลในหลายด้าน ซึ่งจากทั้งการประเมินภายในประเทศด้วย ตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมหรือจากการเปรียบเทียบค่าคะแนนของประเทศไทยจากการจัดอันดับโดยองค์การ ระดับสากลก็มีการปฏิบัติในหลายด้านที่มีความก้าวหน้าที่ดี ไม่ว่าจะเป็น การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนา อย่างยั่งยืน การป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์ การต่อต้านการฟอกเงิน แต่ยังมีด้านที่ยังเป็นปัญหาและต้องให้ ความสำคัญในการแก้ไขปรับปรุงคือ การทุจริตคอร์รัปชัน และการยกระดับดัชนีหลักนิติธรรม (Rule of Law Index) ที่มีค่าคะแนนต่ำอยู่

12) ในส่วนของการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเป็นส่วนที่ได้รับการประเมินว่าการดำเนินการอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรมทั้งในด้านความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ความร่วมมือกับภาคประชาชนหรือ เครือข่ายประชาสังคม ความร่วมมือระหว่างประเทศ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าความร่วมมือเชิงเครือข่ายในการทำงาน ร่วมกันระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเองเป็นด้านที่ได้รับการประเมินต่ำสุดในตัวชี้วัดนี้

13) ในส่วนของความเชื่อมั่น เชื่อถือ ศรัทธากระบวนการยุติธรรมในปี พ.ศ. 2567 มีค่าคะแนนสูงกว่า ปี พ.ศ. 2566 อยู่บ้างเล็กน้อย จากเดิมร้อยละ 62.50 เพิ่มเป็นร้อยละ 63.80

5.4 ข้อค้นพบสำคัญในการพัฒนาตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรม

จากการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย (Thailand Justice Indicator) และการ ทบทวนเครื่องมือในการจัดเก็บตัวชี้วัดในแต่ละตัว มีข้อค้นพบสำคัญที่ควรนำมาพิจารณาปรับปรุงพัฒนาตัวชี้วัด ในระยะต่อไปดังนี้

1) ในการประเมินตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมกลุ่มการสำรวจข้อมูลภาคประชาชนยังพบว่า แม้จะมีความพยายามในการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวนมากและกำหนดสัดส่วนทั้งประชาชนที่ได้ใช้บริการหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและประชาชนที่ไม่ได้ใช้บริการหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม แต่ในความจริงแล้วยังพบว่าสำหรับบางหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมนั้น แทบจะไม่มีกลุ่มตัวอย่างประชาชนไปรับบริการ ซึ่งอาจทำให้ผลการประเมินไม่ครอบคลุมทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม จากข้อจำกัดในด้านงบประมาณที่ไม่สามารถขยายกลุ่มตัวอย่างประชาชนทั่วไปได้มากกว่านี้ ในระยะต่อไปอาจพิจารณาให้มีการประเมินจากผู้รับบริการที่เข้ามาใช้บริการตรงจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเพื่อให้มีการประเมินประชาชนให้ครอบคลุมทุกหน่วยงาน

2) ในการประเมินตัวชี้วัดบางตัวใช้รูปแบบการประเมินการสังเกตและการประเมินตนเอง (Self-Assessment and Observation: SA+OB) แต่เป็นการประเมินแนวทางการพัฒนาข้อมูลที่จะต้องมีการพัฒนากระบวนการยุติธรรม ได้แก่ จำนวนระยะเวลาการให้บริการเฉลี่ยของกระบวนการยุติธรรม จำนวนคดีที่ไม่เสร็จสิ้นตามระยะเวลาดำเนินการ ต้นทุนต่อหน่วยในกระบวนการยุติธรรม และต้นทุนการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมภาคประชาชน ตัวชี้วัดเหล่านี้แต่เดิมยังไม่ได้มีการจัดเก็บข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการอย่างเป็นทางการ ในการจัดทำตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา (REGRADE) ในช่วงแรกจึงได้พยายามกระตุ้นให้เกิดการผลักดันให้มีการจัดทำข้อมูลโดยประเมินในลักษณะแบบการสังเกตและการประเมินตนเอง (Self-Assessment and Observation: SA+OB) เนื่องจากหากใช้สถิติข้อมูลในการประเมินหน่วยงานต่าง ๆ ก็จะไม่มีความสถิติข้อมูลสำหรับประเมินตัวชี้วัด ปัจจุบันในการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดได้มีการแยกประเมินทั้งผลการปฏิบัติงานและคุณภาพข้อมูลอยู่แล้ว แม้จะเป็นข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ บางตัวที่ยังไม่มีการจัดเก็บและรายงานข้อมูลก็ยังสามารถใช้เกณฑ์การประเมินคุณภาพมาประเมินเพื่อให้เกิดการผลักดันการพัฒนาข้อมูลได้ ดังนั้น ในระยะต่อไปควรมีการปรับปรุงตัวชี้วัดเกี่ยวกับข้อมูลกระบวนการยุติธรรมให้เป็นตัวชี้วัดในลักษณะของการจัดเก็บข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data: AD) แทน

3) จากการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง (Self-Assessment and Observation: SA+OB) บางตัวยังปรากฏว่ามีหลายหน่วยงานไม่สามารถรายงานได้เนื่องจากไม่เกี่ยวข้องกับภารกิจของหน่วยงานของตนเอง รวมถึงผู้ทรงคุณวุฒิผู้ประเมินก็มีความเห็นว่าน่าจะไม่ใช่เกี่ยวข้องกับบทบาทและภารกิจของหน่วยงาน ในส่วนตัวชี้วัดเหล่านี้ในระยะต่อไปควรมีการจัดกลุ่มหน่วยงานผู้รายงานประเมินให้ตรงกับตัวชี้วัด เช่น กลุ่มหน่วยงานจับกุมคุมขัง กลุ่มหน่วยงานใช้ดุลยพินิจ กลุ่มหน่วยงานพัฒนาพฤตินิสัย กลุ่มหน่วยงานให้บริการช่วยเหลือ เป็นต้น

4) จากการเก็บข้อมูลการประเมินตัวชี้วัดเกี่ยวกับผลสำเร็จกระบวนการยุติธรรมทางเลือกที่ใช้สัดส่วนผลสำเร็จของคดีที่เข้าสู่การไกล่เกลี่ย พบว่า ส่วนใหญ่แล้วหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมที่มีหน้าที่หลายหน่วยงานมีการรายงานสัดส่วนผลสำเร็จในอัตราที่สูงมาก แต่ในความเป็นจริงแล้วกลับไม่ได้สะท้อนว่ากระบวนการยุติธรรมทางเลือกได้ช่วยเบี่ยงเบนคดีออกจากกระบวนการยุติธรรมกระแสหลักมากนักน้อยเพียงใด ในการประเมินระยะต่อไปควรมีการปรับเปลี่ยนเป็นการใช้สถิติคดีที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทั้งหมดเป็นฐาน แล้วพิจารณาว่ากระบวนการยุติธรรมทางเลือกที่ดำเนินได้สำเร็จเป็นสัดส่วนเท่าไรของคดีที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมทั้งหมดแทน

5.5 ข้อค้นพบสำคัญสำหรับการพัฒนาประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรม

การประเมินตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย (Thailand Justice Indicator) และวิเคราะห์สถานการณ์อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ปรากฏข้อค้นพบสำคัญที่ควรนำมาพิจารณาสำหรับการนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางอาญาของประเทศไทยและการพัฒนาทางวิชาการ ดังนี้

5.5.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ระยะสั้น

1) จากการประเมินค่าคะแนนตัวชี้วัดด้านการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในกระบวนการยุติธรรมเป็นด้านที่ได้คะแนนดัชนีต่ำที่สุด คือ 0.448 อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ซึ่งเป็นผลจากแนวโน้มอัตราการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นโทษจากเรือนจำและผู้พ้นคุมประพฤติมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างเห็นได้ชัด และกระบวนการยุติธรรมไทยยังขาดหน่วยงานและมาตรการในการดูแลที่ชัดเจนในการดูแลผู้กระทำผิดหลังปล่อย (Aftercare Service) ดังนั้นกระบวนการยุติธรรมจึงควรให้ความสำคัญกับการให้การศึกษา การฝึกอาชีพที่เหมาะสม รวมทั้งมีมาตรการติดตามดูแลผู้พ้นโทษหลังปล่อยอย่างจริงจัง

2) จากการประเมินค่าคะแนนตัวชี้วัดด้านการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ (คะแนนดัชนี 0.519) เป็นประเด็นที่ได้คะแนนดัชนีค่อนข้างต่ำ ซึ่งหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยส่วนใหญ่เข้าใจว่า เพียงแค่มีกรอบกฎหมาย แนวทางปฏิบัติ และมาตรฐานการปฏิบัตินั้นมีความครบถ้วนแล้ว แต่จากการประเมินตัวชี้วัดได้สะท้อนให้เห็นอย่างชัดเจนว่ายังปรากฏเหตุการณ์ในการละเมิดหลักแนวทางปฏิบัติในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพอยู่เสมอ ในขณะที่ระบบการให้ความช่วยเหลือคุ้มครองยังไม่สามารถเข้าถึงประชาชนได้อย่างแท้จริง มีเพียงประชาชนจำนวนเล็กน้อยที่สามารถเข้าถึงระบบการร้องเรียนและให้ความช่วยเหลือ ดังนั้นหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมโดยเฉพาะในส่วนของหน่วยงานคุมขังจับกุมจะต้องให้ความสำคัญต่อการพัฒนาระบบ

การตอบสนอง หากมีการละเมิดหลักแนวทางปฏิบัติในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพให้เข้าถึงประชาชนได้มากขึ้น และมีการดำเนินการอย่างจริงจังเมื่อพบเหตุการณ์ละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชน

3) ให้ความสำคัญกับสถานการณ์อาชญากรรมในประเด็นที่พบการเพิ่มขึ้นของคดีอย่างเห็นได้ชัด เช่น การก่อความไม่สงบหรือการก่อการร้ายในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และรวมถึงอาชญากรรมสำคัญที่ยังไม่ปรากฏ การรายงานเหตุหรือมีการรายงานเหตุเพียงเล็กน้อยไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริงอันเป็นอาชญากรรมที่เจ้าหน้าที่ ในกระบวนการยุติธรรมมองไม่เห็น (Dark Figure) อันได้แก่ การจับกุม หรือคุมขังผู้บริสุทธิ์ (แพะ) การเลือกปฏิบัติ ถูกล่วงละเมิดความเป็นส่วนตัว เรียกรับสินบน เจ้าหน้าที่รัฐใช้อำนาจโดยมิชอบ (Abuse of Power) เป็นต้น

4) จากผลการสำรวจความรู้เข้าใจกฎหมายและสิทธิพื้นฐาน ประชาชนมีความรู้และความเข้าใจเพิ่มขึ้น อย่างชัดเจนเมื่อเปรียบเทียบกับการประเมินปีก่อนหน้า แต่ควรมีการเผยแพร่การรับรู้เข้าใจเกี่ยวกับช่องทางการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมต่าง ๆ ที่ยังเป็นจุดอ่อนให้มากขึ้น เช่น สายด่วนยุติธรรม การรับบริการดูแล ผู้กระทำผิดหลังปล่อย การขอรับเงินช่วยเหลือต่อสู้อย่างดี การร้องเรียนหากคดีไม่คืบหน้าล่าช้า การจัดหาทนาย การติดตามยึดอายัดทรัพย์สินในคดีแพ่ง การขอความช่วยเหลือเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ในเรือนจำ และการขอรับความช่วยเหลือผ่านองค์กรพัฒนาภาคเอกชน เป็นต้น

5) ระบบการให้ความช่วยเหลือประชาชนในเรื่องของการรับแจ้งความออนไลน์ในคดีลอบวางมือ และอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์ที่ทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติพัฒนาขึ้นเพื่อให้ความช่วยเหลือประชาชน ที่ตกเป็นเหยื่อในปีประเมินก่อนหน้าส่งผลดีต่อการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและการรวบรวมข้อมูลอาชญากรรม เพื่อดำเนินคดีกับคนร้ายอย่างเห็นได้ชัด แต่จากการประเมินตัวชี้วัดในครั้งนี้นักสืบพบว่าความจริงจังในการ ดำเนินการลดน้อยลงซึ่งในทางนโยบายควรมีการกำกับดูแลตรวจสอบการรับคดีของพนักงานสอบสวน และพัฒนา ระบบการทำสำนวนการสอบสวนของคดีในกลุ่มนี้ให้กระชับรวดเร็วมากขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับปริมาณ อาชญากรรมที่เพิ่มสูงขึ้น

ระยะกลาง

6) ควรมีการพัฒนาการระบบเชื่อมโยงข้อมูลกระบวนการยุติธรรมระหว่างต่างหน่วยงานในกระบวนการ ยุติธรรมโดยเน้นให้เกิดขึ้นจริงและกำหนดโครงการพัฒนาในระยะถัดไป โดยกำหนดเป็นเป้าหมายการพัฒนา กระบวนการยุติธรรมในระยะต่อไป อันได้แก่ การเชื่อมโยงข้อมูลทางคดี ประวัติอาชญากร และผลคดีระหว่าง ตำรวจกับหน่วยงานด้านการพัฒนาพฤตินิสัย รวมถึงการยกเลิกการนำข้อมูลจากเอกสารมาบันทึกลงระบบ ให้มีความซ้ำซ้อนเป็นภาระงานเพิ่มขึ้นซึ่งจากการประเมินยังเป็นปัญหาสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของ

ความพยายามในการบูรณาการข้อมูลยังขาดความต่อเนื่อง และระบบที่เคยมีการพัฒนาไว้กลับไม่สามารถใช้การต่อได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของระบบการคำนวณอัตราการกระทำผิดซ้ำ

7) ประเทศไทยยังไม่มีระบบงานที่ชัดเจนด้านการช่วยเหลือดูแลเหยื่ออาชญากรรมและการช่วยเหลือผู้บริสุทธิ์ที่ถูกคุมขังจับกุมนอกเหนือจากการให้เงินชดเชยเยียวยา และระบบการดูแลผู้กระทำผิดหลังปล่อย (Aftercare Service) ซึ่งสะท้อนจากการประเมินตัวชี้วัด ในระยะต่อไปควรมีการพัฒนากลไกในการช่วยเหลือผู้ถูกกล่าวหาคดีที่เป็นผู้ยากไร้หรือผู้ที่ถูกควบคุมตัวให้สามารถเข้าถึงบริการในการทบทวนพยานหลักฐาน เพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของตนเอง ดังนั้นจึงควรมีการพิจารณาอย่างจริงจังในการสร้างกลไกด้านการช่วยเหลือดูแลเหยื่อ (Victim Support) การช่วยเหลือตรวจสอบกรณีมีการจับผู้บริสุทธิ์มาดำเนินคดี (Miscarriage Case Review) และการดูแลผู้กระทำผิดหลังปล่อย ซึ่งอาจมีการขยายขอบเขตความร่วมมือให้ภาคประชาสังคมหรือองค์กรพัฒนาภาคเอกชนมาช่วยเหลือนอกเหนือจากหน่วยงานภาครัฐก็ได้

5.5.2 ข้อเสนอเชิงวิชาการ

1) การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายเพื่อให้เกิดการสร้างและปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัยและไม่เป็นภาระกับประชาชนมากเกินไป ควรมีการกำหนดวงรอบในการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางกฎหมายในแต่ละกลุ่มให้ชัดเจน และที่ผ่านมายังพบว่า การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายยังจำกัดอยู่เฉพาะในมุมมองหน่วยงานภาครัฐ ยังไม่เปิดกว้างให้ประชาชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียชัดเจน และที่สำคัญควรมีการกำหนดหน่วยงานเจ้าภาพและผู้กำกับติดตามการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายให้ชัดเจนเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนที่เป็นรูปธรรมซึ่งเป็นจุดอ่อนที่พบจากการประเมินในครั้งนี้

2) การประเมินระบบติดตามสถานะคดี Tracking และความพึงพอใจของประชาชนต่อระบบ ควรครอบคลุมหน่วยงานหลักในกระบวนการยุติธรรมทุกหน่วยงาน ไม่เฉพาะตำรวจ อัยการ ศาล

3) การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมในลักษณะของการบูรณาการข้อมูลขาดความต่อเนื่องซึ่งสะท้อนให้เห็นจากการพัฒนาสถิติการกระทำผิดซ้ำผ่านระบบ Data Lake และระบบ DXC ที่เคยมีการพัฒนาระบบข้อมูลที่ดีแต่ขาดการบำรุงรักษาและงบประมาณในการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง รวมถึงขาดการนำเข้าข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน ทำให้ระบบข้อมูลไม่สามารถจัดทำสถิติที่น่าเชื่อถือได้ จึงควรมีการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาระบบสถิติในส่วนนี้และกำหนดมาตรฐานในการบันทึกและส่งต่อข้อมูลของหน่วยงานต่าง ๆ ให้ชัดเจนเพื่อให้เกิดระบบข้อมูลที่ยั่งยืนในระยะยาว

4) จากการเก็บรวบรวมข้อมูลสถิติกระบวนการยุติธรรม ในทางวิชาการพบว่ายังมีสถิติสำคัญอีกหลายตัวที่ยังไม่มีการพัฒนาระบบการจัดเก็บและรวบรวมสถิติที่ควรมีการพัฒนาในระยะต่อไป ได้แก่ สถิติอาชญากรรม

สำคัญ สถิติคดีอาญาและสถิติคดีตาม พ.ร.บ.ที่มีโทษทางอาญาในภาพรวม สถิติเรื่องร้องเรียนในประเด็นต่าง ๆ ที่จะต้องเชื่อมโยงกับระบบการรับเรื่องร้องเรียนในวงกว้างมากกว่าระบบการรับเรื่องร้องเรียนในส่วนกลาง และเปิดช่องทางให้ประชาชนผู้เดือดร้อนหรือพบการปฏิบัติที่มีชอบในกระบวนการยุติธรรมเข้าถึง การร้องเรียนได้ง่ายขึ้น

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- เกียรติอนันต์ ล้วนแก้ว และคณะ (2560). รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำตัวชี้วัด
ประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม.
- ชวนส์ เจนการ และคณะ (2566). โครงการจ้างเหมาบริการเพื่อจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดและวิเคราะห์สถานการณ์
อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวง
ยุติธรรม.
- ธีระ สตินะรักษ์ และคณะ (2563). รายงานฉบับสมบูรณ์ (Final Report) โครงการจ้างเหมาบริการประเมินผล
การดำเนินการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา. กรุงเทพฯ:
สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม.
- มหาวิทยาลัยสวนดุสิต (2564). โครงการจ้างเหมาบริการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดประสิทธิภาพ
กระบวนการยุติธรรมทางอาญา ประจำปีงบประมาณ 2564. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการยุติธรรม
กระทรวงยุติธรรม.
- มหาวิทยาลัยสวนดุสิต (2565). โครงการจ้างเหมาบริการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดและวิเคราะห์สถานการณ์
อาชญากรรมและกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย ประจำปีงบประมาณ 2565. กรุงเทพฯ:
สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม.
- มูลนิธิเพื่อการพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ (ม.ป.ป.). SDG PORT ตัวชี้วัดและแดชบอร์ด. [Online].
แหล่งที่มา: <https://www.sdgport-th.org/indicators-dashboard/#1628148848299-14fa419c-38c6>
- รัฐบาลไทย (2566). กระทรวงยุติธรรม ประกาศเจตนารมณ์ต่อต้านทุจริต เนื่องในสัปดาห์ต่อต้านทุจริตและ
ส่งเสริมจริยธรรม “ยุติธรรมด้านโกง โปร่งใส ไม่คอร์รัปชัน”. [Online]. แหล่งที่มา:
https://www.thaigov.go.th/news/contents/ministry_details/75764
- สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย (2567). ตัวแปรที่ใช้จัดทำดัชนีชี้วัดหลักนิติธรรมปี2566 (WJP Rule of
Law Index 2023). [Online]. แหล่งที่มา:
<https://www.tijthailand.org/uploads/publication/file/20240105/th-aciluvw03489.pdf>
- สำนักงานกิจการยุติธรรม (2565). รายงานผลการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเป้าหมายที่ 16
ประจำปี 2565. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม.

สำนักงานกิจการยุติธรรม (2566). รายงานผลการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเป้าหมายที่ 16 ประจำปี 2566. กรุงเทพฯ: สำนักงานกิจการยุติธรรม กระทรวงยุติธรรม.

สำนักงานกิจการยุติธรรม (ม.ป.ป.). ตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา. [Online]. แหล่งที่มา: <https://www.oja.go.th/jpi2/>

เอกสารราชการ

แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569)

ภาษาอังกฤษ

Arajarvi N.. The Rule of Law in the 2030 Agenda. *Hague Journal on the Rule of Law* 10(1): 187-217 (2018).

Government of Canada (2022). *Federal Sustainable Development Strategy 2022 to 2026*. Québec: Environment and Climate Change Canada.

Government of the United Kingdom (2021). *Implementing the Sustainable Development Goals*. [Online]: <https://www.gov.uk/government/publications/implementing-the-sustainable-development-goals/implementing-the-sustainable-development-goals--2>

Jakab A. and Kirchmair L.. How to Develop the EU Justice Scoreboard into a Rule of Law Index: Using an Existing Tool in the EU Rule of Law Crisis in a More Efficient Way. *German Law Journal* 22(6): 936-955 (2021).

Khan I.. Shifting the Paradigm: Rule of Law and the 2030 Agenda for Sustainable Development. *World Bank Legal Review* 7: 221-240 (2016).

Sachs, J. D. et al. Six Transformations to achieve the Sustainable Development Goals. *Nature Sustainability* 2(9): 805-814 (2019).

The SDGs Promotion Headquarters (2017). *Japan's Voluntary National Review: Report on the implementation of the Sustainable Development Goals*. Ishikawa: The SDGs Promotion Headquarters.

Transparency International (2023). *Corruption Perceptions Index 2023*. [Online]: <https://www.transparency.org/en/cpi/2023/index/tha>

The World Justice Project (2023). *The World Justice Project Rule of Law Index 2023*. Washington, D.C.: The World Justice Project.

The World Justice Project (n.d.). *The Index at a glance*. [Online]:
<https://worldjusticeproject.org/rule-of-law-index/about>

UNDP, UNODC, OHCHR (2022). *SDG16 Survey Initiative Questionnaire*. [Online]:
<https://www.undp.org/publications/sdg16-survey-initiative>

U.S. Department of State (2024). *2024 Trafficking in Persons Report*. [Online]:
<https://www.state.gov/reports/2024-trafficking-in-persons-report/>

Versteeg M. and Ginsburg T.. Measuring the Rule of Law: A Comparison of Indicators. *Law & Social Inquiry* 42(1): 100-137 (2017).

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
การคัดเลือกจังหวัดตัวอย่าง

ภูมิภาค	จังหวัด	จำนวนสถิติอาชญากรรม ต่อประชากรแสนคน	ระดับสถิติคดี ต่อประชากร
ภาคกลาง	เพชรบุรี	3,064	สูง
	ชัยนาท	2,535	สูง
	ประจวบคีรีขันธ์	2,378	สูง
	สิงห์บุรี	2,355	สูง
	อ่างทอง	2,181	สูง
	ลพบุรี	2,095	สูง
	กาญจนบุรี	2,043	ปานกลาง
	พระนครศรีอยุธยา	2,037	ปานกลาง
	สมุทรปราการ	1,965	ปานกลาง
	สระบุรี	1,750	ปานกลาง
	ราชบุรี	1,701	ปานกลาง
	ปทุมธานี	1,619	ต่ำ
	นครปฐม	1,604	ต่ำ
	สุพรรณบุรี	1,535	ต่ำ
	สมุทรสาคร	1,494	ต่ำ
	สมุทรสงคราม	1,456	ต่ำ
	นนทบุรี	1,445	ต่ำ
คำอธิบาย : คัดเลือกจังหวัดในแต่ละกลุ่มระดับสถิติคดีต่อประชากรโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ดังนี้ เพชรบุรีและชัยนาทเป็นตัวแทนจังหวัดที่มีสถิติอาชญากรรมต่อประชากรในกลุ่ม ‘สูง’ สมุทรปราการและราชบุรีเป็นตัวแทนจังหวัดที่มีสถิติอาชญากรรมต่อประชากรในกลุ่ม ‘ปานกลาง’ สุพรรณบุรีและนนทบุรีเป็นตัวแทนจังหวัดที่มีสถิติอาชญากรรมต่อประชากรในกลุ่ม ‘ต่ำ’			
ภาคตะวันออก	นครนายก	5,907	สูง
	ฉะเชิงเทรา	4,966	สูง
	จันทบุรี	4,544	สูง
	ระยอง	4,308	ปานกลาง

ภูมิภาค	จังหวัด	จำนวนสถิติอาชญากรรมต่อประชากรแสนคน	ระดับสถิติคดีต่อประชากร
	ชลบุรี	3,853	ปานกลาง
	สระแก้ว	3,701	ต่ำ
	ปราจีนบุรี	3,517	ต่ำ
	ตราด	2,957	ต่ำ
คำอธิบาย : คัดเลือกจังหวัดในแต่ละกลุ่มระดับสถิติคดีต่อประชากรโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ดังนี้ นครนายกเป็นตัวแทนจังหวัดที่มีสถิติอาชญากรรมต่อประชากรในกลุ่ม ‘สูง’ ระยองเป็นตัวแทนจังหวัดที่มีสถิติอาชญากรรมต่อประชากรในกลุ่ม ‘ปานกลาง’ สระแก้วเป็นตัวแทนจังหวัดที่มีสถิติอาชญากรรมต่อประชากรในกลุ่ม ‘ต่ำ’			
ภาคตะวันออก เฉิงเหนือ	กาฬสินธุ์	2,689	สูง
	เลย	2,624	สูง
	บึงกาฬ	2,377	สูง
	อำนาจเจริญ	2,334	สูง
	สกลนคร	2,236	สูง
	ยโสธร	2,154	สูง
	นครพนม	2,139	สูง
	หนองคาย	2,128	ปานกลาง
	ร้อยเอ็ด	2,072	ปานกลาง
	ขอนแก่น	2,056	ปานกลาง
	มุกดาหาร	1,972	ปานกลาง
	หนองบัวลำภู	1,862	ปานกลาง
	มหาสารคาม	1,625	ปานกลาง
	ชัยภูมิ	1,610	ต่ำ
	ศรีสะเกษ	1,604	ต่ำ
	อุดรธานี	1,515	ต่ำ
	บุรีรัมย์	1,401	ต่ำ
	อุบลราชธานี	1,289	ต่ำ
	สุรินทร์	1,070	ต่ำ

ภูมิภาค	จังหวัด	จำนวนสถิติอาชญากรรมต่อประชากรแสนคน	ระดับสถิติคดีต่อประชากร
	นครราชสีมา	1,054	ต่ำ
คำอธิบาย : คัดเลือกจังหวัดในแต่ละกลุ่มระดับสถิติคดีต่อประชากรโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ดังนี้ ยโสธรและนครพนมเป็นตัวแทนจังหวัดที่มีสถิติอาชญากรรมต่อประชากรในกลุ่ม ‘สูง’ ขอนแก่นและมุกดาหารเป็นตัวแทนจังหวัดที่มีสถิติอาชญากรรมต่อประชากรในกลุ่ม ‘ปานกลาง’ ศรีสะเกษและนครราชสีมาเป็นตัวแทนจังหวัดที่มีสถิติอาชญากรรมต่อประชากรในกลุ่ม ‘ต่ำ’			
ภาคเหนือ	แพร่	3,964	สูง
	ลำพูน	3,321	สูง
	น่าน	2,648	สูง
	พะเยา	2,159	สูง
	อุตรดิตถ์	2,072	สูง
	ลำปาง	1,927	สูง
	เชียงราย	1,872	ปานกลาง
	ตาก	1,864	ปานกลาง
	เพชรบูรณ์	1,670	ปานกลาง
	เชียงใหม่	1,663	ปานกลาง
	แม่ฮ่องสอน	1,493	ปานกลาง
	นครสวรรค์	1,379	ต่ำ
	อุทัยธานี	1,374	ต่ำ
	สุโขทัย	1,362	ต่ำ
	กำแพงเพชร	1,178	ต่ำ
	พิษณุโลก	1,150	ต่ำ
	พิจิตร	1,126	ต่ำ
คำอธิบาย : คัดเลือกจังหวัดในแต่ละกลุ่มระดับสถิติคดีต่อประชากรโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ดังนี้ ลำพูนและอุตรดิตถ์เป็นตัวแทนจังหวัดที่มีสถิติอาชญากรรมต่อประชากรในกลุ่ม ‘สูง’ เชียงรายและแม่ฮ่องสอนเป็นตัวแทนจังหวัดที่มีสถิติอาชญากรรมต่อประชากรในกลุ่ม ‘ปานกลาง’ นครสวรรค์และสุโขทัยเป็นตัวแทนจังหวัดที่มีสถิติอาชญากรรมต่อประชากรในกลุ่ม ‘ต่ำ’			

ภูมิภาค	จังหวัด	จำนวนสถิติอาชญากรรมต่อประชากรแสนคน	ระดับสถิติคดีต่อประชากร
ภาคใต้	ระนอง	4,439	สูง
	พังงา	3,809	สูง
	ชุมพร	3,599	สูง
	สุราษฎร์ธานี	3,318	สูง
	ภูเก็ต	3,251	ปานกลาง
	สงขลา	2,927	ปานกลาง
	นครศรีธรรมราช	2,629	ปานกลาง
	พัทลุง	2,597	ต่ำ
	กระบี่	2,444	ต่ำ
	สตูล	2,405	ต่ำ
	ตรัง	2,288	ต่ำ
คำอธิบาย : คัดเลือกจังหวัดในแต่ละกลุ่มระดับสถิติคดีต่อประชากรโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ดังนี้ ระนองเป็นตัวแทนจังหวัดที่มีสถิติอาชญากรรมต่อประชากรในกลุ่ม ‘สูง’ นครศรีธรรมราชเป็นตัวแทนจังหวัดที่มีสถิติอาชญากรรมต่อประชากรในกลุ่ม ‘ปานกลาง’ กระบี่เป็นตัวแทนจังหวัดที่มีสถิติอาชญากรรมต่อประชากรในกลุ่ม ‘ต่ำ’			
ชายแดนใต้	ยะลา	1,741	สูง
	ปัตตานี	1,667	ปานกลาง
	นราธิวาส	1,562	ต่ำ
คำอธิบาย : คัดเลือกจังหวัดในแต่ละกลุ่มระดับสถิติคดีต่อประชากรโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ดังนี้ ยะลาเป็นตัวแทนจังหวัดที่มีสถิติอาชญากรรมต่อประชากรในกลุ่ม ‘สูง’ ปัตตานีเป็นตัวแทนจังหวัดที่มีสถิติอาชญากรรมต่อประชากรในกลุ่ม ‘ปานกลาง’ นราธิวาสเป็นตัวแทนจังหวัดที่มีสถิติอาชญากรรมต่อประชากรในกลุ่ม ‘ต่ำ’ (จังหวัดชายแดนใต้มีสามจังหวัดต้องเก็บทุกจังหวัด)			
กรุงเทพมหานคร	บก.น.9	18,728	สูง
	บก.น.4	11,980	สูง
	บก.น.2	11,948	สูง
	บก.น.5	9,668	ปานกลาง

ภูมิภาค	จังหวัด	จำนวนสถิติอาชญากรรม ต่อประชากรแสนคน	ระดับสถิติคดี ต่อประชากร
	บก.น.3	8,195	ปานกลาง
	บก.น.8	8,071	ปานกลาง
	บก.น.6	7,658	ต่ำ
	บก.น.1	6,654	ต่ำ
	บก.น.7	6,518	ต่ำ
คำอธิบาย : ในเขตกรุงเทพมหานคร คัดเลือกพื้นที่ ดังนี้ บก.น.2 เป็นตัวแทนพื้นที่ที่มีสถิติอาชญากรรมต่อประชากรในกลุ่ม ‘สูง’ บก.น.5 เป็นตัวแทนพื้นที่ที่มีสถิติอาชญากรรมต่อประชากรในกลุ่ม ‘ปานกลาง’ บก.น.7 เป็นตัวแทนพื้นที่ที่มีสถิติอาชญากรรมต่อประชากรในกลุ่ม ‘ต่ำ’ *พื้นที่กรุงเทพมหานครไม่มีข้อมูลสถิติคดีในระดับสถานีตำรวจและข้อมูลประชากรแยกตามเขตพื้นที่สถานีตำรวจ ในที่นี้ใช้ข้อมูลจากสถิติคดีในเขตกองบังคับการเป็นข้อมูลอ้างอิงในการคัดเลือกแทน			
ที่มา : สถิติประชากรทางการทะเบียนราษฎร สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง ธันวาคม พ.ศ. 2566 สถิติคดีอาญา 4 กลุ่ม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2566			

ผลการคัดเลือกพื้นที่ตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างขั้นที่ 1 สุ่มภาคละ 3 จังหวัด		กลุ่มตัวอย่างขั้นที่ 2 สุ่มอำเภอ 3 อำเภอ	กลุ่มตัวอย่างขั้นที่ 3 สุ่มย่านชุมชนหรือย่านการค้า
ภาคกลาง (420 ตัวอย่าง)	เพชรบุรี	เมืองเพชรบุรี	ต.คลองกระแชง
			ต.ต้นมะม่วง
			ต.บ้านหม้อ
		ชะอำ	ต.ชะอำ
			ต.บางเก่า
			ต.นายาง
		เขาย้อย	ต.เขาย้อย
			ต.ห้วยท่าช้าง
			ต.หนองปรัง
	ชัยนาท	เมืองชัยนาท	ต.ท่าชัย
			ต.บ้านกล้วย
			ต.เขาท่าพระ
		สรรคบุรี	ต.เที่ยงแท้
			ต.แพรกศรีราชา
			ต.ห้วยกรด
		มโนรมย์	ต.ทางน้ำสาคร
			ต.อุ้มตะเกา
			ต.วัดโคก
	สมุทรปราการ	เมืองสมุทรปราการ	ต.ปากน้ำ
			ต.ท้ายบ้าน
			ต.บางปูใหม่
		พระประแดง	ต.ตลาด
			ต.สำโรง
			ต.สำโรงใต้
		บางเสาธง	ต.บางเสาธง

กลุ่มตัวอย่างชั้นที่ 1 สุ่มภาคละ 3 จังหวัด		กลุ่มตัวอย่างชั้นที่ 2 สุ่มอำเภอ 3 อำเภอ	กลุ่มตัวอย่างชั้นที่ 3 สุ่มย่านชุมชนหรือย่านการค้า
	ราชบุรี	เมืองราชบุรี	ต.โคกหม้อ
			ต.คูบัว
			ต.เจดีย์หัก
		โพธาราม	ต.หนองโพ
			ต.บ้านเลือก
			ต.บ้านฆ้อง
		บางแพ	ต.บางแพ
			ต.วัดแก้ว
			ต.วังเย็น
	สุพรรณบุรี	เมืองสุพรรณบุรี	ต.บ้านโพธิ์
			ต.สระแก้ว
			ต.ดอนก่ายาน
		ศรีประจันต์	ต.ศรีประจันต์
			ต.ดอนปुरु
			ต.ปลายนา
		อู่ทอง	ต.อู่ทอง
			ต.บ้านไช้
			ต.ยั้งทะลาย
	นนทบุรี	เมืองนนทบุรี	ต.ท่าทราย
			ต.บางกระสอ
			ต.บางศรีเมือง
		ไทรน้อย	ต.ไทรน้อย
			ต.ไทรใหญ่
			ต.ทิววัฒนา
		บางบัวทอง	ต.บางบัวทอง
			ต.พิมลราช
			ต.บางคูรัด

กลุ่มตัวอย่างชั้นที่ 1 สุ่มภาคละ 3 จังหวัด		กลุ่มตัวอย่างชั้นที่ 2 สุ่มอำเภอ 3 อำเภอ	กลุ่มตัวอย่างชั้นที่ 3 สุ่มย่านชุมชนหรือย่านการค้า
ภาคตะวันออก (420 ตัวอย่าง)	นครนายก	เมืองนครนายก	ต.นครนายก
			ต.ท่าช้าง
			ต.พรหมณี
		บ้านนา	ต.บ้านนา
			ต.ป่าชะ
			ต.บ้านพร้าว
		ปากพลี	ต.ปากพลี
			ต.เกาะหวาย
			ต.หนองแสง
	ระยอง	เมืองระยอง	ต.นาตาขวัญ
			ต.ท่าประดู่
			ต.ทับมา
		ปลวกแดง	ต.บ้านปลวกแดง
			ต.จอมพลเจ้าพระยา
			ต.แม่น้ำคู้
		บ้านค่าย	ต.บ้านค่าย
			ต.ชากบก
			ต.ตาขัน
	สระแก้ว	เมืองสระแก้ว	ต.ท่าแยก
			ต.โคกปี่ฆ้อง
			ต.หนองบอน
		เขาฉกรรจ์	ต.เขาฉกรรจ์
			ต.เขาสามลึบ
			ต.หนองหว้า
		วัฒนานคร	ต.โนนหมากเค็ง
			ต.หนองหมากฝ้าย
			ต.หนองตะเคียนบอน

กลุ่มตัวอย่างขั้นที่ 1 สุ่มภาคละ 3 จังหวัด		กลุ่มตัวอย่างขั้นที่ 2 สุ่มอำเภอ 3 อำเภอ	กลุ่มตัวอย่างขั้นที่ 3 สุ่มย่านชุมชนหรือย่านการค้า
ภาคตะวันออก เฉิงเหินอ (420 ตัวอย่าง)	ยโสธร	เมืองยโสธร	ต.ในเมือง
			ต.ตาตทอง
			ต.เชียงคำ
		ทรายมูล	ต.ทรายมูล
			ต.คูลาด
			ต.ไผ่
		กุดชุม	ต.กุดชุม
			ต.โนนเปือย
			ต.ห้วยแก้ง
	นครพนม	เมืองนครพนม	ต.ในเมือง
			ต.บ้านผึ้ง
			ต.อาจสามารถ
		บ้านแพง	ต.โพนทอง
			ต.หนองแวง
			ต.นาจั่ว
		ท่าอุเทน	ต.ท่าอุเทน
			ต.ไชยบุรี
			ต.โนนตาล
	มุกดาหาร	เมืองมุกดาหาร	ต.มุกดาหาร
			ต.คำอาฮวน
			ต.บางทรายใหญ่
		ดอนตาล	ต.นาสะเม้ง
			ต.เหล่าหมี
			ต.โพธิ์ชัย
		คำชะอี	ต.คำชะอี
			ต.บ้านเหล่า
			ต.โพนงาม

กลุ่มตัวอย่างชั้นที่ 1 สุ่มภาคละ 3 จังหวัด		กลุ่มตัวอย่างชั้นที่ 2 สุ่มอำเภอ 3 อำเภอ	กลุ่มตัวอย่างชั้นที่ 3 สุ่มย่านชุมชนหรือย่านการค้า
	ขอนแก่น	เมืองขอนแก่น	ต.ในเมือง
			ต.บ้านเป็ด
			ต.สำราญ
		น้ำพอง	ต.น้ำพอง
			ต.บัวใหญ่
			ต.บ้านขาม
		กระนวน	ต.กระนวน
			ต.หนองกุงใหญ่
			ต.หนองโก
	ศรีสะเกษ	เมืองศรีสะเกษ	ต.ตะดอบ
			ต.หนองแก้ว
			ต.โพธิ์
		วังหิน	ต.ธาตุ
			ต.บุสูง
			ต.โพนยาง
		กันทรลักษณ์	ต.เมือง
			ต.บึงมะลู
			ต.เสาธงชัย
	นครราชสีมา	เมืองนครราชสีมา	ต.ในเมือง
			ต.โคกสูง
			ต.หนองไผ่ล้อม
		คง	ต.เมืองคง
			ต.หนองบัว
			ต.โนนเต็ง
		ขามสะแกแสง	ต.ขามสะแกแสง
			ต.เมืองเกษตร
			ต.หนองหัวฟาน

กลุ่มตัวอย่างชั้นที่ 1 สุ่มภาคละ 3 จังหวัด		กลุ่มตัวอย่างชั้นที่ 2 สุ่มอำเภอ 3 อำเภอ	กลุ่มตัวอย่างชั้นที่ 3 สุ่มย่านชุมชนหรือย่านการค้า
ภาคเหนือ (420 ตัวอย่าง)	ลำพูน	เมืองลำพูน	ต.ในเมือง
			ต.บ้านกลาง
			ต.มะเขือแจ้
		แม่ทา	ต.ทาปลาตูก
			ต.ทากาศ
			ต.ทาสบชัย
		ป่าซาง	ต.ม่วงน้อย
			ต.มะกอก
			ต.แม่แรง
	อุตรดิตถ์	เมืองอุตรดิตถ์	ต.วังกะพี้
			ต.ป่าเช่า
			ต.บ้านเกาะ
		ลับแล	ต.หัวดง
			ต.ฝายหลวง
			ต.ไผ่ล้อม
		บ้านโคก	ต.บ้านโคก
			ต.นาชุม
			ต.ม่วงเจ็ดต้น
	สุโขทัย	เมืองสุโขทัย	ต.ยางซ้าย
			ต.ธานี
			ต.เมืองเก่า
		ศรีสำโรง	ต.วังทอง
			ต.วังใหญ่
			ต.เกาะตาเลี้ยง
		ศรีสัชนาลัย	ต.บ้านตึก
			ต.บ้านแก่ง
			ต.สารจิตร

กลุ่มตัวอย่างขั้นที่ 1 สุ่มภาคละ 3 จังหวัด		กลุ่มตัวอย่างขั้นที่ 2 สุ่มอำเภอ 3 อำเภอ	กลุ่มตัวอย่างขั้นที่ 3 สุ่มย่านชุมชนหรือย่านการค้า
	เชียงราย	เมืองเชียงราย	ต.ริมกก
			ต.บ้านดู่
			ต.ท่าสาย
		แม่จัน	ต.แม่จัน
			ต.ป่าซาง
			ต.ศรีคำ
		แม่ลาว	ต.แม่ลาว
			ต.ปากอ่ดำ
			ต.ดงมะคะ
	แม่ฮ่องสอน	เมืองแม่ฮ่องสอน	ต.ห้วยผา
			ต.จองคำ
			ต.ผาบ่อง
		แม่ลาน้อย	ต.แม่ลาน้อย
			ต.แม่ลาหลวง
			ต.แม่โถ
		แม่สะเรียง	ต.แม่สะเรียง
			ต.บ้านกาศ
			ต.แม่คง
	นครสวรรค์	เมืองนครสวรรค์	ต.นครสวรรค์ตก
			ต.ปากน้ำโพ
			ต.หนองกรด
		โกรกพระ	ต.โกรกพระ
			ต.นากลาง
			ต.ศาลาแดง
		ลาดยาว	ต.ลาดยาว
			ต.บ้านไร่
			ต.หนองนมวัว

กลุ่มตัวอย่างชั้นที่ 1 สุ่มภาคละ 3 จังหวัด		กลุ่มตัวอย่างชั้นที่ 2 สุ่มอำเภอ 3 อำเภอ	กลุ่มตัวอย่างชั้นที่ 3 สุ่มย่านชุมชนหรือย่านการค้า
ภาคใต้ (420 ตัวอย่าง)	กระบี่	เมืองกระบี่	ต.ไสไทย
			ต.อ่าวนาง
			ต.กระบี่น้อย
		อ่าวลึก	ต.คลองหิน
			ต.คลองยา
			ต.อ่าวลึกน้อย
		คลองท่อม	ต.คลองพน
			ต.ทรายขาว
			ต.ห้วยน้ำขาว
	นครศรีธรรมราช	เมืองนครศรีธรรมราช	ต.ในเมือง
			ต.ท่าเรือ
			ต.บางจาก
		พระพรหม	ต.นาสาร
			ต.ท้ายสำเภา
			ต.นาพรุ
		ร่อนพิบูลย์	ต.ร่อนพิบูลย์
			ต.ควนพัง
			ต.หินตก
	ระนอง	เมืองระนอง	ต.บางนอน
			ต.บางรีน
			ต.เขานิเวศน์
		กระบุรี	ต.ปากจั่น
			ต.มะมุ
			ต.น้ำจืด
		ละอุ่น	ต.บางพระเหนือ
			ต.บางพระใต้
			ต.บางแก้ว

กลุ่มตัวอย่างขั้นที่ 1 สุ่มภาคละ 3 จังหวัด		กลุ่มตัวอย่างขั้นที่ 2 สุ่มอำเภอ 3 อำเภอ	กลุ่มตัวอย่างขั้นที่ 3 สุ่มย่านชุมชนหรือย่านการค้า
ภาคใต้ชายแดน (420 ตัวอย่าง)	นราธิวาส	เมืองนราธิวาส	ต.บางนาก
			ต.โคกเคียน
			ต.กะลุวอ
		ยี่งอ	ต.ลุโปะบายะ
			ต.ตำบลดุโปะบือซา
			ต.จะแนะ
			ต.ดุซงญอ
			ต.ผดุงมาตร
		ระแงะ	ต.มะรือโบตก
			ต.เฉลิม
			ต.กาลิซา
	ยะลา	เมืองยะลา	ต.สะเตง
			ต.สะเตงนอก
			ต.ลำใหม่
		รามัน	ต.กาบูบองเกาะ
			ต.อาซ่อง
			ต.บาลอ
		ยะหา	ต.ยะหา
			ต.ปะแต
			ต.บาโรวะ
	ปัตตานี	เมืองปัตตานี	ต.สะบารัง
			ต.รูสะมิแล
			ต.บานา
		หนองจิก	ต.ยาบี
			ต.ลิปะสะโง
			ต.ดอนรัก

กลุ่มตัวอย่างขั้นที่ 1 สุ่มภาคละ 3 จังหวัด		กลุ่มตัวอย่างขั้นที่ 2 สุ่มอำเภอ 3 อำเภอ	กลุ่มตัวอย่างขั้นที่ 3 สุ่มย่านชุมชนหรือย่านการค้า
		ยะหริ่ง	ต.ยาบู่
			ต.ราตาป็นยัง
			ต.ปียามูม้ง
กรุงเทพฯ (420 ตัวอย่าง)		บก.น. 2	ดอนเมือง สายไหม
		บก.น. 5	พระโขนง บางนาเหนือ
		บก.น. 7	ตลิ่งชัน บางแค

ภาคผนวก ข

ผลการสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (Public Survey: PS)

ผนวก ข-1 ผลการสำรวจความรู้และความเข้าใจสิทธิพื้นฐาน

ความรู้และความเข้าใจสิทธิพื้นฐาน	ทราบ (ร้อยละ)	ไม่ทราบ (ร้อยละ)	ไม่ประสงค์ จะตอบ (ร้อยละ)	ร้อยละของ ผู้มีความรู้ และความ เข้าใจสิทธิ พื้นฐาน
1. ท่านทราบว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นไม่มีสิทธิที่จะจับกุมหรือคุมขังตัวท่านเว้นแต่มีหมายจับจากศาลหรือเป็นความผิดซึ่งหน้า (พบเห็นการกระทำผิดต่อหน้าเจ้าหน้าที่)	2,280 (77.55)	631 (21.46)	29 (0.99)	78.32
2. ท่านทราบว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐอื่นไม่มีสิทธิที่เข้าตรวจค้นบ้าน สำนักงาน หรือพื้นที่ส่วนตัวของท่าน (พื้นที่รโหฐาน) เว้นแต่จะมีหมายค้นตามคำสั่งศาล	2,246 (76.39)	647 (22.01)	47 (1.60)	77.64
3. ท่านทราบว่าท่านมีสิทธิจะพบทนายความเมื่อตกเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญา และมีสิทธิที่จะปรึกษาผู้ที่ท่านไว้วางใจสองต่อสอง	1,894 (64.42)	984 (33.47)	62 (2.11)	65.81
4. ท่านทราบว่าหากท่านถูกจับกุมหรือควบคุมตัวท่านมีสิทธิที่จะได้รับการเยี่ยมตามสมควร	2,110 (71.77)	767 (26.09)	63 (2.14)	73.34
5. ท่านทราบว่าหากท่านถูกจับกุมหรือควบคุมตัวท่านมีสิทธิที่จะได้รับการรักษาพยาบาลตามสมควรเมื่อเจ็บป่วย	2,076 (70.61)	803 (27.31)	61 (2.07)	72.11
6. ท่านทราบว่า การควบคุมหรือคุมขังผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาสามารถทำได้เท่าที่จำเป็น โดยผู้ต้องหาหรือจำเลยมีสิทธิที่จะร้องให้มีการขอลปล่อยตัวชั่วคราวโดยมีหลักประกัน (ประกันตัว) หรือไม่มีหลักประกันก็ได้	1,910 (64.97)	978 (33.27)	52 (1.77)	66.14
7. ท่านทราบว่าเจ้าหน้าที่จะค้นตัวบุคคลโดยใช้ความรุนแรงเกินความจำเป็นหรือจะทำร้ายร่างกายไม่ได้เว้นแต่มีการต่อสู้ขัดขืน	1,929 (65.61)	936 (31.84)	75 (2.55)	67.33
8. ท่านทราบว่า การซ้อมทรมาน การทำร้ายร่างกาย การใช้ความรุนแรง หรือการบังคับให้รับสารภาพในการดำเนินคดีจะกระทำมิได้ ถ้าจะมีการจับกุมบุคคล เจ้าพนักงานต้องมีการบันทึกภาพวิดีโอ (บันทึกภาพและเสียงอย่างต่อเนื่อง) ในขณะที่จับกุมหรือควบคุมตัวจนนำส่งพนักงานสอบสวนเพื่อป้องกันเหตุดังกล่าว	1,742 (59.25)	1,106 (37.62)	92 (3.13)	61.17
9. ท่านมีสิทธิจะได้รับบริการจากเจ้าหน้าที่อย่างเป็นธรรมโดยไม่เลือกปฏิบัติหรือไม่ถูกดำเนินคดีอย่างไม่เป็นธรรมด้วยความแตกต่างในเรื่อง ถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ศาสนา การศึกษา ความพิการ	2,013 (68.47)	856 (29.12)	71 (2.41)	70.16

ความรู้และความเข้าใจสิทธิพื้นฐาน	ทราบ (ร้อยละ)	ไม่ทราบ (ร้อยละ)	ไม่ประสงค์ จะตอบ (ร้อยละ)	ร้อยละของ ผู้มีความรู้ และความ เข้าใจสิทธิ พื้นฐาน
สภาพร่างกาย สุขภาพ หรือสถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจ หรือสังคม หรือความแตกต่างในความคิดเห็นทางการเมือง				
10. ท่านทราบว่าหากท่านถูกจับกุมหรือดำเนินคดีจะสันนิษฐานไว้ก่อนว่าท่านเป็นผู้ 'บริสุทธิ์' จนกว่าคดีจะถึงที่สุด การปฏิบัติ และการควบคุมตัวจะกระทำเหมือนท่านเป็นผู้กระทำผิดมิได้	1,897 (64.52)	967 (32.89)	76 (2.59)	66.24
ค่าคะแนนเฉลี่ย				69.82
ค่าคะแนนดัชนี				0.698

ผนวก ข-2 ผลการสำรวจความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับช่องทางและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับช่องทางและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม	ทราบ (ร้อยละ)	ไม่ทราบ (ร้อยละ)	ไม่ประสงค์ จะตอบ (ร้อยละ)	ร้อยละของผู้ มีความรู้ พื้นฐาน เกี่ยวกับ ช่องทางและ การเข้าถึง กระบวนการ ยุติธรรม
1. ท่านทราบว่าท่านสามารถขอรับความช่วยเหลือจากตำรวจหรือเจ้าพนักงานกรมสอบสวนคดีพิเศษในการสืบสวนติดตามตัวคนร้ายและดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี หากท่านตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมหรือตกเป็นผู้เสียหายในคดีอาญา	1,803 (61.33)	1,083 (36.84)	54 (1.84)	62.47
2. ท่านทราบว่าท่านสามารถเป็นโจทก์ในการยื่นฟ้องคดีต่อศาลได้โดยตรง หรือเข้าเป็นโจทก์ร่วมในการดำเนินคดีได้ หากไม่พอใจหรือไม่ไว้วางใจกับดำเนินคดีของเจ้าหน้าที่ตำรวจ (หรือเจ้าหน้าที่กรมสอบสวนคดีพิเศษ) หรือคำสั่งของเจ้าพนักงานอัยการ	1,554 (52.86)	1,324 (45.03)	62 (2.11)	54.00
3. ท่านทราบว่าท่านหรือทายาทของท่านมีสิทธิร้องขอเงินชดเชยเยียวยาจากรัฐได้จากกรมคุ้มครองสิทธิเสรีภาพหรือขอรับความช่วยเหลือผ่านหน่วยงานยุติธรรมจังหวัดในทุกจังหวัด หากท่านตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมในความผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกายถึงแก่ความตายหรือได้รับอันตรายสาหัส หรือความผิดการกระทำรุนแรงทางเพศโดยที่ท่านไม่ได้มีส่วนร่วมในการก่อเหตุ	1,653 (56.22)	1,224 (41.63)	63 (2.14)	57.46
4. ท่านทราบว่าประเทศไทยมีกระบวนการคุ้มครองพิเศษและมาตรการพิเศษในการดำเนินคดีกับเด็กและเยาวชน (ผู้มีอายุต่ำกว่า 18 ปี) ดำเนินการโดยสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนและศาลเยาวชนและครอบครัวในทุกจังหวัด	1,867 (63.50)	1,017 (34.59)	56 (1.90)	64.74
5. ท่านทราบว่าท่านสามารถยื่นอุทธรณ์คดีได้ภายในกำหนดระยะเวลาและเงื่อนไขที่กำหนดผ่านหน่วยงานศาลที่พิจารณาคดีนั้น หากท่านไม่พอใจคำตัดสินคดีของศาล	1,731 (58.88)	1,149 (39.08)	60 (2.04)	60.10
6. ท่านทราบว่าท่านมีสิทธิที่จะได้รับการพิจารณาให้มีการคุ้มครองประพฤติดหรือใช้มาตรการอื่น ๆ แทนการลงโทษจำคุกได้โดยสำนักงานคุ้มครองประพฤติดในทุกจังหวัด หากท่านกระทำผิดไม่ร้ายแรง	1,666 (56.67)	1,222 (41.56)	52 (1.77)	57.69

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับช่องทางและการเข้าถึง กระบวนการยุติธรรม	ทราบ (ร้อยละ)	ไม่ทราบ (ร้อยละ)	ไม่ประสงค์ จะตอบ (ร้อยละ)	ร้อยละของผู้ มีความรู้ พื้นฐาน เกี่ยวกับ ช่องทางและ การเข้าถึง กระบวนการ ยุติธรรม
ถึงขนาดต้องโทษจำคุก หรือกระทำความผิดที่มีโทษจำคุกแต่มีโอกาสที่จะกลับใจแก้ไขได้				
7. ท่านทราบว่าผู้กระทำความผิดเสพยาเสพติดหรือผู้ติดยาเสพติดสามารถเข้ารับการบำบัดฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดแทนการดำเนินคดีอาญาได้โดยสำนักงานคุมประพฤติในทุกจังหวัด	1,839 (62.55)	1,042 (35.44)	59 (2.01)	63.83
8. ท่านทราบว่าผู้ต้องขังหรือนักโทษหรือญาติสามารถขอรับความช่วยเหลือจากผู้คุมหรือผู้บริหารเรือนจำ หากผู้ต้องขังหรือนักโทษประสบปัญหาเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่หรือการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดในเรือนจำ (เช่น ถูกกระทำรุนแรง ปักจี้สัสไม่เพียงพอ)	1,732 (58.91)	1,151 (39.15)	57 (1.94)	60.08
9. ท่านทราบว่านักโทษในเรือนจำมีสิทธิขอรับการลดหย่อนโทษหากประพฤติหรือมีการกลับใจแก้ไขไม่กลับไปกระทำความผิดอีกโดยยื่นคำร้องไปยังเรือนจำที่นักโทษถูกคุมขังอยู่	1,796 (61.09)	1,083 (36.84)	61 (2.07)	62.38
10. ท่านทราบว่าผู้พ้นโทษมีสิทธิได้รับการสงเคราะห์ช่วยเหลือและได้รับการดูแลหลังปล่อยโดยขอรับความช่วยเหลือผ่านเรือนจำที่นักโทษได้รับการปล่อยตัว สำนักงานคุมประพฤติ หรือสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด	1,574 (53.54)	1,304 (44.35)	62 (2.11)	54.69
11. ท่านทราบว่าหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีการกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จในการดำเนินการในขั้นตอนต่าง ๆ หากการดำเนินการไม่แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กำหนดสามารถร้องเรียนผู้บังคับบัญชาของเจ้าพนักงานให้เร่งรัดติดตามและแก้ไขเหตุแห่งความล่าช้านั้น	1,599 (54.39)	1,255 (42.69)	86 (2.93)	56.03
12. ท่านทราบว่าในกรณีที่ท่านชนะคดีแพ่ง ท่านสามารถติดต่อหน่วยงานบังคับคดีเพื่อติดตามยึดอายัด และจำหน่ายทรัพย์สินของลูกหนี้ หรือดำเนินการต่าง ๆ ตามคำสั่งศาลได้ผ่านสำนักงานบังคับคดีในทุกจังหวัด	1,705 (57.99)	1,174 (39.93)	61 (2.07)	59.22
13. ท่านทราบว่าหน่วยงานของรัฐจะต้องเป็นผู้จัดหาทนายให้ผ่านสถานีตำรวจหรือศาลก็ได้ หากท่านไม่มีเงินจ้างทนายความ	1,687 (57.38)	1,187 (40.37)	66 (2.24)	58.70

ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับช่องทางและการเข้าถึง กระบวนการยุติธรรม	ทราบ (ร้อยละ)	ไม่ทราบ (ร้อยละ)	ไม่ประสงค์ จะตอบ (ร้อยละ)	ร้อยละของผู้ มีความรู้ พื้นฐาน เกี่ยวกับ ช่องทางและ การเข้าถึง กระบวนการ ยุติธรรม
14. ท่านทราบว่าท่านสามารถขอเงินช่วยเหลือในการต่อสู้คดี ทั้งคดีแพ่งและคดีอาญาผ่านสำนักงานกองทุนยุติธรรมหรือสำนักงาน ยุติธรรมจังหวัดในทุกจังหวัด หากท่านไม่มีเงินค่าใช้จ่ายในการ ต่อสู้คดี	1,616 (54.97)	1,269 (43.16)	55 (1.87)	56.01
15. ท่านทราบว่าท่านสามารถขอรับความช่วยเหลือหลักทรัพย์ ในการประกันตัวผ่านสำนักงานกองทุนยุติธรรมหรือสำนักงาน ยุติธรรมจังหวัดในทุกจังหวัด หรือสามารถขอรับความช่วยเหลือ ในการปล่อยตัวชั่วคราวโดยไม่มีหลักประกันผ่านศาลก็ได้ หากท่าน ถูกจับกุมหรือควบคุมตัวหากไม่มีเงินประกันตัว	1,585 (53.91)	1,300 (44.22)	55 (1.87)	54.94
16. ท่านทราบว่าสามารถขอรับคำปรึกษาทางกฎหมายและช่องทาง ขอรับความช่วยเหลือต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรมได้ผ่านสายด่วน ยุติธรรม 1111 กด 77	1,345 (45.75)	1,540 (52.38)	55 (1.87)	46.62
17. ท่านทราบว่าในกรณีได้รับความเดือดร้อนหรือไม่ได้รับ ความเป็นธรรม ท่านสามารถขอความช่วยเหลือผ่านองค์กร มูลนิธิ หรือหน่วยงานภาคเอกชนที่ทำงานด้านยุติธรรมนอกเหนือจาก หน่วยงานของรัฐด้านกระบวนการยุติธรรมก็ได้	1,749 (59.49)	1,123 (38.20)	68 (2.31)	60.90
ค่าคะแนนเฉลี่ย				58.23
ค่าคะแนนดัชนี				0.582

ผนวก ข-3 ผลการสำรวจระดับการรับรู้ความเข้าใจกฎหมาย

ระดับการรับรู้และความเข้าใจกฎหมาย	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย	SD
	มาก (5)	ค่อนข้างมาก (4)	ปานกลาง (3)	ค่อนข้างน้อย (2)	น้อย (1)		
1. ท่านมีความรู้ความเข้าใจกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพหรือการดำรงชีพของท่านเป็นอย่างดี	475 (16.16)	866 (29.46)	1,202 (40.88)	313 (10.65)	84 (2.86)	3.45	0.98
2. ท่านมีความรู้ความเข้าใจกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการใช้ชีวิตประจำวันของท่านเป็นอย่างดี	448 (15.24)	877 (29.83)	1,245 (42.35)	304 (10.34)	66 (2.24)	3.45	0.95
3. ในกรณีที่ท่านประสบปัญหาและต้องการขอข้อมูลทางกฎหมายท่านสามารถขอรับความช่วยเหลือผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อขอคำแนะนำหรือขอความรู้ทางกฎหมายได้ อาทิ กำนันผู้ใหญ่บ้าน หน่วยงานยุติธรรมชุมชน ศูนย์ดำรงธรรม องค์กรภาคเอกชน ช่องทางสายด่วนต่าง ๆ หรือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง	516 (17.55)	941 (32.01)	1,140 (38.78)	262 (8.91)	81 (2.76)	3.53	0.97
4. หน่วยงานของรัฐหรือผู้นำชุมชนมีการให้ความรู้และจัดกิจกรรมแนะนำข้อมูลข่าวสารทางกฎหมาย หรือแนะนำกฎหมายใหม่ ๆ ให้แก่ท่านอย่างเพียงพอและสม่ำเสมอ	443 (15.07)	829 (28.20)	1,171 (39.83)	372 (12.65)	125 (4.25)	3.37	1.02
5. หน่วยงานที่มีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำทางกฎหมายทั้งภาครัฐและภาคเอกชนมีอย่างเพียงพอและทั่วถึง	480 (16.33)	868 (29.52)	1,134 (38.57)	331 (11.26)	127 (4.32)	3.42	1.03
ค่าคะแนนเฉลี่ย						3.45	
ค่าคะแนนดัชนี						0.612	

ผนวก ข-4 ผลการสำรวจระดับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม

ระดับการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย	SD
	มาก (5)	ค่อนข้างมาก (4)	ปานกลาง (3)	ค่อนข้างน้อย (2)	น้อย (1)		
1. ท่านสามารถติดต่อหรือขอรับความช่วยเหลือในการขอหลักประกันในการปล่อยตัวชั่วคราว (การประกันตัว) ได้ หากท่านตกเป็นผู้ต้องหาหรือจำเลยในคดีอาญาแล้วถูกคุมขัง	1,537 (52.28)	578 (19.66)	650 (22.11)	136 (4.63)	39 (1.33)	4.17	1.01
2. ท่านสามารถติดต่อหรือขอรับความช่วยเหลือในการขอรับเงินชดเชยเยียวยาจากรัฐได้ หากท่านตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมถูกทำร้ายหรือถูกความผิดต่อชีวิตร่างกายจากความผิดทางอาญาหรือเป็นทายาทของผู้เสียชีวิตจากความผิดทางอาญาดังกล่าว	502 (17.07)	1,122 (38.16)	1,007 (34.25)	233 (7.93)	76 (2.59)	3.59	0.95
3. ท่านสามารถขอความช่วยเหลือในการพิสูจน์หลักฐานยืนยันความบริสุทธิ์ได้ หรือสามารถขอให้มีการรื้อฟื้นคดีที่ถูกกล่าวหาขึ้นได้ หากท่านตกเป็นเหยื่อต้องกลายเป็น ‘แพะ’ ถูกกล่าวหาโดยไม่ได้กระทำความผิด	532 (18.10)	998 (33.95)	1,093 (37.18)	245 (8.33)	72 (2.45)	3.57	0.96
4. ท่านสามารถขอรับเงินชดเชยเยียวยาจากรัฐผ่านช่องทางสำนักงานยุติธรรมจังหวัดหรือกรมคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ หากตกเป็นเหยื่อต้องกลายเป็น ‘แพะ’ ติดคุกโดยไม่มีความผิด	550 (18.71)	934 (31.77)	1,117 (37.99)	267 (9.08)	72 (2.45)	3.55	0.97
5. ท่านได้รับความสะดวกในการติดต่อขอรับความช่วยเหลือหรือแจ้งความในการดำเนินคดีต่อเจ้าพนักงานผู้เกี่ยวข้อง	573 (19.49)	1,016 (34.56)	1,048 (35.65)	238 (8.1)	65 (2.21)	3.61	0.96
6. ท่านสามารถร้องเรียนหรือร้องขอความเป็นธรรมผ่านช่องทางต่าง ๆ หรือขอความช่วยเหลือต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้โดยสะดวก หากท่านไม่ได้รับความเป็นธรรมในการดำเนินคดี	603 (20.51)	1,001 (34.05)	1,058 (35.99)	219 (7.45)	59 (2.01)	3.64	0.95
7. ท่านสามารถร้องเรียนหรือติดต่อขอความช่วยเหลือหรือร้องขอความเป็นธรรมผ่านช่องทางต่าง ๆ หรือขอความช่วยเหลือต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้โดยสะดวก หากคดีของท่านล่าช้าเกินควร	581 (19.76)	972 (33.06)	1,094 (37.21)	243 (8.27)	50 (1.70)	3.61	0.95
ค่าคะแนนเฉลี่ย						3.68	
ค่าคะแนนดัชนี						0.669	

ผนวก ข-5 ผลการสำรวจระดับความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมในภาพรวม

ระดับความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรม ในภาพรวม	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย	SD
	มาก (5)	ค่อนข้างมาก (4)	ปานกลาง (3)	ค่อนข้างน้อย (2)	น้อย (1)		
1. ท่านเชื่อมั่นว่าหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมจะสามารถติดตามตัวคนร้ายและดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดให้ท่านได้ หากท่านตกเป็นเหยื่อหรือผู้เสียหายในคดีอาญา	573 (19.49)	1,087 (36.97)	958 (32.59)	237 (8.06)	85 (2.89)	3.62	0.98
2. ท่านเชื่อว่าจะไม่ถูกกลั่นแกล้งจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในการจับกุมท่านโดยไม่ได้กระทำผิด	567 (19.29)	1,024 (34.83)	977 (33.23)	276 (9.39)	96 (3.27)	3.57	1.01
3. ท่านเชื่อมั่นว่ากระบวนการยุติธรรมจะไม่ถูกแทรกแซงจากผู้มีอิทธิพลหรืออำนาจที่ไม่ชอบธรรม	549 (18.67)	903 (30.71)	998 (33.95)	331 (11.26)	159 (5.41)	3.46	1.08
4. ท่านเชื่อว่าเจ้าหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรมปฏิบัติต่อทุกคนในการดำเนินคดีเช่นเดียวกันโดยไม่มีการเลือกปฏิบัติ (จากสถานะทางเศรษฐกิจ สังคม เพศ ความเชื่อ ศาสนา เชื้อชาติ ฯลฯ)	630 (21.43)	991 (33.71)	905 (30.78)	268 (9.12)	146 (4.97)	3.58	1.07
5. ท่านเชื่อว่าการดำเนินคดีเป็นไปโดยถูกต้องปราศจากการคอร์รัปชัน การเรียกรับสินบน หรือการเรียกรับผลประโยชน์ในทางมิชอบ	521 (17.72)	906 (30.82)	1,008 (34.29)	320 (10.88)	185 (6.29)	3.43	1.09
6. ท่านเชื่อมั่นว่าจะไม่เกิดการตัดสินที่ผิดพลาดในกระบวนการพิจารณาคดีในชั้นศาล	615 (20.92)	1,022 (34.76)	973 (33.10)	235 (7.99)	95 (3.23)	3.62	1.00
7. ท่านเชื่อมั่นว่ากระบวนการยุติธรรมมีการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดที่เหมาะสม ได้สัดส่วนกับความร้ายแรงของการกระทำผิด	608 (20.68)	988 (33.61)	997 (33.91)	238 (8.10)	109 (3.71)	3.59	1.02
8. ท่านเชื่อมั่นว่ากระบวนการยุติธรรมได้แก้ไขบำบัดฟื้นฟูผู้กระทำผิดที่เหมาะสมสามารถคืนคนดีสู่สังคมได้อย่างเป็นปกติสุข	582 (19.80)	932 (31.70)	1,023 (34.80)	283 (9.63)	120 (4.08)	3.54	1.04
ค่าคะแนนเฉลี่ย						3.55	
ค่าคะแนนดัชนี						0.638	

ผนวก ข-6 ผลการสำรวจระดับการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางเลือก

ระดับการรับรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางเลือก	ทราบ (ร้อยละ)	ไม่ทราบ (ร้อยละ)	ไม่ประสงค์ จะตอบ (ร้อยละ)	ร้อยละของผู้ มีความรู้และ ความเข้าใจ เกี่ยวกับ กระบวนการ ยุติธรรม ทางเลือก
1. ประเทศไทยมีระบบการยุติข้อพิพาทโดยไม่ต้องนำคดีขึ้นสู่ศาลด้วยการใช้วิธีการไกล่เกลี่ย หรือประนีประนอมยอมความหรือระบบอนุญาโตตุลาการนอกศาล	1,890 (64.29)	981 (33.37)	69 (2.35)	65.83
2. นอกจากการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทกระบวนการยุติธรรมทางเลือกยังรวมถึงทางเลือกในการปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด เช่น มาตรการพิเศษแทนการดำเนินคดีในคดีเด็กและเยาวชน การไกล่เกลี่ยคดีอาญาแทนการดำเนินคดีโดยตำรวจและศาล การบำบัดฟื้นฟูผู้ติดยาเสพติดแทนการลงโทษจำคุก	1,651 (56.16)	1,196 (40.68)	93 (3.16)	57.99
3. ช่องทางในการติดต่อขอรับบริการยุติธรรมทางเลือกมีทั้งในคดีแพ่งโดยขอรับบริการจากศาลหรือสถาบันอนุญาโตตุลาการ และในคดีอาญาทั้งในขั้นตอนของตำรวจ อัยการ ศาล รวมถึงยุติธรรมจังหวัด ยุติธรรมชุมชน ด้วย	1,591 (54.12)	1,252 (42.59)	97 (3.30)	55.96
4. กระบวนการยุติธรรมทางเลือกเป็นมาตรการเสริมเพื่อช่วยให้คู่กรณีปรับความเข้าใจกัน ผู้กระทำผิดสำนึกผิด และยินยอมเข้ารับการช่วยเหลือฟื้นฟูพฤติกรรม พร้อมทั้งเยียวยาความเสียหายแก่ผู้เสียหาย โดยมีใช้การทดแทนกระบวนการยุติธรรมเดิม	1,666 (56.67)	1,180 (40.14)	94 (3.20)	58.54
5. วัตถุประสงค์ของกระบวนการยุติธรรมทางเลือกนอกเหนือจากลดขั้นตอนและระยะเวลาการดำเนินคดีคือการช่วยฟื้นฟูความสัมพันธ์ระหว่างคู่กรณี	1,622 (55.17)	1,208 (41.09)	110 (3.74)	57.31
6. วัตถุประสงค์ของกระบวนการยุติธรรมทางเลือกอีกประการหนึ่งคือลดการกระทำผิดซ้ำโดยส่งเสริมให้ผู้กระทำผิดเปลี่ยนแปลงตนเองภายใต้ความร่วมมือของชุมชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้เสียหาย	1,594 (54.22)	1,238 (42.11)	108 (3.67)	56.29
ค่าคะแนนเฉลี่ย				58.65
ค่าคะแนนดัชนี				0.587

ผนวก ข-7 ผลการสำรวจการประสบกับข้อพิพาท

การประสบกับข้อพิพาท	จำนวนคน	ร้อยละ
1. ไม่เคยประสบกับข้อพิพาท	2,278	77.48
2. เคยประสบกับข้อพิพาท	662	22.52
รวมทั้งหมด	2,940	100.00

ประเด็นข้อพิพาท	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
(เฉพาะผู้ที่เคยประสบกับข้อพิพาท 662 คนและตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)		
2.1 ข้อพิพาทเกี่ยวกับที่ดินหรือการซื้อขายสินทรัพย์ (เช่น ข้อพิพาทเรื่องกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน หรือการครอบครองที่ดินโดยมิชอบ)	142	12.77
2.2 ข้อพิพาทที่อยู่อาศัย (เช่น ปัญหาเกี่ยวกับเจ้าของบ้านหรือ ผู้เช่าเกินค่าเช่า ความเสียหายหรือการซ่อมแซม การเรียกเก็บค่าส่วนกลาง ถูกฟ้องขับไล่หรือยึดบ้าน)	107	9.62
2.3 ข้อพิพาทเกี่ยวกับที่ดินทำกิน (เช่น ที่ดินทับซ้อนกับเขตป่าไม้หรือพื้นที่อนุรักษ์ หรือที่ดินของรัฐอื่น การบุกรุกป่า)	71	6.38
2.4 ข้อพิพาทเกี่ยวกับการไถ่ที่ดิน (เช่น การบุกรุกที่ดินของรัฐ)	45	4.05
2.5 ปัญหาครอบครัว (เช่น การหย่าร้าง การแบ่งสิทธิ์เลี้ยงดูบุตร หรือพินัยกรรม)	128	11.51
2.6 การเรียกร้องค่าชดเชยสำหรับการบาดเจ็บหรือการเจ็บป่วยที่เกิดจากอุบัติเหตุ	126	11.33
2.7 การเรียกร้องค่าชดเชยสำหรับการบาดเจ็บหรือการเจ็บป่วยที่เกิดทำร้ายร่างกายหรือประทุษร้ายต่อกายหรือจิตใจ (เช่น ถูกทำร้าย ถูกข่มขืน ถูกปล้นชิงทรัพย์ หรือการประทุษร้ายอื่น ๆ)	84	7.55
2.8 การเรียกร้องค่าชดเชยจากการรักษาพยาบาลผิดพลาดทางการแพทย์	15	1.35
2.9 ข้อพิพาทเกี่ยวกับการจ้างงานหรือแรงงาน (เช่น ค่าจ้าง สวัสดิการ การถูกไล่ออกอย่างไม่เป็นธรรม หรือการถูกล่วงละเมิดในที่ทำงาน)	32	2.88
2.10 การเรียกร้องจ่ายเงินของรัฐบาล (เช่น เบี้ยยังชีพผู้พิการ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เงินช่วยเหลือการศึกษา)	31	2.79
2.11 บริการและสวัสดิการของรัฐบาล (เช่น ปัญหาการเข้าถึงการรักษาพยาบาล การศึกษา น้ำ และไฟฟ้า)	43	3.87
2.12 สินค้าและบริการอื่นๆ หรือการเรียกร้องเกี่ยวกับการคุ้มครองผู้บริโภค (เช่น ปัญหาเกี่ยวกับบริการหรือสินค้าไม่ได้คุณภาพ)	24	2.16
2.13 ข้อพิพาทเกี่ยวกับสัญญาประกันภัย	30	2.70

ประเด็นข้อพิพาท (เฉพาะผู้ที่เคยประสบกับข้อพิพาท 662 คนและตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
2.14 ข้อพิพาทเกี่ยวกับหนี้สิน (เช่น ไม่สามารถชำระหนี้ได้)	134	12.05
2.15 ข้อพิพาทเกี่ยวกับการทำลายสิ่งแวดล้อมหรือการปล่อยมลภาวะที่ส่งผลกระทบต่อท่าน ทรัพย์สินของท่าน หรือชุมชนที่ท่านอาศัยอยู่ (เช่น มลพิษทางน้ำ การทิ้งขยะ)	17	1.53
2.16 ข้อพิพาทได้เสียงในละแวกบ้าน รวมทั้งปัญหากับเพื่อนบ้าน (เช่น เสียงดังรบกวน ทำลายทรัพย์สิน หรือการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือยาเสพติด)	51	4.59
2.17 ข้อพิพาทเกี่ยวกับโครงการพัฒนาของรัฐ (เช่น ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมจากโครงการของรัฐขนาดใหญ่ การสร้างโรงไฟฟ้า การสร้างที่จัดเก็บขยะ การเวนคืนที่ดิน เป็นต้น)	8	0.72
2.18 ข้อพิพาทอื่น ๆ	24	2.16
รวมประเด็นข้อพิพาท	1,112	100.00

ผนวก ข-8 ผลการสำรวจการรับบริการหน่วยงานในการระงับข้อพิพาท

การรับบริการหน่วยงานในการระงับข้อพิพาท (เฉพาะผู้ที่ตอบว่าเคยประสบกับข้อพิพาท)	จำนวนคน	ร้อยละ
1. ไม่เคยรับบริการหน่วยงานในการระงับข้อพิพาท	43	6.50
2. เคยรับบริการหน่วยงานในการระงับข้อพิพาท	421	63.60
3. คำตอบไม่ชัดเจนหรือไม่ประสงค์ตอบ	198	29.91
รวมทั้งหมด	662	100.00

หน่วยงานในการรับบริการระงับข้อพิพาท (เฉพาะผู้ที่เคยรับบริการ 421 คน และตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
การระงับข้อพิพาทอย่างเป็นทางการ		
1. ศาลยุติธรรม (ทั้งคดีแพ่งและคดีปกครอง)	155	19.85
2. ศาลปกครอง	10	1.28
การระงับข้อพิพาททางเลือก		
3. การไกล่เกลี่ยประนีประนอมยอมความโดยตำรวจ	164	21.00
4. การไกล่เกลี่ยประนีประนอมยอมความโดยพนักงานอัยการ	36	4.61
5. การไกล่เกลี่ยประนีประนอมโดยศาลยุติธรรม	71	9.09
6. การไกล่เกลี่ยประนีประนอมโดยศาลปกครอง	15	1.92
7. ศูนย์คุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ กระทรวงยุติธรรม	13	1.66
8. สำนักงานยุติธรรมจังหวัด	123	15.75
9. สำนักงานยุติธรรมชุมชน	33	4.23
10. ศูนย์ไกล่เกลี่ยข้อพิพาทภาคประชาชน	20	2.56
11. ผู้นำหรือผู้มีอำนาจทางศาสนา	9	1.15
12. ผู้นำชุมชนหรือผู้มีอำนาจ (เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน หรือผู้นำท้องถิ่น)	52	6.66
13. ผู้ประนีประนอม นักไกล่เกลี่ย ทนายความ นักกฎหมายชุมชน	18	2.30
14. อนุญาโตตุลาการ	4	0.51
15. ศูนย์ดำรงธรรม	44	5.63
16. หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง (เช่น กรมป่าไม้ กรมอุทยานฯ การท่าเรือฯ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน สำนักงานคุ้มครองผู้บริโภค เป็นต้น)	8	1.02

หน่วยงานในการรับบริการระดับข้อพิพาท (เฉพาะผู้ที่เคยรับบริการ 421 คน และตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
17. การร้องเรียนผ่านช่องทางของรัฐต่าง ๆ (เช่น 1111 ผู้ตรวจการแผ่นดิน สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ฯลฯ ช่องทางร้องเรียนของหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบ)	6	0.77
18. ความช่วยเหลือจากองค์กรภาคเอกชน NGOs	0	0.00
19. บุคคลหรือองค์กรอื่น	0	0.00
รวมจำนวนครั้งที่รับบริการการระดับข้อพิพาทอย่างเป็นทางการและทางเลือก	781	100.00
เหตุผลที่ไม่ได้เข้าสู่การระดับข้อพิพาท (เฉพาะผู้ที่ตอบว่าไม่เคยรับบริการ 43 คน และตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)	จำนวนครั้ง	ร้อยละ
20. ไม่ทราบช่องทางหรือวิธีการในการเข้าสู่กระบวนการระดับข้อพิพาท	5	10.42
21. ได้จัดการปัญหาด้วยตนเอง	21	43.75
22. ค่าใช้จ่ายแพงเกินไป	1	2.08
23. เป็นเรื่องเล็กน้อยคิดว่าปัญหาไม่สำคัญเพียงพอ	4	8.33
24. ปัญหาเกิดจากท่านเอง	1	2.08
25. คู่กรณีไม่ยินยอมเข้าสู่กระบวนการระดับข้อพิพาทหรือแก้ไขปัญหาคือข้อพิพาท	1	2.08
26. ไม่สะดวก/ไม่มีเวลา	11	22.92
27. ไม่ไว้วางใจเจ้าหน้าที่	0	0.00
28. ไม่คิดว่าจะช่วยได้	3	6.25
29. กังวลกับผลกระทบหรือกลัวผลเสียที่จะตามมา	1	2.08
30. เหตุผลอื่น ๆ ในการไม่ได้เข้าสู่การระดับข้อพิพาท	0	0.00
รวมจำนวนครั้งเหตุผลที่ไม่ได้เข้าสู่การระดับข้อพิพาท	48	100.00

ผนวก ข-9 ผลการสำรวจระดับการแก้ไขปัญหาข้อพิพาท

ระดับการแก้ไขปัญหาข้อพิพาท	จำนวนคน	ร้อยละ
1. ปัญหาทั้งหมดไม่ได้รับการแก้ไขเลย	16	3.80
2. ปัญหาส่วนใหญ่ไม่ได้รับการแก้ไข	21	4.99
3. ปัญหาบางส่วนได้รับการแก้ไข	89	21.14
4. ปัญหาส่วนใหญ่ได้รับการแก้ไข	114	27.08
5. ปัญหาทั้งหมดได้รับการแก้ไข	126	29.93
6. ไม่ประสงค์จะตอบ	55	13.06
ผลรวม	421	100.00
ค่าคะแนนเฉลี่ย	3.86	
SD	1.25	
ค่าคะแนนดัชนี	0.715	

ผนวก ข-10 ผลการสำรวจความพึงพอใจต่อกระบวนการระงับข้อพิพาท

ความพึงพอใจต่อกระบวนการระงับข้อพิพาท	จำนวนคน	ร้อยละ
1. ไม่พอใจ	10	2.38
2. ค่อนข้างไม่พอใจ	20	4.75
3. ปานกลาง	77	18.29
4. ค่อนข้างพอใจ	133	31.59
5. พอใจ	152	36.10
6. ไม่ประสงค์จะตอบ	29	6.89
ผลรวม	421	100.00
ค่าคะแนนเฉลี่ย	4.01	
SD	1.10	
ค่าคะแนนดัชนี	0.753	

ผนวก ข-11 ผลการสำรวจระดับการเคารพกฎหมายของประชาชน

ระดับการเคารพกฎหมายของประชาชน	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย	SD
	เห็นด้วย (5)	ค่อนข้างเห็นด้วย (4)	ปานกลาง (3)	ค่อนข้างไม่เห็นด้วย (2)	ไม่เห็นด้วย (1)		
1. หากพบว่ามีกรก่ออาชญากรรมหรือการกระทำผิดกฎหมายท่านพร้อมจะให้ความช่วยเหลือแจ้งเบาะแสกับเจ้าหน้าที่หรือให้ความร่วมมือในการป้องกันการกระทำผิด	1,423 (48.40)	901 (30.65)	556 (18.91)	51 (1.73)	9 (0.31)	4.25	0.84
2. กฎหมายของประเทศไทยไม่ได้เป็นภาระต่อชีวิตความเป็นอยู่หรือเป็นภาระต่อการประกอบอาชีพของประชาชนมากเกินไป	1,097 (37.31)	1,008 (34.29)	719 (24.46)	97 (3.30)	19 (0.65)	4.04	0.90
3. กฎหมายและกระบวนการยุติธรรมเป็นการคุ้มครองสังคมโดยไม่ได้มีการออกกฎหมายหรือบังคับใช้กฎหมายเพื่อเอื้อประโยชน์ต่อคนใดคนหนึ่งหรือกลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่งอันเป็นการเอารัดเอาเปรียบต่อประชาชนทั่วไป	1,095 (37.24)	945 (32.14)	755 (25.68)	109 (3.71)	36 (1.22)	4.00	0.94
4. ระบบกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมหรือร่วมคิดร่วมทำในการสร้างเสริมความยุติธรรม รวมถึงสร้างการบังคับใช้กฎหมายและป้องกันการกระทำผิดที่มีประสิทธิภาพ	1,094 (37.21)	915 (31.12)	788 (26.80)	112 (3.81)	31 (1.05)	4.00	0.94
5. การบังคับใช้กฎหมายมีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้	1,061 (36.09)	895 (30.44)	772 (26.26)	158 (5.37)	54 (1.84)	3.94	1.00
6. ท่านพร้อมจะปฏิบัติตามกฎหมายโดยไม่ต้องมีใครบังคับ	1,458 (49.59)	830 (28.23)	570 (19.39)	67 (2.28)	15 (0.51)	4.24	0.88
ค่าคะแนนเฉลี่ย						4.08	
ค่าคะแนนดัชนี						0.770	

**ผนวก ข-12 ผลการสำรวจความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงาน
ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม**

ความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงาน ของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	ระดับความคิดเห็น (ร้อยละ)					ค่าเฉลี่ย	SD
	มาก (5)	ค่อนข้างมาก (4)	ปานกลาง (3)	ค่อนข้างน้อย (2)	น้อย (1)		
1. ท่านได้รับบริการหรือได้รับความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่อย่างครบถ้วนตรงตามความต้องการ	499 (33.95)	622 (42.31)	287 (19.52)	43 (2.93)	19 (1.29)	4.05	0.88
2. หน่วยงานมีการจัดทำข้อมูลเผยแพร่หรือจัดเจ้าหน้าที่ผู้ให้ความช่วยเหลือในการแนะนำข้อกฎหมาย ขั้นตอนการปฏิบัติ ให้คำแนะนำ หรือตอบข้อสงสัยได้อย่างเพียงพอและเข้าใจได้อย่างชัดเจน	489 (33.27)	579 (39.39)	336 (22.86)	50 (3.40)	16 (1.09)	4.00	0.89
3. เจ้าหน้าที่มีความรู้ความสามารถเพียงพอต่อการให้บริการ	504 (34.29)	607 (41.29)	304 (20.68)	38 (2.59)	17 (1.16)	4.05	0.87
4. เจ้าหน้าที่ให้ดูแลต้อนรับเป็นอย่างดี กริยาวาจาของเจ้าหน้าที่ ความสุภาพอ่อนโยน เป็นมิตรต่อประชาชน	505 (34.35)	574 (39.05)	331 (22.52)	46 (3.13)	14 (0.95)	4.03	0.88
5. ระยะเวลาในการให้บริการมีความเหมาะสม	479 (32.59)	517 (35.17)	388 (26.39)	61 (4.15)	25 (1.70)	3.93	0.95
ค่าคะแนนเฉลี่ย						4.01	
ค่าคะแนนดัชนี						0.753	

ผนวก ข-13 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
1. เพศชาย	1,187	40.37
2. เพศหญิง	1,708	58.10
3. เพศทางเลือก	45	1.53
รวม	2,940	100.00
อายุ		
1. 18 - 19 ปี	35	1.19
2. 20 - 24 ปี	147	5.00
3. 25 - 29 ปี	224	7.62
4. 30 - 34 ปี	231	7.86
5. 35 - 39 ปี	293	9.97
6. 40 - 44 ปี	328	11.16
7. 45 - 49 ปี	321	10.92
8. 50 - 54 ปี	284	9.66
9. 55 - 59 ปี	262	8.91
10. 60 - 64 ปี	258	8.78
11. 65 - 69 ปี	171	5.82
12. 70 - 74 ปี	88	2.99
13. 75 - 79 ปี	51	1.73
14. 80 - 89 ปี	35	1.19
15. 90 ปีขึ้นไป	1	0.03
16. ไม่ทราบ	31	1.05
17. ไม่ประสงค์จะตอบ	180	6.12
รวม	2,940	100.00

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
รายได้ครัวเรือน		
1. ไม่เกิน 15,000 บาท	1,379	46.90
2. 15,001-25,000 บาท	860	29.25
3. 25,001-35,000 บาท	249	8.47
4. 35,001-45,000 บาท	87	2.96
5. 45,001-55,000 บาท	57	1.94
6. 55,001-65,000 บาท	22	0.75
7. 65,001-75,000 บาท	8	0.27
8. มากกว่า 75,000 บาท	21	0.71
9. ไม่ประสงค์จะตอบ	257	8.74
รวม	2,940	100.00
ระดับรายได้ต่อการดำรงชีวิตและค่าใช้จ่ายพื้นฐาน		
1. มีฐานะร่ำรวย (สามารถจับจ่ายใช้สอย โดยมีเงินเหลือเก็บจำนวนมาก)	35	1.19
2. สามารถจับจ่ายใช้สอยได้อย่างสบาย มีเงินเหลือเก็บ	656	22.31
3. พอกินพอใช้ แต่ไม่มีเงินเหลือเก็บ	1,322	44.97
4. รายได้ไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย โดยยังขาดเหลืออยู่บ้าง	543	18.47
5. ขัดสน มีชีวิตอยู่อย่างยากลำบาก	97	3.30
6. ลำบากยากจน มีรายได้ในระดับที่ต้องใช้ชีวิตอยู่อย่างยากลำบากมาก	33	1.12
7. ไม่ทราบ	20	0.68
8. ไม่ประสงค์จะตอบ	234	7.96
รวม	2,940	100.00
อาชีพ		
1. ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ เจ้าหน้าที่รัฐ	349	11.87
2. พนักงานเอกชน	296	10.07

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. นักเรียน / นักศึกษา	121	4.12
4. รับจ้างทั่วไป	818	27.82
5. เกษตรกรรม	479	16.29
6. ประกอบธุรกิจ	439	14.93
7. ไม่ได้ประกอบอาชีพ	260	8.84
8. ไม่ทราบ	32	1.09
9. ไม่ประสงค์จะตอบ	146	4.97
รวม	2,940	100.00
การศึกษาระดับสูงสุด		
1. ไม่เคยเข้ารับการศึกษ	61	2.07
2. การศึกษาทางเลือกนอกโรงเรียน (อาทิ Home School)	7	0.24
3. ประถมศึกษา	636	21.63
4. มัธยมศึกษาตอนต้น	313	10.65
5. มัธยมศึกษาตอนปลาย	508	17.28
6. ปวช.	150	5.10
7. ปวส.	235	7.99
8.ปริญญาตรี	796	27.07
9.ปริญญาโท	83	2.82
10. สูงกว่าปริญญาโท	14	0.48
11. การศึกษาในรูปแบบอื่น	5	0.17
12. ไม่ทราบ	18	0.61
13. ไม่ประสงค์จะตอบ	114	3.88
รวม	2,940	100.00

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สถานภาพสมรส		
1. โสด	841	28.61
2. แต่งงานแล้ว	1,221	41.53
3. อยู่ร่วมกัน	409	13.91
4. แยกกันอยู่	92	3.13
5. หย่าร้าง	99	3.37
6. หม้าย	182	6.19
7. อื่น ๆ	3	0.10
8. ไม่ทราบ	6	0.20
9. ไม่ประสงค์จะตอบ	87	2.96
รวม	2,940	100.00
สัญชาติ		
1. ไทย	2,931	99.69
2. แรงงานต่างด้าว	4	0.14
3. นักศึกษาต่างชาติ ผีก่อบรม	0	0.00
4. ได้รับการจ้างงานในประเทศไทย (ตามสัญญาจ้างตั้งแต่อ่อนเข้ามาในประเทศไทย)	0	0.00
5. ได้รับการจ้างงานในประเทศไทย (เพิ่งหางานได้หลังจากเข้าประเทศไทย)	0	0.00
6. ติดตามคู่สมรส ครอบครัว (รวมถึงความสัมพันธ์คู่รักในรูปแบบอื่น)	0	0.00
7. ติดตามบิดามารดา หรือผู้ปกครอง	1	0.03
8. เกิดและพำนักในประเทศไทยตั้งแต่เกิด แต่ไม่ได้สัญชาติไทย	1	0.03
9. นักท่องเที่ยวระยะยาวต่อเนื่องในช่วงเวลาที่เก็บแบบสอบถาม	1	0.03
10. ผู้ลี้ภัยจากสงคราม ความขัดแย้งภายในประเทศ	0	0.00
11. อื่น ๆ	0	0.00

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
12. ไม่ทราบ	0	0.00
13. ไม่ประสงค์จะตอบ	2	0.07
รวม	2,940	100.00
ความพิการ		
1. ไม่พิการ	2,884	98.10
2. พิการ	56	1.90
รวม	2,940	100.00
ประเภทความพิการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
2.1 บกพร่องทางการเห็น	9	15.52
2.2 บกพร่องทางการได้ยิน	15	25.86
2.3 บกพร่องทางสติปัญญา	5	8.62
2.4 บกพร่องทางร่างกายและสุขภาพ	25	43.10
2.5 บกพร่องทางการเรียนรู้	2	3.45
2.6 บกพร่องทางการพูดและภาษา	1	1.72
2.7 บกพร่องทางพฤติกรรมและอารมณ์	0	0.00
2.8 ออทิสติก	1	1.72
2.9 พิการอื่น ๆ	0	0.00
รวม	58	100.00
ศาสนา		
1. ไม่มีศาสนา	24	0.82
2. คริสต์	34	1.16
3. อิสลาม	472	16.05
4. พราหมณ์-ฮินดู	2	0.07
5. พุทธ	2,371	80.65
6. อื่น ๆ	0	0.00

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
7. ไม่ประสงค์จะตอบ	37	1.26
รวม	2,940	100.00
ความถี่ในการพบเห็นการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่		
1. สัปดาห์ละครั้ง	646	21.97
2. เดือนละครั้ง	859	29.22
3. ปีละครั้ง	485	16.50
4. น้อยกว่า 1 ครั้ง/ปี	422	14.35
5. ไม่เคยพบ	528	17.96
รวม	2,940	100.00
สถานะในครัวเรือน		
1. เจ้าของบ้าน	1,169	39.76
2. คู่สมรส	486	16.53
3. บิดา มารดา	240	8.16
4. บุตร	650	22.11
5. ปู่/ย่า/ตา/ยาย	51	1.73
6. หลาน	79	2.69
7. พี่/น้อง	94	3.20
8. ลูก/ป้า/น้า/อา	29	0.99
9. อื่น ๆ	142	4.83
รวม	2,940	100.00
พื้นที่		
1. กรุงเทพมหานคร	420	14.29
2. จังหวัดอื่น	2,520	85.71
รวม	2,940	100.00

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ลักษณะบริเวณที่อยู่อาศัย		
1. เขตที่พักอาศัยทั่วไป เช่น หมู่บ้านจัดสรร บ้านเดี่ยว	1,766	60.07
2. เขตธุรกิจ เช่น เขตที่มีบริษัท ห้าง ร้าน อยู่รวมกันเป็นบริเวณกว้าง	91	3.10
3. เขตชุมชนแออัด หรือชุมชนที่มีลักษณะบ้านเรือนหนาแน่นและ ประชากรอยู่อย่างแออัด	287	9.76
4. เขตอุตสาหกรรม หรือชุมชนที่อยู่ในบริเวณที่มีโรงงานอุตสาหกรรม จำนวนมาก หรือนิคมอุตสาหกรรมตั้งอยู่	56	1.90
5. เขตเกษตรกรรม หรือชุมชนที่อยู่ในบริเวณพื้นที่เกษตรกรรม	650	22.11
6. ไม่ทราบ	2	0.07
7. อื่น ๆ (พื้นที่ชุมชน, ห้องเช่าหรือบ้านเช่า)	88	2.99
รวม	2,940	100.00
การรับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ไม่เคยรับบริการ	1,470	50.00
2. เคยรับบริการ	1,470	50.00
รวม	2,940	100.00
หน่วยงานที่เคยรับบริการ (เฉพาะผู้ที่เคยรับบริการ 1,470 คน และตอบ ได้มากกว่า 1 ข้อ)	จำนวน (ครั้ง)	ร้อยละ
2.1 ตำรวจ	1,102	43.52
2.2 อัยการ	180	7.11
2.3 ศาล	326	12.88
2.4 สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) หรือสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค หรือหน่วยงานในสังกัด	14	0.55
2.5 สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในภาครัฐ (ป.ป.ท.) หรือสำนักงาน ป.ป.ท. ภาค หรือหน่วยงานในสังกัด	6	0.24
2.6 สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (ป.ป.ส.) หรือสำนักงาน ป.ป.ส. ภาคหรือหน่วยงานในสังกัด	20	0.79

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2.7 กรมสอบสวนคดีพิเศษ หรือกองปฏิบัติการคดีพิเศษภาค หรือหน่วยงานในสังกัด	5	0.20
2.8 สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน (ปปง.) หรือหน่วยงานในสังกัด)	4	0.16
2.9 สำนักงานกองทุนยุติธรรม	74	2.92
2.10 สำนักงานยุติธรรมจังหวัด/สำนักงานยุติธรรมชุมชน	455	17.97
2.11 สถาบันนิติวิทยาศาสตร์ หรือหน่วยงานในสังกัด	7	0.28
2.12 กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ หรือหน่วยงานในสังกัด	51	2.01
2.13 กรมคุมประพฤติ หรือสำนักงานคุมประพฤติ หรือหน่วยงานในสังกัด	88	3.48
2.14 กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน หรือสถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชน หรือศูนย์ฝึกอบรมเด็กและเยาวชน หรือหน่วยงานในสังกัด	24	0.95
2.15 กรมราชทัณฑ์ หรือเรือนจำ/ทัณฑสถาน หรือหน่วยงานในสังกัด	46	1.82
2.16 กรมบังคับคดี หรือสำนักงานบังคับคดี หรือหน่วยงานในสังกัด	92	3.63
2.17 สถาบันอัญญาโตตุลาการ	4	0.16
2.18 ศาลปกครอง หรือศาลปกครองภาค หรือหน่วยงานในสังกัด	26	1.03
2.19 สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	8	0.32
รวม	2,532	100.00

ภาคผนวก ค

ผลการจัดเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง

(Self-Assessment and Observation: SA+OB)

ผนวก ค-1 ผลการประเมินความสำเร็จของการประเมินผลสัมฤทธิ์กฎหมาย

หัวข้อประเมิน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. หน่วยงานผู้รักษาการตามกฎหมายทุกหน่วยงานมีการจัดทำการประเมินผลกระทบของกฎหมายและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนก่อนการตรากฎหมายหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจนและมีข้อมูลครบถ้วนถูกต้อง	4	3	n/a	5	4	4.00	0.750
2. ผลการประเมินผลกระทบทางกฎหมายและการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนได้ถูกนำไปใช้ในการพิจารณาร่างกฎหมายอย่างจริงจัง	4	n/a	n/a	5	4	4.33	0.833
3. หน่วยงานผู้รักษาการตามกฎหมายทุกหน่วยงานมีการนำกฎหมายที่ตนดูแลมาทบทวนความเหมาะสมและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย มีการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายและหาแนวทางแก้ไข โดยประเมินจากจำนวนหน่วยงานที่มีระบบการทบทวนความเหมาะสมและประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายและมีการกำหนดกรอบเวลาที่แน่ชัดในการกำหนดวงรอบในการทบทวนความเหมาะสมและประเมินผลสัมฤทธิ์กฎหมาย	4	n/a	n/a	3	3	3.33	0.583

หัวข้อประเมิน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
4. หน่วยงานผู้รักษาการ ตามกฎหมายทุกหน่วยงานมีการนำ ผลการทบทวนความเหมาะสมและ ประเมินผลสัมฤทธิ์นำมาสู่การแก้ไข ปรับปรุงกฎหมาย การออกกฎหมาย หรือยกเลิกกฎหมายที่ไม่จำเป็น หรือปรับปรุงระบบการทำงาน ของหน่วยงานเพื่อแก้ไขปัญหา การบังคับใช้กฎหมายให้กฎหมาย ทันต่อสภาวะการณ์ที่เปลี่ยนแปลง และไม่เป็นภาระกับประชาชน มากเกินไป	3	3	n/a	2	2	2.50	0.375
เฉลี่ยรวม						3.54	0.635

**ผนวก ค-2 ผลการประเมินการปฏิบัติในการบังคับใช้กฎหมายโดยชอบด้วยกฎหมาย
และเป็นไปตามกระบวนการอันควร (Due Process)**

ผลการประเมินหัวข้อที่ 1 การปฏิบัติในการบังคับใช้กฎหมายโดยชอบด้วยกฎหมาย และเป็นไปตาม
กระบวนการอันควร (Due Process)

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ร้อยละ)					ร้อยละเฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	70.00	n/a	n/a	100.00	100.00	90.00
2. กรมสอบสวนคดีพิเศษ	80.00	100.00	n/a	100.00	100.00	95.00
3. สำนักงานอัยการสูงสุด	100.00	100.00	n/a	100.00	100.00	100.00
4. กรมราชทัณฑ์	100.00	66.67	n/a	n/a	100.00	88.89
5. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กฯ	90.00	100.00	n/a	n/a	100.00	96.67
6. สำนักงาน ป.ป.ส.	100.00	66.67	n/a	100.00	100.00	91.67
7. สำนักงาน ป.ป.ท.	100.00	100.00	n/a	100.00	100.00	100.00
8. สำนักงาน ป.ป.ช.	100.00	100.00	n/a	100.00	100.00	100.00
9. สำนักงาน ปปง.	100.00	100.00	n/a	100.00	100.00	100.00
10. กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย	90.00	66.67	n/a	100.00	100.00	89.17
เฉลี่ยรวม						95.14
ค่าดัชนี						0.951

ผลการประเมินหัวข้อที่ 2 การปฏิบัติในการบังคับใช้กฎหมายโดยชอบด้วยกฎหมาย และเป็นไปตาม กระบวนการอันควร (Due Process of Law) ตามดัชนีนิติธรรม (Rule of Law Index)

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 4)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	1	n/a	n/a	2	2	1.67	0.223
2. กรมสอบสวนคดีพิเศษ	2	3	n/a	3	3	2.75	0.583
3. สำนักงานอัยการสูงสุด	3	3	n/a	2	3	2.75	0.583
4. กรมราชทัณฑ์	3	3	n/a	n/a	3	3.00	0.667
5. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กฯ	4	3	n/a	n/a	4	3.67	0.890
6. สำนักงาน ป.ป.ส.	3	3	n/a	4	3	3.25	0.750
7. สำนักงาน ป.ป.ท.	3	4	n/a	4	4	3.75	0.917
8. สำนักงาน ป.ป.ช.	3	4	n/a	3	4	3.50	0.833
9. สำนักงาน ปปง.	4	4	n/a	4	4	4.00	1.000
10. กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย	3	3	n/a	4	3	3.25	0.750
เฉลี่ยรวม						3.16	0.720

**ผนวก ค-3 ผลการประเมินการป้องกันความผิดพลาดในการตั้งข้อกล่าวหาหรือ
มีการคุมขังผู้บริสุทธิ์ที่ไม่ได้กระทำผิด**

ผลการประเมินหัวข้อที่ 1 หน่วยงานมีมาตรการ ขั้นตอน และวิธีการ ในการป้องกันความผิดพลาด
ในการตั้งข้อกล่าวหาหรือคุมขังผู้บริสุทธิ์

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนน เฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	4	3	n/a	n/a	3	3.33	0.583
2. กรมสอบสวนคดีพิเศษ	4	4	n/a	4	4	4.00	0.750
3. สำนักงานอัยการสูงสุด	5	4	n/a	3	4	4.00	0.750
4. สำนักงานศาลยุติธรรม	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
5. กรมราชทัณฑ์	3	3	n/a	3	3	3.00	0.500
6. กรมคุมประพฤติ	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
7. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กฯ	2	4	n/a	4	4	3.50	0.625
8. สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม	n/a	1	n/a	n/a	n/a	1.00	0.000
9. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	n/a	4	n/a	4	4	4.00	0.750
10. สถาบันนิติวิทยาศาสตร์	n/a	1	n/a	n/a	n/a	1.00	0.000
11. สำนักงานคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
12. สภานายความ	n/a	1	n/a	n/a	3	2.00	0.250
13. สำนักงาน ป.ป.ส.	4	4	n/a	4	4	4.00	0.750
14. สำนักงาน ป.ป.ท.	4	n/a	n/a	n/a	4	4.00	0.750
15. สำนักงาน ป.ป.ช.	5	5	n/a	3	5	4.50	0.875
16. สำนักงาน ปปง.	n/a	1	n/a	n/a	n/a	1.00	0.000
17. กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย	3	4	n/a	4	4	3.75	0.688
เฉลี่ยรวม						3.08	0.519

ผลการประเมินหัวข้อที่ 2 หน่วยงานมีกลไกหรือวิธีการในการให้ความช่วยเหลือหากมีเรื่องร้องเรียน หรือข้อโต้แย้งจากผู้ถูกกล่าวหา

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	5	3	n/a	n/a	3	3.67	0.667
2. กรมสอบสวนคดีพิเศษ	4	4	n/a	4	4	4.00	0.750
3. สำนักงานอัยการสูงสุด	5	4	n/a	3	4	4.00	0.750
4. สำนักงานศาลยุติธรรม	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
5. กรมราชทัณฑ์	3	3	n/a	3	4	3.25	0.563
6. กรมคุมประพฤติ	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
7. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กฯ	3	4	n/a	4	4	3.75	0.688
8. สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม	n/a	4	n/a	n/a	4	4.00	0.750
9. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	n/a	4	n/a	1	4	3.00	0.500
10. สถาบันนิติวิทยาศาสตร์	n/a	1	n/a	n/a	n/a	1.00	0.000
11. สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
12. สภานายความ	n/a	1	n/a	n/a	3	2.00	0.250
13. สำนักงาน ป.ป.ส.	3	4	n/a	2	4	3.25	0.563
14. สำนักงาน ป.ป.ท.	3	n/a	n/a	n/a	4	3.50	0.625
15. สำนักงาน ป.ป.ช.	4	5	n/a	2	5	4.00	0.750
16. สำนักงาน ปปง.	n/a	1	n/a	n/a	n/a	1.00	0.000
17. กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย	3	4	n/a	1	4	3.00	0.500
เฉลี่ยรวม						3.10	0.525

ผนวก ค-4 ผลการประเมินการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามหลักสากล

ผลการประเมินหัวข้อที่ 1 หน่วยงานมีมาตรการ หลักเกณฑ์ แนวทาง หรือคำแนะนำในการปฏิบัติ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการจับกุมหรือคุมขังตามอำเภอใจ

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	5	n/a	n/a	3	3	3.67	0.667
2. กรมสอบสวนคดีพิเศษ	5	4	n/a	5	5	4.75	0.938
3. สำนักงานอัยการสูงสุด	5	4	n/a	3	5	4.25	0.813
4. สำนักงานศาลยุติธรรม	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
5. กรมราชทัณฑ์	5	4	n/a	5	5	4.75	0.938
6. กรมคุมประพฤติ	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
7. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กฯ	4	4	n/a	4	4	4.00	0.750
8. สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
9. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	4	4	n/a	4	4	4.00	0.750
10. สถาบันนิติวิทยาศาสตร์	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
11. สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
12. สภานายความ	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
13. สำนักงาน ป.ป.ส.	2	4	n/a	4	4	3.50	0.625
14. สำนักงาน ป.ป.ท.	4	4	n/a	4	4	4.00	0.750
15. สำนักงาน ป.ป.ช.	5	5	n/a	5	5	5.00	1.000
16. สำนักงาน ปปง.	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
17. กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย	5	4	n/a	5	5	4.75	0.938
18. กรมพระธรรมนูญ กระทรวงกลาโหม	n/a	4	n/a	4	4	4.00	0.750
เฉลี่ยรวม						4.24	0.811

ผลการประเมินหัวข้อที่ 2 หน่วยงานมีการปฏิบัติต่อผู้ถูกกล่าวหาตามหลักสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์โดยจะมีการปฏิบัติต่อผู้ถูกกล่าวหาเยี่ยงผู้กระทำผิดมิได้

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	5	n/a	n/a	2	4	3.67	0.667
2. กรมสอบสวนคดีพิเศษ	5	4	n/a	5	5	4.75	0.938
3. สำนักงานอัยการสูงสุด	5	4	n/a	3	4	4.00	0.750
4. สำนักงานศาลยุติธรรม	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
5. กรมราชทัณฑ์	2	3	n/a	3	2	2.50	0.375
6. กรมคุมประพฤติ	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
7. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กฯ	4	4	n/a	4	4	4.00	0.750
8. สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม	5	n/a	n/a	n/a	4	4.50	0.875
9. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
10. สถาบันนิติวิทยาศาสตร์	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
11. สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
12. สภานายความ	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
13. สำนักงาน ป.ป.ส.	4	4	n/a	4	4	4.00	0.750
14. สำนักงาน ป.ป.ท.	4	4	n/a	4	4	4.00	0.750
15. สำนักงาน ป.ป.ช.	5	5	n/a	5	5	5.00	1.000
16. สำนักงาน ปปง.	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
17. กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย	5	4	n/a	5	5	4.75	0.938
18. กรมพระธรรมนูญ กระทรวงกลาโหม	n/a	4	n/a	4	4	4.00	0.750
เฉลี่ยรวม						4.11	0.777

ผลการประเมินหัวข้อที่ 3 หน่วยงานมีมาตรการ หลักเกณฑ์ แนวทาง หรือคำแนะนำในการปฏิบัติ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการฆาตกรรมโดยเจตนาโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐฯ

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	5	n/a	n/a	3	3	3.67	0.667
2. กรมสอบสวนคดีพิเศษ	5	4	n/a	5	5	4.75	0.938
3. สำนักงานอัยการสูงสุด	5	4	n/a	5	5	4.75	0.938
4. สำนักงานศาลยุติธรรม	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
5. กรมราชทัณฑ์	4	4	n/a	4	4	4.00	0.750
6. กรมคุมประพฤติ	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
7. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กฯ	5	4	n/a	4	4	4.25	0.813
8. สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
9. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	4	4	n/a	4	4	4.00	0.750
10. สถาบันนิติวิทยาศาสตร์	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
11. สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
12. สภานายความ	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
13. สำนักงาน ป.ป.ส.	4	4	n/a	4	4	4.00	0.750
14. สำนักงาน ป.ป.ท.	4	4	n/a	4	4	4.00	0.750
15. สำนักงาน ป.ป.ช.	5	5	n/a	5	5	5.00	1.000
16. สำนักงาน ป.ป.ง.	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
17. กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย	5	4	n/a	5	5	4.75	0.938
18. กรมพระธรรมนูญ กระทรวงกลาโหม	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
เฉลี่ยรวม						4.32	0.829

ผลการประเมินหัวข้อที่ 4 หน่วยงานมีมาตรการ หลักเกณฑ์ แนวทาง หรือคำแนะนำในการปฏิบัติ เพื่อป้องกันการซ้อมทรมานและทำให้บุคคลสูญหายโดยเจ้าหน้าที่ของรัฐ

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	4	n/a	n/a	2	3	3.00	0.500
2. กรมสอบสวนคดีพิเศษ	5	4	n/a	5	5	4.75	0.938
3. สำนักงานอัยการสูงสุด	5	4	n/a	4	5	4.50	0.875
4. สำนักงานศาลยุติธรรม	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
5. กรมราชทัณฑ์	4	n/a	n/a	n/a	4	4.00	0.750
6. กรมคุมประพฤติ	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
7. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กฯ	5	4	n/a	n/a	5	4.67	0.917
8. สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
9. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	5	5	n/a	5	5	5.00	1.000
10. สถาบันนิติวิทยาศาสตร์	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
11. สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
12. สภานายความ	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
13. สำนักงาน ป.ป.ส.	4	4	n/a	4	4	4.00	0.750
14. สำนักงาน ป.ป.ท.	4	4	n/a	4	4	4.00	0.750
15. สำนักงาน ป.ป.ช.	5	5	n/a	5	5	5.00	1.000
16. สำนักงาน ป.ป.ง.	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
17. กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย	5	4	n/a	5	5	4.75	0.938
18. กรมพระธรรมนูญ กระทรวงกลาโหม	n/a	n/a	n/a	4	n/a	4.00	0.750
เฉลี่ยรวม						4.33	0.833

ผลการประเมินหัวข้อที่ 5 หน่วยงานมีมาตรการ หลักเกณฑ์ แนวทาง หรือคำแนะนำในการป้องกันไม่ให้มีการคุมขังตามอำเภอใจ

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	5	n/a	n/a	n/a	3	4.00	0.750
2. กรมสอบสวนคดีพิเศษ	5	4	n/a	n/a	5	4.67	0.917
3. สำนักงานอัยการสูงสุด	5	5	n/a	n/a	5	5.00	1.000
4. สำนักงานศาลยุติธรรม	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
5. กรมราชทัณฑ์	4	4	n/a	n/a	4	4.00	0.750
6. กรมคุมประพฤติ	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
7. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กฯ	5	3	n/a	n/a	3	3.67	0.667
8. สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม	4	n/a	n/a	n/a	4	4.00	0.750
9. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	5	5	n/a	n/a	5	5.00	1.000
10. สถาบันนิติวิทยาศาสตร์	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
11. สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
12. สภานายความ	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
13. สำนักงาน ป.ป.ส.	4	4	n/a	n/a	4	4.00	0.750
14. สำนักงาน ป.ป.ท.	4	4	n/a	4	4	4.00	0.750
15. สำนักงาน ป.ป.ช.	5	5	n/a	n/a	5	5.00	1.000
16. สำนักงาน ปปง.	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
17. กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย	5	4	n/a	n/a	5	4.67	0.917
18. กรมพระธรรมนูญ กระทรวงกลาโหม	n/a	4	n/a	n/a	4	4.00	0.750
เฉลี่ยรวม						4.33	0.833

ผนวก ค-5 ผลการประเมินการพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล

หัวข้อประเมิน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. การขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs: Sustainable Development Goals) ในเป้าหมายที่ 16 และประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม (สำนักงานกิจการยุติธรรม เป็นผู้ประเมินตนเอง)	4	4	n/a	4	4	4.00	0.750
2. การยกระดับดัชนีหลักนิติธรรม (Rule of Law Index) ของ World Justice Project (สำนักงานกิจการยุติธรรม เป็นผู้ประเมินตนเอง)	3	3	n/a	3	3	3.00	0.500
3. การต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ (สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมสอบสวนคดีพิเศษ สำนักงานอัยการสูงสุด เป็นผู้ประเมินตนเอง)	3	4	n/a	3	4	3.50	0.625
4. การต่อต้านการค้ามนุษย์ โดยเทียบเคียงกับรายงาน TIPs Report ของกระทรวงต่างประเทศ สหรัฐอเมริกา (กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นผู้ประเมินตนเอง)	3	4	n/a	4	4	3.75	0.688
5. การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน โดยพิจารณาเทียบเคียงกับดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI: Corruption Perception Index) (สำนักงาน ป.ป.ช. และสำนักงาน ป.ป.ท. เป็นผู้ประเมินตนเอง)	3	4	n/a	4	4	3.75	0.688
6. การต่อต้านการฟอกเงิน โดยพิจารณาเทียบเคียงกับรายงานการปฏิบัติตามมาตรฐานขั้นต่ำด้านการฟอกเงินตาม FATF recommendations (สำนักงาน ปปง. เป็นผู้ประเมินตนเอง)	4	4	n/a	4	4	4.00	0.750
7. การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน (กรมคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ และสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน)	4	4	n/a	3	4	3.75	0.688

หัวข้อประเมิน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
แห่งชาติ เป็นผู้ประเมินตนเอง)							
8. กลไกการระงับข้อพิพาทหรือกลไกป้องกันการเกิดข้อพิพาทตามมาตรฐานสากล เช่น โนตารีพับลิค อนุญาโตตุลาการ (สำนักงานศาลยุติธรรม สภานายความ สถาบันอนุญาโตตุลาการ เป็นผู้ประเมินตนเอง)	4	4	n/a	3	3	3.50	0.625
เฉลี่ยรวม						3.66	0.664

ผนวก ค-6 ผลการประเมินกระบวนการยุติธรรมที่เที่ยงตรงยุติธรรม

ผลการประเมินหัวข้อที่ 1 หน่วยงานมีมาตรการ กลไก และแนวทางในการกำกับดูแลตรวจสอบการใช้ดุลยพินิจของเจ้าพนักงานฯ

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	4	3	n/a	2	4	3.25	0.563
2. กรมสอบสวนคดีพิเศษ	4	4	n/a	n/a	4	4.00	0.750
3. สำนักงานอัยการสูงสุด	5	5	n/a	5	4	4.75	0.938
4. สำนักงานศาลยุติธรรม	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
5. สำนักงาน ป.ป.ส.	5	4	n/a	5	5	4.75	0.938
6. สำนักงาน ป.ป.ท.	5	5	n/a	4	5	4.75	0.938
7. สำนักงาน ป.ป.ช.	4	5	n/a	3	5	4.25	0.813
8. สำนักงาน ปปง.	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
9. กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย	4	n/a	n/a	4	4	4.00	0.750
เฉลี่ยรวม						4.25	0.813

ผลการประเมินหัวข้อที่ 2 หน่วยงานมีมาตรการ กลไก และแนวทางในการกำกับดูแลตรวจสอบการใช้ดุลยพินิจหรือการให้บริการกับประชาชนโดยปราศจากการเลือกปฏิบัติ (Discrimination)

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	4	3	n/a	2	4	3.25	0.563
2. กรมสอบสวนคดีพิเศษ	2	4	n/a	n/a	5	3.67	0.667
3. สำนักงานอัยการสูงสุด	4	5	n/a	2	5	4.00	0.750
4. สำนักงานศาลยุติธรรม	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
5. สำนักงาน ป.ป.ส.	3	4	n/a	3	5	3.75	0.688
6. สำนักงาน ป.ป.ท.	5	5	n/a	2	5	4.25	0.813

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
7. สำนักงาน ป.ป.ช.	4	5	n/a	2	5	4.00	0.750
8. สำนักงาน ปปง.	4	n/a	n/a	n/a	n/a	4.00	0.750
9. กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย	4	n/a	n/a	2	n/a	3.00	0.500
เฉลี่ยรวม						3.74	0.685

ผลการประเมินหัวข้อที่ 3 หน่วยงานมีมาตรการ กลไก และแนวทางในการกำกับดูแลตรวจสอบการทุจริตของเจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรมฯ

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	2	3	n/a	2	3	2.50	0.375
2. กรมสอบสวนคดีพิเศษ	4	n/a	n/a	n/a	4	4.00	0.750
3. สำนักงานอัยการสูงสุด	4	5	n/a	2	5	4.00	0.750
4. สำนักงานศาลยุติธรรม	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
5. สำนักงาน ป.ป.ส.	3	4	n/a	3	5	3.75	0.688
6. สำนักงาน ป.ป.ท.	3	5	n/a	2	5	3.75	0.688
7. สำนักงาน ป.ป.ช.	4	5	n/a	2	5	4.00	0.750
8. สำนักงาน ปปง.	4	n/a	n/a	n/a	n/a	4.00	0.750
9. กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย	4	n/a	n/a	2	4	3.33	0.583
เฉลี่ยรวม						3.67	0.667

ผลการประเมินหัวข้อที่ 4 หน่วยงานมีมาตรการ กลไก และแนวทางในการกำกับดูแลการใช้อำนาจ โดยมีขอบแทรกแซงกระบวนการยุติธรรม

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	3	3	n/a	2	3	2.75	0.438
2. กรมสอบสวนคดีพิเศษ	4	4	n/a	n/a	4	4.00	0.750
3. สำนักงานอัยการสูงสุด	5	5	n/a	2	4	4.00	0.750
4. สำนักงานศาลยุติธรรม	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
5. สำนักงาน ป.ป.ส.	3	4	n/a	3	5	3.75	0.688
6. สำนักงาน ป.ป.ท.	3	5	n/a	2	5	3.75	0.688
7. สำนักงาน ป.ป.ช.	4	5	n/a	2	5	4.00	0.750
8. สำนักงาน ปปง.	4	n/a	n/a	n/a	n/a	4.00	0.750
9. กรรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย	4	n/a	n/a	2	4	3.33	0.583
เฉลี่ยรวม						3.70	0.674

ผลการประเมินหัวข้อที่ 5 หน่วยงานมีมาตรการ กลไก และแนวทางในการคุ้มครองเจ้าหน้าที่หรือเจ้าพนักงานจากการถูกแทรกแซงหรือการใช้อำนาจโดยมิชอบให้ยอมตาม

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	2	3	n/a	2	3	2.50	0.375
2. กรมสอบสวนคดีพิเศษ	4	4	n/a	n/a	4	4.00	0.750
3. สำนักงานอัยการสูงสุด	3	4	n/a	2	5	3.50	0.625
4. สำนักงานศาลยุติธรรม	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
5. สำนักงาน ป.ป.ส.	3	4	n/a	3	5	3.75	0.688
6. สำนักงาน ป.ป.ท.	3	5	n/a	2	5	3.75	0.688
7. สำนักงาน ป.ป.ช.	4	5	n/a	2	5	4.00	0.750
8. สำนักงาน ปปง.	3	n/a	n/a	n/a	n/a	3.00	0.500

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
9. กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย	4	n/a	n/a	2	3	3.00	0.500
เฉลี่ยรวม						3.44	0.609

ผนวก ค-7 ผลการประเมินความสำเร็จการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในกระบวนการยุติธรรม

ผลการประเมินหัวข้อที่ 1 หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีเป้าหมายและกลไกในการดำเนินงานเชิงเครือข่ายการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานฯ

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	3	n/a	n/a	2	4	3.00	0.500
2. กรมสอบสวนคดีพิเศษ	5	5	n/a	4	5	4.75	0.938
3. สำนักงานอัยการสูงสุด	4	5	n/a	n/a	5	4.67	0.917
4. สำนักงานศาลยุติธรรม	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
5. กรมราชทัณฑ์	5	5	n/a	5	5	5.00	1.000
6. กรมคุมประพฤติ	5	5	n/a	5	5	5.00	1.000
7. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กฯ	4	4	n/a	5	4	4.25	0.813
8. สำนักงานศาลปกครอง	n/a	5	n/a	3	5	4.33	0.833
9. สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ	n/a	4	n/a	1	3	2.67	0.417
10. หน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรมอื่น ๆ	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
11. สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม	5	5	n/a	5	5	5.00	1.000
12. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	5	4	n/a	4	4	4.25	0.813
13. สถาบันนิติวิทยาศาสตร์	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
14. สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	n/a	4	n/a	n/a	5	4.50	0.875
15. สภานายความ	n/a	n/a	n/a	3	4	3.50	0.625
16. สำนักงาน ป.ป.ส.	5	5	n/a	5	5	5.00	1.000
17. สำนักงาน ป.ป.ท.	3	3	n/a	3	3	3.00	0.500
18. สำนักงาน ป.ป.ช.	5	5	n/a	5	5	5.00	1.000
19. สำนักงาน ปปง.	4	4	n/a	4	4	4.00	0.750
20. สำนักงานกิจการยุติธรรม	n/a	4	n/a	3	4	3.67	0.667

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
21. สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทย	n/a	4	n/a	4	4	4.00	0.750
22. สถาบันอนุญาโตตุลาการ	n/a	n/a	n/a	1	5	3.00	0.500
23. กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย	4	4	n/a	4	4	4.00	0.750
เฉลี่ยรวม						4.13	0.782

ผลการประเมินหัวข้อที่ 2 หน่วยงานมีการสร้างและดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมและภาคีเครือข่ายทางสังคมฯ

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	3	n/a	n/a	2	5	3.33	0.583
2. กรมสอบสวนคดีพิเศษ	5	5	n/a	5	4	4.75	0.938
3. สำนักงานอัยการสูงสุด	4	5	n/a	n/a	5	4.67	0.917
4. สำนักงานศาลยุติธรรม	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
5. กรมราชทัณฑ์	5	5	n/a	5	5	5.00	1.000
6. กรมคุมประพฤติ	5	5	n/a	5	5	5.00	1.000
7. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กฯ	3	5	n/a	5	4	4.25	0.813
8. สำนักงานศาลปกครอง	n/a	5	n/a	5	5	5.00	1.000
9. สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ	n/a	5	n/a	4	3	4.00	0.750
10. หน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรมอื่น ๆ	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
11. สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม	5	5	n/a	5	4	4.75	0.938
12. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	5	4	n/a	4	4	4.25	0.813
13. สถาบันนิติวิทยาศาสตร์	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
14. สำนักงานคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	n/a	n/a	n/a	n/a	5	5.00	1.000
15. สภานายความ	n/a	n/a	n/a	3	4	3.50	0.625
16. สำนักงาน ป.ป.ส.	5	5	n/a	5	5	5.00	1.000
17. สำนักงาน ป.ป.ท.	4	4	n/a	4	3	3.75	0.688
18. สำนักงาน ป.ป.ช.	5	5	n/a	5	5	5.00	1.000
19. สำนักงาน ปปง.	3	3	n/a	4	3	3.25	0.563
20. สำนักงานกิจการยุติธรรม	n/a	4	n/a	3	4	3.67	0.667
21. สถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่ง ประเทศไทย	n/a	4	n/a	4	4	4.00	0.750
22. สถาบันอนุญาโตตุลาการ	n/a	n/a	n/a	1	5	3.00	0.500
23. กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย	4	4	n/a	4	4	4.00	0.750
เฉลี่ยรวม						4.26	0.815

ผนวก ค-8 ผลการประเมินความสำเร็จตามกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ

ผลการประเมินหัวข้อที่ 1 การจัดการประชุม/สัมมนา/ประชุมเชิงปฏิบัติการ หรือการเข้าร่วมการประชุมระหว่างประเทศฯ

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	3	n/a	n/a	2	5	3.33	0.583
2. กรมสอบสวนคดีพิเศษ	5	4	n/a	5	5	4.75	0.938
3. สำนักงานอัยการสูงสุด	4	n/a	n/a	3	5	4.00	0.750
4. สำนักงานศาลยุติธรรม	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
5. กรมราชทัณฑ์	5	4	n/a	5	5	4.75	0.938
6. กรมคุมประพฤติ	5	5	n/a	5	5	5.00	1.000
7. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กฯ	2	4	n/a	5	5	4.00	0.750
8. สำนักงานศาลปกครอง	n/a	5	n/a	5	5	5.00	1.000
9. สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ	n/a	4	n/a	5	5	4.67	0.917
10. สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม	5	5	n/a	5	5	5.00	1.000
11. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	2	3	n/a	3	3	2.75	0.438
12. สถาบันนิติวิทยาศาสตร์	n/a	1	n/a	5	5	3.67	0.667
13. สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	n/a	5	n/a	n/a	5	5.00	1.000
14. สภานายความ	n/a	n/a	n/a	n/a	4	4.00	0.750
15. สำนักงาน ป.ป.ส.	3	n/a	n/a	5	5	4.33	0.833
16. สำนักงาน ป.ป.ท.	5	4	n/a	4	4	4.25	0.813
17. สำนักงาน ป.ป.ช.	4	4	n/a	5	5	4.50	0.875
18. สำนักงาน ปปง.	5	4	n/a	5	5	4.75	0.938
19. สำนักงานกิจการยุติธรรม	n/a	3	n/a	3	3	3.00	0.500
20. สถาบันอนุญาโตตุลาการ	n/a	5	n/a	5	5	5.00	1.000
21. กรมบังคับคดี	n/a	2	n/a	4	4	3.33	0.583

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
22. กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย	3	3	n/a	3	3	3.00	0.500
23. สถาบันเพื่อการยุติธรรม แห่งประเทศไทย	n/a	5	n/a	5	5	5.00	1.000
เฉลี่ยรวม						4.23	0.808

ผลการประเมินหัวข้อที่ 2 การสร้างความร่วมมือในการบังคับใช้กฎหมายร่วมกันระหว่างประเทศ
หรือการสร้างความร่วมมือในการกำหนดนโยบายและการปฏิบัติในการต่อต้านอาชญากรรมฯ

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	3	n/a	n/a	2	5	3.33	0.583
2. กรมสอบสวนคดีพิเศษ	5	4	n/a	5	5	4.75	0.938
3. สำนักงานอัยการสูงสุด	4	n/a	n/a	5	5	4.67	0.917
4. สำนักงานศาลยุติธรรม	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
5. กรมราชทัณฑ์	5	4	n/a	5	5	4.75	0.938
6. กรมคุมประพฤติ	2	n/a	n/a	n/a	n/a	2.00	0.250
7. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กฯ	4	3	n/a	5	5	4.25	0.813
8. สำนักงานศาลปกครอง	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
9. สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
10. สำนักงานปลัดกระทรวง ยุติธรรม	5	5	n/a	5	5	5.00	1.000
11. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	2	3	n/a	3	3	2.75	0.438
12. สถาบันนิติวิทยาศาสตร์	n/a	2	n/a	4	4	3.33	0.583
13. สำนักงานคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	n/a	5	n/a	n/a	n/a	5.00	1.000
14. สภานายความ	n/a	n/a	n/a	n/a	4	4.00	0.750

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
15. สำนักงาน ป.ป.ส.	3	n/a	n/a	4	4	3.67	0.667
16. สำนักงาน ป.ป.ท.	n/a	1	n/a	1	1	1.00	0.000
17. สำนักงาน ป.ป.ช.	3	n/a	n/a	4	4	3.67	0.667
18. สำนักงาน ปปง.	4	4	n/a	4	4	4.00	0.750
19. สำนักงานกิจการยุติธรรม	n/a	3	n/a	3	3	3.00	0.500
20. สถาบันอนุญาโตตุลาการ	n/a	5	n/a	5	5	5.00	1.000
21. กรมบังคับคดี	n/a	1	n/a	3	3	2.33	0.333
22. กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย	3	2	n/a	3	3	2.75	0.438
23. สถาบันเพื่อการยุติธรรม แห่งประเทศไทย	n/a	1	n/a	n/a	n/a	1.00	0.000
เฉลี่ยรวม						3.51	0.628

ผลการประเมินหัวข้อที่ 3 การสร้างความร่วมมือในการบังคับคดีแพ่ง หรือดำเนินการระงับข้อพิพาททางแพ่งหรือทางปกครองระหว่างประเทศ

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	4	n/a	n/a	n/a	5	4.50	0.875
2. กรมสอบสวนคดีพิเศษ	3	4	n/a	4	4	3.75	0.688
3. สำนักงานอัยการสูงสุด	4	n/a	n/a	5	5	4.67	0.917
4. สำนักงานศาลยุติธรรม	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
5. กรมราชทัณฑ์	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
6. กรมคุมประพฤติ	2	n/a	n/a	n/a	n/a	2.00	0.250
7. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กฯ	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
8. สำนักงานศาลปกครอง	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
9. สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
10. สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม	5	5	n/a	5	5	5.00	1.000
11. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
12. สถาบันนิติวิทยาศาสตร์	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
13. สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
14. สภานายความ	n/a	n/a	n/a	3	4	3.50	0.625
15. สำนักงาน ป.ป.ส.	3	n/a	n/a	n/a	3	3.00	0.500
16. สำนักงาน ป.ป.ท.	n/a	1	n/a	n/a	n/a	1.00	0.000
17. สำนักงาน ป.ป.ช.	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
18. สำนักงาน ปปง.	4	n/a	n/a	4	4	4.00	0.750
19. สำนักงานกิจการยุติธรรม	n/a	3	n/a	3	3	3.00	0.500
20. สถาบันอนุญาโตตุลาการ	n/a	5	n/a	5	5	5.00	1.000
21. กรมบังคับคดี	n/a	1	n/a	4	3	2.67	0.417
22. กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย	1	1	n/a	n/a	3	1.67	0.167
23. สถาบันเพื่อการยุติธรรม แห่งประเทศไทย	n/a	1	n/a	n/a	n/a	1.00	0.000
เฉลี่ยรวม						3.20	0.549

ผนวก ค-9 ผลการประเมินการเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลและเทคโนโลยี

ผลการประเมินหัวข้อที่ 1 หน่วยงานมีการจัดเก็บและบูรณาการข้อมูลกระบวนการยุติธรรมอย่างเป็นระบบ

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	3	4	n/a	2	4	3.25	0.563
2. กรมสอบสวนคดีพิเศษ	4	5	n/a	2	5	4.00	0.750
3. สำนักงานอัยการสูงสุด	5	4	n/a	2	5	4.00	0.750
4. สำนักงานศาลยุติธรรม	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
5. กรมราชทัณฑ์	2	2	n/a	n/a	2	2.00	0.250
6. กรมคุมประพฤติ	2	2	n/a	n/a	2	2.00	0.250
7. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กฯ	n/a	n/a	n/a	n/a	4	4.00	0.750
8. สำนักงานศาลปกครอง	n/a	5	n/a	5	5	5.00	1.000
9. สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ	n/a	4	n/a	3	4	3.67	0.667
10. หน่วยงานในสังกัดกระทรวง ยุติธรรมอื่นๆ	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
11. สำนักงานปลัดกระทรวง ยุติธรรม	3	4	n/a	4	4	3.75	0.688
12. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	5	4	n/a	2	4	3.75	0.688
13. สถาบันนิติวิทยาศาสตร์	n/a	3	n/a	2	3	2.67	0.417
14. สำนักงานคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	n/a	3	n/a	2	3	2.67	0.417
15. สภานายความ	n/a	n/a	n/a	2	2	2.00	0.250
16. สำนักงาน ป.ป.ส.	3	3	n/a	2	3	2.75	0.438
17. สำนักงาน ป.ป.ท.	4	4	n/a	2	4	3.50	0.625
18. สำนักงาน ป.ป.ช.	4	4	n/a	2	4	3.50	0.625
19. สำนักงาน ปปง.	2	2	n/a	2	2	2.00	0.250
20. สำนักงานกิจการยุติธรรม	n/a	4	n/a	n/a	4	4.00	0.750
21. สถาบันเพื่อการยุติธรรม	n/a	3	n/a	3	3	3.00	0.500

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
แห่งประเทศไทย							
22. สถาบันอนุญาตตุลาการ	n/a	5	n/a	2	5	4.00	0.750
23. กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย	4	4	n/a	2	4	3.50	0.625
24. หน่วยงานอื่น ๆ	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
เฉลี่ยรวม						3.29	0.571

ผลการประเมินหัวข้อที่ 2 หน่วยงานมีการพัฒนาเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาหรือเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานฯ

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	3	4	n/a	3	4	3.50	0.625
2. กรมสอบสวนคดีพิเศษ	4	5	n/a	5	5	4.75	0.938
3. สำนักงานอัยการสูงสุด	5	4	n/a	4	5	4.50	0.875
4. สำนักงานศาลยุติธรรม	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
5. กรมราชทัณฑ์	2	3	n/a	3	3	2.75	0.438
6. กรมคุมประพฤติ	4	4	n/a	3	4	3.75	0.688
7. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กฯ	n/a	n/a	n/a	3	4	3.50	0.625
8. สำนักงานศาลปกครอง	n/a	5	n/a	5	5	5.00	1.000
9. สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ	n/a	5	n/a	3	5	4.33	0.833
10. หน่วยงานในสังกัดกระทรวง ยุติธรรมอื่นๆ	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
11. สำนักงานปลัดกระทรวง ยุติธรรม	3	4	n/a	4	4	3.75	0.688
12. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	4	4	n/a	4	4	4.00	0.750
13. สถาบันนิติวิทยาศาสตร์	n/a	3	n/a	3	3	3.00	0.500

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
14. สำนักงานคณะกรรมการ สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	n/a	3	n/a	3	3	3.00	0.500
15. สภานายความ	n/a	n/a	n/a	3	4	3.50	0.625
16. สำนักงาน ป.ป.ส.	3	4	n/a	4	4	3.75	0.688
17. สำนักงาน ป.ป.ท.	4	4	n/a	4	4	4.00	0.750
18. สำนักงาน ป.ป.ช.	5	5	n/a	5	5	5.00	1.000
19. สำนักงาน ปปง.	4	5	n/a	5	5	4.75	0.938
20. สำนักงานกิจการยุติธรรม	n/a	4	n/a	4	4	4.00	0.750
21. สถาบันเพื่อการยุติธรรม แห่งประเทศไทย	n/a	3	n/a	3	3	3.00	0.500
22. สถาบันอนุญาโตตุลาการ	n/a	5	n/a	4	5	4.67	0.917
23. กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย	5	5	n/a	3	5	4.50	0.875
24. หน่วยงานอื่น ๆ	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
เฉลี่ยรวม						3.95	0.738

ผนวก ค-10 ผลการประเมินหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการกำหนดระยะเวลามาตรฐานตามที่กำหนดไว้

ในกฎหมาย และเร่งรัดให้กระบวนการยุติธรรมเป็นไปด้วยความรวดเร็ว

ผลการประเมินหัวข้อที่ 1 หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมรายงานผลการกำหนดระยะเวลามาตรฐานตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายในแต่ละขั้นตอนการปฏิบัติ

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	4	n/a	n/a	3	5	4.00	0.750
2. กรมสอบสวนคดีพิเศษ	3	5	n/a	5	5	4.50	0.875
3. สำนักงานอัยการสูงสุด	5	5	n/a	5	5	5.00	1.000
4. สำนักงานศาลยุติธรรม	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
5. สำนักงานศาลปกครอง	n/a	5	n/a	5	5	5.00	1.000
6. สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ	n/a	5	n/a	5	5	5.00	1.000
7. กรมพระธรรมนูญ กระทรวงกลาโหม	n/a	n/a	n/a	5	5	5.00	1.000
8. กรมราชทัณฑ์	5	5	n/a	2	5	4.25	0.813
9. กรมคุมประพฤติ	5	4	n/a	4	4	4.25	0.813
10. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กฯ	5	5	n/a	2	5	4.25	0.813
11. กรมบังคับคดี	n/a	3	n/a	3	3	3.00	0.500
12. สำนักงานปลัดกระทรวง ยุติธรรม	4	5	n/a	5	5	4.75	0.938
13. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	4	4	n/a	4	4	4.00	0.750
14. สถาบันนิติวิทยาศาสตร์	n/a	5	n/a	4	5	4.67	0.917
15. สำนักงาน ป.ป.ส.	4	4	n/a	4	4	4.00	0.750
16. สำนักงาน ป.ป.ท.	4	4	n/a	4	4	4.00	0.750
17. สำนักงาน ป.ป.ช.	3	3	n/a	3	3	3.00	0.500
18. สำนักงาน กกต.	n/a	4	n/a	4	4	4.00	0.750
19. สำนักงาน ปปง.	5	5	n/a	5	5	5.00	1.000
20. สำนักงานกิจการยุติธรรม	n/a	4	n/a	n/a	4	4.00	0.750

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
21. สถาบันอนุญาโตตุลาการ	n/a	5	n/a	3	5	4.33	0.833
22. สำนักงานสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย	4	4	n/a	3	4	3.75	0.688
23. สำนักงานกฎหมาย กระทรวงมหาดไทย	n/a	n/a	n/a	4	5	4.50	0.875
เฉลี่ยรวม						4.28	0.821

ผลการประเมินหัวข้อที่ 2 หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีระบบติดตามความคืบหน้าการดำเนินคดี (Tracking)

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	3	n/a	n/a	3	5	3.67	0.667
2. กรมสอบสวนคดีพิเศษ	3	5	n/a	5	5	4.50	0.875
3. สำนักงานอัยการสูงสุด	5	5	n/a	5	5	5.00	1.000
4. สำนักงานศาลยุติธรรม	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
5. สำนักงานศาลปกครอง	n/a	5	n/a	5	5	5.00	1.000
6. สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ	n/a	5	n/a	4	5	4.67	0.917
7. กรมพระธรรมนูญ กระทรวงกลาโหม	n/a	n/a	n/a	3	4	3.50	0.625
8. กรมราชทัณฑ์	4	4	n/a	1	4	3.25	0.563
9. กรมคุมประพฤติ	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
10. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กฯ	4	4	n/a	5	4	4.25	0.813
11. กรมบังคับคดี	n/a	5	n/a	5	5	5.00	1.000
12. สำนักงานปลัดกระทรวง ยุติธรรม	4	5	n/a	5	5	4.75	0.938

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
13. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	1	1	n/a	1	1	1.00	0.000
14. สถาบันนิติวิทยาศาสตร์	n/a	1	n/a	1	1	1.00	0.000
15. สำนักงาน ป.ป.ส.	4	4	n/a	3	4	3.75	0.688
16. สำนักงาน ป.ป.ท.	4	4	n/a	3	4	3.75	0.688
17. สำนักงาน ป.ป.ช.	3	4	n/a	4	4	3.75	0.688
18. สำนักงาน กกต.	n/a	4	n/a	4	4	4.00	0.750
19. สำนักงาน ปปง.	3	3	n/a	3	3	3.00	0.500
20. สำนักงานกิจการยุติธรรม	n/a	4	n/a	n/a	4	4.00	0.750
21. สถาบันอนุญาโตตุลาการ	n/a	5	n/a	2	5	4.00	0.750
22. สำนักงานสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย	1	2	n/a	1	2	1.50	0.125
23. สำนักกฎหมาย กระทรวงมหาดไทย	n/a	n/a	n/a	3	5	4.00	0.750
เฉลี่ยรวม						3.68	0.671

ผลการประเมินหัวข้อที่ 3 หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีการจัดทำระยะเวลาเฉลี่ยในการดำเนินคดีหรือการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	3	n/a	n/a	3	5	3.67	0.667
2. กรมสอบสวนคดีพิเศษ	5	5	n/a	5	5	5.00	1.000
3. สำนักงานอัยการสูงสุด	5	5	n/a	5	5	5.00	1.000
4. สำนักงานศาลยุติธรรม	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
5. สำนักงานศาลปกครอง	n/a	5	n/a	5	5	5.00	1.000
6. สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ	n/a	5	n/a	5	5	5.00	1.000

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
7. กรมพระธรรมนูญ กระทรวงกลาโหม	n/a	n/a	n/a	4	4	4.00	0.750
8. กรมราชทัณฑ์	4	5	n/a	1	5	3.75	0.688
9. กรมคุมประพฤติ	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
10. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กฯ	3	4	n/a	2	4	3.25	0.563
11. กรมบังคับคดี	n/a	5	n/a	5	5	5.00	1.000
12. สำนักงานปลัดกระทรวง ยุติธรรม	3	5	n/a	5	5	4.50	0.875
13. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	1	1	n/a	1	1	1.00	0.000
14. สถาบันนิติวิทยาศาสตร์	n/a	5	n/a	4	5	4.67	0.917
15. สำนักงาน ป.ป.ส.	4	4	n/a	3	4	3.75	0.688
16. สำนักงาน ป.ป.ท.	4	4	n/a	3	4	3.75	0.688
17. สำนักงาน ป.ป.ช.	2	2	n/a	2	2	2.00	0.250
18. สำนักงาน กกต.	n/a	4	n/a	4	4	4.00	0.750
19. สำนักงาน ปปง.	5	5	n/a	2	5	4.25	0.813
20. สำนักงานกิจการยุติธรรม	n/a	3	n/a	n/a	3	3.00	0.500
21. สถาบันอนุญาโตตุลาการ	n/a	5	n/a	2	5	4.00	0.750
22. สำนักงานสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย	2	3	n/a	1	3	2.25	0.313
23. สำนักกฎหมาย กระทรวงมหาดไทย	n/a	n/a	n/a	3	5	4.00	0.750
เฉลี่ยรวม						3.85	0.712

ผลการประเมินหัวข้อที่ 4 หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีมาตรการหรือกลไกในการวิเคราะห์กระบวนการต่าง ๆ ในการดำเนินคดีฯ

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	3	n/a	n/a	3	4	3.33	0.583
2. กรมสอบสวนคดีพิเศษ	4	5	n/a	5	5	4.75	0.938
3. สำนักงานอัยการสูงสุด	5	5	n/a	4	5	4.75	0.938
4. สำนักงานศาลยุติธรรม	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
5. สำนักงานศาลปกครอง	n/a	5	n/a	5	5	5.00	1.000
6. สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ	n/a	5	n/a	3	5	4.33	0.833
7. กรมพระธรรมนูญ กระทรวงกลาโหม	n/a	n/a	n/a	4	4	4.00	0.750
8. กรมราชทัณฑ์	4	4	n/a	1	4	3.25	0.563
9. กรมคุมประพฤติ	2	4	n/a	4	4	3.50	0.625
10. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กฯ	5	4	n/a	2	4	3.75	0.688
11. กรมบังคับคดี	n/a	3	n/a	3	3	3.00	0.500
12. สำนักงานปลัดกระทรวง ยุติธรรม	5	5	n/a	5	5	5.00	1.000
13. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	1	1	n/a	1	1	1.00	0.000
14. สถาบันนิติวิทยาศาสตร์	n/a	n/a	n/a	n/a	1	1.00	0.000
15. สำนักงาน ป.ป.ส.	4	4	n/a	3	4	3.75	0.688
16. สำนักงาน ป.ป.ท.	3	4	n/a	3	4	3.50	0.625
17. สำนักงาน ป.ป.ช.	3	3	n/a	3	3	3.00	0.500
18. สำนักงาน กกต.	n/a	4	n/a	4	4	4.00	0.750
19. สำนักงาน ปปง.	3	5	n/a	2	5	3.75	0.688
20. สำนักงานกิจการยุติธรรม	n/a	4	n/a	n/a	4	4.00	0.750
21. สถาบันอนุญาโตตุลาการ	n/a	4	n/a	2	4	3.33	0.583
22. สำนักงานสอบสวนและนิติการ	1	3	n/a	1	3	2.00	0.250

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย							
23. สำนักกฎหมาย กระทรวงมหาดไทย	n/a	n/a	n/a	3	5	4.00	0.750
เฉลี่ยรวม						3.55	0.636

ผนวก ค-11 ผลการประเมินกระบวนการยุติธรรมที่เปิดเผยและโปร่งใส (Transparency)

ผลการประเมินหัวข้อที่ 1 หน่วยงานในมีการเปิดเผยเกี่ยวกับข้อมูลหมาย กระบวนการทำงาน และแนวทางการใช้ดุลยพินิจในกระบวนการยุติธรรมอย่างเปิดเผยและโปร่งใสโดยไม่ต้องร้องขอ

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	3	n/a	n/a	2	4	3.00	0.500
2. กรมสอบสวนคดีพิเศษ	4	5	n/a	4	5	4.50	0.875
3. สำนักงานอัยการสูงสุด	5	5	n/a	3	5	4.50	0.875
4. สำนักงานศาลยุติธรรม	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
5. กรมราชทัณฑ์	4	4	n/a	3	4	3.75	0.688
6. กรมคุมประพฤติ	4	4	n/a	2	4	3.50	0.625
7. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กฯ	4	4	n/a	2	4	3.50	0.625
8. กรมบังคับคดี	n/a	5	n/a	3	5	4.33	0.833
9. สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม	5	5	n/a	n/a	5	5.00	1.000
10. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	5	5	n/a	5	5	5.00	1.000
11. สถาบันนิติวิทยาศาสตร์	n/a	n/a	n/a	1	5	3.00	0.500
12. สำนักงาน ป.ป.ส.	5	5	n/a	4	5	4.75	0.938
13. สำนักงาน ป.ป.ท.	5	5	n/a	2	5	4.25	0.813
14. สำนักงาน ป.ป.ช.	4	5	n/a	2	5	4.00	0.750
15. สำนักงาน ปปง.	5	5	n/a	4	5	4.75	0.938
16. สำนักงานกิจการยุติธรรม	n/a	5	n/a	n/a	5	5.00	1.000
เฉลี่ยรวม						4.19	0.797

ผลการประเมินหัวข้อที่ 2 ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสามารถเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับข้อกฎหมาย กระบวนการทำงาน และแนวทางการใช้ดุลยพินิจในกระบวนการยุติธรรมฯ

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	3	n/a	n/a	2	5	3.33	0.583
2. กรมสอบสวนคดีพิเศษ	3	5	n/a	4	5	4.25	0.813
3. สำนักงานอัยการสูงสุด	5	5	n/a	4	5	4.75	0.938
4. สำนักงานศาลยุติธรรม	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
5. กรมราชทัณฑ์	2	3	n/a	3	3	2.75	0.438
6. กรมคุมประพฤติ	5	4	n/a	2	4	3.75	0.688
7. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กฯ	4	4	n/a	2	4	3.50	0.625
8. กรมบังคับคดี	n/a	5	n/a	3	5	4.33	0.833
9. สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม	5	5	n/a	n/a	5	5.00	1.000
10. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	4	4	n/a	3	4	3.75	0.688
11. สถาบันนิติวิทยาศาสตร์	n/a	n/a	n/a	1	5	3.00	0.500
12. สำนักงาน ป.ป.ส.	4	4	n/a	4	4	4.00	0.750
13. สำนักงาน ป.ป.ท.	5	5	n/a	2	5	4.25	0.813
14. สำนักงาน ป.ป.ช.	4	5	n/a	2	5	4.00	0.750
15. สำนักงาน ปปง.	5	5	n/a	4	5	4.75	0.938
16. สำนักงานกิจการยุติธรรม	n/a	5	n/a	n/a	5	5.00	1.000
เฉลี่ยรวม						4.03	0.757

ผลการประเมินหัวข้อที่ 3 หากมีการคัดค้านหรือโต้แย้งการทำหน้าที่ของรัฐหรือเจ้าพนักงาน
ในกระบวนการยุติธรรม ประชาชนหรือองค์กรภาคเอกชนผู้ทำหน้าที่นั้นมีความมั่นใจได้ว่าจะไม่ถูกตอบโต้เอาคืน

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	3	n/a	n/a	5	5	4.33	0.833
2. กรมสอบสวนคดีพิเศษ	4	5	n/a	5	5	4.75	0.938
3. สำนักงานอัยการสูงสุด	3	5	n/a	5	5	4.50	0.875
4. สำนักงานศาลยุติธรรม	n/a	n/a	n/a	5	n/a	5.00	1.000
5. กรมราชทัณฑ์	3	4	n/a	5	4	4.00	0.750
6. กรมคุมประพฤติ	5	4	n/a	5	4	4.50	0.875
7. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กฯ	3	4	n/a	5	4	4.00	0.750
8. กรมบังคับคดี	n/a	5	n/a	5	5	5.00	1.000
9. สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม	4	5	n/a	5	5	4.75	0.938
10. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	4	5	n/a	5	5	4.75	0.938
11. สถาบันนิติวิทยาศาสตร์	n/a	n/a	n/a	5	3	4.00	0.750
12. สำนักงาน ป.ป.ส.	4	5	n/a	5	5	4.75	0.938
13. สำนักงาน ป.ป.ท.	4	5	n/a	5	5	4.75	0.938
14. สำนักงาน ป.ป.ช.	4	5	n/a	5	5	4.75	0.938
15. สำนักงาน ปปง.	4	5	n/a	5	5	4.75	0.938
16. สำนักงานกิจการยุติธรรม	n/a	5	n/a	5	5	5.00	1.000
เฉลี่ยรวม						4.60	0.900

**ผนวก ค-12 ผลการประเมินความเหมาะสมของทรัพยากรทั้งเครื่องมือ งบประมาณ
และทรัพยากรมนุษย์กับภาระงาน**

ผลการประเมินหัวข้อที่ 1 หน่วยงานมีทรัพยากร ทั้งเรื่องบุคลากรและงบประมาณที่ได้รับมีการใช้จ่าย
อย่างสมเหตุสมผลและมีความสอดคล้องกับพันธกิจหรือภาระงานฯ

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ร้อยละ)					ร้อยละเฉลี่ย
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	
1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	50.00	n/a	n/a	80.00	80.00	70.00
2. กรมสอบสวนคดีพิเศษ	80.00	75.00	n/a	80.00	80.00	78.75
3. สำนักงานอัยการสูงสุด	100.00	100.00	n/a	100.00	100.00	100.00
4. สำนักงานศาลยุติธรรม	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
5. กรมราชทัณฑ์	80.00	75.00	n/a	40.00	80.00	68.75
6. กรมคุมประพฤติ	70.00	n/a	n/a	80.00	80.00	76.67
7. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กฯ	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
8. กรมบังคับคดี	n/a	50.00	n/a	40.00	40.00	43.33
9. สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม	80.00	100.00	n/a	100.00	100.00	95.00
10. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	80.00	75.00	n/a	100.00	100.00	88.75
11. สถาบันนิติวิทยาศาสตร์	n/a	50.00	n/a	80.00	80.00	70.00
12. สำนักงาน ป.ป.ส.	90.00	75.00	n/a	80.00	80.00	81.25
13. สำนักงาน ป.ป.ท.	70.00	75.00	n/a	80.00	80.00	76.25
14. สำนักงาน ป.ป.ช.	90.00	100.00	n/a	100.00	100.00	97.50
15. สำนักงาน ปปง.	60.00	50.00	n/a	60.00	60.00	57.50
16. สำนักงานกิจการยุติธรรม	n/a	50.00	n/a	60.00	60.00	56.67
เฉลี่ยรวม						75.74
ค่าดัชนี						0.760

**ผนวก ค-13 ผลการประเมินตัวชี้วัดการบริหารทรัพยากรมนุษย์และการพัฒนาบุคลากร
ในกระบวนการยุติธรรม**

ผลการประเมินหัวข้อที่ 1 ความพร้อมของบุคลากรและการพัฒนาเสริมสร้างบุคลากรในกระบวนการ
ยุติธรรม

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนน เฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	2	4	n/a	2	4	3.00	0.500
2. กรมสอบสวนคดีพิเศษ	4	5	n/a	5	5	4.75	0.938
3. สำนักงานอัยการสูงสุด	5	5	n/a	4	5	4.75	0.938
4. สำนักงานศาลยุติธรรม	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
5. กรมราชทัณฑ์	5	5	n/a	5	5	5.00	1.000
6. กรมคุมประพฤติ	4	4	n/a	4	4	4.00	0.750
7. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กฯ	n/a	n/a	n/a	n/a	4	4.00	0.750
8. กรมบังคับคดี	n/a	4	n/a	5	4	4.33	0.833
9. สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม	5	5	n/a	n/a	5	5.00	1.000
10. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	4	5	n/a	5	5	4.75	0.938
11. สถาบันนิติวิทยาศาสตร์	n/a	n/a	n/a	3	3	3.00	0.500
12. สำนักงาน ป.ป.ส.	5	5	n/a	4	5	4.75	0.938
13. สำนักงาน ป.ป.ท.	3	3	n/a	3	3	3.00	0.500
14. สำนักงาน ป.ป.ช.	4	4	n/a	4	4	4.00	0.750
15. สำนักงาน ปปง.	5	5	n/a	4	5	4.75	0.938
16. สำนักงานกิจการยุติธรรม	n/a	5	n/a	n/a	5	5.00	1.000
เฉลี่ยรวม						4.27	0.818

ผลการประเมินหัวข้อที่ 2 การวางระบบกำลังคนและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของหน่วยงาน

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	2	4	n/a	2	4	3.00	0.500
2. กรมสอบสวนคดีพิเศษ	4	5	n/a	5	5	4.75	0.938
3. สำนักงานอัยการสูงสุด	5	5	n/a	4	5	4.75	0.938
4. สำนักงานศาลยุติธรรม	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
5. กรมราชทัณฑ์	5	5	n/a	5	5	5.00	1.000
6. กรมคุมประพฤติ	3	4	n/a	4	4	3.75	0.688
7. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กฯ	n/a	n/a	n/a	n/a	4	4.00	0.750
8. กรมบังคับคดี	n/a	4	n/a	5	4	4.33	0.833
9. สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม	5	5	n/a	n/a	5	5.00	1.000
10. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	4	5	n/a	4	5	4.50	0.875
11. สถาบันนิติวิทยาศาสตร์	n/a	n/a	n/a	3	3	3.00	0.500
12. สำนักงาน ป.ป.ส.	5	4	n/a	3	4	4.00	0.750
13. สำนักงาน ป.ป.ท.	3	3	n/a	3	3	3.00	0.500
14. สำนักงาน ป.ป.ช.	5	5	n/a	5	5	5.00	1.000
15. สำนักงาน ปปง.	3	3	n/a	3	3	3.00	0.500
16. สำนักงานกิจการยุติธรรม	n/a	5	n/a	n/a	5	5.00	1.000
เฉลี่ยรวม						4.14	0.785

ผลการประเมินหัวข้อที่ 3 การประเมินและวิเคราะห์ความเหมาะสมและขีดความสามารถในการปฏิบัติ
ของบุคลากรในด้านกระบวนการยุติธรรม

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	2	4	n/a	2	4	3.00	0.500
2. กรมสอบสวนคดีพิเศษ	4	5	n/a	5	5	4.75	0.938
3. สำนักงานอัยการสูงสุด	5	5	n/a	4	5	4.75	0.938
4. สำนักงานศาลยุติธรรม	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
5. กรมราชทัณฑ์	5	5	n/a	5	5	5.00	1.000
6. กรมคุมประพฤติ	3	4	n/a	4	4	3.75	0.688
7. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กฯ	n/a	n/a	n/a	n/a	4	4.00	0.750
8. กรมบังคับคดี	n/a	4	n/a	5	4	4.33	0.833
9. สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม	5	5	n/a	n/a	5	5.00	1.000
10. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	4	5	n/a	5	5	4.75	0.938
11. สถาบันนิติวิทยาศาสตร์	n/a	n/a	n/a	3	3	3.00	0.500
12. สำนักงาน ป.ป.ส.	5	5	n/a	4	5	4.75	0.938
13. สำนักงาน ป.ป.ท.	3	3	n/a	3	3	3.00	0.500
14. สำนักงาน ป.ป.ช.	5	5	n/a	4	5	4.75	0.938
15. สำนักงาน ปปง.	3	3	n/a	3	3	3.00	0.500
16. สำนักงานกิจการยุติธรรม	n/a	5	n/a	n/a	5	5.00	1.000
เฉลี่ยรวม						4.19	0.797

ผลการประเมินหัวข้อที่ 4 การวิเคราะห์สภาพปัญหาด้านบุคลากรและความเปลี่ยนแปลงด้านปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบการบริหารทรัพยากรบุคคลฯ

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	1	4	n/a	2	4	2.75	0.438
2. กรมสอบสวนคดีพิเศษ	4	5	n/a	5	5	4.75	0.938
3. สำนักงานอัยการสูงสุด	5	5	n/a	4	5	4.75	0.938
4. สำนักงานศาลยุติธรรม	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
5. กรมราชทัณฑ์	5	5	n/a	5	5	5.00	1.000
6. กรมคุมประพฤติ	3	4	n/a	4	4	3.75	0.688
7. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กฯ	n/a	n/a	n/a	n/a	4	4.00	0.750
8. กรมบังคับคดี	n/a	4	n/a	5	4	4.33	0.833
9. สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม	4	5	n/a	n/a	5	4.67	0.917
10. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	4	5	n/a	5	5	4.75	0.938
11. สถาบันนิติวิทยาศาสตร์	n/a	n/a	n/a	3	3	3.00	0.500
12. สำนักงาน ป.ป.ส.	4	4	n/a	3	4	3.75	0.688
13. สำนักงาน ป.ป.ท.	3	4	n/a	4	4	3.75	0.688
14. สำนักงาน ป.ป.ช.	3	4	n/a	3	4	3.50	0.625
15. สำนักงาน ปปง.	3	3	n/a	3	3	3.00	0.500
16. สำนักงานกิจการยุติธรรม	n/a	5	n/a	n/a	5	5.00	1.000
เฉลี่ยรวม						4.05	0.763

ผนวก ค-14 ผลการประเมินการวิเคราะห์ประเมินค่าต้นทุนของกิจกรรมการเข้าถึงความยุติธรรม

หน่วยงาน	คะแนนผู้ทรงคุณวุฒิ (ค่าระดับคะแนน)					คะแนนเฉลี่ย (เต็ม 5)	ค่าดัชนี (เต็ม 1)
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
1. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	2	n/a	n/a	1	5	2.67	0.417
2. กรมสอบสวนคดีพิเศษ	5	5	n/a	4	5	4.75	0.938
3. สำนักงานอัยการสูงสุด	5	5	n/a	1	5	4.00	0.750
4. สำนักงานศาลยุติธรรม	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
5. กรมราชทัณฑ์	n/a	1	n/a	n/a	1	1.00	0.000
6. กรมคุมประพฤติ	2	1	n/a	1	1	1.25	0.063
7. กรมพินิจและคุ้มครองเด็กฯ	n/a	1	n/a	1	1	1.00	0.000
8. กรมบังคับคดี	n/a	1	n/a	1	1	1.00	0.000
9. สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม	3	2	n/a	2	3	2.50	0.375
10. กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ	2	3	n/a	1	3	2.25	0.313
11. สถาบันนิติวิทยาศาสตร์	n/a	4	n/a	1	4	3.00	0.500
12. สำนักงาน ป.ป.ส.	2	3	n/a	1	3	2.25	0.313
13. สำนักงาน ป.ป.ท.	2	3	n/a	1	3	2.25	0.313
14. สำนักงาน ป.ป.ช.	1	1	n/a	1	1	1.00	0.000
15. สำนักงาน ปปง.	1	1	n/a	1	1	1.00	0.000
16. สำนักงานกิจการยุติธรรม	n/a	3	n/a	n/a	3	3.00	0.500
เฉลี่ยรวม						2.19	0.299

ภาคผนวก ง

ผลการจัดเก็บข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการ (Administrative Data: AD)

ผนวก ง-1 ผลการประเมินอัตราคดีต่อประชากร 100,000 คนในคดีชีวิตร่างกายและเพศ
ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ นื้อโกงหลอกลวง

ปี พ.ศ.	ลักษณะความผิด		
	ชีวิตร่างกายและเพศ	ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์	นื้อโกงหลอกลวง
2545	60.51	109.72	n/a
2546	76.30	106.24	n/a
2547	74.58	108.12	n/a
2548	74.28	121.26	n/a
2549	69.76	121.64	n/a
2550	62.57	115.84	12.55
2551	52.82	105.99	11.45
2552	51.43	93.68	11.38
2553	45.79	88.92	10.78
2554	39.76	78.88	10.16
2555	39.78	78.18	10.89
2556	38.52	78.92	11.93
2557	36.54	78.51	12.70
2558	30.45	87.44	15.27
2559	17.26	76.82	13.61
2560	27.46	84.32	14.14
2561	26.59	80.83	14.27
2562	24.91	73.90	13.88
2563	24.55	72.70	13.75
2564	23.55	79.08	14.06
2565	27.35	72.66	29.27
ค่าเป้าหมาย	27.35	72.66	29.27

ปี พ.ศ.	ลักษณะความผิด		
2566	27.71 ⁶⁷	73.98 ⁶⁸	32.42 ⁶⁹
Percent Change	1.32%	1.82%	10.76%
ระดับผลการปฏิบัติงาน	3	3	5
Index Score	0.250	0.250	0.500
ระดับคุณภาพข้อมูล	3	3	3
Index Score	0.250	0.250	0.250

หมายเหตุ: กำหนดให้ตั้งค่าเป้าหมายในทิศทางที่สูงกว่าค่าประมาณการเนื่องจากเมื่อเปรียบเทียบกับการจัดเก็บข้อมูลอาชญากรรมภาคประชาชนเปรียบเทียบกับสถิติอาชญากรรมของตำรวจและข้อมูลประกอบด้านอื่น ๆ เช่น สถิติสำนวนไม่ปรากฏตัวผู้กระทำผิดของอัยการ น่าเชื่อว่าสถิติอาชญากรรมที่บันทึกไว้ในระบบ CRIMES ของตำรวจยังน้อยกว่าอาชญากรรมที่เกิดขึ้นจริงมากหลายเท่า จึงควรมีการพัฒนากระบวนการรับคดีให้ดีขึ้นเพื่อให้สถิติอาชญากรรมใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากขึ้น อย่างไรก็ตาม การใช้ค่าแนวโน้มเชิงเส้น (Linear Trendline Analysis) จากสถิติดังกล่าวเป็นค่าเป้าหมายไม่สอดคล้องกับสิ่งที่ต้องการขับเคลื่อน จึงใช้ตัวเลขปีก่อนหน้าเป็นค่าเป้าหมายแทน

⁶⁷ สถิติคดีของสำนักงานตำรวจแห่งชาติปี 2566 รายงานคดีชีวิตร่างกายและเพศ 18,305 คดี จำนวนอัตราคดีต่อประชากร 100,000 คน จากจำนวนประชากร 66,052,615 คน เมื่อธันวาคม ปี พ.ศ. 2566 จากข้อมูลทะเบียนราษฎร์ กรมการปกครอง

⁶⁸ สถิติคดีของสำนักงานตำรวจแห่งชาติปี พ.ศ. 2566 รายงานความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ 48,867 คดี ไม่รวมคดีฉ้อโกง เนื่องจากได้แยกกลุ่มคดีเป็นอีกกลุ่มหนึ่งต่างหาก จำนวนอัตราคดีต่อประชากร 100,000 คน จากจำนวนประชากร 66,052,615 คน เช่นเดียวกัน

⁶⁹ คดีหลอกลวงฉ้อโกงปี 2566 จำนวน 21,415 คดี นับรวมคดีหลอกลวงฉ้อโกงของตำรวจ 13,163 คดี คดีฉ้อโกงผ่านระบบคอมพิวเตอร์ 6,649 คดี คดีบัตรเครดิตทรอนิกส์ 285 คดี คดีเรียกเก็บดอกเบี้ยเกินอัตรา 1,310 และคดีที่เป็นคดีหลอกลวงฉ้อโกงประเภทหนึ่งตามมาตรฐานสากล และคดีจากกรมสอบสวนคดีพิเศษซึ่งเป็นคดีฉ้อโกงประชาชน 8 คดี และคดีเงินกู้ยืมในระบบ 0 คดี

ผนวก ง-2 ผลการประเมินสถิติอุบัติเหตุ

ปี พ.ศ.	จำนวนคดี (คดี)	จำนวนประชากร (คน)	อัตราคดีต่อประชากร 100,000 คน
2562	101,534	66,558,935	152.55
2563	94,432	66,186,727	142.68
2564	100,576	66,171,439	151.99
2565	85,404	66,090,475	129.22
ค่าเป้าหมาย			128.94
2566	81,316	66,052,615	123.11
Percent Change			-4.52%
ระดับผลการปฏิบัติงาน			3
Index Score			0.250
ระดับคุณภาพข้อมูล			2
Index Score			0.125

หมายเหตุ: กำหนดให้ตั้งค่าเป้าหมายในทิศทางที่ต่ำกว่าค่าประมาณการเนื่องจากต้องการให้อุบัติเหตุลดน้อยลง

ผนวก ง-3 ผลการประเมินสถิติคดีอาชญากรรมทางคอมพิวเตอร์

ปี พ.ศ.	จำนวนคดี (คดี)	จำนวนประชากร (คน)	อัตราคดีต่อประชากร 100,000 คน
2562	1,030	66,558,935	1.55
2563	1,204	66,186,727	1.82
2564	2,952	66,171,439	4.46
2565	5,718	66,090,475	8.65
ค่าเป้าหมาย			10.11
2566	7,797	66,052,615	11.80
Percent Change			16.72%
ระดับผลการปฏิบัติงาน			5
Index Score			0.500
ระดับคุณภาพข้อมูล			3
Index Score			0.250

หมายเหตุ: กำหนดให้ตั้งค่าเป้าหมายในทิศทางที่สูงกว่าค่าประมาณการเนื่องจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีการพัฒนาระบบการรับแจ้งความออนไลน์ในคดีความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ซึ่งทำให้สถิติคดีใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากขึ้น

ผนวก ง-4 ผลการประเมินสถิติคดีค้ามนุษย์

ปี พ.ศ.	สถช. (คดี)	DSI (คดี)	สถช.+DSI (คดี)	พม. (คดี)
2562	236	7	243	346
2563	134	6	140	138
2564	157	5	162	194
2565	211	13	224	259
ค่าเป้าหมาย			183.50	183
2566	249	6	255	319
Percent Change			38.96%	74.32%
ระดับผลการปฏิบัติงาน			5	5
Index Score			0.500	0.500
ผลการปฏิบัติงานเฉลี่ย			0.500	
ระดับคุณภาพข้อมูล			5	
Index Score			0.500	

หมายเหตุ: กำหนดให้ตั้งค่าเป้าหมายในทิศทางที่สูงกว่าค่าประมาณการเนื่องจากรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ประจำปี ค.ศ. 2024 (TIPs Report 2024) ของกระทรวงต่างประเทศสหรัฐอเมริกาได้แสดงให้เห็นถึงความจริงจังในการสืบสวนสอบสวนคดีและปราบปรามจับกุมการค้ามนุษย์ซึ่งผลคดีที่สูงขึ้นมาจากความจริงจังในการทำงานของเจ้าหน้าที่

ผนวก ง-5 ผลการประเมินคดีการก่อความไม่สงบหรือการก่อการร้าย

ปี ⁷⁰	คดีก่อการร้าย รับแจ้ง โดย สตช. (คดี)	คดีก่อความไม่สงบ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ศอ.บต. (คดี)	คดีการก่อการร้าย ในภาพรวมประเทศ สมช. (คดี)
2547	n/a	502	n/a
2548	n/a	856	n/a
2549	n/a	1,046	n/a
2550	n/a	1,407	n/a
2551	n/a	939	n/a
2552	n/a	826	n/a
2553	n/a	610	n/a
2554	n/a	574	n/a
2555	n/a	536	n/a
2556	n/a	564	n/a
2557	n/a	425	n/a
2558	n/a	304	n/a
2559	n/a	344	n/a
2560	n/a	175	n/a
2561	n/a	153	n/a
2562	83	120	n/a
2563	51	57	38
2564	51	83	46
2565	57	72	60
ค่าเป้าหมาย	41	53.50 ⁷¹	48 ⁷²

⁷⁰ สตช., ศอ.บต. รายงานข้อมูลเป็นปี พ.ศ. และ สมช. รายงานข้อมูลเป็นปีงบประมาณ

⁷¹ มีข้อมูลต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 แต่ข้อมูลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560 น้อยกว่าปีก่อนหน้าแบบมีลักษณะสุดโต่งผิดปกติ หากใช้ข้อมูลย้อนหลังทั้งหมดอาจมีความคลาดเคลื่อนจึงได้ใช้ข้อมูลย้อนหลังตั้งแต่ปี พ.ศ.2562 ตามข้อมูลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งมีแนวโน้มในลักษณะเดียวกันมาจัดทำค่าแนวโน้มเชิงเส้น (Linear Trendline Analysis) แทนเพื่อลดความคลาดเคลื่อน

⁷² คำนวณด้วยวิธีการเฉลี่ยปี 2563 - 2565 เนื่องจากมีข้อมูลเพียง 3 ปีย้อนหลัง

ปี ⁷⁰	คดีก่อการร้าย รับแจ้ง โดย สตช. (คดี)	คดีก่อความไม่สงบ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ศอ.บต. (คดี)	คดีการก่อการร้าย ในภาพรวมประเทศ สมช. (คดี)
2566	72	125	19
Percent Change	75.61%	133.64%	-60.42%
ระดับผลการปฏิบัติงาน	1	1	5
Index Score	0.000	0.000	0.500
ผลการปฏิบัติงานเฉลี่ย	0.167		
ระดับคุณภาพข้อมูล	3	5	2
Index Score	0.250	0.500	0.125
คุณภาพข้อมูลเฉลี่ย	0.292		

หมายเหตุ: กำหนดให้ตั้งค่าเป้าหมายในทิศทางที่ต่ำกว่าค่าประมาณการเนื่องจากสถิติคดีที่สูงขึ้นแสดงถึงการเพิ่มขึ้นของการก่อการร้าย แต่ในส่วนข้อมูลของสภาความมั่นคงแห่งชาติซึ่งมีเพียงข้อมูลจังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่ข้อมูลที่รวบรวมไว้กลับน้อยกว่าตัวเลขของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) มาก จึงควรกำหนดค่าเป้าหมายในทิศทางที่ต่ำกว่าค่าประมาณการ เนื่องจากควรมีการพัฒนาการรวบรวมข้อมูลให้ตรงกับความเป็นจริงมากขึ้น

ผนวก ง-6 ผลการประเมินคิรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ปี พ.ศ.	สดช. (คดี)	DSI (คดี)	รวม (คดี)
2562	295	1	296
2563	589	0	589
2564	665	1	666
2565	948	0	948
ค่าเป้าหมาย			1,133.00
2566	277	0	277
Percent Change			-75.55%
ระดับผลการปฏิบัติงาน			1
Index Score			0.000
ระดับคุณภาพข้อมูล			3
Index Score			0.250

หมายเหตุ: กำหนดให้ตั้งค่าเป้าหมายในทิศทางที่สูงกว่าค่าประมาณการ เนื่องจากสถิติคดีที่สูงขึ้นแสดงถึงความจริงจรงในการสืบสวนสอบสวนคดีและปราบปรามจับกุมคดีของเจ้าหน้าที่

ผนวก ง-7 ผลการประเมินคดีกลุ่มอื่น ๆ ตามมาตรฐานสากล

ปี พ.ศ.	ละเมิดความเป็นส่วนตัว (Privacy Law) (คดี)	ช่มเหงรังแก (Bullying) (คดี)	ล้างแค้น (Violent Redress) (คดี)	ความเกลียดชัง (Hate Crime) (คดี)
2562	n/a	498	n/a	n/a
2563	n/a	519	n/a	n/a
2564	n/a	662	n/a	n/a
2565	n/a	1,216	n/a	n/a
ค่าเป้าหมาย	n/a	1,298	n/a	n/a
2566	n/a	1,021	n/a	n/a
Percent Change	n/a	-21.34%	n/a	n/a
ระดับผลการปฏิบัติงาน	n/a	1	n/a	n/a
Index Score	n/a	0.000	n/a	n/a
ระดับคุณภาพข้อมูล	1	3	1	1
Index Score	0.000	0.250	0.000	0.000

หมายเหตุ: กำหนดให้ตั้งค่าเป้าหมายในทิศทางที่สูงกว่าค่าประมาณการเนื่องจากสถิติคดีที่สูงขึ้นแสดงถึงความจริงจังกในการสืบสวนสอบสวนคดีและปราบปรามจับกุมคดีของเจ้าหน้าที่ และรวมถึงการเข้าถึงเหยื่ออาชญากรรมที่เพิ่มสูงขึ้น

ผนวก ง-8 สถิติจำนวนคดีอาญาที่รับแจ้งทั้งหมดในภาพรวมของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ แยกคดีตาม
ประมวลกฎหมายอาญาคดีจราจร และคดีตาม พ.ร.บ. ที่มีโทษทางอาญา

ปี พ.ศ.	จำนวนคดีจราจร (คดี)	จำนวนคดีอาญา (คดี)	จำนวนคดีตาม พ.ร.บ. อื่น (คดี)
2562	196,079	n/a	n/a
2563	102,159	n/a	n/a
2564	92,710	n/a	n/a
2565	128,686	n/a	n/a
ค่าเป้าหมาย (คดี)	77,001.00	n/a	n/a
2566	114,221	n/a	n/a
Percent Change	48.34%	n/a	n/a
ระดับผลการปฏิบัติงาน	1	n/a	n/a
Index Score	0.000	n/a	n/a
ระดับคุณภาพข้อมูล	5	1	1
Index Score	0.500	0.000	0.000

หมายเหตุ: กำหนดให้ตั้งค่าเป้าหมายในทิศทางที่ต่ำกว่าค่าประมาณการ เนื่องจากสถิติคดีที่น้อยลงแสดงว่า
มีประชาชนกระทำความผิดน้อยลงอันแสดงถึงการเคารพกฎหมาย

ผนวก ง-9 สถิติสัดส่วนใบสั่งที่ชำระแล้วต่อจำนวนใบสั่งทั้งหมดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ปี พ.ศ.	ใบสั่งที่ออก (ใบ)	ใบสั่งที่ ชำระแล้ว (ใบ)	ใบสั่งที่ ยังไม่ชำระ (ใบ)	ร้อยละการชำระ ค่าปรับ
2560	4,735,508	937,759	3,797,749	19.80
2561	6,543,889	1,696,475	4,847,414	25.92
2562	17,708,787	4,485,935	13,222,852	25.33
2563	17,235,491	3,179,133	14,056,358	18.45
2564	16,528,171	2,132,130	14,396,041	12.90
2565	18,003,507	3,802,373	14,201,134	21.12
ค่าเป้าหมาย				16.65
2566	13,578,636	3,233,203	10,345,433	23.81
Percent Change				43.00%
ระดับผลการปฏิบัติงาน				5
Index Score				0.500
ระดับคุณภาพข้อมูล				4
Index Score				0.375

หมายเหตุ: กำหนดให้ตั้งค่าเป้าหมายในทิศทางที่สูงกว่าค่าประมาณการ เนื่องจากสถิติสัดส่วนการชำระค่าปรับที่มากแสดงว่าประชาชนพร้อมที่จะปฏิบัติตามกฎหมาย

ผนวก ง-10 สถิติเรื่องร้องเรียนและผลการดำเนินการต่อเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการทุจริตและการประพฤตินิชอบของเจ้าหน้าที่ในสังกัด

ปี ⁷³	ตร.	DSI	ป.ป.ส.	ศย.	ศป.	อส.	รท.	กพน.	คป.	สป.ยธ.	กคส.	สนว.	ปปง.	ปค.
2560	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	14
2561	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	22
2562	n/a	0	n/a	n/a	0	n/a	0	n/a	8	n/a	0	n/a	0	6
2563	n/a	6	n/a	n/a	1	n/a	4	n/a	8	6 ⁷⁴	0	n/a	0	6
2564	n/a	7	n/a	n/a	1	n/a	7	n/a	2	3	0	1	0	165
2565	2,012	5	n/a	n/a	0	n/a	3	n/a	1	1	0	0	0	137
ค่าเป้าหมาย ⁷⁵	2,012	-	n/a	n/a	-	n/a	-	-	-	-	-	-	-	151.00 ⁷⁶
2566	1,694	5	n/a	n/a	1	n/a	5	0	6	3	0	1	0	95
Percent Change	-15.81%	0%	n/a	n/a	0%	n/a	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	-37.09%
ระดับผลการปฏิบัติงาน	5	3	n/a	n/a	3	n/a	3	3	3	3	3	3	3	5
Index Score	0.500	0.250	n/a	n/a	0.250	n/a	0.250	0.250	0.250	0.250	0.250	0.250	0.250	0.500
ผลการปฏิบัติงานเฉลี่ย	0.295													
ระดับคุณภาพข้อมูล	3	3	1	1	3	1	3	3	3	3	3	3	3	3
Index Score	0.250	0.250	0.000	0.000	0.250	0.000	0.250	0.250	0.250	0.250	0.250	0.250	0.250	0.250
คุณภาพข้อมูลเฉลี่ย	0.196													

หมายเหตุ: กำหนดให้ตั้งค่าเป้าหมายในทิศทางที่ต่ำกว่าค่าประมาณการ เนื่องจากเป็นเรื่องร้องเรียนถ้ามีปัญหามากจะมีการร้องเรียนมาก

⁷³ ตร., ศป., คป., สนว., ปปป., รายงานข้อมูลเป็นปี พ.ศ. และ DSI, รท., สป.ยธ., กคส., ปค. รายงานข้อมูลเป็นปีงบประมาณ

⁷⁴ สป.ยธ.รายงานสถิติเรื่องร้องเรียนและผลการดำเนินการฯ รวมตั้งแต่ปีงบประมาณ 2561 – 2563

⁷⁵ สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีข้อมูลเพียง 2 ปีใช้การเปรียบเทียบปัจจุบันกับปีก่อนหน้า กรมการปกครองมีข้อมูลสามปีหลังสูงสุดได้งัดปิดกั้นใช้ค่าเฉลี่ยสองปีหลังเป็นค่าเป้าหมายแทน ในส่วนหน่วยงานที่มีการรายงานในจำนวนหลักหน่วยไม่สามารถนำมาคำนวณค่าเป้าหมายได้ จึงตัดาระดับคะแนนในระดับไม่เปลี่ยนแปลง (Not Change) ที่ค่าคะแนนระดับ 3 (ค่าคะแนน 0.250)

⁷⁶ คำนวณจากข้อมูลเฉลี่ยปี พ.ศ. 2564 – 2565 เท่านั้น เนื่องจากข้อมูลจากปีอื่นมีค่าต่ำเกินไป

ผนวก ง-11 ผลการประเมินสถิติคดีทุจริต

ปี ⁷⁷	ตร. (คดี)	DSI (คดี)	ข้อมูลทุจริต ป.ป.ช. (เรื่อง)	ข้อมูลทุจริต ป.ป.ท. (เรื่อง)
2561	n/a	n/a	n/a	38
2562	n/a	1	300	60
2563	n/a	0	515	44
2564	n/a	5	1078 ⁷⁸	31
2565	n/a	5	504	53
ค่าเป้าหมาย ⁷⁹	n/a	-	439.67	45.50
2566	n/a	2	466	123
Percent Change	n/a	-	5.99%	170.33%
ระดับผลการปฏิบัติงาน	n/a	3	4	5
Index Score	n/a	0.250	0.375	0.500
ผลการปฏิบัติงานเฉลี่ย	0.375			
ระดับคุณภาพข้อมูล	1	3	4	4
Index Score	0.000	0.250	0.375	0.375
คุณภาพข้อมูลเฉลี่ย	0.250			

หมายเหตุ: กำหนดให้ตั้งค่าเป้าหมายในทิศทางที่สูงกว่าค่าประมาณการ เนื่องจากสถิติคดีที่สูงขึ้นแสดงถึงความจริงจังกในการสืบสวนสอบสวนคดีและปราบปรามจับกุมคดีทุจริตของเจ้าหน้าที่

⁷⁷ ตร., ป.ป.ช., ป.ป.ท. รายงานข้อมูลเป็นปี พ.ศ. และ DSI รายงานข้อมูลเป็นปีงบประมาณ

⁷⁸ ตัวเลขของ ป.ป.ช. ในปี พ.ศ.2564 มีลักษณะสุดโต่งผิดปกติ (Outlier) จึงไม่นำมาคำนวณ จึงคำนวณค่าเป้าหมายด้วยวิธีการเฉลี่ยปี 3 ปี ที่เหลือเป็นค่าประมาณการแทนเนื่องจากไม่สามารถคำนวณค่าแนวโน้มเชิงเส้น (Linear Trendline Analysis) ที่น่าเชื่อถือได้

⁷⁹ ค่าสถิติของกรมสอบสวนคดีพิเศษมีน้อยเกินไปไม่สามารถกำหนดค่าเป้าหมายหรือแสดงให้เห็นความแตกต่างได้ จึงประเมินในระดับปานกลาง (Not Change)

ผนวก ง-12 สถิติเรื่องร้องเรียนและผลการดำเนินการเกี่ยวกับความรุนแรงหรือการใช้อำนาจเกินขอบเขต (Abuse of Power)

ปีงบประมาณ	ตร. (เรื่อง)	DSI (เรื่อง)	ป.ป.ส. (เรื่อง)	รท. (เรื่อง)	กพน. (เรื่อง)	ปค. (เรื่อง)
2560	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
2561	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
2562	n/a	0	n/a	0	n/a	n/a
2563	n/a	0	n/a	0	n/a	n/a
2564	n/a	0	n/a	0	n/a	n/a
2565	n/a	0	n/a	0	n/a	1
ค่าเป้าหมาย ⁸⁰	n/a	-	n/a	-	n/a	-
2566	n/a	0	n/a	0	n/a	0
Percent Change	n/a	0	n/a	0	n/a	0
ระดับผลการปฏิบัติงาน	n/a	3	n/a	3	n/a	3
Index Score	n/a	0.250	n/a	0.250	n/a	0.250
ผลการปฏิบัติงานเฉลี่ย	0.250					
ระดับคุณภาพข้อมูล	1	3	1	3	1	3
Index Score	0.000	0.250	0.000	0.250	0.000	0.250
คุณภาพข้อมูลเฉลี่ย	0.125					

หมายเหตุ: กำหนดให้ตั้งค่าเป้าหมายในทิศทางที่ต่ำกว่าค่าประมาณการ เนื่องจากเป็นเรื่องร้องเรียน ถ้ามีปัญหามากจะมีการร้องเรียนมาก

⁸⁰ ในส่วนหน่วยงานที่มีการรายงานในจำนวนหลักหน่วยไม่สามารถนำมาคำนวณค่าเป้าหมายได้ จึงตีค่าระดับคะแนนในระดับไม่เปลี่ยนแปลง (Not Change) ที่ค่าคะแนนระดับ 3 (ค่าคะแนน 0.250)

ผนวก ง-13 สถิติเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการข่มขู่หรือทำให้บุคคลสูญหาย หรือการไม่ปฏิบัติตามมาตรการป้องกันการข่มขู่หรือการทำให้บุคคลสูญหายตามกฎหมาย

ปีงบประมาณ	ตร. (เรื่อง)	DSI (เรื่อง)	ป.ป.ส. (เรื่อง)	รท. (เรื่อง)	กพน. (เรื่อง)	กคส. (เรื่อง)	ปค. (เรื่อง)
2560	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
2561	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
2562	n/a	0	n/a	0	n/a	n/a	n/a
2563	n/a	0	n/a	0	n/a	n/a	n/a
2564	n/a	0	n/a	0	n/a	n/a	n/a
2565	n/a	0	n/a	0	n/a	n/a	0
ค่าเป้าหมาย ⁸¹	n/a	-	n/a	-	-	-	-
2566	n/a	0	n/a	0	0	10	10
Percent Change	n/a	0	n/a	0	0	0	0
ระดับผลการปฏิบัติงาน	n/a	3	n/a	3	3	3	3
Index Score	n/a	0.250	n/a	0.250	0.250	0.250	0.250
ผลการปฏิบัติงานเฉลี่ย	0.250						
ระดับคุณภาพข้อมูล	1	3	1	3	3	3	3
Index Score	0.000	0.250	0.000	0.250	0.250	0.250	0.250
คุณภาพข้อมูลเฉลี่ย	0.179						

หมายเหตุ: กำหนดให้ตั้งค่าเป้าหมายในทิศทางที่ต่ำกว่าค่าประมาณการ เนื่องจากเป็นเรื่องร้องเรียน ถ้ามีปัญหามากจะมีการร้องเรียนมาก

⁸¹ ในส่วนหน่วยงานที่มีการรายงานในจำนวนหลักหน่วยไม่สามารถนำมาคำนวณค่าเป้าหมายได้ จึงตีค่าระดับคะแนนในระดับไม่เปลี่ยนแปลง (Not Change) ที่ค่าคะแนนระดับ 3 (ค่าคะแนน 0.250)

ผนวก ง-14 สถิติเรื่องร้องเรียนและผลการดำเนินการเกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติ

82 ^๒	ตร. (เรื่อง)	DSI (เรื่อง)	ป.ป.ส. (เรื่อง)	ศย. (เรื่อง)	ศป. (เรื่อง)	อส. (เรื่อง)	รท. (เรื่อง)	กพน. (เรื่อง)	คป. (เรื่อง)	สป.ยธ. (เรื่อง)	กคส. (เรื่อง)	สนว. (เรื่อง)	ปปง. (เรื่อง)	ปค. (เรื่อง)
2560	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
2561	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
2562	n/a	0	n/a	n/a	0	n/a	10	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	0	n/a
2563	n/a	0	n/a	n/a	0	n/a	4	n/a	n/a	n/a	0	n/a	0	n/a
2564	n/a	0	n/a	n/a	0	n/a	4	n/a	n/a	n/a	0	0	0	n/a
2565	63	0	n/a	n/a	0	n/a	5	n/a	n/a	n/a	0	0	0	0
ค่าเป้าหมาย ⁸³	63	-	n/a	n/a	-	n/a	-	n/a	n/a	n/a	-	-	-	-
2566	60	0	n/a	n/a	0	n/a	4	n/a	n/a	n/a	0	0	0	0
Percent Change	-4.76%	0	n/a	n/a	0	n/a	0	n/a	n/a	n/a	0	0	0	0
ระดับผลการปฏิบัติงาน	3	3	n/a	n/a	3	n/a	3	n/a	n/a	n/a	3	3	3	3
Index Score	0.250	0.250	n/a	n/a	0.250	n/a	0.250	n/a	n/a	n/a	0.250	0.250	0.250	0.250
ผลการปฏิบัติงานเฉลี่ย	0.250													
ระดับคุณภาพข้อมูล	3	3	1	1	3	1	3	1	1	1	3	3	3	3
Index Score	0.250	0.250	0.000	0.000	0.250	0.000	0.250	0.000	0.000	0.000	0.250	0.250	0.250	0.250
คุณภาพข้อมูลเฉลี่ย	0.143													

หมายเหตุ: กำหนดให้ตั้งค่าเป้าหมายในทิศทางที่ต่ำกว่าค่าประมาณการ เนื่องจากเป็นเรื่องร้องเรียน ถ้ามีปัญหามากจะมีการร้องเรียนมาก

⁸² ตร., ศป., สนว., ปปป., รายงานข้อมูลเป็น ปีพ.ศ. และ DSI, รท., กคส., ปค. รายงานข้อมูลเป็นปีงบประมาณ

⁸³ สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีข้อมูลเพียง 2 ปีใช้การเปรียบเทียบปีปัจจุบันกับปีก่อนหน้า ในส่วนหน่วยงานที่มีการรายงานในจำนวนหลักหน่วย ไม่สามารถนำมาคำนวณค่าเป้าหมายได้จึงตีค่าระดับคะแนนในระดับไม่เปลี่ยนแปลง (Not Change) ที่ค่าคะแนนระดับ 3 (ค่าคะแนน 0.250)

ผนวก ง-15 สถิติเรื่องร้องเรียนและผลการดำเนินการเกี่ยวกับการแทรกแซงกระบวนการยุติธรรม

ปี ⁸⁴	ตร. (เรื่อง)	DSI (เรื่อง)	ป.ป.ส. (เรื่อง)	ศย. (เรื่อง)	ศป. (เรื่อง)	อส. (เรื่อง)	รท. (เรื่อง)	กพน. (เรื่อง)	คป. (เรื่อง)	สป.ยธ. (เรื่อง)	กคส. (เรื่อง)	สนว. (เรื่อง)	ปปง. (เรื่อง)	ปค. (เรื่อง)
2560	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
2561	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
2562	n/a	0	n/a	n/a	0	n/a	0	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	0	n/a
2563	n/a	0	n/a	n/a	0	n/a	0	n/a	n/a	n/a	0	n/a	0	n/a
2564	n/a	0	n/a	n/a	0	n/a	0	n/a	n/a	n/a	0	0	0	n/a
2565	n/a	0	n/a	n/a	0	n/a	0	n/a	n/a	n/a	1	0	0	0
ค่าเป้าหมาย ⁸⁵	n/a	-	n/a	n/a	-	n/a	-	-	n/a	n/a	-	-	-	-
2566	n/a	0	n/a	n/a	0	n/a	0	0	n/a	n/a	0	0	0	0
Percent Change	n/a	0	n/a	n/a	0	n/a	0	0	n/a	n/a	0	0	0	0
ระดับผลการปฏิบัติงาน	n/a	3	n/a	n/a	3	n/a	3	3	n/a	n/a	3	3	3	3
Index Score	n/a	0.250	n/a	n/a	0.250	n/a	0.250	0.250	n/a	n/a	0.250	0.250	0.250	0.250
ผลการปฏิบัติงานเฉลี่ย	0.250													
ระดับคุณภาพข้อมูล	1	3	1	1	3	1	3	3	1	1	3	3	3	3
Index Score	0.000	0.250	0.000	0.000	0.250	0.000	0.250	0.250	0.000	0.000	0.250	0.250	0.250	0.250
คุณภาพข้อมูลเฉลี่ย	0.143													

หมายเหตุ: กำหนดให้ตั้งค่าเป้าหมายในทิศทางที่ต่ำกว่าค่าประมาณการ เนื่องจากเป็นเรื่องร้องเรียน ถ้ามีปัญหามากจะมีการร้องเรียนมาก

⁸⁴ ศป., สนว., ปปป. รายงานข้อมูลเป็นปี พ.ศ. และ DSI, รท., กพน., กคส., ปค. รายงานข้อมูลเป็นปีงบประมาณ

⁸⁵ ในส่วนหน่วยงานที่มีการรายงานในจำนวนหลักหน่วยไม่สามารถนำมาคำนวณค่าเป้าหมายได้ จึงตีค่าระดับคะแนนในระดับไม่เปลี่ยนแปลง (Not Change) ที่ค่าคะแนนระดับ 3 (ค่าคะแนน 0.250)

ผนวก ง-16 สถิติเรื่องร้องเรียนและผลการดำเนินการเกี่ยวกับการดำเนินคดีหรือการให้บริการล่าช้าเกินควร

86 ^๗	ดร. (เรื่อง)	DSI (เรื่อง)	ป.ป.ส. (เรื่อง)	ป.ป.ช. (เรื่อง)	ป.ป.ท. (เรื่อง)	ศย. (เรื่อง)	ศป. (เรื่อง)	อส. (เรื่อง)	รท. (เรื่อง)	กพท. (เรื่อง)	คป. (เรื่อง)	สป.ยธ. (เรื่อง)	กคส. (เรื่อง)	สนว. (เรื่อง)	ปปง. (เรื่อง)	กท. (เรื่อง)	สป.มท. (เรื่อง)	กกต. (เรื่อง)	อนุญาโตฯ (เรื่อง)	บค. (เรื่อง)	สนร. (เรื่อง)	สผ. (เรื่อง)	ปค. (เรื่อง)
2560	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	1	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
2561	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	3	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
2562	n/a	0	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	0	n/a	3	n/a	n/a	n/a	243	3	n/a
2563	n/a	0	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	0	n/a	0	0	1	n/a	n/a	n/a	227	6	n/a
2564	n/a	0	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	1	0	0	0	4	n/a	n/a	n/a	236	3	n/a
2565	107	0	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	0	2	0	0	6	n/a	n/a	n/a	343	15	0
ค่าเป้าหมาย ⁸⁷	107	-	n/a	n/a	n/a	n/a	-	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	-	-	-	-	-	n/a	n/a	n/a	339.50	15	-
2566	24	0	n/a	n/a	n/a	n/a	0	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	0	1	0	0	4	n/a	n/a	n/a	399	33	0
Percent Change	-77.57	0	n/a	n/a	n/a	n/a	0	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	0	0	0	0	0	n/a	n/a	n/a	17.53	120.00	0
ระดับผลการปฏิบัติงาน	5	3	n/a	n/a	n/a	n/a	3	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	3	3	3	3	3	n/a	n/a	n/a	1	1	3
Index Score	0.500	0.250	n/a	n/a	n/a	n/a	0.250	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	0.250	0.250	0.250	0.250	0.250	n/a	n/a	n/a	0.000	0.000	0.250
ผลการปฏิบัติงานเฉลี่ย	0.227																						
คุณภาพข้อมูล	3	3	1	1	1	1	3	1	1	1	1	1	3	3	3	3	1	1	1	1	3	3	3
Index Score	0.250	0.250	0.000	0.000	0.000	0.000	0.250	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.250	0.250	0.250	0.250	0.000	0.000	0.000	0.000	0.250	0.250	0.250
คุณภาพข้อมูลเฉลี่ย	0.109																						

หมายเหตุ: กำหนดให้ตั้งค่าเป้าหมายในทิศทางที่ต่ำกว่าค่าประมาณการ เนื่องจากเป็นเรื่องร้องเรียน ถ้ามีปัญหามากจะมีการร้องเรียนมาก

⁸⁶ ดร., ศป., สนว., ปปป., กท., สนร, สผ. รายงานข้อมูลเป็นปี พ.ศ. และ DSI, กคส., สป.มท., ปค. รายงานข้อมูลเป็นปีงบประมาณ

⁸⁷ สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีข้อมูลเพียง 2 ปีใช้การเปรียบเทียบปีปัจจุบันกับปีก่อนหน้า ในส่วนหน่วยงานที่มีการรายงานในจำนวนหลักหน่วยไม่สามารถนำมาคำนวณค่าเป้าหมายได้จึงตีค่าระดับคะแนนในระดับไม่เปลี่ยนแปลง (Not Change) ที่ค่าคะแนนระดับ 3 (ค่าคะแนน 0.250)

ผนวก ง-17 สถิติเรื่องร้องเรียนในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน
และการละเมิดสิทธิพื้นฐานในกระบวนการยุติธรรม

ปีงบประมาณ	สถิติเรื่องร้องเรียนในประเด็น ที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน และการละเมิดสิทธิพื้นฐาน (เรื่อง)	สถิติเรื่องร้องเรียนในประเด็น ที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชน และการละเมิดสิทธิพื้นฐาน ในกระบวนการยุติธรรม (เรื่อง)
2562	n/a	n/a
2563	n/a	n/a
2564	593	254
2565	1,149	201
ค่าเป้าหมาย ⁸⁸	871	227.5
2566	940	150
Percent Change	7.92%	-34.07%
ระดับผลการปฏิบัติงาน	2	5
Index Score	0.125	0.500
ผลการปฏิบัติงานเฉลี่ย	0.313	
ระดับคุณภาพข้อมูล	3	
Index Score	0.250	

หมายเหตุ: กำหนดให้ตั้งค่าเป้าหมายในทิศทางที่ต่ำกว่าค่าประมาณการ เนื่องจากเป็นเรื่องร้องเรียน
ถ้ามีปัญหามากจะมีการร้องเรียนมาก

⁸⁸ ค่าเป้าหมายใช้ค่าเฉลี่ย 2 ปีก่อนหน้า เนื่องจากมีข้อมูลย้อนหลังแค่ 3 ปี

ผนวก ง-18 สถิติเรื่องร้องเรียนและผลการดำเนินการเกี่ยวกับหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม
(ผ่านช่องทางศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ของรัฐบาล 1111)

ปี พ.ศ.	การกล่าวโทษ เจ้าหน้าที่ของรัฐ ทุจริต (เรื่อง)	การประพาดิตน ไม่เหมาะสมของ เจ้าหน้าที่ของรัฐ (เรื่อง)	ร้องเรียน การให้บริการของ เจ้าหน้าที่ของรัฐ (เรื่อง)	รวม (เรื่อง)
2562	183	552	1,086	1,821
2563	190	437	954	1,581
2564	185	413	874	1,472
2565	127	360	781	1,268
ค่าเป้าหมาย				1093.50
2566	117	351	788	1,256
Percent Change				14.86%
ระดับผลการปฏิบัติงาน				1
Index Score				0.000
ระดับคุณภาพข้อมูล				4
Index Score				0.375

หมายเหตุ: กำหนดให้ตั้งค่าเป้าหมายในทิศทางที่ต่ำกว่าค่าประมาณการ เนื่องจากเป็นเรื่องร้องเรียน
ถ้ามีปัญหามากจะมีการร้องเรียนมาก

ผนวก ง-19 สถิติจำนวนผู้ที่ถูกจับกุมหรือจำเลยในคดีอาญา ที่ขอรับความช่วยเหลือเงินชดเชยเยียวยา กรณีถูกจับกุมดำเนินคดีโดยไม่ได้กระทำความผิด

ปีงบประมาณ	กคส.			กองทุนยุติธรรม			ผลรวม		
	จำนวนผู้ขอรับ ความช่วยเหลือ กรณีถูกจับกุม ดำเนินคดี โดยไม่ได้กระทำความ ผิด (คน)	จำนวนผู้ได้รับ เงินชดเชย (คน)	ร้อยละ ผู้ที่ได้รับเงิน ชดเชยกรณี ไม่ได้กระทำความ ผิด	จำนวนผู้ขอรับ ความช่วยเหลือ กรณีถูกจับกุม ดำเนินคดี โดยไม่ได้กระทำความ ผิด (คน)	จำนวนผู้ได้รับ เงินชดเชย (คน)	ร้อยละ ผู้ที่ได้รับเงิน ชดเชยกรณี ไม่ได้กระทำความ ผิด	จำนวนผู้ขอรับ ความช่วยเหลือ กรณีถูกจับกุม ดำเนินคดี โดยไม่ได้กระทำความ ผิด (คน)	จำนวนผู้ได้รับ เงินชดเชย (คน)	ร้อยละ ผู้ที่ได้รับเงิน ชดเชยกรณี ไม่ได้กระทำความ ผิด
2546	294	32	10.88	n/a	n/a	n/a	294	32	10.88
2547	584	287	49.14	n/a	n/a	n/a	584	287	49.14
2548	608	203	33.39	n/a	n/a	n/a	608	203	33.39
2549	642	354	55.14	n/a	n/a	n/a	642	354	55.14
2550	672	257	38.24	n/a	n/a	n/a	672	257	38.24
2551	669	255	38.12	n/a	n/a	n/a	669	255	38.12
2552	691	135	19.54	n/a	n/a	n/a	691	135	19.54
2553	940	170	18.09	n/a	n/a	n/a	940	170	18.09
2554	780	201	25.77	n/a	n/a	n/a	780	201	25.77
2555	745	82	11.01	n/a	n/a	n/a	745	82	11.01
2556	857	109	12.72	n/a	n/a	n/a	857	109	12.72
2557	762	123	16.14	n/a	n/a	n/a	762	123	16.14
2558	749	126	16.82	n/a	n/a	n/a	749	126	16.82
2559	724	62	8.56	n/a	n/a	n/a	724	62	8.56

ปีงบประมาณ	กคส.			กองทุนยุติธรรม			ผลรวม		
	จำนวนผู้ขอรับ ความช่วยเหลือ กรณีถูกจับกุม ดำเนินคดี โดยไม่ได้กระทำ ความผิด (คน)	จำนวนผู้ได้รับ เงินชดเชย (คน)	ร้อยละ ผู้ที่ได้รับเงิน ชดเชยกรณี ไม่ได้กระทำ ความผิด	จำนวนผู้ขอรับ ความช่วยเหลือ กรณีถูกจับกุม ดำเนินคดี โดยไม่ได้กระทำ ความผิด (คน)	จำนวนผู้ได้รับ เงินชดเชย (คน)	ร้อยละ ผู้ที่ได้รับเงิน ชดเชยกรณี ไม่ได้กระทำ ความผิด	จำนวนผู้ขอรับ ความช่วยเหลือ กรณีถูกจับกุม ดำเนินคดี โดยไม่ได้กระทำ ความผิด (คน)	จำนวนผู้ได้รับ เงินชดเชย (คน)	ร้อยละ ผู้ที่ได้รับเงิน ชดเชยกรณี ไม่ได้กระทำ ความผิด
2560	681	104	15.27	n/a	n/a	n/a	681	104	15.27
2561	566	78	13.78	n/a	n/a	n/a	566	78	13.78
2562	618	58	9.39	n/a	n/a	n/a	618	58	9.39
2563	520	68	13.08	n/a	n/a	n/a	520	68	13.08
2564	441	62	14.06	6	1	16.67	447	63	14.09
2565	340	43	12.65	13	1	7.69	353	44	12.46
ค่าเป้าหมาย									12.07
2566	402	59	14.68	26	7	26.92	428	66	15.42
Percent Change									27.74%
ระดับผลการปฏิบัติงาน									5
Index Score									0.500
ระดับคุณภาพข้อมูล									4

หมายเหตุ: กำหนดให้ตั้งค่าเป้าหมายในทิศทางที่สูงกว่าค่าประมาณการ เนื่องจากแสดงให้เห็นถึงการให้ความช่วยเหลือได้มาก

ผนวก ง-20 สถิติจำนวนผู้เสียหายที่ขอรับความช่วยเหลือค่าตอบแทนผู้เสียหายในคดีอาญา

ปีงบประมาณ	กคส.		
	จำนวนผู้ขอรับความช่วยเหลือกรณีถูกจับกุมดำเนินคดีโดยไม่ได้กระทำความผิด (คน)	จำนวนผู้ได้รับเงินชดเชย (คน)	ร้อยละผู้ที่ได้รับเงินกรณีไม่ได้กระทำความผิด
2546	149	21	14.09
2547	1,378	273	19.81
2548	3,137	1,543	49.19
2549	4,386	2,545	58.03
2550	5,826	3,201	54.94
2551	5,324	3,643	68.43
2552	5,327	3,537	66.40
2553	8,605	3,440	39.98
2554	5,821	3,801	65.30
2555	6,397	3,691	57.70
2556	10,315	4,826	46.79
2557	14,053	7,773	55.31
2558	16,572	13,051	78.75
2559	14,672	10,461	71.30
2560	14,289	9,224	64.55
2561	14,054	11,106	79.02
2562	12,379	8,258	66.71
2563	10,247	8,613	84.05
2564	10,730	7,432	69.26
2565	11,606	7,575	65.27
ค่าเป้าหมาย			81.37
2566	13,272	9,373	70.62
Percent Change			-13.21%

ปีงบประมาณ	กคส.		
	จำนวนผู้ขอรับความช่วยเหลือกรณีถูกจับกุมดำเนินคดีโดยไม่ได้กระทำความผิด (คน)	จำนวนผู้ได้รับเงินชดเชย (คน)	ร้อยละผู้ที่ได้รับเงินกรณีไม่ได้กระทำความผิด
ระดับผลการปฏิบัติงาน			1
Index Score			0.000
ระดับคุณภาพข้อมูล			4
Index Score			0.375

หมายเหตุ: กำหนดให้ตั้งค่าเป้าหมายในทิศทางที่สูงกว่าค่าประมาณการ เนื่องจากแสดงให้เห็นถึงการให้ความช่วยเหลือได้มาก

ผนวก ง-21 สถิติเรื่องร้องเรียนของ ตร. และ DSI และผู้ขอร้อยพันคดีอาญาของ อส.

กรณีการกล่าวหาหรือถูกจับกุมดำเนินคดีโดยไม่ได้กระทำผิด

ปี พ.ศ.	ตร. (เรื่อง)	DSI (เรื่อง)	อส. (คดี)
2562	n/a	n/a	n/a
2563	n/a	n/a	n/a
2564	n/a	n/a	n/a
2565	n/a	n/a	n/a
ค่าเป้าหมาย	n/a	n/a	n/a
2566	n/a	n/a	n/a
Percent Change	n/a	n/a	n/a
ระดับผลการปฏิบัติงาน	n/a	n/a	n/a
Index Score	n/a	n/a	n/a
ผลการปฏิบัติงานเฉลี่ย	n/a		
ระดับคุณภาพข้อมูล	1	1	1
Index Score	0.000	0.000	0.000
คุณภาพข้อมูลเฉลี่ย	0.000		

ผนวก ง-22 สถิติจำนวนคดีที่มีการขอรับความช่วยเหลือหรือร้องเรียนให้ตรวจสอบช่วยเหลือผู้บริสุทธิ์ที่ถูก
 จับกุมดำเนินคดีโดยไม่ได้กระทำผิดของ ตร. และ DSI และจำนวนคดีที่มีการร้องฟื้นคดีช่วยเหลือ
 ผู้บริสุทธิ์ที่ถูกจับกุมดำเนินคดีโดยไม่ได้กระทำผิดของ อส.

ปี พ.ศ.	ตร. (คดี)	DSI (คดี)	อส. (คดี)
2562	n/a	n/a	n/a
2563	n/a	n/a	n/a
2564	n/a	n/a	n/a
2565	n/a	n/a	n/a
ค่าเป้าหมาย	n/a	n/a	n/a
2566	n/a	n/a	n/a
Percent Change	n/a	n/a	n/a
ระดับผลการปฏิบัติงาน	n/a	n/a	n/a
Index Score	n/a	n/a	n/a
ผลการปฏิบัติงานเฉลี่ย	n/a		
ระดับคุณภาพข้อมูล	1	1	1
Index Score	0.000	0.000	0.000
คุณภาพข้อมูลเฉลี่ย	0.000		

ผนวก ง-23 สัดส่วนผู้ได้รับการช่วยเหลือจากการตั้งข้อกล่าวหาหรือคุมขังผู้บริสุทธิ์เมื่อเทียบกับ
จำนวนคนที่มีการสรุปความเห็นว่าคุณกล่าวหาไม่ได้กระทำความผิด (ไม่นับกรณีพยานหลักฐานไม่เพียงพอ)

ปี พ.ศ.	ตร. (คน)	DSI (คน)	อส. (คน)
2562	n/a	n/a	n/a
2563	n/a	n/a	n/a
2564	n/a	n/a	n/a
2565	n/a	n/a	n/a
ค่าเป้าหมาย	n/a	n/a	n/a
2566	n/a	n/a	n/a
Percent Change	n/a	n/a	n/a
ระดับผลการปฏิบัติงาน	n/a	n/a	n/a
Index Score	n/a	n/a	n/a
ผลการปฏิบัติงานเฉลี่ย	n/a		
ระดับคุณภาพข้อมูล	1	1	1
Index Score	0.000	0.000	0.000
คุณภาพข้อมูลเฉลี่ย	0.000		

ผนวก ง-24 ร้อยละจำนวนผู้ต้องขังที่ศาลยังไม่พิพากษาต่อจำนวนนักโทษทั้งหมด

ปี พ.ศ.	ผู้ต้องขังระหว่าง การพิจารณาคดี (คน)	ผู้ต้องขังทั้งหมด (คน)	ร้อยละ
2558	63,958	315,040	20.30
2559	57,774	315,509	18.31
2560	60,754	300,623	20.21
2561	64,061	351,020	18.25
2562	60,377	370,305	16.30
2563	61,417	368,789	16.65
2564	56,703	304,203	18.64
2565	52,717	266,908	19.75
ค่าเป้าหมาย			17.76
2566	50,768	267,956	18.95
Percent Change			6.70%
ระดับผลการปฏิบัติการ			2
Index Score			0.125
ระดับคุณภาพข้อมูล			5
Index Score			0.500

หมายเหตุ: กำหนดให้ตั้งค่าเป้าหมายในทิศทางที่ต่ำกว่าค่าประมาณการ เนื่องจากตัวเลขผู้ต้องขังระหว่าง
การพิจารณาคดีน้อยถึอว่ากระบวนการในการดำเนินคดีเป็นไปด้ว้ความรวดเร็ว ซึ่งส่งผลดีต่อกระบวนการ
ยุติธรรม

ผนวก ง-25 สัดส่วนผู้ถูกจับกุมที่เคยมีประวัติอาชญากรเปรียบเทียบกับผู้ถูกจับกุมทั้งหมด

ปี พ.ศ.	จำนวนผู้ถูกจับกุมที่เคยมีประวัติการกระทำผิด (คน)	จำนวนผู้กระทำความผิดทั้งหมด (คน)	ร้อยละผู้ถูกจับกุมที่เคยมีประวัติอาชญากรเปรียบเทียบกับผู้ถูกจับกุมทั้งหมด
2562	225,614	363,551	62.06
2563	214,537	341,959	62.74
2564	214,537	360,339	59.54
2565	237,024	407,539	58.16
ค่าเป้าหมาย			56.90
2566	238,992	412,986	57.87
Percent Change			1.70
ระดับผลการปฏิบัติงาน			3
Index Score			0.250
ระดับคุณภาพข้อมูล			5
Index Score			0.500

หมายเหตุ: กำหนดให้ตั้งค่าเป้าหมายในทิศทางที่ต่ำกว่าค่าประมาณการ เนื่องจากตัวเลขการกระทำผิดซ้ำน้อยถือว่ามีผู้กลับมากระทำผิดน้อยซึ่งส่งผลดีต่อกระบวนการยุติธรรม

ผนวก ง-26 อัตราการกระทำผิดซ้ำ (ร้อยละ) ของหน่วยงานพัฒนาพฤตินิสัย

ปีงบประมาณ	รท. อัตราการกระทำผิดซ้ำ 1 ปี	กพน. อัตราการกระทำผิดซ้ำ 1 ปี	คป. ⁸⁹ อัตราการกระทำผิดซ้ำ 3 ปี
2558	n/a	22.73	n/a
2559	n/a	22.04	n/a
2560	n/a	23.24	n/a
2561	n/a	23.68	n/a
2562	14.59	25.18	7.03
2563	13.05	22.33	7.58
2564	11.96	19.66	6.56
2565	17.14	15.66	5.55
ค่าเป้าหมาย ⁹⁰	13.20	21.74	5.32
ค่าเปรียบเทียบ ⁹¹	17.14	15.66	10.87
Percent Change	29.85%	-27.97%	104.32%
ระดับผลการปฏิบัติงาน	1	5	1
Index Score	0.000	0.500	0.000
ผลการปฏิบัติงานเฉลี่ย	0.167		

⁸⁹ กรมคุมประพฤติใช้อัตราการกระทำผิดซ้ำสามปีนับจากวันที่ปล่อย โดยใช้ข้อมูลผู้พ้นคุมประพฤติเมื่อสามปีก่อนมาตรวจสอบข้อมูล ยกตัวอย่าง อัตราการกระทำผิดซ้ำในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 คือข้อมูลผู้พ้นคุมประพฤติเมื่อปี พ.ศ. 2563 นำมาตรวจสอบว่ามีการกระทำผิดซ้ำภายในปี พ.ศ. 2564-2566 หรือไม่ ในการคำนวณจึงได้ใช้อัตราการกระทำผิดซ้ำ 3 ปี มาใช้ในการคำนวณค่าเป้าหมาย

⁹⁰ กรมราชทัณฑ์และกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนใช้ข้อมูลอัตราการกระทำผิดซ้ำ 1 ปี มาคำนวณค่าผลการปฏิบัติงานเพื่อให้เป็นปัจจุบันที่สุด โดยค่าเป้าหมายของกรมราชทัณฑ์ใช้ค่าเฉลี่ยปี พ.ศ. 2562 – 2564 ส่วนกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนใช้ข้อมูลปี พ.ศ. 2558 – 2564 มาคำนวณค่าเป้าหมาย เนื่องจากข้อมูลปี พ.ศ. 2566 กรมราชทัณฑ์และกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนรายงานว่ายังไม่ครบถ้วน เนื่องจากยังไม่ครบเวลาติดตามพฤติกรรม (follow-up period) ตามระยะเวลาที่กำหนด

⁹¹ ค่าเปรียบเทียบของกรมราชทัณฑ์และกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนใช้ข้อมูลปี พ.ศ. 2565 เนื่องจากข้อมูลปี พ.ศ. 2566 ยังคำนวณได้ไม่ครบถ้วนเนื่องจากยังไม่ครบเวลาติดตามพฤติกรรม (follow-up period) ตามระยะเวลาที่กำหนด ส่วนกรมคุมประพฤติใช้ค่าเปรียบเทียบปี พ.ศ. 2566 มาคำนวณเปรียบเทียบ เนื่องจากข้อมูลปี พ.ศ. 2566 มีข้อมูลครบถ้วนแล้ว

ปีงบประมาณ	รท. อัตราการกระทำผิดซ้ำ 1 ปี	กพน. อัตราการกระทำผิดซ้ำ 1 ปี	คป. ⁸⁹ อัตราการกระทำผิดซ้ำ 3 ปี
ระดับคุณภาพข้อมูล	4	4	3
Index Score	0.375	0.375	0.250
คุณภาพข้อมูลเฉลี่ย	0.333		

หมายเหตุ: กำหนดให้ตั้งค่าเป้าหมายในทิศทางที่ต่ำกว่าค่าประมาณการ เนื่องจากตัวเลขการกระทำผิดซ้ำน้อยถือว่ามีผู้กลับมากระทำผิดน้อยซึ่งส่งผลดีต่อกระบวนการยุติธรรม

ผนวก ง-27 อัตราการกระทำผิดซ้ำ (ร้อยละ) จากการบูรณาการข้อมูล

ปีงบประมาณ	สกร. (DXC)			สป.ยธ.
	กพน.	คป.	รท.	
2556	41.15	3.02	26.68	ไม่มีข้อมูล เนื่องจากในปัจจุบันระบบรายงานข้อมูลของฐานข้อมูล Data Lake ผู้กระทำผิดของกระทรวงยุติธรรมไม่สามารถเรียกดูข้อมูลสถิติต่าง ๆ ได้เนื่องจากระบบเกิดปัญหาทั้งในส่วน Hardware Software และ Web Application โดยตัวระบบไม่ได้รับงบประมาณสำหรับบำรุงรักษา (MA) และต่อลิขสิทธิ์โปรแกรมที่ใช้ในระบบตั้งแต่ปี 2563 เป็นต้นมา
2557	18.01	3.09	20.50	
2558	7.92	2.61	42.78	
2559	3.22	3.31	18.60	
2560	2.73	3.12	18.03	
2561	4.50	3.23	19.43	
2562	4.13	3.34	17.05	
2563	0.85	2.91	15.43	
2564	0.00	5.30	12.88	
2565	0.00	9.76	12.24	
ค่าเป้าหมาย	n/a ⁹²	6.56	9.59	
ค่าเปรียบเทียบ ⁹³	0.00	9.76	12.24	
Percent Change	n/a	48.78	27.63	
ระดับผลการปฏิบัติการ	n/a	1	1	
Index Score	n/a	0.000	0.000	
ผลการปฏิบัติการเฉลี่ย	n/a	0.000		n/a
ระดับคุณภาพข้อมูล	3			1
Index Score	0.250			0.000

⁹² เนื่องจากกรมพินิจฯ ไม่ได้ส่งข้อมูลผู้กระทำผิดเข้าระบบ DXC ในปี 2564 – 2565 จึงไม่สามารถคำนวณค่าเป้าหมายได้

⁹³ ค่าเปรียบเทียบใช้ข้อมูลปี 2565 เนื่องจากข้อมูลปี 2566 ยังคำนวณได้ไม่ครบถ้วน เนื่องจากยังไม่ครบเวลาติดตามพฤติกรรม (follow-up period) ตามระยะเวลาที่กำหนด

ปีงบประมาณ	สกร. (DXC)			สป.ยธ.
	กพน.	คป.	รท.	
คุณภาพข้อมูลเฉลี่ย	0.125			

หมายเหตุ: กำหนดให้ตั้งค่าเป้าหมายในทิศทางที่ต่ำกว่าค่าประมาณการ เนื่องจากตัวเลขการกระทำผิดซ้ำน้อยถือว่ามีผู้กลับมากระทำผิดน้อยซึ่งส่งผลดีต่อกระบวนการยุติธรรม

ผนวก ง-28 สถิติจำนวนผู้พ้นโทษที่สามารถติดตามตัวได้และจำนวนผู้พ้นโทษที่สามารถกลับไปใช้ชีวิต
ในสังคมได้โดยปกติสุข

ปีงบประมาณ	กพน.			รท.		
	จำนวนผู้พ้นโทษ (คน)	จำนวนผู้พ้นโทษที่มีการดำเนินชีวิตปกติสุข (คน)	ร้อยละกลับไปใช้ชีวิตอย่างสงบสุข	จำนวนผู้พ้นโทษ (คน)	จำนวนผู้พ้นโทษที่มีการดำเนินชีวิตปกติสุข (คน)	ร้อยละกลับไปใช้ชีวิตอย่างสงบสุข
2562	1,730	2,422	71.43	44,276	160,498	27.59
2563	1,871	2,180	85.83	37,724	156,750	24.07
2564	1,727	2,198	78.57	n/a	195,936	n/a
2565	1,913	2,047	93.45	41,549	160,129	25.95
ค่าเป้าหมาย			97.02	ค่าเป้าหมาย		25.87 ⁹⁴
2566	1,783	1875	95.09	33,967	138,285	24.56
Percent Change			-1.99%	Percent Change		-5.05%
ระดับผลการปฏิบัติการ			3	ระดับผลการปฏิบัติการ		2
Index Score			0.250	Index Score		0.125
ผลการปฏิบัติการเฉลี่ย = 0.188						
ระดับคุณภาพข้อมูล			3	ระดับคุณภาพข้อมูล		3
Index Score			0.250	Index Score		0.250
คุณภาพข้อมูลเฉลี่ย = 0.250						

หมายเหตุ: กำหนดให้ตั้งค่าเป้าหมายในทิศทางที่สูงกว่าค่าประมาณการ เนื่องจากตัวเลขการติดตามและให้ความ
ช่วยเหลือผู้พ้นโทษได้มากจะส่งผลดีต่อกระบวนการยุติธรรม

⁹⁴ ไม่นำข้อมูลของปี พ.ศ. 2564 มาคิดคำนวณ เนื่องจากไม่มีข้อมูล

ผนวก ง-29 สัดส่วนความสำเร็จของคดีการไกล่เกลี่ยประนีประนอมในกระบวนการยุติธรรมทางเลือก

ปีงบประมาณ	ตร. (คดี)	สป.ยธ. (คดี)	อส.			กคส.		
			รับเรื่อง (คดี)	ไกล่เกลี่ย สำเร็จ (คดี)	ร้อยละ	รับเรื่อง (คดี)	ไกล่เกลี่ย สำเร็จ (คดี)	ร้อยละ
2560	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
2561	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
2562	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	576	505	87.67
2563	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	706	623	88.24
2564	n/a	n/a	3,419	1,490	43.58	696	667	95.83
2565	n/a	n/a	2,037	1,312	64.41	5,238	5,200	99.27
ค่าเป้าหมาย	n/a	n/a	ค่าเป้าหมาย		53.99	ค่าเป้าหมาย		103.35
2566	n/a	n/a	2,206	1,472	66.73	2,786	2,746	98.56
Percent Change	n/a	n/a	Percent Change		23.58%	Percent Change		-4.63%
ระดับผลการปฏิบัติการ	n/a	n/a	ระดับผลการปฏิบัติการ		5	ระดับผลการปฏิบัติการ		3
Index Score	n/a	n/a	Index Score		0.500	Index Score		0.250
ระดับคุณภาพข้อมูล	1	1	ระดับคุณภาพข้อมูล		3	ระดับคุณภาพข้อมูล		3
Index Score	0.000	0.000	Index Score		0.250	Index Score		0.250

หมายเหตุ: กำหนดให้ตั้งค่าเป้าหมายในทิศทางที่สูงกว่าค่าประมาณการ เนื่องจากตัวเลขการระงับข้อพิพาททางเลือกที่มากจะช่วยลดภาระกระบวนการยุติธรรม

ผนวก ง-30 กระบวนการยุติธรรมทางเลือก การไกล่เกลี่ยในชั้นศาล

ปี พ.ศ.	อาญา						แพ่ง					
	ก่อนฟ้อง			หลังฟ้อง			ก่อนฟ้อง			หลังฟ้อง		
	ไกล่เกลี่ย ทั้งหมด (คดี)	ไกล่เกลี่ย สำเร็จ (คดี)	ร้อยละ	ไกล่เกลี่ย ทั้งหมด (คดี)	ไกล่เกลี่ย สำเร็จ (คดี)	ร้อยละ	ไกล่เกลี่ย ทั้งหมด (คดี)	ไกล่เกลี่ย สำเร็จ (คดี)	ร้อยละ	ไกล่เกลี่ย ทั้งหมด (คดี)	ไกล่เกลี่ย สำเร็จ (คดี)	ร้อยละ
2563	140	135	96.43	8,821	6852	77.68	2,398	1,941	80.94	272,501	257,655	94.55
2564	68	63	92.65	6,472	5015	77.49	1,329	1,176	88.49	183,413	172,032	93.79
2565	85	8	9.41 ⁹⁵	9,352	7183	76.81	1,226	1,144	93.31	262,822	245,850	93.54
ค่าเป้าหมาย			94.54			77.33			87.58			93.96
2566	22	19	86.36	10,048	7936	78.98	1,314	1,225	93.23	347,313	331,023	95.31
Percent Change			-8.65%			2.15%			6.45%			1.44%
ระดับผลการ ปฏิบัติการ			2			3			4			3
Index Score			0.125			0.250			0.375			0.250
ระดับคุณภาพข้อมูล			3			3			3			3
Index Score			0.250			0.250			0.250			0.250

หมายเหตุ: กำหนดให้ตั้งค่าเป้าหมายในทิศทางที่สูงกว่าค่าประมาณการ เนื่องจากตัวเลขการระงับข้อพิพาททางเลือกที่มากจะช่วยลดภาระกระบวนการยุติธรรม

⁹⁵ ข้อมูลปี พ.ศ. 2565 มีลักษณะสุดโต่งผิดปกติ (Outlier) หรืออาจเป็นการรายงานผิดพลาด จึงไม่นำมาคำนวณค่าเป้าหมาย

ผนวก ง-31 กระบวนการยุติธรรมทางเลือก การไกล่เกลี่ยโดยศาลปกครอง

ปี พ.ศ.	ศาลปกครอง		
	ไกล่เกลี่ยทั้งหมด (คดี)	ไกล่เกลี่ยสำเร็จ (คดี)	ร้อยละ
2562	17	16	94.12
2563	135	79	58.52
2564	152	101	66.45
2565	92	31	33.70
ค่าเป้าหมาย ⁹⁶			62.48
2566	241	173	71.78
Percent Change			14.89%
ระดับผลการปฏิบัติการ			5
Index Score			0.500
ระดับคุณภาพข้อมูล			4
Index Score			0.375

หมายเหตุ: กำหนดให้ตั้งค่าเป้าหมายในทิศทางที่สูงกว่าค่าประมาณการ เนื่องจากตัวเลขการระงับข้อพิพาททางเลือกที่มากจะช่วยลดภาระกระบวนการยุติธรรม

⁹⁶ คำนวณค่าเป้าหมายจากข้อมูลปี พ.ศ. 2563 – 2564

ผนวก ง-32 ข้อพิพาทคดีทางแพ่งใกล้เกลียโดยฝ่ายปกครอง

ปีงบประมาณ	ข้อพิพาททางแพ่งตามกฎหมายกระทรวง พ.ศ. 2553 (เรื่อง)								
	ที่ดิน		มรดก		แพ่งอื่น		รวม		ร้อยละ
	รับ	เสร็จ	รับ	เสร็จ	รับ	เสร็จ	รับ	เสร็จ	
2560	473	457	88	75	1,209	1,186	1,770	1,718	97.06
2561	394	352	56	49	1,226	1,203	1,676	1,604	95.70
2562	648	639	118	104	1,572	1,549	2,338	2,292	98.03
2563	370	347	64	59	1,306	1,294	1,740	1,700	97.70
2564	518	489	100	85	1,369	1,352	1,987	1,926	96.93
2565	224	219	30	24	405	395	659	638	96.81
ค่าเป้าหมาย									97.25
2566	589	570	108	85	1,472	1,323	2,169	1,978	91.19
Percent Change									-6.23%
ระดับผลการปฏิบัติการ									2
Index Score									0.125
ระดับคุณภาพข้อมูล									2
Index Score									0.125

ภาคผนวก จ
ผลการจัดเก็บข้อมูลอาชญากรรมภาคประชาชน
(Crime Victimization Survey)

ผนวก จ-1 อัตราการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชน (ต่อประชากร 100,000 คน)

ปี พ.ศ.	ประเภทการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม											
	ชีวิตร่างกายและเพศ ⁹⁷	ทรัพย์สิน	ฉ้อโกง หลอกลวง	อุบัติเหตุ	อันตราย จาก มลภาวะ	คอมพิวเตอร์	เรียกสินบน โดยเจ้าหน้าที่ ของรัฐ	เรียกรับ สินบนโดย ภาครัฐกิจ	ถูกเลือก ปฏิบัติ	ถูกล่วง ละเมิดความ เป็นส่วนตัว	เจ้าหน้าที่รัฐ ใช้อำนาจโดย มิชอบ	ตกเป็นเหยื่อ ในกระบวนการ ยุติธรรม
2559	318.23	2,886.36	590.91	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
2561	483.65	1,692.68	2,659.93	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
2563	422.51	2,408.32	6,016.60	n/a	929.53	50.70	236.61	0.00	8.45	67.60	0.00	0.00
2565	2,402.89	1,506.47	3,050.30	1,755.47	74.70	311.25	149.40	24.90	24.90	112.05	49.80	0.00
ค่าเป้าหมาย ⁹⁸	2,402.89 ⁹⁹	1,438.65	3,908.94 100	1,755.47 101	502.11	180.98	193.00	12.45	16.68	89.83	24.90	0.00
2566	1,972.82	1,899.75	3,434.17	1,899.75	263.04	248.43	789.13	0.00	116.91	14.61	43.84	0.00
Percent Change	-17.90%	32.05%	-12.15%	8.22%	-47.61%	37.27%	308.88%	-100.00%	600.90%	-83.74%	76.06%	0.00%

⁹⁷ กรณีความผิดชีวิตร่างกายและเพศใช้ข้อมูลสถิติคดีชีวิตร่างกาย ไม่รวมคดีอุบัติเหตุจราจรและอุบัติเหตุอื่น ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานสถิติคดีอาญาของตำรวจให้สามารถนำมาเปรียบเทียบกันได้

⁹⁸ ประเภทอาชญากรรมที่มีข้อมูลเพียง 2 ปี จะนำมาคำนวณค่าเฉลี่ยเพื่อกำหนดค่าเป้าหมาย

⁹⁹ เนื่องจากอัตราการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ในปี พ.ศ. 2559, 2561, 2563 กับ ปี พ.ศ. 2565 แตกต่างกันมาก โดยในปี พ.ศ. 2565 มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดด จึงกำหนดค่าเป้าหมายเท่ากับ ปี พ.ศ. 2565 แทน

¹⁰⁰ เนื่องจากอัตราการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ในปี พ.ศ. 2559 มีลักษณะสุดโต่งผิดปกติ จึงคำนวณค่าเป้าหมายจากค่าเฉลี่ยอัตราการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม ในปี พ.ศ. 2561, 2563, 2565

¹⁰¹ กำหนดค่าเป้าหมายเท่ากับ ปี พ.ศ. 2565 เนื่องจากมีข้อมูลย้อนหลังเพียงปีเดียว

ปี พ.ศ.	ประเภทการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม											
	ชีวิตร่างกาย และเพศ ⁹⁷	ทรัพย์สิน	ฉ้อโกง หลอกลวง	อุบัติเหตุ	อันตราย จาก มลภาวะ	คอมพิวเตอร์	เรียกสินบน โดยเจ้าหน้าที่ ของรัฐ	เรียกรับ สินบนโดย ภาครัฐกิจ	ถูกเลือก ปฏิบัติ	ถูกล่วง ละเมิดความ เป็นส่วนตัว	เจ้าหน้าที่รัฐ ใช้อำนาจโดย มิชอบ	ตกเป็นเหยื่อ ในกระบวนการ ยุติธรรม
ระดับผลการ ปฏิบัติการ	5	1	5	2	5	1	1	5	1	5	1	3
Index Score	1.000	0.000	1.000	0.250	1.000	0.000	0.000	1.000	0.000	1.000	0.000	0.500

หมายเหตุ: กำหนดให้ตั้งค่าเป้าหมายในทิศทางที่ต่ำกว่าค่าประมาณการ เนื่องจากตัวเลขที่น้อยแสดงถึงความเสี่ยงในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมต่ำ และไม่นำอัตราการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมในปี พ.ศ. 2564 มาใช้คำนวณ เนื่องจากข้อมูลมีค่าผิดปกติทางสถิติ (outlier)

ผนวก จ-2 อัตราการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมจากการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชน
(ต่อประชากร 100,000 คน) ในคดีอาชญากรรมสากลตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2566

ประเภทอาชญากรรม	จำนวน การตกเป็นเหยื่อ	โอกาส การตกเป็นเหยื่อ (ร้อยละ)	อัตรา การเกิด อาชญากรรม ตัวอย่างประชากร 100,000 คน	หมายเหตุ
ความรุนแรงทางร่างกาย (Physical Violent) (SDGs 16.1.3)	97 คน	1.42	1,417.51	จากกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมดรวม สมาชิกครัวเรือน 6,843 คน
ความรุนแรงทางเพศ (Sexual Violent) (SDGs 16.1.3/11.7.2(b))	16 คน	0.23	233.82	จากกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมดรวม สมาชิกครัวเรือน 6,843 คน
ความรุนแรงและการทรมานทุกรูปแบบต่อ เด็กและเยาวชน (SDG 16.2.3)	5 คน	1.42	1,420.45	ผู้ตอบ แบบสอบถาม ตั้งแต่ผู้ที่มีอายุ มากกว่า 18 - 29 ปี จำนวนทั้งสิ้น 352 คน
ความรุนแรงทางจิตใจและที่มีใช้การข่มขู่ คุกคามทางเพศ (Psychological Violence and Non-Sexual Harassment) (SDGs 16.1.3/ 11.7.2(a))	272 คน	9.12	9,121.40	จากกลุ่มตัวอย่าง ที่ตอบ แบบสอบถาม โดยตรง 2,982 คน
เหยื่อการค้ามนุษย์ลักษณะการจ้างแรงงาน แบบเอารัดเอาเปรียบ ในรอบ 1 ปี (SDG 16.2.2)	227 ครั้ง	7.73	7,731.61	จากกลุ่มตัวอย่าง ที่ตอบ แบบสอบถาม

ประเภทอาชญากรรม	จำนวน การตกเป็นเหยื่อ	โอกาส การตกเป็นเหยื่อ (ร้อยละ)	อัตรา การเกิด อาชญากรรม ตัวอย่างประชากร 100,000 คน	หมายเหตุ
				โดยตรง 2,936 คน
เหยื่อการค้ามนุษย์ลักษณะการจ้างแรงงาน แบบเอารัดเอาเปรียบ ในรอบ 3 ปี (SDG 16.2.2)	529 ครั้ง	18.02	18,017.71	จากกลุ่มตัวอย่าง ที่ตอบ แบบสอบถาม โดยตรง 2,936 คน
เหยื่อการค้ามนุษย์ในลักษณะของบังคับใช้ แรงงานในรอบ 1 ปี (SDG 16.2.2)	20 ครั้ง	0.68	681.20	จากกลุ่มตัวอย่าง ที่ตอบ แบบสอบถาม โดยตรง 2,936 คน
เหยื่อการค้ามนุษย์ในลักษณะของบังคับใช้ แรงงานในรอบ 3 ปี (SDG 16.2.2)	28 ครั้ง	0.95	953.68	จากกลุ่มตัวอย่าง ที่ตอบ แบบสอบถาม โดยตรง 2,936 คน
เหยื่อการค้ามนุษย์ในลักษณะของบังคับใช้ แรงงานในรอบ 5 ปี (SDG 16.2.2)	25 ครั้ง	0.85	851.50	จากกลุ่มตัวอย่าง ที่ตอบ แบบสอบถาม โดยตรง 2,936 คน
การให้สินบนหรือถูกเรียกรับสินบนจาก การติดต่อหน่วยงานของรัฐหรือ เจ้าหน้าที่รัฐ (SDG 16.5.1)	56 ครั้ง	1.87	186.67	จำนวน 11,471 ครั้ง ที่มีการติดต่อ

ประเภทอาชญากรรม	จำนวน การตกเป็นเหยื่อ	โอกาส การตกเป็นเหยื่อ (ร้อยละ)	อัตรา การเกิด อาชญากรรม ตัวอย่างประชากร 100,000 คน	หมายเหตุ
				หน่วยงานรัฐจาก กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3,000 คน
การทุจริตโดยการให้สินบนหรือถูกเรียกรับ สินบนจากหน่วยงานของรัฐ หรือเจ้าหน้าที่รัฐ (Corruption)	54 ครั้ง	0.79	789.13	จากกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมดรวม สมาชิกครัวเรือน 6,843 คน
ความรู้สึกลูกเลือกปฏิบัติ (Discrimination) (SDG 16.b.1/10.3.1)	8 คน	0.12	116.91	จากกลุ่มตัวอย่าง ทั้งหมดรวม สมาชิกครัวเรือน 6,843 คน

ผนวก จ-3 ระดับความรู้สึกปลอดภัยต่อการเกิดเหตุอาชญากรรม

ข้อคำถามสถานการณ์	ความรู้สึกปลอดภัย (ร้อยละ)	ความรู้สึก ไม่ปลอดภัย (ร้อยละ)
1. การเดินตามลำพังในละแวกที่พักอาศัยตอนกลางคืน	66.63	33.37
2. เมื่อต้องอยู่บ้านคนเดียวในเวลากลางวัน	69.30	30.70
3. เมื่อต้องอยู่บ้านคนเดียวในเวลากลางคืน	82.74	17.26
ผลรวม	72.89	27.11
Index Score	0.729	0.271

หมายเหตุ: การจัดเก็บตัวชี้วัดนี้ใช้ข้อมูลระดับความรู้สึกปลอดภัยต่อการเกิดเหตุอาชญากรรมจากโครงการสำรวจอาชญากรรมภาคประชาชน ปี พ.ศ. 2566

ภาคผนวก จ

การวิเคราะห์และสรุปสาระสำคัญจากการประชุมวิพากษ์ผลการจัดเก็บและผลการวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัด กระบวนการยุติธรรมประเทศไทย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567

เมื่อเสร็จสิ้นการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย ทางคณะผู้วิจัย ได้จัดให้มีการประชุมวิพากษ์ผลการจัดเก็บและผลการวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดด้านกระบวนการยุติธรรม ในวันจันทร์ที่ 9 กันยายน 2567 เวลา 09.00 – 12.00 น. ณ ห้องประชุมกิจการยุติธรรม 2 (JA2) สำนักงานกิจการยุติธรรมและผ่านระบบออนไลน์ Cisco webex meeting เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในกระบวนการยุติธรรม ผู้ใช้ข้อมูล นักวิชาการ และผู้ที่สนใจ ร่วมรับฟังกระบวนการจัดเก็บข้อมูล ระเบียบวิธีวิจัย และผลการจัดเก็บและวิเคราะห์ตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 รวมถึง นำเสนอประเด็นวิพากษ์และเสนอแนะแนวทางเพื่อนำไปพัฒนาการสำรวจในครั้งต่อไป โดยสามารถวิเคราะห์ และสรุปสาระสำคัญที่ได้จากการประชุม รายละเอียด ดังนี้

1. สรุปสาระสำคัญของการจัดเก็บและผลการวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรม ประเทศไทย¹⁰²

การจัดเก็บและวิเคราะห์ตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 เป็นการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดจำนวน 10 ด้าน โดยผลการจัดเก็บและผลการวิเคราะห์ตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรม ประเทศไทย มีรายละเอียด ดังนี้

1) ตัวชี้วัดด้านที่ 1 ระดับการรับรู้กฎหมาย สิทธิพื้นฐาน และความรู้พื้นฐานในการเข้าถึง กระบวนการยุติธรรมได้สะดวก

มีค่าคะแนนตัวชี้วัดเท่ากับ 0.640 เป็นการจัดเก็บข้อมูลความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิพื้นฐาน ความรู้ความเข้าใจกฎหมาย ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับช่องทางและการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และระดับ การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม การจัดเก็บข้อมูลในตัวชี้วัดนี้ใช้วิธีการสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (PS) โดยมี ข้อสังเกตในการจัดเก็บตัวชี้วัดนี้ คือ ในภาพรวมค่าคะแนนของตัวชี้วัดนี้ลดลงอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจาก มีการปรับข้อคำถามให้ละเอียดมากขึ้น เพื่อสะท้อนถึงการประเมินระดับการรับรู้กฎหมาย สิทธิพื้นฐาน และความรู้พื้นฐานในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ในภาพรวมตัวชี้วัดนี้มีค่าคะแนนมากขึ้น เมื่อเทียบกับ คะแนนประเมินตัวชี้วัดดังกล่าวของปีที่ผ่านมา

¹⁰² ค่าคะแนนตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทยมีการปรับเปลี่ยนหลังจากการนำเสนอในการประชุมวิพากษ์ผลา โดยรายละเอียดค่าคะแนนตัวชี้วัดทั้ง 10 ด้านปรากฏในผลการศึกษาบทที่ 4

2) ตัวชี้วัดด้านที่ 2 ความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัย

มีค่าคะแนนตัวชี้วัดเท่ากับ 0.514 เป็นการจัดเก็บข้อมูลความหวาดกลัวต่อภัยอาชญากรรม อัตราการเป็นเหยื่ออาชญากรรมภาคประชาชน สถิติอาชญากรรม และการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมตามมาตรฐานสากล (SDGs) การจัดเก็บข้อมูลในตัวชี้วัดนี้ใช้วิธีการสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (PS) ควบคู่กับการประเมินข้อมูลทางสถิติ (AD) โดยมีข้อสังเกตในการจัดเก็บตัวชี้วัดนี้ คือ สถิติอาชญากรรมมีค่าคะแนนตัวชี้วัดมีค่าคะแนนที่น้อย เนื่องจากหลายหน่วยงานไม่ได้ส่งรายงานข้อมูลที่เกี่ยวข้องมา ทำให้การประเมินน้ำหนักตัวชี้วัดด้านคุณภาพเท่ากับ 0 คะแนน จึงส่งผลให้ภาพรวมคะแนนลดต่ำลง อย่างไรก็ตาม ค่าคะแนนตัวชี้วัดที่ต่ำอาจเกิดจากการพัฒนาด้านเทคโนโลยีและการเก็บข้อมูลของหน่วยงาน เช่น สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีการพัฒนาระบบแจ้งความออนไลน์ ทำให้มีการแจ้งความมากขึ้น ตัวเลขคดีที่เพิ่มขึ้นจึงอาจพิจารณาได้ว่าระบบการเก็บข้อมูลสามารถเข้าถึงปัญหาของประชาชนและสมเหตุสมผลกับความเป็นจริงมากขึ้น

3) ตัวชี้วัดด้านที่ 3 การมีกฎหมายดี ประชาชนเคารพกฎหมาย

มีค่าคะแนนตัวชี้วัดเท่ากับ 0.625 เป็นการจัดเก็บข้อมูลความสำเร็จของการประเมินผลกระทบด้านกฎหมาย การเคารพกฎหมายของประชาชน และคดีความที่รับแจ้ง การจัดเก็บข้อมูลในตัวชี้วัดนี้ใช้วิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง (SA+OB) การประเมินข้อมูลทางสถิติ (AD) และการสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (PS) โดยมีข้อสังเกตในการจัดเก็บตัวชี้วัดนี้ คือ ตัวชี้วัดนี้มีการบูรณาการให้มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดระดับสากล คือ SDGs และ WJP ซึ่งนำมาใช้พิจารณาความสำเร็จในการประเมินผลกระทบด้านกฎหมาย และนำมาทบทวนกฎหมายว่ามีการออกมาตรการหรือปรับปรุงให้สอดคล้องตามบริบทสังคมในปัจจุบันหรือไม่ อย่างไรก็ตาม การประเมินคะแนนด้านคุณภาพยังอยู่ในเกณฑ์คะแนนที่ต่ำ เนื่องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังไม่มีรายงานผลข้อมูลความผิดทางอาญาและข้อมูลความผิดตาม พ.ร.บ. มีเพียงรายงานข้อมูลคดีจราจรจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่รายงานว่า การปรับปรุงกฎหมายจราจรใหม่ทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้การดำเนินคดีลดน้อยลงและมีการเพิ่มอัตราโทษค่าปรับคดีจราจร ในภาพรวมตัวชี้วัดนี้จึงถือว่าอยู่ในเกณฑ์คะแนนที่มีทิศทางดีขึ้น

4) ตัวชี้วัดด้านที่ 4 การบังคับใช้กฎหมายถูกต้อง เทียบธรรม

มีค่าคะแนนตัวชี้วัดเท่ากับ 0.607 คะแนน เป็นการจัดเก็บข้อมูลการใช้ดุลยพินิจถูกต้องปราศจากอคติ การไม่เลือกปฏิบัติ ปลอดทุจริต และปลอดการแทรกแซงกระบวนการยุติธรรม การจัดเก็บข้อมูลในตัวชี้วัดนี้ใช้วิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง (SA+OB) ควบคู่กับการประเมินข้อมูลทางสถิติ (AD) โดยมีข้อสังเกตในการจัดเก็บตัวชี้วัดนี้ คือ การประเมินตัวชี้วัดการไม่เลือกปฏิบัติ มีค่าคะแนนเท่ากับ 0.539 คะแนน และการประเมินตัวชี้วัดการปลอดการแทรกแซง มีค่าคะแนนเท่ากับ 0.559 คะแนน ซึ่งนับว่าเป็นค่าคะแนนที่ต่ำ

เมื่อเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดอื่นในกลุ่มนี้ อย่างไรก็ดี ค่าคะแนนตัวชี้วัดรายประเด็นถือว่าอยู่ในเกณฑ์คะแนนที่ต่ำ แต่ในภาพรวมของตัวชี้วัดนี้ยังมีคะแนนรวมเกินร้อยละ 60

5) ตัวชี้วัดด้านที่ 5 กระบวนการยุติธรรมพื้นฐานการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

มีค่าคะแนนตัวชี้วัดเท่ากับ 0.684 เป็นการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมที่เปิดเผยและโปร่งใส การบริหารทรัพยากรบุคคล คะแนน ITA ต้นทุนการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม การกำหนดระยะเวลาและเร่งรัดการดำเนินการ ข้อมูลด้านเทคโนโลยี และข้อมูลด้านทรัพยากร งบประมาณ บุคลากรเพียงพอ การจัดเก็บข้อมูลในตัวชี้วัดนี้ใช้วิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง (SA+OB) ควบคู่กับการประเมินข้อมูลทางสถิติ (AD) ซึ่งเป็นการปรับปรุงวิธีการจัดเก็บข้อมูลตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิด้านกระบวนการยุติธรรม โดยมีข้อสังเกตในการจัดเก็บตัวชี้วัดนี้ คือ การประเมินการกำหนดระยะเวลาและเร่งรัดการดำเนินการ มีค่าคะแนนเท่ากับ 0.626 คะแนน ซึ่งถือว่าเป็นค่าคะแนนที่ต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับตัวชี้วัดอื่นในกลุ่มนี้ แม้ว่าในทางปฏิบัติทุกหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมต้องดำเนินการตาม พ.ร.บ.กำหนดระยะเวลาดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. 2565 สะท้อนได้ว่าระยะเวลาในทางปฏิบัติการจริงอาจไม่มีความเหมาะสมและไม่สอดคล้องกับแนวปฏิบัติดังกล่าว ทั้งนี้ หลายหน่วยงานยังไม่ได้มีการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการกำหนดระยะเวลามาตรฐานตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย ทำให้การประเมินข้อมูลทางสถิติ (AD) จึงมีค่าคะแนนที่ต่ำ นอกจากนี้ ยังพบว่าหน่วยงานส่วนใหญ่ได้นำเทคโนโลยีมาใช้ในการทำงานมากขึ้นแต่มีการเชื่อมโยงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลและเทคโนโลยีในระดับที่ต่ำ จึงส่งผลให้การประเมินค่าคะแนนในประเด็นดังกล่าวอยู่ในระดับที่ต่ำเช่นเดียวกัน

6) ตัวชี้วัดด้านที่ 6 การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ

มีคะแนนตัวชี้วัดเท่ากับ 0.475 คะแนน เป็นการจัดเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกระบวนการอันควร การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนตามหลักสากล การป้องกันการจับกุมและแจ้งข้อหาผู้บริสุทธิ์ การร้องเรียนเกี่ยวกับการละเมิดสิทธิ ข้อมูลผู้เสียหายและผู้ถูกกล่าวหาได้รับการคุ้มครองอย่างเหมาะสม การจัดเก็บข้อมูลในตัวชี้วัดนี้ใช้วิธีการสังเกตและการประเมินตนเอง (SA+OB) ควบคู่กับการประเมินข้อมูลทางสถิติ (AD) โดยมีข้อสังเกตในการจัดเก็บตัวชี้วัดนี้ คือ การป้องกันการจับกุมและแจ้งข้อหาผู้บริสุทธิ์หรือการจับแพะ มีค่าคะแนนเท่ากับ 0.320 คะแนน ซึ่งนับว่าเป็นค่าคะแนนที่ต่ำต่อเนื่องจากการประเมินเมื่อปีที่ผ่านมา มีข้อสังเกตว่าปัจจัยที่ทำให้เกณฑ์คะแนนต่ำมาจากการที่หน่วยงานยังไม่เกิดการตระหนักถึงการป้องกันไม่ให้เกิดการจับผู้บริสุทธิ์ และหลายหน่วยงานยังไม่ได้มีการจัดทำข้อมูลสถิติการขอรับความช่วยเหลือหรือร้องเรียนให้ตรวจสอบช่วยเหลือผู้บริสุทธิ์ที่ถูกจับกุมดำเนินคดีโดยไม่ได้กระทำผิด ทำให้การประเมินน้ำหนักตัวชี้วัดด้านคุณภาพเท่ากับ 0 คะแนน จึงส่งผลให้ภาพรวมคะแนนลดต่ำลง

สำหรับการประเมินคะแนนสถิติผู้เสียหายและผู้ถูกกล่าวหาได้รับการคุ้มครองอย่างเหมาะสม เนื่องจากข้อมูลสถิติการช่วยเหลือชดเชยเยียวยาจากบางหน่วยงานมีไม่เพียงพอ ทำให้การประเมินข้อมูลสถิติที่เป็นทางการของหน่วยงานราชการเท่ากับ 0 คะแนน จึงส่งผลให้การประเมินค่าคะแนนตัวชี้วัดดังกล่าว มีค่าเท่ากับ 0.188 ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์คะแนนที่ต่ำ เนื่องจากมีค่าคะแนนไม่ถึงร้อยละ 70 ซึ่งอาจส่งผลต่อความน่าเชื่อถือของหน่วยงานได้หากไม่มีการพัฒนาให้ค่าคะแนนเพิ่มมากขึ้นในการประเมินครั้งต่อไป

7) ตัวชี้วัดด้านที่ 7 การปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดในกระบวนการยุติธรรม

มีค่าคะแนนตัวชี้วัดเท่ากับ 0.584 คะแนน เป็นการจัดเก็บข้อมูลอัตราการกระทำผิดซ้ำและข้อมูลผู้กระทำความผิดที่กลับไปใช้ชีวิตในสังคมตามปกติ การจัดเก็บข้อมูลในตัวชี้วัดนี้ใช้วิธีการประเมินข้อมูลทางสถิติ (AD) โดยมีข้อสังเกตในการจัดเก็บตัวชี้วัดนี้ คือ อัตราการกระทำผิดซ้ำในปีนี้มีค่าคะแนนสูงขึ้นร้อยละ 10 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย ซึ่งค่าคะแนนที่เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญเกิดจากการที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการจัดเก็บข้อมูลค่อนข้างครบถ้วน อย่างไรก็ตาม ยังพบเจอปัญหาในส่วนของระบบบูรณาการข้อมูลจากกระทรวงยุติธรรม ซึ่งในปีที่ผ่านมาประสบปัญหาการนำเข้าสู่ข้อมูลในระบบ Data lake และการทำระบบ AI เพื่อการคำนวณอัตราการกระทำผิดซ้ำ จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาในประเด็นดังกล่าวต่อไป

8) ตัวชี้วัดด้านที่ 8 การพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามหลักสากล

มีค่าคะแนนตัวชี้วัดเท่ากับ 0.638 คะแนน เป็นการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับตัวชี้วัดสากล SDGs WJP Rule of Law Index การต่อต้านองค์กรอาชญากรรมข้ามชาติ การต่อต้านการค้ามนุษย์ การต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน (ในประเทศไทยและ CPI) การต่อต้านการฟอกเงิน การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน กลไกระงับข้อพิพาทสากล กระบวนการยุติธรรมทางเลือก การจัดเก็บข้อมูลในตัวชี้วัดนี้ใช้วิธีการประเมินด้วยตนเอง (SA+OB) ควบคู่ไปกับการพิจารณาค่าคะแนนจากตัวชี้วัดสากล ขณะที่การประเมินกระบวนการยุติธรรมทางเลือกใช้วิธีการสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (PS) ควบคู่กับการประเมินข้อมูลทางสถิติ (AD) โดยมีข้อสังเกตในการจัดเก็บตัวชี้วัดนี้ คือ การประเมินการต่อต้านการทุจริตจากวิธี SA+OB มีค่าคะแนนเท่ากับ 0.590 แต่เมื่อพิจารณาเทียบกับคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (CPI) มีค่าคะแนนเท่ากับ 0.350 ส่งผลให้ภาพรวมการประเมินการต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน มีคะแนนเท่ากับ 0.480 ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์คะแนนที่ต่ำ จึงสะท้อนว่าการพัฒนากระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากลยังเป็นโจทย์ที่หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมต้องร่วมกันขับเคลื่อนต่อไป

9) ตัวชี้วัดด้านที่ 9 ความสำเร็จการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในกระบวนการยุติธรรม

มีค่าคะแนนตัวชี้วัดเท่ากับ 0.695 คะแนน เป็นการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเครือข่ายประสานงานระหว่างหน่วยงานกระบวนการยุติธรรม ความร่วมมือระหว่างประเทศ และเครือข่ายประชาชน การจัดเก็บข้อมูลในตัวชี้วัดนี้ใช้วิธีการประเมินด้วยตนเอง (SA+OB) ในภาพรวมถือว่าเป็นตัวชี้วัดที่มีค่าคะแนนค่อนข้างดี มีค่าคะแนนเกินกว่าร้อยละ 60 สะท้อนว่าหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมมีความพยายามในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในกระบวนการยุติธรรมกับทั้งระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ภาคีเครือข่ายทางสังคม และองค์กรระหว่างประเทศ

10) ตัวชี้วัดด้านที่ 10 ความเชื่อมั่น เชื่อถือ ศรัทธาในกระบวนการยุติธรรม

มีคะแนนตัวชี้วัดเท่ากับ 0.696 คะแนน เป็นการจัดเก็บข้อมูลความเชื่อมั่นกระบวนการยุติธรรม และความพึงพอใจให้บริการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม การจัดเก็บข้อมูลในตัวชี้วัดนี้ใช้วิธีการสำรวจข้อมูลภาคประชาชน (PS) โดยมีข้อสังเกตในการจัดเก็บตัวชี้วัดนี้ คือ ความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมมีค่าคะแนนเท่ากับ 0.638 ซึ่งลดลงอย่างมีนัยสำคัญเมื่อเปรียบเทียบกับค่าคะแนนของปีที่ผ่านมาที่มีค่าคะแนนเกินกว่าร้อยละ 80 เนื่องจากการจัดเก็บข้อมูลในปีนี้มี การปรับข้อคำถามให้ละเอียดมากขึ้นเพื่อสะท้อนถึงการประเมินความเชื่อมั่นต่อกระบวนการยุติธรรมในภาพรวม เช่น การเพิ่มข้อคำถามเรื่องความเชื่อมั่นว่าหน่วยงานจะสามารถจับกุมผู้ร้ายได้หากเกิดคดีขึ้น หรือการใช้ดุลยพินิจของหน่วยงานจะเป็นไปอย่างยุติธรรม หากเกิดคดีเกิดขึ้น เป็นต้น

2. ประเด็นวิพากษ์และข้อเสนอแนะ

1) การพิจารณาภาพรวมตัวชี้วัดมีความเป็นตัวชี้วัดด้านอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยามากกว่าตัวชี้วัดด้านกระบวนการยุติธรรม

ผู้เข้าร่วมมีความคิดเห็นว่าการนิยามกระบวนการยุติธรรมที่กว้างเกินไป ทำให้ภาพรวมตัวชี้วัดมีความเป็นตัวชี้วัดด้านอาชญาวิทยาและทัณฑวิทยามากกว่าตัวชี้วัดด้านกระบวนการยุติธรรม และส่งผลต่อการประเมินความพึงพอใจในตัวชี้วัดบางตัวที่กว้างเกินไป ซึ่งควรจะกำหนดให้การประเมินความพึงพอใจหน่วยงานเก็บข้อมูลเฉพาะช่วงเวลาของให้บริการเท่านั้น เพราะหากเลยระยะเวลานานอาจทำให้ผู้รับบริการประเมินความพึงพอใจคลาดเคลื่อนได้

2) ข้อจำกัดบางประการในการประเมินตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ทางกฎหมาย

ผู้เข้าร่วมมีข้อกังวลในการประเมินตัวชี้วัดผลสัมฤทธิ์ทางกฎหมาย เสนอให้มีการขอเอกสารจากหน่วยงานที่เคยทำการประเมินเรื่องนี้ เนื่องจากบางหน่วยงานมีการประเมินกฎหมายในรอบ 5 ปี หรือในรอบ 10 ปี โดยส่วนใหญ่มักจะประเมินว่าไม่มีผลเปลี่ยนแปลงทางกฎหมาย ทำให้กฎหมายที่ประเมินนั้นไม่มีข้อบกพร่องถูกปล่อยผ่าน ทั้งที่กฎหมายบางฉบับแทบไม่มีการเปิดใช้งาน จึงอยากให้มีการตรวจสอบข้อมูลเอกสาร

ประกอบการประเมิน เพื่อให้การขับเคลื่อนทางกฎหมายมีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่งผลต่อการปรับปรุง แก้ไข และยกเลิกกฎหมายให้มีความสอดคล้องกับบริบทและไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ

3) การวิเคราะห์ถึงความสอดคล้องและความเหมาะสมในตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรม

ผู้เข้าร่วมมีความคิดเห็นว่าการปรับปรุงการประเมินตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับพันธกิจของกระบวนการยุติธรรมสะท้อนออกมาเป็นมิติทางคุณภาพ ซึ่งช่วยให้สามารถประเมินค่าคะแนนได้ง่ายขึ้น เช่น การประเมินความโปร่งใสในการใช้อำนาจของหน่วยงานควรเป็นการประเมินความโปร่งใสในการใช้อำนาจจับกุม ควบคุมบังคับคดี การสั่งฟ้อง หรือการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม นอกเหนือจากการประเมินความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้างหรือความโปร่งใสในการบริหารงานบุคคล เป็นต้น

นอกจากนี้ ผู้แทนสำนักงานกิจการยุติธรรมได้ให้ความเห็นเพิ่มเติมเรื่องความสอดคล้องและความเหมาะสมในตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมบางตัวชี้วัด ดังนี้

3.1) การประเมินสถิติอาชญากรรมในตัวชี้วัดด้านที่ 2 มีค่าคะแนนเท่ากับ 0.344 มีความสอดคล้องกับการวิเคราะห์ประเมินค่าต้นทุนการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมในตัวชี้วัดด้านที่ 5 ที่มีค่าคะแนนเท่ากับ 0.299 สะท้อนได้ว่าภาครัฐมีการใช้งบประมาณโดยไม่สอดคล้องกับเป้าหมายของหน่วยงาน จึงเสนอให้หน่วยงานมีการวางยุทธศาสตร์ในการบริหารจัดการงบประมาณและการลงทุนในภาครัฐให้เกิดความคุ้มค่ามากขึ้น

3.2) การประเมินสถิติอาชญากรรมในตัวชี้วัดด้านที่ 2 มีค่าคะแนนเท่ากับ 0.344 มีความสอดคล้องกับอัตราการกระทำผิดซ้ำในตัวชี้วัดด้านที่ 7 ที่มีค่าคะแนนเท่ากับ 0.403 สะท้อนว่าการบริหารจัดการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังมีความท้าทายในการพัฒนาประเด็นดังกล่าวให้เกิดความสำเร็จเพิ่มมากขึ้น

3.3) การประเมินคะแนน ITA ในตัวชี้วัดด้านที่ 5 มีค่าคะแนนเท่ากับ 0.909 คะแนน มีค่าคะแนนสูงมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับการประเมินการไม่เลือกปฏิบัติและปลอดการแทรกแซงในตัวชี้วัดที่ 4 ที่มีค่าคะแนน 0.518 และ 0.519 ตามลำดับ สะท้อนว่าการประเมินข้อมูลออกมาไม่ตรงกับความเป็นจริงและบางหน่วยงานอาจมีการประเมินการปฏิบัติงานในประเด็นดังกล่าวสูงเกินไป (overestimate)

3.4) การประเมินเรื่องทรัพยากร งบประมาณ บุคลากรเพียงพอในตัวชี้วัดด้านที่ 5 มีค่าคะแนนเท่ากับ 0.701 ไม่สอดคล้องกับการประเมินต้นทุนการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ที่มีค่าคะแนนเท่ากับ 0.299 จึงตั้งข้อสังเกตว่าบางหน่วยงานอาจมีข้อจำกัดในการบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ (Human Resources Management: HRM) ให้ความสอดคล้องกับพันธกิจหรือภาระงานของหน่วยงาน

3.5) การประเมินการป้องกันการจับกุมแจ้งข้อหาผู้บริสุทธิ์ในตัวชี้วัดด้านที่ 6 มีค่าคะแนนเท่ากับ 0.320 ซึ่งไม่สอดคล้องกับการประเมินคะแนน ITA ในตัวชี้วัดที่ 5 ที่มีค่าคะแนนเท่ากับ 0.909 คะแนน จึงตั้งข้อสังเกตว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับประเด็นดังกล่าวน้อยจนทำให้ค่าคะแนนออกมาไม่สอดคล้องกัน

3.6) เสนอให้ปรับปรุงการประเมินตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดของ WJP และแผนแม่บทการบริหารความยุติธรรมแห่งชาติ รวมถึงนำ พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มาพิจารณาประกอบการประเมิน เพื่อพัฒนาการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระบวนการยุติธรรมในลำดับต่อไป

3. สรุปสาระสำคัญของการประชุมวิพากษ์

จากข้อเสนอแนะให้พัฒนากระบวนการจัดเก็บข้อมูลและเครื่องมือแบบสอบถามเพื่อให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมสามารถจัดเก็บข้อมูลที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดทั้ง 10 ด้านมากขึ้น และการวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดยังคงมีประเด็นที่ต้องพัฒนาโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 - 2569) เพื่อให้ข้อมูลที่ได้จากการจัดเก็บสามารถนำไปใช้ประโยชน์โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไปได้ รวมถึงการพัฒนาการขับเคลื่อนนโยบายกระบวนการยุติธรรมที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดระดับสากล เช่น ตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) และตัวชี้วัดหลักนิติธรรม (Rule of Law Index) ของโครงการความยุติธรรมโลก (World Justice Project: WJP) เพื่อปรับปรุงการคำนวณตัวชี้วัดระดับสากลให้ดีขึ้น เนื่องจากค่าคะแนนตัวชี้วัดระดับสากลในปีนี้มีเปลี่ยนแปลงจากปีก่อนหน้าอย่างมาก

4. รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุมวิพากษ์ผลการจัดเก็บและผลการวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทย

การประชุมการประชุมวิพากษ์ผลการจัดเก็บและผลการวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการยุติธรรมประเทศไทยมีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งหมด 73 คน รายละเอียด ดังนี้

ลำดับ	ชื่อ -สกุล	ตำแหน่ง	สังกัด	หน่วยงาน
1.	นายเอกกร อนุวัตรนิติการ	เจ้าพนักงานปกครอง	สำนักงานการสอบสวน และนิติการ	กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
2.	พชรพร ประสาจันทร์	เจ้าพนักงานปกครอง ปฏิบัติการ	สำนักงานการสอบสวน และนิติการ	กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
3.	นางสาวปรีธยาน์ ดำศรี	นักวิเคราะห์นโยบาย และแผนชำนาญการ	กลุ่มงานศูนย์ดำรงธรรม สำนักตรวจราชการ และเรื่องราวร้องทุกข์ สป.มท.	ศูนย์ดำรงธรรม กระทรวงมหาดไทย

ลำดับ	ชื่อ -สกุล	ตำแหน่ง	สังกัด	หน่วยงาน
4.	สมฤทธิ ลีมนานนท์	นิติกร	กลุ่มงานคดีและ นิติกรรมสัญญา	สำนักกฎหมาย กระทรวงมหาดไทย
5.	นางสาวสสิรา สติรัตน์	นักวิชาการยุติธรรม ชำนาญการ รักษาการ ในตำแหน่ง หัวหน้ากลุ่ม พัฒนาระบบบริหาร	กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	กรมคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพ
6.	นายฐานทัพ เพชรนิล	นักวิชาการยุติธรรม ปฏิบัติการ	กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	กรมคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพ
7.	อติศร ลีมคุณากร	พนักงานคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพ	กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	กรมคุ้มครองสิทธิ และเสรีภาพ
8.	กิจพิสณฑ์ ผลหิรัญกิจ	พนักงานคุมประพฤติ ปฏิบัติการ	กองกฎหมาย	กรมคุมประพฤติ
9.	นางสาวรื่นฤดี ทับแสง	นักวิเคราะห์นโยบาย และแผนชำนาญการ พิเศษ	กองยุทธศาสตร์และแผนงาน	กรมคุมประพฤติ
10.	นางสาวณฐนันท์ แดงยิ้ม	นักวิเคราะห์นโยบาย และแผนปฏิบัติการ	กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	กรมบังคับคดี
11.	นางสาวธนพร ศิริบรรจง	นักวิเคราะห์นโยบาย และแผนปฏิบัติการ	กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	กรมบังคับคดี
12.	วัชรรา เข้มแข็ง	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ นโยบายและแผน	กองนโยบายและแผน	กรมบังคับคดี
13.	จันทิมาพร ภูณนาราช	นักสังคมสงเคราะห์	สถาบันวิจัยและพัฒนา	กรมพินิจและคุ้มครอง เด็ก และเยาวชน
14.	นางสาวสาธิติน พลอาจ	พนักงานคุมประพฤติ	กลุ่มกฎหมาย	กรมพินิจและคุ้มครอง

ลำดับ	ชื่อ -สกุล	ตำแหน่ง	สังกัด	หน่วยงาน
				เด็ก และเยาวชน
15.	นางสาวสิริกร เจริญโชคสถาพร	นักทรัพยากรบุคคล ชำนาญการ	กลุ่มงานจริยธรรม	กรมพินิจ และคุ้มครองเด็ก และเยาวชน
16.	นางสาวอาทิตย์ยา คชรินทร์	นักวิเคราะห์นโยบาย และแผนชำนาญการ	กองยุทธศาสตร์และแผนงาน	กรมพินิจ และคุ้มครองเด็ก และเยาวชน
17.	นิติภูมิ บุญศิริ	พนักงานคุมประพฤติ ปฏิบัติการ	กลุ่มกฎหมาย	กรมพินิจ และคุ้มครองเด็ก และเยาวชน
18.	พรทิวา ทองหล่อ	ผู้อำนวยการกองบริหาร ทรัพยากรบุคคล	กองบริหารทรัพยากรบุคคล	กรมพินิจ และคุ้มครองเด็ก และเยาวชน
19.	อรัชพร ต่อพันธ์	นักวิชาการคอมพิวเตอร์	ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศ	กรมพินิจ และคุ้มครองเด็ก และเยาวชน
20.	นางชมพูนุท ภักดีบุตร	ผู้อำนวยการกลุ่มงาน ติดตามและประเมินผล	กองยุทธศาสตร์และแผนงาน	กรมราชทัณฑ์
21.	นางสาวปฐมาวดี ปัทมโรจน์	ผู้อำนวยการกอง ยุทธศาสตร์และแผนงาน	กองยุทธศาสตร์และแผนงาน	กรมราชทัณฑ์
22.	นายเอกรัฐ ทรัพย์โชคพูล	รักษาการในตำแหน่ง นักทัณฑวิทยา ชำนาญการพิเศษ	กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	กรมราชทัณฑ์
23.	นางสาวชาลินีย์ ทองอนันต์	เจ้าหน้าที่คดีพิเศษ ปฏิบัติการ	กองนโยบายและยุทธศาสตร์	กรมสอบสวนคดีพิเศษ

ลำดับ	ชื่อ -สกุล	ตำแหน่ง	สังกัด	หน่วยงาน
24.	นายสืบพงษ์ กอเสถียรวงศ์	เจ้าหน้าที่คดีพิเศษ ชำนาญการ	กองนโยบายและยุทธศาสตร์	กรมสอบสวนคดีพิเศษ
25.	นางสาวไอลดา ชาตะวิทยากุล	นักจัดการงานทั่วไป ปฏิบัติการ	กองต่อต้าน การค้ามนุษย์ กลุ่มนโยบาย และวิชาการ	กองต่อต้าน การค้ามนุษย์ กระทรวงพัฒนาสังคม และความมั่นคง ของมนุษย์
26.	นางสาวอารีย์ เหลี่ยมปาน	นักวิเคราะห์นโยบาย และแผนชำนาญการ	กองส่งเสริมและสนับสนุนงาน พัฒนา เพื่อความมั่นคง (กสม.) กลุ่ม งานบริหารงานยุติธรรมและ อำนวยความเป็นธรรม (กยธ.)	ศูนย์อำนวยการบริหาร จังหวัดชายแดนภาคใต้
27.	นายมัดบัศรี อุเส็ง	นักวิเคราะห์นโยบาย	กองส่งเสริมและสนับสนุนงาน พัฒนา เพื่อความมั่นคง (กสม.) กลุ่ม งานบริหารงานยุติธรรมและ อำนวยความเป็นธรรม (กยธ.).	ศูนย์อำนวยการบริหาร จังหวัดชายแดนภาคใต้
28.	ฐาติณี พงษ์รูป	นักวิเคราะห์นโยบาย และแผนปฏิบัติการ	สำนักงานเลขานุการกรม	สถาบันนิติ วิทยาศาสตร์
29.	ปิยะฉัตร สำเร็จกาญจนกิจ	ผู้จัดการด้านยุทธศาสตร์ และแผน	สำนักยุทธศาสตร์และแผน	สถาบันเพื่อการ ยุติธรรมแห่ง ประเทศไทย
30.	นายธนาธิป มินรินทร์	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ ฝ่ายอนุญาตตุลาการ และการประណข้อพิพาท	ฝ่ายอนุญาตตุลาการ และการประណข้อพิพาท	สถาบัน อนุญาตตุลาการ

ลำดับ	ชื่อ -สกุล	ตำแหน่ง	สังกัด	หน่วยงาน
31.	นายราชครุต จันทรโชติ	ผู้อำนวยการ ฝ่ายอนุญาตตุลาการ และการประνομ ข้อพิพาท	ฝ่ายอนุญาตตุลาการ และการประνομข้อพิพาท	สถาบัน อนุญาตตุลาการ
32.	นางสาวปาริชาติ ทองอ่อน	หัวหน้าฝ่ายสำนักงาน การงบประมาณ	สภาพนายความ	สภาพนายความ
33.	นายอินทราวุธ สมมาตร	ที่ปรึกษาคณะกรรมการ บริหารด้านนโยบาย และยุทธศาสตร์	สภาพนายความ	สภาพนายความ
34.	พ.ต.ท.หญิง สุภัค สุพัฒสร	รองผู้กำกับ	สำนักงานยุทธศาสตร์ตำรวจ กองแผนงานอาชญากรรม กลุ่มงานวิเคราะห์และ ประเมินผล	สำนักงานตำรวจ แห่งชาติ
35.	พ.ต.ท.หญิง ยุพรพรรณ ภิรมย์สนธิ์	รอง ผกก.กลุ่มงานส่งเสริม งานสอบสวน 1 สบส.	กลุ่มงานส่งเสริมงานสอบสวน 1 สบส.	สำนักงานตำรวจ แห่งชาติ
36.	นางสาลิณี เพือกทอง	นักวิเคราะห์นโยบาย และแผนชำนาญการ	ส่วนนโยบายและแผน สำนักงานเลขาธิการ	สำนักงาน คณะกรรมการ กฤษฎีกา
37.	นายจิรวัดน์ ตู้มไ้ป่า	นักวิเคราะห์นโยบาย และแผนชำนาญการ	กองยุทธศาสตร์และแผนงาน / กลุ่มงานติดตามและประเมินผล	สำนักงาน คณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการ ทุจริตในภาครัฐ
38.	นางสาวรุจิษา พรหมดี	นักวิเคราะห์นโยบาย และแผนชำนาญการ	สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์	สำนักงาน คณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการ ทุจริตแห่งชาติ

ลำดับ	ชื่อ -สกุล	ตำแหน่ง	สังกัด	หน่วยงาน
39.	นางสาวสุกัญญา พรหมตุ่น	นักวิเคราะห์นโยบาย และแผนชำนาญการ พิเศษ	สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์	สำนักงาน คณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการ ทุจริตแห่งชาติ
40.	ณัฐพล ทองคงใหม่	นักสืบสวนคดีทุจริต ชำนาญการ	สำนักสืบสวน และกิจการพิเศษ	สำนักงาน คณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการ ทุจริตแห่งชาติ
41.	นันทวัน อังอติชาติ		กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	สำนักงาน คณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด
42.	นางสาวสิริดา แสนศิริ	นักวิเคราะห์นโยบาย และแผนปฏิบัติการ	สำนักยุทธศาสตร์	สำนักงาน คณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามยาเสพติด
43.	อนุภาพ พรหมบุตร	นักวิชาการสิทธิ มนุษยชนชำนาญการ	กลุ่มงานนโยบายและ ยุทธศาสตร์	สำนักงาน คณะกรรมการสิทธิ มนุษยชนแห่งชาติ
44.	นางสาวอุษณีย์ ธีระภาคเสถียร	นักวิชาการยุติธรรม ชำนาญการ	สำนักงานกองทุนยุติธรรม	สำนักงาน ปลัดกระทรวงยุติธรรม
45.	นายอดิศักดิ์ พลพวก	นักทรัพยากรบุคคล ชำนาญการพิเศษ	สำนักงานกองทุนยุติธรรม	สำนักงาน ปลัดกระทรวงยุติธรรม
46.	วรรณิษา เนตวรนนท์	นักวิเคราะห์นโยบาย และแผนชำนาญการ	สำนักงานกองทุนยุติธรรม	สำนักงาน ปลัดกระทรวงยุติธรรม

ลำดับ	ชื่อ -สกุล	ตำแหน่ง	สังกัด	หน่วยงาน
47.	นายมนินธ์ สุทธิวัฒนานิติ	ผู้อำนวยการกอง ยุทธศาสตร์และแผนงาน	กองยุทธศาสตร์และแผนงาน	สำนักงาน ปลัดกระทรวงยุติธรรม
48.	นายยศเดช ศीलเตชะ	นักวิเคราะห์นโยบาย และแผนชำนาญการ	กองยุทธศาสตร์และแผนงาน	สำนักงาน ปลัดกระทรวงยุติธรรม
49.	นายธนวรรณ วรรณณะเดชธร	นิติกรปฏิบัติการ	สำนักกฎหมายและคดี	สำนักงานผู้ตรวจการ แผ่นดิน
50.	สุธีรา ชูบัณฑิต	นิติกรชำนาญการ	สำนักกฎหมาย กลุ่มงานพัฒนากฎหมาย	สำนักงานเลขาธิการ วุฒิสภา
51.	ณัตถยา สุขสงวน	วิทยาการชำนาญการ	สำนักวิชาการ	สำนักงานเลขาธิการ วุฒิสภา
52.	ปิยะนาถ รอดมัย	ผู้บังคับบัญชากลุ่มงาน พัฒนากฎหมาย	สำนักกฎหมาย	สำนักงานเลขาธิการ สภาผู้แทนราษฎร
53.	นางสาวเกศราวรรณ คำลือ	เจ้าหน้าที่ศาลปกครอง ชำนาญการ	สำนักบริหารยุทธศาสตร์	สำนักงานศาลปกครอง
54.	นายธนพิพัฒน์ วิษณุธนาเลิศ	เจ้าหน้าที่ศาลปกครอง ชำนาญการพิเศษ	สำนักบริหารยุทธศาสตร์	สำนักงานศาลปกครอง
55.	เพชรชัย จงพิรเดชาพนธ์	นักวิเคราะห์นโยบาย และแผนชำนาญการ พิเศษ	สำนักแผนงาน และงบประมาณ	สำนักงานศาลยุติธรรม
56.	คันธนิตย์ กาญจนารักษ์	ผู้อำนวยการ กองยุทธศาสตร์ แผนงานและงบประมาณ	กองยุทธศาสตร์ แผนงาน และงบประมาณ	สำนักงาน ศาลรัฐธรรมนูญ
57.	นางศุจิพร เกียรติวิวัฒน์	ผู้อำนวยการ กลุ่มงานยุทธศาสตร์ แผนงาน และนโยบาย	กองยุทธศาสตร์ แผนงานและงบประมาณ	สำนักงาน ศาลรัฐธรรมนูญ

ลำดับ	ชื่อ -สกุล	ตำแหน่ง	สังกัด	หน่วยงาน
58.	นางสาวทวิยุคล กังคศิเทียม	เจ้าหน้าที่ศาล รัฐธรรมนูญปฏิบัติการ	กลุ่มงานยุทธศาสตร์ แผนงานและนโยบาย	สำนักงาน ศาลรัฐธรรมนูญ
59.	นางสาวขวัญรัตน์ บิณขรี	นักวิเคราะห์นโยบาย และแผนปฏิบัติการ	กองความมั่นคงเกี่ยวกับ ภัยคุกคามข้ามชาติ	สำนักงาน สภาความมั่นคง แห่งชาติ
60.	นายวิพล กิติทัศนาศรชัย	ผู้อำนวยการสำนักงาน วิจัยกฎหมายอาญา และพัฒนา กระบวนการยุติธรรม	สถาบันนิติวัชร์	สำนักงานอัยการสูงสุด
61.	พันเอก ณัฐวุฒิ พรหมศร	ตุลาการพระธรรมนูญ	สำนักตุลาการทหาร กรมพระธรรมนูญ	สำนักตุลาการทหาร กรมพระธรรมนูญ
62.	นางจุฑามาศ ศิริชัยสุทธิกร	นักวิเคราะห์นโยบาย และแผนชำนาญการ พิเศษ	ศูนย์บริการประชาชน	สำนักงานปลัด สำนักนายกรัฐมนตรี
63.	นางสาวธัชธร ปั่นสุวรรณ	นักวิเคราะห์นโยบาย และแผนปฏิบัติการ	ศูนย์บริการประชาชน	สำนักงานปลัด สำนักนายกรัฐมนตรี
64.	นางสาวพัทธนันท์ ธัญญสิริ	นิติกรชำนาญการ	กองกฎหมาย	สำนักงานป้องกันและ ปราบปรามการฟอก เงิน
65.	นายกรัณ จิตเลิศขจร	นิติกรจ้างเหมาบริการ	ฝ่ายตรวจร่าง และพัฒนากฎหมาย	สำนักงาน คณะกรรมการการ เลือกตั้ง
66.	นางสาวรติมาส อ่องรุ่งเรือง	นักวิชาการยุติธรรม ชำนาญการ	กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	สำนักงานกิจการ ยุติธรรม
67.	นางสาววริษฐภรณ์ อนุนายนัน	ผู้อำนวยการกลุ่ม พัฒนาระบบบริหาร	กลุ่มพัฒนาระบบบริหาร	สำนักงานกิจการ ยุติธรรม

ลำดับ	ชื่อ -สกุล	ตำแหน่ง	สังกัด	หน่วยงาน
68.	นางสาวนวิรัตน์ นาควิจิตร	นักวิชาการยุติธรรม ชำนาญการพิเศษ	กลุ่มพัฒนางานด้านการ ต่างประเทศ	สำนักงานกิจการ ยุติธรรม
69.	นางสุพิชฌาย์ ญาณวรสิทธิ์เดช นุชทัต	นักวิชาการยุติธรรม ชำนาญการพิเศษ	กลุ่มพัฒนาข้อมูลกระบวนการ ยุติธรรม	สำนักงานกิจการ ยุติธรรม
70.	นางสาวรุ่งนภา ศรีตะปัญญะ	นักวิชาการยุติธรรม ชำนาญการ	กลุ่มพัฒนานโยบาย และประสานแผน	สำนักงานกิจการ ยุติธรรม
71.	นายณัฐวุฒิ อินทร์เนตร	นักวิชาการยุติธรรม ชำนาญการ	กลุ่มพัฒนาข้อมูลกระบวนการ ยุติธรรม	สำนักงานกิจการ ยุติธรรม
72.	นางรชนิศ เดชรุ่ง	นักวิชาการยุติธรรม ปฏิบัติการ	กลุ่มพัฒนาข้อมูลกระบวนการ ยุติธรรม	สำนักงานกิจการ ยุติธรรม
73.	นายชัยวัฒน์ ร่วงเล็ก	ผู้เชี่ยวชาญด้านกฎหมาย และกระบวนการ ยุติธรรม		สำนักงานกิจการ ยุติธรรม

5. รูปภาพประกอบการประชุมวิพากษ์ผลการจัดเก็บและผลการวิเคราะห์ข้อมูลตัวชี้วัดกระบวนการ
ยุติธรรมประเทศไทย

